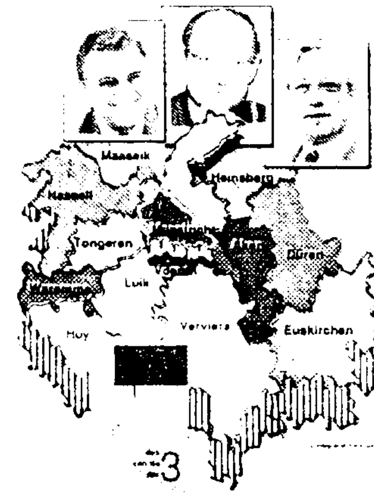
Limburgs Dagblad
Bambtenaar
Zaterdag 17 november 1990. 72e jaargang nr. 273.
Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers ƒ 1,45

● *Paul Höppener*

Dekens Maessen en Punt nieuwe vicarissen bisdom Roermond

Vertrek Castermans voorgekookt

door rené roosjen en hans toonen

ROERMOND – Om mogelijke geruchten over een verondersteld conflict tussen de bisschop en de vertrekkende vicaris-generaal mgr Castermans de kop in te drukken, heeft de staf van het bisdom Roermond het volgende scenario klaarliggen. Castermans zal zijn reeds aangekondigde vertrek uitstellen tot zijn 40-jarig priesterfeest op 10 maart volgend jaar. Bisschop Gijsen zal dan, zo blijkt uit de vertrouwelijke notulen van de stafvergadering van 12 oktober j.l., de vertrekkende vicaris-generaal uitvoerig bedanken voor zijn loyaliteit. In zijn dankwoord, zo is afgesproken, zal mgr. Castermans, die hulpbisschop blijft en de zorg van de oudere priesters op zich neemt, op zijn beurt zijn trouw aan de bisschop onderstrepen.

Met deze voorgekookte ceremonie hoopt de bisschoppelijke staf een einde te maken aan „praatjes dat mgr Castermans zijn portefeuille personeelszaken teruggeeft omdat hij het niet eens is met het beleid van mgr Gijsen", zo staat te lezen in het uitgelekte verslag van de stafvergadering, waarbij zowel Gijsen als Castermans als de vicarissen H. van der Meer, P. Moonen, econoom A. Kolodziejak en perschef A. Jansen aanwezig waren.

Gijsen's woordvoerder bevestigde gistermiddag de gehouden stafvergadering. „Zaken die daar besproken worden zijn zeer vertrouwelijk," verduidelijkt Jansen zijn weigering nader in te gaan op de uitgelekte zaken zoals het geregisseerde afscheid van mgr Castermans.

Kapittel

Bovendien is toen besloten met het Kapittel, het hoogste adviescollege van de bisschop, overleg te plegen over de samenstelling van de staf van het bisdom Roermond nu vicaris Meertens met emeritaat gaat en mgr Castermans zijn functie van vicaris-generaal neerlegt.

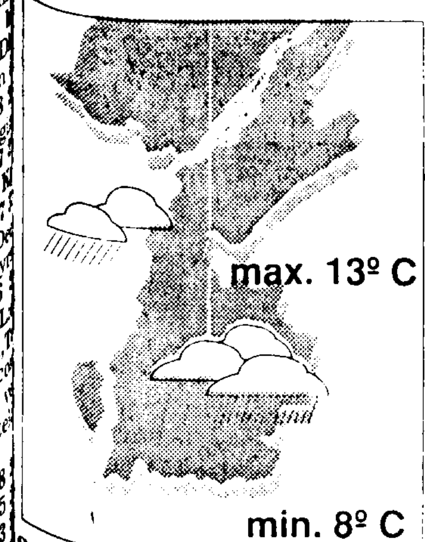
Ook de uitkomst van dit overleg blijkt voorgekookt. Want op de vergadering van 12 oktober is besloten deken Maessen van Maastricht en deken Punt van Heerlen tot nieuwe vicarissen te benoemen. Hoewel het takenpakket van de nieuwe vicarissen eveneens rond is, vindt de staf toch dat er met het Kapittel, zonder het noemen van namen en takenpakket, overlegd moet worden. Voor de staf staat vast dat deken Maessen vicaris-generaal wordt en dat hij de portefeuille van personeelszaken, liturgie en C.B.K. (zaken betreffende centraal bestuur katholieke kerk) krijgt. Eenmaal vicaris krijgt deken Punt de portefeuille van missiezaken, evangelisatie en diaconie. Verder blijft hij verbonden aan het Grootseminarie en het nieuwe Pauselijke Instituut MEDO in Rolduc.

Zie verder pagina 15
● Gijsen wil strengere selectie benoemingen

Benzine-accijns minimaal twee cent omhoog

DEN HAAG – De benzine-accijns gaat in de loop van volgend jaar met twee cent (exclusief BTW) omhoog om het kabinet te helpen aan een opbrengst van 100 miljoen gulden. Dat heeft het kabinet gisteren besloten, nadat tijdens de algemene beschouwingen in oktober de Kamer zich keerde tegen een accijnsverhoging met acht cent per 1 november.

Mochten de benzineprijzen zich volgend jaar als gevolg van dalende olieprijzen op een lager niveau dan het huidige stabiliseren, dan is een grotere accijnsverhoging niet uitgesloten, aldus premier Lubbers na afloop van het kabinetsberaad. Met de aanvankelijk voorziene accijnsverhoging wilde het kabinet 300 miljoen gulden binnenhalen ten behoeve van het mobiliteitsbeleid.
Naast de beperktere accijnsverhoging wil het kabinet het bedrag nu uit een aantal andere posten realiseren.

SOMBER EN NAT
Ook dit weekeinde komt er weinig verandering in het weerbeeld. Vandaag zal het dan ook langdurig (mot)regenen. Ook morgen zal het van tijd tot tijd regenen. Pas in de late middag mogen we wat opklaringen verwachten. De gehele periode staat er een matige tot vrij krachtige westzuidwestelijke wind. Het enige positieve is de temperatuur die boven normaal blijft en waarden van 13 graden bereikt. In de nacht ligt de minimumtemperatuur rond de 8 graden.

VANDAAG:
Zon op: 08.04 onder: 16.45
Maan op: 08.31 onder: 16.13
MORGEN:
Zon op: 08.06 onder: 16.44
Maan op: 09.37 onder: 16.48

Kwaliteit van sperma gaat snel achteruit

„Geef me dan maar een pilsje"...

● *Een taart van 2.80 meter bij 50 centimeter. In totaal zeventig leerlingen van de afdeling brood en banket van de Technische School Heerlen zijn de afgelopen week bezig geweest om de benodigde acht kilo marsepein, 150 eieren, vier kilo suiker, zes kilo bloem, dertien liter room, acht kilo fondant en een kilo rozijnen in rum te verwerken. „Het moest een luchtige taart worden", zegt hun leraar Duysings „want anders wordt het zingen moeilijk". De taart werd gemaakt in opdracht van de Eindhovense Christelijke Oratoriumvereniging. De vereniging deed de reuze-lekkernij gisteren in de Sittardse schouwburg cadeau aan het Geleens Toonkunstkoor waarmee zij al dertig jaar samenwerkt. Het Toonkunstkoor gaf bij gelegenheid van haar 50-jarig bestaan een concert. Daarna konden de tweehonderd zangers van beide koren zich tegoed doen aan de taart.*

'Regering-Ryzjkov moet macht overdragen'

Jeltsin roept op tot vorming 'crisiscomité'

MOSKOU – De president van de Russische Federatie, Boris Jeltsin, heeft gisteren voor de Opperste Sovjet opgeroepen tot het aftreden van de regering van premier Nikolaj Ryzjkov en tot het oprichten van een 'crisiscomité'. Jeltsin, die het woord nam na de toespraak van Sovjet-president Michail Gorbatsjov, zei dat 'tijdens deze parlementszitting, of anders zo snel mogelijk, het vertrouwen in het kabinet Ryzjkov moet worden opgezegd'.

„De macht zou moeten worden overgedragen aan een instelling die is samengesteld uit vertegenwoordigers van alle republieken, een zogenaamd crisiscomité," aldus Jeltsin.

„Een dergelijke instelling zou als eerste taak hebben praktische maatregelen te treffen om te crisis het hoofd te bieden en nieuwe machtsorganen te vormen," aldus Jeltsin in een korte maar krachtige toespraak van slechts 15 minuten. „Het crisiscomité moet over buitengewone bevoegdheden beschikken." Die zijn noodzakelijk en het gaat daarbij niet om een strijd om de macht, zo verzekerde hij zijn gehoor.

Aanval

De Russische president ging vervolgens in de aanval tegen Gorbatsjov, die de spoedzitting van de Opperste Sovjet eerder op de dag met een rede van anderhalf uur had geopend. „Wanneer men praat over de huidige economische situatie, is het stupide om te zeggen dat dit normaal is. Dit is het zesde jaar van de perestrojka en we leven in een toestand die we decennia lang niet hebben meegemaakt," riep hij uit. „In sommige steden in de Sovjetunie zijn nog maar voor twee of drie dagen levensmiddelen."

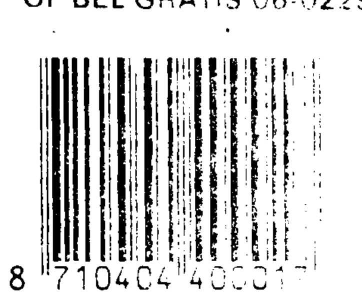
Zie verder pagina 3
● Gorbatsjov komt met regeringswijziging

Ambtenaar sociale dienst mishandeld

Van onze verslaggever

MELICK – Een ambtenaar van de sociale dienst in Melick-Herkenbosch is donderdagavond in zijn woning te Melick met een honkbalknuppel mishandeld door de 25-jarige H. van L. uit het St.-Oedenrode. De verdachte zegt gehandeld te hebben in opdracht van een ontevreden cliënt van de sociale dienst. De verdachte moest tegen betaling de ambtenaar voor enkele weken het ziekenhuis inslaan. Nadat hij aangebeld had en de onfortuinlijke ambtenaar open deed begon Van L. op hem in te slaan.

Aan zijn poging de slagen af te weren hield de ambtenaar enkele gebroken vingers over. Het zelfde lot was zijn echtgenote beschoren die tussenbeide kwam. Het echtpaar was om aan hun belager te ontkomen van de gang naar de keuken gevlucht. De verdachte bleef met zijn knuppel op de keukendeur slaan totdat hij na enkele minuten overmeesterd kon worden door de overburen. Een vader en twee zoons wisten de man in bedwang te houden totdat even later de politie bij de woning arriveerde.

Roem uit de Randstad in Maastricht

Lidwien van de Ven: bedeesd of uitdagend

MAASTRICHT – Zoals men in een stad met de culturele ambities van Maastricht mag verwachten opereren hier naast het Bonnefantenmuseum meerdere galerieñ op bredere dan regionale basis – zij het niet allemaal met dezelfde hevigheid. Wanda Reiff gunt hier regelmatig een blik op het internationale kunsttoneel, Galerie Dis onderhoudt zijn nationale contacten vaak met andere randgebieden als Zeeland, en sinds kort staat in een villawijk, waarin een tentoonstelling tot dusver een uitheems verschijnsel was, de huisdeur open voor wie zich interesseert voor fenomenen die in de randstad tot bekendheid zijn gekomen: In Situ op de Aylvalaan.

Ze zijn met zorg gekozen, maar te incidenteel om veel dieper inzicht te verschaffen in de werkzaamheid daar van de mechanismen van de roem, zo dicht bij de subsidiebronnen en de landelijke commissies. De galeriehoudster zelf had als lid van zo'n commissie ruimer gelegenheid zoñ inzicht te verwerven; zij heeft haar randstedelijke contacten onderhouden met instituten als Art and Project en galerieën als Andriessen in Amsterdam. Uit die stal kwam de presentatie van Lidwien van de Ven – fotowerken in grote kisten aangevoerd door kunsttransporteurs van internationale reputatie.

Een tekening op de zaaltekst toont de presentatie in vogelvlucht-perspectief: vier nummers, verdeeld over een gang en twee vertrekken. De nummers vertegenwoordigen een, twee, en eenmaal zelfs negen delen, zodat de – zorgvuldige – presentatie toch enigszins evenwichtig en afwisselend kon zijn, al blijft de kennismaking met het oeuvre van Lidwien van de Ven summier en haar bliksem-carrière daarmee overklaard.

● *Foto, zonder titel, van Lidwien van de Ven, te zien in In Situ.* (Foto: PETER COX).

Loffelijk

Een bliksemcarrière was het wel: de exposante is geboren in Hulst in 1953 en verliet de academie van Enschede in 1985. Ze is nu een van de twee Nederlandse jongeren op de parallel-tentoonstelling Aperto in Venetië 1990. Zij wordt in een adem genoemd met jongere kunstenaressen van het kaliber van Marlene Dumas, die over haar collega een loffelijk artikel schreef in de catalogus van de tentoonstelling Kapriolen in München, en van Lydia Schouten.

Met laatstgenoemde toont zij verwantschap door de keuze van haar registrerend medium: de fotografie. Lydia Schouten verwierf niet minder snel haar – internationale – roem met videofilms. Verwantschap ook door haar op de eigen persoon gerichte thematiek. Het is geen zeldzaam verschijnsel sinds de opkomst van de conceptuele kunst de de-materialisering van de kunst in de hand werkte. Een ontwikkeling waarbij nieuwe mogelijkheden van registratie als film en video van pas kwamen. Uit die jaren dateert ook de opkomst van de performance, de vondst van de kunstenaar-als-kunstwerk en de interesse voor de inwerking van de eigen verschijning op de omgeving.

Ambivalentie

Waar het ging om de vaak onconventionele en weinig verhullende verschijning van jongere en welgeschapen kunstenaressen was die inwerking voorspelbaar. In meer dan een kunstkritiek leest men van 'fysieke aanspraak', van 'oogkontakt' en 'vrouwelijke machtsmechanismen'.

Het bezwaar van het beperkte formaat van een videoscherm heeft Lidwien van de Ven bezworen: zij verschijnt in haar zelfportretten op ware grootte. In de naar de straat toegekeerde portretten traditioneel, bijna modieus in het ene, schools, vaag en bedeesd in het andere. De overige ruimten tonen haar in raadselachtiger omstandigheden; meest in lege fabrieksruimten, soms uitdagend in provocerende poses, soms vertederend en kwetsbaar.

In die ambivalentie beweegt zich haar creativiteit. Zij treedt groot op, haar foto's opgeplakt op zware manshoge panelen, soms heel direct, soms teruggetrokken in vaagheden en regelrechte raadsels. Met een parallel in een spel van namen noemen: de negen panelen gaan uitsluitend over woorden en associaties. Ze zijn nauwelijke leesbaar in het zwart: paard – zekerheid, hoofd – voile, waaier – sluimeren en zo verder.

Teruggedrukt in het zwart is ook het paardehoofd dat haar foto van een opmerkelijke pose in een pakhuis flankeert: een centraal paarde-oog is gericht op de voyeur. Naar de aard van de associatie speurt men tevergeefs. Ambivalentie is ook in de beschouwingen van de bezoeker onvermijdelijk: oogcontact of gêne, overduidelijkheid of raadsel. Misschien ligt daarin een deel van de waarde van haar kunst – zij dwingt de anderen tot oefening in intuïtie.

Verwerving van erotisch beeldmateriaal gaat al jarenlang gemakkelijker anders. Voor enkel deze ambitie zijn de werken van Lidwien van de Ven met bedragen van bijna vijf cijfers trouwens te prijzig. En te groot. Lidwien van de Ven, Galerie in Situ, Aylvalaan 10 Maastricht, tot 1 december.

pieter defesche

k

en verder...

... is in Galerie Wanda Reiff, Rechtstraat 43 Maastricht tot en 5 januari 1991 een tentoonstelling te zien van de kunstenaar **Kazuo Katase.** Open dinsdag tot en met zaterdag van 13-18 uur.

... zal in Geerlingshof, Broekhem 114, Valkenburg vanaf vrijdag 23 november een permanente tentoonstelling te zien zijn van dichter-schrijver **Jan Hanlo.**

... exposeert de in Hoensbroek woonachtige **Pierre Jansen** zijn composities tot en met 26 november in het Wijngrachttheater in Kerkrade.

... toont **Ben Bonke** in zijn atelier aan de Hunsstraat 58 Ubachsberg morgen eigen werk waaronder objecten, schilderijen en sieraden. Openingstijden 14-18 uur.

... wordt in Galerie 'Groot Welsden', in Groot Welsden een expositie gehouden van **Hans Bartelet, Siegfried Goringskat, Janneke Lahey en Natascha Rieter.** Geopend tot en met 30 november, dagelijks van 13-17 uur, behalve maandag. Open huis vandaag van 14-20 uur en morgen van 11-18 uur.

... opent Galerie Artanne in Susteren morgen om 15 uur de expositie 'Vijf Vrouwen'. **Hilde Ruers, Mieke Vroemen, Rietje Knops, Renate Knol en Annelies van Herk** tonen hun werk tot en met 22 december. De galerie is geopend donderdag 17-21 uur, vr 11-15 uur en zo 15-17 uur.

... is in Fotogalerie 68, poortgebouw Kasteel Hoensbroek tot en met 30 december een collectie werk te zien van **Carlo Valkenborgh** uit België. De fotogalerie is geopend van maandag tot en met vrijdag van 10-12 uur en 13.30-17 uur en zondag van 13.30-17 uur.

... exposeert vanaf morgen tot en met 12 december een groot aantal kunstenaars in Galerie 'De Sauveur', Dorpstraat 19-21 in Ulestraten.

Openingstijden donderdag tot en met zondag 14-17 uur.

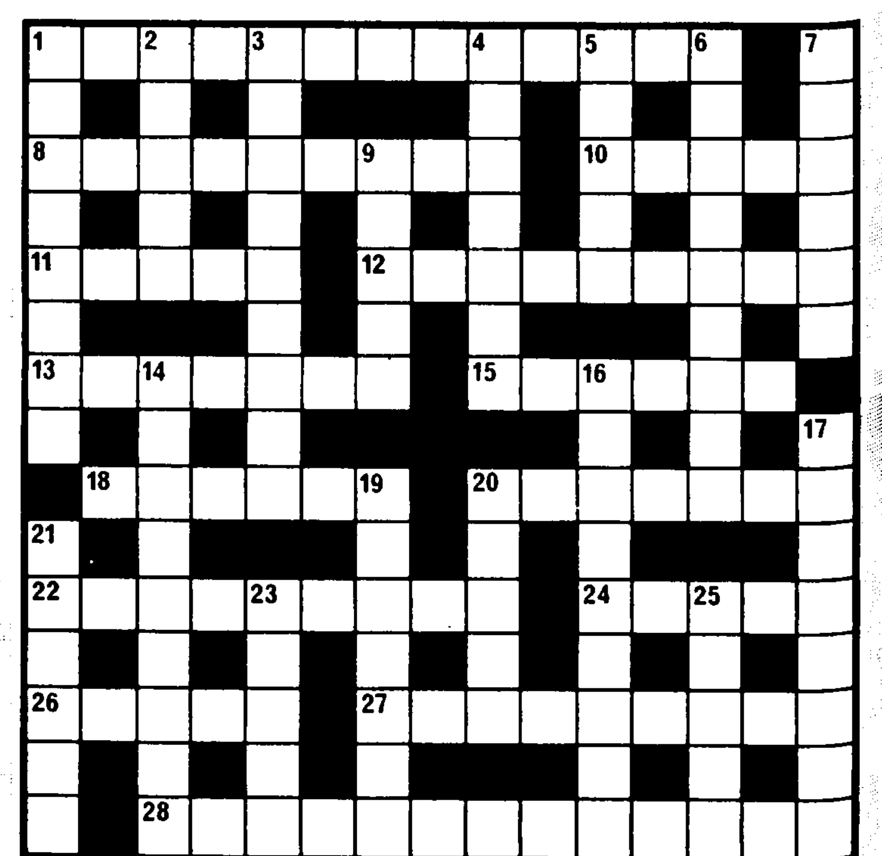
... zal **Minke Lipsch de Vries** uit Valkenburg vanaf morgen 18 november tot en met 15 december bij Rotan Rentenaar, ten Esschen 26 Heerlen aquarellen tonen. Openingstijden dinsdag tot en met zaterdag 10-17 uur en donderdag tot 21 uur.

... organiseert Galerie Noortman Vrijthof 49 Maastricht van dinsdag 20 november tot en met 15 december een tweede tentoonstelling van de Britse kunstenares **Val Archer.** De galerie is geopend dinsdag tot en met zaterdag van 10-18 uur.

Oplossing van gisteren

M A N D O L I N E
A A P – R – R A L
M S – H I T – R E
M – B R O E R – K
O E R – N – A B T
E V E N – O K E R
T A M – M – E L I
B – S P A N T – C
O S – O N S – M I
O L M – I – Z E E
M A R S E P E I N

cryptogram

Horizontaal: 1. Lamlendigheid in het vernuft van twee meisjes (13); 8. Door de beteugeling wordt het er weer druk (9); 10. Is er weer zojuist een appel afgenomen? (5); 11. Weg van een aansporing? (5); 12. Plek na oxydatie op een vorksteel (9); 13. Met dat vaartuig arriveert u nooit als eerste! (7); 15. Leven met een overvloed van bezigheden (6); 18. Wier vindt zij bij de Spaanse rivier (6); 20. Bij deze plechtigheid raakten er dertien in de war (7); 22. Koninklijke smaakbepaler (9); 24. Dit is belachelijk van de eiser! (5); 26. Staat 't voor de zoon van Adam? (5); 27. Als zijweg niets bezittend (9); 28. Die vlerk kan in politieke partijen heel wat opschudding veroorzaken! (13).

Verticaal: 1. Wordt gesproken in Amm... en in Amsterdam (8); 2. In dit land gaat ... drog voor al! (5); 3. Is het onjuist de ... servatieven te groeten? (9); 4. Hij is te... lig om de orgie te organiseren (7); 5. V... aan in het begin (5); 6. Wie een ton st... wordt op den duur toch gepakt! (9); ... Hoopt een typiste zelf nooit te worden! ... 9. Kledingstuk met nadeel? (5); 14. D... partij met winterse neerslag? (9); 16. ... meer dan erg als een paardrijder zijn ho... verliest aan de drank! (9); 17. Seinmo... (8); 19. Saaie uiting van koude die de b... ding breekt (7); 20. De voetbalclub uit ... laan ontvangt er wat van (5); 21. Vogel ... van streek is? (5); 23. Een groot aantal ... sonen moet het verduren (5); 25. W... niet verdien als ik een examen met su... volbreng! (5).

Devens en Barten bij Simera

MAASTRICHT – De kunstenaars Dré Devens en Kees Barten exposeren met ingang van vandaag tot en met 8 december in Galerie Simera, Bogaardenstraat 40b in Maastricht. De tentoonstelling is van woensdag tot en met zaterdag van 13.30-18.00 uur te bezichtigen.

Het werk van Dré Devens bestaat voornamelijk uit tekeningen, skulpturen en zaalinstallaties. Het denken van de kunstenaar is doordrongen van ruimte, een belangrijk begrip voor hem. Ruimte suggereert beweging, ze wordt pas zinvol wanneer ze ingevuld of gebruikt wordt. Ruimte en konstruktie moeten hun waarden behouden. Devens probeert dan ook met zo weinig mogelijk materiaal een zo groot mogelijke beelding te krijgen, waardoor een spanningsveld wordt gecreëerd.

Kees Barten refereert in zijn schilderijen aan het schilderen zelf. Naast teer en grafiet gebruikt de kunstenaar ook ijzermenie als matriaal. Oorspronkelijk gebruikte Barten de menie als ondergrond, maar de kleur is gaandeweg een eigen leven gaan leiden.

Het landschap vormt een belangrijke inspiratiebron voor hem. Het zijn niet zozeer de landschappelijke details die hem boeien. Kijken naar een landschap betekent voor hem: kijken naar de bakermat van alles wat er is. De schilderingen van deze kunstenaar hebben een ontluikend karakter, alsof je door een mistig landschap loopt waarin vage contouren opdoemen.

exposities

Belgische kunstenaars exposeren bij Perroen

MAASTRICHT – Het kunstenaarsinitiatief Perroen Aktuele Kunst, Vrijthof 29 Maastricht toont vanaf heden tot en met 15 december werk van een zestal kunstenaars uit België. De werken van Caroline Balthazar, Mario Cauwels, Marie-Christine Remy, Saskia Weyts, Manuel A. Pereira en Pierre Devreux zijn te bezichtigen van woensdag tot en met vrijdag 13.00-18.00 uur en op zaterdag van 13.00-17.00 uur.

Deze kunstenaars werden samengebracht door Lino Polegato, die in Luik gestalte geeft aan de stichting 'Flux'. Met deze stichting probeert hij een breed internationaal netwerk van uitwisselingen tussen kunstenaars met verschillende culturele achtergronden te bewerkstelligen.

Het werk is divers van aard. Zo worden er abstrakte doeken, textiele skulpturen en beelden tentoongesteld. Het project zal verder gestalte krijgen in mei 1991, wanneer Belgische en Nederlandse kunstenaars hun werk in Florence exposeren en Italiaanse kunstenaars in Nederland en België.

● *Ger Lataster toont in Galerie La Dependance in Maastricht recente grafiek, waaronder deze ets uit 1990.*

Recente grafiek van Ger Lataster

MAASTRICHT – Galerie La Dependance, O.L. Vrouweplein 24 Maastricht presenteert vanaf morgen tot en met 31 december recente grafiek van Ger Lataster. De opening vindt morgen om 15.00 uur plaats. De galerie is geopend donderdag tot en met zondag van 12.00-17.30 uur.

Er worden etsen en litho's van Lataster getoond met de nadruk op het werk uit 1990. Er zullen een twintigtal autonome litho's en etsen te zien zijn. Bovendien worden geëxposeerd de map: 'Venus en Mars' (5 litho's), de map: 'De kunstenaar toont zijn kind' (5 litho's) en een aantal oudere prenten.

Lataster behoort tot de groep kunstenaars die ook wel de Limburgse Amsterdammers worden genoemd, evenals Molin, Defesche en Kuipers.

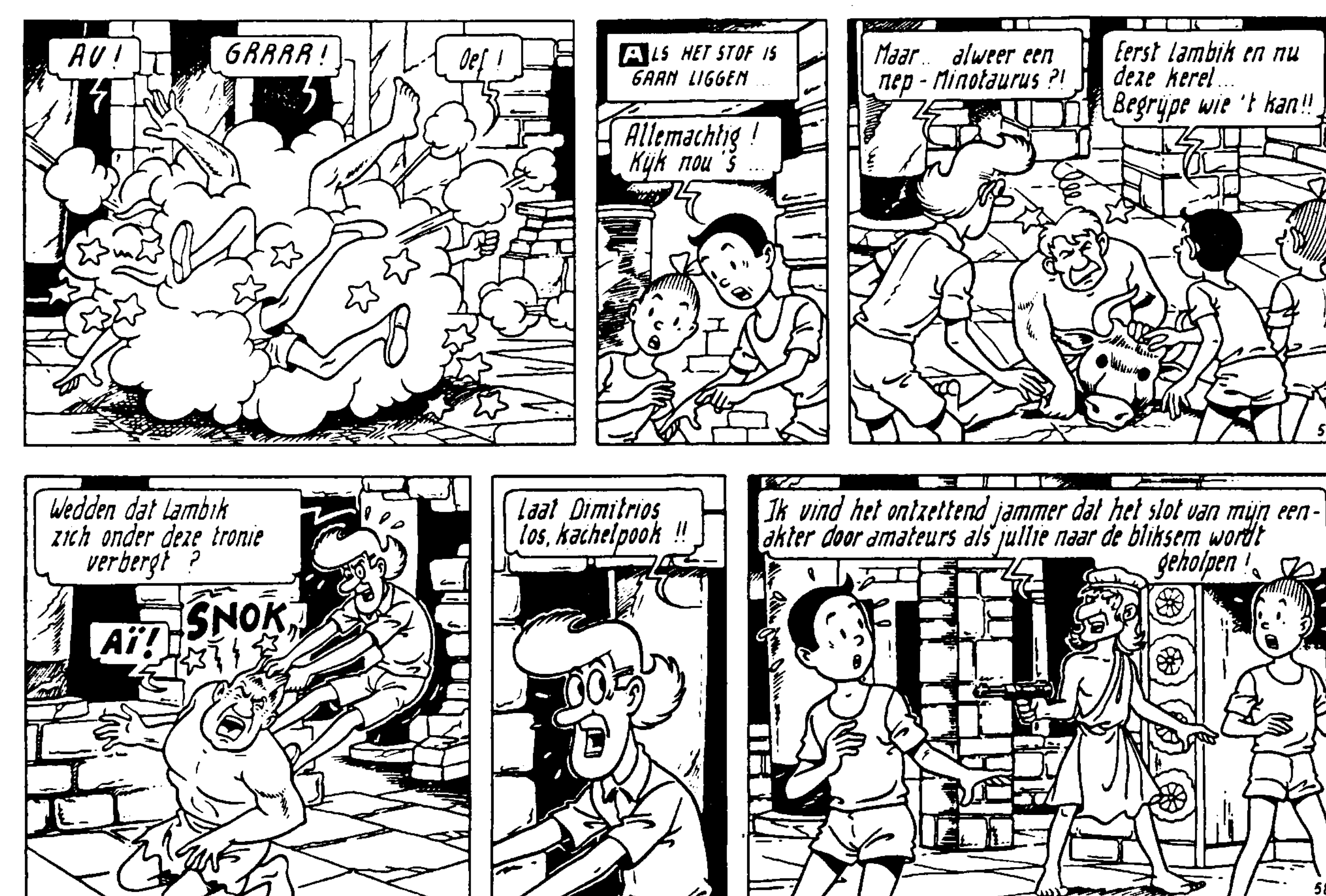
Porselein en glas in SiO2

EYS-TRINTELEN – In Galerie SiO2, Trintelerweg 4 Eys-Trinelen exposeren de kunstenaars Jeroen Bechtold (eiereschaalporselein), Mieke Everaet (porselein inlegwerk) en Fabienne Loyens (gedraaid eierschaalporselein met glas) vanaf morgen tot en met 16 december. SiO2 is geopend donderdag tot en met zondag van 13.00-17.00 uur.

Jeroen Bechtold toont vazen, opgebouwd uit plakjes flinterdunne porselein met verschillende textuur en kleur en zogenaamde 'ingelegden': porseleinen motieven in aquarelachtige kleuren ingelegd in een extreem dunne pot.

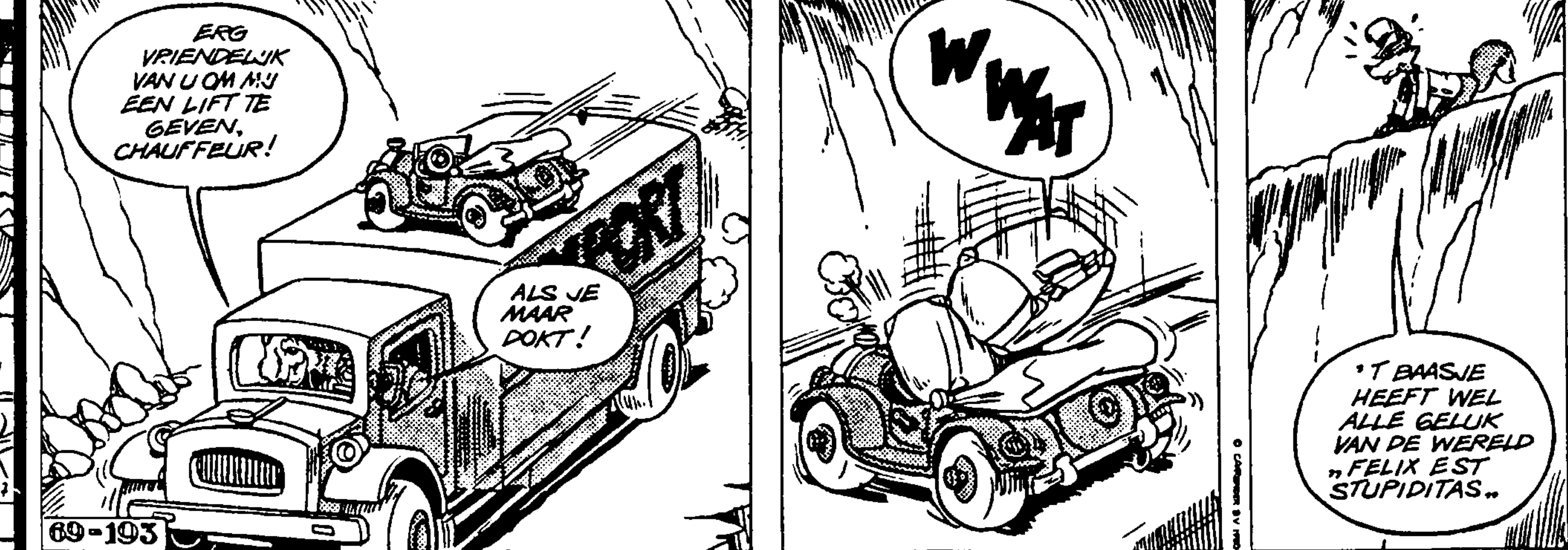
De flinterdunne, transparante porseleinen kommen van de Belgische Mieke Everaet zijn eenvoudig en klassiek van vorm. De eveneens Belgische Fabienne Loyens heeft een voorliefde voor kleine dingen. Zij vervaardigt dan ook heel kleine, fragiele vormpjes, waaronder bij voorbeeld fijne porseleinen trechters, die soms in een door haar gemaakte ring van glas tentoongesteld worden.

knokken in knossos

(c) Standaard Uitgeverij n.v. Antwerpen vertegenwoordigd door Wavery Productions b.v. 's-Gravenhage

panda en de meesterspionne

recept

Gevulde fazantenborst

Benodigdheden voor 4 personen: 2 mooie fazanten, 200 g oesterzwammen, 2 sneetjes witbrood zonder korstjes, 2 eieren, 1½ dl slagroom, 2 sjalotjes, enkele takjes peterselie, takjes dragon, gemalen tijm, peper-/zout en boter.

Haal de borstfilets in zijn geheel van de fazant en neem de poten van het karkas. Snijd de oesterzwammen in stukjes. Verdeel het witbrood in blokjes. Klop het ei los met de slagroom en voeg de blokjes brood toe. Haal het vlees van de poten en doe die in de food-processor of keukenmachine. Laat zolang draaien tot een gladde puree is ontstaan. Voeg het eimengsel toe en laat opnieuw glad draaien. Pel de sjalotjes en hak ze evenals de kruiden fijn. Meng sjalotjes en kruiden door het vleesmengsel en zet dit ca. 30 minuten in de koelkast. Klap de borstfilets open en verdeel de vulling over de filets. Vouw ze dicht en bind eventueel dicht met keukengaren. Verhit boter en bak hierin de gevulde filets in ca. 15 minuten rondom bruin en gaar. Neem vlees uit de pan, laat even rusten en snijd in niet al te dunne plakken. Maak de jus eventueel af met een scheut Armagnac en kippebouillon:

Uitgeversmaatschappij
Limburgs Dagblad

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37
6411 RS Heerlen

Telefoon: abonnementen: 045-739881
advertenties: 045-739886
Piccolo-advertenties: 045-719966

Banken: ABN Bank Heerlen 57 75 35 935
Postbank 10 35 100

Rayonkantoren:
Brunssum 045-256...
Geleen 04490-46...
Heerlen-Centrum 045-717...
Kerkrade 045-452932/455...
Maastricht 043-254...
Roermond 04750-18...
Sittard 04490-155...
Valkenburg 04406-150...

Fax:
redactie 045-739...
advertenties 045-739...

Telex:
redactie 56...

Abonnementsprijzen:
bij vooruitbetaling te voldoen
per kwartaal f 75,...
per maand f 25,...
losse nummers f 1,...
Bfr.

Nederland levert honderden tanks, pantserwagens en kanonnen in

DEN HAAG/BRUSSEL - Het Nederlandse leger moet voor april 1994 170 tanks, 387 pantsergevechtsvoertuigen en 231 stuks artillerie vernietigen of afstoten. Dat is een gevolg van de ondertekening, maandag in Parijs, van het verdrag dat de vermindering van de conventionele strijdkrachten in Europa (CSE) regelt.

Nederland heeft nu 913 tanks van het type Leopard I en II, die onder het CSE-verdrag vallen. Dat mogen er straks nog maar 743 zijn. Eerder dit jaar besloot minister Ter Beek (Defensie) al 182 oude Leopard I's op te bergen. Voor het CSE-verdrag tellen die wel mee. Daarnaast mag Nederland nog 56 tanks in opslag houden.

Van de 849 kanonnen (105, 155 en 203 mm) en van de artillerie moeten er volgens het CFE-verdrag 242 verdwijnen om tot het in het CSE-verdrag afgesproken plafond voor ons land van 607 kanonnen te komen. Dat is 18 procent van het totaal.

Wat pantsergevechtsvoertuigen (van de typen M-113, YPR-765 en YP-408) betreft wordt ons land gebonden aan een maximum van 1.080 stuks. Hier gaat het om een reductie met 387 stuks. Nederland heeft totaal bijna 3.000 pantserwagens, maar een deel daarvan telt niet mee voor het CSE-verdrag.

Nederland hoeft geen vliegtuigen en helikopters in te leveren, omdat de huidige sterkte onder het in het CSE-verdrag toegestane plafond blijft. Nederland heeft 194 vliegtuigen en 64 helikopters, terwijl het er straks 230, respectievelijk 69 zou mogen hebben.

Zie verder pagina 5
● CVSE begint aan tweede leven

Luchtverkeersbeveiliging verzelfstandigd

DEN HAAG - Het kabinet heeft vrijdag besloten de Luchtverkeersbeveiliging (LVB) per 1 juli volgend jaar te verzelfstandigen. De LVB zal voor het grootste gedeelte uit de eigen inkomsten de kosten kunnen dekken. Wel moet de minister van verkeer en waterstaat jaarlijks de begroting en de tarieven goedkeuren.

Bij de LVB werken ongeveer 750 personen. De LVB verzorgt de luchtverkeersbeveiliging boven Nederland beneden ongeveer tien kilometer hoogte en op de vliegvelden Schiphol, Eelde, Rotterdam en Beek. De tekorten die optreden bij de werkzaamheden ten behoeve van de regionale vliegvelden zullen vooralsnog door het rijk worden afgedekt.

De nieuwe LVB-organisatie krijgt boven zich een raad van toezicht, waarin zowel de rijksoverheid als het betrokken bedrijfsleven (luchtvaartmaatschappijen en luchthavens) zijn vertegenwoordigd. Door de verzelfstandiging wordt, zo meent het kabinet, de mogelijkheid geschapen om de luchtverkeersbeveiliging op een bedrijfsmatige wijze uit te voeren, waardoor het mogelijk zal zijn flexibel op nieuwe ontwikkelingen in te spelen.

Precair

De toestand in de Sovjetunie ontwikkelt zich van kwaad tot erger. Hoe dramatisch de situatie na zes jaar perestrojka is, hebben het staatshoofd, Michail Gorbatsjov, de president van de Russische Federatie, Boris Jeltsin en na hen nog een hele schare minder prominente sprekers gisteren op een spoedzitting van de Opperste Sovjet in alle duidelijkheid blootgelegd. Gorbatsjov kwam er onomwonden voor uit dat momenteel een openlijke machtsstrijd gaande is. Zo'n formulering geeft te denken.

Er kan geen twijfel over bestaan: indien op korte termijn geen krachtige maatregelen worden genomen, dreigt de Sovjetunie in economische chaos en politieke anarchie onder te gaan.

Gorbatsjovs urgentieprogramma voor de algehele restauratie van het onmetelijke 'Sovjetrijk' is bekend: een snelle overgang van de centrale plan-economie naar een markteconomie, het uit de wereld helpen van de nationaliteitenconflicten en een regeling voor de betrekkingen tussen het centrale regeringsgezag in het Kremlin en de Unierepublieken. Het gaat hierbij nochtans om kolossale taken, waarvan reeds ten overvloede is gebleken dat zij niet met succes zullen worden bekroond, als niet alle daarvoor in aanmerking komende organen hun aandeel aan deze operatie leveren. Tijdelijke overdracht van de macht aan een commissie waarin vertegenwoordigers van alle republieken zitting hebben, zoals Jeltsin bepleit, is wellicht een van de mogelijkheden om de problemen met kans op welslagen aan te pakken.

Niet geheel duidelijk voor de buitenwereld is de voedselsituatie in de Sovjetunie. Anders dan Gorbatsjov die het bestaan van chronische voedselschaarste ontkent, voert Jeltsin tekorten aan levensmiddelen in delen van het land op als een bewijs voor zijn stelling dat de Sovjetunie zich in een permanente malaise bevindt, in een toestand die de USSR decennia lang niet heeft meegemaakt.

De werkelijkheid ligt waarschijnlijk in het midden. Maar ook dan is er volop reden tot grote zorg, Voedselschaarste in de winter die voor de deur staat, verhoogt immers de kans op uitbarsting van geweld in de etnische gebieden, die sowieso al het toneel zijn van aanhoudende spanningen.

Midden in de ontreddering kondigt Gorbatsjov wijzigingen in het militaire opperbevel aan. De Sovjetrussische president heeft dat in het verleden herhaaldelijk gedaan en daardoor de indruk gewekt steeds een hechte greep te hebben op de strijdkrachten. Is dat werkelijk (nog) het geval? Enkele dagen geleden liet een als uitgesproken gematigd bekend staande Sovjet-maarschalk zich ten overstaan van Gorbatsjov ontvallen dat het de plicht van de president is de aftakelingsverschijnselen in het land zonodig langs militaire weg te beslechten. Dat klinkt als een onheilspellende maning.

F.S.

Spoedzitting over economische en politieke crisis

Gorbatsjov komt met regeringswijziging

MOSKOU - Sovjet-president Michail Gorbatsjov heeft gisteren aangekondigd veranderingen te zullen aanbrengen in de centrale Sovjet-regering. Of dit ook het einde betekent van het premierschap van Nikolaj Ryzjkov, is nog onduidelijk. In de spoedzitting van de Opperste Sovjet over de verslechterende economische en politieke situatie zei Gorbatsjov dat de 'machtsstrijd in de Sovjetunie nu ten volle is uitgebroken'.

Hij zei dat de deelrepublieken geen besluiten meer mogen nemen die indruisen tegen die van de Sovjetregering zolang het nieuwe Unieverdrag nog niet van kracht is. Drie republieken, Georgië, Letland en Estland, kondigden later aan dat zij dit verdrag, dat over tien dagen klaar moet zijn, niet zullen ondertekenen.

„Er moet een reorganisatie komen van de regering, met wijzigingen in de samenstelling van het kabinet," aldus Gorbatsjov, die 'gerespecteerde persoonlijkheden' opriep tot de regering toe te treden. „Er moet een regering komen met een brede sociale basis," aldus Gorbatsjov die zei dat hij daarvoor wel het fiat wil hebben van premier Ryzjkov.

Het afgelopen weekeinde zou Gorbatsjov zich tijdens een gesprek met de Russische president, Boris Jeltsin, al hebben uitgesproken voor een coalitieregering waarbij ook de Russische Federatie ministers levert.

Beleid

Gorbatsjov sprak de Opperste Sovjet toe over de verslechterende economische en politieke situatie in het land, tijdens een spoedzitting die pas twee dagen geleden op de agenda was gezet. Het parlement eiste dat Gorbatsjov duidelijkheid zou geven over het te voeren beleid. De situatie in de economische en de sociale sfeer is tot nu toe niet alleen niet verbeterd, maar verslechterd. „Maar ook op politiek gebied en wat de etnische verhoudingen betreft zijn er meer spanningen," aldus Gorbatsjov.

De president viel in zijn anderhalf uur durende rede fel uit tegen de 'destructieve krachten' in het land, die de crisis voor hun eigen politieke belangen misbruiken. Hij gaf toe dat de 'machtsstrijd in volle gang is'. Gorbatsjov wees kritiek van de hand als zou hij geen programma hebben om het land uit de crisis te slepen. „Wij hebben een programma," aldus de Sovjet-leider die vervolgens de drie belangrijkste punten noemde: de overgang naar een markteconomie, een regeling voor de betrekkingen tussen de Unierepublieken op basis van een nieuw Unieverdrag en een 'versterking van de macht'.

Bang

Gorbatsjov bekritiseerde het 'gebrek aan discipline in de republieken', wat volgens hem heeft geleid tot kritieke toestanden. Hij verweet de republieken voor een groot deel nog niet te hebben voldaan aan hun leveringsverplichtingen, waardoor in sommige gebieden grote tekorten zijn ontstaan, met name Leningrad, de tweede stad van de Sovjetunie. Gorbatsjov gaf toe dat de bevolking bang is voor de toekomst en voor een strenge winter.

Hervormingen in top Sovjetleger

MOSKOU - Sovjet-president Michail Gorbatsjov heeft gisteren tijdens zijn toespraak voor het Sovjetparlement een wijziging in de militaire top aangekondigd.

Wij zullen de kwestie van het opperbevel de komende dagen bestuderen. Ik geloof niet dat deze machtige organisatie aan hervormingen kan ontkomen," zo verklaarde hij tijdens de spoedzitting van de Opperste Sovjet in Moskou over de zorgwekkende economische en politieke situatie in het land.

Familiecomité wil gesprek met van Dam

DEN HAAG - Het ministerie van Buitenlandse Zaken zal waarschijnlijk niet eerder dan begin volgende week reageren op het verzoek van het Familiecomité Gegijzelden Vrij om een gesprek met de Nederlandse ambassadeur in Irak, Van Dam. Een woordvoerder van het ministerie heeft dat gisteren gezegd. Het familiecomité heeft het ministerie gisteren morgen per telegram aan secretaris-generaal Bot om het onderhoud verzocht.

Volgens J. Ruiter van het comité wil men met Van Dam onder meer praten over het besluit van de gezamenlijke fractievoorzitters om pas het weekeinde te besluiten over het zenden van een humanitaire missie naar Irak. Het comité wil daarbij nogmaals wijzen op het belang om snel te handelen in het belang van de gijzelaars.

Ruiter is bovendien benieuwd of in Den Haag de gedachte een rol speelt om eerst de thuiskomst van de bagdadgangers af te wachten. Daarover gaat het gerucht dat zij van de Iraakse autoriteiten de toezegging voor een uitreisvisum hebben gekregen. Andere punten voor het gesprek zijn de kerstpakketten en post voor de gegijzelden via de ambassade in Bagdad.

Zowel Ruiter als dominee Wouters gaan er van uit dat de uitlatingen van voorzitter Bakker van het familiecomité gisterochtend 'verkeerd zijn geïnterpreteerd'. Bakker drukte zich in tegenstelling tot een officiële verklaring van het comité donderdagavond nogal krachtig uit over het besluit van de fractievoorzitters die niet zouden hebben begrepen hoe urgent de situatie van de gegijzelden was.

Op zoek naar partners uit den vreemde

● *Vier vrouwen uit Moskou, op zoek naar een partner uit den vreemde, poseerden gisteren vrolijk lachend voor de camera in een onlangs in de Sovjethoofdstad geopend agentschap, dat zich met dit soort zoekacties gaat bezighouden. Sinds de mogelijkheid daartoe bestaat hebben al 1.500 vrouwen en 800 mannen te kennen gegeven 'in' te zijn voor een buitenlandse echtgenoot respectievelijk echtgenote. Hun voorkeur gaat daarbij uit naar 'kandidaten' uit de VS.*

Lubbers: verband wapendepots en geheime organisatie

DEN HAAG - Premier Lubbers heeft gisteren na afloop van het kabinetsberaad erkend dat de wapenvondsten in 1980 en 1983 in Limburgse en Gelderse bossen te maken hebben met de geheime 'gemengd burgelijk-militaire' organisatie, waarvan hij deze week het bestaan onthulde in een brief aan de Tweede Kamer.

Dat de wapendepots te maken hadden met deze organisatie werd algemeen aangenomen, maar Lubbers maakte er in zijn brief geen gewag van. Lubbers maakte op zijn wekelijkse persconferentie bezwaar tegen de betiteling 'spionagedienst'. Hij kwam zelf met de term 'stay behind force'. Lubbers wilde niet nader ingaan op deze geheime dienst, die volgens zijn brief als taak heeft om in geval van bezetting van Nederland de regering in ballingschap te voorzien van informatie. Daarnaast heeft de dienst als taak de geestelijke weerbaarheid van de bevolking in bezettingstijd te versterken.

De Tweede Kamer debatteert vermoedelijk woensdag over de geheime organisatie, op verzoek van de fractie van Groen Links. Reden waarom Lubbers vrijdag geen nadere toelichting wilde geven.

Geen toenadering tussen EG en VS over landbouw

BRUSSEL - De Europese Gemeenschap en de Verenigde Staten zijn het nog verre van eens over hun plannen voor het afbreken van de landbouwsteun in het kader van de GATT-handelsbesprekingen. Die tegenstellingen kwamen gisteren nog eens aan het licht tijdens het halfjaarlijkse Amerikaans-Europese topoverleg dat in Brussel werd gehouden.

Met name de Amerikaanse minister van Landbouw, Clayton Yeutter, gaf op een persconferentie na afloop ronduit toe dat hij 'erg pessimistisch' is over de kansen op succes voor de zogeheten Uruguay-ronde, het kader waarbinnen de GATT-landen sinds 1976 onderhandelen over een vrijere wereldhandel. Begin december vinden in Brussel de slotbesprekingen plaats. Volgens Yeutter zijn 'de essentiële elementen voor een succesvolle afronding, een zaak van wezenlijk belang voor de VS en andere landen, nog niet opgelost'.

punt uit

● Olievlek

Het Bulgaarse vrachtschip Shipka is de veroorzaker van een 40 kilometer lange olievlek in de Noordzee, ten noorden van Vlieland en Terschelling. De lekkage zou zijn veroorzaakt door een overlopende brandstoftank, toen daarin uit een andere tank olie werd gepompt om de Shipka in balans te brengen.

● Acties

Het Landelijke Actiecomité van akkerbouwers gaat geld inzamelen om protestacties te financieren. Daartoe is de Stichting Promotie Akkerbouwbelangen opgericht. Via bijdragen van onder meer boeren, standsorganisaties en toeleveringsbedrijven hoopt de stichting minimaal enkele tonnen bijeen te krijgen.

● Transplantatie

In het St. Antonius Ziekenhuis in Nieuwegein is de eerste dubbele longtransplantatie in Nederland uitgevoerd. De patiënt, een 24-jarige man met cystic fibrosis (taaislijmziekte), maakt het volgens directeur-geneesheer J.E. Landheer goed.

● Voedselhulp

De nieuwe dreiging van massale honger onder de bevolking van Soedan heeft minister Pronk van Ontwikkelingssamenwerking doen besluiten vijftien miljoen gulden beschikbaar te stellen voor voedselhulp.

● Dood

In een woning in Heemstede is gisteren het stoffelijk overschot aangetroffen van een 43-jarige man. De dood is ingetreden omstreeks 5 september.

● Biografie

Het openbaar ministerie zal de biografie van de weduwe Rost van Tonningen meteen na verschijning onder de loupe nemen. Onderzocht zal worden of de 'Zwarte Weduwe' ook in deze pennevrucht weer het Wetboek van Strafrecht overtreedt.

● Achterstand

Werknemers in de gezinsverzorging verdienen gemiddeld 20 procent minder dan vergelijkbare werknemers in andere sectoren. Voor het wegwerken van deze achterstand is 250 miljoen gulden nodig. Dit blijkt uit een gisteren gepubliceerd onderzoek door het bureau KPMG in opdracht van de Vereniging van Ondernemingen in de Gepremieerde en gesubsidieerde sector (VOG).

Verdeeldheid over pensioenplicht

DEN HAAG - De Sociaal-Economische Raad (SER) heeft gisteren vrijwel volledige overeenstemming bereikt over een advies aan het kabinet over het te voeren pensioenbeleid. Alleen over het instellen van een wettelijke pensioenplicht voor bedrijven die geen pensioenregeling willen treffen bleef verdeeldheid bestaan, ondanks een compromis-voorstel op het laatste moment van de FNV.

De FNV bleek bereid om af te zien van het opnemen van een pensioenplicht in het burgerlijk wetboek, indien de SER zou besluiten tot een minder vergaande 'super-avv', een algemeen verbindend verklaring van CAO's voor een kleine minderheid van onwillige bedrijven. De rest van de SER had ook hiernaar weinig oren. Daardoor vond de FNV in het pleidooi voor een pensioenplicht alleen vijf van de dertien kroonleden aan haar zijde en de rest van de raad tegenover zich.

De hoop van FNV-voorzitter Stekelenburg is nu gericht op staatssecretaris Ter Veld van Sociale Zaken, maar voor het kabinet kan zwaar gaan wegen dat de vakbeweging verdeeld is. De FNV-er Muller vond in het debat in de SER niet alleen de werkgevers, maar vooral ook CNV en MHP tegenover zich.

De sociale partners vinden dat de pensioenen in ons land geregeld moeten worden in het overleg over arbeidsvoorwaarden. Alleen in noodgevallen moet de overheid ingrijpen.

De SER was vrijdag weliswaar eensgezind voor een wettelijk recht op waarde-overdracht van pensioenrechten voor de werknemer als die van baan veranderd (en daarmee voor een plicht van de nieuwe werkgever), maar dat gebeurt wel nadat de pensioenfondsen van meer dan tachtig procent van de werknemers zich hierop al vrijwillig hebben vastgelegd.

Rekenregels

Bovendien is het aan de Stichting van de Arbeid om rekenregels te ontwerpen voor deze waarde-overdracht, want pensioenregelingen kunnen van bedrijf tot bedrijf sterk verschillen en dat laatste vindt de SER een goede zaak. Muller stelde vast dat wat de SER betreft wel wetgeving komt voor pensioenbreukelingen, dus voor werknemers die in de meeste gevallen een betere baan accepteren. Tegelijkertijd zou de wetgever niets hoeven doen voor de 'drenkelingen', mensen voor wie helemaal geen pensioenregeling bestaat.

Voorstellen verzekeraars wekken weinig enthousiasme

Vriendinnetje straks niet meer achterop brommer

DEN HAAG – De scholier die elke dag op zijn brommertje naar school tuft en in het weekeinde met zijn vriendinnetje achterop koers zet naar de discotheek, gaat verdwijnen. Als het aan de Nederlandse verzekeraars ligt, mogen alleen kinderen tot twaalf jaar nog achter op de brommer.

Dit is een van de maatregelen waarmee het Verbond van Verzekeraars in Nederland het aantal ongevallen met brommers wil terugdringen. Dat is hard nodig, want bromfietsers zijn de grootste brokkenpiloten in het verkeer. De verzekeraars willen dat de overheid maatregelen treft, want de premies die zij incasseren wegen niet meer op tegen de uitkeringen die zij moeten doen. In hun voorstellen – onder meer opsplitsing in een categorie lichte en zware brommers – zoeken zij aansluiting bij de regelgeving in het buitenland.

Al sinds jaar en dag gelden bromfietsers als de meest kwetsbare verkeersdeelnemers. Ze gaan hard, soms heel hard, zijn onervaren en nauwelijks beschermd als ze onderuit gaan. Vorig jaar kwamen 131 bromfietsers om in het verkeer tegen een totaal van 1.456 verkeersdoden. Dat is negen procent en ontzettend veel in verhouding met het aantal kilometers dat op de brommer wordt afgelegd. Vooral jongens die net zestien zijn, veroorzaken veel ongelukken. Branie – 'hard is mooi' – en gebrek aan ervaring maken hen uiterst kwetsbaar. Elk jaar opnieuw zijn er meer slachtoffers.

Hoge verwachtingen koesteren de verzekeraars ook van de invoering van een examen voor bromfietsers. Ze willen een theorie-examen voor de bestuurders van lichte brommers die hoogstens dertig kilometer per uur rijden, aangevuld met een praktisch examen voor de zwaardere modellen die dan wel zeventig mogen. Nu is de maximum-snelheid voor bromfietsers 40 kilometer per uur.
Directeur M. Koornstra van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV), is het daarmee eens. „Een theorie-examen vergroot de kennis van de verkeersregels en werkt in elk geval niet negatief", meent hij.

Voor het praktisch examen pleit alleen al dat iedereen die opgaat, onder toeziend oog van een instructeur zijn eerste rondjes heeft gereden. Deze voorbereiding is al heel wat in vergelijking met de ervaring waarover de zestienjarige beschikt die nu zijn debuut maakt op een zware brommer. „Een beetje ervaring helpt al direct", concludeert Koornstra. Hij verwijst naar statistieken waaruit blijkt dat zestienjarigen in het eerste halfjaar dat ze brommen, twee keer zoveel risico lopen dan in de tweede helft van dat jaar.

● *Een jonge bromfietser met passagier. Als het aan de verzekeraars ligt, straks een verdwijnend beeld.*

Uit de cijfers blijkt dat brommers met versnelling maar liefst acht keer zo gevaarlijk zijn als automaten. „Je moet alles tegelijk doen: achterom kijken, voorsorteren, en schakelen", verklaart Koornstra „en als er iemand achterop zit, wordt het nog gevaarlijker, want dan ga je sneller onderuit."
Ervaring is voor Koornstra een sleutelwoord. Daarom heeft hij ook geen moeite met het voorstel van de verzekeraars de 'zware' brommers met versnelling te promoveren tot lichte motorfietsen met een maximumsnelheid van zeventig kilometer per uur.
Voor de lichtere 'automaten' moet de maximumsnelheid terug naar dertig. Zij vallen dan in dezelfde groep als de snorfietsen – die nu overigens niet harder mogen dan twintig. Om de eenheid te bevorderen, zullen ook de snorfietsers aan de helm moeten geloven. Alleen bestuurders van een fiets met een vederlicht hulpmotortje – zoals de Spartamet – mogen nog zonder. Dat wekt geen verbazing, want deze machientjes spreken niet erg tot de verbeelding van flitsende tieners.
De Politieverkeerscommissie verwacht in een eerste reactie niet zoveel heil van de suggesties van de verzekeraars, die overigens een hele serie wetswijzigingen noodzakelijk maken. Beleidsmedewerker J. Dwarswaard vraagt zich in gemoede af hoe dat allemaal gecontroleerd moet worden: Is het kind dat achterop zit nou elf of dertien? En die brommer die daar voorbij suist, is dat nu een lichte motorfiets of niet?
Dwarswaard kent zijn pappenheimers en merkt 'zeer generaliserend' op dat de gemiddelde bromfietser 'het ding opvoert en de kortste weg zoekt'.
Hij verwacht evenmin dat jongens die nu op zaterdag met hun vriendinnetje achterop naar de danszaal trekken, straks met de fiets gaan. „Regels hoeven niet slecht te zijn, maar de maatschappelijke acceptatie komt zo wel op de tocht te staan." Relativerend voegt de politieman eraan toe dat het argument dat 'het altijd heeft gemogen' verdwijnt omdat dat niet geldt voor de jongere 'generatie' die nu twaalf is, of veertien en straks niet beter weet.

De bromfietshandel toont zich evenmin onverdeeld gelukkig. B. Bierens, secretaris van de RAI, heeft geen moeite met de voorgestelde tweedeling van het bromfietsenbestand. „Wij zijn geen industrie voor opgevoerde brommers, maar het plan om de schakelbrommer te beschouwen als een lichte motorfiets is niet meer dan legalisatie van de bestaande praktijk."
Maar snorfietsers een helm opzetten, gaat hem te ver. En ook het voorstel om alleen kinderen als passagier toe te laten, is hem een doorn in het oog. Dat kan de verkoopcijfers wel eens nadelig beïnvloeden. Realistisch als ze zijn, gaan handel en industrie er vooralsnog niet van uit dat de vriend of vriendin die nu achterop zit, plotseling zelf een bromfiets aanschaft.

theo haerkens

achtergrond

Geheime dienst op eigen benen

DEN HAAG – Wat een slim briefje weer van Lubbers. Het is altijd al zo dat je teksten van de premier zorgvuldig moet analyseren, voordat je conclusies trekt. Maar het briefje dat hij deze week aan de Tweede Kamer stuurde, was in dit verband weer van een ongeëvenaarde schoonheid. Zonder ook maar één woord te liegen, denk je bij eerste lezing dat hij het bestaan van een geheime dienst, belast met sabotage-activiteiten ontkent.

„Er is in Nederland geen sprake van een geheim commando, ingericht voor grootschalige sabotage-activiteiten in oorlogstijd", schrijft de premier om te beginnen. Nee, inderdaad, niet met grootschalige sabotage-activiteiten. Impliciet zegt de premier echter dat de betrokken dienst (deze krant onthulde dat het om 'Operaties en Inlichtingen' gaat) zich wel degelijk met sabotage bezighoudt, alleen niet grootschalig. Maar wat is grootschalig?
Vervolgens erkent de premier dat in de jaren vijftig een dienst is opgericht met een tweeledige taak. Enerzijds het verzorgen van informatie aan de regering in ballingschap over het bezette Nederland, anderzijds het versterken van de geestelijke weerbaarheid van de bevolking in bezettingstijd. Op het eerste gezicht passen sabotage-activiteiten niet in deze omschrijving.

Maar dat is slechts schijn. Vooral de tweede doelstelling kan heel breed worden uitgelegd. Een volk in bezettingstijd verliest snel de geestelijke weerbaarheid, zeg maar het moreel, als niet blijkt dat er iets wordt gedaan om het land van de gehate bezetter te bevrijden. Sabotage-activiteiten zijn zo bezien, behalve schadelijk voor de bezetter, ook goed voor het moreel van het volk. En dus passen dergelijke activiteiten binnen het kader van de zeer geheime dienst.

● *Ria Beckers dreigt zaak bij voorbaat te verliezen.*

Vervolgens neemt Lubbers een passage op in de brief, die moet voorkomen dat de Tweede Kamer op de achterste benen gaat staan. „Opeenvolgende premiers en ministers van defensie hebben het altijd verstandig geacht noch andere leden van het kabinet, noch de Kamer over deze organisatie te informeren." Elke zichzelf respecterende volksvertegenwoordiging zou hierover toch op de achterste benen moeten staan, zou je denken.
Maar dat is natuurlijk niet zo. Sinds de oprichting van de betrokken dienst hebben vrijwel alle politieke groeperingen in de Tweede Kamer weleens een premier of een minister van defensie geleverd, behalve de allerkleinste. Er zitten zelfs nog ex-ministers van defensie in de Kamer (Stemerdink, PvdA; Van Mierlo, D66 en Bolkestein, VVD). Die partijen kunnen de zaak dus moeilijk hoog opspelen, want ze hebben boter op het hoofd.

De premier is dus aan alle kanten gedekt. Het had dan ook iets komisch dat de fractievoorzitter van Groen Links, Ria Beckers, al meteen het politieke hoofd van de premier eiste, omdat hij de Kamer niet had geïnformeerd over het bestaan van deze geheimste dienst van Nederland. Zo kan de Kamer geen politieke controle uitoefenen en dat kan geen parlement zich veroorloven, vindt Groen Links.

En daar heeft Beckers natuurlijk gelijk in. Deze uiterst geheime dienst hoeft natuurlijk niet aan een openbare parlementaire controle te worden onderworpen. Maar het gaat in een parlementaire democratie als de onze te ver om zelfs de geheime commissie uit de Tweede Kamer, die de inlichtingen- en veiligheidsdiensten controleert, buiten een dergelijke zaak te houden.
Maar Ria Beckers dreigt deze zaak bij voorbaat te verliezen, door haar buitengewoon domme eis van Lubbers' aftreden. In plaats van zich op de zaak zelf te concentreren, maakt ze zichzelf bij voorbaat kansloos, door al voordat het debat begonnen is, een politieke conclusie te trekken. Daarmee maak je jezelf niet geloofwaardiger.

Het is echter niet helemaal uitgesloten dat het debat van volgende week in de Tweede Kamer over deze zaak, toch nog iets oplevert. PvdA en CDA lijken bereid de dienst in te laten slapen. Niet dat dat betekent dat ze helemaal wordt opgeheven, maar het operationele gedeelte (met wapens en al) zou belangrijk moeten worden ingekrompen en het moet afgelopen zijn met oefeningen en dergelijke. Een kleine staf mag er alleen nog voor zorgen dat de dienst weer tot leven gewekt kan worden, als de nood aan de man komt.
En wat de parlementaire controle betreft, heeft Lubbers in feite al toegegeven. Na de eerste publikaties hebben premier Lubbers en minister Ter Beek de vaste commissie voor de inlichtingen- en veiligheidsdiensten geïnformeerd over het bestaan en de taken van de dienst. Daarin zijn zij ongetwijfeld verder gegaan dan in de openbare brief aan de Tweede Kamer.
Uit het feit dat uit dat overleg niets is uitgelekt, mag worden afgeleid dat die commissie potdicht zit. Maar dan is er ook geen enkel bezwaar tegen het feit dat O. en I. tot het reguliere takenpakket van de genoemde commissie wordt gerekend. Bij elkaar kan dat een mooi politiek compromis worden. En Ria Beckers moeten ze dan verder maar laten praten.

henri kruithof

politiek objectief

lezers schrijven

● Kappen

De aktie 'Kappen met kappen' om de tropische regenwouden te redden, vindt alom veel waardering en gehoor; maar hoe gaan wij om met ons stedelijk 'regenwoud'?
Onder de vorige Maastrichtse gemeenteraad kwamen de fantastische plannen tot stand m.b.t. het Céramique-terrein. Een nieuw stadsdeel met gedurfde architectonische hoogstandjes, brede wegen en open ruimten met veel licht en lucht.

Door de talloze krantenpublikaties hierover geprikkeld, ben ik de Céramiqueplannen eens wat grondiger gaan bekijken. Nadat ik de bestemmingsplannen ingezien had, raakte mijn langzaam gegroeid bange vermoeden bevestigd door de antwoorden, die het College, i.c. de verantwoordelijke wethouder gaf op de inspraakvragen van buurtbewoners en belangengroepen.

Het Céramiqueterrein bezit behalve een dodelijke hoeveelheid industrieel afval ook een aanzienlijk aantal prachtige gezonde volwassen bomen. Het gemeentelijk bestemmingsplan spreekt dan ook van 'markante beeldbepalende goed onderhouden boompartijen' die gehandhaafd zouden moeten worden in de nieuwe plannen.
De milieubewuste plannenmakers zien echter vanachter hun tekentafel geen andere creatieve mogelijkheden voor de verwezenlijking van hun plannen dan alle bomen te rooien!

Als alternatief wordt veel nieuw en dus zeer jong groen beloofd op plaatsen waar op dit moment nog geen grasspriet wil groeien.
De bestaande kostbare bomen (kastanjebomen, essen, linden en populieren), in totaal ongeveer 25 stuks, moeten vernietigd worden omdat ontwerpers blijkbaar alleen uit kunnen gaan van een kaal stuk grond; men zou onderhand toch beter moeten weten.
Ga eens kijken in vergelijkbare Franse of Duitse steden, hoe zorgvuldig en creatief daar wordt omgesprongen met bestaande bomen. Daar begrijpt men hoeveel waarde een boom heeft voor een drukke en stoffige stad.
Ronduit verbijsterend vind ik dan ook het argument, dat gebruikt wordt om een markante bomengroep bestaande uit kastanjes te rooien.

Ze staan nl. op de plaats waar de Limburglaan gepland is. Deze saaie kaarsrechte autoracebaan, die veel (doorgaand) verkeer zal aantrekken en natuurlijk geluidoverlast en luchtvervuiling zal veroorzaken, kan niet om die bomen heen.
In de Hoofdpunten van Beleid voor het bestuur van de stad Maastricht in de periode 1990-1994, 'doet de Gemeente een appel op de burgers om samen de verantwoording te nemen om het milieu te beschermen' en 'in het kader van de mobiliteitsbeheersing streeft het stadsbestuur naar een afremming van het autogebruik' en 'in de stedelijke planning dienen ruimten te worden gereserveerd waar geen milieubelastende activiteiten mogen plaatsvinden, ter bescherming van natuur en landschap' en onder Belevingswaarde binnenstad: 'specifieke aandacht blijft uitgaan naar het behoud van de multifunctionaliteit, de kwaliteit van de openbare ruimte, voorzichtigheid bij het bebouwen van binnenterreinen en het beheersen van het autoverkeer'.
Zijn dit weer holle frasen of serieus bedoelde afspraken? Ik ben benieuwd.

MAASTRICHT Jean Delhoofen
(Brief door redactie ingekort).

● Zoutvaatje

Naar aanleiding van het conflict in het bisdom Roermond het volgende.
In de open brief aan mgr. Gijsen werd gesteld: „Wij willen er de nadruk op leggen, dat wat betreft de spirituele vorming er een ongezonde scheiding wordt gemaakt tussen de goddelijke roeping van boven en buiten af en de menselijke realiteit. Dat wie zich van zo hoog geroepen voelt, kortsluiting maakt met de werkelijkheid van iedere dag met alle gevolgen van dien, is wel overduidelijk geworden."

Daar ben ik het mee eens. De christenen zijn het zout der aarde, zei Jezus.

Aan de ene kant zien we mgr. Gijsen met zijn aanhang die radicaal wil zijn in de leer en zich eigenlijk opsluiten in het zoutvaatje van kerkelijke sferen. En aan de andere kant zien we een groep die zich als zout wel met de wereld wil vermengen, maar die vaak de zoutende kracht heeft verloren, mits ze die al had (de goede daargelaten natuurlijk).

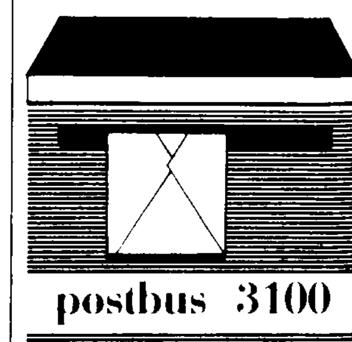
In al die discussies tussen Gijsen en zijn tegenstanders hoor je maar heel weinig de naam Jezus vallen, maar Hij gaf toch een goed voorbeeld hoe je herders van zielen opleidt: Hij gaf ze een grondige rondleiding door alle maatschappelijke lagen en bracht ze in contact met allerlei noden en liet zien hoe die gelenigd moesten worden. Zij woonden bijvoorbeeld theologische debatten bij (die voor de theologen trouwens vaak slecht afliepen), gingen regelmatig een kopje koffie bij de hoertjes drinken en trokken zich af en toe terug om bij (God) te komen.
Maar ja, als priesterstudent bij de hoertjes komen, terwijl je vrijgezel bent en dat diep in je hart niet wil of kunt zijn....
Celibatair zijn. Waar komt dat vandaan?

In de brieven aan Timoteüs en Titus stelt Paulus eigenlijk duidelijk dat iemand die een leidende positie in een geloofgemeenschap wil hebben, getrouwd moet zijn. Eerst in een huwelijk, in een gezin, moet iemand beproefd worden voordat hij verantwoordelijkheid kan krijgen over meer schapen. (Paulus zelf had niet de dagelijkse leiding van een 'parochie', maar reisde rond als apostel en evangelist). Alle andere apostelen waren wèl getrouwd, zegt Paulus. Heel logisch.

Of is het sexuele iets minderwaardigs? Volgens de oude Griekse wijsgeer Aristoteles wel en die heeft toch wel veel invloed gehad op onze katholieke geloofsleer. Maar als God zelf de sexuele gemeenschap niet iets moois had gevonden, had Hij er nooit kinderen van laten komen.

Laten we hopen (de gelovigen onder ons mogen ervoor bidden) dat de geestelijken die kracht en inspiratie mogen ontvangen waardoor ze zich òf niet in zoutvaatjes hoeven te verstoppen, òf in de wereld niet hun radicaliteit zullen verliezen, de bijbelse dan wel te verstaan...

SCHINNEN Robert Severi

postbus 3100

In deze rubriek neemt de redactie brieven van lezers op. De redactie hoeft het niet eens te zijn met de inhoud. De brieven dienen betrekking te hebben op publicaties in deze krant en moeten kort en zakelijk zijn. Te lange brieven worden ingekort of geretourneerd. Een ingezonden brief moet voorzien zijn van naam, adres en telefoonnummer. Brieven op rijm of brieven die oproepen tot acties of aanzetten tot geweld of andere onwettige daden worden niet geplaatst. Datzelfde geldt ook voor brieven met onwelvoeglijk taalgebruik en beledigingen. Anonieme brieven worden evenmin geplaatst.

● Bezuinigingen

Miljonair Lubbers heeft het alsmaar over zware bezuinigingen en wil het wéér bij die mensen weghalen die al weinig hebben. Het hele kabinet is het ermee eens, oppositie is er niet. Lubbers heeft het voortdurend over de koppeling die in gevaar zou komen. De koppeling tussen lonen en uitkeringen is gewoon een truc om de lonen laag te houden.

De Tweede Kamerleden vinden het niet nodig om zelf ook eens te bezuinigen. Zij hebben zichzelf een blijvende loonsverhoging gegeven van ƒ 6.134 per jaar. Kosten: 2,7 miljoen, daarbij een hoge reiskostenvergoeding waar je van achterover slaat, en dan tegen mensen met een klein inkomen zeggen dat ze moeten bezuinigen. Wat een mentaliteit!

Maar ja, kapitalisme kan niet zonder armoede bestaan. Zo lang mensen in de verkiezingen de praatjes van Kok en Lubbers geloven, trappen ze er weer in. Veel beloven en niet geven doet de gekken in vreugde leven.

HEERLEN Ban Tar

● Vierdaagse

Ongeveer tien dagen geleden heb ik een brief gezonden naar de fractie van Groen Links in de Tweede Kamer.
Als lid van de partij Groen Links dacht ik haar van dienst te zijn met het idee om i.p.v. de vierdaagse werkweek de zevendaagse werkweek aan een onderzoek te onderwerpen.

De motivering is als volgt: indien in wisseldiensten zeven dagen per week wordt gewerkt, dan heeft de werknemer zijn/haar ...urige werkweek, de onderneming in de breedste zin van het woord heeft twee productiedagen meer per week, en een heel groot deel van de werklozen kan aan de slag. Dat zou „prettig geregeld" kunnen worden omdat de samenleving al voor een hoog percentage op weekend-arbeid is ingesteld.

HEERLEN P.H. Hachm

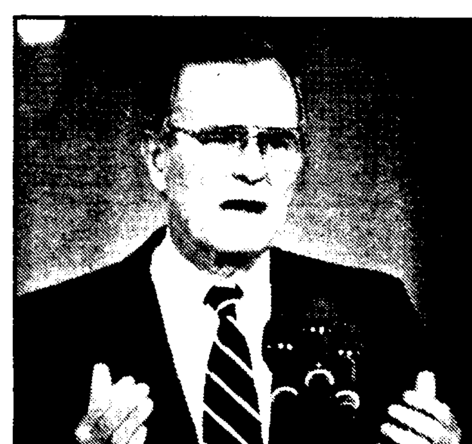
Koude oorlog wordt op supertop definitief ten grave gedragen

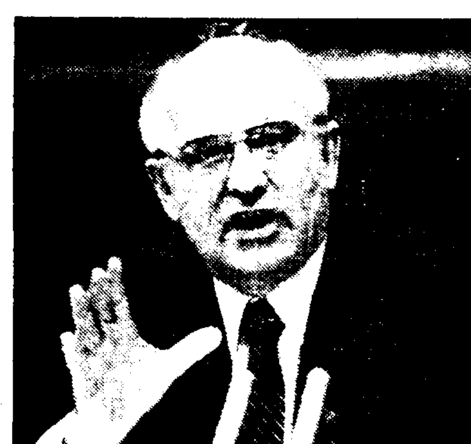
Van onze correspondent

BRUSSEL – Drie presidenten (Bush, Gorbatsjov en Mitterrand), achtentwintig premiers en hoge vertegenwoordigers van het Vaticaan, Monaco en San Marino komen vanaf maandag in Parijs bijeen voor het maken van een blauwdruk voor het nieuwe Europa.

Deze zelden geziene verzameling politieke kopstukken zal daar de Koude Oorlog definitief begraven, handtekeningen zetten onder het meest vergaande ontwapeningsakkoord uit de geschiedenis en pleiten voor vreedzame samenleving en samenwerking.

● PRESIDENT MITTERRAND

● PRESIDENT BUSH

● PRESIDENT GORBATSJOV

CVSE begint aan tweede leven

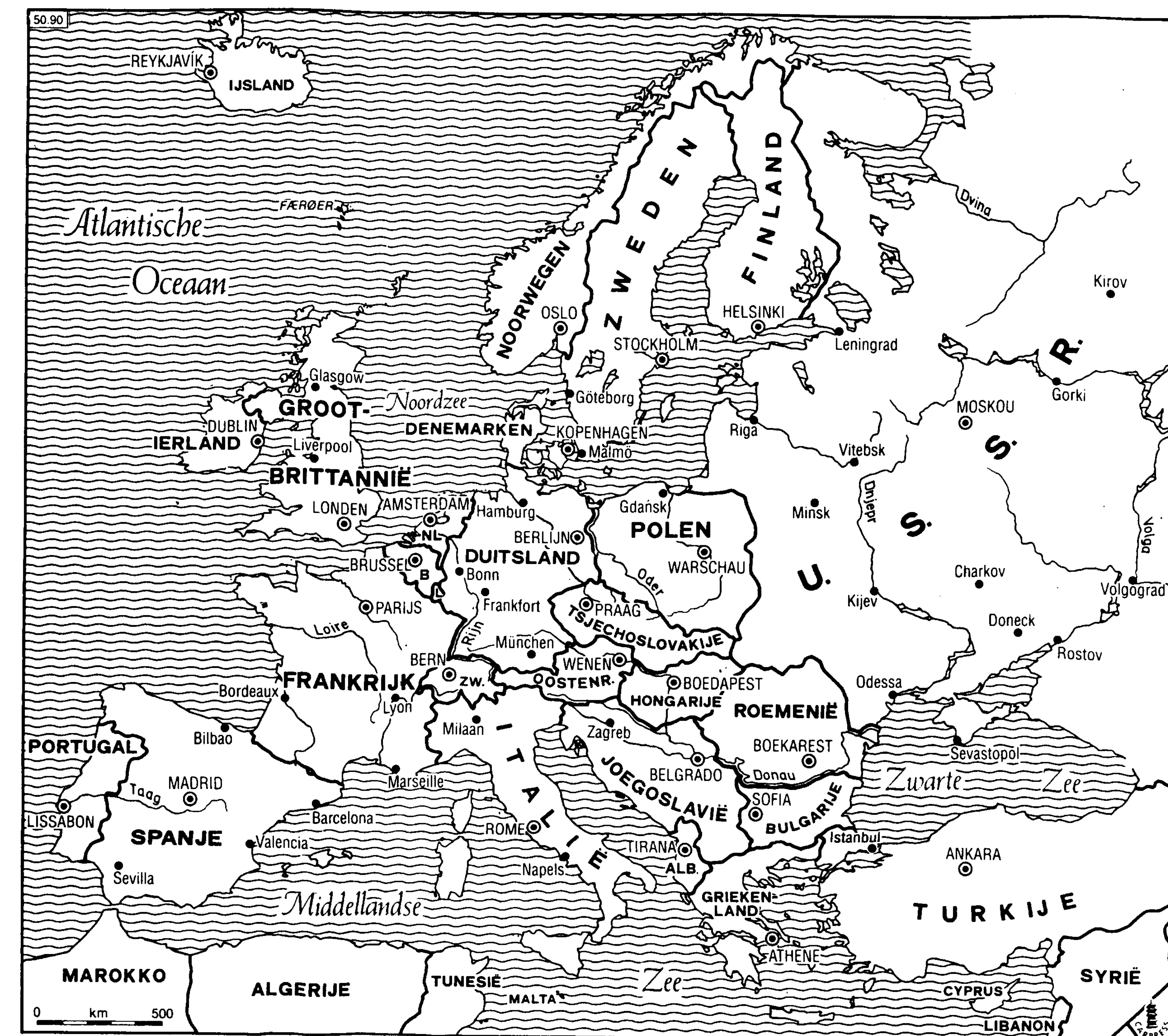
Deze supertop van de Conferentie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (CVSE) brengt voor het eerst sinds Helsinki 1975 de leiders van alle 32 Europese landen uit Oost en West (behalve Albanië), de VS en Canada bijeen.

Eigenlijk worden nu pas de verwachtingen ingelost, die vijftien jaar geleden aan de basis lagen van de oprichting van de CVSE. De turbulente gebeurtenissen sinds vorig jaar hebben de geschiedenis van ons continent een nieuwe wending gegeven.

Vijftien jaar lang hebben de CVSE-landen in allerlei fora over de veiligheid van en de samenwerking in Europa onderhandeld, maar niets heeft dat proces zo'n impuls gegeven als het openen van de Muur en de intrede van de democratie in Oost-Europa.

De CVSE kan aan een nieuw leven beginnen dank zij de onttakeling van het communisme. Vreemd genoeg was het juist de Sovjetunie, die al in de jaren vijftig met voorstellen kwam voor een Europese conferentie over veiligheid en samenwerking. De Amerikanen en hun Europese bondgenoten wilden daar echter niets van weten. Het was het hoogtepunt van de koude oorlog en de Sovjet-bedoelingen werden hogelijk gewantrouwd. Pas vijftien jaar later werden die bedoelingen wel serieus genomen.

Toch zag het Westen er niet veel in. De NAVO-landen wilden liever ontwapeningsonderhandelingen om de dreiging van het Warschaupact in te dammen, terwijl het Oostblok juist veel meer heil verwachtte van economische samenwerking met West-Europa.

Omgekeerd effect

Pas in 1972 vond de eerste bijeenkomst van vertegenwoordigers van de 35 CVSE-landen plaats (de DDR bestond toen nog). Twee jaar lang werd onderhandeld over drie terreinen: politiek-militair, economisch en humanitair (mensenrechten). In 1975 leidde dat tot de beroemde 'Slotakte van Helsinki', waarin deze drie 'manden' in afspraken werden gegoten.

Vooral de derde mand over de mensenrechten is door het westen in de jaren daarna gebruikt om in Oost-Europa veranderingen af te dwingen. Tegelijk werd in Wenen begonnen aan ontwapeningsbesprekingen. Maar het effect was omgekeerd. De CVSE, waarvan het Westen eerst niets verwachtte, werd toch een (klein) succes, terwijl de door het Westen gewilde MBFR-onderhandelingen jarenlang vastliepen.

De vervolgconferenties in Belgrado (1977-1978), Madrid (1980-1983) en Wenen (1986-1989), gingen op de laatste na vooral over de manden 'economische samenwerking' en 'mensenrechten'. Ook werd nog een reeks gespecialiseerde conferenties gehouden. De verklaringen die deze conferenties opleverden, werden steeds door het Westen gebruikt als een handvat om in Oost-Europa veranderingen af te dwingen. Met een beroep op 'Helsinki' is jarenlang de situatie van de mensenrechten in het Oostblok aangeklaagd.

Eigen uitleg

Maar al snel bleek dat de CVSE-verklaringen door 'de andere kant' naar eigen believen werden uitgelegd en dat de westerse aanklachten als 'inmenging in binnenlandse aangelegenheden' en dus 'strijdig met het de Slotakte van Helsinki' werden aangemerkt.

Het is moeilijk te zeggen welke invloed het hele CVSE-proces heeft gehad op de veranderingen die zich vorig en dit jaar in Oost-Europa hebben voltrokken. Wel staat vast dat dissidenten in die landen zich in hun strijd vaak op de CVSE-afspraken beriepen. Het werd, vooral voor de Oosteuropese landen, steeds moeilijker om geloofwaardig de CVSE-verklaringen te blijven steunen, en tegelijk thuis alle afspraken over mensenrechten aan hun laars te lappen. De Sovjetunie had daar wat minder aarzelingen over.

Toen het tij keerde en de Sovjetunie een voor een haar vroegere bondgenoten zag wegvallen, was Michail Gorbatsjov echter niet te beroerd om juist de CVSE aan te grijpen als het middel om zijn invloed op het Europese gebeuren veilig te stellen. Toen hij eind vorig jaar het idee van een CVSE-top lanceerde, had hij vooral tot doel daar ontwapeningsakkoorden te sluiten, de Duitse hereniging tegen te houden en de CVSE om te vormen tot een Europese veiligheidsorganisatie onder Sovjet-invloed.

Het Warschaupact viel immers uiteen, terwijl de NAVO sterker dan ooit was. Wilde Moskou nog enige greep op 'Europa' houden, dan moest dat gebeuren in een forum waar de Sovjet-stem niet genegeerd kon worden. De CVSE, met haar veto-systeem, is daar ideaal voor. Alleen op ontwapeningsgebied heeft hij zijn zin gekregen met het verdrag tot vermindering van de conventionele strijdkrachten in Europa. Maar de Duitse hereniging is een feit en de NAVO zal niet als westerse defensieorganisatie worden vervangen.

Optie

Ook de Oosteuropese landen dringen er op aan dat de NAVO blijft bestaan. De CVSE kan doelstellingen formuleren en afspraken maken over veiligheidskwesties, maar een politiek-militaire organisatie als de Navo zal het nooit kunnen worden. Wel kan het via een goede organisatie en veelvuldig overleg van de deelnemende landen een conflict-voorkomende en eventueel conflict-beheersende rol spelen. Ook, of misschien wel vooral, bij conflicten die zich buiten het Europese NAVO-gebied afspelen.

Maar weinigen voelen ervoor de CVSE uitvoerende bevoegdheden te geven, zoals de NAVO met haar geïntegreerde militaire commando en politieke overlegstructuur. Overleg met zestien is al moeilijk, laat staan met 35 landen met elk een veto-recht. Dat zou alleen maar leiden tot onderonsjes van de groten die geen zaken willen doen met landjes als Monaco of Vaticaanstad, die het CVSE-overleg kunnen blokkeren. Ook landen als Nederland zouden dan echter buitenspel kunnen komen te staan.

„Onze prioriteit ligt dan ook voorlopig bij de NAVO. Maar of dat over tien jaar nog zo is, weten we natuurlijk niet," zegt een NAVO-diplomaat. „Zolang we niet weten hoe de CVSE zich gaat ontwikkelen, moeten we de NAVO niet weggooien."

In de slotverklaring die de CVSE-leiders woensdagmorgen zullen uitgeven, zullen dan ook vooral veel woorden worden gewijd aan de historische veranderingen in Europa en de noodzaak de landen in Oost-Europa te helpen op de weg naar de vrije markt.

Voorts zal worden afgesproken dat de ministers van buitenlandse zaken van de 34 landen (Albanië komt er wellicht volgend jaar bij) voortaan tweemaal per jaar bijeen zullen komen, en de staatshoofden en regeringsleiders een maal per twee jaar.

Ook komt er een secretariaat (waarschijnlijk in Praag) en tegelijk een permanent overleg op ambassadeurs-niveau. Voorts zullen geregeld parlementariërs uit de 34 CVSE-landen bijeenkomen en komt in Wenen een 'centrum voor conflictbeheersing'.

Commissie-Deetman vindt onderzoek dringend nodig

Bevoegdheden van de premier ter discussie

Van onze redactie binnenland

DEN HAAG – De Commissie-Deetman vindt dat de bevoegdheden van de minister-president in de Europese Raad nader moeten worden onderzocht. Zij heeft dit neergelegd in haar gisteren gepubliceerde 'Vraagpuntennota'. Leden van de Europese Raad die nauwelijks beperkt zijn door de nationale wetgeving hebben allicht meer ruimte dan zij die nationaal meer constitutionele beperkingen kennen, aldus de nota.

Daarmee roert de commissie een discussie aan die eerder deze maand tot een geprikkelde interne briefwisseling leidde tussen premier Lubbers en minister Van den Broek van buitenlandse zaken. De laatste vindt dat door deze discussie de positie van minister van buitenlandse zaken in de knel komt.

Maar voor de commissie-Deetman is het nog maar de vraag of Europees beleid nog als zuiver buitenlands beleid kan worden aangemerkt, want de ontwikkeling van de Europese rechtsorde en van de Europese bestuurlijke verhoudingen heeft Europees beleid een nationale of tenminste een eigen dimensie gegeven, zo schrijft zij.

De beperkingen die de Nederlandse premier in Europees verband heeft, kunnen uiteraard worden opgeheven door uitbreiding van de minister-raad. Dat roept wel de vraag op hoe de ministeriële verantwoordelijkheid van de minister-president en die van de minister van buitenlandse zaken beide tot hun recht kunnen komen in eenheid met het kabinetsbeleid, aldus de nota.

De commissie-Deetman is een bijzondere commissie uit de Tweede kamer. Op 24 januari besloot de Kamer tot het instellen van de 'bijzondere Commissie vraagpunten', onder leiding van Kamervoorzitter Deetman. Doel was een vraagpuntennota op te stellen op het gebied van staatkundige, bestuurlijke en staatsrechtelijke vernieuwing. Aan de hand van deze nota gaat de Kamer een plenair debat aan.

● PREMIER LUBBERS: ...briefwisseling...

De nota schetst een aantal overwegingen die een rol kunnen spelen bij bestuurlijke vernieuwing. Het terrein dat de nota beslaat, is zeer ruim en varieert van het centrale overheidsbeleid via de werkwijze van de Tweede en Eerste Kamer, het ambtenarenapparaat en het kiesstelsel tot het functioneren van de gemeenten en het eventueel rechtstreeks kiezen van premier en burgemeester.

De Commissie-Deetman heeft veel aandacht besteed aan een stokpaardje van D66, de gekozen minister-president. Deze suggestie is verworpen door een eerdere Staatscommissie, de commissie-Cals/Donner. De commissie-Deetman daarentegen wijst de suggestie niet zonder meer af.

De commissie heeft ook de taaie materie van de kwaliteit van de wetgeving onder de loep genomen en wil dat wetgeving meer dan nu het geval is getoetst wordt op kwaliteit.

De commissie zegt te willen uitgaan van de handhaving van het stelsel van evenredige vertegenwoordiging en van de onwenselijkheid een kiesdrempel in te voeren. Wel stelt zij een onderzoek voor naar bepaalde vormen van het districtenstelsel en wijst daarbij op elementen van het Duitse kiesstelsel: de mogelijkheid dat de kiezer twee stemmen uitbrengt, één voor de vertegenwoordiger van het kiesdistrict en één voor de bepaling van de evenredige vertegenwoordiger. Dit zou de band tussen de kiezer en de gekozene kunnen versterken.

De commissie constateert dat over het bestaansrecht van de Eerste Kamer verschillend wordt gedacht. De Eerste Kamer heeft alleen het recht wetsvoorstellen aan te nemen of te verwerpen. Het recht om wijzigingen aan te brengen (amendementsrecht) heeft zij niet.

De commissie stelt vast dat in de praktijk de Eerste Kamer een 'verkapt amendementsrecht' heeft. Als deze Kamer laat blijken alleen met een wet te zullen instemmen als bepaalde wijzigingen worden aangebracht, dan gebeurt dit ook vaak (met een zogeheten novelle).

Om deze praktijk, die op gespannen voet met de grondwet staat, tegen te gaan zou de Eerste Kamer een terugzendingsrecht kunnen krijgen als aanvulling op de mogelijkheden van aannemen of verwerpen. Zendt de Eerste Kamer het wetsontwerp terug naar de Tweede Kamer, dan wordt het niet opnieuw ter goedkeuring aan haar voorgelegd.

De commissie stelt voor om de argumenten voor en tegen het referendum en het volksinitiatief nog eens tegen het licht te houden. Wat betreft het lokale (beslissende) referendum zou volgens de commissie gedacht kunnen worden aan een gefaseerde aanpak: eerst invoering van een referendum op initiatief van de gemeenteraad, vervolgens op initiatief van de burgers.

De commissie haalt ook het fenomeen van de gekozen burgemeester van stal. Zowel de rechtstreeks door de bevolking gekozen, als de door de gemeenteraad gekozen burgemeester verdient nadere bestudering. Beide varianten vergen wijziging van de grondwet.

Ook wil de commissie dat er nader gestudeerd wordt op mogelijkheden om bij de benoemde burgemeester de lokale inspraak te verbeteren. De vertrouwenscommissies zouden bijvoorbeeld maar een kandidaat kunnen aanbevelen. De minister zou in voorkomende gevallen moeten motiveren waarom zij van de aanbeveling afwijkt.

Limburgs Dagblad
piccolo's
Voor méér resultaat!

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postgiro: 1035100
Bank: ABN 57.75.35.935
Fax: 045-739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1,20.
Afwijkende tarieven voor rubrieken: Proficiat en Vermist Gevonden ƒ 1,00 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,60 per mm.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letter (14-punts).
Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,60.
Advertenties onder nummer: ƒ 7,50
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4,75

Prijzen exclusief 6% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.
Enkele rubrieken UITSLUITEND a contant en met legitimatie.

Telefonisch opgeven
045-719966

Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt donderdag 17.00 uur

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door meer dan 250.000 personen van 15 jaar en ouder.
(Bron: Cebuco Summo Scanner)

Personeel aangeboden

PRIVÉ-CHAUFFEUR biedt zich aan voor alle doeleinden. Tel. 045-319079.

Biedt zich aan free-lance tolk-VERTAALSTER Pools-Nederlands. 04490-46543.

Personeel gevraagd

Horeca personeel

Restaurant Pirandello
is het Italiaanse toprestaurant van
Hotel Winselerhof
gevestigd te Landgraaf
Ter versterking van onze brigades zijn wij op zoek naar:
Restaurant kelner M/V
naast enthousiasme en een correct uiterlijk dient de kandidaat te beschikken over:
- leeftijd tot 25 jaar
- enige jaren ervaring in het bedieningsvak
Leerling Kok M/V
naast enthousiasme en creativiteit dient de kandidaat te beschikken over:
- leeftijd tot 25 jaar
- enige jaren ervaring
Uw schriftelijke sollicitatie kunt u richten aan:
Hotel / Restaurant Winselerhof
Tunnelweg 99, 6372 XH Landgraaf.
t.a.v. Jelle P. van Gangelen. Tel. inl. 045-464343.

RED LIPS zoekt charmante dames, hoge verdienstmogelijkheden en woongelegenheid. Tel. 09-49.2403.20686, na 20.00 uur.

"La Belle" K'rade zkt BARDAMES en/of beginners vanaf 20.00 u. 045-416143.

BARDAMES gevraagd, intern moglijk. Tel. 04750-31693.

Zelfst. BUFFETHULP gevr. voor feestzaal 't Streeperkruis. Boven 25 jr. Streeperstr. 66, Landgraaf. Tel. 045-313397.

BARDAMES gevraagd voor Club La-Chat in Geilenkirchen (10-15 km. van de grens), heen-en terugreis vrij. Tel. 09-4924512538.

MEISJES of vrouwen gevraagd voor hotelwerkzaamheden. Hotel Limburgia, Grendelplein 19, Valkenburg. Tel. 04406-12318.

Hotel WALRAM te Valkenburg zoekt gemotiveerde en ervaren kelners/serveersters. Bereidheid tot werken in weekend en met feestdagen strekt tot aanbeveling. Voor afspraak. 04406-13047.

Rest. kelner of serveerster, full-of parttime. Hotel restaurant KLEUTERS, Merkelbeek, Haagstr. 5, tel. 04492-1448.

Vrouwelijke FRITUREHULP gevr. voor cafétaria/frituur, liefst zelfst. Tel. 045-413047

Huishoudelijk personeel

Nette HULP i.d. huish. gevr. voor 7 uur p. wk., tel. 045-461406 b.v.k. tussen 18.30 en 19.30 uur.

Gezocht huishoudelijke HULP v. halve dagen en kinderoppas v/d middaguren Tel. 045-427407 of v.a. ma. tel. 262363.

WERKSTER gevr. voor 3 halve dagen p.wk. in werkend gezin. Aanm. uitsl. tussen 10.00-13.00 uur. LTM-weg 12, Heerlen.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Technisch personeel

TECHNOTIME
heeft direct werk voor
LTS/MTS electrotechniek
LTS Metaal
Erv. constr. bankwerker
CO2 Lassers
Allround onderh.mont. met leidinggevende cap. WTB/EL/PLC
Bel nu, of kom even langs. Tel. 045-717183.
Nobelstraat 1, 6411 EK Heerlen. 24 uur bereikbaar.
Ook Gouden Gids TV vakaturebank pag. 187.

ECM Heerlen BV
is werkzaam op het gebied van elektro-, meet- en regeltechniek in de industriële sektor.
Wij zoeken:
Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen. Tel. 045-718877.

Zelfstandig pijpfitter
moet zelfstandig kunnen werken in de aanleg van dienstleidingen t.b.v. gasvoorziening. Ervaring in lassen is in uw voordeel. Rijbewijs vereist.
Installatiebedrijf J. Daniëls BV
Valkenburgerweg 10, Voerendaal, tel. 045-751591, na 18 uur 045-751221. (Soll. tel. bij Dhr. A. Daniëls).

Gevraagd automonteur
voor onderhoud wagenpark, liefst met ervaring, leeftijd t/m 40 jaar. Tel. 045-411159.

Zelfstandig onderhoudsmonteur
gevraagd
voor het verrichten van: alg. onderhoud van wagenpark registratie onderhoudsplan evt. cursus lassen.
Inlichtingen tel. vanaf maandag 043-648777.
Wijnands Transport Bunde.

Ingenieursbureau K.H. Gehlen vraagt met spoed METSELAARS en ijzervlechters (ook colonnes) Duits verzekerd. Soll. tijdens kantooruren 045-229529 Trichterweg 125 6446 AR Brunssum

Gevr. colonne BETONTIMMERLIEDEN en metselaars Tel. 09-49.2421880400.

Van maandag t/m vrijdag, van 8.30 tot 17.00 uur, kunt u uw PICCOLO telefonisch opgeven. Tel. 045-719966.

Winkelpersoneel

Wij zijn op zoek naar een enthousiast ECHTPAAR dat op korte termijn onze groenten- en fruitspeciaalzaak gelegen in Venlo/Blerick op zelfstandige basis kan gaan runnen. Naast vestigingspapieren en enige eigen inbreng is uiteraard ervaring in het AGF vak een noodzaak. Bel op of schrijf naar Greenshop Franchising BV, Postbus 524, 6040 AM Roermond. Tel. 04750-11800 b.g.g. 32263.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

MEDEWERKER(STER) gevr. voor Spruits Bloemenhuis. Melden aan de zaak Kouvenderstr. 74, (om de hoek Mgr. Lebouillestr.) Hoensbroek, vrijd. en zat. 17.00-19.00 uur. Tel. 045-212769.

Gevr. Part-time VERKOOPSTER, enige erv. gewenst, soll. na tel. afspr. je eigen Slager Herm Mickartz, Markt 40, Kerkrade. 045-452586.

Part-time HULP gevr. Slagerij Meertens, Kerkplein 3, Schin op Geul. 04459-1893.

Diversen personeel

Limburgs Dagblad
vraagt
bezorg(st)ers voor Heerlen
Voor meer info over de aard van het werk, de duur van de bezorgroute en de hoogte van de verdiensten en extra's kunt u tijdens kantooruren even langskomen of bellen:
Geerstraat 5, Heerlen. Tel. 045-717719.

Internationaal chauffeur
gevraagd. Ervaring met aanhangwagen vereist.
Transportbedrijf Reynders
Humcoverstraat 78, 6231 JR Meerssen. Tel. 043-644954.

Gevraagd voor gerontopsychiatrische verzorgingstehuis in Geilenkirchen.
Verpleegkundige A/B m/v
Bejaardenverzorger/sters
Ziekenverzorgers/sters
Ook personen (gedipl.) die langere tijd uit de verpleging zijn kunnen reageren.
Goede salariëring - 40-urige werkweek.
3 dagen vrij per week - geen avond- en nachtdiensten.
Tel. inl. tussen 20 en 22 uur. F. Vaessen. 045-726696.

Landelijk ochtendblad zoekt:
Bezorger(ster) voor Geleen
Omg. Lindeheuvel. Aanmelden tel.: 04490-53955.

Limburgs Dagblad
vraagt voor Sittard en Munstergeleen
Bezorg(st)ers
Voor meer info over de aard van het werk, de duur van de bezorgroute en de hoogte van de verdiensten en extra's kunt U tijdens kantooruren even langskomen of bellen
Baandert 16, Sittard. Tel. 04490-15577.

Heerlense confectie industrie
vraagt
geroutineerde strijkster en leerling-strijkster
voor een werkweek van 38 uur.
Voor meer info tijdens kantooruren even langskomen of bellen: Heerlenseweg 145 Schaesberg. Tel. 045-310431.

Tempo-Team Uitzendbureau
zoekt:
Recycling-medewerkers (m/v)
voor diverse recycling bedrijven in de omgeving van Sittard U kunt geplaatst worden als produktie-medewerker. De werktijden kunnen zowel in dag- als in ploegendienst plaatsvinden. In verband met de bereikbaarheid wordt eigen vervoer op prijs gesteld. De werkzaamheden kunnen lange tijd gaan duren.
Voor informatie:
04490-14222, Ramona Dorscheidt
SITTARD, ROSMOLENSTRAAT 4

Beveiligingsbeambte?
Binnenkort starten wij in Uw omgeving met de volgende MONDELINGE opleidingen:
basisdipl. beveiligingsbeambte
1 December 1990 te Sittard.
Basis milieucursus:
1 december 1990 te Heel.
Bel of schrijf voor inschrijving naar
Opleidingsinstituut O.P.B.
Postbus 609, 6130 AP Sittard. Tel. 04490-80578

Gevr. per 1-1-1991 bij G.V. Ons Genoegen Hoensbroek:
Jazz-Leider(ster)
voor 4 uur per week. Lessen op woensdag en vrijdag.
Leider(ster)
voor jongensgroep voor 1 uur per week op dinsdag.
Inlichtingen: 045-251628 of 045-721315.

Gevraagd in Nuth een
part-timer
in de namiddag op werkdagen, voor de hoge-drukreiniging van fabriek. Linders 045-421208.

Brett Resaerch Holland
zoekt
Franchisenemers
voor nieuw consumenten/milieuprod. Beschermd rayon, goede marktondersteuning zescijferig ink. Zonder aantoonbare commerciële referenties heeft solliciteren geen zin.
Bel maandag-vrijdag van 10-16 uur. Tel. 03430-14172.

Aannemersbedrijf in Zuid Limburg zoekt
Voorman metselaar
c.q. timmerman met B. en U. papieren.
Br.o.nr. B-6479 L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen

Gaat u graag met mensen om en bent u liever eigen baas?
Prima! Wij hebben werk voor u. 4 dagen
leesportefeuilles
bezorgen als zelfstandige. Hoge verdiensten. Hulp bij financiering en administratie. Leeftijd tussen 21 en 45 jaar.
Het gaat ons om rayon Limburg.
Vraagt u voor dokumentatie naar Ina.
SLB Leesmappen B.V. Houten, tel. 03403-71024.

DAMES gevr. voor club. Tel. 043-211620

Fa. WGW Bouw. Voor direct gevr. voor Duitsland METSELAARS, betontimmerlieden. Ook colonnes. 045-231336/ 230477. Hommerterweg 77, Hoensbroek.

Gevr. ervaren VOEGERS. Telefonisch melden 04498-52195 / 04490-12401.

Meisje gevraagd voor LONDEN, te bevr. tel. 04499-2158 tussen 19.00-20.00 u.

Met spoed gevraagd: HULPMONTEUR. Autobedrijf HaDe, Rijksweg 167, Berg en Terblijt. Telefoon: 04406-13700.

GIOMAR Studio's zoekt meisjes van plusm. 18-30 jaar, voor div. foto- en video produkties. Tel. 04406-13447 b.g.g. 14070.

Full-time TAXICHAUFFEURS en chauffeurs voor groepsvervoer. Pers. aanm. Hompertsweg 12, Landgraaf

Wilt u snel een fijne baan? Vast en zeker werk? Prima toekomst vooruitzichten? Werken met jonge enthousiaste mensen? Autorijden uw favoriete hobby? Word dan RIJINSTRUCTUUR/TRICE (250 vacatures!) Of rijschoolhouder/ster. Full-time of parttime. Geen Middenstandsdiploma nodig met het officiële kaderschooldiploma (enig erkende!). Binnenkort starten nieuwe opleidingen. Nog slechts enkele plaatsen vrij. In Utrecht en Best (ook dag- en avondopleidingen). In vijf maanden kunt u al geslaagd zijn en aan de slag. Bel voor gratis studiegids: 04998-99425

BETONTIMMERLIEDEN/metselaars, wekelijkse betaling, hoogloon en goede soc. voorzieningen. Aanm. J. Borger of H. Lommen, tel. 045-250930/250238.

Gevraagd ervaren en leerling GLAZENWASSER voor schoonmaakbedrijf Reico in Heerlen. Tel. 045-417849, na 17.00 uur.

GLAZENWASSER gevraagd met ervaring en rijbewijs. Inl. Euro Clean, Maastricht. Tel. 043-257677

Met spoed gevr. KLINKER metselaars en stucadoors. Voor Stolberg-Duitsland Tel 0949-240271134 of na 18 uur 045-463828

Gezellig goedlopend privéhuis heeft nog plaats voor 'n leuk MEISJE. Hoog garantieloon. 045-425100.

Gevr. OPPAS, tev. licht huish. werk. Van maand. t/m vrijd. 14.30-16.30 uur, woensd. van 12.30-16.30 Voerendaal. 045-753067.

Gevr. repr. MEISJES voor werk in Italië, geen sex. Bel voor info. 020-825570.

Met spoed gevr. kolonnen METSELAARS en timmerlieden omg. Aken/Düren. Fa. Nyda, tel. 0949-223481072 na 18 uur 045-220485.

MEISJES gevr. voor gr. Priveclub, inw. mog., grote privé woning, alle kamers met douche of bad, sauna, whirlpool, s.m., tel. ma tot zat. van 14 tot 19 uur, 045-445120.

Gevr. KINDEROPPAS plm. 1½ uur p.d. Merkelbeekerstr Brunssum. 045-273257.

Kolonne METSELAARS gezocht voor binnenwerk in Luxemburg. 045-230045. na 18.00 uur 310348.

TAXICHAUFFEURS m/v gevraagd, part-time voor weekend (dag-nacht) en full-time. Pers. aanmelden Akerstraat Noord 132, Hoensbroek

Gevraagd voor Duitsland kolonne BETONTIMMERLIEDEN. Tel. 045-230045, na 18.00 uur 310348.

Wij vragen met spoed voor diverse projekten: TEGELZETTERS, timmerlui, metselaars voor klinkerwerk, inschalers. Liefst in ploegverband. Hoog loon en goede soc. voorzieningen. Aanm. 04939-9591.

Kamers

Gemeub. kamers te huur voor nette mensen, centrum GELEEN. Met gezamel. bad en keuken. 04743-1579.

Rustige gemeub. KAMER te huur gevr. in de buurt van vliegveld Beek, voor nette heer verb. aan Luchtvaartschool, per 1-12, voor 12 á 15 mnd., weekenden afwezig. Reacties 076-210364.

2 HEAO-studentes zoeken tijd. gemeub. woonruimte te Heerlen of omg. voor de periode van jan. t/m mei. Tel. 03431-1457 / 08385-13472

Kamer te h. in centr. v. HEERLEN, vrije opgang. Direct te aanv. 045-724690

KAMERS te huur all-in, voor nette personen. Spaubeek. 04493-2899.

Te huur gevr. studentenkamer in MAASTRICHT of omgeving. Periode 7-1-'91, 8 wkn. aansl. 04492-1835.

Te h. in HEERLERHEIDE geh. nieuw gestoff. zit/slpk., ondergebr. in Bungalow m. gebr. v. keuk., douche, eig. opgang. ƒ 100,- p.w. all-in. Inl. van 20 tot 22 uur. 045-223482.

Je weet niet wat je ziet. Een PICCOLO op LD-TV. Info: 045-739300.

Reparaties

VROKO voor Uw koelkast en diepvriesreparatie's. 045-441566 17 u. 461658.

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens. Industrieterr. Abdissenbosch-Landgraaf. Tel. 045-314122 of autotel. 06.52.-98.13.50.

Wasmachine kapot. Bel WIELINGA Servicedienst Sittard, 04490-15431 b.g.g. 23830. Geen voorrijkosten, reparaties met garantie. (wel onderzoekskosten).

Speelgoed

Te k. Märklin HO, 1 jr. oud, vele onderdelen en toebehoren. Tel. 045-420389.

Te k. v. part. Nederlandse MODELBAAN H.O., o.a Fleischmann, Roco, Lima. Compl. mof in gedeelten. Tel. 045-414058.

Hobby/Doe het zelf

METAALDETECTORS. Fa. Alltech uw Tesoro-dealer. Tel. 045-325729.

Droog eiken PLAATHOUT, 27 mm. Tel. 045-318518.

Te k. JACHT Sea star op afst. besturing, speedboot en walvisvaarder t.e.a.b. Tel. 045-214105

3 mtr. BEHANGTAFEL ƒ 65,-. M. Botterweck, Akerstr. 106, Spekholzerheide.

Te k. Fins WEEFGETOUW (Jamka), 120 cm werkbreedte, met alle toebeh. en voorraad wol, vr.pr. ƒ 2.200,-, als nieuw. Inl. 045-253222.

Te k. voor verzamelaar Fleischmann INTERCITY-TREINEN (Piccolo 9375), met veel extra's o.a. electr. draaischijf 9152, huisjes enz Vr.pr. ƒ 700,-. Tel. 04490-20098 tussen 12-15 uur.

Winkel & Kantoor

Copieerapparaten v.a. ƒ 350,-
Type-machines v.a. ƒ 450,-; Kasregisters v.a ƒ 750,-
Telefax v.a. ƒ 1.495,-.
Prijzen excl. BTW. Eigen service-dienst.
Spoor kantoormachines, Bocholtz. Tel. 045-443961.

Te koop uit faillissement
Nieuw en gebruikt kantoormeubilair, stalen schuifdeurkasten, buro's v.a. ƒ 125,-, directie buro's, kantoorkasten, materiaalkasten, garderobekasten, kluizen, brandkasten, ladenbloks voor hangmappen, kantine-stoelen-tafels, hangmappen Atlanta, Gondola stelling, magazijn stelling div. soorten, palletstelling, colomboormachines industr. 16 mm ƒ 425,-, palletwagens, steekwagens, TL-lampen met bakken, vieuwers, speciale aanbieding nieuwe en gebruikte burostoelen met extra hoge kortingen v.a. ƒ 175,-.
Brandblussers 16 kg ƒ 50,-.
Nergens meer keus, nergens goedkoper, alles uit voorraad leverbaar. Open maandag t/m vrijdag 9.30 tot 18.30 uur, zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur.
Rockmart Heerlen,
Kissel 46a,
Tel. 045-723142
Rockmart Vlodrop,
Tussen de Bruggen 6,
Tel. 04742-3170/3270.

Te koop voor tekenkamer
1 tekentafel Din Ao, stand en hoogte instelbaar met tek. mach. fabr. Nestler ƒ 275,-; 1 stalen bureau ca. 1.50x0.75 meter met 5 laden ƒ 150,-; 5 tek.hangers voor ophangen van tekeningen tot Din Ao, elke hanger voor 100 tek. in zwenkbare houders ƒ 95,- per stuk. Tel. 045-751800.

Legbord en palletstellingen, nieuw en gebruikt, uit voorraad leverbaar. BLOK-INTERREK BV, 010-4378800. Ook vert. in Nrd-Brabant/Limburg.

Te koop 2 ETALAGEFIG. D. Kerkstraat 8, Brunssum

Geldzaken

Wie wil ƒ 15.000,- BELEGEN voor 1 jr. met een rente-opbrengst van ƒ 5.000,-. Wordt officieel bij notaris vastgelegd. Br.o.nr. B-6469, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Bedrijven/Transacties

Te koop cafépand
Vrij van Brouwerijverplichtingen.
Ook geschikt voor andere doeleinden. Brunssummerstr. 8, Schinveld. Inl. 9.00-18.00 uur 04746-1285.

Landbouw en Veeteelt

Te koop partij FRITE-AARDAPPELEN. Tel. 04404-1249.

Te k. vierjarige MERRIE hackney betuigd en papieren. Tel. 045-241611.

Te k. consumptie- met veel friet AARDAPPELEN, 30 ct. p.kg. Afname van grote partij 25 ct. 045-751451

Te k. RIJPAARD met stamb. pap., 7 jr., veel aanleg, prima karakter. 04406-41746.

Te k. aangeb. perceel LANDBOUWGROND, tussen Schimmert en Nuth. Groot plusm. 1,20 Ha. Tel. 045-241609.

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Te koop weg. verh. DAMHERTEN. Tel. 045-314089.

Gebr. TRACTOREN: John Deere 1640 SG2, 1140; IHC 423, IHC 955; Zetor 4511, Zetor 6911; MF graaf/laad combinatie. Nieuwe tractoren voor speciale lage prijzen: Deutz 6.05 100 PK; Zetor 52 pk, 62 pk en 72 pk. Collé, Nusterweg 90, Sittard. Tel. 04490-19980.

Te koop of te huur gevr. LANDBOUWGROND, omg. Voerendaal. Br.o.nr. B-6475, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te k. MESTSPREIDER. Kerkweg 83, Puth. 04493-1843.

Auto's

Alfa

Te k. ALFA Romeo 2000 Spider, i.nw.st., bwj. '80, kl. rood met winterkap, pr. ƒ 18.500,-, tax. rapp. aanw. Tel. 04405-3856.

Alfa ROMEO 33 Quadrifoglio 1.5 bwj. '84, rood, alle opties, in optimale cond. Koningsweg 37, kerkrade. 045-455432.

Audi

Voor de liefhebber! AUDI 200, 5 Turbo, '81, gereviseerde motor '84. Heeft enige schade. Vr.pr. ƒ 2.950,-. Info: 030-735433 s'avonds.

AUDI 80 4-88, steen-grijs met spoiler, van part., ƒ 26.500,-. Tel. 045-311651

Te koop AUDI 100 1e eig., gereviseerd, nw. banden, APK 8-'91, ƒ 1.500,-. Etzenrade 2, Jabeek. Tel. 045-251202 of 043-689595.

Audi 80, bwj. '787, met veel extra's, ƒ 16.450,-. AUTOGARANT b.v. Schelsberg 128, Heerlen (tussen Hendriks en Bristol).

Austin

Austin Mini special met o.a. kantelschuifdak, gr. glas, etc .etc. bwj. '87. AUTOGARANT b.v. Schelsberg 128, Heerlen. (tussen Hendriks en Bristol).

Bedford

Te k. BEDFORD-bus met goedlopende motor, pr. ƒ 650,-. Tel. 045-273540.

BMW

BMW, 1978, bouwjaar '79, APK 26-6-'91. Tel. 045-723087

Te k. BMW 316, bwj. '86, kl. Ferrari-rood, sportw. i.nw.st. km.st. 65.000, 1e eig. inr. mog. vr.pr. ƒ 18.500,-. Broekstr. 8, Obbicht. 04498-55824.

Zeer mooie BMW 316, bwj. '84, met oa. 5-versn., BMW-velgen. Tel. 045-752215.

Zeer mooie BMW 315 bwj. '82, t. '83, div. extra's, lichtblauwmet. Heemskerkstr. 63, Meezenbroek-Heerlen.

BMW 316, 2-drs., bwj. dec. '87, metallic lak, km.st. 58.000. Tel. 043-472145.

Te koop BMW 320-6, bwj. '81, i.z.g.st., ƒ 3.750,-. Tel. 045-273340.

BMW 316 1800 CC, bwj. '85, verl., magn. vlgn. 5 versnell. pr. ƒ 13.750,-. Tel. 04498-53351.

BMW 318i mid. '85, ƒ 13.250,-, LPG, 4-drs. met. enz. 04490-15431.

Te k. BMW 316, bwj. 12-'81, APK tot 11-'91, iedere keur toegest. Tel. 045-242260.

BMW 525-6, bwj. '81, APK, iets spuitw. pr. ƒ 1.250,-. Tel. 045-425253.

Te k. BMW 323i bwj. '80, APK, geh. gerest., kl. rood, div. acc., alleen voor ser. kopers, vr.pr. ƒ 9.500,-. Tel. 045-463936.

BMW 635 CSI, bwj.'82, kl. wit, airco. sportw. etc. 1e eig i.z.g.st. pr. ƒ 24.750,-. Tel. 04750-11564.

Te k. BMW 323i, bwj. 6-'84, vele extra's, geen tel. inl. Exdellerweg 5, Landgraaf.

BMW 320i, diamantzwart, shadowline, vele extra's, bwj. '86, pr. ƒ 23.500,-. Tel. 04406-14821.

Te k. BMW 320, 6-cyl. met striping, en acc. bwj. '81, APK '91, vr.pr. ƒ 3.250,-. 04498-54319.

Te k. BMW 323i, bwj. '79, vr. pr. ƒ 3.750,-. Bel vrijdag na 18.00 u. zat. na 13.00 uur tel. 045-753606.

Te koop BMW 316i, bwj. '88, grijsmetal., shadowline, brede banden, mistlampen, radio, alarminst., km.st. 52.000, ƒ 28.000,-. Tel. 045-245251.

Buick

Te k. Buick SKYLARK 5.0 8 cyl., 2-drs., bwj. '78, APK, spuitklaar, sportvelgen, vr. pr. ƒ 3.750,-. Inr. kl. auto mog. Tel. 045-465234.

Chevrolet

TE k. CHEVY big block 454 een high performer, plm. 500 pk m. bak. 04743-1552

Chevrolet CORVETTE in bijz. staat. Bel voor 16.00 u. Tel. 043-211565

Citroën

2-CV, '81, opknapper, pr.n. o.t.k. en Golf 1978, aut. APK 8-'91. 045-716779/713347.

Citroën DS, bwj. '72, i.z.g.st. ƒ 12.500,-. AUTOGARANT b.v. Schelsberg 128, Heerlen. (tussen Hendriks en Bristol).

Weg. overcompl. te k. witte BESTELEEND, type AK Diana 1983, grijs kenteken, pr.n.o.t.k. Tel. 04498-55100

Te koop CITROËN CX, '81, ƒ 1.250,-. Kissel 46 A, Heerlen. 045-723142.

Te koop CITROËN BX 14 RE, aug. '87, zeer mooi, kl. antracietgrijsmet., iedere keur. toegest., 54.000 km. Tel. 04450-3963.

Te koop CITROËN 2CV6, voor de liefhebber, pr. ƒ 750,-. Tel. 045-419757.

CITROËN Visa 1400 TRS, bwj. aug. '85, APK tot sept. '91, vr.pr. ƒ 8.500,-, inr, station diesel met grijskent. is mogelijk. Tel. 04493-4643.

Citroën DX 1.6 TRi, nieuwstaat, '88, van part., ƒ 17.950,-, blauwmet., 1e eig., trekhaak. Te bez. FLEISCHEUER Automobielen, Amstenraderweg 81 A-B, Hoensbroek. Tel. 045-217944.

Citroën BX 1.4 E 48.000 km rood 1988 JURGEN Autocentrum Kerkrade. Tel. 045-452570.

Te koop CITROËN AX 10 E, 3 jr oud, vr.pr. ƒ 8.250,-. Tel. 04459-1822.

Te k. EEND 2CV6 bwj.'82, 1jaar APK. I.z.g.st. Kl. blauw Vr.pr. ƒ 1.250,-. Tel. 045-423063.

Te koop CITROËN BX 1600 TRS, duurste uitv., in nw.st., type '84, pr. ƒ 6.250,-. Broekstr. 62, Schinveld.

CITROËN BX 19 GTi, nov. '87, roodmet., als nieuw, weg. omst. 35.000 km, centr. vergr., elec. ramen, get. glas, sportvlgn., stereo, met gar. Tel. 045-741184.

CITROËN CX 2.0 RE Break 1986, blauwmet. ƒ 11.950,-. Tel. 04906-1387.

Direct resultaat, als uw piccolo op LD-TV staat. Bel 045-739300 voor meer info.

Daihatsu

Daihatsu dealer Ton Quadvlieg ANWB-gekeurde auto's.
Audi 90 2.3 E '88
BMW 520i, '88
Mercedes 190 D, '89
BMW 316, m-pakket, '87
Chrysler Voyager, '90
BMW 316i, 4-drs, '89
Metro Surf, '89
Ford Sierra 1.6 Sedan '88
Siërra 1.6 Laser 3-drs. '85
Mitsubishi Colt EXE '87
Nissan Sunny GTI coupé '87
Nissan Sunny coupé '88
Nissan Sun. 1.3 LX sed. '86
Nissan Sunny diesel, '86
Opel Ascona 16S, '87 Opel
Opel Manta 1.8 S GT '84
Opel Kadett 1.6 GT '85
Opel Kadett 12 S '84
Opel Corsa 1.2 Swing '85
Opel Rekord 2.3 T.D.'85
Toyota Cor. 1.6 XL HB '89
VW Golf Amigo '88
VW Passat 4-drs. CL '86
Volvo 740 GL '85
Lada Samara 1.3 '88
Honda Civic 1.5 S '84
Ford Escort 1.3 '84
Mitsubishi Colt 1200 '82
Suzuki 1.3 GTI '87
Toyota Starlett '83
Volvo 340 GL '86
Volvo 340 GL '84
Renault 11 GTD '83
Daihatsu Char. Van D. '85
BMW 520 '82
Opel Rek. 2.3 D combi '86
Ford Siërra 2.0 CL combi '88
Volvo 240 GL combi '83
Mercedes 300 TD combi '81
Bedrijfs en Terreinwagens
Daihatsu Hi-jet 1.000 '89
Toyota Runner V-6 3.0i '89
Toyota Landcruiser T.D. '87
Mitsubishi Pajero verlaagd en verhoogd '85
Daihatsu Ferosa Greytop
Diverse inruilers
Citroën 2-cv 6 '82
Ford Mustang '79
VW kever '73
Volvo 340 DL '80
Reeweg 112,(Industrieterr.) Abdisschenbosch. Ubach over Worms (Landgraaf)
Tel. 045-321810.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Fiat

Rij nu, betaal in 1992 !!
FIAT
Fiat Panda & Uno
Vraag naar onze voorwaarden!
Fiat Harry Schobben
Tegelstraat 3, Brunssum. Tel. 045-250675.

Fiat RITMO Abarth 2.0 L, APK 6-'91, 100%, tel. 045-324376 (evt. inr. mog.)

Fiat UNO 60S, bwj. '86, 5-speed, 1e eig., nieuwe auto, ƒ 8.450,-. 04406-14307.

Fiat UNO 45 White, eerste lak, Porsche syst., bwj. bijna '87, ƒ 7.750,-. 04490-14427

Fiat ARGENTA 2L, inj., 10-'82, i.z.g.st. APK 10-'91, geen roest, ƒ 2.000,-, tel. 045-255116.

Te koop FIAT 127 bwj. 9-9-'83, APK, ƒ 2.200,-. Tel. 045-751438.

Te koop Fiat RITMO 70 S, luxe uitvoering, bwj. '86. Tel. 04490-12386.

Te k. Fiat RITMO, Abarth uitv. LPG, lm-velg., vr.pr. ƒ 1.750,-. Tel. 04406-15099

Te k. voor liefhebber FIAT 128 sport-coupé, bwj. '74, met APK, pr. ƒ 2.200,-. Dr. Poelstr. 32 Landgraaf/Kakert

Fiat RITMO 60 wit, bwj. '83, goede staat, APK sept. '91, ƒ 3.500,-. 04498-56203.

Te k. FIAT 127, bwj. '81, APK 5-'91, i.z.g.st. vr.pr. ƒ 875,-. Tel. 04490-10646.

Te k. FIAT 127, 3e dr. bwj. '79, APK, vr.pr. ƒ 650,-. 045-227279.

FIAT 127 900 Consort Lusso, bwj. '81, APK, goedlopend, vr.pr. ƒ 1.250,-. Tel. 045-461266.

Fiat UNO diesel, grijs kenteken met achterbank, i.z.g.st. Sandberg 1 Kerkrade. Tel. 045-462459.

Fiat RITMO diesel, 8-'85, 5-drs. ƒ 4.950,- tel. 04906-1387.

Proficiat!

25 jaar
Proficiat van Jan, Lia, Marcel en Patrick

Proficiat pap
Annelies, Simon, Trautje, Jo en Nicky.

Oma proficiat
met je 70ste verjaardag
Wensen je kinderen en kleinkinderen.

Hartelijk gefeliciteerd met jullie
40 jarig huwelijk
Kinderen en kleinkinderen

Hartelijk gefeliciteerd
Muis
met je verjaardag
De Theuntjes.

Proficiat
Van ons allemaal!
Vandaag ook op LD-TV

Ford

Te koop Ford
Siërra 1600 CL
bwj.'88, 20.000 km., kl. wit, getint glas. Graverstr. 40, Kerkrade.

Te k. Ford ORION 1.6 GL bwj.'85, get.gl. Niet van nieuw te ondersch. Pr. ƒ 10.500,- tel. 04498-53027

Voor de liefhebber Ford THUNDERBIRD '76, gerevis. motor, LPG, ƒ 7.500,-. Tel. 04740-4478.

Ford SIËRRA 2.0 deL. aut. schadevrij, 1e eig. stereo-inst. achterklepspoiler enz. als nw. bwj. '86, vr.pr. ƒ 12.500,-. Inr. mog. Tel. 045-426146.

Te k. zeer mooie Ford CAPRI 2.0 turbo, kl. rood, vr.pr. ƒ 3.350,-. Evt. inr. mog. APK. Tel. 045-461475.

Ford TAUNUS '78, 4-drs., autom., APK 8-'91, ƒ 850,-. 045-323796.

Te k. Ford SIËRRA 2.0 CL, bwj. '88, kl. zwart, 51.000 km, 3-drs., 4 nwe. banden, vr.pr. ƒ 16.750,-. 045-464257 / 04490-41453.

Te k. Ford SIËRRA Stationcar 2.0, 5-bak, moet weg wegens omstandigheden, i.z.g.st. Elandstr. 49, Heerlen.

Te koop Ford SIËRRA 2.0 CL, in nw.st., kl. muisgrijs, LPG, 83.000 km, model '88, div. extra's, pr. ƒ 18.500,-, met onderhoudsboekje. Tel. 04450-2325.

Te koop Ford ESCORT Van 1.6 D, '87, grijs kent., pas 63.000 km, pr. ƒ 11.000,-. Tel. 04450-2325.

Weg. omstandigh. te k. Ford SIËRRA 1.8 CL special, bwj. '89. Te bevr. 045-752799.

Ford Escort 1.3 Laser 5-drs. '86; Ford Escort 1.3 CL '86; Ford Siërra 2.0 GL Laser '86 met LPG-onderbouw; Ford Siërra 1.6 Laser '85; Ford Siërra Sedan 2.0 C '88. Autobedrijf LOVEN, Palemigerboord 401, Heerlen. Tel. 045-722451.

Te k. Ford SIERRA 2.0 GL, 4-drs., 49.000 km., schuifd. Parmentierstr. 3, Heerlen, tel. 045-410504 na 18 uur

Te k. Ford CAPRI 1.6 GT APK, met alu. RS-velgen, ƒ 750,-. Tel. 045-326387.

Ford SIERRA 2.3 D station '84, 93.000 km, i.z.g.st., tel. 045-228088.

Te k. weg. omstandigh. Ford ESCORT 1600 GT, rood, 6-'90, pr. ƒ 23.000,- plus 2½ jr. gar. 045-720214 na 18 u.

ESCORT 1.1 Laser, '86, 5-bak, 63.000 km. schadevrij, iedere keur. toegest. ƒ 8.900,-. Tel. 04490-12414

Te k. Ford TAUNUS 1.6 bwj. '78 i.z.g.st. pr. ƒ 1.900,-, tel. 045-720653.

Ford FIËSTA, m-'81, APK 11-'91, zeer mooi, ƒ 2.650,-. Tel. 045-319328.

Te k. FORD Capri 2.0 GL, bwj. '82, bruinmetal. Tel. 045-413558.

Ford Escort 1400 CL, bwj. '87, wegens omstandigheden. Tel. 043-614341.

Te k. Ford TAUNUS 2 [...] cyl., bwj. '81, APK 05-'91, blauw, access. sunro[...] trekh., radio, vr.pr. ƒ 2.9[...] Tel. 045-742482.

Te k. Ford SIËRRA XR[...] bwj. '84, ƒ 18.000,-. [...] 045-723518.

Ford TAUNUS 1600 au[...] maat, bwj '80, Telefo[...] 045-230307.

Te k. Ford TAUNUS 16[...] bwj. '80, APK 9-'91, vr[...] ƒ 1.950,-. Tel. 043-4340[...]

Unieke CAPRI III 2.3 S[...] blauw/grijs, stuurbekr., A[...] velgen, stereo, get.glas, [...] caro '83 etc. ƒ 9.50[...] Steenweg 59, Sittard.

ESCORT 13 CL nw. m[...] '87, uitzonderlijk mooi, A[...] ƒ 11.250,-. 04490-29307.

Te koop Ford TAUNUS S[...] tioncar 2.0 6-cyl., type '8[...] jaar APK, vr.pr. ƒ 1.25[...] Tel. 045-423063.

Ford SIËRRA '83, 1600[...] inr. mog. pr. ƒ 7.800,-. [...] 326851.

Ford ESCORT 1.3 CL s[...] nw. mod. '87, kl. rood, 1[...] schadevrij, 65.000 km. [...] i.abs.nw.st. ƒ 11.750,-. [...] 427827.

Te k. Ford SIËRRA sta[...] car 2.0, bwj. '83, ƒ 6.2[...] Inr. Volvo 240 mog. 04490-37543.

ESCORT 55-Van, gr. k[...] bedrijfswagen, veel ex[...] bwj.'83, APK 4-'91, LPG[...] pr. ƒ 2.750,-. 045-27365[...]

Te k. zeer mooie Ford FI[...] TA 1100, eind '81, au[...] als nieuw, pr.n.o.t.k. A[...] str. 26, Heerlerheide

Ford FIËSTA 1.1 S bwj. zeer mooi, ƒ 5.200,- mog. 045-460734.

Ford SIËRRA 2.0 CL [...] tioncar 3-'84 blauw [...] ƒ 9.450,-. Tel. 04906-13[...]

Ford SIËRRA CL dies[...] '86, wit, 5-drs., ƒ 11.9[...] Tel. 04906-1387.

Te k. i.z.g.st. Ford ESCO[...] bwj. '81. 045-417775.

Te k. Ford TAUNUS [...] GL stat.car t. '80, APK 3[...] sunroof, nwe. banden [...] uitl. vr.pr. ƒ 1.750,-. 045-353133.

Ford ESCORT 1.3 bwj. nw. type, APK 5-'91, vele extra's, vr.pr. ƒ 5.2[...] Tel. 045-443533.

Ford ESCORT 1600 [...] '84, 1e eig., kl. champ[...] 5-gang, alu velgen, Zeer mooi, pr.n[...] 04490-26923.

Te k. Ford SIËRRA 2[...] bwj. '83, Cosworth ui[...] 15-inch. sportv. alarm[...] kl. rood, excl. mooi. 045-256965.

Ford SCORPIO 2.5 CL [...] sel, 3-'87, zilver[...] ƒ 15.950,-. Tel. 04906-[...]

Te k. Ford SIËRRA X[...] bwj. '83, i.z.g.st., me[...] banden. APK tot 11-'9[...] n.o.t.k. Te bevr. Maas[...] terlaan 75, Waubach.

Te k. Ford FIËSTA 110[...] nieuw, 33.000 km. bwj. vr.pr. ƒ 11.000,-. Dau[...] bergstr. 28, Bocholtz.

Ford SIËRRA CL [...] 5-drs., 10-'87, wit, [...] km ƒ 15.950,- 04906-1[...]

Ford SIËRRA 2.0 CL [...] 11-'87, wit, 78.000 [...] ƒ 15.950,-. Tel. 04906-[...]

Te k. FORD Escort 11[...] m. '83, ƒ 5.800,-. Deze [...] verkeert in absolute [...] staat. Tel. 045-721660.

Te koop Ford Siërra 1[...] 3-drs. goudmet. '84; [...] Escort 1.1 Bravo 3-dr[...] '85; Ford Escort 1600 [...] rik. uitv. 5-drs bwj. '83; Transit bus 9-pers. b[...] bwj.'86. AUTOS[...] Schelsberg 175, H[...] 045-725507.

Voor Piccolo's zie verder pagina [...]

Drogisterijen maken vuist

ROTTERDAM – De farmaceutische groothandel Interpharm in 's-Hertogenbosch, een volledige dochter van Internatio-Müller, gaat samenwerken met de Cooperatieve Drogisterij-Associatie (DA) in Zeist. De samenwerking is bedoeld om de concurrentiekracht van de zelfstandige drogisterijen ten opzichte van het grootwinkelbedrijf (ETOS, Trekpleister, 't Kruidvat) te vergroten, zo hebben de directies van de betrokken bedrijven meegedeeld.

De fusie krijgt gestalte door een volledige integratie van Tendo-Haco Farmacie in Wapenveld, voor tachtig procent eigendom van DA, en het bedrijfsonderdeel Drogisten van Interpharm in Den Bosch. Tendo-Haco is een groothandel in drogisterij-artikelen met drie vestigingen en een omzet die dit jaar circa f 175 miljoen zal bedragen.

Verder zullen de detailhandelsactiviteiten van DA, circa duizend drogisterijen met een gezamenlijke omzet van f 900 miljoen, en Eurodrogist, 160 zelfstandige drogisterijen die opereren onder de paraplu van Interpharm, in een nieuw op te richten onderneming worden ondergebracht.

De betrokken ondernemingen nemen wederzijds participaties in elkaars aandelenkapitaal, waarbij DA en Interpharm meerderheidsbelangen in respectievelijk het detailsbedrijf en de groothandel verkrijgen.

De ondernemingen zijn nog met de vakbonden in gesprek over de gevolgen van de fusie voor de werkgelegenheid. Interpharm-directeur dr. R. Sorel sluit gedwongen ontslagen niet uit. Er komen in ieder geval geen collectieve ontslagen, zo verzekerde hij.

Fiscus geeft 11 procent rente op het teveel betaalde

Belasting tegenvaller door lucratieve truc

Van onze parlementsredactie

DEN HAAG – Minister Kok (Financiën) heeft eindelijk achterhaald waar de plotseling lagere belastingopbrengst aan te wijten is. Veel grote bedrijven en rijke particulieren blijken gebruik te maken van een truc, om op die manier, op kosten van de fiscus, een rente van 11 procent te krijgen op bij de belastingen uitstaand geld. Dit blijkt uit de zogeheten Najaarsnota, die Kok gisteren aan zijn collega's heeft gestuurd.

Aangifte

De truc gaat zo. Er wordt een zo hoog mogelijke aangifte gedaan voor de voorlopige belastingaanslag. Deze aanslag wordt prompt betaald. De belastingplichtige heeft dan al bij voorbaat veel te veel belasting betaald en heeft dus recht op teruggave. Omdat juist bij de groep waar het om gaat, de definitieve belastingaanslag nog weleens op zich wil laten wachten, heeft de belastingplichtige recht op 11 procent rente over de teveel betaalde belasting. Dat is bijna twee procent meer dan op staatsleningen wordt betaald.

Rente

In 1988 werd deze truc voor het eerst mogelijk. Toen werd in de wet vastgelegd dat over te laat betaalde belastingen rente verschuldigd was. Maar omdat zo'n maatregel niet eenzijdig genomen kan worden, werd toen ook bepaald dat de fiscus rente moet betalen aan de belastingplichtige, als teveel betaalde belasting te laat wordt terugbetaald.

Minister Kok wil zo snel mogelijk een eind maken aan dit gat in de wet. Hij heeft daar echter een wetswijziging voor nodig, die zeker niet voor volgend jaar in werking zal kunnen treden. Kok loopt door deze truc drie à vier miljard gulden mis.

Sphinx doet het beter

Filtropa in de etalage

MAASTRICHT – Als er geïnteresseerden zijn voor de filterzakjesfabriek Filtropa in Maastricht, mogen ze gerust eens bij eigenaar Sphinx binnenlopen. Directeur Van Vliet van het Maastrichtse keramiekbedrijf beschouwt Filtropa niet als kernactiviteit, houdt er in de jaarcijfers ook geen rekening meer mee, maar heeft aan de andere kant ook geen haast om Filtropa van de hand te doen.

Van Vliet zei dat gisteren in aansluiting op de bekendmaking van de halfjaarresultaten van Sphinx (halfjaarwinst: *f* 11,4 miljoen).

In de berichtgeving van gisteren over het gestegen resultaat is overigens een fout geslopen. De jaarwinst zal niet uitkomen op ruim *f* 18 miljoen, zoals wij meldden, maar beduidend hoger.

Bij de berekening van de voorspelde winstgroei van 15,5 procent ten opzichte van het vorige boekjaar werd als referentiekader abusievelijk uitgegaan van het nettoresultaat over 1988/89 (*f* 16 miljoen), terwijl het boekjaar 1989/90 als uitgangspunt had moeten gelden. In het afgelopen jaar bedroeg de netto-winst – deels door buitengewone baten – bijna *f* 36 miljoen.

Trabant met airbrush

● *De organisator van een Franse autobeurs is trots op de enige Trabant die hij in zijn collectie heeft. Het vehikel is voorzien van een treffend portret van Sovjet-president Michael Gorbatsjov. De verkoopsom van de Trabant is bedoeld voor een Frans weeshuis.*

Handelstekort VS naar 9,41 miljard

WASHINGTON – De Verenigde Staten hebben in september een tekort op de handelsbalans van 9,41 miljard dollar geboekt tegenover een herzien tekort over augustus van 9,73 miljard dollar. Eerder werd er een tekort voor augustus bekend gemaakt van 9,33 miljar dollar.

De consumentenprijzen zijn in oktober met 0,6 procent gestegen tegenover een groei van de prijzen in september met 0,8 procent.

Ondanks een stijging van de olieimport en hogere olieprijzen is het tekort op de Amerikaanse handelsbalans toch gedaald. De prijs van geïmporteerde olie bedroeg in september gemiddeld 24,31 dollar, terwijl er voor een vat olie in augustus nog 19,54 dollar betaald moest worden.

Ook voerden de VS meer olie in. De invoer steeg met 8,04 miljoen vaten zodat de waarde van de olie-invoer met 28 procent kon stijgen tot een totaal van 6,18 miljard dollar. De olie-import in september was het hoogste sinds oktober in 1981.

De Verenigde Staten voerden, ondanks het oplopen van de olieprijzen, minder in. De import daalde in september met 2,4 procent tot 41,25 miljard dollar. De uitvoer ging echter ook omlaag en wel met 2,2 procent tot 31,84 miljard dollar. Het tekort op de handelsbalans met Japan daalde eveneens van 3,78 miljard dollar in augustus naar 3,05 miljard dollar in september.

West-Europa

Tegenover West-Europa behaalde de VS een overschot van 882 miljoen dollar, terwijl er in de maand ervoor nog een tekort van 374 miljoen dollar werd genoteerd.

De stijging van de prijzen werd in oktober vertraagd. In september gingen de prijzen nog met 0,8 procent omhoog, maar in oktober werd de groei beperkt tot 0,6 procent. Zonder de energie- en voedselkosten stegen de prijzen in oktober met 0,3 procent, gelijk aan het percentage in september. De stijging was volgens de verwachtingen. De jaarlijkse inflatie komt in oktober uit op 7,5 procent. In september werd er nog een hoger cijfer van 9,5 procent berekend en in augustus stond de jaarlijkse inflatie op een niveau van 9,6 procent.

Vervoerders kwaad over Oostenrijks rijverbod

Van onze redactie economie

DEN HAAG – De organisatie van beroepsgoederenvervoerders NOB Wegtransport heeft grote bezwaren tegen een plan van de Oostenrijkse regering om het vrachtvervoer over de weg in te perken.

Oostenrijk wil op de Inntalautobahn van Kufstein tot het kruispunt Innsbruck en op de hele Brennerautobahn een rijverbod invoeren voor vele soorten vervoer. Dat zou moeten gelden zolang de werkzaamheden bij de afgelopen zomer ingestorte Inntalbrug bij Kufstein duren.

Nekslag

Volgens NOB Wegstransport betekent deze maatregel 'de nekslag' voor het Nederlands vervoer naar Italie, omdat het voor vrachtwagens onmogelijk wordt dit land via Oostenrijk te bereiken. De organisatie is bang dat het tijdelijk rijverbod wordt omgezet in een definitieve regeling. De tekst van de ontwerp-verordening geeft aanleiding voor die vrees.

NOB heeft de Nederlandse regering en de grote Kamerfracties gevraagd tegen de Oostenrijkse maatregel te protesteren. De Duitse minister voor verkeer, Zimmermann, heeft inmiddels al een protestbrief naar zijn Oostenrijkse collega Streicher gestuurd, zo meldt het Duitse persbureau DPA.

Shell verlaagt benzineprijs

ROTTERDAM – Marktleider Shell heeft met ingang van maandag een verlaging van de benzineprijzen met twee cent per liter aangekondigd. De prijs voor diesel verandert niet.

De prijsverlaging voor benzine is het gevolg van de daling van de prijzen in guldens voor ruwe olie en olieprodukten op de wereldmarkt. Vanaf maandag zijn de adviesprijzen voor super plus loodvrij, Euro loodvrij en super met lood achtereenvolgens 173, 169 en 177 cent per liter.

De organisatie van vrije-pomphouders NOVOK verlaagt eveneens met ingang van maandag de benzineprijzen met twee cent per liter.

Beckers snacks uit BAL-groep

DEURNE – De directie van de Beckers-groep (snacks) neemt haar eigen bedrijf over van de Britse Allied Lyons. De nieuwe eigenaren, die bij de transactie worden gesteund door de Nederlandse Merchant Bank, willen de komende jaren door zowel interne groei als door overnemingen hun marktpositie versterken. Bij Beckers werken 600 mensen.

Rustig

AMSTERDAM – De Amsterdamse effectenbeurs hield zich ook vrijdag weer rustig. Heette het aanvankelijk dat het wachten was op Amerikaanse handels- en inflatiecijfers die in de loop van de dag zouden worden gepubliceerd, later bleken ook deze, overigens meevallende cijfers, geen invloed op de gang van zaken op het Damrak te hebben. Zonder veel grote koersafwijkingen werd de dag afgesloten. Tekenend voor de stemming was, dat 42 procent van de aandelen om half vijf dezelfde koers hadden als aan het eind van de voorgaande beursdag. Ook de expiraties op de optiebeurs oefenden nauwelijks invloed uit.

De stemmingsindex schommelde wat heen en weer, maar was aan het slot onveranderd 95,5. De koersindex (een gewogen gemiddelde) zakte 0,6 punt naar 165,7. De obligatiemarkt trok gedurende de dag langzaam wat aan, waardoor aan het slot koerswinsten voorkwamen tot zo'n ... cent.

Op de ranglijst van meest verhandelde fondsen stonden de fusiepartners Nationale Nederlanden en NMB Postbank op de tweede en derde plaats. Nationale zette de opmars van de laatste dagen voort met ... gulden op f 51,30. NMB was 40 cent beter op f 42. De laatste grote genoteerde verzekeraar die nog geen bankenpartner heeft gevonden, Aegon, moest echter f 1,70 prijsgeven op f 105.

... Olie was aan het eind van de dag f 1,70 goedkoper geworden op f 127,10. Heineken ging f 1,60 omhoog naar f 128,40 en Wessanen ... 30 op f 61,60.

Op de optiebeurs was sprake van een drukke expiratiehandel, maar daarmee was ook hier alles gezegd. De totale omzet op de EOE kwam vrijdag op 45.000 contracten.

Hoofdfondsen	v.k.	s.k.
ABN Amro	31,30	31,20
AEGON	106,70	105,80
Ahold	132,90	133,40
Akzo	68,30	67,80
Alrenta	161,00	161,00
Amev	44,00	43,60
Amro A. in F.	73,90	73,90
Borsumij W.	69,00	69,00
Bührm.Tet.	50,00	49,30
C.S.M.cert.	84,50	84,90
DAF	18,20	18,20
Dordt.Petr.	121,80	120,00
DSM	79,30	79,50
Elsevier	74,70	75,80
Fokker cert.	35,80	35,80
Gist-Broc. c.	28,10	27,60
HCS Techn.	11,30	11,30
Heineken	126,80	128,40
Hoogovens	53,50	53,60
Hunter Dougl.	58,00	57,20
Int.Muller	74,50	74,50
KLM	20,00	19,80
Kon.Ned.Pap.	37,50	37,40
Kon. Olie	128,80	127,10
Nat. Nederl.	50,30	51,30
NMB Postbank	41,60	42,00e
Nedlloyd	38,80	39,00
Océ	37,50	37,50
Pakhoed Hold.	192,70	193,50
Philips	19,10	19,20
Polygram	30,60	30,80
Robeco	85,10	85,00
Rodamco	49,30	49,20
Rolinco	79,10	79,20
Rorento	59,90	59,90
Stork VMF	45,30	45,20
Unilever	144,60	144,60
Ver.Bezit VNU	84,50	83,70
Volmac Softw.	33,40	33,50
VOC	42,30	42,00
Wessanen	60,30	61,60
Wolters Kluwer	50,80	51,00

Binnenl. aandelen		
Aalberts Ind	55,00	54,80
ABN AmroHld.prf.	5,08	5,08
ACF-Holding	33,00	33,20
Ahrend Gr. c	178,00	176,00
Air Holland	14,80	16,20
Asd Opt. Tr.	15,50	15,50
Asd Rubber	4,15	4,15
Ant. Verff.	470,00	–
Atag Hold c	120,50	119,30
Aut.Ind.R'dam	71,00	71,00
BAM Groep	72,50	72,50
Batenburg	101,00	104,00
Beers	101,00	101,00
Begemann	122,00	120,00a
Belindo	339,50	340,20
Berkel's P.	1,51	1,51e
Blydenst.-Will.	34,50	33,70
Boer De, Kon.	279,50	279,50
de Boer Winkelbedr.	71,00	71,00
Bols	169,00	168,00
Boskalis W.	13,40	12,60
Boskalis pr	16,10	15,70
Braat Beheer	29,00	29,00
Breevast	10,80	10,70
Burgman-H.	2800,00	2800,00
Calvé-Delft pr	825,00	825,00
Calvé-Delft c	940,00	945,00
Center Parcs	80,00	80,00
CSM	84,00	83,80
Chamotte Unie	2,50	2,60
Cindu-Key	159,00	159,00
Claimindo	336,00	336,00
Content Beheer	22,00	21,80
Cred.LBN	31,50	32,20
Crown v.G.c	105,00	105,00
Delft Instrum.	30,00	29,50
Desseaux	241,50d	241,80
Dorp-Groep	37,70	37,70
Econosto	29,70	30,10
EMBA	198,00	198,00
Eriks hold.	89,60	90,00
Flexovit Int.	81,50	81,50
Frans Maas c.	74,80	74,80
Furness	162,00	162,00
Furness (aangem.)	162,00	162,00
Gamma Holding	92,50	92,00
Gamma pref	5,60	5,60
Getronics	31,90	32,10
Geveke	41,00	40,00
Giessen-de N.	139,00	130,00
Goudsmit	41,50	40,00
Grasso's Kon.	83,00	82,00
Grolsch	148,00	148,00
GTI-Holding	214,00	214,00
Hagemeyer	109,00	108,00
HAL Trust B	12,40	12,20
HAL Trust Unit	12,30	12,20
H.B.G.	162,30	162,00
Hein Hold	108,50	110,00
Hoek's Mach.	179,00	179,00
Heineken Hld	108,50	110,00
Holl.Sea S.	1,13	1,13
Holl. Kloos	443,00	443,00
Hoop Eff.bk.	5,80	5,80
Hunter D.pr.	3,10	–
ICA Hold. cert.	7,00	7,00
IHC Caland	51,50	51,50
Industr. My	147,00	135,00a
Infotheek	26,00	26,00
Kas-Ass.	39,70	39,80
Kempen Holding	8,80	8,80
kondor wessels	33,80	33,60
KBB	92,20	92,50
Kon.Sphinx	153,00	153,50b
Koppelpoort H.	262,50	262,50
Krasnapolsky	197,00	197,00
Landré & Gl.	61,00	60,50
Macintosh	33,00	33,10
Maxwell Petr.H.	106,00	106,00
Medicopharma	56,70	56,30
Melia Int.	6,10	6,10
Moeara Enim	1085,00	1070,00
M.Enim OB-cert	14200,00	14000,00
Moolen en Co	29,70	30,00
Mulder Bosk.	67,00	–
Multihouse	7,40	7,70
Mynbouwk. W.	382,10	382,40
Naeff	320,00	–
NAGRON	45,50	45,50
NIB	548,00	546,00
NBM-Amstelland	9,00	9,10
NEDAP	286,00	285,00
NKF Hold.cert.	233,00	233,00
Ned.Part.Mij	38,20	38,30
Ned.Springst.	10500,00	10500,00
Norit	28,70	29,00
Nutricia gb	108,80	109,00
Nutricia vb	114,20	114,70
Nijv.t.Cate	80,80	81,50
Omnium Europe	13,80	13,80
Orco Bank c.	74,00f	73,90
OTRA	223,00	223,00
Palthe	63,80	63,80
Pirelli Tyre	20,60	20,10
Polynorm	106,00	105,50
Porcel. Fles	156,00	157,00
randstad	45,00	45,00
Ravast	43,50a	42,00a
Reesink	69,50	69,00a
Riva	38,00	38,00
Riva (cert.)	37,50	36,80
Samas Groep	66,50	66,00
Sarakreek	20,10	20,10
Schuitema	2010,00	1700,00a
Schuttersveld	41,80	41,40
Smit Intern.	50,50	50,20
St.Bankiers c.	18,50	18,50
Stad Rotterdam c	45,60	45,10
Telegraaf De	85,20	85,20
Textielgr Twente	75,00	75,00
Tulip Comp.	29,30	29,00
Tw.Kabel Hold	112,00	111,00
Ubbink	80,00	80,00
Union Fiets.	56,50	56,50
Ver.Glasfabr.	320,00	322,00
Verto	49,00	48,00
Volker Stev.	70,50	70,00
Vredestein	13,90	14,00
VRG-Groep	59,80	60,50
Wegener Tyl	231,00	231,00
West Invest	25,30	25,50
West Inv. wb.	100,00	100,00
Wolters Kluwer	202,00	201,00
Wyers	32,00	32,00

Beleggingsinstellingen		
Aegon Aand.f.	28,70	28,70
Aegon sav.plus	5,00	5,00
ABN Aand.f.	64,00	64,00
ABN Beleg.f.	52,80	53,50
ABN Amro L.F.	150,30	150,30
ALBEFO	48,80	48,80
Aldollar BF $	22,50	22,50
Alg.Fondsenb.	210,00	210,00
Alliance Fd	9,60	9,60
Amba	42,00	–
America Fund	241,00	239,00
Amro Eur.F.	60,90	60,40
Amro Far E.F.	51,30	50,50
Amro Neth.F.	64,90	65,00
Amro N.Am.F.	52,10	51,50
Amro Obl.Gr.	158,20	158,20
Amvabel	52,80	52,80
AsianTigersFd	46,40	47,20
AsianSelFund	37,00	37,20
Austro Hung.F.	6,50	–
Bemco Austr.	47,60	–
Bever Belegg.	3,50	3,70
CLN Obl.Div.Fonds	100,00	100,10
CLN Obl.Waardef.	102,00	102,00
Delta Lloyd	34,50	34,80
DP Am. Gr.F.	21,80	21,80
Dp Energy.Res.	45,00	–
Eng-Holl.B.T.1	8,20	8,20
EMF rentefonds	60,40	60,40
Envir.Gr.Fnd	49,80	49,80
Eur.Ass. Tr.	6,80	6,80
EOE DuStInF.	241,00	242,00
EurGrFund	54,10	53,60
Euro Spain Fd	6,80	–
Florente Fund	104,20	104,30
Gim Global	46,40	46,80
Groeigarant	1,29	1,30
Hend.Eur.Gr.F.	162,00	163,00
Henderson Spirit	52,00	52,00
Holland Fund	66,80	66,80
Holl.Eur.Fund	42,00	42,00
Holl.Obl.Fonds	121,00	121,00
Holl.Pac.F.	94,50	94,50
Innovest	87,00	87,00
Interbonds	524,00	526,00
Intereff.500	36,60	37,00
Intereff.Warr.	215,50	207,00
Investa part	65,80b	65,00
Jade Fonds	137,50	137,50
Japan Fund	22,00	21,50
Jap.Ind.Alpha Fd	7600,00	–
Japan Rot. Fund yen	6500,00	–
Korea Pac.$	8,00	–
Mal.Cap.F. $	6,70	–
Mees Obl.Div.Fonds	99,60	99,60
Mexico Inc.F.	21,00	–
MK Int.Vent.	25,00	26,20
Mondibel	66,00	66,00
Nat.Res.Fund	1120,00	1100,00
Nedufo A	124,00a	124,00a
Nedufo B	126,00	118,00a
NMB Dutch Fund	36,50	36,60
NMB Global F.	40,90	40,00
NMB Oblig.F.	34,40	34,30
NMB Rente F.	104,50	104,30
NMB Vast Goed	37,50	37,50
New Asia Fund	6,00	–
Nomura Warr.Fund	3,30	3,30
Obam, Belegg.	195,10	195,20
OAMF Rentef.	12,70	12,75
Orcur.Ned.p.	47,30	47,30
Pac.Dimens.	84,20	84,20
Pac.Prop.Sec.f.	32,30	32,30
Pierson Rente	104,10	104,00
Postb.Belegg.f.	52,60	52,60
Prosp.Int.High.Inc.	6,00	–
Rabo Obl.inv.f.	75,50	75,50
Rabo Obl.div.f.	50,30	50,30
Rabo Onr.g.f.	80,40	80,30
Rentalent Bel.	133,30	133,30
Rentotaal NV	31,50	31,50
RG groen	48,10	48,10
RG blauw	44,50	44,50
RG geel	41,70	41,70
Rodin Prop.$	103,00	103,00
Rolinco cum.p	72,50	–
Sci/Tech	16,00	16,00
Technology F.	17,50	17,50
Tokyo Pac. H.	220,00	–
Trans Eur.F.	71,80	71,90
Transpac.F.	354,00	345,00
Uni-Invest	90,00	89,80
Unico Inv.F.	76,30d	75,90
Unifonds	30,30d	29,40
VWN	62,10	62,20
Vast Ned	111,40	111,00
Venture F.N.	31,00	31,00
VIB NV	68,50	68,40
VSB Mix Fund	45,60	45,60
WBO Int.	61,70	61,70
Wereldhave NV	145,50	145,00
Yen Value Fund	82,00	82,00
ZOM Florida $	46,00	46,20

Binnenland (niet officieel genoteerd)		
Bobel	3,80	4,00
Bredero aand.	18,00	–
Bredero cert.	17,50	–
11 Bredero	15,50	–
Euroact.Zw.fr.	54,50	–
Klene's	1170,00a	1165,00a
LTV Corp.	0,70	0,80
5 Nederh. 68-78	20,00	20,00

Parallelmarkt		
Alanheri	24,30	23,50
Berghuizer	42,50	42,50
Besouw Van c.	62,50	62,10
Biogrond Bel.	10,40	10,20
CBI Barin Oc. yen	1640,00	1600,00
Comm.Obl.F.1	98,10	98,10
Comm.Obl.F.2	97,80	97,80
Comm.Obl.F.3	98,10	98,10
De Drie Electr.	24,50	23,00
Dico Intern.	97,50	98,50
DOCdata	12,10	12,10
Ehco-KLM Kl.	35,00	34,70
E&L Belegg.1	57,90	58,40
E&L Belegg.2	66,50	66,80
E&L Belegg.3	71,50	71,70
Free Rec.Sh.	33,30	33,20
Geld.Pap.c.	70,10	70,10
Gouda Vuurv c	101,00	100,00
Groenendijk	37,20	37,50
Grontmij c.	212,00	213,00
HCA Holding	49,00	49,00
Helvoet Holding	48,00	48,00
Hes Beheer	48,30	46,50
Highl.Devel.	15,20	15,20b
Homburg cert	3,15	3,15
Interview Eur.	4,50	4,30
Inv. Mij Ned.	37,00	37,00
Kuehne+Heitz	43,30	42,00
LCI Comp.Gr.	12,00	12,00
Melle	273,00	270,00
Nedcon Groep	25,60	25,70
Nedschroef	105,00	105,70
Neways Elec.	7,10	7,10
Newtron Hold	10,20	10,30
pan pacific	9,80	9,80
Pie Med.	10,30	10,40
Simac Tech.	13,80	13,80
Sligro Beh.	42,30	42,30
VHS Onr. Goed	8,90	8,90
Weweler	39,00	38,50

Wall Street		
allied signal	27	27¼
amer.brands	37½	37¾
amer.tel.tel	33⅛	32
amoco corp	50½	51¼
asarco inc.	24½	25
bethl. steel	12¾	12½
boeing co	46	46½
can.pacific	16¼	16⅛
chevron	68	68⅞
chiquita	27¼	27½
chrysler	11¼	11¼
citicorp	13¾	13⅞
cons.edison	22½	22½
digit.equipm.	51⅛	52¼
dupont nemours	34⅞	35½
eastman kodak	41½	42
exxon corp	49⅞	50½
ford motor	28¼	27⅞
gen. electric	55	55
gen. motors	39¼	38½
goodyear	15½	15¾
hewlett-pack.	27	28
int. bus.mach.	112½	113¾
int. tel.tel.	48	48
klm airlines	12	11⅞
mcdonnell	50⅞	51¾
merck co.	84	85
mobil oil	57	57⅞
penn central	17⅞	18
philips	11½	11½
primerica	21½	21
royal dutch	76¾	75¾
sears roebuck	25⅞	26
sfe-south.pac.	13¾	13
texaco inc.	57	58
united techn.	44	45½
westinghouse	27⅛	26⅞
whitman corp	18⅛	18¼
woolworth	29	28⅛

Advieskoersen		
amerik.dollar	1,600	1,720
austr.dollar	1,23	1,35
belg.frank (100)	5,31	5,61
canad.dollar	1,37	1,48
deense kroon (100)	27,80	30,30
duitse mark (100)	110,00	114,00
engelse pond	3,12	3,37
finse mark (100)	45,30	47,80
franse frank (100)	31,80	34,55
griekse dr. (100)	0,97	1,17
ierse pond	2,85	3,10
ital.lire (10.000)	13,90	15,60
jap.yen (10.000)	124,50	130,50
joeg.din.t/m 100	12,25	15,50
noorse kroon (100)	27,25	29,75
oost.schill. (100)	15,70	16,20
port.escudo (100)	1,17	1,35
spaanse pes. (100)	1,67	1,83
turkse pond (100)	0,0500	0,0725
zweedse kr. (100)	28,50	31,00
zwits.fr. (100)	130,25	134,75

Wisselmarkt	
amerik.dollar	1,66675-1,66925
antill.gulden	0,9165-0,9465
austr.dollar	1,2800-1,2900
belg.frank (100)	5,4605-5,4655
canad.dollar	1,43325-1,43575
deense kroon (100)	29,355-29,405
duitse mark (100)	112,770-112,820
engelse pond	3,2635-3,2685
franse frank (100)	33,375-33,425
griekse dr. (100)	1,0450-1,1450
hongk.dollar (100)	21,2750-21,5250
ierse pond	3,0170-3,0270
ital.lire (10.000)	14,925-14,975
jap.yen (10.000)	128,59-128,69
nwzeel.dollar	1,0125-1,0225
noorse kroon (100)	28,745-28,795
oostenr.sch. (100)	16,0290-16,0390
saudi ar.ryal (100)	44,3250-44,5750
spaanse pes. (100)	1,7670-1,7770
surin.gulden	0,9140-0,9540
zweedse kr. (100)	30,010-30,060
zwits.frank (100)	133,250-133,300
e.c.u.	2,3155-2,3205

Index Amsterdam

CBS-koersindex (1983 = 100)		
algemeen	165,90	165,70
id excl.kon.olie	154,10	156,00
internationals	167,80	165,90
lokale ondernem.	165,50	167,30
id financieel	115,00	117,00
id niet-financ.	214,50	216,10

CBS-herbeleggingsindex (1983 = 100)		
algemeen	226,10	226,10
id excl.kon.olie	199,10	202,00
internationals	237,40	235,70
lokale ondernem.	213,00	215,30
id financieel	158,80	161,60
id niet-financ.	264,40	266,40

CBS-stemmingsindex (1987 = 100)		
algemeen	95,50	95,50
internation	78,90	78,70
lokaal	98,70	98,70
fin.instell	86,90	87,10
verzekering	88,90	88,90
niet-financ	102,00	102,00
industrie	104,70	104,70
transp.opsl	100,80	100,60

Goud en zilver

Goud: onbewerkt *f* 20.080-*f* 20.680; vorige *f* 19.930-*f* 20.530; bewerkt verkoop *f* 22.280; vorige *f* 22.130 laten.
Zilver: onbewerkt *f* 185-*f* 255 vorige *f* 185-*f* 255; bewerkt verkoop *f* 300 laten, vorige *f* 300 laten.

Dow Jones

Industrie 2550,25
+5,20

Optiebeurs

	serie		omzet	v.k.	s.k.
d fl	p nov	170,00	472	3,40a	4,50
d fl	p dec	165,00	331	1,70	1,70b
eoe	c nov	220,00	764	8,50	8,60
eoe	c nov	225,00	397	3,90	3,60
eoe	c nov	230,00	1049	0,50	0,10a
eoe	c dec	220,00	211	12,00	11,80
eoe	c dec	225,00	335	8,00	8,40
eoe	c dec	230,00	788	5,30b	5,30b
eoe	c dec	235,00	566	3,40	3,30
eoe	c dec	240,00	295	2,00	1,90
eoe	c jan	240,00	924	4,00	4,20
eoe	p nov	225,00	499	0,40	0,10
eoe	p nov	235,00	2129	6,40a	6,40
eoe	p nov	240,00	983	11,00	11,50
eoe	p nov	245,00	193	16,20	16,40
eoe	p nov	250,00	858	20,70	21,60
eoe	p nov	265,00	319	36,20	36,50
eoe	p dec	210,00	335	1,30	1,10
eoe	p dec	220,00	251	3,00	2,50
eoe	p dec	225,00	281	4,40	4,20
eoe	p dec	230,00	831	6,60a	6,00
eoe	p jan	210,00	1066	2,50	2,40
eoe	p jan	230,00	289	8,80	8,80
eoe	p jan	270,00	302	40,50	39,00
goud	c nov	380,00	528	1,80	0,70
hoog	p apr	50,00	281	3,10	3,30
nmb	c jan	45,00	191	0,90	1,00
natn	c jan	50,00	621	2,50	3,00
obl	p nov	90,00	198	0,15	0,14
phil	c jul	22,50	191	1,20	1,20
phil	c o93	30,00	355	2,60	2,60
phil	c o95	20,00	860	7,20	7,00
phil	p jan	22,50	311	3,20	3,40
phil	p apr	22,50	520	3,20	3,40
phil	p o93	30,00	427	10,70	10,80
phil	p o95	20,00	1171	3,90	3,80
olie	c jan	125,00	203	7,50	6,10
olie	c jan	130,00	196	4,00	3,50
olie	c jan	135,00	346	2,30	1,80
olie	c jan	140,00	318	1,00	0,90
olie	c apr	135,00	284	5,00	4,10b
olie	c apr	140,00	278	3,10	2,70
olie	c o92	135,00	220	13,50	12,60
olie	p jan	125,00	211	2,20	2,70
olie	p jan	130,00	859	4,10	5,00
olie	p jan	135,00	213	7,00	8,20
olie	p okt	105,00	262	2,00	2,10
top5	c dec	400,00	362	5,80	5,00
xmi	p nov	515,00	503	0,04	0,04

a - laten; b - bieden; c - ex-claim; d - ex-dividend; e - gedaan + bieden; f - gedaan + laten; g - bieden + ex-div.; h - laten + ex-div.; k - gedaan + h; l - gedaan + g; vk - slotkoers vorige dag; sk - slotkoers gisteren

Auto's

Ford

Ford SCORPIO 2.0 CL automaat 1988 LPG roodmet. ƒ 16.950,-. Tel. 04906-1387

Honda

Honda ACCORD automatiek, 4-drs. M'81 i.z.g.st. ƒ 3000,-. Tel. 045-725984.

Honda PRELUDE EX nw. mod. '84, ABS, sportw., ƒ 10.750,-. 04490-10165.

Honda Civic 1.4 GL Sedan 44.000 km 1988 JURGEN Autocentrum Kerkrade. Tel. 045-452570.

Te k. Honda ACCORD, bwj. '78, pr. ƒ 800,-. Tel. 04492-5132.

Te koop zeer mooie Honda PRELUDE, type '80, nieuwe koppeling, remmen, uitlaat, APK 11-'91, vr.pr. ƒ 2.750,-. Tel. 045-462771. Inr. mog.

Honda CIVIC Wagon 5-drs. bwj. '81; Honda Civic 3-drs. '78. Autosport BROUNS, Schelsberg 175, Heerlen. Tel. 045-725507.

Honda CIVIC CRX 1.6i, 1987, belgisch kent., ƒ 14.500,-. Tel. 04906-1387

Te koop of te RUIL tegen motor Honda Prelude, wit, bwj. '80, APK tot '91. Tel. 045-352484.

Hyundai

Weg. fam.omst. te k. Hyundai PONY 1.5 GL 1e eig., bwj. '89, km.st. 6.200, nog 4 mnd. fabr.gar., nw.pr. ƒ 22.900,- nu ƒ 14.900,-. Hoofdstr. 33, Schimmert. Tel. 04404-1253.

HYUNDAI Pony 1200, APK, bwj. eind '83, in nw.st. ƒ 2.750,-. Tel. 045-415528.

Jeep

Te k. JEEP CJ 7 quadratac bwj. '77, 045-271998.

Te k. Toyota LANDCRUISER, diesel, bwj. '86, 66.000 km, gar.boekje aanw geel kent. Tel. 045-727911.

DAIHATSU Taft 2.5 diesel, cabrio, '83, APK 9-'91, grijs of geel kenteken, ƒ 9.800, garantie, Rooseveltstr 16a, Schimmert.

Lancia

Lancia THEMA 2.0i E 11-'88 blauw, LPG, 59.000 km, ƒ 26.950,-. Tel. 04906-1387

Land rover

Te k. Range Rover VOQUE 3.5 benzine 4-drs, alle opties, pr. ƒ 48.000,-. Te bevr. 045-753621.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Nissan CHERRY 1.3, M-'83, 5-drs. APK '91, ƒ 3.850,-. 045-322619.

Oldtimers

Te k. MERCEDES 220 Benz bwj. '70, APK 6-'91, 100%, ƒ 3.000,-. 045-422364.

Te koop Ford THUNDERBIRD '72, kl. zwart, in orig. uitst. staat, vr.pr. ƒ 9.500,-. Tel. 04755-2032.

Te k. MG-TD, bwj. 1952, kl. rood (gerestaureerd). Tel. 045-417183 (na 17.00 u.)

Opel

Te koop OPEL Diplomaat, pr.n.o.t.k. Tel. 045-271680 na 18.00 uur.

Opel REKORD E 2.0 LS 4-drs., bwj. '85, 83.000 km, 1e eig., goudmet., ƒ 9.500,-. 04493-3675.

Te koop Opel MANTA type A bwj. '71, met APK, als nieuw. Tel. 04490-26859.

Te k. Opel ASCONA 16 S GL wit, 10-'84, met APK en ANWB-keur., zeer mooi, vr. pr. ƒ 9.950,-. 045-720602.

Te k. Opel MONZA 30 E bwj. 6-'83, nw. od., i.z.g.st., ƒ 11.750,-. Inr. evt. mog. Tel. 045-316940.

Opel MANTA '79 diamantrood, zeer mooi, 225-13 banden. 045-725364.

Te koop KADETT 1.6 i, '89, als nieuw, ƒ 16.950,-, met trekhaak. Tel. 04454-3238 van 16.30-19.30 uur.

Te k. Opel MANTA bwj. '80, pr.n.o.t.k. Tel. 045-256605, na 16.30 uur.

OPEL Kadett 1.6 diesel Sedan, 86.000 km., bwj. '87, ƒ 13.400,-. Inr. mog. Tel. 045-255784

Te k. Opel MANTA GSI bwj. '86, wit, Recaro int., verlaagd, alarm, i.z.g.st., pr. ƒ 19.000,-. Tel. 045-327094

KADETT 1.3 S HB, bwj. '82, blauwmet., werkelijk nw., ƒ 4.500,-. St. Martinusstr. 31, Kerkrade.

Opel KADETT, bwj. '79, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 1.100,-. Navolaan 30, Heerlen.

Weg. omst. hed. te k. Opel KADETT 1.6i type GT, bwj. '89, vr.pr. ƒ 21.000,-. Inl. 04754-81724

Te k. Opel ASCONA bwj. 11-'78, LPG, APK 11-'91, ƒ 1.200,-. Tel. 04450-2578.

OPEL Rekord 2.0 S, i.z.g.st. 1e eigen., APK gek., vr.pr. ƒ 1.950,-. Tel. 045-222415.

Opel KADETT Coupé 1.6 S, rood, Berlina-uitvoering, op gas, bwj. '79, pr. ƒ 3.450,-. Tel. 04455-2284.

Opel ASCONA 1600 diesel, bwj. '83, geh. gerevis. motor Nachtegaalstraat 20, Nuth. Tel. 045-242870.

Opel KADETT Combi 1.6 D LS, bwj. '87, wit, 132.000 km APK 11-'91, niveau lift, GT stoelen en nieuwe banden, ƒ 13.900,-. Tel. 045-317229

Te koop KADETT GSI 2.0 i, bwj. '87, APK. Tel. 04704-1720.

Opel Kadett 1.2 S 2x '85; Opel Kadett 1.6 S '85; Opel Kadett 1.3 S '86; Opel Kadett 1.2 S '86; Opel Kadett 1.3 N '87; Opel Kadett Sedan 1.3 S '86; Opel Ascona 1.6 S HB '85; Opel Omega 1.8 S '87. Autobedr. LOVEN Palemigerboord 401, Heerlen. Tel. 045-722451.

Opel ASCONA 1.6 SR hatchback bwj. '84, 5-drs., grijsmet., 5-versn., km.st. 84.000, ƒ 10.500,-. Rode Put 9, Simpelveld. Tel. 045-444782.

Opel ASCONA 1.6 diesel 1984, kl. zwartm., 4-drs, nw. banden, APK '91, i.z.g.st. ƒ 4.750,-, Piet Heinstr. 22, Geleen.

Kadett Caravan 1.6 LS '86; Kadett Sedan 1.3 LS '87; Kadett 1.3 LS 5-drs. '87; Corsa 1.3i '87; Kadett 1.2 S '83/'82/'80/ '79/; Rekord 2.0 S LPG '83. DENNEMAN Autobedrijf, Raadhuisstr. 107, Hulsberg.

Te koop PEUGEOT 104, bwj. '81, zeer mooi, APK, vr. pr. ƒ 1.250,-. Zeskant 251, Heerlen. Tel. 045-723689.

Peugeot 205, 3-drs bwj.'87. Peugeot 205 GTI, 3-drs. bwj. '84. Brouns B.V. Schelsberg 175 Heerlen. Tel. 045-725507

Te koop PEUGEOT 204, bwj. '75, 150.000 km, i.z.g. st., t.e.a.b. Tel. 04407-2478.

Te k. PEUGEOT 305, APK 7-'91, bwj. '78, i.z.g.st., ƒ 1.500,-. Tel. 045-231869.

PEUGEOT 305, bwj.'82, APK 11-'91, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 1.750,-. Tel. 045-227357

PEUGEOT 205 XR diesel 11-'87, wit, schuifdak, ƒ 15.450,-. Tel. 04906-1387

PEUGEOT 305 GR Stationcar 11-'87, LPG, onderbouw ƒ 11.950,-. Tel. 04906-1387

PEUGEOT 205 diesel 3-'89, grijs kent., ƒ 13.950,-. Tel. 04906-1387.

Pontiac

PONTIAC Grand Le Mans '81 Streetmachine 8 cyl. aut. Big Bloc, 8j wielen, evt. LPG ƒ 6.750,-. Tel. 045-211071.

Porsche

PORSCHE 924, zwart, Amerikaanse uitv., apart mooi, bwj.'82, 045-414425

SUBARU 1.6 GL Sedan, 86.000 km, '85, APK 10-'91, pr.n.o.t.k. Tel. 045-417479.

Te k. SUBARU Mini-busje Hi-roof, bwj. '85, grys kent. met ruiten, i.z.g.st. vr.pr. ƒ 5.100,-. Inr. mog. Broekstr 8, Obbicht. 04498-55824.

Subaru Mini Jumbo, bwj. '85 t/m '89; tevens 4-WD turbo combi, bwj. '86. AUTOGARANT b.v. Schelsberg 128, Heerlen. (tussen Hendriks en Bristol).

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Renault

RENAULT 11 GTD, 1987, 5-drs, ant. grijs, schuif/kant., zonw.glas, nwe banden, 73.000 km, 1e eig. ƒ 14.900. Tel. 045-225800 b.g.g. 424279

Te k. RENAULT 4 bestel, grys kent. '80, wit km.st. 80.000, met perfecte motor, slecht chassis, pr. ƒ 700,-. De Meigraaf 19, Schinveld. 045-257213.

Suzuki

Te k. SUZUKI Alto bwj. '84, i.z.g.st. Tel. 045-443272, na 17.00 uur.

Bent u een LEKKERBEK? Bel dan de receptenservice van LD-TV: 045-739300.

Talbot

Te k. TALBOT Horizon, APK 9-'91, bwj. '81, ƒ 950,-. Tel. 04406-15746.

Te k. Talbot HORIZON LS 1.3, bwj. 5-'83. Bellen na 18.00 uur tel. 045-352027.

VW GOLF 1100 bwj. '78, APK 10-'91, i.z.g.st., ƒ 1.750,-. Tel. 045-720951.

VW Polo C '86; VW Jetta '87 VW Golf Diesel '86. Autobedrijf LOVEN, Palemigerboord 401, Heerlen. Tel. 045-722451.

VW GOLF C 1.6 diesel bwj. '82, zonnedak, get. glas, ƒ 4.750,-. 045-463671.

VW JETTA 1.6 diesel aug. '84, nw. mod., als nieuw, ƒ 8.950,-. 045-463671.

VW LT 28 diesel, APK, bwj. '83, ƒ 8.250,-. Heerlerweg 88, Hoensbroek.

VW BUS grijs kent., ramen, APK, kl. wit in goede bstaat, bwj. '74, vr.pr. ƒ 1.250,-. Tel. 04492-4534.

Te k. VW GOLF Sprinter, bwj. '79, vr.pr. ƒ 2.250,-, i.z.g.st. Tel. 04451-2533.

Te koop VW GOLF 1800, bwj. '87, km.st. 65.000, pr. ƒ 14.000,-, evt. inr. mog. Tel. 045-210587.

Te koop GOLF GTI bwj. '81, i.z.g.st., extra's, t.e.a.b. Keizerstraat 48, Brunssum.

VW GOLF diesel 5-gang, bwj. '84, nieuw model, vr.pr. ƒ 9.950,-. 04490-72632.

GOLF GTi, bwj. '78, perfecte staat, pr.n.o.t.k. Tel. 04450-2913, na 17.00 uur.

GOLF diesel bwj. '79, APK 6-'91, i.z.g.st., Navolaan 30, Heerlen-Vrieheide.

Te k. GOLF GLS autom. bwj. '79, extra's, pr. ƒ 2.750,-. Rooseveltstr. 55 Brunssum.

GOLF GTI, '84, nw. mod., zwart, LM-velgen, schuifdak perfekte staat, ƒ 13.900,-. Tel. 04490-20789.

Te k. VW DERBY GLS '81, groenm., 1e ƒ 2.150,-, nw. banden, '91, i.z.g.st. 04490-273

Te koop GOLF GTi uit dec. '81, grijsmet., sp gen. Tel. 045-322532.

VW PASSAT Variant april '89, electr. sch bag.afdekking, da ƒ 42.500,-. 045-740579

Te k. VW GOLF LX, bwj. LPG, 97.000 km, ƒ 5.250,-. Tel. 045-327

Te k. VW GOLF Stayer bwj. '83, i.z.g.st pr. ƒ 6.250,-. 04498-51

Te k. V.W. PASSAT 1. bwj. '82, 5-bak, div. ex i.z.g.st. pr. ƒ 4.500,-. 045-719493.

Te k. VW GOLF GTi sp bwj. '88, kl. d.groenmet 60.000. Tel. 045-32263

GOLF diesel bwj. '80, roest, zeer zuinig, 1:1 eig., zilver, zien is k ƒ 3.450,-. 045-258905.

Te k. VW JETTA 16 '82, kl. rood, auto 100%, weg.bel. ƒ 87,-. is kopen, ƒ 3.500,-. 045-258905.

VW GOLF 1600 GL, wit, 50.000 km, ƒ 15. Tel. 04906-1387.

VW GOLF diesel, blauw, APK, ƒ 6.950,-. 04906-1387.

VW PASSAT 1.8 GL tioncar 1988 wit ƒ 18. Tel. 04906-1387.

VW GOLF diesel 5-'86, kent., wit, 95.000 ƒ 9.950,-. Tel. 04906-1

GOLF aut. 1978, APK en 2-CV opknapper, t.k. 045-716779/71334

Volvo

VOLVO 440 GLT '89, wit 28.000 km, ƒ 12.00,- onder nw. pr. Tel. tijdens kantooruren: 045-460087.

Te k. VOLVO 343 bwj. '79, zeer mooi en goed. Dr. S chaepmansstr. 12, Brunssum. Tel. 045-255304.

VOLVO 340 1.4, bwj. '83, APK gek., vr.pr. ƒ 3.000,-. Tel. 045-227068.

Te k. VOLVO 740 GL, sept. '87, 70.000 km., antracietmet., get. glas, electr. schuifd., ƒ 24.900,-. Tel. 045-222196 / 04490-51666

VOLVO 240 GL GR, greenmetallic, 2.3 L, 5-bak en overdrive, bwj. okt.'83, 137.000 km., perf.st., diverse opties, rek. en onderh. b. aanw., APK 6-'91, 1 jr. Volvo touringservice, pr.n.o.t.k. Tel. 04492-4703 na 18 uur.

VOLVO 740 GLE, overdrive, bwj. '86, schuif/kanteldak, lm-velgen, 1e eig., blauwmet., pr. ƒ 18.500,-. Tel. 04750-24296.

Te k. VOLVO 340 DL 4-'89, ƒ 15.750,- plm. 30.000 km. 04490-29768 na 17.00 uur.

Volvo 740 GL beigemet. '88; Volvo 240 GL LPG wit '87; Volv 440 DL rood '89; Volvo 340 DL autom. 5-drs. '89; Volvo 340 DL sedan 1.4 '87; Volvo 340 GL 1.7 3-drs. '86. Volvo A. KLIJN, De Koumen 7, Hoensbroek 045-220055.

VOLVO 245 GL, bwj. '79, LPG, 2e motor, APK 7-'91, i.g.st. ƒ 6.500,- 045-718103

Te koop VOLVO 360 GLT 2.0 i, 53.500 km, pr. ƒ 15.750,-. 04490-24414.

Te k. VOLVO 244 DL '80, nw. mod. gas, AP '91, ƒ 2.300,-. 04405-1

Volvo 740 GL Turbo traciet met. 87.000, Volvo 740 GL zilverm co 50.000 km. 1986 centrum JURGEN Ker Tel. 045-452570.

VOLVO 740 GLE 2.3 drive, bwj. '84, ƒ 11. Tel. 04784-2692.

VOLVO 440 DL 1990, 8.000 km. Tel. 04490-

VOLVO 345 1.7, nov grijsmet. alle mog. e inr. mog. Tel. 04490-3

VOLVO 340 GL, aut 1990, 8.500 km. Tel. 0 34411.

VOLVO 66, APK groen, 87.000 km, weg.belast., auto is 100%, zeer goed in d zien is kopen, pr. ƒ 1. Tel. 045-258905.

VOLVO 245 GL Sta 1984, LPG, stuu ƒ 12.950,-. Tel. 04906

VOLVO 760 GLE, aut airco, leder int., ABS 60.000 km, ƒ 26.950 04906-1387.

Te koop VOLVO stati type 245 GL bwj.'80. st.v. onderh. met trekh o.t.k. Tel. 043-641321

Te k. VOLVO 440 GL bwj. '89; Volvo 740 tate, wit, bwj. '87, be to's i.z.g.st. Tel. 0449

VOLVO 240 DL Sta 3-'84, 90.000 km, ƒ 14.950,-. Tel. 04906

Mazda

Mooie MAZDA 323 Hatchback, mod. '82, i.z.g.st., vr. pr. ƒ 3.250,-. Torenstr. 27, Oirsbeek. 04492-4553.

Mazda 626 Sedan 2.0 GLX Diesel '87; Mazda 626 Sedan 1.8 GLX 2x '88; Mazda 626 Sedan 1.6 LX '87; Mazda 626 1.6 HB LX '84; Mazda 626 Coupé 1.6 GLX '85; Mazda 626 Coupé 2.0 GLX 2x '87; Mazda 626 Coupé 1.6 LX '83; Mazda 323 Sedan 1.3 '83; Mazda 323 Sedan 1.3 LX '86; Mazda 323 Sedan 1.5 GLX '86; Mazda 323 Sedan 1.3 GLX 2x '87; Mazda 323 HB 1.3 LX '85; Mazda 323 HB 1.3 LX 2x '86 Mazda 323 HB 1.3 LX '88; Mazda 323 HB 1.5 GLX '86. Autobedrijf LOVEN, Palemigerboord 401, Heerlen. Tel. 045-722451.

Te k. weg. omst. MAZDA 616 bwj. '79, 100% in orde. Tel. 04490-81247.

Te k. MAZDA 626 HB GLX, bwj.'86, km. 62.000. Tel. 045-721047

Te k. MAZDA 626 Sedan, i.z.g.st. bwj. '80, APK 8-'91, pr. ƒ 1.700,-. 04490-20691.

Mazda 626 GLX 5-drs. rookzilver 1988, Mazda 323 GLX 4-drs. 32.000 km 1988. Autocentrum JURGEN Kerkrade. Tel. 045-452570.

Te koop mooie MAZDA 323 HB, 3-drs., model '82, vr.pr. ƒ 3.250,-. Torenstr. 27, Oirsbeek. Tel. 04492-4553.

Te koop MAZDA 323 GLX, Sedan-uitv., diesel, bwj. '88, ƒ 15.500,-. Tel. 045-255784

Mercedes

Te koop open LAADBAK. lang 5.20, breed 2.10, geschikt voor Mercedes vrachtwagen. 045-425710.

MERCEDES 280 TE Combi automaat, i.z.g.st., bwj. '80 met speciaal kinderzitje. Tel. 045-441372.

Te k. MERCEDES 190. bwj. '86, km.st. 86.000, auto in st.v.nw. Met vele extra's o.a. alarm, en deurvergrendeling met afst. bed., kl. rookzilvermet., tel. 045-321254

MERCEDES Benz bestelbus verhoogd en verlengd, type 208, bwj. '84. Tel. 04406-13513.

Te k. MERCEDES 190 D, i.z.g.st. bwj. '85, kl. rood., schuifd. en centr. vergr. pr. ƒ 25.000,- incl. BTW. Daelderweg 21, Nuth, van ma. t/m vr. van 8.30-17.00 uur.

Te k. MERCEDES 190 E, aut. bwj. '86, alle extra's, aanrijding vrij, i.nw.st. Inr. mog. vr.pr. ƒ 31.500,-. Broekstr. 8, Obbicht. 04498-55824.

MERCEDES 500 SE, bwj. '86 plus '87; tevens 190E. bwj. '83. AUTOGARANT b.v Schelsberg 128, Heerlen. (tussen Hendriks en Bristol).

Directie auto MERCEDES 260 E in nieuwst., met alle opties, (nieuwste type), km. st. 28.000, van 1e eig., okt. 1989, nw.pr. ƒ 114.000,-. Pr.n.o.t.k. 045-229741 (na 18 uur).

Te koop MERCEDES 300 D automaat, rookzilvermetallic, bwj. 9-'86, pr.n.o.t.k. Tel. 04459-1853.

MERCEDES 190 E autom. '83, metalic, schuifdak, verlaagd 15" velgen in perfecte staat 045-717035.

MERCEDES 190 E antracietmet, bwj. '83. 04490-14427.

MERCEDES 200 D, 5-bak, bwj. '86, kl. rookzilver, alle extra's, i.perf.nw.st. pr. ƒ 29.750,-, pas gekeurd, 043-254462.

MERCEDES 190 E 1986 schade, ƒ 23.950,-. Tel. 04906-1387.

MERCEDES 230E bwj. '80, kl. groen, getint glas, deurvergr., stuurbekr. en sportvlgn. i.z.g.st. 045-254186.

MERCEDES 200 diesel 5-'86 wit 15.000 km ƒ 29.450,-. Tel. 04906-1387.

MERCEDES 200 D 11-'87, blauw, 120.000 km, ƒ 37.950,-. Tel. 04906-1387

MERCEDES 250 D 5-'88, blauw, schuifdak, 15.000 km ƒ 46.500,-. Tel. 04906-1387

Mitsubishi

Mitsubishi GALANT 1.8 turbo diesel, M-'86, APK 7-'91, ƒ 5.950,-. 045-322619.

Mitsubishi COLT, type '86, pr. ƒ 10.500,-. Telefoon 045-317101.

MITSUBISHI Lancer GLXi te k. weg. omst., bwj. '89, i.z.g.st., kl. wit. Tel. 045-727894.

MITSUBISHI Colt GL type '80, APK 10-'91, i.z.g.st., ƒ 1.950,-. Tel. 045-720951.

Te k. Mitsubishi GALANT 1600 4-drs. autom. i.z.g.st., bwj. '79, APK 3-7-'91. Te bevr. Achter de Winkel 14, Landgraaf. 045-315821.

Mitsubishi GALANT Combi 2.0 GLX met gas, 1983. Broekhem 64, Valkenburg.

Te koop Mitsubishi COLT 15 GLX, 5-drs., blauwmetallic, bwj. '85, vr.pr. ƒ 9.000,-. Tel. 045-253155, Kasteelstr. 44, Brunssum. Inr. tot ƒ 3.000,- mogelijk.

Mitsubishi COLT 1400, '82, APK, als nw., zien is kopen, vr.pr. ƒ 1.950,-. 045-214258

Mitsubishi SPACEWAGON 1.8 GLX 11-'87, 7-pers., ƒ 23.950,-. Tel. 04906-1387

Morris

Te k. Austin MINI 1000 '75 en gesl. campingaanhangw. Tel. 04493-4403.

MINI 1100, bwj. 10-'80, 1 jr. APK, pr. ƒ 1.850,-. Tel. 045-444481.

MINI 1100 Special, '79, kl. zwart, APK 4-'91, pr. ƒ 650,-. Tel. 045-454725.

Nissan/Datsun

Datsun CHERRY Coupé bwj. '79, 13 mnd. APK, rood, toetent., trekh., 5-bak, enz. ƒ 1.650,-. 04490-11584.

Te k. Nissan MICRA '85. i.z.g.st. Prijs ƒ 7.500,-. Tel. 04493-4683

Te k. DATSUN Cherry bwj. '80, i.z.g.st., zuinig, APK 11-'91. Tel. 045-229394.

Nissan BLUEBIRD 2.0i, bwj. '89, APK gek., i.z.g.st. vr.pr. ƒ 4.000,-. Tel. 045-222415.

Nissan KING-CAB diesel 10-'86 en opbouw, 50.000 km, wit, ƒ 19.950,-. Tel. 04906-1387.

Te k. NISSAN Silvia 2.0 DOHC, bwj. '85, t.'86, zelz. mooi ƒ 12.500,-. Hommert 24A, Vaesrade kruispunt Schinnen. Tel. 04492-2888.

NISSAN Micra bwj. '88, hagelnieuwe auto, spotprijs ƒ 9.750,-. 04406-15719.

Opel REKORD 2.0S bwj. '79, i.g.st., ƒ 1.500,-. Tel. 045-241141.

Opel Corsa 1.2 STR, bjw. '84 plus '86. AUTOGARANT b.v. Schelsberg 128, Heerlen. (tussen Hendriks en Bristol).

Opel Kadett 1.6 i 27.000 km 3-drs. 1989. JURGEN Autocentrum Kerkrade. Tel. 045-452570.

Opel KADETT sedan 1600 D bwj. '86, i.z.g.st. Tel. 045-259394.

Opel KADETT 1200 Special '76, ƒ 650,-. Meesstr. 11, Kerkrade.

Opel CORSA 12 S, bwj. 10-'86, 66.000 km. wit. Tel. 045-228469.

Te k. Opel REKORD 2.0 S '82, in pr.st., vr.pr. ƒ 4.600,-. Tel. 04490-23298.

Te koop Opel REKORD 2.0 LS, automaat, '83, zeer mooi, ƒ 5.750,-. Kissel 46 A, Heerlen. 045-723142.

Te koop Opel KADETT 1200 S, bwj. '80, APK '91, 100% in orde. Tel. 045-419749.

Te k. Opel KADETT GSi, bwj. '85, kl. rood, vr.pr. ƒ 14.500,-. Tel. 045-728109 b.g.g. 045-723235

Opel ASCONA 1.6 bwj. '82, nw. model, LPG, ƒ 3.750,-. Moet weg!045-724560 b.g.g. 045-272851

Te k. Opel CORSA 1.2 S 3-drs., rood, bwj. 9-'84, vr.pr. ƒ 7.000,-. Tel. 045-253155, Kasteelstr. 44, Brunssum.

Opel ASCONA 19 S bwj. '80 vr.pr. ƒ 1.550,-. Erensteinerstr. 5 Kerkrade.

Te k. Opel KADETT Hatchback 12 S '82, in nieuwst., ƒ 3.750,-. Huisbergerstr. 114, Heerlen. 045-729043.

Opel KADETT bwj. bijna '83, 1 jr. APK, beige, trekh., 80.000 km, vaste prijs ƒ 4.000,-. 04490-55428.

Te k. Opel ASCONA 19 S, LPG, bwj. '79, rood, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 2.750,-. 045-242836

Te koop Opel ASCONA, bwj '79, APK tot 5-'91, ƒ 1.500,-. Tel. 045-420434.

Opel KADETT, bwj. '80, APK '91, LPG, pr. ƒ 1.600,-. 045-427289.

Opel CORSA 1.2 ST, bwj. '86, gr. kent. 45.000 km. zeer veel extra's, i.nw.st. ƒ 9.500,-. Parallelstr, 38, Schaesberg.

Te k. Opel KADETT Caravan 1.6 diesel, E-type, (m. '86). Hunnecom 20, Nuth.

KADETT Hatchback 1.2 S, bwj. '80, APK 8-'91, i.z.g.st., 128.000 km. 04493-4929.

Opel KADETT 1200, i.z.g.st. bwj. '80, ƒ 2.200,-. Tel. 045-751438.

MANTA HB 2.0S m'79 APK 10-'91, ƒ 1.750,-. Lampisteriestr. 2 Hoensbroek.

OPEL Ascona 2.0E in onderdelen te koop van '81. Tel. 04492-4534.

In nw. st. verkerend OPEL Kadett L.S., bwj. '87, ƒ 12.500,-. 04750-33598 na 18.00 uur.

Te k. Opel KADETT 1.6 S, LPG, bwj. nov. '83, ƒ 4.900,-. Tel. 043-436354.

Te k. Opel OMEGA, 1800 LS, bwj. '87, i.z.g.st. met LPG, inr.mog. 04406-42786

KOOPJE Opel Ascona 2.0 SR, APK, '80, met access. vr.pr. ƒ 975,-. 045-214258.

Peugeot

Peugeot 309 profil 41.000 km rood 1988; Peugeot 205 GTI 1-9 130 pk wit 1987 Autocentrum JURGEN Kerkrade. Tel. 045-452570.

Te k. PEUGEOT 505 GL, i.nw.st. APK, pr. ƒ 4.500,-. Broekstr. 62, Schinveld.

RENAULT 25 GTX, i.z.g.st., 100.000 km, '84, antraciet grijs, ƒ 9.750,-. 04906-1387

RENAULT 5 GTL 1980, geen APK, geen accu, vaste pr. ƒ 600,-. Tel. 045-211976

RENAULT 9 TL, '83, mooie auto, APK, 70.000 km. Verl. Lindelaan 19, Oirsbeek.

RENAULT Express 1.6 Diesel, '87, in prima staat, ƒ 6.750,- excl. BTW. Kissel 46 A, Heerlen. 045-723142.

RENAULT 5 automatic, '78, APK 9-'91, vr.pr. ƒ 800,-. Koeweg 7, Schaesberg.

Te k. RENAULT 4 F6 Combi, bwj. '82, rood, geen roest APK 5-'91, vr.pr. ƒ 1.350,-. Tel. 043-436983.

Direct resultaat, als uw piccolo op LD-TV staat. Bel 045-739300 voor meer info.

Te k. RENAULT 21 GTS 1986, div. extra's, i.st.v.nw., koopje! Tel. 04490-40382.

Seat

Seat MARBELLA L, i.z.g.st., bwj. 3-'87, 39.000 km, verbruik 1:20, onderhoudsboekje aanw., vr.pr. ƒ 8.200,-. Tel. 045-222748.

Te k. Seat Marbella GLX, 3-drs. demo bwj. '90; Seat Ibiza 1.2 GL Del Sol 3-drs., 11.000 km., bwj '88 1e eig.; Seat Ibiza 1.5 GL 3-drs. bwj. '87; Seat Ibiza 1.2 GL 3-drs. bwj. '88; Seat Ibiza 1200 XL '89; Seat Ronda 5-drs. bwj. '85. AUTOSPORT Schelsberg 175, Heerlen, Tel. 045-725507.

Skoda

Te k. SKODA, bwj. '84, i.z.g.st., pr.n.o.t.k. nw. motor 1988. Tel. 045-413558.

Subaru

Subaru MINI busje, ramen, nov. '84, vr.pr. ƒ 1.900,-. Tel. 04490-29556.

Zeer sportieve MATRA Baghera, bwj. '78, APK 11-'91 met veel extra's, zwartmetal. vr.pr. ƒ 10.900. Tel. 045-314122.

Saab

Te k. SAAB 900 GLS, bwj. '79, LPG, ƒ 2.500,-. Tel. 045-323014.

Te k. SAAB 3 deurs, l. blauw LPG, onderb., nov. '83, ƒ 7.250,-. Tel. 045-719563.

Toyota

Te koop Toyota SUPRA, bwj. '83, km.st. 90.000, vele extra's oa. sp.velgen, 225 banden, electr. ramen, get. glas, sp.stoelen enz., als nieuw. Tel. 04490-38615.

Te k. Toyota CARINA, bjw. '76, APK 10-'91, pr. ƒ 450,-. 045-740817.

CELICA liftback bwj. '76, APK, t.e.a.b. kl. rood. Tel. 045-245099.

Te k. Toyota COROLLA bwj. '79, APK '91, vr.pr. ƒ 1.250,-. Tel. 045-257871.

Toyota STARLET 1.3 DX 3-drs., 12 Valves, zilvergrijsmet., '85, 35.000 km, i.z.g.st. Pr.n.o.t.k. 04490-80193

Te koop Toyota COROLLA LB 1.6, 16-klepper, 10.000 km, bwj. 25-10-'89. Tel. 045-255247.

Te k. Toyota CELICA 1600 ST, bwj.'79, (motor defect), t.e.a.b., tel. 045-725871 (tot 18.00 uur)

Te koop van particulier voor liefhebber: TOYOTA 1000 '74, APK 11-'91, technisch zeer goed. Steeds als 2e wagen gebruikt. Zeer zuinig, wegenbel. ƒ 87,- p.kw. Slechts ƒ 1.150,-. Tel. 04490-45976 Geleen.

Toyota COROLLA Sport 1600 1979, vr.pr. ƒ 975,-, APK 8-'91. Rozenlaan 51, Geleen. 04490-47624.

Te koop Toyota COROLLA bwj. '79, APK 11-'91. Tel. 04459-1473.

Toyota CELICA ST, bwj. '75, i.z.g.st. Vr.pr. ƒ 3.250,- 045-717005 bgg 04405-1452

TOYOTA Corolla 1.3 GL 4-drs Sedan bwj. '85 als nieuw ƒ 7.950,-. 04406-13137.

Toyota PICK-UP Hi-Luxe diesel, dubbele cabine, 4x4, 11-'87 stuurbekr. ƒ 28.950,-. Tel. 04906-1387.

Volkswagen

Te k. GOLF GLS ƒ 1.500,-; Golf 1100 L ƒ 1.500,-, beide APK'91 045-212859/225213

Te k. VW GOLF bwj. '79, APK tot 06-'91. Prijs ƒ 550,-. Tel. 045-445334.

Te k. Volkswagen JETTA 1600 CL, bwj. '83 i.z.g.st. Tel. 045-751841 na 17 uur.

Te k. VW JETTA diesel, '82. Motor 100%. Prijs ƒ 3.900,-. Tel. 04404-2176

VW POLO bwj. '80. Vr.pr. ƒ 1.600,- Tel. 04498-57765.

Te k. VW-Passat C diesel Turbo, bwj.'86, pr.n.o.t.k., tel. 04490-25035.

VW Golf 1.3 GL, 5-drs. 1e eig. veel extra's, bwj. nov. '85, AUTOGARANT b.v. Schelsberg 128, Heerlen. (tussen Hendriks en Bristol).

VW 1302 Kever cabrio, bwj. '71, ƒ 13.850,-. AUTOGARANT b.v. Schelsberg 128, Heerlen. (tussen Hendriks en Bristol).

Volkswagen Golf GTD antraciet met. 5-drs., schuifdak 1987. JURGEN Autocentrum Kerkrade. Tel. 045-452570.

Div. mooie CABRIO'S VW Golf en Kever. Speedstar. 04490-43941 of 45044.

VW SCIROCCO bwj. '80, APK gek., i.g.st., vr.pr. ƒ 3.250,-, inruil grote auto mogelijk. Tel. 045-227068.

Diversen

Voor Piccolo's zie verder pagina 9

Auto's

Diversen

koop GEVRAAGD auto's n '79 t/m '85, ook met hade of reparatie. Tev. opauto's gevr. Wettelijk ldig vrijwaringsbewijs. l. 04490-37810.

KOOP alle merken auto's naf ƒ 500,- tot ƒ 30.000,-, 5-411572 of 427671.

KOOP goede auto's, cont. d. Joosten, Scharnerweg Maastricht. 043-634978.

Te k. Toyota TERCEL '80, of Opel Ascona 4-drs. '82, beide auto's i.z.g.st., Burg. Hermansstr. 6, U.o.Worms.

Te koop gevr. AUTO'S en bedrijfsauto's, schade/defect geen bezwaar 045-720200.

Golf GLI cabrio '82; Golf 1100 '82; Nissan Sunny '84. Autobedr. BRUNS, Bleyerheidestr. 123, Kerkrade.

Te koop gevraagd voor export

Toyota's Corolla, Carina 4-drs., benz. en diesel, hi-ace en lite-ace, Datsun Sunny en Bluebird, Peugeot 504 en Mitsub. Lancer. Bouwjaar vanaf 1978 t/m 1984. Prijs ƒ 500,- t/m ƒ 8.000,-. Wij betalen de hoogste prijs voor export. Tel. 06-52772782 of 01659-4650.

SIMCA '79 ƒ 400,-; Ascona '79 ƒ 750,-; Manta '79 ƒ 950,-; Opel 2.0 '80 ƒ 1.750,-; Golf diesel '80 ƒ 2.450,-; Alfa Sud '81 ƒ 1.250,-; Talbot '82 ƒ 2.250,-; Kadett '79 ƒ 1.250,-; BMW 320 '79 ƒ 1.850,-. Tel. 04499-5204.

BMW 315 '81; Citroën BX 1.6i TRi '88 met div. opties; Lancia Y10 Touring '86; Subaru 1.6 GL Coupé '87 met stuurbekr.; Peugeot 405 SRi 1.9 9-10-'87; Toyota Corolla HB 25-10-'85. Diverse goedkope inruilauto's: Ford Capri 1.6 '79 ƒ 3.500,-; Mazda 323 HB 1.3 '80 ƒ 2.500,-; Mitsubishi Galant Diesel 24-10-'81 ƒ 3.950,-; Mitsubishi Colt '81 ƒ 2.950,-; Opel Ascona 1.6 '78 ƒ 2.750,-; Renault 18 GTL '79 ƒ 1.500,-; Renault 4 L '82 ƒ 750,-; Volvo 343 DL '80 ƒ 2.950,-; Volvo 343 DL aut. '77 ƒ 650,-; VW Golf Diesel '80 ƒ 3.950,-. Autobedrijf LOVEN, Palemigerboord 401, Heerlen. Tel. 045-722451.

VW GOLF bwj.'85, ƒ 9.750,-; VW Golf D '80 ƒ 3.750,-; Volvo 360 GLS '83 ƒ 5.250,-; Fiat Panda '85 ƒ 4.750,-; Nissan Tredia '83 LPG ƒ 3.750,-; Pontiac Sunbird 6 cyl. aut. '80 ƒ 3.250,-. Gar. inr. mog. Tel. 045-211071, Overbroekerstr. 54 Hoensbroek.

Te MERCEDES 190 E bwj. '86 div. extra's; Fiësta bwj. '78. Tel. 045-322212.

Citroën BX 19 TRS Break '88; Mitsubishi Lancer 1.8 diesel stationcar '88; Volvo 740 GL turbo diesel stationcar. Volvo A. KLIJN, De Koumen 7, Hoensbroek. 045-220055.

KOOPJES! Peugeot 505 Turbo Diesel '87 ƒ 14.500,-; Renault 4 GTL '78 ƒ 700,-; Hyundai Pony '83 ƒ 2.800,-. Tel. 04740-4478.

WETZELS Auto's: Mercedes 300 GD turbo Jeep automaat alle extra's bwj. '87; Mercedes 300 D turbo '88; Mercedes 230 TE aut. '89; Mercedes 2.5 TD '88; Mercedes 300 D aut. '87; Mercedes 300 E aut. '86; Mercedes 380 SEC aut. '83; Mercedes 280 SE aut. '84; Mercedes 190 D 2.5 '88; Mercedes 190 D '87; Jaguar 3.6 Souverein '87; BMW 525i '88; BMW 728i aut. '86; BMW 316i '88; BMW 316 '84 Toyota Celica 1.6 ST nw. type '86; Ford Escort RSi '86; Jaguar 4.2 automaat '84; Ford Escort 1.3 Bravo '89; Ford Fiësta 1.1 CLi '90; Ford Siërra XR 4 x 4 '87; Porsche 944 '84; Chevrolet Camaro Z 28 '85; Isuzu Trooper 2.2 TD (Jeep) geel kent. '86; Suzuki Carry '85; Audi 80 LS 65 KW, '87; Mitsubishi Galant 2.3 turbo diesel '83; Ford Fiësta 1.1 '83; Porsche 924 '81; Opel Kadett GSI, vele extra's bwj. '85. Industriestr. 35 Sittard. Tel. 04490-10655

Ford TAUNUS 1600 nw. mod. '81 nw. gesp. ƒ 2.700,-; Fiat Panda 11-'82 ƒ 2.750,-; Renault R5 '81 ƒ 1.200,-; Ford Fiësta koopje ƒ 750,-. Buttingstr. 24, Hoensbroek.

Te k. gevr. alle TYPE auto's v.a. bwj. '81, ook Lada's, dir. cont. geld, 045-414372 ook 's avonds, auto-tel. 06-52981872.

Inkoop alle merken AUTO'S defect of schade geen bezwaar. Tel. 045-416239.

OPGELET! 500,- tot 50.000,- voor alle merken auto's. Schade of defect geen bezwaar. Tel. 045-723076 of 045-727742

Wij zijn weer terug op het voor u vertrouwde adres!!! Autohandel E.CUSTERS, Verl. Lindelaan 23, Oirsbeek tel. 04492-5261. Wij bieden te koop aan: Golf 1.6 CL '87; BMW 316 '86; Opel Corsa TR '84; Mitsubishi Galant '89; Porsche 924; Porsche 928 autom.; Datsun Silvia '81 i.nw.st.; Opel Rekord 2.0 S autom. '79 '81; Volvo 345 2.0 L '81; Toyota Corolla HB diesel '84; Fiat Ritmo 60L 5-drs. '86; Ford Taunus 1.6 L 4-drs. '81; Peugeot 305 diesel '82; Honda Civic '80 '82; Peugeot 305 '82; Mitsubishi Galant Turbo diesel '82; BMW 316 '81; Opel Ascona autom. '81; Honda Civic 1.3 Sport vele extra's '83; Alfa Sud '80; Renault GTS '84; Peugeot 305 GL '84; Suzuki GX 1000 coupé '83; Volvo 244 GL '80; Mitsubishi Colt Turbo '83; Renault 4 stationcar '83; Mazda 121 coupé '77; 3x VW-Camper LT. Diversen goedkope inruilers alle auto's met nieuwe APK, geopend ma-vrij. van 9.00 tot 19.00 uur en zat. van 9.00 tot 17.00 uur. Inr.financ garantie mogelijk.

BMW 524 turbo diesel, bwj. '88. Mercedes 230 E. bwj. '81. Tel. 045-421568

LUCAR!!! kontant geld voor Uw auto. Tel. 045-456963.

Te koop gevraagd AUTO'S vanaf 1980. Garage Schaepkens. 04405-2896.

INRUILKOOPJES en APK: BMW 316 '78, ƒ 1.100,-; Capri XTR ƒ 1.250,-; Renault 5 TL, '82, ƒ 2.250,-; 2CV bestel, '79, ƒ 1.000,-; Mits. Galant stat. '79, mot. def. ƒ 600,-; Manta A, '71, ƒ 1.900,-; Fiat 127, '78 zeer goed ƒ 1.400,- Honda Prelude '80, mooi, ƒ 2.500,-; Fruitwei 6 Schimmert.

Opel Vectra 1.8 GL, ABS, stuurbekrachtiging enz. '89 ƒ 31.500,-; Ford Scorpio 2.0i CL '86 ƒ 21.500,-; Ford Siërra 1.6 5-bak, 20.000 km, '90 ƒ 26.500,-; Ford Siërra 1.6 CL Sedan '88 ƒ 19.250,- Ford Siërra 1.6 CL Sedan '87 ƒ 17.500,-; Ford Siërra 2.0 Laser '87 ƒ 14.500,-; Ford Escort 1.4 Bravo '88 ƒ 16.500,-; Opel Omega 2.0i LS '88 ƒ 24.000,-; Renault 21 TL '87 ƒ 14.000,-; Citroën BX 14 E '88 ƒ 15.750,-; Peugeot 309 XL Score '88 ƒ 14.500,-; Austin Maestro Magic 20.000 km '88 ƒ 13.500,-; Opel Ascona 1.3 S '83 ƒ 7.500,-; Volvo 340 3-drs. '87 ƒ 11.250,-; Citroën GSA '83 ƒ 3.750,-. Inr. finan en Bovag garantie. Autobedrijf en APK keuringsstation P. van DIJK en ZN, Hompertsweg 33, Landgraaf. Tel. 045-311729.

Audi 80 1.8 S 26.000 km, blauwmet., 1e eig., schadevrij, bwj. '89; Ford Escort 1.4 Bravo sportvelgen, striping, 1e eig., 22.000 km '87; Mazda 626 HB LPG '88, spec. pr.!; 2x Opel Kadett sedan '85 en '88; Peugeot 205 Junior blauw, '87; Suzuki Alto 5-drs. rood, '89; Diverse Nissans o.a. Bluebird 2.0 stationcar '88; Sunny 1.6 SLX Coupé rood, '88. 3 tot 12 maanden Bovag-gar. Nissan dealer, JURGEN Autocentrum, Huisbergerstr. 5, (hoek Schelsberg) Heerlen. Tel. 045-723500.

Wij geven het MEESTE voor uw auto! U belt, wij komen! 045-422610, ook 's avonds.

Bovag gekeurde occasions: Nissan Micra GL 8-'88; Nissan Sunny coupé 2-'85; Nissan Sunny 1.4 LX, 3-drs, 9-'89; Nissan Cherry 1.3 Trend 5-'86; Nissan Sunny 1.3 LX 4-drs. 10-'87; Lada 2105 1.3 9-'87; Lada 2105 1.3 5-'87; Lada 2105 1.3 LPG 9-'87; Lada 2105 1.5 5-'86; Lada 2104 1.5 stationcar 8-'86; Lada 2107 1.5 5-'85; Lada Samara 1.1 1-'89; Lada Samara 1.3 3-drs. 5-'87; Subaru Justy 1.0, 11-'86; Toyota Corolla 1.3 DX, 4-'87; Renault 4 F 6, combi, geelkent., 9-'85; Citro ën BX 1.4 10-'85; Citroën 2 CV6 7-'85; Citroën AX 11 TRE 4-'87; Opel Kadett 1.3 automaat 3-'86. Tevens onderhoud aan alle merken personenauto's en APK. Autobedr. CHIARADIA Lada Citroën dealer voor Heerlen, Brunssum en omstreken. Trichterweg 122 Brunssum. Tel. 045-212843

F. v. OPHUIZEN autohandel biedt aan: Alfa Romeo 33 1.5 Ti '85; Fiat Ritmo 70 CL '85; BMW 320-6 schuifd., 5-bak, 11-'81; BMW 520i autom schuifd. '82; Datsun Cherry 1.5 GL 5-bak '83; VW Golf GTI 5-bak schuifd. '81; Honda Prelude '80; Peugeot 104 GL, '82; Datsun Sunny coupé '81; Opel Kadett 13S 3-drs '81; 2x Datsun Cherry t. '83; 2x Golf 1.6S '78; BMW 323i airco schuifd. t. '80; VW Scirocco GT voor liefheb. '77; Ford Taunus 1.6 L 4-drs. autom. '80; Toyota Celica liftback '79; BMW 1502 i.z.g.st. '76; Inkoop, verkoop, financiering. Div. inruilers. Akerstraat Nrd. 52C Hoensbroek 045-224425. Geopend van 10.00-19.00 uur. Zaterdag 10.00-17.00 uur.

Automobielbedrijf Hensgens BV te Nieuwstadt, Kruisweide 3. Mazda-dealer steeds de nieuwste modellen in voorraad. Tevens bieden wij te koop aan een keurcollectie inruil-auto's. Seat Ibiza 1500 XL 5-drs. zwart, 7.500 km. '90 ƒ 17.900,-; Fiat Uno 60 S, 3-drs., wit, '87 ƒ 11.990,-; Austin Metro 1300, 3-drs., blauw '86 ƒ 7.900,-; Audi 80 S, rood diesel '85 ƒ 12.900,-; Opel Ascona 1600 S, 4-drs., zilver '86 ƒ 13.000,-; Opel Kadett 1300, 4-drs., blauw '87 ƒ 16.000,-; Opel Kadett 1300, 5-drs. HB, grijs, 11-'84 ƒ 9.990,-; Opel Kadett 1300 S HB, bruin '82 ƒ 5.900,-; Peugeot 309, 3-drs. grijs, 10-'88 ƒ 18.500,-; Citroën Visa, 4-drs., wit '87 ƒ 9.990,-; Ford Scorpion Ghia 2.0 automatic, uitb., zilver '86 ƒ 19.990,-; Ford Escort 1300, 3-drs. wit '87 ƒ 14.900,-; Ford Escort CL, 5-drs., beige '86 ƒ 13.900,-; Ford Fiësta 1100, 3-drs. HB, zwart, 10-'86 ƒ 11.900,-; VW Golf 1300, 3-drs., rood '85 ƒ 12.900,-; Toyota Corolla 1300 GL, 5-drs. zilver '86 ƒ 13.900,-; Nissan Sunny 1600 SLX coupé zwart '88 ƒ 20.000,-; Volvo 360 GLT 2.0i, 4-drs. groen, 11-'87 ƒ 20.900,-; Volvo 340 DL 1700 diesel, 3-drs. rood '86 ƒ 10.900,-; Mazda 626 2.0i GLX, GTS coupé blauw '86; Mazda 626 2.0 GLX HB grijs '87; Mazda 626 2.0 HB uitb. set wit '87; Mazda 626 2.0, 4-drs. beige '87; Mazda 626 1600, 4-drs. met LPG blauw '87; Mazda 323 1500, 3-drs., uitbouw rood '89; Mazda 323 1600, 5-drs. rood '86; Mazda 323 1500, 3-drs. blauw '88; Mazda 323 1500 3-drs. rood '86; Mazda 323 1300, 3-drs. Steelgrey '88; Mazda 323 1300, 3-drs. bruin '83; Mazda 323 1300, 3-drs. groen '82; Mazda 323 4-drs. 1300 GLX blauw '86. Inkoop, verkoop, inruilen, garantie. Tel. 04498-53055. Tev. APK-keuringsstation.

NISSAN Micra gr. kent. '85, ƒ 6.900,-; Volvo 240, diesel, '83, a. schade, ƒ 4.500,-; Rover 2000, '83, ƒ 3.900,-; Renault 5 Turbo, '82, zeer mooi, ƒ 5.750,-, garantie. Fruitwei 6 Schimmert.

Nissan Sunny coupé '89; VW-Passat 1600 '87; Ford Fiësta '86; Ford Siërra '85; Fiat Uno 60 '89; Honda Integra autom. '86; Ford Escort 1400 '87; Mitsubishi Lancer '84; Audi 100D '83; Opel Kadett 16S '88; Mercedes 300 D '82; Porche 924 '77; BMW 320i '85; Toyota Corolla 1600 sedan '87; Toyota Starlet 1300 '82; Citroën Visa '82; Peugeot 309 '86; Daihatsu Rocky Jeep '85. Autobedrijf Reubsaet, op de Vey 47-49, Geleen. Tel. 04490-44944. Uw adres voor APK keuringen, alle auto reparaties.

Te koop Suzuki Swift, nw. model, bwj. '89, km.st. 16.000, zwartmet; Peugeot 505 GTD turbo diesel, alle extra's, bwj. '85, antracietmet.; Mazda RX7 bwj. '83, zilvermet.; Renault 20 TS bwj. '82, blauwmet; VW Passat bwj. '80, trekh., zilvermet.; VW Golf bwj. '77 opknapper; Opel Kadett B--type, bwj. '68; Datsun Cherry bwj. '79; auto-ambulance Tyhof bwj. '86. Alle auto's met APK, inr. mog. Autocentrum H. LARDINOIS, tel. 04408-2368.

VOLVO 340 DL, 11-'83 APK 1-12-'91 LPG 5-drs. i.z.g.st. ƒ 3.750,-; Ford Fiësta '79 APK 6-'91 ƒ 1.200,-; Ford Escort 1.3 GL automaat APK 6-'91 ƒ 1.100,-; Ford Taunus '81 LPG APK 4-'91 4-drs. 89.000 km i.z.g.st. ƒ 1.950,-; VW Polo '78 APK 4-'91 ƒ 700,-. Dahliastraat 1B Geleen. 04490-51763.

Honda Civic 1.5 GL inj. 16 Valve, wit, sedan '89; Toyota Corolla 1.3 3-drs., spec. uitv. '89; Opel Kadett 1.3 Club 3-drs. rood '89; Ford Escort 1.4 CL Bravo 5-drs. '88; Citroën BX 1.4 grijsmet. '86; Opel Kadett 1.6 Club 4-drs. rood '88; VW jetta 1.3 Elan 2-drs. blauw '87; Toyota Starlet 1.0 DL rood '87; Ford Escort 1.1 C rood '86; Ford Fiësta diesel wit '87; Renault 11 TXE grijsmet. '85; Opel Rekord 2.0 S blauwmet. '83. Volvo A. KLIJN, De Koumen 7, Hoensbroek. 045-220055.

Rover 820 E fastback '89 Demo auto van ƒ 55.000,- voor ƒ 37.500,-; Rover 216 SE '85; Rover 213 SE automatic '88; Austin Metro LS '85; Mini 1000 E rood '85; Mini Mayfair '87;. Volvo 66 GL voor de liefhebber; Fiat Uno 45 '84; BMW 318i automatic en stuur Servo '82; Opel Record met LPG '81; Lancia Y 10 '86 met orig. 18.000 km.; Binnenkort verwacht: Rover 213 S 12-02-'88 51.000 km; Ford Escort 1300 Laser 06-09-'85, 80.000 km. Deze auto's zijn allemaal 1ste eigenaar. Aanhanger: Merk v. Weghel afm. 2x1 m. Rover-dealer HAVÉ Industriestr. 31 Sittard. Tel. 04490-15195.

Te k. Suzuki Alto GL, 1988; Suzuki Alto GL, 1987; Lada 2104 stationcar, 1986; Lada 2105 GL, 1984; Daihatsu Charmant 1300 LC, 1983; Opel Ascona 1200 S, 1977; Mobil Self Service Station Hein BODELIER, Markt 1, Nuth. Tel. 045-241335. Tevens APK keuringsstation

Sloopauto's

Te k. gevr. loop-, sloop- en SCHADE-AUTO'S. Ik betaal de hoogste prijs in Limburg. Tel 045-254049.

RAPIE Stiba lid vraagt loop- sloop- en schadeauto's, met vrijwaringsbewijs. Locht 70, Kerkrade. 045-423423.

De HOOGSTE prijs voor uw loop-, sloop- en schadeauto's. Tel. 045-254081

Te k. gevr. sloop- en SCHADE-AUTO'S, de hoogste prijs van Limburg. Tel. 04490-19637/04490-12924.

Te k. gevr. SLOOP- en schade auto's, tev. in- en verkoop gebr. auto-onderd. A. Körfer. Tel. 045-229045.

Te k. gevr. sloop- en SCHADEAUTO'S. Autosloperij Marxer, 045-720418.

Te k. gevr. SCHADE- sloop- en loopauto's, in- en verkoop gebr. auto-onderdelen Tel. 045-411480.

Bedrijfswagens

VW BUS grijs kent., ramen, APK, kl. wit, in goede staat, bwj. '74, vr.pr. ƒ 1.250,-. Tel. 04492-4534.

Nissan Vanette 1,5 dubb. cab., wit dec. 1987. Autocentrum JURGEN Kerkrade. Tel. 045-452570.

Ford SIËRRA diesel stationcar, 10-'87, grijs kenteken, 5-drs., ƒ 12.950,-. Tel. 04906-1387.

Ford ESCORT diesel bestel 5-'86, wit, 110.000 km, ƒ 7.450,-. Tel. 04906-1387.

MITSUBISHI L 300 diesel 11-'87, nieuw model, wit, ƒ 12.950,-. Tel. 04906-1387

Nissan URVAN diesel 8-'86, wit, 90.000 km, ƒ 11.950,-. Tel. 04906-1387.

PEUGEOT 505 diesel Break grijs kent., 1988, ƒ 13.950,-. Tel. 04906-1387.

Renault TRAFFIC diesel 11-'86, lang hoog, 90.000 km, ƒ 12.950,-. tel. 04906-1387.

Toyota LITE ACE diesel, 11-'86, wit, 90.000 km, ƒ 10.950,-. Tel. 04906-1387

VW TRANSPORTER pick-up turbo diesel 11-'85, ƒ 11.950,-. Tel. 04906-1387

Ford TRANSIT FT 100 Combi 9-pers. 8-87, wit, 55.000 km, ƒ 18.950,-. Tel. 04906-1387.

Te k. MERCEDES 808, 4 ton laadverm., laadbak met zeil en laadklep. Inl. zat. na 14.00 uur 045-317973, Reeweg 129, Landgraaf.

Onderdelen/acc.

MITSUBISHI-onderdelen nodig? Alles gedemonteerd. Bel E. de Kort 04167-80179.

Te koop goede gebr. AUTOBANDEN, met garantie. Passartweg 39, Heerlen. Tel. 045-222675.

Te koop 4 ZOMERBANDEN en 4 winterbanden op velgen van BMW-3 serie, nw. type, 175x14, nieuw. Tel. 045-322212.

SPORTVELGEN Opel, VW, 15x7J met banden, 13x6J en nw. banden. 045-316940

Te k. 4 SPORTVELGEN BMW 3 serie, 15 inch, 205 banden, z.g.a.n. 4 Sportvelgen zonder banden, 13 inch Alpinamodel. Te bevr. na 17 uur. Tel. 045-463390.

Te k. gebruikte MINI-onderdelen, ook veel access. Tel. 045-444481.

Te k. VW Porsche 914 MOTOR, geh. gerev., 1.7 ltr. 80 pk, ƒ 2.450,-. 04490-37543.

OPEL Ascona 2.0E in onderdelen te koop van '81. Tel. 04492-4534.

Aanhangwagens

AANHANGWAGENS en alle losse onderdelen. Jo Knops, Rijksweg-Zuid 195, Sittard. Tel. 04490-12718.

AANHANGWAGENS, onderdelen. Opreij, Kruisberg 50, Meerssen. 043-643500. Open: alle namiddagen.

Te koop AANHANGWAGEN 2.00x1.00, merk Saris. Ericastr. 52, Sittard.

Te koop AANHANGWAGEN 1.80x1.20x0.35 m. Tel. 045-251304.

Motoren

Te koop HONDA CB 500, bwj. '76, i.g.st. Tel. 04493-4928.

Te k. GEVRAAGD zw. tourmotor b.v. Guzzi Convert of Cal., Goldwing, Yamaha XS 1100 of Chopper-Custom boven 750cc. Tel. 045-227146

Te k. SUZUKI GS 850, kl. rood, Cardan, pr. ƒ 2.900,-. Tel. 045-272083.

Te k. Scooter Honda VISION 2 jr. oud, i.z.g.st. ƒ 1.500,-. Tel. 045-420693

HONDA XR 250 R, bwj. '87, z.g.a.n. 043-642318.

Te k. HONDA 750 K-7, opknapper, bwj. '79, pr. ƒ 1.500,-. Tel. 045-426029.

(Brom)fietsen

Weg. omst. te k. APRILIA Tuareg 7 mnd. oud. Zeer mooi. Plus helm en verz. ƒ 2.500.- onder nw.pr. Tel. 04743-2387

Te koop HONDA MT-5, zeer snel, i.z.g.st., Paris-Dakar, met verz., pr.n.o.t.k. Tel. 04499-2272.

Te k. SUZUKI TSX 50, kl. wit, bwj.'89, tel. 04450-3214

HONDA MTX 50 bwj. '86, i. z.g.st., ƒ 1.100,-. Tel. 045-460399.

Te koop orig. YAMAHA Enduro trailer en verz., i.z.g.st., pr.n.o.t.k. 045-253530.

Te k. VESPA SI, i.z.g.st. vr. pr. ƒ 650,-. Tel. 045-418240

MOUNTAIN BIKE" Specialized Hardrock" splint. nieuw (gewonnen hoofdprijs) t.w.v. ƒ 995,- met gar. en gratis beurt voor ƒ 795,-. Tel. 045-313836.

Te k. grote sortering gebr. RACE-tour-stadsfietsen, Koga-Giant-Raleigh-Gazelle 1991 uit voorraad leverbaar. Bert Rekers, Willemstr. 85 H'len tel. 045-726840

Te k. BMX CROSSFIETS 6-12 jaar, ƒ 125,-. Tel. 045-220593.

Te k. SOLEX; Maxi Puch; Floret, samen ƒ 700,-. Tel. 045-270575.

Te koop VESPA Scooter, bwj. '88, met verz., veel extra's, pr. ƒ 1.000,-. Tel. 045-422115.

Te koop Vespa CIAO, i.z.g. st. Tel. 04490-79713.

VESPA Piaggo, met sterwielen, z.g.a.n., ƒ 550,-. Tel. 045-214964.

Te k. KINDERFIETSJE (kleur rose) z.g.a.n. Voor kind van 5 tot 8 jaar. Prijs 75,-. In de Heigraaf 19, Schinveld. Tel. 045-257213

Te koop Vespa SNORFIETS. ƒ 600,-, tel. 045-752568.

Te k. ATB Giant Track, 21-inch, ƒ 800,-; Puch Maxi ƒ 550,-. Tel. 045-719931.

Zeer apart geel/zwart Vespa CIAO, sterw. alle acc. mod. '89 vrpr ƒ 700,- 045-425836

Te k. MOUNTAIN-BIKE GT Timberline, kl. d.blauwmet., verzek., 1 mnd. oud plus access. t.w.v. ƒ 150,-. Pr. ƒ 1.300,-. Tel. 045-452295.

Wintersport

4 paar SKISCHOENEN, mt. 36-38-44-45. Inlichtingen: 045-456732.

Vakantie

Noord Holland

VAKANTIEREIS aangeboden Gran Dorado Zandvoort 6-pers. bung., aank.dat. 26-11-'90, vertrekdat. 3-12-'90. Dekbed en linnen is aanwezig. T.e.a.b. 045-723799.

Limburg

Boekhandelsgezin (6 pers.) zoekt voor

kerstweek

ruime comf. landel. gel. woning. Fam. van Hilten. Tel. 05920-40329/15066.

Zeilen/Boten

Te k. ZEILBOOT BM 16 m2 met trailer en 5 pk b.b.motor Yamaha. 04490-40398.

Caravans/Tenten

JAARSTALLING voor caravans, boten e.d. te Sittard, ƒ 180,-. Tel. 04492-2601.

Kom eens kijken in KONINGBOSCH bij Camping Cars Ridderbeks, voor caravans en vouwwagens. Tel. 04743-2213.

CARAVANSTALLING; Gronsveld 04408-1251.

Nieuw in Nederland, de gelaste Levooz VOORTENTEN. Te bezicht. Ralon, Brommelen 58A, Geulle. Tel. 043-645079.

Inkoop, verkoop, verhuur en reparaties. BARTELS Caravaning. Off. dealer van Caravelair en Tredon caravans Hommerterweg 256 Amstenrade-Hoensbroek. Tel. 04492-1870

Te huur open en gesloten stalling voor kampeerauto's. Huur en verhuur kampeerauto's. Te k. nog te bouwen kampeerauto op chassis VW. Ind. naar eigen keuze. Gebr. JACOBS, Hommerterweg 278, Amstenrade, 04492-2942

Te koop CAMPER Fiat 242 diesel, 5 pers., bwj. '79, APK 9-8-'91, opbouw vern. in '90 zeer mooi, voortent, fietsenrek etc., pr. ƒ 22.500,-. Tel. 04405-3856.

CAMPER Fiat 242 diesel, nwe motor, bovenslaper, geh. compl. met o.a. douche ƒ 14.500,-. 043-433790.

Tourcaravan TABBERT (Comtesse) in nw.st., bwj. '77, 4.70 m., nieuwe voortent, ijskast en kachel. Vogelzankweg 113, Landgraaf.

BÜRSTNER Caravan, bwj. '75, l. 4.50 m, met ijskast, kachel en badruimte en chem. toilet, voortent. Alles in prima st. Tel. 045-425710

Sint Nicolaas Cadeau's: Voor de caravan, vouwwagen, camper en tentkampeerders, o.a. Lafuma Relax stoelen en camping meubels, gas-kookgrils v. ƒ 189.50 nu v. ƒ 139,-; caravan opzet spiegels v. ƒ 49,50 nu v. ƒ 19,50; Sonimatic TV antenne met versterker 220.12 V v. ƒ 205,- nu v. ƒ 159,- verder nog 500 Watt koffiezetapparaten; Meal service goed; Porta Potty spoeltoilets; wintertenten, dak-schuif en terrasluifels; seizoensvoortenten, etc. etc. teveel om op te noemen. Neem eens een kijkje in onze uitgebreide onderdelen en accessoires shop en kom naar De Olde Caravan B.V., Dr. Nolenslaan 141 Ind.park Nrd. Sittard. Tel. 04490-13634.

De OLDE Caravan b.v. Sittard: dealer van door de ANWB alom geprezen Beyerland, Sprinter, Vitesse, Quartz, Award en Wilk tourcaravams, Walker vouwwagens en tevens ruimte keuze van gebruikte caravans. Ook een Sint Nicolaas cadeau vind U in onze uitgebreide onderdelen en accessoires shop. Voor service en kwaliteit komt U naar de Dr. Nolenslaan 141, Ind.park nrd. Sittard. Tel. 04490-13634.

Te k. NISSAN Urvan gesl. bestelbus, bwj. 11-'87 2.3 L diesel, plm. 33.000 km. Tel. 04459-2315 evt. met demontable camperinr.

VW LT 35, CAMPER, 2 volw 2 kind. Bovensl. imperial, trumatic verw. ijsk. enz. Kampeerauto gek. RDW, pr. ƒ 15.900,-. Berkenstr. 10, Brunssum. 045-253557.

Chateau en homecar. Inkoop, verkoop en verhuur. Taxaties en reparaties. Nu 1991 modellen in voorraad en leverbaar. RALON Caravans. Brommelen 58 A Geulle. Tel. 043-645079

Luxemburg

LUXEMBURG prachtig gel. vak. woningen te huur te Wilwerwiltz. Inl. 045-410071

Duitsland

BEIDENKOPF/Sauerl. 2-8 p. vak.winingen DM 30,- - 70,- p.d. all-in. Vrij: kerst en carn. Inl. 04490-36163.

Oostenrijk

Wintersportvacantie te WAIDRING. Busreis, per royal class, prijs ƒ 450,-. Inl.: Buro Ticket Express, 045-457273 of na 17.00 uur 326514.

MARIA-ALM wintersport. Vakantiewon. te huur v.a. ƒ 320,-. Tel. 045-410353.

Met de KERST, nieuw-jaar en winter '91 even sportief lekker weg, skiën of langlauf in Oostenrijk. Vakantiewoningen of halfpension 4 t/m 10 pers. Info. 05910-22293.

Div. Buitenland

THAILAND, Sri Lanka, v.a ƒ 1.299,-; 20 dgn. hotel l.o ƒ 1.795,-; incl. 7-dgse tou ƒ 2.225. Tel. 085-649548.

Diversen

Van jan. t/m mrt. willen w 56-58 jr. met de carava naar PORTUGAL. Heeft dezelfde plannen? Bel da 045-312801.

(Huis)dieren

Vandaag 17 november

grote vogelmarkt

in Makado-Beek (toegang gratis).

Zeer mooie

Akita Inu-pups

Ras in Japan de "Nationale Trots" In de USA reeds de "Favoriet". In Europa een snel rijzende ster. Intelligent, trouw en liefdevol karakter, sterk en gezond.
Inl. 09-32-11345971.

Belgische HERDER trainen? G. Dols: 04499-1995 of J. Smid: 04490-34234.

Te k. zwarte en bruine KIPPEN aan/tegen de leg. Henk Ploemen, Broekhuizenstr. 53 B, Rimburg. Tel. 045-320229, maandag gesloten.

CHINCHILLA'S div. kleuren! (van hobbyfokker). Tev. spec. kooien, voeder en desk. advies. 04490-78312.

Te k. BOBTAIL- en Bouvier-PUPS, met stamb. en ingeënt, Kennel Wooly Balls. Tel. 045-314173.

Te k. LAKELAND-TERRIËRS (een kleine pittige terriër) Humcoverstr. 143, Meerssen.

POINTERPUPS te koop. Pointers zijn middelgrote, korharige honden, die zeer lief zijn met kinderen. Inl. (na 12.00uur) H. Hoenen auteur van het boek "De Pointer", Stationsstr. 32, Hoensbroek. Tel. 045-214998.

PAARDENBOXEN voor binnen en buiten te koop. Tel. 045-318518.

Te k. BOBTAIL-Pups met stamboom geënt. Ouders HD vrij. Tel. 045-315878

Te k. baby grijze roodstaart PAPEGAAIEN, 6 weken. Inruil of inkoop oude papegaai mogelijk. Tel. 043-214305.

Te koop HONDENWAGEN 2-vaks, Torsi-as en res.wiel, vr.pr. ƒ 750,-. D. Krewinkel, J. Rietrastr. 31, Kerkrade. 045-451064.

Te k. BOUVIER pups met stamb., 10 wkn. oud, ingeënt en ontw. Ingberdorpstr. 7, Ingber. 04450-1747.

Te koop mini YORKSHIRE-TERRIERS pups, iets moois. Tel. 045-250210.

ROTTWEILER reu en ren, lft. 4 jr. samen in een koop. 045-721245, na 18.00 uur.

CHOW CHOW pups van prima afstamming, met stamboom. 04406-41886.

Te k. BORDERCOLLIE-PUPS. Tel. 04957-407.

Te koop ROTTWEILER-PUPS, 6 wkn., ontw. en ingeënt. Tel. 045-314930.

Zoek rustige verkeerszekere PONY. Komt in zeer goede handen. Tel. 04455-2435.

Te k. jonge BOERENFOXEN. Tel. 04743-1339.

Te koop DWERGKEESJE en kl. Keesjes. Tel. 045 214859.

Te k. weg. verh. VOLIERE 7.50x2.50, met plm. 3 zangvogels. 045-314089.

Gratis af te halen 3 jong POESJES, 6 wkn. oud. Te 045-444307.

Handtamme baby ARA'S dwergara's, kakatoes, ama zones, grijze roodstaarten en beo's met spraak- en ge zondheidsgarantie. Teven inruil en inkoop voor kweek Tel. 04490-75359.

Te k. nest gitzwarte Duits HERDERS, 7 wkn., iet aparts, geënt en ontw. Te 04759-2069.

Te k. AQUARIUM 1.00 0,50x0,40, stalen onderste compl. met planten en vis sen ƒ 350,-. 045-317101.

BOOMER-HONDJES, Pe zische katertjes creme-kleu en wit, met stamb. Waler 11A. Tel. 04451-1237.

Te koop BEAGLLE, reu zeer lief v. kinderen, weg omst., 13 mnd. oud. Te 045-211647.

Te k. mechelse HERDER goed waaks, pr.n.o.t.k. Di Poelstr. 32 Landgraaf/Kaker

Te k. 2 BOOMERHONDJES ƒ 100,- per stuk Telefoon 045-270575.

Gezocht RAS honden-pup direct van de fokker. Te 0949-2462-5338

Te k. over 2 wkn. mooie duits-mechelse HERDER PUPS, geent en ontw ƒ 150,-. Tel. 045-221550.

LABRADOR Retriever pup met stamb. en gezondh.gar Ouders HD-vrij 04135-1931

Te k. jonge blonde BOU VIERS en dwerg- en tooi poedeltjes. Kerkstr. 33 Ubach o. Worms.

Te k. 3 mooie goedverzorg de Hollandse HERDERS HONDJES. 04492-3421.

Zeer goed sprekende ama zone PAPEGAAI. Tam, me kooi, vaste pr. ƒ 550,-. Tel 045-425269.

Te k. jonge DWERG SCHNAUZERS, zwart/zilve met stamb. 04498-56511.

Opleidingen

ANWB en Bovag erk. auto- en motorrijschool WISCHMANN & Zn, Europaweg-Zuid 340, Ubach over Worms. Tel. 045-321721. Voor alle rijbewijzen en alle chauffeursopleidingen, vrachtautolessen in DAF 95 of DAF 2800 SpaceCap.

Hulp/begeleiding/bijles in zes TALEN door ervaren docent. Tel. 045-317161.

Aangeb. TALENCURSUSSEN in 99 talen op cass. enz. ƒ 70,-; 21 danslessen op cass. enz. ƒ 125,- all-in. Tel. 070-3638667 of 070-3894543.

Rijles

In 8 dagen Uw RIJBEWIJS halen op Sint Eustatius. Examengarantie 04750-32428.

Huwelijk/Kennismaking

Aids infolijn

Bel gratis

06-0.22.22.20

Maand. t/m vrijd. van 14.00 tot 22.00 uur.

"De KONTAKTGROEP" voor vriendschap en/of partner. Uniek zelfkeuzesysteem met oa. foto's. Info: 010-4200958.

Hij (ing, 34, 1.85, 112) zoekt jonge VROUW om samen leuke dingen te ondernemen. Br.m. foto aan: Br.o.nr. B-6375, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

CHARITY bem. kant. wilt u een goede partnerbemiddeling en wilt u de feestdagen niet alleen doorbrengen bel dan 04490-80840 of schrijf naar Postbus 5210, 6130 EP, Sittard.

Gesch. vrouw, 45 jr., zonder kind., WAO, z.k.m. eerlijke serieuze en huis. MAN, geen cafétype. Br. met foto o.e.r. Br.o.nr. B-6424, LD, Pb. 2610, 6401 DC Heerlen.

Iedere zaterdag en zondag gezellig dans- en contactavond in de kelderbar "LA CHALET" in Treebeek met DJ Richard. Zaterdag aanv. 21.00 u. Tijdens de wintermaanden 's zondags dansen v.a. 20.00 u. Chalet Treebeek, Komeetstr. 25a. 045-211375.

Spontane man 27 jr. MBO, donker haar, donkere ogen, slank, 1.75, sportief, brede interesse, zkt. aardige DAME MBO, 20-27 jr. 1.65-1.75, 95-60-90 voor fijne vriendschap die kan uitgroeien tot warme relatie. Br. graag met foto en tel.nr. o. nr. B-6418, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Cafe dancing WINDROSE Akerstr.nrd. 150 Hoensbroek. Woensd. bal v. alleenst. Dond. en zond. Goed idee? idee v. twee. Vrijd. en zat. gezellig dansen. Muziek voor elk wat wils.

Vrouw 53 jr. zkt. lieve man, leeft. 50-60 jr. voor 'n fijne vaste VRIENDSCHAP. br. met foto, o.nr. B-6445, L.D. P.B. 2610, 6401 DC Heerlen

Voor Piccolo's zie verder pagina 10

Erkende Huwelijksbureaus

De REISGENOTENKRANT, 1x gratis! Reisgenoten, vriend(in), penvrienden, uitgaan enz. Info: Postbus 15, Eindhoven.

All. weduwe z. kinderen, RK, eerlijk goed karakter, vrolijk van aard, wenst kennism. m. een HEER 75-80 jr., v. wederzijdse waardering en begrip en een mooie blijvende vriendschap. Geen avontuur. Het leven kan ook voor ons nog mooi zijn. Met z'n tweeen is men niet alleen. Br.o.nr. B-6467, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Nette alleenstaande heer (vrijgezel) 50 jr. oud, eenv. van aard, huiselijk, wil in de "herfst van zijn leven" een serieuse relatie opbouwen met een vrouw. Brieven met foto op erewoord retour. Br. o.nr. B-5973, L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Goeduitziende lieve vrouw, 44 jr., schuldl. gesch. zoekt lieve MAN 44 tot 52 jr voor vriendschap en relatie. Geen bartype. Br.m.foto o. nr. B-6470, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Hallo, ben jij die lieve eenv. rustige vrouw, die samen met mij een hechte rel. wil opb.? Hou je van country? Schrijf me dan. Zelf ben ik begin 40 en (b)aardig. Heb vaste werk. Br.o.nr. B-6471, L-D, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Heer 45 zkt. DAME voor relatie. Br. lfst. m. tel.nr. Br.o. nr. B-6472, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

51-jarige VROUW zkt. lieve man t/m 60 jr. die van humor en gezelligheid houdt. Br.o. nr. B-6473 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen.

Man 42 jr. 2 kinderen, serieus type zkt. VROUW, plm. 40 jr., kinderen geen bezw. om duurz.rel. op te bouwen, goed gesprek en gezelligh. vind ik belangrijk. Br.o.nr. B-6474. L.D. Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen

Echtelijke ontrouw, fraude, bedrog, alimentatie-onderzoek, bedrijfsspionage, personeelsonderzoek. Recherche en detectivebureau "Mountrad", Postbus 1141, 6040 KC Roermond.

Horeca-ZAKENMAN 48 jr. zoekt sympathieke vrouw tot 46 jr. om samen met haar in het bedrijf te werken en een relatie op te bouwen. In een natuurrijke omgeving. Br.o. nr. B-6478, L-D, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

J. man, 49, zoekt leuke VROUW 30-50 jr. die overdag vrije tijd heeft. Br.o.nr. B-6446, Limburgs Dagblad, P. 2610, 6401 DC Heerlen.

J. man 32 jr. zkt. mod. VROUW tot plusm. 48 jr. gehuwd geen bezw. g. finc. ged. Br.o.nr. B-6448, L.D. P.B. 2610, 6401 DC Heerlen

ALLEENSTAANDEN: Werkgroep 't Guliks Hoes, Hoek Agricolastraat- Ophoven 1, Sittard, organiseert iedere zondag een dans- en contactavond. Bewijs verpl. Inl. 04490-47962.

Uw auto, huis, bankstel enz. VERKOPEN? Met foto op LD-TV. Bel voor info 045-739300.

Eenzaam? Huw.rel.bem. buro "Ledo" helpt u aan een geschikte partner, onze werkwijze is doelmatig, discreet en zeer voordelig. Blijf de komende winter niet eenzaam. Bel of schrijf naar Buro "LEDO", Postbus 140, 6190 AC Beek. Tel. 044090-74424 of 045-211053. Voor gratis en vrijblijvend advies.

THEO O. Ik hou van je. Fieny.

Weduwnaar, 53 jr. zoekt kennismaking met WEDUWE of alleenstaande vrouw, financ. onafh., lft. tot 56 jr. Br.o.nr. B-6439, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Man 36 jr. geen "Spiesburger" zkt. progressief slanke VROUW met humor en straight karakter om een fijne relatie mee op te bouwen. Hobby: muziek *(rock enz.) spelen en luisteren*, motor en autorijden, darten, sauna, wandelen, filosofie, computer, natuur. Br.m. foto alleen antw. Br.o. nr. B-6440, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Bestaat er nog een eerlijke, lieve en betrouwbare MAN tussen 55-60 jaar uit goed milieu voor nette vrouw. Br. o.nr. B-6444, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Nette HEER 60 jr. nog gebonden, toch alleen zijnde, zkt. vriendin voor vriendsch. geheimh. geboden. Br.o.nr. B-6452 L.D., Postbus 2610, 6401 DP, Heerlen.

Jonge MAN 37 jr. zoekt een meisje van 25-40 jr. om relatie op te bouwen. Br.o.nr. B-6453, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Ongeh. MAN 49 jr. zoekt vrouw voor gezellige avonden. Br.o.nr. B-6454, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Ben 39 jr. m. agrarisch bedrijf zoekt lieve VROUW om samen iets moois van het leven te maken (33-45 jr.). Br.o.nr. B-6456 Limb. Dagb. Postb.2610, 6401 DC Hrl.

Mode Totaal

Te k. 2 HERENKOSTUUMS z.g.a.n., blauw en bruin maat 56; 2 colbertjasjes blauw en bruin maat 56. Samen *f* 200,-. Op gen Braak 41 Heerlen na 17 uur.

Te koop BRUIDSJURK mt. 38-40, nw.waarde *f* 1.550,- verkooppr. *f* 695,-. Tel. 04459-1491.

Te k. witte BRUIDSJURK, uitz. mooi, Chanel-model, mt. 36-38. 045-314127.

Te koop BONTCAPE'S *f* 39,-. Kerkstr. 8 Brunssum.

Te k. witte BRUIDSJAPON 36-38 excl. model *f* 350,-, tevens lange bontjas mt 38 *f* 175,-. Tel. 045-719563.

Baby en Kleuter

Herlag KINDERWAGEN met voetenzak en paraplu, *f* 250,-. Tel. 045-242870.

Te koop KINDERWAGEN 1 jr. oud, nw.pr. *f* 1.100,- nu *f* 600,-. Tel. 04498-56203.

Te k. KINDERWAGEN 3-1, i.z.g.st. met dekbed. 045-728161.

Te k. blauwe COMBIWAGEN compl. met wintervoetzak. Tel. 045-212326.

Bel de Vakman

Voor al Uw wand- en VLOERTEGELWERK. Bel 045-227028.

STOELMATTERIJ vern. rieten en biezen stoelen met gar. Bel. 045-418820.

Let op! Uw dak is ons vak! Dakdekkersbedrijf Peters, Groenstr. 21, Ubach over Worms. Tel. 045-325793, b.g.g. 045-311334. Tevens ZINKWERK en PVC-dakgootbekleding. Gratis offerte

NEW LOOK BV Schaesberg. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154 of 045-312709.

DAKDEKKERSBEDRIJF De Nok, alle dakwerkzaamheden, 10 jr. gar. Nu met winterkorting. Bel voor vrijbl. offerte. Tel. 045-224459

Hans LIPS voor timmer-, dak en zinkwerk met garantie. Vraag vrijbl. advies/offerte. Bel 045-453818.

Wonen Totaal

VLOERBEDEKKING, gordijnen, karpetten, topkwaliteit, vele aanbiedingen, enorme voorraad, gratis gelegd. Won.inr. Grooten, Kloosterstr. 22 Simpelveld.

Weg. overcompl. modern MEUBILAIR. Sleinadastr. 24, Landgraaf.

STOELVLECHTERIJ vernieuwd biezen en rieten stoelen 04490-40850/40939

Te k. witte PORCELEINKAST, antiek model, pr. *f* 1.250,-, tel. 045-461406 b.v.k. na 19.00 uur.

Te koop gedeeltelijke INBOEDEL alleen 's zaterdags van 12.00 uur tot 17.00 uur. Terpoorterweg 4, Epen. Tel. 04455-2524.

Weg. verh. naar bej. huis BANKSTEL *f* 100,-; strijkplank *f* 15,-. 045-254745.

AANBOUWKEUKEN i.z.g.st merk Kano, kleur geel/bruin incl. apparatuur merk Gagganau, L. 3.40 mtr., vr.pr. *f* 1.500,-. Tel. 04490-14264

MANOU 3-2 zits bank en salontafel, *f* 395,-. Tel. 045-425196.

Te koop leren eiken BANKSTEL, 3-1-1, in prima staat. Tel. 045-213368

Te k. compl. Mechelse EETKAMER, zeer mooi, bankstel met dressoir en tafel, buffetkast, dubbeldeurs ijskast, gasfornuis. Aarweg 19, Heerlen. Tel. 045-718918.

Te k. z.g.a.n. Barok EETH. ronde t. met 4 st. en barok porceleinkast, afm. 200x 100x55. Tel. 045-351774.

Te k. witte SLAAPKAMER met 5-drs. kast *f* 750,-. Tel. 045-459576.

Te k. compl. SLAAPKAMER *f* 200,-, TV -kast *f* 200,- en potkachel *f* 125,-. Tel. 04451-2056.

Gevr. voor inbreng in komende VEILINGEN, kunst, antiek, inboedels. Veilingbedrijf Lambèr, ma. t/m vr. 9.00 tot 17.00 uur. 043-620649.

Bolle IJSKAST, fifty's lampen, gekleurde eethoeken, theewagens, een winkel vol aparte kado's. Brixton, Hoofdstraat 18, Amstenrade 04492-1624.

Te koop grenen TIENERKAMER compl., pr. *f* 325,-, als nieuw. Tel. 045-217352.

Eiken EETHOEK *f* 275,- en kast *f* 275,-; Queen Ann kastje *f* 45,-; wollen tapijten o.a 350x250 *f* 400,-; klass. hanglampen; nerts bontmantel en hoed 045-314516

Te k. Lits-jumeaux SLAAPKAMER; leren bankstel met salontafel. Tel. 045-214105.

Grote inruilactie! Moderne eethoek wit *f* 595,-, inruilwaarde van uw oude eethoek bv. *f* 200,- rest *f* 395,- modern bankstel *f* 1.395,-, inruilw. oud bankstel *f* 500,- rest. *f* 895,-, verder mooie collectie bankstellen in rundleder en de mooiste mohairs, toog- en zilverkasten in eiken en notenh. Grote keuze clubs in rundleder en de allermooiste stoffen, alles spotgoedk. en! wij ruilen alles in aan hoogste waarde O.K. HALLEN Agnes Printhagenstr. 22-24, Geleen centrum (vlakbij Alb. Heyn).

Zoekt u 2e hands MEUBELS, veel keus. Kouvenderstr. 208, Hoensbroek.

IJSKAST *f* 95,-; gasfornuis *f* 95,-; diepvries *f* 175,-' t.v. 30 k. *f* 275,-. 045-725595.

Te k. zw. mass. eik, BANKSTEL met 2 stel kussens, pr. *f* 750,-. Tel. 045-311916.

Te k. grenen 3 zits BANK en stoel, vr.pr. *f* 150,-. Tel. 045-327247.

Te k. eiken EETHOEK m. 2 clubs, omastijl, *f* 275,-. 045-753873.

Te k. donk. eik. KAST z.g.a.n. 3-drs, 3 laden, vr.pr. *f* 1.250,-. Eik. sal.taf. plav. vr.pr. *f* 125,-. Na 16 u. 04490-11050 te Sittard

te k. QUEEN Annwandkast en eethoek, ronde uittrektafel met 4 stoelen, i.g.st. Pr. tot. *f* 350,- 04406-15719

Te koop eiken EETHOEK met 4 stoelen, pr.n.o.t.k. Tel. 045-420389.

Massief EIKEN eeth. 4 stoelen, *f* 1.150,-; eiken Omabed, *f* 500,-. 04493-4319.

Radio e.d.

Te k. SONY midi-set FH-7. Tel. 045-324049.

Te k. PIONEER stereo-install. 2 x 50 Watt, compl., 2 jr., pr. n.o.t.k. 045-353512.

Zonnebanken/Zonnehemels

ZONNEHEMEL-VERHUUR zonnige aanbieding. Firma Mezo Landgraaf, 4 wkn. *f* 150,-; 3 wkn. *f* 120,-; installkosten *f* 20,-. Tel. 045-312956.

Te koop inklapbaar Philips UV-A SOLARIUM. Tel. 045-721162.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Computers

18-11-90 ATARI Amiga MSX. bijeenkomst. 1000 schijven Pd. oase, Bachstr. 51, Sittard.

Te k. GEVRAAGD Sinclair Spectrum Plus computer of reparatie hiervan. Aanb. tel. 045-726736

Te k. C64, disk drive, plus min. 70 disks, final cartridge, muis e.d. *f* 475,-. St. Eugeniusstr. 33, Kerkrade.

COMMODORE 64 incl. joystick en software, *f* 250,-. Tel. 045-216554.

MS-Dos COMPUTER te k. Met printer, muis, soft-ware. pr.n.o.t.k. Tel. 045-415482.

Te k. PRINTER M-1509 en documenten-versnipperaar. Tel. 045-324049.

TV/Video

KLEUREN TV grote sortering vanaf *f* 75,-; nwe. KTV vanaf *f* 25,- per maand. Radio TV van Voorst, Ganzeweide 48 Heerlerheide. 045-213879.

Kleuren T.V.'s 8-12 kan. v.a. *f* 75,-. Afstandsbed. v.a. *f* 125,-. Radio/tv FRANK BV Bokstraat 33 Heerlerheide. Tel. 045-213432.

Goede KLEUREN-TV'S, zeer groot assort. met gar. vanaf *f* 125,-. Reeds 25 jr. het juiste adres. TV OCC-centrum. Geel, Grasbroekerweg 25 Heerlen. Tel. 045-724760.

Huish. artikelen

Te koop Marynen Volautomaat WASMACHINE i.z.g. st., *f* 295,-. incl. 3 mnd garantie bezorgen en aansluiten. Tel. 045-231679.

Te k. electr. KOOKPLAAT, 4-pits. Tel. 045-728161.

Te k. KEUKENFORNUISJE, voor hout en kolen, merk Etna plus pijp en tegelplaat, *f* 350,-. Tel. 045-272761.

Te k. DIEPVRIESKAST tafel-model. Tel. 045-274067.

Kachels/Verwarming

Te k. goedkoop BRANDHOUT. Houtind. Pelzer B.V. Tel. 04451-1218.

KACHELS, hout-kolen-oliegas. Nieuw, gebruikt en onderd. Fa. W.Lemmerlijn, Rijksweg 3-5, Margraten. Tel. 04458-1310.

Droog STOOKHOUT voor kachel en openhaard. Tel. 045-318518.

KACHELSPECIAALZAAK en alle aanverwante artikelen. Reker, Kluis 28, Geleen. Tel. 04490-40785.

BRANDHOUT te koop, hard en zacht hout. Tel. 045-220548 of 04405-3194.

Te k. BRANDHOUT, eiken en beuken. 04455-1729.

Kachels, inzethaarden, gaskolen-hout. Gratis geplaatst. Nieuw en gebruikt. DE KACHELSMID, Walem 21 Klimmen. Tel. 04459-1638.

Te koop 2 GASHAARDEN, 1 oliehaard, 2x 4-pitsgasst. Kerkstr. 8, Brunssum.

Te koop SIERGASHAARD. Vondelstraat 32, Brunssum.

Te koop 3 GASHAARDEN, *f* 75,- per stuk. Tel. 045-720667.

Te k. nostalgische ALLESBRANDER, Godin, ovaal mod. z.g.a.nw. 04492-5147.

Muziek

Te koop 6 ALTHOORNS (Corf) merk Miraphone, i.g. st. Tel. 045-751822.

Gevr. ORGANIST voor Trio, liefst met zang. Br.o.nr. B-6427, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te koop elec. ORGEL Yamaha E 45 Mechels pedaal, nw.pr. *f* 18.000,-, pr.n.o.t.k. Tel. 045-257220.

Te koop compleet DRUMSTEL merk Pearl. Tel. 045-218066

KEYBOARD Yamaha PSR 6 nw.pr. *f* 800,- vr.pr. *f* 400,- incl. statief en adapter. Tel. 045-413386.

LICHTAANBIEDING par. 56 spot-armatuur: ideaal voor bands en drive-inn discotheken. Nu te gekke prijs *f* 64,50 excl. BTW, zolang de voorraad strekt. Bezoek onze showroom, Atlantic showtechniek, 045-444907.

Te k. orgel ELKA E19 met toebeh., vr.pr. *f* 1.750,-. 04490-43302 na 18.00 uur.

Te k. Technics KEYBOARD SX-K250, z.g.a.n., *f* 500,-. Tel. 045-460399.

Te k. KEYBOARD Roland E20. Met gar. 4 jaar, 5mnd oud. Nw.Pr. *f* 3.000,-, vr.pr. *f* 2.500,- Tel. 045-225516.

Keyboard YAMAHA PSR 6300, z.g.a.n., incl. verst. en boxen *f* 2.200,-. Tel. 045-418868

MUZIEKMARKT morgen 18 nov. in oefenbunker in Landgraaf, van 14.00-18.00 uur, iedereen kan gebruikte apparatuur aanbieden voor verkoop of ruil, per transactie wordt *f* 5,- in rekening gebracht. Vrij entree.

Te k. FENDER Strato en Kalher-trem. Fender Bandmaster en box. Pr.n.o.t.k., tevens Honda 550, '78, i.g. st. *f* 2.000,-. 04406-13914.

Te k. DRUMCOMPUTER HR16-Alesis, 16 pads, Midi Compatible, incl. statief. Tel. 045-712248.

In- Verkoop van nieuwe en gebruikte piano's en vleugels. Wit, zwart, klassiek of modern met kwaliteits en servicegarantie. Pianorevisiebedrijf KLAVIER, Rijksweg zuid 170, Sittard. 04490-26426. Tevens inruil, stemmen en verhuur.

DRUMMER Met zang zoekt aansluiting. Telefoon: 045-424329.

Te k. gevr. PIANO (laag model), tel. 045-251370.

Amateurorkest in big band bezetting (OBM-band) zoekt DRUMMER en saxofonist. 045-323747 of 045-421734.

Will Bevers SAXOFOONS, in- en verkoop, reparatie en revisie. Marktstr. 19, Linne. Tel. 04746-4976, openingstijden; woensdag-donderdag 09.00-12.00 uur vrijdag zaterdag 09.00-17.00 uur.

Te koop unieke! Voor kenners, liefhebbers en verzamelaars (2) Framus semi acc. GITAREN (voorzien van Bigsby-tremolo) in prima staat verkerend, pr.n.o. t.k. Bel. 045-741467 of 742504 (na 17.00 uur.)

Gevraagd DRUMMER en Bassist voor oprichten dansorkest. Tel. 045-323588.

Sax. klar. zang met compl. zanginstall. biedt zich aan. Tel. 045-243597.

Te k. electronsiche knop-ACCORDEON tafelmodel, type Elka 405 met midi-aansl., vr.pr. *f* 1.400,-, tel. 09-49-2406-61248.

Prof. Symf. Rockband zoekt GITARIST, eigen rep. Tel. 043-215336.

Wals-tango enz. brengt u ORGANIST Hubdec, voor alle gelegenheden. Tel. 09-32-11565325.

Te k. 2 prof. Fane ORKESTBOXEN plus 5-kan. Fane versterker. Vr.pr. *f* 1.200,-. Tel. 045-312054.

TOETSENIST gevr. voor pop/rockband in Sittard. Tel. 04490-25279 bgg. 13754

Te k. akoestische GITAAR Melodica en banjo. Tel. 045-274067.

YAMAHA elektr. orgel type D85 (3 man.). Pr.n.o.t.k. Tel. 045-323029.

Gevraagd te k. KEYBOARD of Synthesizer, pr. plm. *f* 300,-. Tel. 045-753053.

Kunst en Antiek

Te koop gevr. antieke SPEELDOZEN en grammofoons. 045-272333.

Antieke BOERENTAFELS en kasten koopt u beter bij Diana, Rennemigstr. 19, Heerlerheide

Zoekt u mooie antieke meubels, klokken, kachels etc.!! Zoek dan niet langer, bezoek dan: WIJSHOFF Antiques, Amstenraderweg 9, Hoensbroek-centrum. Tel. 045-211976. Geopend: dond., vrijd., zaterd.

ANTIEK Simons Nuth, Dorpstr. 45 A, t.o. ingang kerk. Donderdag koopavond Tel. 045-243437. Een begrip voor de regio!

Te koop EETHOEK, H. Deux, 6 stoelen, pr.n.o.t.k. Tel. 045-412060.

Antieke strakke EETHOEK te koop plus antieke oliehanglamp. Tel. 045-218582.

Antieke DEKENKIST van 1803 met platte deksel, klein Belgisch kastje, oma's hangklok en verschillende schilderijen van 16e, 17e en 20e eeuw op linnen van Hollandse schilders. Groenewegje 6, Ubach over Worms/ Landgraaf, 045-316760.

Voor vrijblijvend advies en restauratie van SCHILDERIJEN. Erkend restauratrice. Tel. 04490-46543.

Braderieën/Markten

Te koop gevraagd

Voor al uw oude METALEN. Frans v.d. Loop Recycling/ Methaalhandel, Kissel 12-14, Heerlen 045-726392

WINKELRESTANTEN en restpartijen. Tel. 043-210830. Fax 043-216601.

POSTZEGELS te koop gevraagd, liefst volledige Duitse verzameling. Tel. 09-49-240718451.

Hoogste prijs voor POSTZEGELS, munten en goud. Stamps and Coins, Kasteelln. 102, Heerlen (Meezenbroek). 045-726789.

Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oud ijzer en metalen. Gebr. SWINKELS, In de Cramer 100, Heerlen. Tel. 045-751994

GOUD, zilver, munten, postz. Cont. bet., vrijbl. tax. Groenstr. 109, Geleen.

Sinkel koopt alles! INBOEDELS, kleingoed, boeken. Inl. 045-323077.

Te k. gevraagd: Zibro Kamin OLIEKACHEL. Tel. 045-725871 (tot 18.00 uur).

Wij kopen GOUD, wij betalen contant geld. Defect of heel. Verseveld, Saroleastr. 80a, Heerlen. 045-714666.

De beste prijs voor POSTZEGELS, munten en goud. Volgens afspr. komen wij ook bij u aan huis. Akerstr. Nrd. 208, Hoensbroek. Tel. 045-212371, 's maandag gesloten.

Te k. gevr. GARAGEPOORT met loopdeur. Tel. 04459-1360.

Te koop gevraagd recente basis DUIKUITRUSTING. Tel. 04490-23268.

Gevraagd HOME-TRAILER. Tel. 045-258204.

Te k. gevr. STEREO'S video's, T.V.'s, 27-MC-bakjes en computers. 045-323788, Hoogstr. 19, Landgraaf.

GASHEATERS, houtdraaibank, lintzaag, combimachine, compressor, handgereedschap. Tel. 045-211976

Uitgaan

Diversen

Aangeb. 150 SINGELTJES *f* 100,-; 6 oude lepeltjes met beeltenis Elvis Presley *f* 50,-; 6 st. van ons Koningshuis *f* 50,-. Tel. 070-3638667 of 070-3894543.

Wie kan voor ons tegen gunstig tarief aan MARMER werken, polijsten, op maat maken, randen maken enz. Wie kan voor ons ijzer stralen? Tel. 045-211976.

Kolen

* antraciet 3,4,5 * extrazit * eierbriketten
* Union-briketten * futurex grof-fijn
Verpakt en los-gestort leverbaar. Ook thuisberzorge

Handelsond. L'Ortye

De Koumen 72, Hoensbroek. Tel. 045-212358
ook zaterdags geopend.

De macht van uw ONDERBEWUSTZIJN. Info 04499-4161.

Te koop prima WINTERAARDAPPELEN, vastkokers *f* 0,33; afhalen met 100 kg. *f* 0.28. Vaesrade 62. Tel. 045-242539.

WERKKLEDING voor hem en haar, voor grote en kleine maten. Werkschoenen en laarzen met en zonder stalen neus. Truien, jassen, body-warmers, enz. De grootste en voordeligste collectie vindt u bij Werkkledingshop Wijzenbeek, Corneliuslaan 24 Heerlen-Noord/ Heerlerheide. Tel. 045-220769.

GEBIT gebroken? Hoonhout Akerstraat Noord 328, Hoensbroek. 045-228211. Klaar terwijl u wacht.

Te koop AQUARIUM; basgitaar met versterker. Sleinadastr. 24, Landgraaf.

Te k. 70 bruine COSTUUMS van muziekcorps, t.e.a.b. Tel. 045-751822.

Te k. Rolluiken 2x 2.25X100 en 2x 1.35x1.35. Tel. 045-352477

Te k. KINDERSKIES plus schoenen mt. 30-33; Damesskies mt. 39; Herenskies mt. 42; Schoonheidstoel z.g.a.nw. 045-313590.

Te koop GARAGEPO[...] met loopdeur, afm. 3.0[...] Tel. 04459-1491.

Te k. 4 KEUKENSTOE[...] braad- en bakgril, kind[...] gel, diepvries, ijskast [...] machine, wekglazen, [...] deken, houten kaarsk[...] laar, tafeltjes, kinder[...] vogelkooi, skai-leren [...] tje, boekenrek, bureau [...] tuin-ligstoelen. 045-461[...]

SINT EN PIET voor ma[...] piek. Bel nu 045-32151[...]

SNUFFELVERKOOP!! [...] Dressoirkast, eenpers[...] bakkersdeegmachine [...] 200 liter, e.a. spullen u[...] boedel. Parallelweg [...] Heerlen. Zat. van 1[...] 15.00 uur.

Echtelijke ontrouw, fr[...] bedrog, alimentatie-o[...] zoek, bedrijfsspionage, [...] soneelsonderzoek. Re[...] che en detectiveb[...] "Mountrad", Postbus [...] 6040 KC Roermond.

Plusm. 100 m2 compl. [...] TEEMPLAFOND, zeer [...] pr. *f* 500,-. Tel. 045-21[...]

Carnaval

Carnavalskleding en ac[...] soires te koop bij fees[...] theaterartikelenwinkel [...] SJPASSHOES, Emm[...] 18, Heerlen-C. 045-74[...]

06-lijnen

Voor Piccolo'[...] zie verder pagin[...]

06-lijnen

Als de vrouw een weer-
nige blonde meid over
knie legt kronkelt dat
ke ding en het wordt...
Lesbisch.
320.340.55 - 50 ct p/m.

annen en een vrouw
en Claire gelijk onder
en. Overal handen en
onden, totdat ze..
hoogtepunten
320.340.25 - 50 ct p/m

Homo
"Bukken jullie...snel".
liniaal kletst op 2 knullen
betrapt zijn in de douche.
"Nee, weg die slipjes!".
06-320.340.45 - 50 ct p/m.

an 2 onverwachte knullen
ert een mooie vrouw hoe
ze het
met zijn driën
gelijktijdig moet doen...
320.329.25 - 50 ct p/m.

komt voor kennismaking
met Lifesex
aar de studio. Als deze
chtmeid zich ontkleedt
begint het...
06-320.329.24 - 50 ct p/m.

hem samen laat Erna
man zien hoe bruin ze
werd aan het
aaktstrand
geen slipje...kijk maar.
En dan...
.329.23 - 50 ct p/m

's avontuur met een
wildvreemde...
gebonden in het bos
hij haar eindeloos
genieten...
Grieks
20.329.22 - 50 ct p/m

Eindelijk de naakte
voor Diane. Als ze
ontkleedt voor
Lifesex
ze met wie...
.330.09 - 50 ct p/m

o-Bisexbox
vrouw vrouw man, of
n vrouw relaties. De
e Box die deze
acten waarmaakt.
0.326.88 - 50 ct p/m

s ze bang voor, en
erlangde ze er naar.
wordt de genietende
vriendin
een donkere vrouw...
0.330.19 - 50 ct p/m

M Surprise.
bezoeken een S.M.
Wat een schrik als ze
2 dames worden
eid en...gestraft.
320.340.22 - 50 ct p/m

ee niet doen..
at dat, weg met die
en!" Maar als die grote
doorgaat wil ze zelfs
zijn enorme...
320.340.15 - 50 ct p/m

de bisexbox
en eerlijke mensen
die weten dat meer te
koop is dan
mannetje-vrouwtje.
20.328.38 - 50 ct p/m.

zoekt gave knul,
wil contact met erva-
er. Ze vinden het op
generatiebox
326.27 - 50 ct p/m

e super-
ntacten-box.
kste, eenvoudigste
e weg naar sex-
en vriendinnen.
er het maar op
324.30. Trouwens
andere verlan-
dan is er de beste
ste Box van NL.
328.29 - 50 ct p/m

wip-in-box
zo omdat er heel wat
op 06-320.324.60.
och? Trouwens de
ox daar durven ze
mag best meedoen
0.324.90 - 50ct p/m

, niet doen....geen
jes. NEEE!!
2 knullen
haar dansen in de
, en in het plantsoen...
326.93 - 50 ct p/m.

De Rosie-
Relatielijn
modern sexcontact op
320.324.50 - 50 ct p/m
wensen van paren
. In Rosie nov. zie
hun 'naakt' foto's.

voor het eerst van
leven te maken met
nnen. Een knappe
blonde
Homoknul
leert het hem...
320.326.91 - 50 ct p/m

vrouw van 27. Eén
voor echte diepgaande
. Ze koos 2 knullen
brommer...50 ct p/m
06-320.321.32.

geeft een knul
een lift.
rok en die mooie
benen maken hem
krijgt alles van hem.
320.326.90 - 50 ct p/m

doet boodschappen
voor de mooie nieuwe
vrouw. Op zijn schoot is
plots...naakt
320.323.86 - 50 ct p/m

kreunt ze verschrikt
forse knappe man
zo bij haar doet...Dan
ze trillend om......
nog meer 50 ct p/m
06-320.321.30

Jeane smeekt om uitstel. Zijn eis is te zwaar. "Oh nee, dan nooit, ik wil niet naakt..." Maar toch, wie geniet er?
06-320.326.72
50 ct p/m

Bevend drukt ze zich tegen de muur. Ogen dicht, zonder kleren, haar benen licht gespreid. Dan... komt die man. 50 ct p/m
06-320.326.71

Inge is eenzaam als het vriendje van haar zoon aanwipt. Even schrikt ze, maar dan..."Wat ben jij mooi...zo naakt!!" 50 ct p/m
06-320.326.70

Mevrouw heeft innige visite van haar lesbische
vriendin.
Het meisje brengt thee. Naakt op hoge hakjes
06-320.330.52 - 50 ct p/m.

Bi-Sex met een heet meisje of een lekkere jongen:
intieme Sex!!
06-320.330.87 - 50 ct p/m

Zoek je een leuke vriend of vriendin? Afspreekcomputer (50cpm)
06-320.330.79

Zoek je een lekkere boy? De
Homo-Kontakt
Computer.
06-320.330.95 -50 ct p/m

Homo:
Vanaf vandaag is het heel gemakkelijk om met een andere Gay in kontakt te komen!! Bel Gay Privé voor het maken van een spannende afspraak of een opwindend gesprek van man tot man!!** Direkt apart met een andere Gay, Gay Privé Limburg.
06-320.322.75 - 50 ct p/m

Homo:
Zoek je 'n lekkere boy? Gay Date Kontakt:
06-320.330.18 - 50 ct p/m

Wil je 'n lekkere meid? Bel
de Tippellijn
06-320.330.66 - 50 ct p/m

Homo:
Het is wel slikken voor die hete jongens
06-320.330.88 - 50 ct p/m

De allerheetste meiden zijn op zoek naar jou!! (50cpm)
06-320.320.36

Meisjes zoeken snel
Sexcontact!!!
06-320.320.33 - 50 ct p/m

Zoek je een
Sexrelatie
met een lekkere meid?
06-320.320.44 - 50 ct p/m

Mooie vrouwen zijn op zoek
Sexkontakten
Bel nu 06-320.321.44
50 ct p/m

Meer dan 100 hete meisjes zoeken
Sexkontakt
Bel 06-320.326.66
50 ct p/m

Voor sexafspraakjes
Meisjeskontakt
06-320.328.00 - 50 ct. p/m

Bel vandaag
Draai eerst 06-320, en dan:
PARTY-LINE
Part-Line dating 330.00
Party-Line boxen 330.10
HOMO
Harry's Gay dating 330.99
Harry's Gay Box 330.11
Homobox 325.50
Meeluisteren 330.22
Gay 321.08
Homo 321.12
SEXDATING
Versiercentrale 320.11
Sexdating NL 330.06
Sexgids dating 320.04
PORNOLIJNEN
Automatiek 320.11
Sexofoon 320.01
Massage 322.00
Sex-adressen 322.02
M'n eerste keer 323.03
Sex-intervieuws3 323.15
Sex-intervieuws4 323.16
Sex-intervieuws5 323.17
Sexofoon special 323.65
Sexboederij 325.53
Verboden Sex 325.70
Pornofilmsex 328.30
Candy contact 330.53
Gluren bij de buren 330.80
Cora & Willem 320.03
Lesbifoon 321.00
Onschuldig 321.18
Vrouwen bellen 321.25
Diana de Koning 321.50
Sloter sex 321.77
TELESERVICE - 50 ct p/m

John draagt een vetertanga
als de man
aanbelt voor bijles. "Komt U binnen" Op de trap voelt hij een warme....
06-320.321.33 - 50 ct p/m

Homo
Steeds smaller wordt het bospad. Hans hoort die man dichterbij komen. Plots dat bevel, "Trek uit dat slipje.."
06-320.340.11 - 50 ct p/m

Langzaam glijdt de badjas van haar schouders. Met grote ogen kijkt een jongen toe. Dan mag hij...
alles.
06-320.330.51 - 50 ct p/m

2 jongens
wassen haar auto. Binnen rekent de vrouw met ze af. Haar japon glijdt op de vloer. "Was mij ook...."
06-320.340.01 - 50 ct p/m

Steffie buigt zich voor de eisen van een knap maar streng echtpaar. Ze knielt en bedient ze...allebei, met liefde 50 ct p/m
06-320.326.73.

"Hete Sexcontacten" met heerlijke dames, 50 ct p/m
06-320.328.02

Kim is 'n blond Grietje vol van boven en super heet 50ct p/m
06-320.330.96

Blonde Natasja
doet het met 2 buurjongens
06-320.330.98 - 50 ct p/m

Hoor ze tekeer gaan die hete ondeugende meisjes
06-320.328.88
50 ct p/m

Wil jij direkt
Apart
met een strenge man of met een onderdanige man? Bel Gay SM, voor twee.
06-320.329.99 - 50 ct. p/m

Opgelet!
Zoek je een vriend of een leuke vriendin? Voor een avond stappen of een relatie Bel dan direct de Flirtbox.
06-320.330.01 - 50 ct p/m

Buurvrouw Chantal voor ordinaire Live-sex 50 ct p/m
06-320.326.01

Freya voor het eerst op
S.M.-Party
De gasten kijken toe. Snel is ze zo geboeid dat ze wil... gehoorzamen.
06-320.323.85 - 50 ct p/m

Chantage
Een knul ontdekt foto's van zijn knappe vriendin. Zo lukt het hem om haar zonder kleren te laten...
06-320.323.84 - 50 ct p/m

Marion de Wilde
Belt zomaar mannen en lokt ze uit
06-320.326.31 (50 ct.min)

Sex op 't werk
avondturen tijdens werktijd
06-320.328.69 (50 ct.min.)

Gay-Phone
hot Gay stories zo als ze horen te zijn...
06-320.322.06 (50 ct.min.)

Provincie Dating

Wil je een serieuze of niet-serieuze relatie, bel dan nu de Provincie-dating met HONDERDEN kontaktadvertenties Plaats zelf ook een advertentie of luister naar de geplaatste advertenties van anderen.
NIEUW is de
Escort-service
50 ct p/m 06-
320.320.85.

Homosex voor 2
SM Brab./Limb.
06-320.325.18
Jack off Privé
06-320.321.16
Darkroom 06-320.324.16
Gay Pervers 06-320.329.16
Travestie 06-320.325.09
Transsexueel
06-320.321.36
Bi-Box 06-320.325.67
Pb. 75141, A'dam. 50 ct p/m

Rijpe Vrouwen

320.325.45
Ervaren tante - 50 ct p/m

Hete meisjes
Fantaseren speciaal voor jou
06-320.327.69 (50 ct.min.)

als ze je 35
geworden zijn barsten ze pas echt los....
06-320.327.35 (50 ct.min.)

Lingerie
draagsters sexen alleen voor liefhebbers
06-320.327.34 (50 ct.min)

Vreemdgaanders vertellen alles aan Anja
luister....
06-320.322.08 (50 ct.min.)

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Gay-Escort
Hot Gay info, cowboys openen hun mond
06-320.323.04 (50 ct.min.)

Mr. Martin
Gay tele SM, danst naar zijn pijpen...
06-320.323.05 (50 ct.min.)

Tele-Sex
Op z'n heet, heter, heetst....
06-320.322.07 (50 ct.min.)

Anoniem
Marcel en Andre en iedere Gay doet mee....
06-320.320.21 (50 ct.min.)

Kontakten/Klubs

Privéhuis Michelle
...doe je met z'n tweeën
Tel. 045-228481/229680

In Oosten of het Westen bij
Privé Yvonne
is het nog altijd het beste. Jonge, knappe en temperamentvolle meisjes in zeer sexy lingerie verwachten u in gezellige atmosfeer, drank, film gratis. Geopend ma-zat. 11.00-24 u. Zond. 15-24 u. Kapelwg 4 Kerkrade 045-425100

Maastricht prive
Ongedwongen relaxen, met een keuze uit 12 meisjes, geen verplichtingen bij kennis maken.
Jodenstraat 2 Maastricht. Tel. 043-254183

ƒ 50,- all-in
Katja, Stella, Kim, Natascha. Tel. 045-423608.

ATTENTIE!!! BEST SHOP IN TOWN!!!
Club Nirwana. De boetiek!!!
Club Mirabelle. De nieuwe trend!!!
Top-gemotiveerd streven wij naar: de nieuwe maatstaf!!!
Gevarieerd van piepjong-Lolita tot elegant-rijp-DD-cup!!!
Tevens: Escort - Service!!!
Club Mirabelle: Burg. Franssenstr. 4, Kerkrade.
Tel. 045 - 42 71 20
Club Nirwana: Nieuwstraat 147, Kerkrade. 045 - 46 33 23
Open van 22.00 tot 04.00 uur, weekend tot 05.00 uur!!!
Uniek!!! Wij bieden: niet goed / geld terug garantie!!!
P.s.: jonge mooie meisjes mogen solliciteren!!!
GROETJES: KARIN EN MIA..... ...!!

Nieuw-Escort
045-320905
v.a. 's morgens 09.00 uur

Huisvrouw zoekt huisvrouw om samen escort te werken.
tel 045-320323

Bar St. Tropez
Putstr. 40, Sittard. Iedere dag geop. 21.00-05.00 uur. Tevens meisjes gevr. Tel. na 21.00 uur 04490-17402.

Video-sex-club
Frimousses. Ook met lieve meisjes. Open dag van 11-02 uur. Zond. 14.00-02.00 u. Kl. Gracht 10, Maastricht

Diana Escort
045-320323
vanaf 's morgens 10.00 uur.

Voor Piccolo's zie verder pagina 12.

Wonen wordt ontdekken

Nederlands opwindendste kollektie meubelen wacht op ontdekking.
In een wooncenter waar elke stap u nieuwe verrassingen bezorgt.
Sijben Wooncenter Roermond;
8 speciaalzaken onder één dak!

1 INTERNATIONAAL DESIGN
Alleen bij Sijben treft u de grote namen bij elkaar: B & B Italia, deSede, Cassina, Leolux en ga zo maar door. Van elk topmerken treft u een gevarieerd aanbod van mogelijkheden. Een oogstrelende, smaakmakende designkollektie voor perfekt wonen.

2 EIGENTIJDS KLASSIEK
Klassiek wordt steeds fantasievoller: eigentijdse kleurige meubelstoffen harmonieus gekombineerd met traditionele houtsoorten. De verrassende kollekties van ondermeer Bielefelder, Gasparucci, Spakman en Ghyzy zorgen voor een extra dimensie in sfeervol wonen.

3 EIKEN
Grote showrooms met sfeervolle woonideeën in eiken. Zowel het enorme aanbod als de kwaliteit/prijs-verhouding zullen u verbazen. Voor een degelijke keus in gezellig wonen.

4 MODERN
Honderden suggesties voor een modern interieur. In alle denkbare materialen en kleuren. Van strak [illegible] grenen of leer. In glanzend zwart, rustig wit of sprekende primaire kleuren. Voor origineel, opvallend en hedendaags wonen.

5 SLAAPLAND
Op zoek naar een romantisch hemelbed en/of een ruimtebesparende oplossing in de vorm van slaapkamerkastenwanden? U vindt hier tientallen slaapkamervoorbeelden in alle denkbare stijlen en van alle topmerken. Voor uitgerust wonen.

6 SIEMATIC KEUKENSTUDIO
Siematic, toonaangevend op keukengebied. De schitterende vormgeving gaat gepaard met funktionele toepasbaarheid dankzij doordachte details. Gespecialiseerde adviseurs laten u kennis maken met de onbeperkte mogelijkheden.
SieMatic

7 GÉ TOP WOONTEXTIEL
U vindt in onze speciaalzaak de schitterendste kombinatie-ideeën in elke stijl. Vloerbedekking van alle topmerken op grote stalen. Ekskluisieve gordijnstoffen in kamerhoge showbanen. Wereldmerken als Jab, van Besouw, M.I.D., Stuttgarter Gardinen stimuleren uw woonfantasie tot verrassende vondsten.

8 PROJEKTEN
Ook zakelijk mag Sijben gezien worden. Dankzij onze projektafdeling met een internationaal aanbod van vermaarde namen op dat gebied. Niet voor niets hebben bijvoorbeeld Artifort, Castelijn, Arco, Tecno en Knoll hun kollekties van niveau bij ons tentoongesteld.

B&B Italia - Cassina - deSede - Montis - Leolux - Saporiti - Moroso - Behr - Rolf Benz Creation - Fiam - Molteni - Arflex - Artifort - Kinast - Gelderland - Cappelini - Tonon - Pastoe - Castelijn - Colzani - Arco - Metaform - Hennie de Jong - Kartell - Rosenthal - Interart - Durlet - Knoll - Vereinigte Werkstätten - Banz Bord - Aleph - Ligne Roset - Ve Art - Grange - Bielefelder Werkstätten - Castle Furniture -R.A.C. - Hogenelst - JAB - Heldense - Sahco Hesslein - Swissflex - Mer Italia - Alessi - Koekoek - Ghyczy - Gasparucci - Ploeg - van Besouw - SieMatic - Flos - Boley - Artemide - Exclusiv - Svedex - Arteluce - Tecno - Young - Musterring - Harvink.

SIJBEN ROERMOND
wooncenter

Maasnielderweg 33, Roermond, telefoon: 04750 - 16141
Maandag gesloten. Geopend: di. t/m vr. 9.00 - 18.00 uur za. 9.30 - 17.00 uur. do. koopavond.

imburgs agblad **BINGO**

Elke week ruim f 10.000,- aan prijzen!

Prijswinnaars spelronde 8

Prijswinnaars Bingo spelronde 8

Mevr. M Ortmans	Valkenburgerweg 28	Wylre	5000,–
Dhr. A. Vonk	Lourdesstraat 66	Kerkrade	1000,–
Dhr. H. Sparla	Dr. Ariensstraat 15	Vaals	250,–
Mevr. T. Liska	Terveurtweg 35	Hoensbroek	250,–
Mevr. P. Hamers	Limburg Stirumstr. 39	Heerlen	250,–
Dhr. F. Rutten	J. van Weertstraat 15	Brunssum	250,–
Mevr. M. Dassen	Op gen Hoes 19	Brunssum	250,–
Mevr. G. Leest	Wilhelminastraat 154	Hoensbroek	250,–
Mevr. B. Arets	Pr. W. Alexanderlaan 3	Valkenburg	100,–
Dhr. A. de Haas	H. van Veldekestr. 101	Heerlen	100,–
Dhr. F. Meijer	Mussenbroek 62	Heerlen	100,–
Mevr. E. Kasemir	Kasteellaan 62a.	Heerlen	100,–
Mevr. M. Batta	Bernardlaan 31	Margraten	100,–
Dhr. G. Senden	Teggert 29	Voerendaal	100,–
Roel Rooyakkers	Frankenlaan 77	Heerlen	100,–
Dhr. C. Rooyen	Past. Janssensweg 2	Valkenburg	100,–
Mej. A. de Koning	Italielaan 58	Heerlen	75,–
Mevr. R. Vluggen	Bommerigerweg 36	Mechelen	75,–
Mevr. L. Vrosch	Gr. v. Prins.straat 3E.	Heerlen	75,–
Dhr. H. Hell	Hoofdstraat 10	Landgraaf	75,–
Mevr. J. de Weerd	Graanhof 22	Heerlen	75,–
Mevr. T. Rijvers	Palmstraat 4	Heerlen	75,–
Mevr. H. Weerts	Dwarsstraat 21	Nuth	75,–
Mevr. W. Senczuk	Ingelsbroek 9	Brunssum	75,–
Mevr. R. Schobben	Tegelstraat 3	Brunssum	75,–
Mevr. J. Theunissen	B. Dortantstraat 17	Landgraaf	75,–
Mevr. M. de Vries	Belenieterf 227	Heerlen	75,–
Dhr. W. Brassee	Bergerstraat 36	Urmond	75,–
Mevr. M. Schokkbroek	Jupiterstraat 62	Brunssum	75,–
Mevr. J. Reijans	Kerkstraat 106	Koningsbosch	75,–
Mevr. K. Breukers	Hunsestraat 34	Heerlen	75,–
Mevr. R. Al	Op het Bergske 8	Landgraaf	75,–
Mevr. W. Rousseau	Veerlinxstraat 20	Maastricht	50,–
Mevr. P. van Burik	Hoofdstraat 42	Landgraaf	50,–
Mevr. H. Schiffeler	Parkstraat 58	Brunssum	50,–
Mevr. E. Bos	Synagogeplantsoen 32	Meerssen	50,–
Mevr. J. Vliex	Ruitersweg 2	Grevenbicht	50,–
Mevr. B. Claus	Heufkestraat 162	Brunssum	50,–

Mien Ortmans uit Wijlre slaat haar slag in laatste ronde

Mister Bingo op de stoep en de prijs zit wel goed

WIJLRE/KERKRADE - Mien Ortmans kan naar Aken. Om inkopen te doen. Zij heeft een nieuwe garderobe nodig omdat een streng dieet haar verloste van maar liefst negen kilo overtollige ballast. De vijfduizend gulden die zij in de laatste spelronde won komen haar daarbij aardig van pas. Bingo in Wijlre!

● *Hub Ortmans is net zo blij met de hoofdprijs als zijn echtgenote Mien.*

Vanuit haar huiskamer aan de Valkenburgerweg zag mevrouw donderdagmiddag rond vier uur een witte auto stoppen. Dezelfde meneer die eeder haar kaart controleerde verscheen nu weer aan haar deur. Met één wezenlijk verschil: mister Bingo vergezelde hem. En toen kon voor Mien de dag niet meer stuk. Vijfduizend gulden! De hoofdprijs. Op het nippertje want het was de laatste prijsuitreiking.

● *Anna en Albert Vonk met hun duizend gulden die hun een eindje op weg helpt naar de Verenigde Staten.*

„Ik wist van mijn vriendin dat, als mister Bingo op de stoep staat, je in de prijzen gevallen bent. Zij won namelijk al een keer een hoofdprijs." Mien kon haar geluk niet op.

Echtgenoot Hub en zoon Peter hadden haar keer op keer proberen te overtuigen dat het zinloos was om mee te spelen. Doe maar geen moeite had het tweetal gezegd: je wint toch niets. Hub was wel zo sportief om zijn volhoudende echtgenote uitbundig te feliciteren.

Om vervolgens even zijn eigen succes aan de orde te stellen. Hij werd deze week namelijk clubkampioen bij zijn kanarievereniging. De oudste dochter van het echtpaar Ortmans, inmiddels ook van de partij met haar twee kinderen, zag nog net hoe haar moeder de vijfduizend gulden onder een krant probeerde te duwen. „Die hoef je niet te verstoppen mam, want ik weet toch wat je gewonnen hebt." Kan Mien Ortmans toch niet álles besteden aan haar nieuwe kleding.

Wens

Albert Vonk had de deur al op een kier gezet. Driehoog aan de Lourdestraat te Kerkrade (Gracht). Zelf zat hij met zijn vrouw Anna naar het RTL-programma 'Der Preis ist heiss' te kijken. Een quiz waar met vette prijzen gewerkt wordt. Maar beter duizend gulden in de hand, thuis op de sofa dan honderdduizend aan een kandidatenkoppel op het scherm. Anna en Albert waren best in hun nopjes met de tweede prijs. „We zijn nu veertig jaar abonnee", vertelde Anna. „Maar we hebben voorheen nog niets kunnen winnen met het bingospel, de puzzelactie of een ander spelletje in de krant."

Grote wens van Anna Vonk is om haar zusters die in de Verenigde Staten wonen, te bezoeken. Daarvoor is het gewonnen bedrag natuurlijk een leuk begin of een welkome aanvulling.

Limburgs dagblad voor oostelijk zuidlimburg

Zaterdag 17 november 1990 ● Pagina 13

HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN. CHEF-EDITIEREDACTIE: FRANK SEUNTJENS. HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE, MARKT 42, TEL. 045-455506; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363;

Schrijfster

● Anke de Vries, de bekende schrijfster van jeugdboeken, is twee dagen te gast op het Heerlense Grotius College. In het kader van het permanente project 'literatuur op school' vertelt zij aanstaande dinsdag en woensdag aan de leerlingen van de eerste en tweede klassen over haar werk en het tot stand komen van haar boeken. De bekendste boeken van Anke de Vries zijn 'Bij ons in de straat', 'Belledonne, kamer 16', 'Medeplichtig' en 'De blauwe reus'. Titels die veel spanning beloven!

Lennon

● Het zal de ware fans van John Lennon en de Beatles niet zijn ontgaan dat binnenkort in Geleen een groots opgezette herdenking plaatsvindt van deze grote tekstschrijver/muzikant. Deze John Lennon-memorial wordt gehouden in de Hanenhof en het belooft druk te worden. De organisatie wordt bestookt met de vraag waar toegangskaarten te koop zijn. Welnu, ze zijn tijdens kantooruren à 10 gulden verkrijgbaar aan de loketten van de afdeling bevolking in de hal van het Geleens gemeentehuis. Let wel op: de openingstijden van het gemeentehuis stemmen niet overeen met de gewone kantooruren. Maar ach, daar houdt de echte fan zich sowieso niet aan op.

Zondagsrijder

● U kent ze wel. De automobilisten die zelfs op de autoweg angstvallig weigeren om harder te rijden dan zestig kilometer per uur. Hautaine snelle jongens noemen deze weggebruikers wel eens 'zondagsrijders'. Een Hoensbroeks meisje, ook op de hoogte van dit fenomeen, toonde zich deze week enigszins verbaasd. Op de achterbank gezeten van haar vaders auto was ze getuige van zijn ongeduld over een voortsukkelende automobilist. Na dit tafereeltje een poosje aangekeken te hebben formuleerde zij haar vraag als volgt: „Papa het is vandaag donderdag. Maar waarom is er dan toch een zondagsrijder op de weg?"

Vroeger

● Ook gehoord in Hoensbroek. In de Kouvenderstraat loopt een stokoud mannetje moeizaam steunend op zijn stok. Hij sleept zich letterlijk voort. Een jongetje van een jaar of vijf bekijkt dat schouwspel nauwkeurig. Hij wendt zich tot zijn moeder en vraagt volkmen argeloos: „Mama, is dat een mannetje van vroeger?"

Doppenset

● De politie van Brunssum hield donderdagmiddag om drie uur een 'goede bekende' aan. De man, een 31-jarige Brunssumnaar met een drank- en drugprobleem, stal in een warenhuis aan de Kerkstraat een auto-doppenset. Met de buit begaf hij zich naar het Koutenveld en probeerde daar in een woning in te breken. Dat was vrij dom, want de bewoners waren thuis, waardoor de inbreker meteen de biezen moest nemen. Daarna bekraste de man met de eerder gestolen doppenset zes auto's. Uiteindelijk hield de politie hem aan in de Poorterstraat. De man beweerde onder invloed van kalmeringsmiddelen, gecombineerd met drank, te handelen. Hij zou zich van de hele escapade niets meer herinneren. Waarschijnlijk herinnert hij zich wel nog de cel van het politiebureau, waarin hij na zijn blackout mocht bijkomen.

Bed

● Een patrouille van de Geleense politie kon donderdag een inbreker op heterdaad betrappen. De man had zich toegang verschaft tot een woning in de Bergstraat. Toen de politie ter plekke verscheen verstopte de inbreker, een 22-jarige man uit Geleen, zich onder het bed in een van de slaapkamers. In zijn kleding werden diverse juwelen aangetroffen. Die wilde hij van de politie niet houden, maar dat begreep u al.

Werkloosheid gestegen door sluiting casino

Van onze verslaggever

HEERLEN – De werkloosheid in de regio Oostelijk Zuid-Limburg is in oktober licht gestegen. Bij het Gewestelijk Arbeidsbureau in Heerlen staan nu 155 werkzoekenden meer ingeschreven dan in september. Het totaal komt daarmee op 12.833, oftewel 10,5 procent van de totale beroepsbevolking. De stijging is voor een niet onaanzienlijk deel te wijten aan de sluiting van het Casino Landgraaf. Ongeveer tachtig croupiers, bouleurs en ander personeel meldden zich vorige maand bij het GAB.

Woordvoerder Ger Moonen van het GAB heeft overigens goede hoop dat de voormalige casinomedewerkers snel aan een andere baan kunnen worden geholpen. „De meesten hebben een behoorlijke vooropleiding en de rest zullen we bij- of omscholen". Ook in de horeca liep de werkgelegenheid terug. Een normaal beeld rond deze tijd van het jaar, aangezien het toeristenseizoen is afgelopen.

Veel vraag naar personeel is er in de sectoren metaal (244 vacatures) en bouw (175 vacatures). Bovendien start Kuron, een bedrijf dat is gevestigd op De Beitel en afstandsbedieningen produceert, binnenkort met de werving van personeel. Kuro heeft zestig produktiemedewerkers nodig.

Om werkzoekenden in regio sneller aan baan te helpen

Arbeidsbureau start met sollicitatieclub

Van onze verslaggever

HEERLEN – Het Gewestelijk Arbeidsbureau in Heerlen start met een sollicitatieclub voor werkzoekenden. Op die manier hoopt het GAB mensen die zes maanden of langer werkloos zijn sneller aan een baan te helpen.

De sollicitatieclub in Heerlen is de vijftigste in Nederland. De ervaring heeft geleerd dat 70 à 80 procent van de deelnemers aan een sollicitatieclub binnen twaalf weken passend werk vinden.

Werkzoekenden worden in groepjes van circa 13 personen geholpen bij het schriftelijk en telefonisch solliciteren naar banen die voor hen geschikt zijn. Onder leiding van twee GAB-consulenten wordt geoefend in het schrijven van brieven en het voeren van telefoongesprekken.

Van de deelnemers wordt verwacht dat zij minimaal twintig uur per week met solliciteren bezig zijn. Dat gebeurt via een intensieve training. Drie weken lang komt de sollicitatieclub wekelijks vier ochtenden of middagen bij elkaar. Bovendien krijgen de werkzoekenden gerichte opdrachten mee naar huis.

Steun

De sollicitatieclub staat in principe open voor alle langdurig werklozen, variërend van LBO'ers tot universitair geschoolden. De maximumleeftijd is bepaald op vijftig jaar, maar daar kan van worden afgeweken. „Groot voordeel van een sollicitatieclub is dat er in groepsverband wordt gesolliciteerd", zegt Gertie Dautzenberg, die samen met Corry Drissen is belast met de coördinatie. „De deelnemers hebben veel steun aan elkaar en staan elkaar met raad en daad terzijde".

Gratis

De eerste sollicitatieclub gaat maandag 26 november van start. Daarvoor is een ruimte gereserveerd in het arbeidsbureau. Begin volgend jaar wordt uitgeweken naar een vast onderkomen in het SCAS-gebouw aan de Heerlense Passage. Het is de bedoeling dat er jaarlijks minimaal elf sollicitatieclubs aan de slag gaan. Deelnemers kunnen gratis gebruik maken van papier, kranten, typemachines en postzegels. Werkzoekenden die buiten Heerlen wonen komen in aanmerking voor een reiskostenvergoeding.

Voor meer informatie kan contact worden opgenomen met de arbeidsbureaus in Heerlen, Kerkrade en Brunssum.

Verboden te voederen

● 'Zeer opmerkelijk'. Dat zeggen vogelkenners over de geboorte van een zwart zwanejong in het Vijverpark in Brunssum. Zwanekuikens zien normaal gesproken het levenslicht in het voorjaar. Vogeldeskundige Schaakxs in Ubachsberg denkt dat deze gril van de natuur alles te maken heeft met het zachte weer. Over de overlevingskansen van het zwanejong is Schaakxs optimistisch. „Als de mensen er maar van afblijven en vooral geen brood in het water gooien. Daar zit zout in en dat kan fataal zijn voor een zwanekuiken", zegt hij.

Foto: DRIES LINSSEN

SWOL tegen sluiting van postkantoren

LANDGRAAF – De Stichting Welzijnswerk Ouderen Landgraaf (SWOL) heeft de hoofddirectie van de PTT met klem verzocht af te zien van sluiting van het postkantoor aan de Brugstraat en de -agentschappen aan de Dr Schaepmanstraat, de Wendelstraat en de Abdissenlaan.

In een brief aan de PTT schrijft de SWOL dat ouderen door sluiting in de problemen komen. Zij zullen in de toekomst niet meer te voet naar het postkantoor kunnen. De SWOL heeft de PTT verder gevraagd contact op te nemen als het sluitingsplan toch wordt doorgevoerd. Dan zou is nauwe samenwerking naar mogelijke alternatieven kunnen worden gezocht.

Aanbod

Eerder bood de Stichting Welzijn Landgraaf (SWL) al aan enkele taken van de PTT over te nemen. De SWL stelde voor in de buurtcentra De Molt en Eikske 1 loketten te openen en die zelf te bemannen. Tot nu toe bleef een reactie van de PTT uit.

Wethouder Gybels vindt CDA-kritiek 'kwetsend'

LANDGRAAF – Wethouder They Gybels van Landgraaf neemt het de CDA-fractie kwalijk dat zij haar kritiek op het financiële beleid van de gemeente bewust op een kwetsende toon heeft verwoord. „Dit raakt niet alleen mij persoonlijk, maar is vooral niet fair tegenover de afdeling financiën van de gemeente. De mensen van die afdeling hebben zelfs in de weekeinden doorgewerkt om de begroting rond te krijgen. Het CDA probeert op deze manier te verhullen dat er problemen zijn."

Gybels reageert op de uitlatingen die het CDA donderdag deed tijdens de beschouwingen op de gemeentebegroting 1991. De fractie noemde het beleid 'ronduit zwak en onsamenhangend' en opperde zelfs de mogelijkheid om een financieel interim-management in te huren.

Coalitie

De PvdA-wethouder vindt dat juist het managementsaspect geen bestuurstaak is maar een opdracht van de gemeentelijke dienst. „Ik heb het dan ook vreselijk moeilijk met de toonzetting waarin het CDA haar kritiek uit." Gybels wil eerst de reacties van de overige wethouders afwachten, alvorens een mening te geven over het voortbestaan van de coalitie.

Man dreigt met 'aids-spuit'

HEERLEN – Een Heerlense drugverslaafde heeft bekend dat hij in Dordrecht een vrouw met een 'aids-spuit' bedreigd heeft.

In de ochtend van zes november had de man zich een shot gezet en hij trok de spuit vervolgens vol met zijn eigen bloed. Toen hij zag dat een vrouw naar een giromaat liep, vertelde hij haar dat hij aids had en nog maar drie maanden zou leven. Als zij hem geen geld gaf, zou hij haar met de spuit steken. De vrouw gaf hem toen driehonderd gulden, waarna de man vluchtte. Een getuige die hem achtervolgde, werd tot twee keer toe bedreigd met de spuit.

De man deed zijn bekentenis tijdens een verhoor dat hem werd afgenomen na zijn recente aanhouding vanwege een inbraak in een pand aan de Kouvenderstraat in Hoensbroek. Hij bekende ook nog drie andere inbraken.

Eigenaar hotel bij opening opvangcentrum Nuth:

'Asielzoekers tegen zichzelf beschermen'

Van onze verslaggeefster

NUTH – De Stichting Vluchtelingenwerk Nuth distantieert zich nadrukkelijk van de kritiek die het Overleg van Vrijwilligers in het Vluchtelingenwerk Oostelijke Mijnstreek heeft geuit op het nieuwe centrum voor asielzoekers in Nuth. De 22 bewoners zullen vandaag hun intrek nemen in het pand aan de Stationsstraat 10.

Het vrijwilligersoverleg vreest dat de gemeente er fout aan doet om 22 asielzoekers in het voormalige hotel-pension De Hoek te huisvesten. De problemen zouden niet te vermijden zijn wanneer zoveel mensen onder één dak moeten samenwonen. Met name het feit dat tien tot twaalf mensen samen twee kooktoestellen en evenveel koelkasten moeten delen, zou om moeilijkheden vragen. Volgens eigenaar Peters van het pand is voor deze indeling gekozen, om de asielzoekers tegen zichzelf te beschermen. „Het gaat om een opvoedkundig aspect. Deze mensen zijn nog niet zo ver dat ze elk een eigen kooktoestel en ijskast op hun kamer kunnen hebben."

Projectgroep

Woordvoerder Van Lanschot van WVC en wethouder Hub Wiekken benadrukten dat er is getracht geen allegaartje van culturen en godsdiensten in het opvanghuis te plaatsen. Mochten er moeilijkheden ontstaan, dan zal de begeleidende projectgroep van belanghebbenden onmiddellijk naar oplossingen zoeken. Van Lanschot zei dat zijn ministerie alle vertrouwen heeft in de opzet die de gemeente Nuth hanteert.

Nieuw systeem vastrecht voor middenstanders

HEERLEN - Zeventig procent van de middenstanders en andere 'kleine zakelijke verbruikers' gaan per 1 januari minder betalen aan vastrecht voor electriciteit. Dit komt doordat de Nutsbedrijven het vastrecht gaan baseren op het veroorzaken van extra kosten.

Tot nu toe werden alle 'kleine zakelijke verbruikers' over een kam geschoren, hoewel er grote onderlinge verschillen zijn, die leiden tot voor de Nutsbedrijven dure pieken. Te denken valt bijvoorbeeld aan winkels die allemaal overdag stroom gebruiken en cafes die 's avonds opereren.

De nieuwe berekening betekent dat alleen de verbruikers beneden de 3500 Kwu per jaar meer moeten gaan betalen. De in totaal 2300 klanten in deze verbruikerscategorie gaan zeven ton minder aan vastrecht betalen, maar dat compenseren de Nutsbedrijven door meevallers elders.

Stichting wil jachtverbod in Simpelveld

Van onze verslaggever

SIMPELVELD - De Stichting voor behoud van Milieu en Landschap in Simpelveld heeft bij het college een verzoek ingediend om de jacht op gemeente-landerijen met ingang van 1 januari 1991 te verbieden in het belang van de fauna. 'Milieu en Landschap' heeft het bezwaarschrift nu ingediend omdat het 6-jarig contract met het raadslid Lei Loozen over de verpachting van de jacht op gemeentegronden binnenkort afloopt.

Loozen heeft het genot van de jacht steeds verdeeld onder de Simpelveldse jagers, maar hij zal dit na 1 januari niet meer doen. Inmiddels heeft de Wildbeheereenheid Voerendaal en omstreken zich bereid verklaard de verpachting van Loozen over te nemen voor een jaarlijks bedrag van 825 gulden. „Daardoor blijft de continuïteit en saamhorigheid binnen de Wildbeheereenheid gewaarborgd. Dit zal leiden tot een goed en verstandig wildbeheer met een gevarieerde wildstand", schrijft het college in een brief aan de raad.

De raad zal tijdens de vergadering van donderdag 29 november in het gemeentehuis van Simpelveld een beslissing nemen over de eventuele verpachting van de jacht op gemeentegronden.

GEBOREN! 15 nov. 1990

Hoera, er is groot feest
voor mij nog wel het meest.
Want wat ik niet had verwacht:
de ooievaar heeft mij een zusje gebracht.
Mede namens mama en papa
laat ik u weten, dat mijn zusje

Saskia

zal gaan heten.

Martijn

Albert en Annita Dols-Zelissen
Roebroekpad 9, 6191 WK Beek

---

†

Bedroefd, maar met grote dankbaarheid voor alles wat hij voor ons betekende, geven wij kennis dat, na het ontvangen van het h. sacrament der zieken, heden, plotseling van ons is heengegaan, in de gezegende leeftijd van 91 jaar, mijn lieve man en onze zorgzame vader, schoonvader, groot- en overgrootvader, broer, schoonbroer, zwager, oom en neef

Alphons Duijsens

erebestuurslid van de kon. harmonie van Mheer
echtgenoot van

Petronella Lacroix

Mheer: Petronella Duijsens-Lacroix
Mheer: Gerard Duijsens
Annie Duijsens-Lanckohr
Mesch: Jenny Lippertz-Duijsens
François Lippertz
Welkenraedt (B.): Willy Duijsens
Anny Duijsens-Bröcheler
Mheer: Frans Duijsens
Mia Duijsens-Vaessen
en al zijn klein- en achterkleinkinderen
Familie Duijsens
Familie Lacroix

6261 NP Mheer, 15 november 1990
Bondelenstraat 4

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op dinsdag 20 november a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de [illegible] tus te Mheer.
Maandagavond om 19.00 uur vigiliedienst in voornoemde kerk.
De overledene is opgebaard in het mortuarium Welpot, Kerkstraat 17a te Eijsden; bezoek dagelijks van 19.00 tot 20.30 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

†

Je handen hebben voor ons gewerkt.
Je hart heeft voor ons geklopt.
Je ogen hebben ons tot het laatst gezocht.
Rust nu maar uit.

Na een werkzaam en liefdevol leven voor het gezin, dat alles voor haar betekende, is plotseling van ons heengegaan, voorzien van het h. oliesel, mijn lieve vrouw, onze goede en zorgzame moeder, schoonmoeder, oma, zus, schoonzus, tante en nicht

Annie Bruls-Slangen

echtgenote van

Guille Bruls

op de leeftijd van 65 jaar.

In dankbare herinnering:
Schinnen: Guille Bruls
Geleen: Phil en René
Crol-Bruls
Edwin, Karin
Spaubeek: José en Wil
Buskens-Bruls
Elma, Bart
Schinnen: Nic Bruls
Ria Koopmans
Angelique, Nicola
Nuth: Truus en Math
Rutten-Bruls
Ralph, Linda
Amsterdam: Willem Bruls
Familie Slangen
Familie Bruls

16 november 1990
Altaarstraat 26, 6365 AK Schinnen

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op dinsdag 20 november om 11.00 uur in de St.-Dionysiuskerk te Schinnen, gevolgd door de begrafenis op de r.-k. begraafplaats aldaar.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijke condoléances.
Maandag a.s. om 18.45 uur avondwake in voornoemde kerk.
U kunt afscheid nemen in een der rouwkamers van De Universele, Hoofdstraat 100, Hoensbroek, bezoekgelegenheid dagelijks van 14.00 tot 15.00 uur en van 19.00 tot 20.00 uur, zondag alleen van [illegible] tot 15.00 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

†

Wat onuitwisbaar blijft,
is wat ten diepste werd gedeeld.

Na een lange en dappere strijd, is, toch nog onverwacht, van ons heengegaan, mijn lieve vrouw, onze fijne moeder, onze dochter en schoondochter

Anna Maria Francisca Tholen

echtgenote van

Jo Salden

* 3-12-1937 † 15-11-1990

Met al haar kracht heeft ze tot het laatst toe geprobeerd haar taak in haar gezin te blijven vervullen, totdat haar ziekte haar dit onmogelijk maakte. Ze is overleden in het Maaslandziekenhuis te Sittard.

Limbricht: J.J.N.M. Salden
Delft: Anneke
Utrecht: Joep
Tilburg: Joris en Evelyne
Sittard: fam. Tholen-Pernot
Geleen: fam. Salden-America

[illegible]weg 34, 6141 LX Limbricht

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op dinsdag 20 november 1990 om 11.30 uur in de kerk van Christus' Hemelvaart, Hemelsley 240 te Vrangendael-Sittard.
Aansluitend zal de begrafenis plaatsvinden op de algemene begraafplaats aan de Wehrerweg te Sittard.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot condoleren vanaf 11.00 uur.
De avondwake vindt plaats op maandag 19 november 1990 om 19.00 uur in voornoemde kerk.
Annie ligt opgebaard in het mortuarium van het Maaslandziekenhuis te Sittard; gelegenheid tot afscheid nemen iedere dag tussen 17.30 uur en 18.[illegible] uur.

Enige en algemene kennisgeving

†

Op 11 november overleed tot onze droefheid, vrij onverwacht, voorzien van het h. sacrament der zieken, op de leeftijd van 85 jaar, mijn dierbare echtgenoot, goede en zorgzame vader, behuwd- en grootvader, broer, behuwdbroer, oom en neef

Pieter Mathias Meurs

echtgenoot van

Maria Mathilda Vonken

Wij bevelen zijn ziel in uwe gebeden aan.

De bedroefde familie:
Kerkrade: M. Meurs-Vonken
Oirsbeek: A.B. Paap-Meurs
A.P. Paap
Den Haag: Sandra
Kerkrade: M.W. Meurs
Utrecht: Peter
Familie Meurs
Familie Vonken

6463 AA Kerkrade, november 1990
Zonstraat 27

De crematieplechtigheid heeft op wens van vader in familiekring plaatsgevonden.

---

†

Wat was je dapper in je lijden,
je bood geen weerstand door te strijden.
Je hebt geduldig afgewacht,
totdat je offer was volbracht.

Op 15 november 1990 overleed thuis in zijn eigen vertrouwde omgeving in de leeftijd van 70 jaar, gesterkt door het h. oliesel mijn lieve en zorgzame man, onze broer, schoonbroer, oom en neef

Herman Greten

echtgenoot van

Annie Curfs

Klimmen: J.C. Greten-Curfs
Familie Greten
Familie Curfs

Kinkershof 1, 6343 BN Klimmen

De plechtige eucharistieviering zal gehouden worden op dinsdag 20 november om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Remigius, waarna de begrafenis plaats zal vinden op de r.k. begraafplaats aldaar.
Bijeenkomst in de kerk.
Overtuigd van uw medeleven liever geen condoleren.
De avondwake wordt gehouden op maandag 19 november om 19.00 uur in voornoemde kerk.
Herman is opgebaard in het uitvaartcentrum van Dela, Grasbroekerweg 20 te Heerlen. Gelegenheid tot afscheidnemen aldaar heden, zaterdag en zondag van 14.00 tot 15.00 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

†

Dankbaar dat hem verder lijden bespaard is gebleven, maar intens verdrietig dat wij hem moeten missen, delen wij u mede dat, toch nog onverwacht, van ons is heengegaan, mijn lieve broer, onze zwager, oom en neef

Gerardus Hubertus Hermans

weduwnaar van

Helena Bosch

Hij overleed in de leeftijd van 72 jaar, voorzien van het h. sacrament der zieken.

De bedroefde familie:
[illegible]
[illegible]

Brunssum, 16 november 1990
Haansberg 6
Corr.-adres: Heugerstraat 15, 6443 BR Brunssum

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op dinsdag 20 november a.s. om 12.00 uur in de parochiekerk van St.-Vincentius a Paulo te Brunssum-Rumpen, waarna aansluitend de crematie zal plaatsvinden in het crematorium te Heerlen [illegible] 18.
Bijeenkomst in de kerk. Er is geen condoleren. [illegible] herdacht in de noveen van maandag 19 november om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.
Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkapel van het St.-Gregoriusziekenhuis te Brunssum, dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur.

Enige en algemene kennisgeving

†

Als leven lijden wordt,
is de dood een verlossing.

Dankbaar dat haar verder lijden bespaard is gebleven, is, toch nog onverwacht, van ons heengegaan, in de verpleegkliniek Schuttershof te Brunssum, in de leeftijd van 86 jaar, mijn lieve moeder, schoonmoeder, groot- en overgrootmoeder

Ferdina Jantina Stanneveld

weduwe van

Johan Willem Hellenbrand

Kerkrade-West: † Wanda
Bronneberg-Hellenbrand
† Adam Bronneberg
Manda en Johan
Brunssum: Wilma Benning-Hellenbrand
Egbert Benning
Landgraaf: Willij Benning
Berny Benning-Dibbets
Danielle
Brunssum: Eddy Benning
Petra Benning-Quaedvlieg
Wilko en Silvana
Brunssum: Astrid Benning

Op wens van moeder, hebben wij haar in stilte te rusten gelegd bij vader op de algemene begraafplaats te Kaalheide.

De plechtige eerste jaardienst voor onze onvergetelijke moeder en oma

Mina Meekels-Op den Kamp

en de jaardienst voor onze vader en opa

Pit Meekels

zal worden gehouden op zondag 18 november om 10.00 uur in de parochiekerk van de H. Willibrordus te Obbicht.

Kinderen en kleinkinderen Meekels

Enige en algemene kennisgeving

†

Het leven is gelijk een zon;
Zij gaat soms op,
zij gaat soms onder.
Er zijn momenten
dat je dit haat;
maar vergeet nooit:
je kunt niet zonder.

In dankbare herinnering aan wat zij voor ons en velen betekende, is na een langdurige ziekte toch nog onverwacht van ons heengegaan, gesterkt door de sacramenten, onze lieve en zorgzame zus Maria.
In stilte heeft zij, omringd door de naaste familie, afscheidgenomen, liefdevol bijgestaan door haar broer, zussen, schoonzus, zwagers, neven en nichten

Josephina Hubertina Maria Francort

op de leeftijd van 64 jaar.

Heerlen: J. Francort
Heerlen: M. Le Doux
Heerlen: G. Francort
Heerlen: R. Francort
Maastricht: J. Francort
Heerlen: A. Ploumen-Francort
P. Ploumen
Heerlen: F. Ploumen-Francort
M. Ploumen
Mariëlle en Arco
Martin en Saskia
Kerkrade: E. Dohmen-Francort
H. Dohmen
Monique
Jacqueline en Sjaak
Angelique en Rob
Pascal
Heerlen: J. Weijmer-Francort
J. Weijmer
Ron en Corine
Jos en Sabrina

15 november 1990
Corr.adres: Hondsrug 3, 6422 PV Heerlen

Ingevolge haar uitdrukkelijke wens heeft de plechtige uitvaartmis plaatsgevonden op donderdag 15 november jl. in de parochiekerk van de Heilige Andreas te Heerlen, waarna bijzetting in het familiegraf te Heerlerbaan.

Stil is de pijn,
intens groot is het verdriet,
door de leegte die jij achterliet.
Maar de liefde die je ons bood,
is niet te onderscheiden van de dood.
Al wat je deed en zei,
blijft in ons hart nabij.

Het is alweer een jaar geleden dat wij afscheid moesten nemen van onze lieve, zorgzame moeder en oma

Wilhelmina (Tieneke) Luth-Ossen

Kinderen en kleinkinderen

De plechtige eerste jaardienst zal worden gehouden op zondag 18 november a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van St. Jozef te Kaalheide, Kerkrade.

Dankbetuiging

Langs deze weg willen wij iedereen hartelijk bedanken voor de zeer vele blijken van medeleven bij het overlijden en de crematie van mijn man en onze lieve [illegible]

Jean Keulers

[illegible] condoléances [illegible] voor ons een [illegible]

[illegible] Keulers
[illegible]

Dankbetuiging

Daar het ons onmogelijk is iedereen persoonlijk te bedanken voor het [illegible] deleven, ondervonden tijdens de ziekte, het overlijden en de begrafenis van mijn lieve vrouw, onze moeder

Mia Otten-Schouteten

willen wij u langs deze weg hartelijk danken voor de vele condoléances, h. missen en bloemen, alsmede voor uw aanwezigheid bij de begeleiding naar haar laatste rustplaats.

Hub. Otten
Nico en Ben

6231 CC Rothem-Meerssen, november 1990
Tussen de Bruggen 82

De plechtige zeswekendienst zal gehouden worden op zondag 18 november om 10.00 uur in de parochiekerk van het H. Hart van Jezus te Rothem-Meerssen.

---

† **Chris Hermans,** 48 jaar, Narcissenstraat 120, 6101 LM Echt. De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden heden, zaterdag 17 november, om 14.00 uur in de parochiekerk van de H. Pius X te Echt.

† **Hubert Heijnen,** 93 jaar, weduwnaar van Alida Boots. Corr.adres: Willem II-singel 15, 6041 HP Roermond. De plechtige h. mis van requiem zal worden opgedragen op maandag 19 november om 11.00 uur in de H. Geestkerk te Roermond.

† **Pol Knoors,** 63 jaar. Corr.adres: Kerkveldsweg West 51, 6101 HR Echt. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden heden, 17 november, om 11.00 uur in de parochiekerk van O.L.V. Onbevlekt Ontvangen te Pey-Echt.

† **[illegible]** van [illegible], 74 jaar, echtgenoot van Maria Janssen, Karel V-str. 36, 6104 BR Koningsbosch. De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden dinsdag 20 november om 10.30 uur in de parochiekerk van O.V. Onbevlekt Ontvangen te Koningsbosch.

† **Broer (Henk) Carstjens,** 45 jaar, Peyerstraat 22, 6101 GD Echt. De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden maandag 19 november om 14.30 uur in de parochiekerk van de H. Lambertus te Echt.

Met leedwezen geven wij kennis van het overlijden van onze gepensioneerde medewerker de heer

S. Pollaert

De heer Pollaert was tot aan zijn pensionering [illegible] 1990, ruim 28 jaar werkzaam bij onze afdeling Bedrijfszelfbescherming.

Directie en personeel
NV Provinciale Limburgse
Elektriciteits-maatschappij

Maastricht, 12 november 1990

Voor het opgeven van familieberichten voor de krant van maandag, bestaat gelegenheid op zondagmiddag tussen 15.00 en 16.00 uur op ons hoofdkantoor, of telefonisch uitsluitend op 045-739886.

Limburgs Dagblad

In de Cramer 37, Heerlen

CDA-motie wordt ook door PvdA-fractie ondersteund

Staten dringen aan op snelle aanleg R-73

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Met grote meerderheid hebben de Staten van Limburg gistermiddag een motie aangenomen waarin wordt aangedrongen op snelle aanleg van de Rijksweg 73, de verbinding van Roermond naar Venlo. Ook de PvdA ondersteunde de motie, hoewel deze partij moeite heeft met het tracé van de weg op de oostoever van de Maas. De PvdA opteert nog altijd voor de westoever. „Maar het belang van de snelle aanleg van de weg, gaat boven een eventuele heroverweging van het tracé," aldus Jan Tindemans, de fractievoorzitter van de PvdA in de Staten. Alleen D'66, de PSP/CPN en de PPR (in totaal vier van de 63 Statenleden) stemden tegen de motie.

Vanuit PvdA-kringen is al langer het geluid te horen dat als het toch tot uitstel komt van de aanleg van de weg (de minister wil de weg eigenlijk pas na 2000 aanleggen) er dan net zo goed over een nieuw tracé gesproken kan worden. PPR-er Wim de Heer lokte de PvdA gistermiddag aardig uit de tent door ook een motie in te dienen waarin die heroverweging van het tracé wordt verwoord. Tindemans reageerde daar nogal fel op door te stellen dat dit een vorm van 'obstructie' is. „De PvdA blijft van mening dat een ander tracé beter is, maar er wordt momenteel veel hinder ondervonden en verkeersoverlast langs de Maas en de verkeersonveiligheid is er groot. De Napoleonsbaan mag wel de onveiligste weg van Limburg genoemd worden. Het is van groot belang dat die weg er komt, temeer daar in de Staten van Limburg en in de Tweede Kamer op democratische wijze het tracé van die weg is bepaald, waar wij ons bij neer te leggen hebben."

De motie van Wim de Heer bleek alleen maar te zijn ingediend om duidelijkheid uit het PvdA-kamp te krijgen. Toen die er na de stemverklaring van Jan Tindemans was – de PvdA dus onomwonden had aangegeven snelle aanleg belangrijker te vinden dan de mogelijkheid van een heroverweging van het tracé – trok Wim de Heer zijn motie op verzoek van gouverneur Mastenbroek in.

Statenbreed werd aan het einde van de derde dag van de behandeling van de begroting 1991 van de provincie, een motie aangenomen voor behoud van de Academie van Bouwkunst in Maastricht.

Verheugd

Blij waren de diverse partijen in de Staten met het besluit van GS om een onderzoek te starten naar de haalbaarheid van schaalvergroting binnen het HBO. GS willen feitelijk één groot overkoepelend samenwerkingsorgaan in de provincie voor deze vorm van onderwijs. Ook gouverneur Mastenbroek heeft zich bereid verklaard zich daarvoor in te zetten. In de komende maanden zal er door de provincie overleg worden gepleegd met de HBO-instellingen in de provincie om te komen tot een plan.

Scheiding

Steeds duidelijker treedt een 'scheiding der geesten' op in de Staten rond het vraagstuk van natuur en milieu. De sociaal-democraten laten steeds indringender hun mening horen over de mogelijkheden die er zijn om natuurgebieden te creëren. Daarvoor mag de landbouw- en de veeteelt fors teruggedrongen worden, ook de grindwinning kan daarmee gecombineerd worden (plan Ooievaar langs de Maas). De PvdA voelt zich gesterkt door plannen van het rijk die ook in die richting wijzen. Ook de kleinere partijen zoals D'66 en Groen Links zijn het daarmee eens.

CDA en VVD echter vinden de hang naar de natuur prachtig, maar willen het economische aspect geen moment uit het oog verliezen. Voor het CDA is accepteren van verslechtering van de situatie bij de boeren, om daarvoor natuurgebieden terug te krijgen, bijna niet te accepteren. De partij wringt zich dan ook in velerlei bochten om aan te geven dat natuurherstel niet mogelijk is. Gisteren zei mevrouw Greweldinger dat het allemaal veel te duur zou worden. Ze berekende acht miljard voor de aanleg van grote natuurgebieden in Limburg. Daar stelt de PvdA dan weer tegenover dat er bij de EG geld te halen is om de landbouw te saneren en landbouwgronden een andere bestemming te geven.

Beide partijen proberen natuurlijk deze 'scheiding' in de Staten terug te vinden in het college van GS. Piet Hilhorst (CDA) en Henk Riem (PvdA) werden min of meer tegen elkaar opgezet. Echter zonder succes. Beide deputés bleven in de Staten met één mond spreken en wisten alle opmerkingen die wezen in een richting van mogelijke onenigheid tussen beiden, zo te pareren dat GS toch als een eenheid naar buiten optreedt. Uitspraken van Riem werden zo genuanceerd dat ze niet in tegenspraak waren met uitspraken van Hilhorst en omgekeerd.

Mestimport

Deputé Drummen maakte nog gewag van zijn voornemen om het mestimport-verbod op te heffen. „Dat verbod is eigenlijk in strijd met het rijksbeleid en verhindert de voortgang van het Intentieprogramma Bodem," aldus Drummen. Hij verwacht overigens eind 1991 een beslissing over een vuilverbrandingsinstallatie te Buggenum waar eventueel ook (gedroogde) mest verbrand kan worden. Overigens denkt Drummen niet dat de drie zuidelijke provincie's met maar één verbrandingsinstallatie toe kunnen. Het plan is er twee te bouwen voor Zeeland, Noord-Brabant en Limburg, één te Moerdijk en de ander in Buggenum.

De aanvragen die vanuit Limburg worden gedaan bij de Raad voor de Kunst blijken niet te deugen. De projecten zijn inhoudelijk wel prima, maar aan de presentatie schort het. Dat zei deputé Ger Kockelkorn gisteren nog. „De wereld van kunst en cultuur moet daar eens iets aan doen," aldus de deputé. Overigens wordt er vanuit Limburg maar incidenteel een beroep gedaan op de Raad voor de Kunst.

De Staten gingen gisteren na drie dagen van beraadslagingen akkoord met de begroting 1991.

Overval op geldloper in scène gezet

HEERLEN – De overval die afgelopen woensdag op een geldloper van de supermarkt Aldi in Heerlen werd gepleegd is in scène gezet. De overvaller en de geldloper hebben dat voor de politie Heerlen bekend. De overvaller bleek gezocht te worden voor een roofmoord die hij 27 oktober in Paal (B.) zou hebben gepleegd.

De geldloper van de Aldi moest afgelopen woensdag een geldcassette met ongeveer 25.000 gulden afgeven aan de overvaller. De politie kon de dader snel daarna aanhouden. Het 'slachtoffer' (de geldloper) werd eveneens gehoord. Uit de verhoren kwam naar voren dat hij – de 27-jarige Heerlense geldloper – samen met een 33-jarige Maastrichtenaar het in scène gezette plan had gesmeed. Als overvaller zou een in België woonachtige Italiaan gevraagd worden die ook inderdaad uiteindelijk de 'overval' pleegde. De buit zou onder de drie betrokkenen gedeeld worden.

De Italiaan werd gezocht voor een roofmoord die 27 oktober in Paal gepleegd werd. Een oudere man werd mishandeld en geboeid en zijn mond werd getaped. De man overleefde de overval niet, vermoedelijk is hij gestikt. Twee andere verdachten in deze roofmoord waren reeds door de Belgische politie gearresteerd. De Belgische overheid zal vragen om de uitlevering van de Italiaan.

Meer stops Intercity in O.-Mijnstreek

Van onze verslaggever

HEERLEN – De Intercitytreinen van Zandvoort naar Heerlen moeten in de toekomst ook stoppen in Hoensbroek, Kerkrade en Landgraaf. Dit staat in een plan dat in opdracht van de Nederlandse Spoorwegen en het Streekvervoer is opgesteld door de Technische Universiteit in Delft.

Zoals bekend vinden de opstellers van het plan dat er vanuit Brunssum een snelbus moet gaan rijden naar het station in Hoensbroek, waardoor ook Brunssum direct op het sneltreinnet wordt aangesloten.

Er zullen dan drie soorten treinen bestaan. Stoptreinen, zoals die er ook nu zijn, intercitytreinen die alleen nog maar in heel grote plaatsen stoppen en de zogenaamde interregiotreinen, die stoppen in 90 Nederlandse plaatsen waar veel reizigers komen. De stations in Hoensbroek, Landgraaf en Kerkrade zouden deze laatste status moeten krijgen.

Rechtbank wil ander rapport 'NMB-overvalster'

Van onze correspondent

MAASTRICHT – De rechtszaak tegen de 29-jarige Olga P. die 20 april en 4 mei van dit jaar de NMB in Heerlen en Kerkrade overviel en daarbij 75.000 gulden buit maakte, is aangehouden tot 3 februari 1991. De rechtbank kon zich niet verenigen met een rapport van de psychiatrische observatiekliniek het Pieter Baan Centrum (PBC) in Utrecht. Het PBC wilde niets weten van een terbeschikkingstelling of een plaatsing hoewel volgens justitie de kans op herhaling groot is.

De rechtbank wil nu dat er een nieuw psychiatrisch rapport komt.

Arbeidsbureau tikt Gijsen op de vingers

Van onze verslaggever

ROERMOND – Bisschop Gijsen mag zijn onderwijsmedewerker drs. L. Bongaarts (41) niet ontslaan. Dat heeft de directeur van het gewestelijk arbeidsbureau Midden-Limburg bepaald.

Bongaarts kreeg in de zomer van 1987 te horen dat er niet langer werk noch geld was, nu bisschop Gijsen zijn bisdom had losgeweekt van de Nederlandse Katholieke Schoolraad door een eigen onderwijsreglement in te voeren. Als bisschoppelijk gedelegeerde voor het onderwijs vocht Bongaarts zijn dreigend ontslag aan. Met steun van de CNV-bond CFO verzocht hij het arbeidsbureau de ontslagaanvraag niet te honoreren.

Met succes, want het arbeidsbureau vindt dat het bisdom weliswaar zijn onderwijsbeleid naar eigen bevinden mag bepalen. Maar dat de gevolgen ook voor rekening van het bisdom komen. Bovendien vindt het arbeidsbureau dat het bisdom voorbarig heeft gehandeld door op ontslag aan te sturen van de overigens nog altijd voor 'Gijsen' werkzame geschiedenisleraar Bongaarts.

● *De in beslaggenomen verzameling Hummel-beeldjes.* Foto: DRIES LINSSEN

Kerkraads echtpaar verdacht van stelen Hummel-beeldjes

Van onze verslaggever

KERKRADE/SIMPELVELD – Verdacht van het stelen van zeker vijftig kostbare Hummelbeeldjes zit een echtpaar uit Kerkrade sinds gisteren vast op het politiebureau van Brunssum.

Hun arrestatie vond plaats in Simpelveld, waar zij gisteren gehoord werden over een 'Hummel' die de dag daarvoor was gestolen uit een winkel waar zij ook waren geweest. Hoewel het echtpaar ontkent de in hun woning aangetroffen Hummel-verzameling te hebben gestolen, heeft de politie een vrij aardig beeld gekregen van de wijze waarop het echtpaar te werk ging.

Hun methode was steevast dezelfde. De winkelier werd gevraagd of hij een even dure als zeldzame Royal Albert-schaal had. Zodra de winkelier achter in het magazijn ging kijken of telefoneerde met de leverancier, greep het echtpaar zijn kans.

Politie-woordvoerder Brunssum: „Dat we steeds met hetzelfde echtpaar te maken hadden, werd pas duidelijk toen de leverancier in de gaten kreeg dat hij steeds gebeld werd door winkeliers met de vraag naar zo'n Royal Albert-schaal bij wie even later een Hummel werd vermist."

Toen het Kerkraadse echtpaar onlangs in een winkel in Valkenburg zijn adres achterliet vanwege een bestelde Hummel, wist de politie eindelijk waar zij moest zoeken. Toen de zoveelste aangifte, nu dan in Simpelveld, van een gestolen Hummel binnenkwam, kon het echtpaar worden gearresteerd.

Staf dubt over stellen gewetensvraag 'Bent U chantabel?'

Gijsen wil strengere selectie benoemingen

Vervolg van pagina 1

Nu deken Maessen en deken Punt de gedoodverfde vicarissen zijn, valt de terugkeer van Wim van der Valk naar Roermond op een vooraanstaande post binnen het bisdom Roermond te betwijfelen. Hij was deze week in Roermond, waar hij een informeel gesprek heeft gehad met mgr Castermans. Deze heeft verklaard dat Van der Valk nog geen post is aangeboden, nadat hij een jaar geleden uit zijn leidinggevende functie bij het missiebureau ontheven is na zijn kritiek op het beleid van de bisschop tijdens de Hubertusmis in het MECC, eind vorig jaar. Bij zijn terugkeer naar Roermond – hij verblijft momenteel in Antwerpen – heeft Van der Valk zelf vraagtekens geplaatst.

Geweten

Uit het verslag blijkt dat de staf de oorzaak van deze affaires uitsluitend en alleen zoekt in het „weer boven komen van oude verhalen dat de bisschop zich omringd met medewerkers die hij in de hand kan houden en ja-knikkers." De reden van de brede geruchtenstroom is volgens de staf het lam leggen van de activiteiten van Gijsen.

Centraal op de bisschoppelijke stafvergadering van 12 oktober stond de toenemende kritiek vanuit katholiek Limburg, zowel priesters als gelovigen, op de levenswandel van (naaste) medewerkers van bisschop Gijsen. Zonder in het verslag namen te noemen was de discussie een gevolg van de ontuchtelijke affaire rond pastoor Van Lieshout (Eygelshoven) en de homofiele relatie tussen kapelaan Van Opstal (Tegelen) en Lemmens, conrector van het seminarie in Rolduc en vormheer van bisschop Gijsen.

Hierop aansluitend heeft de staf zich wel afgevraagd of kandidaten voor topfuncties binnen het bisdom voortaan de volgende vraag moet worden voorgelegd: is er in je leven iets geweest waarop je chantabel bent? Eenduidig blijken Gijsen c.s. hierover niet te zijn. Tegenstanders van deze gewetensvraag merken namelijk op dat „door zo te handelen alle bestuurders onmogelijk wordt."

● *Mgr Gijsen*

In dezelfde vergadering is ook gesproken over de gebouwen van het bisdom aan de Swalmerstraat Roermond die verhuurd zijn aan het ministerie van landbouw en gedeeltelijk aan justitie. De directie landbouw, natuur en openluchtrecreatie in de provincie Limburg zal verhuizen naar nieuwbouw op het voormalig slachthuisterrein aan de Slachthuisstraat Roermond. Eind '92 komen de door het ministerie gehuurde kantoorruimten vrij.

Seminarie

De bisschop denkt erover om de top van het seminarie (het laatste jaar en het diakonaatsjaar) plus de vorming van jonge priesters naar een andere lokatie over te brengen, mogelijk naar de Swalmerstraat. Volgens woordvoerder Ad Jansen bestaan er nog geen concrete plannen en heeft het bisdom daarvoor nog tot '93. Daarbij komt dat justitie daar nog gehuurd zit.

'Strafvorderlijk tintje' aan werk rijksrecherche

Justitie kondigt breder onderzoek Susteren aan

Van onze verslaggever

SUSTEREN/MAASTRICHT – De rijksrecherche zal bij de gemeente Susteren overgaan tot een breder, strafvorderlijk getint onderzoek. Dat heeft hoofdofficier van justitie, mr J. Franssen in Maastricht, gisteren verklaard. Het openbaar ministerie weigert in te gaan op de inhoud van het onderzoek, dat volgt op een eerder in oktober door de rijksrecherche ingesteld onderzoek, dat een voorlopig en oriënterend karakter droeg.

De rijksrecherche valt rechtstreeks onder het ministerie van Justitie en wordt doorgaans ingeschakeld voor onderzoeken waarbij ambtenaren zijn betrokken. In politiek Susteren wordt ervan uitgegaan dat de naspeuringen van de rijksrecherche tot nu toe gericht zijn op de mogelijke belangenverstrengeling bij de gemeentesecretaris E. Montforts, door een nevenfunctie die hij had als commissaris van een onroerend goed-bemiddelaar. Voor het oriënterend onderzoek zijn onder andere de twee wethouders van Susteren verhoord.

Hoofdofficier Franssen wilde gisteren niet ingaan op de vraag of de secretaris bij het breder onderzoek, waartoe nu wordt overgegaan, betrokken is. Door te spreken van een strafvorderlijk onderzoek, gaf hij evenmin aan of Justitie voldoende aanleiding heeft tot vervolging over te gaan, maar dat het verloop van het tot nu toe verrichte (voor)onderzoek op een rijtje wordt gezet. Het oriënterend onderzoek, dat medio oktober werd gestart, is volgens mr.Franssen nog niet helemaal afgerond.

Cautie

De informatie die de recherche inmiddels heeft verstrekt, is voor de hoofdofficier aanleiding 'uit veiligheidsoverweging' het breder onderzoek te gelasten. „Mensen die nu gehoord worden krijgen de cautie," lichtte mr.Franssen toe. De cautie dient ervoor mensen tegen hun eigen veroordeling te beschermen, voor het geval zij een verklaring afleggen die later tegen hen gebruikt kan worden.

Justitie gaat uiterst voorzichtig om met informatie over het onderzoek van de rijksrecherche in Susteren. „Over de rest van het onderzoek wil ik geen mededelingen doen. Tegen wie of wat het wordt ingesteld ligt in het midden," aldus de Maastrichtse hoofdofficier. Ook met betrekking tot het oriënterend onderzoek noemde hij geen namen.

Gemeentesecretaris Montforts, die vorige week tijdelijk met ziekteverlof is gegaan, ziet sinds de instelling van het oriënterend onderzoek af van commentaar en deed dat ook gisteren.

België-gangers moeten OV-kaart in Utrecht halen

MAASTRICHT – Studenten van de Rijksuniversiteit Limburg te Maastricht, die 'even over de grens' zijn gaan wonen moeten in Utrecht hun OV-jaarkaart gaan halen. Dat kost ze 50 gulden aan reisgeld. Voor een student is dat een fiks bedrag en er zijn al boze reacties.

Het weekblad van de RL meldt dat studenten die in de Belgische dorpjes Vroenhoven, Kanne en Veldwezelt wonen (en dat zouden er enige honderden zijn) in het geweer zijn gekomen. Een groepje kamerbewoners uit Veldwezelt heeft al een boze brief geschreven naar het hoofdpostkantoor in Utrecht waar de OV-kaarten voor de 'België-gangers' liggen. Ze hebben de directeur van het postkantoor gevraagd de kaarten naar Maastricht te sturen.

Raadsman niet uitgenodigd bij Oslo-confrontatie:

'Waar verdediging ophoudt, komt rechtsstaat in geding'

Van onze correspondent

MAASTRICHT – „Waar de verdediging ophoudt, komt de rechtsstaat in het geding". Dat heeft raadsman mr. Marchal gisteren tijdens een pleidooi voor de Maastrichtse rechtbank gezegd. Hij hekelde het feit dat een raadsman van een verdachte niet wordt uitgenodigd bij een zogenoemde Oslo-confrontatie waarbij een getuige de dader aanwijst uit een groep van meestal zes personen.

„Hoewel die identificaties door een getuige voor de bewijsvoering essentieel zijn, gebeurt dat niet op de zitting, maar tijdens het voorbereidend onderzoek. Omdat de raadsman niet bij een Oslo-confrontatie aanwezig is, is elke controle op een juiste gang van zaken door zowel rechtbank als verdediging onmogelijk", zei de raadsman.

De raadsman zocht voor zijn opvatting aansluiting bij de bepaling in het wetboek van strafvordering die regelt dat als de getuige niet ter zitting verschijnt, de raadsman bij het verhoor van die getuige wordt uitgenodigd.

Ziekenhuis

Officier van justitie mr. Van Hilten eiste gisteren een gevangenisstraf van twee jaar tegen de cliënt van mr. Marchal.

De man, een 27-jarige Maastrichtenaar, moest zich verantwoorden voor een mishandeling gepleegd op 13 mei van dit jaar in de Kleine Gracht in Maastricht. Het slachtoffer liep daarbij een beenfractuur op waarvoor hij vijf maanden in het ziekenhuis moest worden behandeld. Juist voor dit delict putte de officier bewijs uit de identifactie van een getuige na een Oslo-confrontatie.

De verdachte, de 27-jarige H., werd verder verweten dat hij ene E. op 4 juli afperste, op 10 augustus inbrak in een woning in Maastricht, op 11 mei zijn ex-zwager mishandelde, op carnavalszondag ene R. afperste en op 22 mei een motor stal.

H. gaf gisteren alleen de diefstal van de motor toe: „Ik was moe en op zoek naar een vervoermiddel".

„Gielke H., gepokt en gemazeld in het criminele milieu, weet dat hij van bekennen niet veel wijzer wordt", verklaarde de officier het gedrag van de verdachte. „Agressief gedrag en intimidatie lopen als rode draad door zijn dagelijks optreden, hij heeft een strafblad zo dik als een krant." Van Hilten eiste achttien maanden voor deze feiten en tevens de tenuitvoerlegging van zes maanden voorwaardelijke straf van een vonnis van 3 februari 1989.

Uitspraak 30 november.

● *Volgens de nieuwe richtlijnen moet een chef van een zieke rijksambtenaar binnenkort snel na de ziekmelding bij de ondergeschikte voor de deur staan om te informeren naar de oorzaak van het ziek-zijn.* Foto: DRIES LINSSEN

Chef bezoekt ambtenaar ...maar niet op vrijdag

HEERLEN – Veel chefs bij overheidsinstanties zullen in ieder geval op vrijdag níet in staat zijn hun zieke ondergeschikten te bezoeken. Of ze nemen die dag hun ATV op, óf ze zitten 'de hele dag in vergadering' en 'kunnen ook niet meer gestoord worden'. „Belt u maandag maar terug."

Gisteren werd bekend dat het ministerie van binnenlandse zaken de directe chefs bij rijksoverheidsinstanties gaat verplichten om met de zieke te gaan praten om er achter te komen wat de oorzaak van het ziekthuis-zijn is. Een telefonade langs de verschillende onderdelen van de ministeries, gevestigd in Roermond, Maastricht, Heerlen en Hoensbroek gaf gisteren een teleurstellend beeld. Bij meer dan tien verschillende ministerie-onderdelen waren alles bij elkaar slechts één chef en één secretaresse in staat of genegen commentaar te geven.

De chef van de bedrijfsadministratie van staatbosbeheer (landbouw, visserij en natuurbeheer) O. Dols is van oordeel dat Dales' idee voor het bezoek aan huis 'een goed idee' is. „Ik kan me echter gevallen voorstellen waarin het beter is om nu juist níet de chef op een zieke af te sturen, maar een onafhankelijk persoon", aldus Dols. De dienstzorg postactieve militairen van het ministerie van defensie, gevestigd in Heerlen liet via een secretaresse weten: „Doorgaans betreft het huis-tuin-en-keukenziekten. Maar mochten de chefs een diepere relatie bespeuren tussen ziekte en werk dan zal de bedrijfsarts gewaarschuwd worden. Onze chefs zien de maatregel van hogerhand niet als iets nieuws", aldus de secretaresse.

Technieken nierdialyse duidelijk verbeterd

MAASTRICHT – Met behulp van eenvoudige geluidsgolftechnieken zijn complicaties bij nierpatiënten vroegtijdig te herkennen en daardoor ook sneller te behandelen. Dit is één van de conclusies van ruim 350 nierspecialisten en vaatchirurgen uit twintig landen die gisteren bijeen waren voor een meerdaags congres in Maastricht. Ook is een nieuwe ballontechniek besproken om problemen op te lossen bij nierdialyse.

Belangrijk noemde dr J. Tordoir van de afdeling Chirurgie van het Academisch Ziekenhuis in Maastricht ook nieuwe soorten aansluitingen op het lichaam van nierpatiënten waardoor het bloed sneller van gifstoffen ontdaan kan worden.

Voorheen duurde driemaal per week een dialyse circa zes uur per keer. Nu is het mogelijk, aldus dr Tordoir, de duur van de dialyse tot drie hooguit vier uur te beperken.

Amerikaanse specialisten zijn bezig met dagelijkse spoelingen van telkens één tot anderhalf uur. De door hen ontwikkelde methodieken komen de lichamelijke toestand van de nierpatiënten zeer ten goede.

Ook zijn methoden besproken die snellere diagnoses mogelijk maken. Ook de niertransplantatie kwam aan de orde waarbij de noodzaak werd bepleit van een vergroting van het aantal donornieren. Alleen al in Nederland staan duizend patiënten op een wachtlijst. Jaarlijks kunnen er van hen hoogstens 400 geholpen worden.

Acht jaar geleden vond in Maastricht een soortgelijk congres plaats. Sinds het eerste, zo deelde dr. Tortoir mee, is een heel duidelijke voortgang geboekt op het gebied van betere spoeltechnieken. De dialysebehandeling die meer dan 3.100 nierpatiënten in Nederland moeten ondergaan kan veiliger en sneller geschieden met minder kans op complicaties.

Jubileum Rank Xerox

VENRAY – Staatssecretaris Y. van Rooy, gouverneur E. Mastenbroek en tal van andere hoogwaardigheidsbekleders vieren vandaag het 25-jarig bestaan van de Venrayse vestiging van Rank Xerox.
Bij de opening in 1965 werd de vestiging een doorbraak in de eenzijdige industriële ontwikkeling van Venray genoemd. De bouw van de fabriek kostte ƒ 40 miljoen. Het was op dat moment de grootste buitenlandse investering in Limburg.
Sindsdien heeft Rank Xerox in totaal ƒ 625 miljoen in Venray geïnvesteerd. De jaaromzet is nu ƒ 1,6 miljard. Dat geld wordt bijna volledig uit de export gehaald. Aanvankelijk maakte Rank Xerox alleen verbruiksartikelen voor kopieermachines, later werd dat uitgebreid met assemblage en het maken van onderdelen en electronica.

Sociaal plan bij Océ

VENLO – Er komt een sociaal plan voor de 250 medewerkers van Océ die wegmoeten bij het bedrijf. De vakbonden, ondernemingsraad en de directie van Océ hebben daar overeenstemming over bereikt.
Océ zal proberen om met gebruikmaking van de Regeling Vervroegde Uittreding (VUT), de Individuele Vertrekregeling en het normale verloop zoveel mogelijk personeel intern te herplaatsen. Medewerkers die elders naar een baan zoeken, krijgen alle medewerking van het bedrijf. Als geen van die oplossingen soelaas biedt, zal ontslag worden aangevraagd.

Vijf Limburgse scholen bij proefproject

HEERLEN – Vijf Limburgse scholen nemen deel aan een proefproject dat een intensievere samenwerking tussen Europese onderwijsinstellingen ten doel heeft en een betere afstemming van het onderwijs in de verschillende Europese landen op de arbeidsmarkt.

Maandag wordt de samenwerking tussen de 12 Duitse en evenveel Nederlandse scholen officieel bekrachtigd tijdens een bijeenkomst in de Maaspoort te Venlo.

De vijf Limburgse scholen die aan het project deelnemen zijn het Bouwens van der Boijcollege in Panningen, scholengemeenschap Sintmeerten in Heerlen, scholengemeenschap Sint Antonius Doctor College, Rijksscholengemeenschap Den Hulster in Venlo en de Mavo Sint Anna in Geleen.

De activiteiten die de leerlingen en de docenten in het kader van dit project ondernemen zijn erg gevarieerd. Zo zullen Nederlandse leerlingen Duitse bedrijven bezoeken en vice versa. Bedrijfsfunctionarissen en beroepskeuze-adviseurs zullen scholen over de grens bezoeken om de leerlingen te informeren over de arbeidsmogelijkheden in hun land. De Nederlandse leerlingen zullen tevens beroepenmanifestaties bezoeken. Binnen de scholen worden Euregionale projectweken gehouden.

Bijeenkomst VVD in Horn

MAASTRICHT – De Kamercentrale Limburg van de VVD houdt vandaag in 'De Postkoets' in Horn een bijeenkomst over 'Integratie van ruimtelijke ordening, milieubeleid, landbouw en waterhuishouding'. Tweede Kamerlid voor de VVD A.J.Veldhuis, begint om 10.00 uur met een inleiding. Ter voorbereiding op de discussie is een aantal stellingen geformuleerd. De conclusies van deze provinciale bijeenkomst worden naar voren gebracht tijdens het landelijke thema-congres over dit onderwerp.

Verbod op petjes in Sittardse gevangenis

Van onze verslaggever

SITTARD – De gevangenen in 'de Geerhorst' in Sittard mogen geen petje met het opschrift 'Bah cipier' dragen. De directie van de strafgevangenis heeft dat verboden. Een groep van meer dan tien gevangenen heeft daarop hun raadsman, mr H. Peters in Sittard, ingeschakeld en protest aangetekend bij de beklagcommissie van de inrichting.

Volgens de advocaat ging het om een ludieke actie en zouden de petjes al langer in een van de afdelingen (de strafinrichting kent verschillende onderdelen) ook een tijd lang toegestaan zijn. Steeds meer gevangenen gingen echter een petje dragen, waarvan het opschrift volgens de directie de tucht binnen de inrichting ondermijnt.

Toen de gevangenisleiding lucht kreeg van de beschreven petjes werd het verbod ingesteld, volgens plaatsvervangend directeur drs N. Plitscher omwille van de orde en veiligheid. Hij vindt dat de tegenstelling, die er nu eenmaal tussen de bewaker en de gevangene is, niet extra vergroot mag worden. „Dat is niet bevorderlijk voor het klimaat," aldus Plitscher die zei dat over de kwestie overleg is gevoerd met een commissie van gedetineerden.

Commissie

De klachten over het 'petjesverbod' moeten nog worden behandeld door de beklagcommissie, die is samengesteld uit de Raad van Toezicht van 'de Geerhorst'. Mr. Peters denkt echter dat het verbod juridisch niet zo eenvoudig te verdedigen is. Volgens hem kan het verbod ook als een aantasting van de vrijheid van meningsuiting opgevat worden.

De raadsman werd in oktober ook ingeschakeld door gevangenen die zich geïntimideerd voelden door de directie, die in sommige gevallen gedreigd zou hebben met overplaatsing naar een andere gevangenis. Een aantal gevangenen dreigde toen met een kort geding, maar zover is het niet gekomen.

Maandelijks deponeren de gevangenen van het ruim 200 cellen grote complex in Sittard gemiddeld 15 klachten bij de beklagcommissie. Op dit moment is het aantal sinds de opening in het voorjaar van 1990 de 100 gepasseerd. Het overgrote deel van de klachten wordt niet ontvankelijk of ongegrond verklaard. Klachten die gegrond werden verklaard, hadden voor een groot deel betrekking op vormfouten.

Meer dan eens doen de gedetineerden een beroep op een advocaat, voor de behandeling van de klacht in de commissie. Vanaf de opening van de gevangenis heeft de advocatenpraktijk waar mr. Peters werkt zo'n 20 tot 25 zaken behandeld.

Verdacht van aandeel in cocaïnetransporten

Acht jaar cel geëist tegen Kerkradenaar

HAARLEM – Tegen de 36-jarige K.C. uit Kerkrade is gisteren voor de rechtbank in Haarlem acht jaar onvoorwaardelijke gevangenisstraf geëist. De man zou een leidinggevende rol hebben gespeeld bij twee cocaïnetransporten vanuit Curaçao naar Nederland.

Het grootste transport, bijna 20 kilo cocaïne, werd 1 mei dit jaar op de luchthaven Schiphol onderschept. De drugs zaten verstopt in de bagage van twee koeriers, van wie er een al eerder een pakketje met twee kilo cocaïne in Curaçao had opgehaald. De koeriers zijn kort geleden veroordeeld tot gevangenisstraffen van zes en vijf jaar.

De Kerkradenaar wordt ervan beschuldigd over beide drugszendingen de leiding te hebben gehad. Hij ontkent zijn betrokkenheid niet, maar zegt een volstrekt ondergeschikte rol te hebben gespeeld. Volgens C. was de leiding van de smokkelorganisatie in handen van de 33-jarige J.L. uit Hoensbroek. Diens strafzaak werd gisteren uitgesteld, omdat er nog een psychiatrisch rapport over hem moet worden uitgebracht.

De Kerkradenaar gaf gisteren voor de rechtbank toe dat hij dit jaar zeer geregeld naar Curaçao is gereisd. Het doel van die reizen was volgens hem echter niet de drugshandel, maar het regelen van een echtscheiding.

Tijdens het verblijf van de verdachte op Curaçao zou hij op verzoek van zijn vriend L. contact hebben gelegd met twee Colombianen. Die leverden twee kilo zuivere cocaïne in ruil voor 20.000 gulden. C. zorgde vervolgens dat de cocaïne bij de koerier terecht kwam, die de partij zonder kleerscheuren voorbij de Nederlandse douane loodste.

De Kerkradenaar heeft erkend dat hij ook bij de voorbereiding van het tweede drugstransport betrokken is geweest. „Maar ik was niet meer dan een tolk", zo benadrukte hij meermalen tegenover de rechtbank.

Belangrijk

Volgens officier van justitie mevrouw mr J. Kuitert probeert iedereen in deze zaak elkaar de schuld in de schoenen te schuiven. Dat C. echter het belangrijkste aandeel heeft gehad, staat voor de officier als een paal boven water. Zij leidt dat vooral af aan de verklaringen die de twee koeriers over de Kerkradenaar hebben afgelegd.

Hieruit zou blijken dat C. de eindverantwoordelijkheid had over de gang van zaken. „We spreken hier over een zeer professionele organisatie", zei officier mevrouw Kuitert. „Een organisatie die over voldoende mogelijkheden beschikte om de cocaïne in Nederland af te zetten. Een partij van bijna 20 kilo is niet mis".

Volgens advocate mr T.H. Klop kan de Kerkradenaar hooguit medeplichtigheid aan de drugssmokkel worden verweten. Zij pleitte voor een aanzienlijk lagere straf dan de officier had geëist.

De rechtbank doet op 30 november uitspraak.

Minister Maij-Weggen antwoordt op Kamervragen

Kosten islolatie 'Beek' via privatisering RLS

Van onze verslaggever

...N HAAG/GELEEN – Het ministerie van Verkeer en Water...at wil zijn bijdrage aan het tweede isolatieprogramma voor ...egveld Beek (ƒ 60 miljoen) bekostigen uit privatisering van ...Rijksluchtvaartschool. Uit welke begrotingspost het minis...ie van VROM de toegezegde ƒ 15 miljoen zal putten is nog ...duidelijk. Dit blijkt uit antwoorden van minister Maij-Weg...n op schriftelijke Kamervragen over de uitbreiding van de ...mburgse luchthaven.

...name PvdA'er Jelle Feenstra ...e enkele maanden geleden grote ...agtekens bij de financiering van ... aanvullende woningisolatie, ...araan zoals bekend Economische ...ken ƒ 20 miljoen bijdraagt uit ...ddelen die eigenlijk zijn bestemd ...or de Oostelijke Mijnstreek. ...enstra had ook gevraagd wat het ...binet zou gaan doen als ook andere luchthavens voor bijdragen aan ...latieprojecten zouden aankloppen.

...j-Weggen erkent dat een precedent geschapen wordt maar vreest ...consequenties niet. Ze stelt dat ...rijksbijdrage aan de woningisola...als een uitzondering beschouwd ...et worden maar sluit niet uit dat ...k andere vliegvelden straks op ...steun kunnen rekenen. „Dan ...et opnieuw een afweging wor...n gemaakt", laat ze de Tweede ...mer weten.

...nsequenties

...bewindsvrouw rechtvaardigt dergelijke rijksbijdragen, waarmee wordt afgeweken van het principe dat de vervuiler (de vliegmaatschappijen) betaalt. Volgens haar zijn immers de financiële consequenties van de tijdelijke geluidsnorm voor 'Beek' erg groot en gelden in het buitenland voor luchthavens geen of soepelere normen, wat hun concurrentiepositie ten opzichte van een strenger genormeerde luchthaven als vliegveld Beek versterkt.

Het tweede isolatieprogramma gaat ruim ƒ 200 miljoen kosten. Eventuele meerkosten – die door Maij-Weggen overigens niet worden verwacht – komen voor rekening van de provincie, mits de geluidsnormen tussentijds niet worden aangescherpt. Maij-Weggen stelt dat de maximale bijdrage van het Rijk (ƒ 95 miljoen) is vastgelegd. Ze geeft echter niet aan of het Rijk meer zal bijdragen als de garantstelling van de provincie voor de meerkosten vervalt door een verdere aanscherping van de geluidsnorm, ondanks vragen op dit punt.

Enkele kamerleden hadden ook gevraagd welke consequenties het hanteren van de Griefahn-geluidsnorm zou hebben voor de omwonenden. De minister antwoord dat de gekozen norm de nadelige consequenties van nachtvluchten voor de omwonenden het meest genuanceerd weergeeft. Ze gaat er op grond van deze norm vanuit dat rond de luchthaven door nachtvluchten maximaal 3.500 tot 4.000 mensen zullen ontwaken, de groep mensen die het gevoeligst voor geluid is.

Verdergaande isolatiemaatregelen zullen dit aantal naar haar mening nauwelijks verminderen. Ontwaakreacties kunnen worden voorkomen als nachtvluchten worden verboden maar volgens de minister kan dit onmogelijk omdat de Oostwestbaan dan niet rendabel te maken is.

Voor vliegveld Beek is gekozen voor een tijdelijke geluidnorm. De overheid streeft ernaar te komen tot een uniforme, landelijke geluidnorm. Of de rekenmethode van Griefahn daarvoor opnieuw als basis wordt genomen, hangt af van de gevolgen die dat zal hebben voor Schiphol, Nederlands belangrijkste luchthaven. De landelijke norm zal in elk geval een afweging zijn van alle belangen, zowel de econmische als de milieu-hygiënische, schrijft Maij-Weggen de Tweede Kamer.

...S vragen meer geld voor ...odemsanering

...ASTRICHT – GS van Limburg ...gen minister Hans Alders van ...OM om meer geld voor de bo...msanering in de provincie. In een ...ef aan de bewindsman schrijft ...Limburgse college dat 3,2 mil...n in 1991 en eenzelfde bedrag in ...2 absoluut te weinig is.

...aantal verontreinigde terreinen ...Limburg is zo groot dat GS zeker ...miljoen gulden per jaar van het ...nodig hebben om de nood ...gszins te lenigen. Nou heeft mi...ter Alders Limburg al wat extra's ...even, want dit jaar krijgt de pro...cie 1 miljoen erbij voor de bo...msanering en volgend jaar 1,6 ...joen. In totaal kan er dit jaar dus ...r 4,2 miljoen worden uitgegeven ...bodemsanering en in 1991 voor ...miljoen. Maar ook dat bedrag ...t ver onder de maat bij de 7,6 ...joen die GS denken nodig te ...ben.

...zeggen zeer teleurgesteld te zijn ...de minister vasthoudt aan een ...bedrag van 3,2 miljoen per jaar ...lleen hier en daar wat extra's wil ...huiven als daar de ruimte voor

● *De sprekers op het symposium in Heerlen. Tweede van links N. Kondoh van Mitsubishi, geheel rechts A. Deleye.* Foto: DRIES LINSSEN

Superioriteitsgevoelens uit het Verre Oosten:

'Bedrijfsleven moet Japans leren praten'

Van onze redactie economie

HEERLEN – „Het razendsnel groeiende aantal Japanse bedrijven in dit land hoeft niet per se een bedreiging te vormen voor de Nederlandse toeleverende industrie, maar dan moet het bedrijfsleven wel snel een ander houding ten opzichte van de Japanners aannemen." Dat zei N. Kondoh, directeur bij Mitsubishi Nederland BV, gisteren in Heerlen op een symposium over de rol van de auto-industrie in de economie.

Nederlanders moeten volgens Kondoh hun trots laten varen en bereid zijn om de Japanse taal te leren, want de Japanners zelf hebben er meestal een enorme hekel aan om in het Engels of een andere taal te moeten communiceren. Verder moeten Nederlandse toeleveranciers zich veel flexibeler opstellen. Ze mogen nooit het principe 'de klant is koning' uit het oog verliezen.

Met die raadgevingen slaagde Kondoh er niet in om bij de aanwezigen de angst weg te nemen dat de Japanse bedrijven een bedreiging vormen voor de Nederlandse industrie. „Een treurige zaak", aldus Kondoh. En hij probeerde vervolgens begrip te kweken door te schetsen hoe Japan in het verleden als 'underdog' heeft geleerd om goedkopere kwaliteitsprodukten te maken. „Export is voor Japan nog steeds een zaak van leven of dood." Dat noodzaakt ons om goedkope en goede produkten te maken en die op grote schaal te verkopen."

Superieur

Kodoh constateerde dat de Japanners – na jaren met een minderwaardigheidsgevoel te hebben rondgelopen – nu het niveau hebben bereikt waarop ze hun Westerse leermeesters van weleer hebben ingehaald. „Het minderwaardigheidscomplex heeft plaatsgemaakt voor een superioriteitsgevoel in Japanse industriële kringen."

Maar toch moeten de Japanse bedrijven niet als een bedreiging worden gezien, hield Kodoh vol. Er bestaat volgens hem geen 'NV Japan' van bedrijven die elkaar via 'Jap-Jap-relaties' met opzet de bal toespelen. „Iedere Japanse fabrikant heeft zijn eigen produktie- en kwaliteitsnormen. Als de lokale Nederlandse toeleveranciers daar aan kunnen voldoen, kunnen er best zaken worden gedaan."

Deleye

Een andere spreker op het symposium – en gezien zijn onderhandelingen met Mitsubishi zeer goed op de hoogte van de toenemende Japanse invloed – was president-directeur A. Deleye van Volvo Car BV. „De Japanners exporteren zowat de helft van alle auto's die ze maken. Daar kunnen de Europeanen en Amerikanen niet aan tippen," wist Deleye. De Japanners zijn ook het best uit de jaren '80 gekomen door internationaler te gaan werken en met minder kosten meer kwaliteit te maken, vervolgde hij zijn lofzang.

„We zullen af te rekenen hebben met de toenemende zware concurrentie van de Japanners. Of wij willen of niet, de consument zal ons verplichten de 'Global Standards' die zijn vastgelegd door de Japanners te evenaren en te verbeteren. Dat betekent dat de produktiekosten drastisch omlaag moeten. In Nederland zijn die kosten (mede door het hoge ziekteverzuim) al 25 procent hoger dan in Japan; in Duitsland maar liefst 40 tot 50 procent."

„Samenwerking – en dus niet overname – zal het toverwoord worden," concludeerde Deleye, mogelijk refererend aan de mogelijke overname van zijn bedrijf door Volvo Zweden en de samenwerking met Renault en misschien Mitsubishi.

Wilde achtervolging door heel Limburg

Van onze verslaggever

GELEEN – Twee jonge Maastrichtenaren hebben gistermiddag de politie handenvol werk bezorgd. De twee, de achttienjarige H.B. en de een jaar oudere G.J. hadden in de buurt van Maarheeze getankt zonder te betalen. De auto waarin ze reden bleek eerder die dag in Maastricht gestolen te zijn.

Er volgde een wilde achtervolging door een auto van de Eindhovense politie, die later steun kreeg van een drietal Porsches van de verkeersgroep.

Nadat de verdachten, die alle verkeersregels aan hun laars lapten op Limburgs grondgebied terecht kwamen, werd het aantal achtervolgers uitgebreid met auto's van de rijkspolitie Beek, Eysden en Meerssen. De wild-westrit eindigde in Geleen bij het drive-innrestaurant van MacDonalds. Inmiddels waren negen politie-auto's bij de achtervolging betrokken.

Bij het restaurant probeerden zij nog te voet te ontkomen, maar in de Potterstraat werden zij aangehouden en overgebracht naar Maastricht.

Oorzaak instorten vloeren nog onduidelijk

Van onze correspondent

KERKRADE – Over de oorzaak van het instorten van drie etagevloeren van een nieuwbouw voor bejaarden aan de Prinses Irenestraat in Kerkrade, tasten de deskundigen nog in het duister. Het gisteren gestarte onderzoek heeft nog geen concrete gegevens opgeleverd. De vertraging in de bouw wordt geschat op een maand.

Donderdagmiddag rond vijf uur kwamen plotseling drie vloeren van de in aanbouw zijnde 27 woningen naar beneden. Vlak daarvoor werd de vloer van de derde etage gestort. Zoals gebruikelijk keurden ambtenaren van Bouw- en Woningtoezicht vooraf de bewapening en het stutwerk. Zij konden volgens een woordvoerder van de gemeente geen afwijkingen constateren.

Opzichter Van Pinksteren van de opdrachtgever en woningvereniging St.-Pietersrade is van mening dat er ook niet aan de kwaliteit van de gebruikte beton getwijfeld hoeft te worden. „Deze komt van een centrale uit Brunssum en is voorzien van een kwaliteitscertificaat."

Limburgs Jeugdtoneel 45 jaar voor kinderen op de bres

Klassieke sprookjes botsen met tijdgeest

door jeanette ackens

In het land van de goudgele kazen en de blankgeschuurde klompen was eens een toneelgezelschap. De leden daarvan speelden uitsluitend voor kinderen tussen de vier en twaalf jaar. Op het repertoire stonden dezelfde sprookjes waarnaar zij zelf, hun ouders en grootouders met rode oortjes hadden zitten luisteren.

Hans en Grietje, Repelsteeltje, de Gelaarsde Kat; daar kon zelfs de 'gevreesde' Packman niet tegenop. 45 Jaar lang slaagden de acteurs van het Limburgs Jeugdtoneel erin om tegen de stroom van de moderne tijd in te roeien. Maar ze hadden buiten de pedagogen gerekend. Van de mannen en vrouwen met het vermanende vingertje mogen deze produkties namelijk in de prullenbak. De tere kinderzieltjes moeten volgens hen beschermd worden tegen stereotiepe rollen. En in het kielzog van deze kinderexperts bevinden zich degenen die menen dat de toverkol, die nu eenmaal in een sprookje thuishoort, een belediging voor elke moderne vrouw is.

Kreten

Onder al deze goedbedoelde kreten dreigt het Limburgs Jeugdtoneel, dat tot in de noordelijke provincies bekendheid geniet, nu te bezwijken. Het werd op 12 november 1945 in Spekholzerheide opgericht door Henk Hensgens die nu in Heerlen woont. Hij verzamelde vijf professionele acteurs om zich heen en in de loop der tijd groeide het aantal voorstellingen uit tot 150 per jaar. Met de kwaliteit kwamen ook de subsidies en de lovende recensies.

Wens

Tijdens het 40-jarige bestaansfeest in 1986 werd Heerlens burgemeester Van Zeil tot beschermheer benoemd en voormalig gouverneur Kremers schreef in de inleiding van het jubileumboek: „Ik spreek de wens uit dat het Limburgs Jeugdtoneel na het bereiken van deze mijlpaal verder zal groeien. Het levert een bijdrage aan de culturele vorming van de jeugd en betekent aldus een waardevolle investering in de toekomst. Het is veelzeggend dat het Limburgs Jeugdtoneel in de talrijke stormen van de theaterwereld als één van de weinigen overeind is gebleven. En terecht, want anders word je in deze wereld geen veertiger."

In die vier decennia is Henk Hensgens de grote inspirator gebleven voor een groep die steeds wisselende leden kende. Hij schrijft de teksten, handelt de administratie af, bespreekt decorontwerpen en tikte jaren terug de prachtige kostuums op de kop die de Amsterdamse opera als afdankertjes van de hand deed. Als zijn trouwe steun en toeverlaat gelden Annie Engelen die tussen 1951 en 1982 deel uitmaakte van het team en Annemarie Schiessl, die al sinds 1962 erbij is. En hoewel hij zelf de zestig reeds is gepasseerd, mag hij nog graag een kroon of een puntmuts op zijn hoofd zetten. Is hij daarom een 'gekke' man?

Snip en Snap

„Dat zeiden ze toen ik begon ook al over me. Ik wist dat ik als acteur mijn brood wilde verdienen, het liefst met een act als Snip en Snap hadden. Maar dat kon in die dagen hier niet. Later toen ik met het jeugdtoneel rondreisde, moesten we voor een optreden in een dorp altijd de toestemming van de pastoor hebben, zelfs als de burgemeester al akkoord was gegaan. De pastoor vroeg dan wat er zoal in het stuk voorkwam en als ik dan zei: 'nou we hebben een prins en een prinses' en dan was het vaak al over."

Hij was daarom blij om regelmatig uit Limburg uit te kunnen breken.

● *Henk Hensgens en Cecile Lips, die het Limburgs Jeugdtoneel alweer heeft verlaten, bereiden zich voor op een openluchtvoorstelling in Roosendaal.* Foto: SIEP VAN LINGEN

Volgens directeur Hensgens heeft het Limburgs Jeugdtoneel duidelijk een taak in de provincie, maar vanuit de Randstad werden ze daarom niet minder gevraagd. „Zo'n dertig jaar geleden keken ze in het westen vreemd op wij als Limburgers bij hen een toernee maakten. Ik weet nog goed dat we in Den Haag eens een persconferentie gaven. De journalisten kwamen er meteen mee op de proppen: 'zijn jullie wel te verstaan?'. Ze stonden perplex dat een stelletje uit het zuiden de durf had om buiten Limburg op te treden."

Nadat het Limburgs Jeugdtoneel eens een voorstelling in het Vondelpark had gegeven, zeiden enkele enthousiaste Amsterdammers dat ze die zomer eigenlijk drie keer moesten optreden. Dat zou gegarandeerd tot een revolutie in de stad leiden. „En dat terwijl daar zoveel te koop is", knikt Henk veelbetekenend. Voor Hensgens maakte het geen verschil; hij wil alleen voor kinderen optreden en die zijn door het hele land hetzelfde. „Het zijn volgens mij de eerlijkste mensen ter wereld. Voor hen bestaan er maar twee meningen - iets is goed of slecht. Maar nooit iets daartussenin. En als ze het goed vinden wat je doet, dan heb je zo'n publiek!"

Dan kan het bijvoorbeeld gebeuren dat een dreumes in een opwelling het toneel opklimt en Henk, uitgedost als majesteit in pandjesjas, pruik en kanten kraag, aan de kous trekt, wijst en zachtjes fluistert zodat niemand het hoort: „Koning, daar zit de boef."

Na afloop vragen de kinderen vaak nog een handje of, als het even kan, een kusje. Die betrokkenheid zal volgens de acteur in een bioscoop of thuis voor de televisie niet ontstaan. Inderdaad, je kunt ook moeilijk een zoen op de beeldbuis plakken.

Plaatsgebrek

En van de moderne tijdgeest met roldoorbrekende en emancipatoire stromingen, hadden de 800 jeugdige toeschouwers die onlangs nog voor het Limburgs Jeugdtoneel naar de Heerlense schouwburg kwamen, blijkbaar helemaal geen last. Om nog maar niet te spreken over de 300 die wegens plaatsgebrek buiten moesten blijven. Als het aan dit publiek ligt, zal volgend jaar het 45-jarige bestaan gevierd worden. Met alle toeters en bellen die daarbij horen.

ontmoeting op zaterdag

exposities

● HEERLEN

Limburgse Volkssterrenwacht, Schaapskooiweg 95. Expositie 'science fiction-kunst. T/m 28/11, open di t/m vr en zo 13-17 uur, di en vr ook 19.30-22 uur. **Stadsgalerie,** Raadhuisplein 19. De tentoonstelling 'Eigenwijze Portretten' met de kunstenaars Philip Akkerman, Ad Gerritsen, Dolf Henkes, Charlotte van Vallandt en Emo Verkerk. T/m 16/12, openingstijden di t/m vr 11-17 uur, za en zo 14-17 uur. **Credit Lyonnais Bank.** Foto-expositie van Marri Bot in de 8 Limburgse kantoren. T/m 31/12, open ma t/m vr van 9-16 uur. **Galerie Signe,** Akerstraat 82a. Schilderijen van Fred Matthijs, fotografie van Reiner Nachtwey en keramiek van Marie Verdijk. T/m 9/12, open do t/m zo van 14-17 uur. **Artists' Books,** De Kommert 16. Boekwerken van de kunstenaar Johan Cornelissen. Van 19/11 t/m 30/11. **Galerie 'De Konfrontatie',** Putgraaf 5, (naast Luciushof). Expositie van Herman Wijler (fotografie) en Hub Pasmans (schilderijen en objecten). T/m 18/11, open za en zo van 14-17 uur. **Galerie De Nor,** Geerstraat 302. Expositie van Astrid Kors. T/m 30/11, tijdens openingsuren van het café geopend. Expositie van Jan Kusters. Van 2/12 t/m 30/12, open tijdens café-uren, vr en za vanaf 17 uur. **NMB,** Bongerd 13. Expositie van Andre Offermans. T/m 31/12, open ma t/m vr van 9-16 uur. **Galerie 't Vinkentouw,** Bokstraat 63. Expositie van Meike van Bilzem. T/m 7/12, open van di t/m vr 13-17 uur, za 10-17 uur en zo 11/12 13-17 uur. **ABP,** Oude Lindestraat 70. Expositie van Marianne Aartsen. T/m 30/11, open dag op zo 25/11, andere dagen alleen na tel. afspraak. **Rotan Rentenaar,** Ten Esschen 26 (bij tennishal). Expositie van Minke Lipsch-de Vries. Van 18/11 t/m 15/12, open di t/m za van 10-17 uur en do van 10-21 uur.

● LANDGRAAF

Galerie Ipomal, Kerkberg 2. Olieverfschilderijen op linnen van Willem van Scheyndel. T/m 2/12, open do t/m zo van 13-17 uur.

● KERKRADE

Wijngrachttheater, Expositie van Pierre Janssen in de hal van het theater. T/m 26/11.

● BRUNSSUM

Galerie 'Het Kijkraam'. Akerstraat 124. Expositie van Pascal Prevoo, Leo Peeters en Hein Janssen. T/m 25/11, open di t/m zo 14-18 uur.

● HOENSBROEK

Kasteel Hoensbroek. Schilderijenexpositie van de Amerikaanse kunstenaar Vorbusch. T/m 25/11, dagelijks geopend. In Fotogalerie 68, poortgebouw Kasteel Hoensbroek, foto-expositie van Carlo Valkenborgh. T/m 30/12, open ma t/m vr 10-12 uur en 13.30-17 uur, za en zo 13.30-17 uur. **ABN Bank,** Fototentoonstelling van Ella Pelzer. T/m 15/1 1991.

● NUTH

Sporthal 'De Keelkamp' Expositie van de schildersclub Nuth. Za 1/12 en zo 2/12, open van 10-19 Uur.

● SCHINVELD

Galerie Wunnik, Eindstraat 58. Expositie van Bert Roijen, Jo Ramaekers en Jos van Wunnik. T/m 25/11, geopend iedere zondag van 14-18 uur. **Gemeentehuis (Onderbanken).** Expositie van Ria Jussen. Van 16/11 t/m 20/12, openingstijden ma t/m vr 9-12.30 uur en 13.30-17.30 uur.

● UBACHSBERG

Atelier Ben Bonke, Hunsstraat 58. Expositie met wisselende selectie van oa objecten, schilderijen en sieraden van Ben Bonke. Iedere derde zondag van de maand. Geopend van 14-18 uur.

● MEERSSEN

Bestuurscentrum, Beekstraat 51. Expositie van Alphons, Charles en Claudia Volders. T/m 30/11, open op werkdagen van 9-12.30 uur en van 13.30-17.00 uur.

● ULESTRATEN

Galerie 'De Sauveur', Dorpstraat 19-21. Expositie 'Kick' op keramiek in vele toonaarden. Van 17/11 t/m 24/12, open do t/m zo 14-17 uur, 8/12 en 9/12 van 10-22 uur.

● EYS-TRINTELEN

Galerie SiO2, Eyserweg 4. Expositie van Jeroen Bechtold, Mieke Everaet en Fabienne Loyens. Van 18/11 t/m 16/12, open do t/m zo 13-17 uur.

Burgemeester Nuth tijdens thema-avond over plattelandsleven:

'Vrouwen moeten actief aan politiek deelnemen'

GULPEN – Burgemeester Coenen-Vaessen van Nuth heeft tijdens een bijeenkomst van de LVB, kring Gulpen, een dringend beroep gedaan op de aanwezige 425 vrouwen om veel actiever deel te gaan nemen aan de politiek. „In alle geledingen mis ik vrouwen op machtsposities. Dat is zo in de politiek, maar ook bij instellingen als Groene Kruis, besturen van bejaardenhuizen en noem maar op. Vrouwen doen tachtig procent van alle vrijwilligerswerk, de betaalde arbeid wordt voor een bijna even groot percentage door mannen verricht. Dat zal móeten veranderen."

Het centrale thema tijdens de bijeenkomst in de Gulpense Timpaan was 'leven op het platteland'. Volgens burgemeester Coenen zal, wanneer die leefbaarheid in de kleine kernen écht in het gedrang komt, de vrouw daar méér last van hebben dan de man. „Als er bijvoorbeeld op het gebied van ruimtelijke ordening een slecht beleid wordt gevoerd zal de vrouw in de dagelijkse gang van zaken vaker met de gevolgen daarvan worden geconfronteerd dan de man."

De burgemeester van Nuth hekelde de politieke partijen, die vrouwen blijkbaar niet begaafd genoeg vinden voor een belangrijke rol in hun partij. „Ook bij de raadsverkiezingen in maart voorden partijen herhaaldelijk aan, dat er vrouwen op hun lijst stonden. Ja, op plaats 20." Mevrouw Coenen legde de schuld overigens niet alleen bij de mannen. Ze constateerde dat vrouwen helaas zelf veel te weinig belangstelling tonen. „Toch zullen de vrouwen veel actiever de politiek moeten aangrijpen om dagelijkse, en vaak lokale problemen meer aan de orde te stellen."

Mevrouw Coenen schetste een weinig optimistisch toekomstbeeld van het leven op het platteland. Teruglopende inwonersaantallen, de afbouw en het zelfs helemaal verdwijnen van voorzieningen, de strenge regels op het gebied van woningbouw en de beperkte mogelijkheden tot nieuwbouw in de dorpen en de toekomstige ontwikkelingen op onderwijsgebied; dat allemaal leidt tot een situatie die meer dan eens spanningen oproept, met name in de plattelandsgemeenten.

De rijksnota Ruimtelijke Ordening probeert weliswaar nauwkeurig aan te geven waar wat komt te liggen, maar juist op het platteland levert dat tal van problemen op. „Zeker nu milieu zoveel aandacht krijgt en bedrijventerreinen niet zomaar ergens kunnen worden neergelegd, ontstaan er voortdurend spanningsvelden. Inspraak in de verdeling van de schaarse ruimte is dan ook dringend gewenst. Tegelijkertijd dringt echter langzamerhand ook een stuk onverdraagzaamheid het platteland op", concludeert de Nuther burgemeester.

● *Jozef Wachelder, Ridder in de Orde van Oranje Nassau.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Ridderorde voor Jozef Wachelder

● **Jozef Wachelder** uit Wijnandsrade is gisteren bij gelegenheid van zijn afscheid als bedrijfsdirecteur van het ZOL-bedrijf in Valkenburg-Houthem benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau. De 61-jarige Wachelder maakt gebruik van de VUT-regeling. Hij was ruim 25 jaar werkzaam bij het Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg. Wachelder volgde een aantal gerichte opleidingen op het gebied van verpleging, psychologie, psychiatrie en kinderbescherming. Jarenlang was hij als directeur belast met de leiding van onder meer een internaat voor jongens, een inrichting voor epileptici en een reclasseringstehuis. Op 1 oktober 1965 trad Wachelder in dienst bij het Werkvoorzieningschap. Sedert de oprichting van het bedrijf Valkenburg (voorheen Brugwerkplaats) in augustus 1969 is Wachelder belast met de leiding van het instituut, dat een brugfunctie vervulde tussen het St.-Fransiscusoord en de sociale werkvoorziening. Daarnaast vervult Wachelder al 15 jaar een bestuursfunctie bij de Stichting Louis-Marie Jamin. Tevens is hij lid van de adviesraad van aktiviteitencentrum Maastricht en het begeleidingsteam van de woonvorm Schaesberg.

● *Loco-burgemeester Savelsbergh speldt Johan Külter de koninklijke eremedaille in goud op.* Foto:

Onderscheiding Johan Külter

● In het Heerlense Corneliushuis mocht **Johan Külter** (58) gistermiddag uit handen van loco-burgemeester Savelsbergh de eremedaille in goud, verbonden aan de Orde van Oranje Nassau, in ontvangst nemen. Külter kreeg de onderscheiding bij gelegenheid van zijn afscheid als adjunct-directeur financiële zaken-/procuratiehouder tevens hoofd personeelszaken bij Bouwbedrijven Jongen te Landgraaf. Johan Külter trad veertig jaar geleden in dienst bij de firma Jongen. In middels werken daar 500 mensen. Ook op cultureel gebied heeft de heer Külter zich gemanifesteerd. Het name de begeleiding van de jeugd bij de voetbalvereniging KEV en zijn bestuursactiviteiten namen veel van zijn vrije tijd in beslag. Ook was hij actief als bestuurslid van het Carnavalscomité Heerlerheide en secretaris van de Stichting Corneliushuis.

● *Protestteksten moeten duidelijk maken dat de bewoners van de Oude Lindestraat het nieuwe parkeerplan niet 'pikken'.* Foto: FRANS R

Speciale vergunning in Oude Lindestraat Heerlen

Protest bewoners tegen parkeerplan

Van onze verslaggeefster

HEERLEN – Bewoners van de Oude Lindestraat in Heerlen voelen zich door de gemeente gepasseerd wat betreft de parkeersituatie in hun straat. Eind vorige week is de gemeente aan de voorbereiding van een nieuwe parkeerregeling begonnen. Volgens de omwonenden gebeurt dit zonder nader overleg met hen. In een brief aan het college protesteren ze tegen deze gang van zaken.

In de Oude Lindestraat zal vanaf april volgend jaar alleen nog met een speciale vergunning geparkeerd mogen worden. Op die manier moet de overlast die door winkelbezoekers wordt veroorzaakt, teruggedrongen worden. Begin dit jaar heeft de gemeente een enquête gehouden onder bijna duizend centrumbewoners (onder wie die van de Oude Lindestraat) waarin zij kenbaar konden maken welke oplossing hun voorkeur genoot. Volgens de gemeentevoorlichter werd het systeem van vergunningen daarbij het meest genoemd. Daarop heeft het college het nieuwe parkeerplan opgesteld en goedgekeurd.

In de brief aan het college noemen de bewoners de enquête een 'suggestieve vragenlijst' en pleiten voor overleg van de omwonenden ('echt een planvorming te betrekken), spraak te geven'. Corrie Goebels, woordvoerster van de Oude Lindestraat-bewoners: „De tekst bij de enquête begint met 'U heeft parkeerproblemen'. Dat is helemaal niet waar. Overdag staat hier inderdaad de hele straat vol met auto's van het winkelend publiek, maar 's avonds als de bewoners van hun werk terugkomen, is er plaats genoeg. De gemeente wil gewoon meer geld. Dat is het laatje. Zo'n vergunning gaat ons gevever twintig gulden per maand kosten, dus tel uit je winst. Bovendien heb je ook dan niet de garantie dat je ook echt een plaats hebt. En als iedereen kan er gaan staan. Wij willen dit niet; we gaan dikke stampij maken."

Op de ruiten in de straat hangen grote vellen papier, waarop protestteksten geschreven zijn. Begin december houdt de gemeente een informatie-avond, waarop het nieuwe parkeersysteem uitgelegd wordt.

in gesprek

Radiozendamateur

Een artikel in uw krant van 14 november heeft bij mij behoorlijke ergernis opgewekt. Het betreffende artikel op pagina 21 betreffende de radiopiraat 'Ome Jos' bevat een stoplende fout. De man in kwestie is namelijk nooit radiozendamateur geweest, als hij voor deze activiteiten is opgepakt en beboet.

Een radiozendamateur heeft van de minister van verkeer en waterstaat een licentie (vergunning) gekregen, nadat deze een proef van bekwaamheid heeft afgelegd. Aan de radiozendamateur zijn exclusieve frequenties toegewezen voor het doen van uitzendingen en proeven. Voordat een licentie is verkregen, heeft de radiozendamateur heel wat uren doorgebracht met het bestuderen van elektronica, elektrotechniek en verschillende wetgevingen.

Iemand als 'Ome Jos', die zomaar ergens in een omroepband een 'vrije' frequentie zoekt en daarop gaat uitzenden, noemt zichzelf radiozendamateur. Maar - hoe heeft hij het ook bedoeld - deze activiteit is onwettig en strookt niet met de principes van de gelicenceerde radiozendamateur.

In het verleden heeft uw blad activiteiten van de gelicenceerde radiozendamateur op een zeer positieve wijze in de publiciteit gebracht. Daarom valt het mij nu des te meer op dat deze onzorgvuldige kon voorkomen. Ik hoop dat u bij schrijven ertoe bijdraagt dat in de toekomst wat zorgvuldiger geschreven wordt.

Hoensbroek E. Katt

Van onze verslaggever

Zeventig jaar FNV Kerkrade

KERKRADE – De Bouw- en Houtbond FNV, afdeling Spekholzerheide in Kerkrade, viert op zaterdag 24 november het 70-jarig bestaansfeest. De afdeling, die als de oudste in Kerkrade geldt, werd op 20 oktober 1920 opgericht onder de naam RK Bouwvakbond St. Joseph Spekholzerheide.

Onder deze naam heeft de afdeling tot 1970 gefunctioneerd, met een onderbreking tijdens de Tweede Wereldoorlog. Na 1970 ging de bond enkele fusies aan, waardoor naamswijzigingen tot stand kwamen.

Onder verantwoordelijkheid van de afdeling worden vandaag de dag heel wat taken uitgevoerd. Zo houdt de afdeling zich onder meer bezig met het inschrijven van werkloze bouwvakkers, het wekelijks innen van inkomstenverklaringen, het innemen en uitbetalen van vakantiebonnen, het doorverwijzen van werknemers- of werkgevers, het behandelen van klachten, etc.

De jubilerende afdeling zal het bestaansfeest in hotel Brassé aan de Akerstraat vieren. De receptie is op 24 november van 19 tot 20 uur plaats. Daarna zullen enkele jubilarissen gehuldigd worden vanwege hun jarig lidmaatschap.

Limburgs Dagblad

sport

Bondscoach zet spitsen 'beetje anders neer'

Van Basten mist vier Europacupduels

ZÜRICH – De tuchtcommissie van de Europese voetbalbond (Uefa) heeft Marco van Basten voor vier Europese bekerwedstrijden geschorst. Van Basten kreeg vorige week woensdag acht minuten voor tijd de rode kaart in de Europacupwedstrijd tegen Club Brugge. Hij had tegenstander Pascal Plovie met de elleboog in het gezicht gestoten.

Plovie brak daarbij een jukbeen. De straf van de Nederlandse spits gaat in op 29 november, als AC Milan de return in de strijd om de Supercup tegen Sampdoria afwerkt.

Vervolgens mag Van Basten niet meedoen aan beide wedstrijden in de kwartfinales van het Europese toernooi voor landskampioenen en -eventueel- het eerste duel in de halve finales. Hij is wel speelgerechtigd voor de finale om de wereldbeker voor clubs op 9 december in Tokio. Dat duel valt niet onder verantwoordelijkheid van de Uefa. AC Milan kan tot maandag 19 november in beroep gaan tegen de schorsing van Van Basten.

De Uefa bevestigde, dat Van Basten komende woensdag normaal mag acteren tijdens het EK-kwalificatieduel van het Nederlands elftal tegen Griekenland. De beschuldigingen van Portugese kant, als zou hij na de wedstrijd tegen Portugal op 17 oktober tegenstander Veloso hebben geslagen waarbij de Portugees een tand verloor, werden terzijde geschoven. De tuchtcommissie vond de bewijslast te dun en seponeerde de zaak.

Haan kraait eindelijk victorie

DORTMUND – Arie Haan stapte voor het eerst sinds weken weer eens als winnende trainer van het veld. FC Nürnberg verraste in Dortmund Borussia met twee treffers: 0-2. Het was pas de derde seizoenszege van Haans ploeg, die nog steeds op de voorlaatste plaats staat.

De overwinning van Nürnberg kwam niet met aantrekkelijk voetbal tot stand. De elf van Haan beperkten zich in de eerste helft tot tijdrekken. Na de rust scoorden Dittwar (penalty) en Oechler. Philipkowski van FC Nürnberg kreeg de rode kaart.

Michels oefent met vleugels

Van onze sportredactie

AMSTERDAM – Heeft Rinus Michels een flinke scheut water bij de wijn gedaan of doet hij maar alsof? Na de twee mislukte interlands tegen Italië en Portugal (beide 1-0 verlies) en met de EK-kwalificatiewedstrijd tegen Griekenland voor de deur is het fenomeen vleugelspits voor de bondscoach ineens weer bespreekbaar. Iets anders is of Brian Roy, want vooral om hem gaat het, woensdagavond in de Kuip ook daadwerkelijk in actie komt. Gistermiddag in het oefenduel tegen SVV (2-1 winst) liet de bondscoach de Ajacied anderhalf uur opdraven, maar dat houdt absoluut geen garantie in dat Roy tegen de Grieken in de basis staat.

Twee uur voorafgaande aan het oefenduel in het lege Olympisch Stadion wekte Michels de schijn af te willen stappen van de speelwijze, die in Palermo en Porto in alle opzichten negatief uitviel. Incluis de reacties van een aantal internationals, met Van Basten voorop, en het gros van de media. Om kennelijk al niet op voorhand alles en iedereen tegen de haren in te strijken, kondigde Michels een koerswijziging aan 'omdat ik de oplossing ook niet weet hoe extreem-verdedigende tegenstanders aangepakt moeten worden."

Evenwicht

De vraag of hij gezwicht voor de roep om vleugelspitsen, ontkende hij. „De spitsen zijn er. Ik zet ze alleen een beetje anders neer. De oplossing," doceerde Michels, „zit natuurlijk niet alleen in het aantal aanvallers, want er moet wel evenwicht in het elftal blijven." Van een radicale ommezwaai zal geen sprake zijn, hooguit van een lichte aanpassing ten opzichte van de spitsen. Dat kan ook moeilijk anders als de hofleveranciers een speeltrant hanteren die sterk afwijkt van die bij Oranje en Michels de ruimte en de tijd ontbeert om zijn ideeën te perfectioneren.

Onder grote hilariteit riep hij als elfde de naam af van: 'Luistert u goed... Brian Roy.' Om tien minuten later een vernietigend oordeel uit te spreken over de Ajacied. „Hij scoort niet, hij heeft geen eindpass en hij speelt geen achterhoede uit elkaar. Ik kan hem alleen gebruiken als zijn rendement hoger wordt."

Daar bleek drie uur later weinig van. Roy stond weliswaar aan de basis van de vroege treffer van Bergkamp (fout Hiele, die ook bij de doeltreffende omhaal van Winter in de fout ging), de meeste van zijn acties waren echter weinig effectief. Doordat Vitesse-debutant Van den Brom op het middenveld met de regelmaat van de klok werd overgeslagen en Roy daardoor te weinig in het spel werd betrokken, kon er van een serieuze beoordeling geen sprake zijn.

Koud kunstje

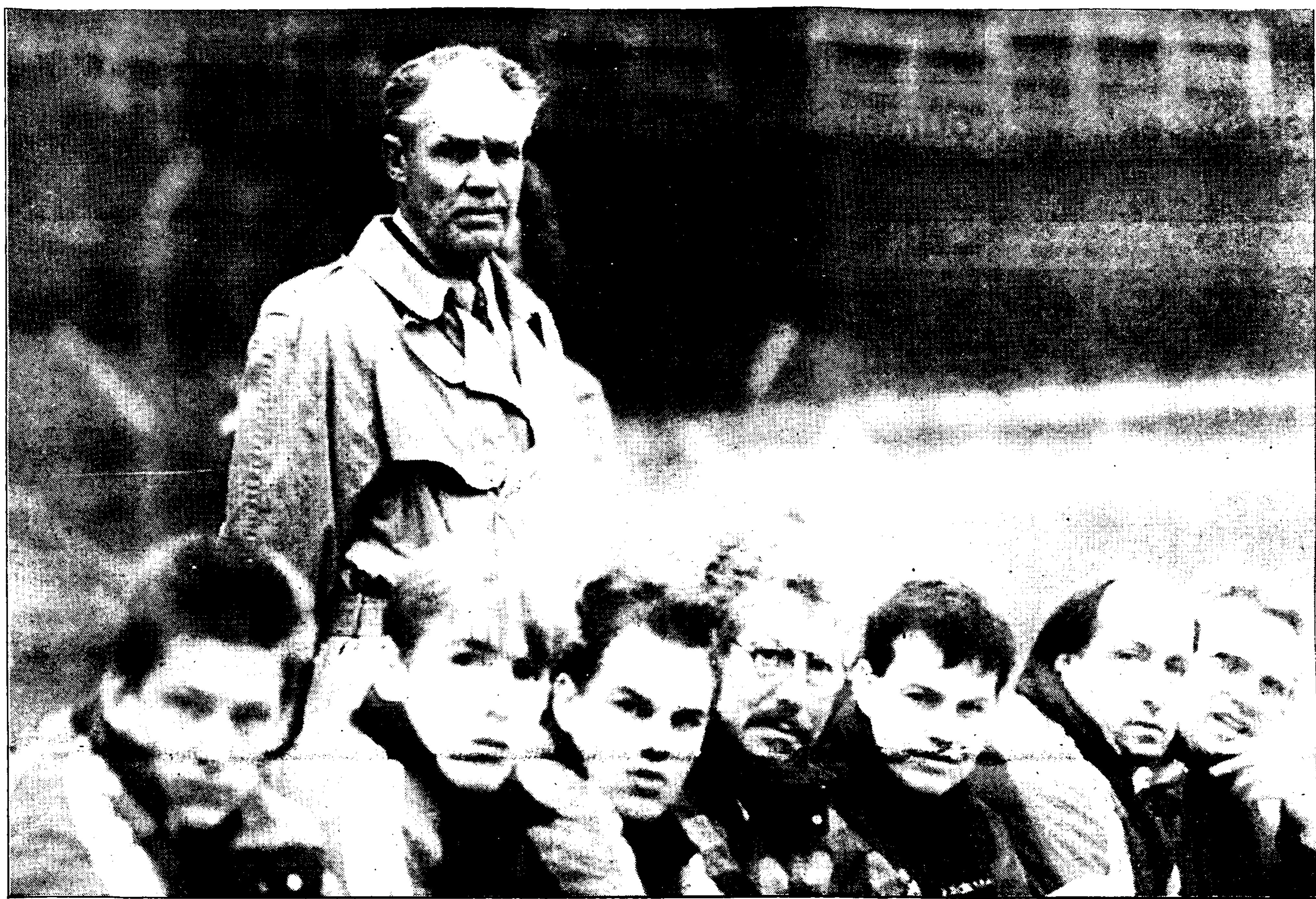
Daar waagde Michels zich naderhand ook niet aan. „Wij hebben gekregen wat wij wilden, een snel doelpunt tegen een defensief ingestelde tegenstander". Voor SVV, dat in de competitie toch al niet anders doet, was het een koud kunstje de Grieken te kopiëren zoals Michels die woensdagavond verwacht.

Door het ontbreken van twee sleutelfiguren (Van Basten en Van Tiggelen) was de oefenpartij gistermiddag voor Michels een aardig hulpmiddel. Niet meer dan dat. Halverwege stapte hij ook af van het probeersel met twee 'echte' buitenspelers. Op rechts werd Vanenburg van opbouwende middenvelder 'gedegradeerd' tot spits, kwamen Witschge en Ellerman in de ploeg en keerde Blind terug in de positie van libero, toen Valckx als breekijzer voorin werd gebruikt.

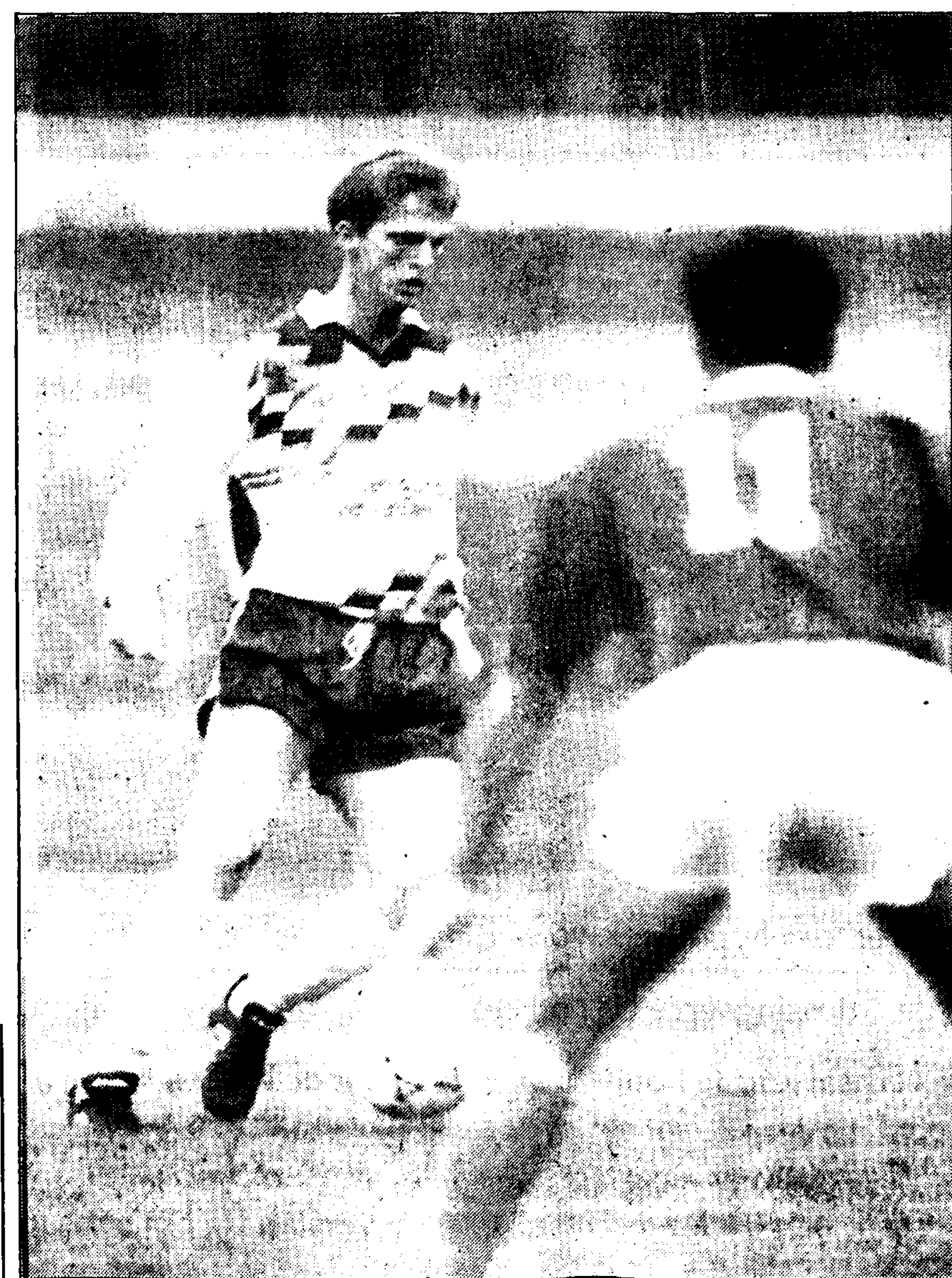
Tegentreffer

Aanvallend raakte Oranje de weg volledig kwijt. De concentratie liet gaandeweg eveneens te wensen over. Het leverde SVV in de slotfase zowaar een treffer op. Van Kammeron prikte de bal door de benen van Van Breukelen tegen het net. **Michels maakt morgenavond de vier afvallers bekend, waarna het Nederlands elftal maandagmorgen voor het driedaagse trainingskamp bijeenkomt in Wassenaar.**

Oranje-opstelling tegen SVV: Van Breukelen, De Jong, Blind, Winter (46. Valckx), Van den Brom (62. De Boer), Vanenburg, Wouters, Van 't Schip (46. Ellerman), Bergkamp (46. Witschge), Kieft, Roy.

● *Rinus Michels kijkt over de schouders van de bankzitters mee. Hij denkt er kennelijk het zijne van.*

● *John van den Brom is blij dat hij even aan de bal mag. De Oranje-debutant werd op het middenveld regelmatig overgeslagen.*

sport kort

● GELDROP – In de eerste landelijke divisie C van de zaalvoetbalcompetitie won Hooghuis Sport de topper tegen Bunga Melati met 1-0. Hooghuis Sport is nu leider met 14 punten uit 8 wedstrijden. Bouwfonds staat tweede met 14 uit 9. Hekkesluiter Normakoestiek speelde thuis met 2-2 gelijk tegen Tongelreep.

● HEYTHUYSEN – TSV Milbertshofen won het volleybalduel in Heythuysen tegen Noliko Maaseik met 3-2 (10-15, 15-9, 13-15, 15-7, 15-9). De inbreng van de twee internationals, Teun Buys bij de Belgen en Ronald Zoodsma bij Milbertshofen, bleef beperkt tot de eerste drie sets.

● DEN HAAG – De Nederlandse kanobond (NKB) geeft bondscoach Jaro Boubin tien maanden salaris mee, als hij zijn doorlopende contract als beëindigd beschouwt. De bond wil van de trainer af en zoekt naar een oplossing om zonder grote financiële gevolgen van zijn contract af te komen. Als Boubin niet akkoord gaat met de gouden handdruk, schakelt de bond de kantonrechter in.

Becker haalt Edberg niet in

FRANKFURT – Boris Becker moet zijn doel bijstellen. Voor het einde van het jaar wilde hij nummer één van de wereld zijn. Daarvoor diende hij Edberg te passeren. Dat streven mislukte in Frankfurt, ofschoon de Duitser er alles aan deed. Hij versloeg Lendl in een opwindende partij in drie sets (1-6 7-6 6-4). Op het spel stonden 50 ATP-punten, 50.000 dollar voor de eindzege in de groep en de indeling van de halve finales. Beide spelers waren voor de partij al zeker van een plaats bij de laatste vier.

Edberg sloeg de aanval van Becker op zijn positie af door winst op Sampras (7-5 6-4). Door de zege verdienen de Edberg ook 50 extra ATP-punten. Dat bracht zijn aantal op 3789, te hoog voor Becker om dit jaar nog te overbruggen. In de halve finales treffen Edberg en Lendl elkaar vandaag, gevolgd door de ontmoeting tussen Becker en Agassi.

Magnus Gustafsson, als eerste geplaatst tijdens het Dutch Open in Den Haag, werd in de kwartfinales uitgeschakeld door de Spanjaard Javier Sanchez: 3-6, 4-6. Ook de Tsjech Novacek, als tweede geplaatst, haalde de laatste vier niet. Hij werd hij in drie sets gewipt door zijn landgenoot Vajda (4-6 6-1 2-6).

Anders Jarryd plaatste zich bij de laatste vier door de Duitser Udo Riglewski in drie sets te verslaan: 4-6, 7-5, 7-5. Tom Nijssen werd, samen met Udo Riglewski, uitgeschakeld in het dubbel. De partij werd al na een uur en twintig minuten opgeëist door het Duits/Russische koppel Alexander Mronz-Andrej Olhovski (tweemaal 6-4).

Sijbrands, met speels gemak

Van onze medewerker

GRONINGEN – Ton Sijbrands heeft in de achtste ronde van het WK-dammen afstand genomen van zijn belagers. De Nederlandse favoriet won met speels gemak van de Fransman Beyaert, terwijl Valneris (tegen Vatoetin) en Van der Wal (tegen Clerc) niet verder kwamen dan remise. Wereldkampioen Alexeï Tsjizjov zegevierde over de Italiaan Specogna en bezet nu de gedeelde tweede plaats, een punt achter Sijbrands.

Het wordt steeds duidelijker dat Ton Sijbrands en Alexeï Tsjizjov als belangrijkste kandidaten voor de eerste plaats moeten worden beschouwd. De beide spelers gaven hun tegenstanders gisteren geen schijn van kans en boekten modeloverwinningen. Sijbrands strafte een Roozenburg-aanval van Beyaert genadeloos af, terwijl Tsjizjov eigenlijk al na dertig zetten een strategisch gewonnen positie had verkregen.

Sijbrands heeft zijn oude vorm hervonden. Gisteren verraste hij voor de derde achtereenvolgende maal het publiek met een toegift in de demonstratieruimte. Een half uur lang hield Sijbrands de aanwezigen bezig met een theoretische verhandeling over het spelsysteem dat door de huidige voorzitter van de wereldsdambond en ex-wereldkampioen Piet Roozenburg dertig jaar geleden werd geïntroduceerd.

Achtste ronde: Stokkel-Macodou N'Diaye 1-1, Tchicaya-Van Aalten 0-2, Sijbrands-Beyaert 2-0, Clerc-Van der Wal 1-1, Traore-Autar 1-1, Vatoetin-Valneris 1-1, Gantwarg-Veitsman 2-0, Koeperman-Ba 2-0, Specogna-Tsjizjov 0-2, Lepsic-Mamima N'Diaye 1-1. **Stand:** 1. Sijbrands 12 punten; 2/4. Tsjizjov, Van der Wal, Valneris 11; 5/8. Van Aalten, Macodou N'Diaye, Gantwarg, Vatoetin 10; 9/11. Stokkel, Koeperman, Mamina N'Diaye 9; 12. Traore 8; 13/14. Clerc, Veitsman 7; 15/17. Autar, Beyaert, Ba 5; 18/19. Lepsic, Specogna 4; 20. Tchicaya 3.

MVV met Libregts

Van onze medewerker

MAASTRICHT – MVV-trainer Jef Vergoossen zal na de training van hedenmorgen pas definitief zijn elftal samenstellen voor het duel tegen Sparta, dat twee weken geleden wegens onbespeelbaarheid van de grasmat op Spangen door Van Swieten werd afgelast. Of doelman Eric de Haan (lichte hersenschudding) er in Rotterdam bij zal zijn, zal afhangen van het oordeel van de clubarts.

De MVV-coach zal zeker geen beroep kunnen doen op Mark Verhoeven, Eric van de Boogaard en Edwin van Berge-Henegouwen. De oud-VVV-speler moest afgelopen zondag in Arnhem al met een pijnstillende injectie in zijn enkel tegen Vitesse aantreden. De kansen dat Raymond Libregts tegen zijn oude club vanaf het eerste fluitsignaal van de partij zal zijn, is volgens Vergoossen praktisch zeker. „Hij heeft afgelopen week een verdienstelijke partij gespeeld in het tweede team. Zijn routine hebben we op dit moment hard nodig," aldus Vergoossen.

Koersen Schaesberg

SCHAESBERG – De uitslagen van de koersen, gisteravond verreden op de draf- en renbaan Schaesberg zijn als volgt:

Emos Torpedo-Prijs: 1. Erica A (C. Roodenrijs) km.tijd 1.24.7; 2. Diana B; 3. Emos Torpedo. Niet gestart: Merz Hanover en Elby de Moro. Winn. 3,30; pl. 5,50, 5,60, 3,60; koppel 74,10; trio 508,20.

Jacques-Prijs: 1. Satagoras (Mw. Hoorens) tot.tijd 2.37.5; 2. Shabeen Queen; 3. Watermill Hill. Winn. 6,60; pl. 2,30, 8,40, 1,70; koppel 152,40; trio 804,10.

Colt du Lombart-Prijs: 1. Enfant Terrible (R. de Vlieger) km.tijd 1.19.4; 2. Daan Wielinga; 3. Cally; 4. Entasis Royal. Niet gestart: Eclair de Soye, Easy Come Easygo en Baron d'Yves. Winn. 2,90; pl. 2,40, 2,60; koppel 5,30; trio 48,00; kwartet 178,10.

Grote Prijs van de Jaarlingenshow: 1. Roy (M. Watlow) tot.tijd 1.55.5; 2. Fyrst of Troy; 3. Great Gunner. Niet gestart: Able Abwah en Watermill Une. Winn. 1,70; pl. 1,30, 1,40; koppel 4,70; trio 16,10.

Chess Darby-Prijs: 1. Don Volante (R. de Vlieger) km.tijd 1.24.0; 2. Calino Majo; 3. Evert. Niet gestart: Elma d'Ile en Dona ter Leie. Winn. 1,90; pl. 1,20, 1,10, 1,30; koppel 6,40; trio 28,30.

Elfje van Troje-Prijs: 1. New Yorker (H. Grift) km.tijd 1.22.7; 2. Snowshoe Thompson; 3. Davina Heldia; 4. Danais. Niet gestart: Denphy du Samson, Cash en Capricia. Winn. 3,20; pl. 1,30, 1,30, 2,10; koppel 4,50; trio 58,10; kwartet 185,40.

Bianca Petrosia-Prijs: 1. Bianca Petrosia (F. Cranssen) km.tijd 1.22.7; 2. Cycloon; 3. Bad Boy. Winn. 2,10; pl. 2,00, 9,80; koppel 16,80; trio 166,90.

Veefonds-Prijs: 1. Olympus (M. Watlow) tot.tijd 1.52.1; 2. Dalot; 3. Salutier. Niet gestart: Pachelnorth en Savenbi. Winn. 4,20; pl. 1,60,1,50; koppel 4,90; trio 187,60.

Early B-Prijs: 1. Don Juan (B. Schwarz) km.tijd 1.18.1; 2. Ceres van Troje; 3. Bewin Volente; 4. Sea of Galilee. Niet gestart: Jonah Kosmos en Desperado. Winn. 1,60; pl. 1,30, 2,50, 3,70; koppel 20,10; trio 389,20; kwartet 3.515,20.

Arndon One-Prijs: 1. Ambar (J. van de Pijl) km.tijd 1.21.2; 2. Amor O; 3. Brigitte G. Winn. 3,90; pl. 2,10, 3,00; koppel 17,30; trio 71,40.

New Yorker-Prijs: 1. Arndon One (M. Manninen) km.tijd 1.21.5; 2. Yvette Nubar; 3. Adam Buitenzorg. Niet gestart: Sardana en Commercie. Winn. 1,70; pl. 1,20, 1,30; koppel 3,40; trio 9,90; W5-spel: 104,30 (12-12-6-10-12).

De totalisatoromzet bedroeg f 131.273,–

opstelling

Tobsport

Iedereen [illegible] op de dag dat Fred Rompelberg een nieuwe aanval op het wereldsnelheidsrecord op de fiets bekend maakte. Een zot. Een [illegible] met een snelheidssyndroom. Een publiciteitsgeile freek die met zo'n 250 kilometer per uur achter een midlife-crisis aanfietst. Rompelberg is voer voor aankomende psychiaters die een afstudeerproject zoeken.

'De Rompel' zoals hij op onze redactie steevast wordt genoemd, is echter meer dan dit alles. 'De Rompel' is bovenal sportman. Iemand die de ongebreidelde drang voelt op zoek te gaan naar de uiterste grens van zijn vermogen. Topfit. En met een mentaliteit die in deze (sport-)provincie zeker niet alledaags is.

'De Rompel' is een uitzondering. Iemand die zich met meer talent waarschijnlijk al lang een plaats had verdiend in de eredivisie van sportgrootheden [illegible]. Hij heeft de [illegible] mentaliteit om de absolute top [illegible].

Deze week [illegible] het nationale [illegible] de resultaten van onze niet tot gek verklaarde sporte[illegible]. Sittardenaar Tom [illegible], eindelijk weer eens verder dan de eliminatie in de eerste ronde, had 'ongelukkig' van Karel Novacek verloren tijdens het Tennis Dutch Open in Den Haag. Ongeluk en pech, met dergelijke moeilijk te definieren begrippen wordt gebrek aan klasse vaak omschreven. Het verschil tussen [illegible] topsport. Natuurlijk bestaat er iets als pech, maar als je al een jaar lang [illegible] de eerste ronde uitgeschakeld wordt, dan klinkt zo'n argument [illegible]. Voor [illegible] op de ATP-ranglijst [illegible] toernooi-start tegen Nijssen een ideale opwarmronde.

Beter daarentegen doet het stadgenoot Arnold. Superzwaargewicht Vanderlijde [illegible] in de eerste ronde [illegible]. Omdat hij meestal een vrijlot heeft.

Zo ook in Bombay. Daar begon het toernooi pas in de kwartfinales. Steven Roessinov was de afzender van de mokers die de boomlange pugilist te verwerken kreeg. Vijf minuten duurde het ongelijke treffen, toen kon de scheidsrechter het niet meer aanzien. Zwaargewichtige Vanderlijde zou met een blessure afgereisd zijn naar India, was de korte verklaring van trainer Van Haideren. Arnold Vanderlijde was niet aanspreekbaar.

Weer een deuk geslagen in het imago van de bekende Nederlander met de sympathieke babbel. Feestje tijdens de Olympische Spelen van Seoel. Toen was een opzichtig ingepakte [illegible] het zichtbare excuus voor een minder geslaagde missie. Brons was aardig, maar niet veel meer dan dat. Zeker als je vooraf denkt aanspraken op Olympisch goud te kunnen maken. Na de meest recente [illegible] zal Vanderlijde zich eens moeten bezig houden met de vraag of hij nog door moet gaan met het incasseren van klappen als hij bekend en geliefd Nederlander wil blijven. En een derde bronzen plak, tijdens de Olympische Spelen in Barcelona, zou er wel eens niet meer in kunnen zitten. Of... het vrijlot zou weer eens de helpende hand moeten toesteken.

Topsport of tobsport? Het blijft in elk geval niet beperkt tot de twee aangehaalde voorbeelden. Hoe vaak miste Roda JC op het nippertje, net als het er om ging, Europees voetbal. Of Cor Lambregts, die plots zijn nog vastzittende schoenveter moest binden, op het moment dat de kopgroep afstand begint te nemen. En collega-marathonner Bearkens met de ingelaste sanitaire stop. Zijn wij alleen maar toppers in het zoeken naar verklaringen en excuses? Gelukkig niet alleen maar. Want sporters als Frans Maassen geven hoop voor de toekomst. En natuurlijk moeten we blij zijn met prestaties van mensen als Jean Bessems, Ivonne Senff, Peter Winnen etc. en natuurlijk mogen we onze wenkbrauwen fronsen bij de recordpoging van Fred Rompelberg. Van hem hebben we echter nog nooit een excuus of een drogreden gehoord.

fred sochacki

Schulte Trofee voor Breukink

HEERLEN/DEN BOSCH – Nadat hij eerder deze week reeds door het magazine Wieler Revue gehuldigd was als Nederlands beste wielrenner van afgelopen seizoen, viel Erik Breukink gisteravond in Den Bosch deze eer wederom te beurt als winnaar van de Gerrit Schulte Trofee 1990. De club 48, die jaarlijks 's lands succesvolste renner met deze ereprijs beloont, kende weinig problemen om Breukink als Renner van het Jaar uit te roepen. De keuze Renner van de Toekomst viel op de jonge Panasonicprof Eddy Bouwmans. Hij ontving de Tobogabeker. Leontien van Moorsel werd uitverkoren als Wielrenster van het Jaar. Haar beloning was de Keetie van Oosten-Hage Bokaal.

Eddy Budé weer damkampioen

GELEEN – Eddy Budé heeft zijn Limburgse damtitel geprolongeerd. De 24-jarige economiestudent won in de voorlaatste ronde van Maarten de Heer uit Geleen. De strijd om de tweede plaats, die recht geeft op een fel begeerd ticket voor de halve finales van het Nederlands kampioenschap, is nog in volle gang. De Heer en Caubo, die elkaar vandaag in de laatste ronde treffen, zijn de belangrijkste kanshebbers.

sport kort

● KERKRADE – Het Kerkraads judokampioenschap zal niet in de accommodatie onder de Maria Gorettikerk plaatsvinden. De organisatoren hebben alsnog de beschikking gekregen over de gymzaal van het vormingscentrum aan de Bertradistraat in Kaalheide. Tevens is de termijn van inschrijving verlengd tot zaterdag 24 november.

● POSTERHOLT – Ben Bergs is door het bestuur van de Posterholtse tweede klasser PSV '35 tot trainer benoemd. Hij is opvolger van Weertenaar Leo Houben, die kortgeleden opstapte.

● ROERMOND – Als morgen het complex 'Maashaven' in Roermond niet bespeelbaar mocht zijn, zal de finale om de afdelingsbeker tussen Amicitas en Swolgense Boys in Heel worden gespeeld. Aanvang 14.00 uur.

● HEERLEN – De start van de competitie van de Afdeling Limburg van de KNVB voor het seizoen 1991-1992 is voor de senioren en dames gepland op zondag 8 september en voor de jeugd en meisjes op 14 september. De eerste ronde van de bekerwedstrijden is een week eerder vastgesteld.

● MEIJEL – In Meijel wordt morgen een veldrit voor NWB-wielrenners verreden. Parcours: Startebos, aanvang 13.30 uur.

● ROTTERDAM – Feyenoord is met het sportkledingbedrijf Adidas een sponsorverbintenis tot medio 1994 aangegaan. Tijdens de thuiswedstrijd tegen Ajax op 9 december presenteert de club zich voor de eerste keer in het nieuwe tenue. Beide partijen zwegen over het bedrag dat met de overeenkomst is gemoeid.

● WENEN – Daphne Jongejans is het schoonspringen nog niet verleerd. De studente aan de universiteit van Miami eindigde in Wenen tijdens wedstrijden om de Europese beker op de driemeterplank op de derde plaats. De overwinning ging naar de Tsjechoslowaakse Bartova. Bij de mannen stelde broer Edwin Jongejans teleur. Op de een meter plank werd hij tiende.

● SCHAESBERG – De jonge skiër Bjorn Samson uit Schaesberg is door de commissie individuele begeleiding van het Nederlands Olympisch Comité aangewezen als 'aankomend topsporter'. Dit houdt in, dat Bjorn Samson van het NOC een jaarlijkse bijdrage krijgt als tegemoetkoming in sport-specifieke kosten. Bjorn Samson is een van de dertien talenten van de Nederlandse skivereniging die in het ski-internaat van Papendal trainen.

● BLERICK – Tijdens de open Zuidnederlandse karatekampioenschappen in Blerick behaalde G. Voorhout (Geleen) niet de derde, maar de eerste plaats in de klasse jongens tot 40 kilogram.

sport in cijfers

TENNIS
New York, Virginia Slim-Masters, vierdag enkelspel, kwartfinales: Seles-Sanchez-Vicario 5-7 7-6 6-4, Fernandez-Manuela Maleeva 6-2 6-4.

GOLF
Tokio, Phoenix-toernooi 2,6 miljoen gulden, mannen: 1. Nelson (71 63), Mize (69 65) 134 slagen; 3. Sluman (67 68) 135; 4. Watahabe (67 70) 137; 5. Simpson (69 69) 138.

VOLLEYBAL
Osaka, vierlandentoernooi mannen: Italië-Cuba 3-0 (16-14 15-11 15-13), Sovjetunie-Japan 3-0 (15-7 15-8 15-9).

BILJARTEN
Parijs, wereldbeker profs; eerste ronde: Vitalis-Müller 3-0 (15-9 15-6 15-1); Lieverkind-Pilss 3-2 (15-12 15-11 5-15 13-15 15-5) Komori-Van Bracht 3-2 (14-15 15-11 5-15 15-12 15-12); Ceulemans-Quetglas 3-0 (15-4 15-10 15-6).

Hockeycoach Rob Bianchi: 'We zien wel waar schip strandt'

Van kampioen tot outsider

MELBOURNE – Het Nederlandse hockeyteam is in Melbourne klaar voor de start van het toernooi om de Champions Trophy. De voltallige selectie werkte in het kille en verlaten State Hockey Centre een laatste trainingssessie af. Na een verblijf van enkele dagen op Bali en vijf dagen voorbereiding in Melbourne kijken de spelers strijdlustig uit naar het openingsduel van vandaag tegen Groot-Brittannië.

„Ze moeten er nu tegenaan," zei Rob Bianchi, wiens opmerkelijke loopbaan van profvoetballer tot hockeycoach breeduit in de Australische kranten is uitgemeten. „De jongens zijn er aan toe. Het wachten heeft lang genoeg geduurd."

Puskas

Bianchi, die tot zijn verrassing vernam dat niemand minder dan de voormalige Hongaarse wondervoetballer Ferenc Puskas het in de pas begonnen Australische hockeycompetitie leidende South Melbourne coacht, kijkt zelf ook reikhalzend naar het eerste optreden van 'zijn' Oranje uit. Tenslotte heeft hij rond de zes overgeblevenen van de gouden ploeg van Lahore een compleet nieuw team moeten formeren.
Wat dat betreft staan de Britten er beter voor. Slechts vier van de zestien geselecteerden in Melbourne waren niet bij de wereldtitelstrijd in Pakistan aanwezig, al speelden Martin en Kirkwood daar voor Ierland. Maar bij de gestopten van het Engelse team zijn ervaren spelers als Kerly, Leman en Batchelor, zodat ook bij de Engelsen enige onzekerheid heerst over de huidige kracht. De slechte resultaten in twee testwedstrijden van het afgelopen weekeinde tegen Australië (1-6 en 0-3) hebben de hoop op een hoge klassering van de Britten in Melbourne niet bepaald doen toenemen.

● *Oranje op zijn best tijdens het WK, begin dit jaar in Lahore. Vreugde nadat Delissen heeft gescoord tijdens de met 3-2 gewonnen wedstrijd tegen West-Duitsland.*

Bianchi noemt het mooi meegenomen, dat de andere teams wereldkampioen Nederland niet bij de favorieten rangschikken. Daarbij wordt eerder gedacht aan de gastheren, die al vier keer wonnen, en Pakistan, dat heel graag de eigen trofee weer eens mee naar huis wil nemen. Pakistan mocht zich voor het laatst in 1980 bekerhouder noemen.

„Ik ben net zo benieuwd als iedereen naar de prestaties van dit Nederlandse team. Niemand kan van ons verwachten, dat we spelen als de ploeg, die in Lahore wereldkampioen werd. Daarom zijn we hier de underdogs," aldus Bianchi. „Dat komt me eigenlijk wel goed uit. We gaan in elke wedstrijd voor de winst en dan zien we wel waar het schip strandt."

De Nederlandse ploeg speelt tegen Groot-Brittannië met één debutant. Dat is de pas 19-jarige Erik Jazet, die de ondankbare taak heeft zijn illustere clubgenoot van Bloemendaal, Floris Jan Bovelander, die wegens tentamens tijdelijk niet beschikbaar is, als ausputzer te vervangen. Bianchi: „Het is voor hem meteen de vuurdoop. Het zal best heel moeilijk worden. De anderen zullen hem er ook doorheen moeten slepen. Dat geldt voor nog een paar jongeren, die de steun van de meer ervaren spelers nodig hebben."

Periodetitel geen noodzaak voor Meerssen

Van onze medewerker

MEERSSEN – Als hoofdklasser Meerssen het inhaalduel in Vierlingsbeek tegen Volharding met minimaal vier doelpunten verschil wint, mag de ploeg van trainer Piet van Dijk zich kampioen van de eerste periode noemen. Is de marge drie doelpunten, dan volgt een beslissingswedstrijd tegen TOP. Bij elk ander verschil gaat de periodetitel naar TOP.

Voor Van Dijk is een 'periodetitel natuurlijk leuk', maar zegt hij: „Winst om aansluiting met de kop te behouden staat voorop. Als je je helemaal fixeert op de marge van vier treffers, krijg je gegarandeerd doelpunten tegen. Dan wordt het steeds moeilijker." En zou je wel eens hard onderuit kunnen gaan.

Volharding heeft al vierentwintig tegentreffers moeten incasseren, maar dat verandert niets aan Meerssens strijdplan. Van Dijk: „Eigenlijk spelen we ook tegen die periodtitel. Daarom zullen we beslist geen gekke dingen gaan doen. Twee punten zijn voor Meerssen op dit moment belangrijker dan een periodetitel."

Hoger dan hoog in schouwburg

Van onze sportredactie

HEERLEN – De 'Vallekebergse Alpe Vrung' presenteren volgende week vrijdag in de Heerlense stadsschouwburg het avontuur van hun expeditie naar de 8.047 meter hoge Broad Peak in de Himalaya. De première van de diashow verhaalt in geuren en kleuren over de spannende aanloop, de ijzingwekkende toppogingen en de dramatische climax, die zeventig meter onder de top eindigde met een valpartij van François Verhoeven. Een smalle sneeuwbrug begaf het, waardoor de enige doorgang naar de top versperd was.

Aldus bleef de top onbereikbaar. De berg overwon, maar de prestaties van de vijf VAV-klimmers, aangevoerd door expeditieleider Jos Smeets, getuigen van grote alpinistische ondernemingslust onder vaak zeer slechte condities.

De dialezing in de schouwburg is uitgebouwd tot bergsportavond, compleet met uitvoerige bergsporten doevakantiebeurs, die om 18.00 uur begint. Op de avond presenteren de klimmers ook het boek dat zij over hun expeditie hebben geschreven onder de titel 'Hoger dan Hoog'. De dialezing annex vertel-avond begint om 19.30 uur. Entreekaarten zijn in voorverkoop verkrijgbaar bij alle kantoren van het Limburgs Dagblad en bij de VVV Vaals, en op de avond zelf in de schouwburg.

Hoewel het sportieve avontuur voorop stond, deden de expeditieleden tijdens hun tocht door de on-

● *Niet de Camel Trophy, maar de expeditie van de 'Vallekebergse Alpe Vrung' onderweg in de Himalaya.*

herbergzame streken van Pakistan ook andere ervaringen op. Zoals in het dorpje Askole, waar Jos Smeets tot zijn stomme verbazing zag, dat er in het armetierige lagere schooltje les werd gegeven zonder banken, borden en schriften. Smeets, leraar lichamelijke opvoeding aan het Sintermeertencollege, heeft daarom voorgesteld de opbrengst van de jaarlijkse sponsorloop van het Heerlense onderwijsinstituut dit jaar te besteden voor het schooltje van Askole.

De sponsorloop, die eveneens volgende week vrijdag 23 november plaatsvindt, is voor de scholieren een pittige klus, want Sintermeertenmaakt zich sterk voor een gesponsord bedrag van 15.000 gulden. De gift zal 's avonds in de schouwburg aan de ambassadeur van Pakistan worden overhandigd.

Roda oefent tegen EHC

KERKRADE – Roda JC benut het competitievrije weekeinde om de slechte prestaties van de laatste weken een beetje naar de achtergrond te verschuiven. De formatie van trainer Jan Reker speelt vandaag om 14.30 uur tegen EHC op het terrein van de hoofdklasser in Hoensbroek. Morgen speelt EHC, wederom op eigen terrein, een oefenwedstrijd tegen Heer (14.00 uur).

● ARNHEM – Het voetbalseizoen is voor Edward Sturing waarschijnlijk ten einde. De 27-jarige aanvoerder van Europees cupfighter Vitesse zal dinsdag worden geopereerd aan zijn geblesseerde knie.

Programma betaald voetbal

knvb-beker

TUSSENRONDE
Vandaag 14.00 uur:
Rijnsburgse Boys-Dordrecht '90

eredivisie

Morgen 14.30 uur:
Sparta-MVV

PSV	11	8	2	1	18	31- 8
Ajax	11	7	4	0	18	28- 8
Groningen	11	5	5	1	15	21-11
Den Haag	11	6	2	3	14	20-14
Feyenoord	11	3	6	2	12	19-11
Vitesse	11	4	4	3	12	14- 9
Fortuna Sittard	11	4	4	3	12	13-12
Willem II	11	4	3	4	11	19-17
Sparta	10	3	4	3	10	16-23
Volendam	11	4	2	5	10	14-17
Twente	11	3	4	4	10	9-14
NEC	11	2	6	3	10	11-18
RKC	11	3	3	5	9	12-16
Roda JC	11	4	1	6	9	15-20
Utrecht	11	4	1	6	9	9-17
SVV	11	2	4	5	8	5-11
MVV	10	2	1	7	5	11-26
Heerenveen	11	1	2	8	4	12-27

eerste divisie

Vandaag 19.30 uur:
Helmond Sport-Telstar
Eindhoven-Veendam
Cambuur-Heracles
Haarlem-GA Eagles
FC Zwolle-Wageningen
Emmen-De Graafschap
Morgen 14.30 uur:
AZ-NAC
RBC-Den Bosch
Excelsior-Vlissingen

Graafschap	16	12	4	0	28	37-15
VVV	16	11	3	2	25	33-12
NAC	16	9	6	1	24	38-19
Heracles	16	7	7	2	21	26-12
Eindhoven	16	8	4	4	20	27-18
AZ	16	8	4	4	20	19-14
Helmond Sport	16	7	6	3	20	22-19
GA Eagles	16	6	6	4	18	33-23
Haarlem	16	7	4	5	18	26-26
Dordrecht '90	16	4	8	4	16	26-25
Emmen	16	4	8	4	16	20-24
RBC	16	4	6	6	14	21-24
Cambuur L.	16	4	5	7	13	17-27
BVV Den Bosch	16	5	2	9	12	24-23
Telstar	16	3	6	7	12	18-25
Vlissingen	16	4	3	9	11	19-32
Zwolle	16	1	7	8	9	14-28
Excelsior	16	3	3	10	9	22-42
Wageningen	16	2	3	11	7	21-35
Veendam	16	1	5	10	7	20-37

Graafschap en Eindhoven periodekampioen.

sparta-mvv

Morgen 14.30 uur
Scheidsrechter: Van Swieten

MVV (selectie): De Haan (?), Hessels, Bergmans, Linders, Thal, Driessen, Quaden, Delahaye, Benneker, Hofman, Libregts, Lanckohr, Vincent, François, Smeets, Uitman.
Sparta (opstelling): Metgod, Gerard de Nooijer, Van der Gaag, Sas, Snoei, Vurens, Valke, Spork, Dennis de Nooijer, Houtman en Helder.

buitenland

BUNDESLIGA

Dusseldorf-Wattenscheid	2-1
Borussia Dortmund-Nurnberg	0-2
FC Koln-St. Pauli	2-0

Vandaag 15.30 uur:
Werder Bremen-Karlsruher SC
Hertha BSC-Bayern-Munchen
Frankfurt-Bayer Uerdingen
HSV-bayer Leverkusen
Monchengladbach-VfB Stuttgart
VfL Bochum-FC Kaiserslautern

BELGIE
Vandaag 20.00 uur:
Club Luik-Lokeren
AA Gent-KV Mechelen
Anderlecht-Waregem
Lierse-Standard Luik
Club Brugge-Charleroi
St. Truiden-Cercle Brugge
Morgen 15.00 uur:
Kortrijk-Molenbeek
Germinal Ekeren-Beerschot
FC Antwerp-Racing Genk

Rode kaarten Keur en Djurovski omgezet in gele

ZEIST – De tuchtcommissie van de KNVB heeft sterk uiteenlopend geoordeeld naar aanleiding van de veldslag afgelopen zondag in het Oosterpark. De rode kaart die Keur en Djurovski tijdens de wedstrijd FC Groningen-Feyenoord kregen van arbiter Uilenberg, werd omgezet in een gele. „Omdat niet bewezen is dat het tweetal geslagen heeft," luidde de visie van de strafcommissie. Het duo werd geboekt wegens duwen en trekken aan een tegenstander.

Voor Feyenoorder Keur betekent dat een schorsing van een wedstrijd, omdat hij al twee keer eerder was geregistreerd. De Joegoslaaf van FC Groningen kan voorlopig gewoon blijven voetballen, want hij was dit seizoen nog niet op de bon geslingerd.

De derde hoofdverdachte, Feyenoorder Gaston Taument, kwam er minder genadig vanaf. Hij werd vier duels, waarvan een voorwaardelijk, buitenspel gezet. Bovendien kreeg hij een geldboete van honderdvijftig gulden.

De veroorzaker van de Zuidamerikaanse taferelen in Groningen, Jos Roossien, staat de eerstvolgende partij van zijn club ook langs de kant, omdat hij in de bewuste wedstrijd tegen zijn derde boeking opliep, nadat hij Taument aan diens shirtje had getrokken. De jonge Rotterdammer kon zich, ondanks het voordeel dat Uilenberg Feyenoord gaf, niet beheersen en schopte Roossien.

'Ik wil laten zien dat ik nog een snelle marathon in de benen heb'

Cor Lambregts rekent af met het cynisme

SWALMEN – De wonden zijn geheeld, maar de littekens herinneren nog dagelijks aan een lange kruisweg. Cor Lambregts leek ooit voorbestemd om het banier van marathonloper Gerard Nijboer over te nemen. Maar in plaats van lauwerkransen oogstte de atleet uit Swalmen veel te vaak medelijden. Door een haast bizarre aaneenschakeling van blessures werd Lambregts jarenlang heen en weer geworpen door gevoelens van hoop en wanhoop. Twee maanden geleden maakte hij, onbespied door de buitenwacht, zijn come-back. De zoveelste alweer.

Vooraf heerste er cynisme, doch allengs keerde Lambregts terug naar het uitgangspunt van 1984 (marathon Rotterdam in 2.11.02) en lijkt hij plots een herboren atleet. Cor Lambregts, over verleden, heden en de toekomst. „Ik geloof weer in mezelf".

In de woonkamer van huize Lambregts herinnert weinig aan de successen uit het verleden. Een bronzen sculptuur en enkele kristallen trofeeën zijn de enige, stille getuigen van een onvoltooide topsport-loopbaan. „De bekers en bokalen staan allemaal in de kelder". Inmiddels aangetast door de tand des tijds. De 32-jarige Cor Lambregts kijkt niet graag achterom. „Het laatste hoogtepunt dateert immers weer van medio 1987". Toen marcheerde hij nog triomfantelijk door de straten van Parijs en schreef hij de 20 km-wedstrijd op zijn naam.

door **frans dreissen**

Sindsdien heeft de twijfel onafgebroken geknaagd aan zijn droom om de 42 km en 195 meter ooit eens onder de twee uur en tien minuten te voltooien. De terugkeer aan het lopersfront werd keer op keer gebarricadeerd door allerlei lichamelijke kwaaltjes. „Kleinigheden, die te verhelpen waren". Maar bij elkaar opgeteld hele seizoenen verpestten. „Ik heb toen heel even overwogen om helemaal met de loopsport te stoppen".

Sponsors zagen geen brood meer in Lambregts, organisatoren lieten hem links liggen en journalisten hadden al een streep door zijn naam getrokken. „De mensen dachten: Lambregts? Daar horen we nooit meer iets van".

Marathontop

Bouwkundig HTS'er bleef echter hardnekkig proberen om de aansluiting met de nationale marathontop te herstellen. Een poging om de limiet van de Spelen in Seoel aan flarden te lopen leed evenwel schipbreuk. „De tweede plaats tijdens de marathon van Parijs in 1988 was een hoogte- en een dieptepunt tegelijk. Gezien de omstandigheden had ik een acceptabele tijd gelopen, maar omdat ik de limiet had gemist, werd ik regelrecht de grond in geboord. Daar kwam bij dat de toenmalige bondscoach Verhoorn van plan was om zijn protegés Ten Kate, Nijboer en Vermeule naar de Seoel te loodsen. Daarom had hij in zijn adviesrapport naar de KNAU opzettelijk enkele feiten verdraaid en dat neem ik hem nog steeds kwalijk".

Twee jaar en een achillespeesoperatie later hoopte Lambregts op een sportieve revanche. Ditmaal wierpen pijnlijke hamstrings roet in het EK-eten. Weer twijfels, weer opnieuw beginnen. „Op een gegeven moment raakt de motivatie uitgeput".

Maar de motor bleef pruttelen. De grote ommekeer kwam afgelopen zomer na een telefoontje met arts Peter Vergouwen op Papendal. Hij signaleerde op een van de röntgenfoto's in het dossier van Lambregts een verwees hem door naar de reumatoloog. Aanvankelijk werd gevreesd voor de (ongeneeslijke) ziekte van Bechterew (verstening van de ruggewervel), maar die angst bleek ongegrond. Vervolgens werd de bekende chirurg Van den Hoogeband geconsulteerd. „Die bekeek me twee minuten en wist meteen wat er mis was. Het bekken stond scheef, de rug was getordeerd en de ruggewervels zaten vast. Toen heeft hij mij via de fysio-manueel therapeut Ton van Schijndel laten 'kraken'. En vanaf dat moment ga ik met sprongen vooruit".

Anonimiteit

Na een paar behandelingen van Van Schijndel, die twintig jaar PSV-ervaring in zijn broekzak heeft, verdwenen de klachten en kwam ook het plezier in het lopen weer terug. „Inmiddels heb ik een zevental wedstrijden achter de rug. In het begin heb ik bewust voor de anonimiteit gekozen. Ik wilde niet te veel bombarie. Eerst in vorm komen en dan pas weer de neus in Nederland laten zien. Dat was mijn opzet". In een onbeduidende loop in het Duitse Dierdorf pakte Lambregts de overwinning. Een week later werd hij in een sterk bezette wedstrijd in Luxemburg vierentwintigste. „Ik liep de halve marathon in 1.04.35 en dat was op dat moment niet slecht. Zo ben ik langzaam doorgegroeid".

Onlangs werd de Unitas-atleet in de tien Engelse mijl in Den Haag tweede achter Tonnie Dirks. „Ik verloor in de sprint, ofschoon ik die wedstrijd eigenlijk had moeten winnen. Het belangrijkste was echter dat ik weer had laten zien wie ik ben. Vermeule, Van Vlaanderen en noem maar op hadden het nakijken".

Lambregts had weer eens afgerekend met de scepsis. En dat was volgens hem ook nodig. „De organisatoren hadden me aanvankelijk helemaal niet graag aan de start. Een kwestie van financiën. Ze geloofden blijkbaar niet meer in me. Twee dagen voor de wedstrijd vroegen ze me alsnog om Nijboer te vervangen". De Limburger moest zich opnieuw bewijzen. „Terwijl men toch weet dat ik pas loop als ik helemaal fit ben. Ik ben geen Gerard Nijboer, die van elke wedstrijd een veredelde training maakt. Als ik aan de start verschijn, wil ik ook zo snel mogelijk finishen", deelt de Swalmenaar een sneer uit.

Behaaglijk

Cor Lambregts voelt zich behaaglijk in de luwte van de topsport. Er is niemand die iets van hem verwacht en niemand die hij dus zou kunnen teleurstellen, behalve zichzelf. In die rust en ongedwongen sfeer lijkt Lambregts het best te gedijen. Komend weekeinde komt hij aan het vertrek tijdens een loop in Frankrijk. „Straks loop ik ook weer grote wedstrijden in Nederland, want neem van mij aan dat ik erop gebrand ben om de critici te bewijzen dat ik nog steeds een snelle marathon in de benen heb. Wat dat laatste betreft spiegel ik me een beetje aan Carlos Lopes. Hij heeft zijn carrière juist door blessures (lees: noodgedwongen rust) weten te rekken en stond op 38-jarige leeftijd aan zijn top".

Het marathonvirus heeft Lambregts nog steeds in zijn greep. De klassieke afstand noodt door zijn intensiteit tot een zelfontleding. Iemands karakter komt erin tot uitdrukking. „Het is bijten en doorgaan. Nooit de moed opgeven. Op bepaalde momenten gaat het soepel, op andere ogenblikken zit je stuk". En zo verging het Lambregts ook in zijn sportieve loopbaan. Er zijn ups en er zijn downs. „Daar moet je mee leren leven, ook al is dat vaak heel moeilijk".

Het eerstvolgende doel waar Lambregts naar toewerkt is de marathon van Tokio op 10 februari 1991. De kilometervreter bewaart prettige herinneringen aan de stad, waarin hij de limiet voor Los Angeles verpulverde (2.12.48). „Ik geloof weer in mezelf. Ik denk dat ik de marathon weer aankan. Als ik in Tokio mag starten, dan wil ik ook zo hard mogelijk lopen". En uiteraard houdt hij de WK, die volgend jaar eveneens in Tokio plaatsvindt, daarbij in het achterhoofd. „Afhankelijk van het wel of niet voldoen aan de WK-eis, loop ik in april ook in Rotterdam".

Zaligmakend

Aan het huidige zelfvertrouwen van Lambregts lijkt weinig meer te mankeren. Hij heeft er duidelijk weer zin in. Zaligmakend is de sport echter al lang niet meer. „Vroeger geloofde ik heilig in trainingskilometers en moest alles voor de sport wijken. Nu werk is weer van half negen tot vier op het architectenkantoor en train ik zo'n 160 km per week. Ik heb me gerealiseerd dat het hele harde trainen averechts werkt. Juist vanuit een zo groot mogelijke ontspanning, presteer je het best", zegt Lambregts, die bij wijze van regeneratietraining tweemaal per week zwemt en tevens lid is van de triathlonvereniging Roermond.

De toekomst is zo onvoorspelbaar als het weer. Zeker voor een blessuregevoelige atleet als Lambregts. In zijn loopbaan heeft hij 'slechts' acht marathons gelopen. „Ik droom er nog steeds van om er ooit eentje binnen de twee uur en tien minuten te volbrengen. Als is het maar één seconde. Daarnaast zou ik graag eens goed willen presteren tijdens een groot toernooi. Al is dat niet mijn eerste zorg. Ik moet eerst eens heel zien te blijven".

● *Cor Lambregts (1101) tijdens de Telematicaloop in Heerlen, met aan zijn zijde Gerard Nijboer en Tonnie Dirks. In februari gaat de Swalmenaar in Tokio in de aanval op de WK-marathonlimiet.* Foto: DRIES LINSSEN

Gedreven Co Adriaanse over Oranje en zijn coach

'Van Basten te veel in keurslijf geperst'

DEN HAAG – Hij is een van de weinige trainers in het profvoetbal die in de loop der jaren zichzelf is gebleven. Een zekere arrogantie kan Co Adriaanse weliswaar niet worden ontzegd, kennis van zaken echter evenmin. Maar geldt dat niet evenzeer voor Johan Cruijff, de eigengereide patron van Barcelona, die door velen wordt gezien als de verlosser van Oranje? Of liever gezegd van Marco van Basten, de introverte spits van AC Milan, de spil om wie bij het Nederlands elftal alles zou moeten draaien. Samen met z'n maatjes uit Milaan, Ruud Gullit en Frank Rijkaard. Dat is dus niet meer het geval en dat verklaart voor een groot deel de ellende die zich nu al maandenlang rond de Europees kampioen afspeelt.

Van Basten, de goudvink van het Nederlandse voetbal, zit niet lekker in z'n vel, zoals het tegenwoordig heet, hij scoort niet meer, althans onvoldoende, en reageert zijn frustraties af op tegenstanders. Wat is er toch mis met het Nederlands elftal en dan vooral met Van Basten? Waarom haalt-ie wel hoge rapportcijfers in het shirt van AC Milan en verbleekt zijn ster zodra hij het tenue van Oranje over de schouders laat glijden? Adriaanse denkt het antwoord te weten, Cruijff zou Cruijff niet zijn als hij het antwoord niet bij de hand had. Van Basten dus.

„Die moet je geen meters laten maken, daar is hij veel te goed voor. Dat moeten anderen doen. Hij is nu te veel in een keurslijf geperst", zegt Adriaanse vanuit het Zuiderpark. Het is een van de facetten rond Oranje. Aan de vooravond van de EK-interland Nederland-Griekenland, woensdag in de Kuip, neemt Co Adriaanse op verzoek plaats op de stoel van de bondscoach. Omdat-ie zegt wat-ie denkt. Zonder 'maren'. Maar vooral vanwege zijn heldere kijk op voetbal en de ontwikkeling daarvan. Anderen uit het vak geven eveneens hun visie. Op de nabije toekomst van Oranje en de lichting die de generatie Gullit-Van Basten moet opvolgen. Een drieluik.

Razendsnel schuift Co Adriaanse de gele pionnen over de magnetische grasmat. Van voor naar achteren en opzij, maar steeds met een goede en logische veldbezetting. Snelheid, het is een stokpaardje van hem, 'het belangrijkste wapen in het huidige voetbal'. De bezielde vakman van runner-up FC Den Haag denkt in schema's, niet in vaste posities. „Vroeger moest een verdediger de bal afpakken en inleveren, nu moet-ie óók kunnen voetballen". Zijn opstelling van het Nederlands elftal is daar een afgeleide van: snel, creatief en veelzijdig. In de vorm van een kerstboom.

In het doel staat Hesp, in het centrum van de verdediging posteert de Amsterdammer Gullit en Rijkaard. De zijkanten benut hij als 'operationeel gebied', een term die hem wel aanspreekt en waarmee hij denkt dat 'Michels op de goede weg is'. Op de flanken kiest hij rechts voor het Ajax-duo Blind-Winter, op links voor Heus en Witschge. Daar tussenin staat Lems, daarvoor het duo Van Basten-Ellerman en in de punt van de aanval Kieft. „Maar dat mag ook Bosman zijn. Hij is bereid om te werken en is een prettige jongen in de groep. En wat is vorm? Hij is kopsterk, dat kan-ie niet verleerd zijn".

Zelfbewust kruipt Adriaanse weer achter de tafel in het Zuiderpark. De internationale tendens, zo heeft het WK hem nog eens geleerd, 'is steeds defensiever en on-amusanter'. De tijd is daarom volgens hem 'echt rijp om internationaal iets nieuws te brengen'. Te beginnen in Nederland. „En dat kan, wij hebben er de spelers voor. Maar dat vraagt wel een stukje creativiteit van de coach". Dat is Michels volgens Adriaanse wel toevertrouwd. „Hij heeft tenslotte het totaalvoetbal uitgevonden. Dat vond ik heel knap".

Zelf denkt Adriaanse een beetje in volleybaltermen. Hij is een regelmatig bezoeker van zaalsporten, vooral volleybal en basketbal, 'omdat ik denk daar als voetbaltrainer iets van te kunnen leren'. Het is vooral de veelzijdigheid die hem aanspreekt. „Als je verrassend wilt opereren, heb je veelzijdige spelers nodig. Ze moeten multi-functioneel zijn én snel. Het gaat vooral om de starten loopsnelheid. De eerste man die de bal afpakt, dat is vaak heel beslissend. Op zo'n moment is de tegenstander nog aanvallend georganiseerd, daar moet je gebruik van maken. Maar dat lukt alleen als je een geweldige pass of passeerbeweging hebt, anders is het voordeel verdwenen". En daarmee de verrassing. „Als je dat principe hanteert is er geen plaats meer voor spelers als Valckx, Rutjes en Van Tiggelen. Met alle respect, maar die voldoen niet aan de normen".

De papieren bondscoach heeft Oranje en een nieuw jasje gestoken. „Maar wel binnen het spelconcept van Den Haag, anders kan ik het niet invullen". Met de verwijdering uit het elftal van vaste Oranje-klanten als Van Breukelen, Ronald Koeman, Van Tiggelen, Vanenburg en Wouters heeft hij rigoreus het mes gezet in het Nederlands elftal. „Daar lijkt me ook alle aanleiding toe, zeker als je iets nieuws wilt brengen. Zo goed hebben we de laatste tijd niet gepresteerd, de amusementswaarde was bovendien nul komma nul. Dit is een evenwichtig elftal met een goede mix, ook qua leeftijd. Het is niet te oud en niet te jong, met voldoende all-rounders".

Discussie

Met zijn keuze voor het centrale verdedigingsduo Gullit-Rijkaard zwengelt Adriaanse een aloude discussie aan over de positie waarin Gullit het meest tot z'n recht zou komen. Voor Adriaanse is dat geen punt. „Het zijn twee schitterende atleten, kopsterk, creatief én snel. Twee enorme persoonlijkheden bovendien. Het zou een geweldig koppel zijn, waarmee je na betlieven kunt schuiven. Tot diep in de spits toe. Als ik bondscoach was", adviseert hij Michels, „zou ik meteen contact zoeken met Johnny Hasnu, de voorzitter van Kleurrijk Nederland en een vriend van Rijkaard, om Frank te bewegen weer voor het Nederlands elftal te gaan spelen".

De discussie of Oranje nu wel of niet met een vaste links- en rechtsbuiten moet spelen, is voor Adriaanse niet aan de orde. „Dat kan niet meer, die worden simpelweg uitgeschakeld als ze vast aan de lijn staan. Kijk maar naar Ajax. Anderhalf jaar geleden werden de buitenspelers nog regelmatig gewisseld, nu speelt Ajax veel moderner en duiken steeds andere spelers in die posities op". De vleugelverdedigers en de buitenste middenvelders. Adriaanse: „Die moeten dus snel en creatief zijn. Dat is Blind en dat geldt ook voor Heus. Hij heeft bovendien een schitterende voorzet. In combinatie met Winter en Witschge, die alleen nog iets meer acties naar voren zou moeten maken, heb je twee prima koppels. Die vier achterin spelen in de zone en kunnen beurtelings doorschuiven. Ze moeten alle vier wel bloedsnel zijn omdat ik zonder vrije man speel".

Eigen weg

De ideeën van Adriaanse over voetbal en hoe het gespeeld moet worden, zullen Rinus Michels het ene oor in en het andere oor uitgaan. De bondscoach gaat z'n eigen weg, geassisteerd door Dick Advocaat. Beide 'benoemingen' waren een doorn in het oog van de trainer van FC Den Haag, die daar in de voorbije weken ook nimmer een geheim van heeft gemaakt. Ook dat onderscheidt hem van de meeste trainers in het betaalde voetbal. Hij heeft een duidelijk eigen mening en komt daar rond voor uit. Zonder 'mitsen' en 'maren'. Als trainer van FC Den Haag heeft Adriaanse op dit moment welis waar de wind mee, ook in vroegere tijden (PEC Zwolle) was hij nooit te beroerd z'n nek uit te steken en, belangrijker, verloochende hij nimmer z'n principes. „Ik geloof in wat ik denk en probeer dat op de spelers over te brengen".

De spelers van FC Den Haag keken daarom allerminst vreemd op toen Adriaanse kort na de rentree van Michels als bondscoach de kat de bel aanbond en de generaal van weleer openlijk bekritiseerde. „Michels heeft zichzelf benoemd, dat had nooit mogen gebeuren. Hij is te veel aan geloofwaardigheid kwijtgeraakt en heeft te veel mensen beschadigd", doelt Adriaanse vooral op De Ruiter en Libregts 'die ik altijd heb verdedigd'. Als ex-trainer, denkt Adriaanse, had Michels moeten weten hoe het voelt om van alle kanten te worden belaagd. „Michels had zich vierkant voor of tegen Libregts moeten opstellen. Desnoods had hij z'n eigen positie daaraan verbonden. Dat heeft hij niet gedaan, dat neem ik hem kwalijk. Net als de dubieuze rol die hij bij het WK op de achtergrond heeft gespeeld. De spelers wisten daardoor niet waar ze aan toe waren".

De opmerking van Michels dat er 'geen geschikte kandidaat' beschikbaar was om het Oranjeroer over te nemen, vatte Adriaanse op als 'een diskwalificatie en een pure belediging aan het adres van de Nederlandse trainers. Ik denk dat er genoeg trainers in dit land rondlopen die het aan zouden kunnen'. Met de benoeming van Advocaat tot z'n assistent, bekritiseert Adriaanse de bondscoach, „heeft hij en passant De Ruiter op een zijspoor gezet en Rab op een dwaalspoor. Ik vind Advocaat een uitstekende trainer, maar het is er wel een die altijd met zwart speelt. Bij Haarlem was dat noodgedwongen, maar bij SVV heeft hij de wel de middelen om het anders te doen. Hij denkt echter puur defensief en probeert altijd de sterke punten bij de tegenstander te neutraliseren. Terwijl ik denk dat Nederlanders altijd met vier voorhoedespelers. Dat vraagt het publiek omdat het de Nederlandse speelstijl is. De tegenstander moet zich aanpassen aan ons, niet omgekeerd".

● *Co Adriaanse: „Tijd rijp voor vernieuwingen".*

Veritas met Mark Hansen naar de top

Doelman bij toeval

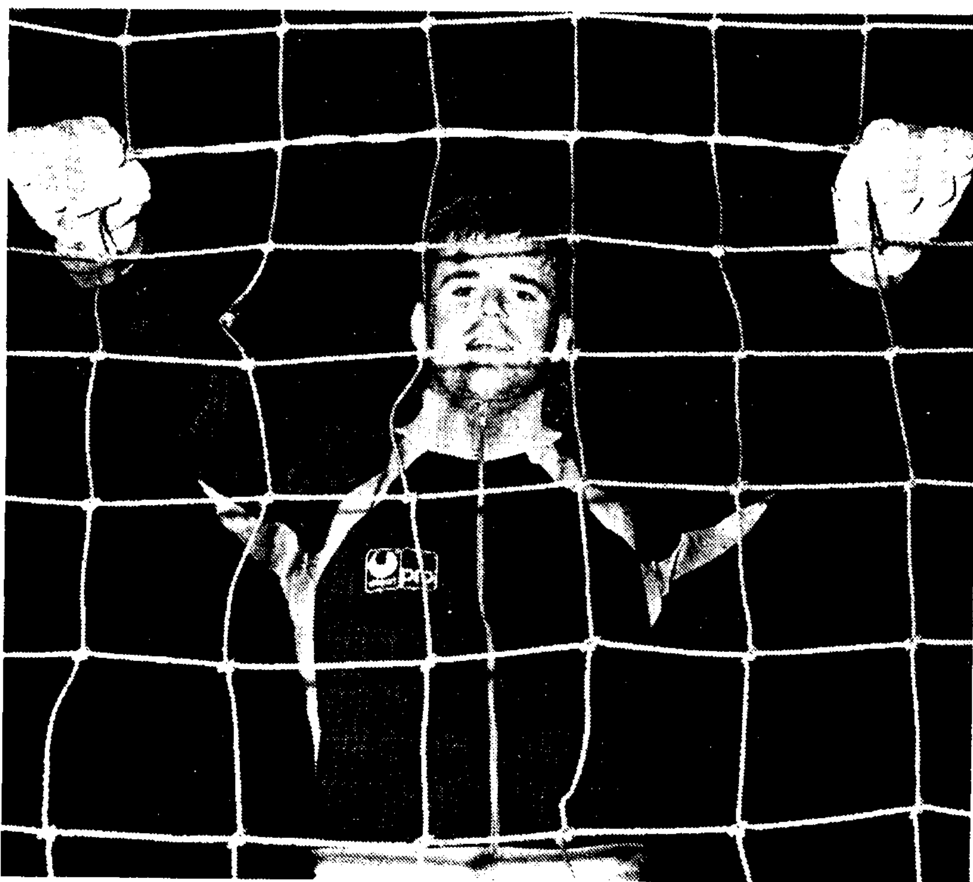
Van onze medewerker
TJEU STEMKENS

NEERITTER – Neeritter beleeft dit seizoen goede dagen. Vorig jaar kon de titel (net) niet binnengehaald worden. Dit jaar pakt Veritas de draad weer uitstekend op. Na acht duels is het team van Harrie van Wylick de ongeslagen koploper van de tweede klasse B.

Aan de basis van het succes staan de hechte banden die de verenigingsmensen binden. Trainer van Wylick voelt zich uitstekend thuis bij Veritas. Hij is er in geslaagd een goede organisatie neer te zetten, die voorlopig succes waarborgt. Basis van de hoge positie op de ranglijst is een sterke defensie, die dit seizoen pas drie keer gepasseerd is. Aan het hoofd hiervan staat de nog jeugdige doelman Mark Hansen.

De 21-jarige scholier staat voor het vierde seizoen bij Veritas onder de lat. Hij maakte zijn debuut op zeventienjarige leeftijd, in de eerste klasse. Hij slaagde voor zijn examen, want hij is niet meer onder de lat verdwenen.

Mark Hansen: „Het is erg snel gegaan met mij. Ik ben van origine zelfs geen keeper. Tot in de B-jeugd was ik een redelijk vaak scorende spits. Zoals dat op een dorp zo vaak gaat, bleek er op een bepaald moment een gebrek aan keepers voor de B-jeugd. Daarom kwam ik onder de lat. Het ging niet slecht. In mijn A-jeugd ging ik al als reserve mee met het eerste team. Ik ben er langzaam ingegroeid. Bij Veritas krijg je een uitstekende opleiding. Als keeper krijg ik zeker vijf uur training, waarvan zeker de helft specifieke keeperstraining."

● *Mark Hansen, de sluitpost van Veritas.* Foto: JAN PAUL KUIT

In de eerste klasse bleek hij behoorlijk overeind te blijven. In de tweede klasse doet hij het zelfs overtuigend. Mark: „Trainer Van Wylick heeft een goede organisatie neergezet, waardoor iedereen zijn rol voortreffelijk uitvoert. In de eerste klasse had ik het aanvankelijk nog moeilijk, want je had vaak zeer geroutineerde spitsen tegenover je. Ik heb er veel van geleerd, zodat het in de tweede klasse nog gaat. De spitsen zijn wat minder geslepen en ik ben gegroeid. Ik ben erg sterk op de lijn. Tegen RFC lukte het mij zelfs een strafschop te stoppen.

Maar ook in de lucht voel ik mij safe. Ik heb hier bovendien uitstekende assistentie van de verdedigers Leon Ramakers en Leon Jeurninck. Een andere sterke zijde van mij is dat ik goed meevoetbal. Ik ben nog jong, ik kan nog vooruit. Bij Veritas heb ik het uitstekend naar mijn zin.

Ik zal ook nooit naar een andere amateurclub vertrekken. Om uit Neeritter te verkassen, moet minstens een profclub aankloppen."

Hennie van Promeren: 'Kampioenschap zou kroon op werk zijn'

Mheer wil meer

● *De succesvolle Mheer-brigade in beeld met op de voorgrond van links naar rechts: Jos Delahaije, Hennie van Promeren, Jo Malik en 'trainer' Jack Gillissen.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Van onze medewerker
LEO JASPERS

MHEER – De Mheerder Boys zijn hard op weg unieke voetbalgeschiedenis te schrijven. Na tien wedstrijden ligt de concurrentie in 4B al een straatlengte achter (5 punten), scoorde de roodwitte brigade 33 treffers en lijkt een onderbreking van de successtory nog lang niet in zicht. Het behalen van het kampioenschap lijkt een formaliteit. Een titel zou betekenen dat de club voor het eerst in de clubhistorie op derde klasseniveau mag acteren. Een lang gekoesterde wens die in vervulling gaat?

Secretaris, elftalleider, keeper-trainer, sfeermaker en manusje van alles Hennie van Promeren: „Ja en nee. Ja, omdat we met zijn allen daarvoor steeds in touw zijn. Een kampioenschap zou een kroon op het vele werk zijn. Van de andere kant zeg ik: Mheer is geen dorp voor een derdeklasser. Maar als het er toch van komt, zullen we het met blijdschap begroeten".

Met Jo Malik, Jo Gulpen, Mark Nelissen, Jos Delahaije en Wil Luijten heeft de ploeg, althans voor vierdeklasse-begrippen, kanjers in huis. Een publiek geheim wil dat de Boys dat 'vreemdelingenlegioen' bij elkaar hebben geronseld. Een misvatting volgens Hennie van Promeren: „Ik zeg je dat hier niemand betaald wordt. Alle jongens hebben een bepaalde band met Mheer, hetzij op familie- danwel vriendenbasis. De totale ploeg is toevallig zo bij elkaar gekomen en vormt een grote eenheid. Die eenheid is ook de voornaamste voedingsbodem voor ons huidige succes. Wij organiseren als bestuur wel sfeerverhogende activiteiten en die missen hun uitwerking blijkbaar niet".

Spelconcept

Jo Malik (30), in het verleden bij SCG en Caesar spelend, en thans binnen en buiten de lijnen verantwoordelijk voor het technisch en taktisch spelconcept, al zit de gediplomeerde Jack Gillissen regelmatig als trainer op de bank, beaamt de visie van Hennie van Promeren: „Ik heb in heel wat voetbalkeukens rondgeneusd. Maar geloof: me de clubsfeer en cluborganisatie hier slaan alles. Ik had dat van mijn vriend Jos Delahaije, waarmee ik ook in de zaal bij Eijsden speel, al langer gehoord. Daarom wilde ik de proef op de som nemen. Ik ben in ieder geval niet bedrogen uitgekomen". Jo Malik weet dat hij met zijn mannen het te schieten wild in 4B vormt. Hij is voor de stresssituatie echter niet bang. Zijn manschappen hebben tot nog toe met hun technisch surplus de meer op werkvoetbal teruggrijpende tegenstanders hun wil kunnen opleggen.

Druk

Jo vertrouwt erop dat de spelers de met de week groeiende psychische druk aankunnen. Vooral als de prijzen echt verdeeld zullen moeten worden. Al weet hij dat zelfs kloven van zeven punten vaak niet voldoende waren om een kampioenschap veilig te stellen. Vriend en aanvoerder Jos Delahaije, met Mark Nelissen en Jo Malik met resp. 7, 9 en 9 treffers verantwoordelijk voor de Mheerse mammoet-produktie: „Als we het dit seizoen niet halen, zijn we allemaal sufferds!"

● *Ron Dijkstra maakt zich gereed voor de training.* Foto: FRANS RAD

RKONS-spits koploper in LD-spelersklassemen

Ron Dijkstra in de aanval

Van onze medewerker
WILLY WINGEN

LANDGRAAF – Langzaam maar zeker klimt RKONS uit een dal. De ploeg, die volgens 'kenners' naar de hoofdklasse zal promoveren, kende een miserabele seizoensstart. Opvallend is daarbij de rol van rechterspits Ron Dijkstra, die wél een positief begin kende. Dijkstra is aan een goed seizoen bezig en staat op dit moment, tot veler verrassing, op de eerste plaats in het spelersklassement van het LIMBURGS DAGBLAD. Ron: „Ik weet, dat ik lekker bezig ben. Dat stimuleert me, om op dezelfde weg verder te gaan."

Roda JC

Ron Dijkstra (25) begon zijn loopbaan ooit als zesjarige pupil bij Roda JC. Na problemen met de toenmalige trainer van het C-team, Gène Gerards, vertrok hij tien jaar later naar RKTSV, om na twee seizoenen naar SVN te verkassen. Inmiddels is Dijkstra aan zijn vijfde seizoen bij RKONS bezig, waar in die periode toch wel het een en der veranderd is.

Professioneler

Volgens Dijkstra wordt de club veel professioneler geleid. Dijks meent, dat hij ook vorig seiz goed gedraaid heeft. „Toen had we een kwalitatief minder te maar we hebben toch lang bove kunnen meedraaien." De hoo klasse was heel dichtbij, maar beslissingsduel tegen Volhard ging nipt verloren. Bij RKONS men blij, dat de ploeg de laatste ken eindelijk in vorm begint te men. „Dat was al te merken in duel tegen FC Vinkenslag," al Ron Dijkstra. Ironisch gen kreeg RKONS in dat duel van slim counterend FC Vinkensla dure rekening gepresenteerd: Dijkstra maakte toen bij de s 0–2 het Schaesbergse doelpun joeg zijn ploeg naar de front maar in verdedigend opzicht den de taken schromelijk ver loosd. „We hadden dan ook nooit in dezelfde samenste kunnen spelen. Altijd waren e een paar blessures of zo. Er b nu wat meer rust en evenwicht ploeg te komen."

Aan het slechte presteren RKONS lag volgens Ron Dij een aantal factoren ten gron „Op de eerste plaats de druk va moeten presteren. Iedereen wachtte een hoop van ons, maa verwachtingen werden niet wa maakt. Als je op een tweede of de plaats zou staan, had je in als ploeg al gefaald." Dijkstra verder aan, dat elf goede voetb niet zonder meer een hecht kunnen vormen. „Iedereen nieuw; iedereen wilde zichzel wijzen. Maar de ploeg hing ge als los zand in elkaar," meent h

Aanvallend

Dijkstra ziet zichzelf als een blieksvoetballer en hij vindt d veel te weinig aanvallend vo gespeeld wordt. „Het publiek om wat te zien, maar de laatste ligt het accent veel te veel op d dediging." Dijkstra gaat volge genstanders nogal vlug ligge was de 'diagnose' van FC Vi slag-speler Harry Vroegop duidelijk, toen hij zijn medesp liet weten, dat Dijkstra 'last va lende ziekte' had. Dijkstra nuwt die uitspraak. „Dat is m lijk gezegd. Ik word in een wed ontzettend vaak gepakt. Misso dat je op die manier de arbiter ook eens op attent maakt."

● *De Ster vereend in de kleedkamer. Op de voorgrond zittend, v.l.n.r. Hans Janssen, Harry Driessen en Henk Smeets. Trainer Joop Dacier staat geheel links.* Foto: FRANS RADE

Henk Smeets: 'Voetballen in eigen dorp is het leukst'

De Ster zonder allures

Van onze medewerker
MAARTEN DE KEVER

STEIN – Na een voorzichtige, bijna anonieme terugkeer in de tweede klasse, nu vier jaar geleden, is De Ster uit Stein dit jaar opvallend goed uit de startblokken gekomen.

Opvallend is ook de terugkeer van drie oudgedienden. Harry Driessen, Henk Smeets en Hans Janssen hebben na veel omzwervingen langs allerlei amateurvelden in Limburg het oude nest weer opgezocht. De Ster vaart er wel bij. Toch moeten de successen van De Ster volgens trainer Joop Dacier niet worden toegeschreven aan deze drie alleen.

„Wij zijn op dit moment een collectief erg sterke ploeg", aldus de voormalige doelman van Roda JC, die het eerste jaar als trainer actief is bij De Ster. „We hebben een behoorlijk spelerspotentieel. Ik kan gerust stellen dat wij een groep hebben van 16 gelijkwaardige spelers. Bij de start van het seizoen heeft iedereen een gelijke kans gekregen. De spelers die het naar mijn mening het beste doen, staan in de basis. Dat daarbij ook drie spelers zitten die hier vroeger ook al eens voetbalden is toeval".

Een van die drie spelers is de 33-jarige Harry Driessen. Over zijn terugkeer naar De Ster vertelt hij: „In mijn jeugd heb ik bij De Ster gevoetbald. Daarna heb ik bij 8 andere verenigingen gespeeld. Toch merkte ik dat het niet meer zo leuk is, om steeds bij andere verenigingen te gaan voetballen. Met mij waren er nog een stuk of vier andere voetballers, die er net zo over dachten. Aan het eind van vorig seizoen hebben wij besloten om met zijn allen naar De Ster te gaan".

Een van die andere spelers is Henk Smeets. Ook hij doorliep de jeugd bij De Ster, vertrok naar Roda, waar hij nog met zijn huidige trainer samenspeelde, kwam vervolgens uit voor Obbicht, Born en Haslou, maar is dus ook weer terug op het oude nest. „Je kunt het beste in je eigen dorp voetballen", vertelt de 27-jarige middenvelder. „Dat is leuker voor je zelf, want je kent een heleboel toeschouwers en de toeschouwers kennen jou natuurlijk ook. Dat geeft een extra dimensie". Een derde speler die terugkeerde naar De Ster is Hans Janssen. Hoewel hij maar drie jaar is weg geweest (1 jaar Born, 2 jaar Haslou), is hij toch blij weer terug te zijn in Stein. „Ik ben bij andere verenigingen gaan voetballen omdat het me bij De Ster niet meer zo beviel", vertelt de inmiddels 31-jarige middenvelder. „Maar elders is het ook al niet beter en dus heb ik besloten om de laatste jaren van mijn loopbaan weer voor De Ster te spelen."

Natuurlijk is Joop Dacier blij met de routine in zijn elftal, maar helemaal tevreden over zijn team is hij nog niet. „Doordat de spelers allemaal gelijkwaardig zijn en toch klasse in huis hebben, springt zo nu en dan eens iemand uit zijn rol. Die speelt dan niet meer in dienst van het elftal, maar gaat op de individuele toer. Dat heeft ons al een paar punten gekost", aldus de 37-jarige leraar lichamelijke opvoeding. „Wij hebben geen allures: het kampioenschap is voor ons geen must. Ik ben al tevreden met een periodetitel. Iets dat met deze selektie zeker haalbaar is."

'Schroothoop' verdeelt Hückelhoven

De schroothoop, de schandvlek, het monster, de vuilnisbelt-zonder-vergunning, zo wordt het kunstwerk betiteld dat de in Puth-Schinnen wonende kunstenaar Lo van der Linden heeft gemaakt voor het centrum van het mijnwerkersstadje Hückelhoven. Het gebeurt wel vaker dat een kunstwerk een spottende bijnaam krijgt, maar zo goedmoedig ligt het in Hückelhoven niet. Maakte Van der Linden 'entartete Kunst'?

● *Dr Henning Herzberg: „De automobilisten merken voortaan tenminste wanneer ze aan Hückelhoven voorbij rijden."*

Foto: DRIES LINSSEN

De troon van Barbara wankelt

Amper twee jaar nadat de dames van het comité 'Initiative betroffener Frauen und deren Familien' in Hückelhoven (vlak over de grens ter hoogte van Sittard) de barricade op gingen om de dreigende sluiting van de Sophia-Jacoba mijn te verhinderen, zijn de gemoederen opnieuw danig verhit. Oorzaak daarvan is een tien meter hoog en achttien ton zwaar kunstwerk van beeldhouwer Lo van der Linden uit Puth, dat sinds vorige maand de rotonde op de invalsweg naar het stadscentrum siert.

'ONT-siert' zegt Käthe Reichartz, een struise huismoeder, die zich aan het hoofd van een groep medestanders heeft geschaard. Vorige week bood zij burgemeester Oskar Ramöller een petitie aan met 1500 door haar verzamelde handtekeningen en het verzoek 'der Schrotthaufen', 'die Schandfleck' en 'das Ungeheuer' zo snel mogelijk te verwijderen.

Maar dat is nog niet alles. Een garagehouder uit de buurt van de Jülicher Straße, waar het kunstwerk vlakbij staat, heeft aangifte gedaan bij de Kriminalpolizei in Heinsberg. Hij is namelijk van mening dat de gemeente een hinderwetvergunning had moeten aanvragen voor deze vuilnisbelt. Het 'Schrootmonster' produceert volgens hem te veel roest, die door regen in de bodem wordt gespoeld.

En de plaatselijke politici, die aanvankelijk unaniem vóór plaatsing van het kunstwerk hadden gestemd, beginnen zich steeds minder op hun gemak te voelen, nu zich ook al de geestelijkheid in de discussie is gaan mengen en een advocaat de tegenstanders met zijn opmerkingen over dat 'überdimensionale Ding' – het woord kunstwerk wil hij helemaal niet in de mond nemen – steun in de rug heeft gegeven.

Wat is er nu eigenlijk precies aan de hand? In het kader van stadsvernieuwing en -modernisering nodigde de gemeente Hückelhoven in de persoon van wethouder dr Henning Herzberg eind vorig jaar vier kunstenaars uit een monument te ontwerpen, dat als herkenningspunt en symbool moest dienen voor het mijnwerkersstadje. Het ontwerp van Lo van der Linden uit Puth werd in april van dit jaar uitgekozen en na vijf maanden hard werken werd het werk op 17 oktober officieel aan het volk gepresenteerd.

Toen reeds was er onder de bevolking hevige beroering ontstaan over de roestige stutbogen en rails uit de Sophia-Jacoba, waaruit het monument werd opgetrokken. En dat terwijl Van der Linden, een kunstenaar die zich laat leiden door het materiaal en de functie van vroegere gebruiksvoorwerpen – een stuk roest kan in zijn ogen even mooi zijn als een klomp baar goud – alleen maar een hommage heeft willen brengen aan de koempels, die tijdens hun zware arbeid ondergronds dagelijks met deze materialen geconfronteerd worden. „Niks hommage, een belediging zul je bedoelen," vindt activiste Käthe Reichartz. „Dit is echt deprimerend, de drukke invalsweg naar de stad heeft een vriendelijker gedenkteken verdiend."

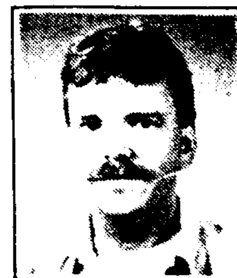
Het wordt tijd kunstenaar Lo van der Linden zelf aan het woord te laten over al deze ophef. Hoewel uiterlijk flegmatiek, moet hij toch met enige verontrusting bekennen, dat hij niet had verwacht dat zijn 'Troon van Barbara', zoals het monument – doelend op de patroonsheilige van de koempels – in de plaatselijke pers wordt genoemd, zo snel na plaatsing aan het wankelen zou worden gebracht. „Deze afwijzing kan alleen maar voortkomen uit onbegrip," probeert hij de zaak te analyseren. „Het enige wat ik heb proberen te doen is materialen waarmee de mijnwerker dagelijks beneden in het duister wordt geconfronteerd aan het daglicht te brengen. Ik heb daarbij louter nobele gedachten en gevoelens voor ogen gehad. Bovendien is de sculptuur, ondanks haar massa, heel transparant, door het spel tussen licht en donker steekt ze als een silhouet tegen de hemel af."

Dat vindt ook journalist Klaus Moll, die zich in de Aachener Volks Zeitung onlangs zeer positief over het werk van Lo van der Linden uitliet: 'Dit mooie, goede materiaal, zwaar, statisch en verbonden met de aarde, werd door de kunstenaar gevoelig tot een luchtige, bij alle zwaarte toch heel transparante plastiek gevormd, die zich op een sokkel verheft boven de aarde, die haar eens gedragen heeft.'

Maar aan die woorden hebben Käthe Reichartz en de haren geen boodschap. Zij vindt dat de gemeente een blunder heeft begaan door bijna 75.000 DM aan zo'n schandvlek uit te geven en eist – mede met het oog op de verkeersveiligheid – dat het monument op zijn minst zo snel mogelijk naar een andere plaats wordt overgebracht. Het liefst naar het plein voor het gemeentehuis. „Dan worden degenen, die dit op hun geweten hebben, tenminste dagelijks met hun zonde geconfronteerd."

„Precies volgens opdracht," vindt Technischer Beigeordneter (zeg maar 'wethouder') dr Henning Herzberg, een vriendelijke man van middelbare leeftijd, die met zichtbare trots laat weten dat hij zelf ook 'Künstler' is. In het monument zoals Lo van der Linden het voor het Duitse stadje heeft geconcipieerd, wordt de synthese tussen kritische boodschap en artistieke filosofie op zeer geslaagde wijze tot stand gebracht, terwijl ook de relatie met de stad, haar bewoners en geschiedenis heel duidelijk naar voren komt, daar kwam de opdracht zo'n beetje op neer. „Wij hebben een kunstwerk gevraagd dat van op afstand een signaalwerking zou hebben. Nou, dat hebben we gekregen." IJ-

door

verig knikkend en met toenemend genoegen leest hij het document voor waarin in gezwollen taal wordt vervat aan welke criteria het monument moest voldoen. „De automobilisten merken voortaan tenminste wanneer ze aan Hückelhoven voorbij rijden," zegt hij triomfantelijk.

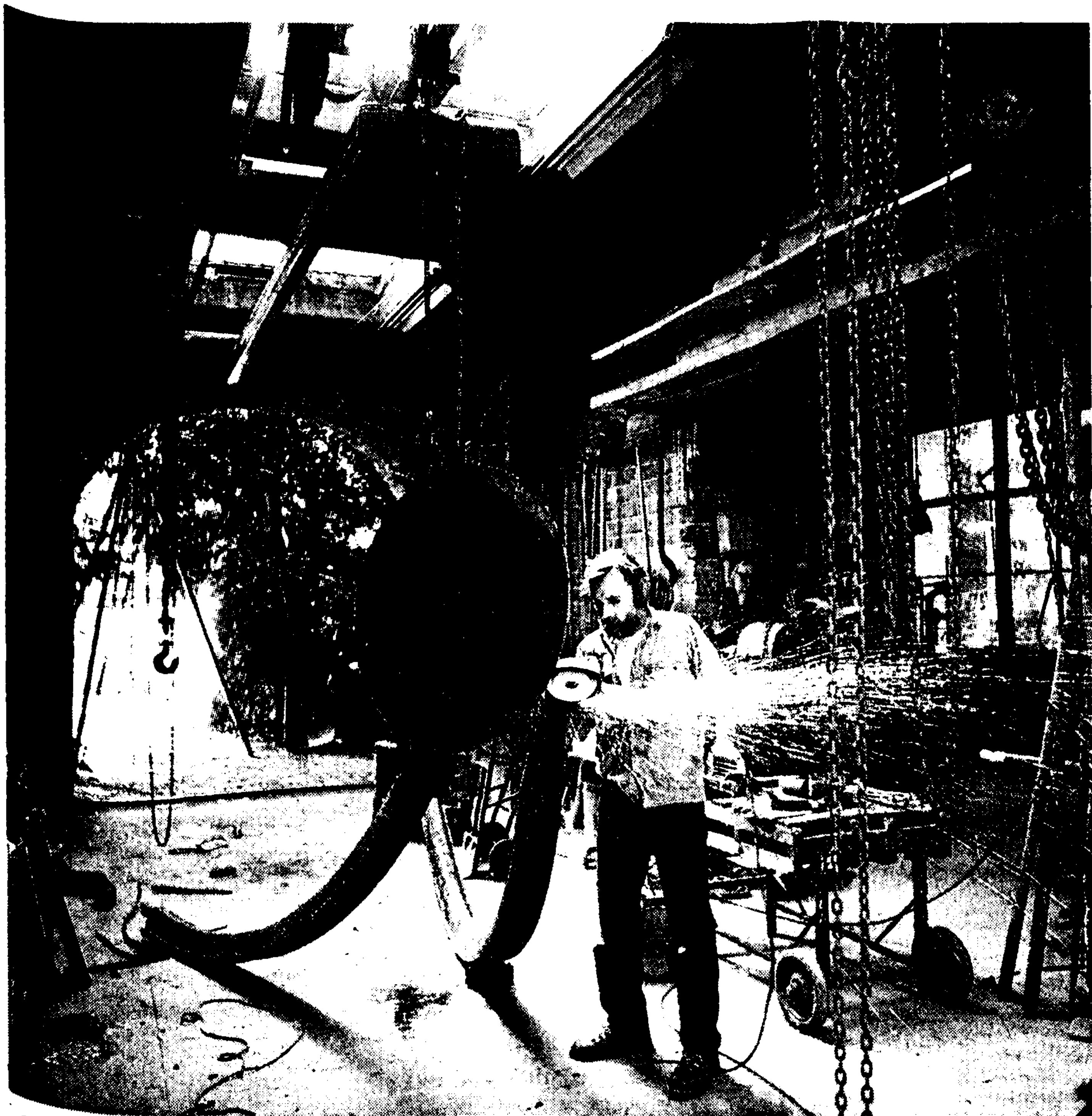
Herzberg kan er echter wel begrip voor opbrengen dat men onwennig op het kunstwerk reageert. Dat gebeurt altijd als je mensen in het openbaar met kunst confronteert, is zijn opvatting. Wel vindt hij het merkwaardig, dat het protest niet eerder op gang is gekomen, omdat de inwoners reeds in het begin van het jaar in de kranten werden geïnformeerd over de plannen. „Wat mij echt verontrust is de intolerantie van deze vrouw (Käthe Reichartz, JF), die haar op het gebied van kunst absoluut ongefundeerde mening tot norm verheft. Over kunst kan niet op een democratische manier gediscussieerd worden. Het gaat in eerste instantie om kwalitatieve criteria, niet om de toegankelijkheid voor een groot publiek."

Maar dr Herzberg gaat nog verder in zijn kritiek. Hij neemt zelfs termen als 'Dritte Reich' en 'Entartete Kunst' in de mond om zijn bezorgdheid te onderstrepen. „Met int rantie op het gebied van kunst ten zeker wij Duitsers heel vo zichtig zijn. Wij hebben boeken verbrand van mensen, die bel rijke dingen te zeggen hadden Daaruit moet men lering trekk Ook Frau Reichartz zou zich d moeten realiseren. Ze kan haar energie beter in dienst stellen v de vrouwengroep, die nog stee hard vecht om de mijnindustrie voor onze stad te behouden. H bestaan van zestigduizend mens staat op het spel. Er moeten bel rijker problemen aangepakt wo den."

Herzberg wil en kan niet voorsp len waar de affaire uiteindelijk zal uitdraaien. In ieder geval he de politiek het laatste woord. „I er van uit, of beter gezegd ik h dat de politici standvastig zulle zijn. Tot nu toe is dat gelukkig geval. Vorige week woensdag heeft de raad besloten het kuns werk zo te laten zoals het is. H ijzer zal dus niet behandeld of verfd worden. Die beslissing vin bemoedigend."

En hoe ziet de kunstenaar zelf afloop? „Dat monument is voor d plaats gemaakt en ik ben ervan overtuigd dat het goed is. Ik heb stille hoop, dat de mensen die n gen zijn, dat ook zullen inzien ze ermee vertrouwd raken en er trots op zullen zijn. Als ze er ee maal aan gewend zijn gaan ze wellicht anders tegenaan kijken bovendien: als ik iets gemaakt hebben wat iedereen mooi vind dan zou ik een slecht kunstena zijn geweest. Daarom ben ik va ene kant wel blij met deze discus maar het mag niet ontaarden na tuurlijk. Zo'n georganiseerd ver tegen een kunstwerk is mij noo eerder overkomen. Bij de offici presentatie was ik blij dat de teg standers niet gewapend waren me gaffels en zeisen. En die advoca had het over de tyrannie van de kunstenaar. Hij vond dat wij ku stenaars ons teveel permitteren dat de mensen dat dan maar mo slikken. Zulke uitspraken zijn tuurlijk koren op de molen van activisten."

Overigens zal deze heisa geen volgen hebben voor zijn artistie werkwijze in de toekomst. „M misschien wel voor het aantal drachten dat ik krijg," lacht Va der Linden. De taal van Frau K is veel dreigender: „Ik laat het niet bij zitten. Wij rusten pas als onding is afgebroken."

● *Lo van der Linden aan het werk met 'zijn' materiaal: roestige balken.*

DE LIMBURGSE m/v PERSONEELSGIDS

Op zo'n vijftig meter diepte onder de Noordzee vond onlangs een historische gebeurtenis plaats: de eerste doorbraak in de Kanaaltunnel tussen Frankrijk en Groot-Brittannië. Na achtduizend jaar is het eiland Engeland weer vastgeklonken aan het Europese continent. Begin volgend jaar al zullen president Mitterrand en premier Thatcher elkaar ondergronds de hand kunnen reiken. Eurotunnel, de maatschappij die het grootste bouwproject in Europa medio 1993 moet gaan exploiteren, verwacht dat de tunnel een doorslaand commercieel succes wordt. De verbinding, bestaande uit twee treintunnels en een diensttunnel, zal klaar zijn op het moment dat de Europese Gemeenschap ook haar interne handelsbarrières heeft verwijderd. Rotterdam, nog altijd de grootste haven van de wereld, ligt evenwel niet echt wakker van de nieuwe Kanaaltunnel. „Wij zijn niet bang voor nadelige gevolgen. Rotterdam ligt te ver weg van de tunnel. Dus vermoedelijk hebben wij er weinig last van," aldus Pieter Jan Jongman, projektleider bij de Direktie Haveninnovatie van het Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam.

● *Drs Pieter Jan Jongman: „De Rotterdamse haven heeft straks vermoedelijk weinig te vrezen van de nieuwe Kanaaltunnel. Wij liggen er gewoon te ver van weg."* Foto: JOHN DE PATER

Rotterdam ligt niet echt wakker van Kanaaltunnel

Over de Chunnel, zoals de Engelsen het immense bouwwerk noemen door samentrekking van de woorden Channel en Tunnel, is ruim tweehonderd jaar gedacht en gebekvecht. Eurotunnel verwacht dat in 1993 al een omzet van ruim één miljard gulden wordt gehaald met niet minder dan vijftien miljoen passages. In 2003 zou die omzet zelfs driemaal zoveel zijn.

Drs Jongman vindt de prognoses van de exploitatiemaatschappij helemaal niet zo overtrokken. „Zeer zeker niet. Ik vind die voorspellingen voor wat betreft het passagiersvervoer zelfs wat aan de lage kant. Ik verwacht dat het uiteindelijke resultaat aanzienlijk beter zal zijn. Maar dat neemt niet weg, dat de Rotterdamse haven weinig heeft te vrezen van deze nieuwe verbinding. Het voordeel dat de tunnel biedt, namelijk een verkorting van de reistijd, is met name voor het goederentransport niet zo groot, omdat er in Europa nog altijd geen compleet spoorwegnet voor supersnelle treinen is. De winst die je bereikt tussen Frankrijk en Engeland wordt elders weer teniet gedaan, omdat daar de faciliteiten nog niet optimaal zijn."

De reistijd tussen Londen en Parijs wordt dank zij de tunnel teruggebracht van zeven naar drie uur. Daarbij is uiteraard het vliegverkeer niet meegerekend. Jongman: „Daar ligt dan ook het grote voordeel ten opzichte van de nu bestaande veerverbindingen. Je koopt een treinkaartje in Parijs en je bent zonder allerlei plichtplegingen *in no time* in Londen. Je hoeft niet te wachten of over te stappen, het gaat allemaal veel sneller en gemakkelijker. Ook de vliegmaatschappijen zullen een stevige concurrentie gaan ondervinden."

Service

Verwacht Jongman dus in het passagiersvervoer grote veranderingen, in het goederenvervoer ziet hij vooralsnog geen opzienbarende wijzigingen, zeker niet voor Rotterdam. „Uiteraard zijn wij natuurlijk ook niet zo veel bezig met passagiersvervoer. Wij hebben ons met name gespecialiseerd op het goederenvervoer. Daarvoor zijn bij ons alle faciliteiten aanwezig en die stellen we bovendien om de zoveel tijd weer bij om de service aan onze klanten telkenmale te verbeteren."

In dat goederenvervoer moet een onderscheid worden gemaakt tussen twee deelmarkten. Zo is er in de eerste plaats het vervoer tussen Groot-Brittannië en het continent, het 'short-sea-verkeer'. Rotterdam is hierin het belangrijkste tussenstation voor einddoelen in Nederland en met name Duitsland. „In die situatie komt weinig verandering, omdat Rotterdam de beste verbindingen heeft met dat achterland via de weg, het spoor en binnenwateren. Die nieuwe tunnel ligt een paar honderd kilometer hier vandaan, dus dat houdt in dat je die afstand sneller zou moeten kunnen overbruggen, wil je concurrerend zijn ten opzichte van onze faciliteiten. Dat is duidelijk niet het geval."

De tweede deelmarkt is het 'deep-sea-verkeer', het goederenvervoer over de lange afstand. Rotterdam is in dit geval het eindstation van kolossen van schepen uit het Verre Oosten en Noord-Amerika. Jongman: „Ook hier verwacht ik weinig veranderingen, omdat in Rotterdam alles aanwezig is om die schepen snel te kunnen bedienen. Als je bedenkt dat een schip uit het Verre Oosten zo'n vier weken onderweg is en een schip uit de Verenigde Staten ongeveer een week, dan is het duidelijk dat je als scheepvaartmaatschappij niet gaat kijken op een uurtje meer of minder reistijd. Je kijkt dan vooral naar de overslag- en opslagcapaciteiten, het achterlandvervoer en andere snelle service-verlening. Daar boek je dan je winst."

Mogelijkheden

In feite gelooft Jongman dat de haven van Rotterdam door de nieuwe tunnel zelfs een uitbreiding van de bestaande mogelijkheden in het goederenverkeer op de lange afstand kan krijgen. „Want door die nieuwe verbinding zou Groot-Brittannië voor ons als achterland ook interessanter kunnen worden. Nu al doen veel schepen uit de VS onze haven aan in plaats van havens aan de Britse westkust om van hieruit alle goederen verder te distribueren. Maar het is best mogelijk dat wij in de toekomst nog enig voordeel kunnen ondervinden van de tunnel."

In dat verband acht Jongman het van het grootste belang dat Rotterdam zo spoedig mogelijk betere verbindingen krijgt met bijvoorbeeld Antwerpen. „Maar ook is het voor ons wenselijk dat we aansluiting krijgen op de hoge snelheidsspoorlijn. We moeten namelijk oppassen dat Rotterdam niet geïsoleerd raakt. En dat geldt dan met name met betrekking tot het passagiersvervoer. Dat is nu weliswaar niet zo belangrijk voor ons, maar in de toekomst moet je uitbreiding van de mogelijkheden op dat gebied niet uitsluiten."

Het Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam ziet de toekomst dus beslist niet pessimistisch tegemoet. Tussen de havens van Le Havre, Antwerpen, Zeebrugge en Rotterdam zal altijd concurrentie bestaan. Maar van de Chunnel zal in de gedachten van drs Jongman geen extra bedreiging uitgaan. „Wij liggen alle te ver weg. Alleen de havens die dicht bij de tunnel liggen, zoals Calais of Dover, zullen flinke klappen oplopen."

Dat zich mogelijk meer industrieën gaan vestigen in de buurt van de Kanaaltunnel in plaats van bijvoorbeeld in de nabijheid van Rotterdam wimpelt hij af als een onbelangrijke optie. „Want u moet één ding bedenken: die trein stopt straks niet aan de uiteinden van de tunnel. Daar bedrijven vestigen heeft geen enkele zin, ook al omdat er daar geen concentratie van bedrijven is en er dus ook geen faciliteiten aanwezig zijn."

Jongman verwacht dan ook dat Rotterdam voorlopig wel de grootste haven ter wereld zal blijven. „Maar dat is niet het belangrijkste, hoor. Wij willen zo goed mogelijk blijven draaien. Daarom zijn we ook gestart met het opzetten van distributiecentra om onze klanten zoveel mogelijk van dienst te zijn. Alleen op containergebied heeft Hongkong ons inmiddels ingehaald. Maar in Europa zijn we ook op dat gebied nog altijd de grootste. En dat is uiteindelijk toch ons achterland."

luc somers

● *Dinsdagavond 30 oktober vond ongeveer vijftig meter onder de Noordzee het historische ogenblik plaats: een gat met een doorsnee van zes centimeter en enkele tientallen meters lang verbond Groot-Brittanië en het Europese continent.*

● *Het enorme bouwterrein bij het Engelse uiteinde van de Kanaaltunnel in Folkestone.*

Omgaan met kritiek

Op een dag gaat een man raad vragen aan een wijze, die op doorreis een paar dagen in zijn dorp verblijft. ,,Helpt u me alstublieft," zegt de man. ,,Het hele dorp houdt me voor een idioot. Wat ik ook zeg, hoe verstandig ook, ze lachen me steevast uit. Maar ook als ik niks zeg, drijven ze de spot met me. Dan zeggen ze: hij heeft ook niks te zeggen, die idioot, wat zou hij nou voor zinnigs te vertellen kunnen hebben. Mijn leven is een nachtmerrie geworden en vaak denk ik er maar een eind aan te maken. Toen hoorde ik dat een wijze door ons dorp zou komen en ik dacht, misschien dat die mij kan helpen."

De wijze zei: ,,Nou, dat is heel simpel. Het enige dat je hoeft te doen is dit: vanaf morgen begin je iedereen die maar iets zegt onmiddellijk kritiek te geven. Zegt iemand: 'wat een mooie dag is het vandaag', dan reageer jij met: 'wat is er dan zo mooi aan deze dag, wanneer is iets mooi, wie bepaalt eigenlijk of iets mooi is of niet?' Zegt iemand: 'kijk eens wat een mooie vrouw daar gaat', dan wéér meteen kritiek leveren. Maar onthou één ding: nooit je eigen mening geven, nooit zelf iets beweren, alleen kritiek leveren en vooral op die dingen die niemand bewijzen kan. Schoonheid, smaak, liefde, goedheid, God: zaken waar iedereen de mond vol van heeft, maar die niemand kan hard maken. Over een maand kom ik weer door dit dorp. Zoek me dan maar weer eens op."

Geen weerwoord

Een maand later was de man totaal veranderd. Hij zag er niet meer gedeprimeerd en ellendig uit, hij had nu een stralende blik in zijn ogen, een blik van iemand die gelooft in zichzelf en die ontzag inboezemt. De wijze moest lachen toen hij dat zag en zei: ,,Het heeft dus gewerkt?" De man antwoordde: ,,Het heeft fantastisch gewerkt. Ze reageren nu allemaal alsof ik de wijste man van het dorp ben, en dat in een maand tijd. Ze bieden hun excuses aan voor het feit dat ze me vroeger als een idioot behandelden. En dat terwijl ik niks anders heb gedaan dan wat u mij hebt aangeraden. Zo gauw ze iets zeggen, kom ik met mijn vragen, mijn kritiek en daar hebben ze geen weerwoord op. Ze voelen zich opgelaten. Waar ik tegenwoordig ook kom, daar houden de mensen op met praten, omdat voor hun gevoel een woord zeggen al linke soep is. U hebt werkelijk een wonder verricht."

De wijze antwoordde: ,,Ik heb helemaal geen wonder verricht. De kwestie is eenvoudig deze. Alle mensen zijn bang voor kritiek. En alle mensen beweren aan de lopende band dingen waar ze niet goed over nagedacht hebben of waarvan ze niet echt veel verstand hebben. Ontmoeten ze nou iemand die dat niet doet, iemand die niks beweert en alleen maar vragen stelt, kritische vragen, dan worden ze pijnlijk herinnerd aan het feit dat ze zelf vaak, te vaak, voor hun beurt spreken. Degene die hen eraan herinnert dat het vaak wijzer is je mond te houden, is daarom in hun ogen een wijze."

Psychische pijn

Dit sprekende verhaal, afkomstig van Ivan Toergenjev, een van de grote Russische schrijvers uit de vorige eeuw, drukt ons met de neus op een belangrijk psychologisch probleem. Voor ieder van ons is kritiek in de een of andere vorm noodzakelijk om bij ons eigen gedrag stil te gaan staan, erover na te gaan denken. Daarom is kritiek onontbeerlijk voor de ontwikkeling van onze persoonlijkheid. Maar kritiek is nooit leuk en vaak pijnlijk. Omdat we nou eenmaal de neiging hebben om pijn te vermijden, hebben we ook de neiging kritiek te vermijden, uit de weg te gaan.

Net zoals met lichamelijke pijn verschillen mensen ook wat betreft psychische pijn enorm in gevoeligheid, in wat ze kunnen verdragen. Er zijn mensen die bij het minste of geringste al hun stekels op zetten: ,,Hé, je hebt een nieuwe bloes aan." ,,Ja hoezo, wat is daarmee, vind je 'm niet leuk soms?" Er zijn ook mensen met een ware olifantshuid. Wat je ook zegt, het glijdt hen bij de koude kleren af: ,,Nou, wat jij vandaag aan hebt, hoe krijg je het bij elkaar, het lijkt wel of een dronken naaister aan het werk is geweest." ,,Och, als ik maar iets aan mijn lijf heb."

Veel mensen die allergisch zijn voor kritiek, die daarop getergd reageren, verdedigen die reactie vaak met opmerkingen als dat de kritiek niet waar is of niet opbouwend of te zeer op de persoon gespeeld. Het is waar dat veel mensen anderen op een onsportieve of vijandige of te generaliserende manier kritiek geven bijvoorbeeld zeggen dat iemand een waardeloos persoon is als hij alleen maar iets waardeloos GEDAAN heeft. Maar dat neemt niet weg, dat veel kritiek toch vaak korreltjes van waarheid bevat en dat het goed voor jezelf kan zijn die eruit te pikken. Bovendien kunnen we vaak weinig invloed uitoefenen op de manier waarop iemand anders ons kritiek geeft. Wat we wel kunnen bepalen is de manier waarop wijzelf met de geleverde kritiek omgaan. De hamvraag is dus: hoe kunnen we kritiek zo goed mogelijk incasseren, ook als die op een slechte manier wordt gegeven?

Ontsnappingstrucs

De eerste stap is, op een zo eerlijk mogelijke manier, na te gaan wat voor ontsnappings- of vermijdingstrucs we nu gebruiken als er (negatieve) kritiek op ons afkomt. De volgende stap is om al die trucs op te geven en er meer volwassen, gezonde reacties voor in de plaats te zetten. Gemakkelijk gezegd natuurlijk en moeilijk gedaan. Ik zal daarom deze en de volgende week een aantal van die trucs en hun 'redelijk' alternatief uit de doeken doen. Omdat leren herhaling vergt, maak er twee kopieën van. Een voor op uw werk en een voor in de huiskamer.

Ontsnappingstruc nummer 1: u schiet onmiddellijk in de verdediging en zet de tegenaanval in. Een van de meest algemene reacties op kritiek is onmiddellijk terug te slaan, de ander aan te vallen: ,,Nou, ik kan niet zeggen dat jij de laatste tijd erg vriendelijk bent." ,,Ik niet erg vriendelijk?! Of jij zo vriendelijk bent dan! Of er nou een lantaarnpaal in huis zou zijn of jij, niemand die het verschil echt zou merken."

Duidelijk is, dat degene die de kritiek krijgt deze onmiddellijk opvat als een persoonlijke aanval. Het kan best zijn dat de eerste spreker probeert te zeggen, zij het misschien op een wat onhandige manier, dat hem iets dwars zit en dat hij dat graag veranderd zou zien. Maar door de reactie van de ontvanger mondt zo'n gesprek dan snel uit in het heen en weer gooien van vuile was en als het lang duurt van nog erger. Waar het aanvankelijk allemaal om te doen was, gaat in de strijd verloren en beide partijen blijven ten slotte achter met veel frustratie en boosheid.

Oeroude wijsheid

Een alternatief is om de andere persoon de tijd te geven zijn of haar punten zonder interrupties te kunnen uitspreken. Het kan best zijn dat het niet leuk is om aan te horen, dat het pijnlijk is, maar kritiek is nu eenmaal (vaak) pijnlijk. So what! Bedenk dat veel negatieve gevoelens van anderen tegenover ons vaak al oplossen, als ze de gelegenheid krijgen om die uit te spreken. En als wij de gelegenheid gebruiken om moedig te bekennen dat we het niet leuk vinden om aan te horen. Ga het vervolgens hebben over de punten waarover het gaat (in plaats van over de persoon die ze heeft ingebracht). Dan kan het natuurlijk toch nog gebeuren dat de zaken uit de hand dreigen te lopen. Als dat gebeurt, breek het gesprek af met de mededeling dat het nu weinig zin heeft om door te praten want dat u 'te opgefokt' bent en stel voor het gesprek op een later, kalmer tijdstip voort te zetten.

Ontsnappingstruc nummer 2: u gaat in de wandelgangen, tegen anderen dus, vervelende dingen vertellen over uw criticus. Het is erg gemakkelijk om 'te duiken' in een situatie waarin u kritiek krijgt en de ander vervolgens terug te pakken door vervelende praatjes achter zijn of haar rug te gaan rondstrooien. Kleinere en grotere leugens worden dan vaak en passant meegenomen, allemaal bedoeld om de blauwe plekken op uw tere ego te balsemen. Vaak werkt het overigens als een boemerang, want die verhalen komen meestal wel bij uw criticus terug.

Denk aan een oeroude wijsheid: ,,Als u absoluut niks goeds over een medemens weet te zeggen, zeg dan helemaal niks. Want dan kan het niet anders of uw blik is troebel."

rené diekstra

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

[redacted]

Met vestigingen in Heerlen, Maastricht en Eindhoven is Vogelzang de grootste vakspecialist van Zuid-Nederland op het gebied van beeld, geluid en elektronika. Dat is het resultaat van een konsekwent doorgevoerd beleid, waarin de klant te allen tijde centraal staat. Vanwege een konstante groei zoeken wij nu twee nieuwe kollega's voor onze technische dienst.

AUDIO/VIDEO MONTEUR M/V
MEDEWERKER KLANTENSERVICE M/V

[redacted] Voor ons filiaal in Maastricht zoeken wij een enthousiaste audio/video monteur. Als audio/video monteur op de technische dienst voert u alle voorkomende reparaties uit van audio- en video-apparatuur. U bent verantwoordelijk voor de goede afwikkeling daarvan.
De juiste kandidaat heeft een middelbare technische opleiding afgerond. U beschikt over enkele jaren ervaring in een soortgelijke funktie. Met uw goede kennis van zaken en een flinke dosis enthousiasme zorgt u samen met het team voor de juiste uitstraling van Vogelzang. Uw leeftijd is maximaal 35 jaar.

[redacted] Als medewerker klantenservice voor ons filiaal Heerlen moet u allereerst over uitstekende kontaktuele eigenschappen beschikken. Tenslotte staat onze service voor u centraal. Uw belangrijkste taak is er voor zorgen dat tevreden klanten ook tevreden blijven. U bent het verlengstuk van de Technische Dienst. Klanten met defekte apparatuur komen bij u terecht. U neemt deze klachten serieus in ontvangst en zorgt dat deze intern goed verwerkt worden. Wij verwachten van u een klantvriendelijke instelling en prima representatieve eigenschappen. Vanzelfsprekend voelt u enige verwantschap met apparatuur en componenten op het gebied van beeld, geluid en elektronika.

[redacted] Onze nieuwe collega's bij Vogelzang krijgen een uitdagende baan. Een drukke, boeiende baan ook. Daar stellen wij graag een prima beloning en uitstekende secundaire arbeidsvoorwaarden tegenover. De juiste kandidaten hebben de pen nu al in de hand. Zij richten hun sollicitatiebrief met ingesloten pasfoto z.s.m. aan: Vogelzang, Afd. personeelszaken, Akerstraat 19, 6411 GV Heerlen, t.a.v. de heer H. Odendaal.

VOGELZANG
Daar kun je niet omheen

LAMPE

LAMPE MODE B.V.

zoekt voor verschillende vestigingen (zuiden van het land)

ENTHOUSIASTE MODEBEWUSTE FILIAALLEIDSTERS

Als je gevoel voor mode hebt, goed met klanten weet om te gaan en motiverend leiding kunt geven, bieden wij je een aantrekkelijke zelfstandige baan.

Ervaring in de dameskleding is vereist. Leeftijdsindicatie 23 tot 28 jaar.

Schriftelijke sollicitaties kun je richten aan:
LAMPE MODE B.V.
Steenweg 16a
6401 EW Roermond
t.a.v. mevr. M.A.L.E. Lempers
Tel.: 04750-19880

B.V. STAALBOUW FRIJNS
Vilt - Valkenburg a/d Geul

**STAALCONSTRUCTIEWERKEN
SPORT- EN BEDRIJFSHALLEN
STALEN EN ALUMINIUM SILO'S
MACHINEBOUW
BRUGGENBOUW
DAKEN EN BEPLATINGEN**

Staalbouw Frijns is een middelgroot constructiebedrijf.
Met een gezonde werkinstelling, wordt vanuit Valkenburg a/d Geul, sinds 45 jaar, succesvol gewerkt aan veelsoortige opdrachten.
Door het groeiende aantal opdrachten, zoeken wij bekwame medewerkers voor onderstaande vacatures:

- **werkvoorbereider**
  (niveau M.T.S. werktuigbouw of soortgelijk)
  leeftijd 22 tot 30 jaar
- **tekenaar**
  (niveau M.T.S. werktuigbouw of soortgelijk)
  leeftijd 22 tot 30 jaar
- **constructiebankwerkers**
- **montagebankwerkers**

In bovenstaande functies hebben wij mogelijkheden voor ervaren en minder ervaren kandidaten.
Wij bieden u goede carrièremogelijkheden, goed salaris en een prettige werksfeer.
Bent u geïnteresseerd?
Graag spoedig schriftelijke sollicitatie (met insluiting van recente pasfoto)
aan: **B.V. Staalbouw Frijns**
Leystenstraat 2-6
6325 AR Valkenburg a/d Geul
met vermelding sollicitatie
Voor nadere informatie kunt u zich telefonisch wenden tot de heer J. [illegible], tel. 04406-40833.

BERNER

Berner Produkten B.V. is een importeur/groothandel in technische en chemische produkten. Wij verkopen ondermeer bevestigingsmateriaal, gereedschappen, chemische onderhoudsprodukten, magazijninrichtingen en vele werkplaatsbenodigdheden. Sinds 1971 werken wij met succes in de Nederlandse markt en onze groei blijft expansief. Berner Produkten B.V. is een vertrouwde leverancier in de auto-, bouw-, agrarische-, transport- en D.H.Z.-branche.
Ons bedrijf telt 180 medewerkers, waarvan meer dan 90 collega's in de buitendienst actief zijn.

Ter versterking van onze organisatie zoeken wij een

ASSISTENT HOOFD ADMINISTRATIE (M/V)

Funktie-eisen:
- afgeronde opleiding H.E.A.O.
- goede kennis van de Duitse taal in woord en geschrift
- bekendheid met een geautomatiseerde administratie
- leeftijd rond 30 jaar

Funktie-inhoud: het Hoofd Administratie assisteren bij:
- verwerking van boekhoudkundige gegevens
- totstandkoming jaarrekening
- opmaken financiële analyses
- concernrapportage
- advisering en rapportage aan directie

Wij bieden:
- goede salariëring en secundaire arbeidsvoorwaarden (in nader overleg overeen te komen)
- concrete carrière-afspraak: het in de toekomst opvolgen van het Hoofd Administratie
- verantwoordelijke en uitdagende baan bij solide bedrijf

Bent u toe aan concrete loopbaaninvulling, stuur dan uw sollicitatiebrief met c.v. en een recente pasfoto aan:

*Berner Produkten B.V.
t.a.v. F. Jongen, afd Personeelszaken
Tunnelweg 105
6468 EJ KERKRADE*

Voor informatie over de selectieprocedure kunt u terecht bij afdeling P.Z., tel. 045-452[illegible]
Een psychologische test kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

Verdraaid goed in bevestigingstechniek

Randstad heeft volop werk

Directiesecretaresse m/v
Voor een internationaal bedrijf in Kerkrade. U beheerst de Engelse taal in woord en geschrift, u bent bekend met tekstverwerking WordPerfect en u heeft ervaring als directiesecretaresse. Uw werk bestaat uit het onderhouden van contacten met het buitenland met name Amerika, correspondentie voeren en de agenda bijhouden. Deze zeer zelfstandige baan is voor lange tijd. Uw leeftijd is 25-35 jaar.
Informatie bij Yvonne Martens of Petra Eleveld, tel. 045-46 44 40,
Kerkrade, Hoofdstraat 35a.

Datatypist m/v
Losse opdracht bij een groot bedrijf in Nuth. De aanvang is 1 december a.s., voor 1 week. Salaris in overleg.
Informatie bij Marcel Michiels of Pascalle Pechholt, tel. 045-24 55 33,
Nuth, Stationsstraat 67.

Produktiemedewerkers m/v
[illegible]
Informatie bij Monique Op den Kamp, tel. 045-46 00 52,
Kerkrade, Hoofdstraat 35a.

Schoonmakers m/v
Voor een project in Vaals. [illegible]
Deze baan is voor lange tijd.
Informatie bij Irmgard Vluggen, tel. 045-46 00 52,
Kerkrade, Hoofdstraat 35a.

Schoonmakers m/v
Wij zoeken meerdere schoonmakers [illegible] objecten in de omgeving van Heerlen [illegible] per week. De functies zijn voor lange tijd.
Informatie bij [illegible] van Bladel, tel. [illegible]
Heerlen, Akerstraat 26.

Chauffeur m/v
[illegible]

[illegible] m/v
[illegible]

Produktiemedewerkers m/v
[illegible]

Bejaarden-/ziekenverzorgende m/v
[illegible]

Herintredenden bejaarden-/ziekenverzorging m/v
[illegible]
Informatie bij Yvonne Martens of Petra Eleveld,
tel. 045-46 44 40,
Kerkrade, Hoofdstraat 35a.

Verpleegkundigen/ziekenverzorgenden m/v
Wilt u in losse diensten werken, neem dan snel contact met ons op. [illegible]
tel. 045-71 31 00,
Heerlen, Akerstraat 26.

Bejaarden-/ziekenverzorgenden m/v
Wij hebben regelmatig werk in een bejaardenhuis. De tijden zijn in overleg. [illegible]
tel. 045-24 55 33,
Nuth, Stationsstraat 67.

Afdeling zakelijke dienstverlening
[illegible]
tel. 045-71 31 00,
Heerlen, Akerstraat 26.

randstad uitzendbureau

Hab je plezier in werken met en voor mensen? Ben je tussen de 22 en 28 jaar oud? [illegible] Nederlands en [illegible] Duits? [illegible]
Dan ben jij degene die we zoeken om bij ons, een van de grootste reisorganisaties van Europa, te solliciteren naar de functie van:

Reisleider / Animator (m/v)

Wij zijn een touristische service-organisatie met meer dan 550 reisleiders en animators in vaste dienst. Zij staan over de hele wereld in voor een geslaagde vakantie van alle NECKERMANN-klanten.

Wij bieden een voor de branche gebruikelijk, prestatiegericht salaris en alle sociale zekerheden van een grote onderneming.

Wij hebben je graag met ingang van maart nodig. Stuur je korte sollicitatie in het Duits naar het volgende adres:

NUR TOURISTIC SERVICE AG
[illegible] 166
CH-[illegible]/SZ, Zwitserland

---

tempo-team uitzendbureau

CURSUSSEN

Opleiding tekstverwerking
Tempo-Team Uitzendbureau biedt u de mogelijkheid om een opleiding tekstverwerking te volgen.
Beschikt u over een typevaardigheid van minimaal 180 aanslagen per minuut en minstens een HAVO-diploma, dan kunt u onder individuele begeleiding een cursus WordPerfect of WANG volgen. Bel of kom even langs!
Voor informatie:
045 - 25 32 65, Stella Daemen
Brunssum, Lindeplein 15

KANTOOR

Help-desk medewerker m/v
voor een chemisch bedrijf in de omgeving van Geleen. [illegible] Kennis van WordPerfect, dBase en Lotus 1-2-3 is een vereiste. [illegible] De baan is voor langere tijd.
Voor informatie:
04490 - 5 40 [illegible], Lisette Ramakers of Gaby Nooijen
Geleen, Rijksweg Zuid 1a

Secretaresse m/v
voor een [illegible]-afdeling. Wij zijn op zoek naar een kandidaat met kennis van WordPerfect.
Naast diverse secretariële werkzaamheden behoort ook de telefoonbehandeling tot uw taak.
Een afgeronde opleiding MEAO administratieve of secretariële richting is vereist. De werkzaamheden zijn voor enkele maanden.
Voor informatie:
04490 - 5 40 [illegible], Lisette Ramakers of Gaby Nooijen
Geleen, Rijksweg Zuid 1a

Administratief medewerker m/v
voor een bedrijf in Hoensbroek. U hebt een MEAO-opleiding, bij voorkeur de administratieve of secretariële richting. Leeftijd: tot 30 jaar. Het betreft een full-time baan.
Voor informatie:
045 - 71 [illegible], Mariëtte Verhoeve of Marie-Cécile van den Noest
Heerlen, Op de Nobel 1/Akerstraat

HORECA

Kelner/serveerster m/v
voor een restaurant in Sittard. Wij zijn op zoek naar een medewerker voor de bediening. U beschikt over ervaring in een [illegible] en kunt overweg met [illegible]. Deze full-time baan biedt [illegible] perspectief. Geïnteresseerd? Neem dan contact op.
Voor informatie:
04490 - 1 42 22, Ramona Dorscheidt
Sittard, [illegible] 4

Kok m/v
voor een bekend [illegible] in Sittard. Bent u een ervaren 3e restaurantkok en wilt u voor langere tijd aan de slag? Wij hebben een leuke baan voor u! De werkweek heeft 38 uur. U bent bereid ook op koopavonden te werken. [illegible] Kom dan langs of bel!
Voor informatie:
[illegible], Ramona Dorscheidt
[illegible]

DETAILHANDEL

Caissière m/v
voor een relatie in Brunssum. Het betreft een baan in een groot bedrijf hetgeen betekent dat zelfstandigheid, accuratesse en ervaring specifiek zijn voor deze functie. De werktijden zijn minimaal 15 uur per week en kunnen uitlopen tot 30 uur per week. [illegible]
Voor informatie:
045 - 25 32 [illegible], Stella Daemen
Brunssum, Lindeplein 15

TECHNIEK

CV-monteur m/v
voor een sanitair- en elektro-installatiebedrijf in Kerkrade. Het gaat om een leuke afwisselende baan voor langere tijd. Ruime ervaring in deze branche is een pré.
Voor informatie:
045 - 46 [illegible], Mariëlle Muijkens
Kerkrade, Grupellostraat 35

GESPECIALISEERD

Zweminstructeur m/v
voor een zwembad in Kerkrade. Wij zijn op zoek naar gediplomeerde zweminstructeurs. Bent u in het bezit van een CIOS- of KNZB-zwemonderwijsdiploma en op zoek naar een leuke afwisselende baan met wisselende werktijden? Neem dan contact op.
Voor informatie:
045 - 45 [illegible], Margo van de Ven
Kerkrade, Grupellostraat 35

INDUSTRIE

Oproepkrachten m/v
voor een bedrijf in Brunssum. Bent u beschikbaar voor 1 of meerdere ochtend-, middag- of nachtdiensten per week, enthousiast en bereid om flink aan te pakken, neem dan zo spoedig mogelijk contact met ons op.
Voor informatie:
045 - 27 [illegible], Nicole Offermans
Brunssum, Lindeplein 15

Modelmaker m/v
voor een gerenommeerd confectie-atelier in [illegible]. Hebt u ervaring als modelmaker en zoekt u een leuke baan? Neem dan contact met ons op.
Voor informatie:
045 - 46 [illegible], Mariëlle Muijkens
Kerkrade, Grupellostraat 35

Produktie-medewerkers m/v
[illegible] kandidaten tussen 17 en [illegible] jaar [illegible].
Voor informatie:
045 - [illegible], Mariëlle Muijkens
Kerkrade, Grupellostraat 35

De ZOL-Bedrijven vormen met [illegible] 3.000 werknemers één van de drie werkeenheden van het Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg.
De ZOL-Bedrijven zijn een onderneming [illegible] [illegible] bedrijfsvoering wordt [illegible] sociaal en financieel-economisch verantwoorde wijze eigentijdse bedrijfsmatige technieken en methoden toegepast.
De hoofdactiviteiten van de ZOL-Bedrijven omvatten een grote diversiteit die als volgt onderscheiden kan worden: ● het leveren van industriële producten ● het uitvoeren van cultuur- en civieltechnische werkzaamheden ● het kweken van planten ● het exploiteren van een [illegible]centrum ● het uitvoeren van schoonmaak- en onderhoudswerkzaamheden ● het leveren van grafische en administratieve diensten en ● het detacheren van personeel bij andere organisaties.

Wij zoeken op korte termijn kontakt met kandidaten voor twee vakante funkties van

WERKMEESTER M/V

ten behoeve van het bedrijf 'Molenberg' te Kerkrade.
Molenberg is een van de zes bedrijven van de ZOL-Bedrijven. Het betreft hier een industrieel bedrijf met meerdere produktie-afdelingen, o.a. lasserij, spuiterij, assemblage, montage e.d. In genoemd bedrijf werken ± 750 personeelsleden. Het merendeel (± 650) is verstandelijk gehandicapt en als zodanig werkzaam in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening.

De te benoemen werkmeesters ressorteren rechtstreeks onder de chef produktie.

TAKEN
1. Kwaliteit- en kwantiteitbewaking van de binnen hun afdeling vervaardigde produkten;
2. Leidinggeven aan circa [illegible] medewerkers/sters binnen hun afdeling;
3. Begeleiding van de individuele medewerker/ster in de werksituatie;
4. Verantwoordelijk voor een juiste en tijdige administratieve verwerking en rapportage t.a.v. de produktie-resultaten.

FUNKTIE-EISEN
a. M.B.O.-opleiding, bijv. M.T.S.-Werktuigbouwkunde, Elektrotechniek danwel een gelijkwaardige opleiding;
b. Aantoonbare ervaring in een leidinggevende funktie;
c. Beschikken over meer dan doorsnee sociale en kommunikatieve vaardigheden;
d. Aantoonbare pedagogische kwaliteiten gekoppeld aan affiniteit met en interesse in het werken met bovengenoemde doelgroep;
e. Kandidaten met kennis en ervaring op het gebied van stans- en plaatwerk of assemblage- en montagewerkzaamheden genieten de voorkeur.

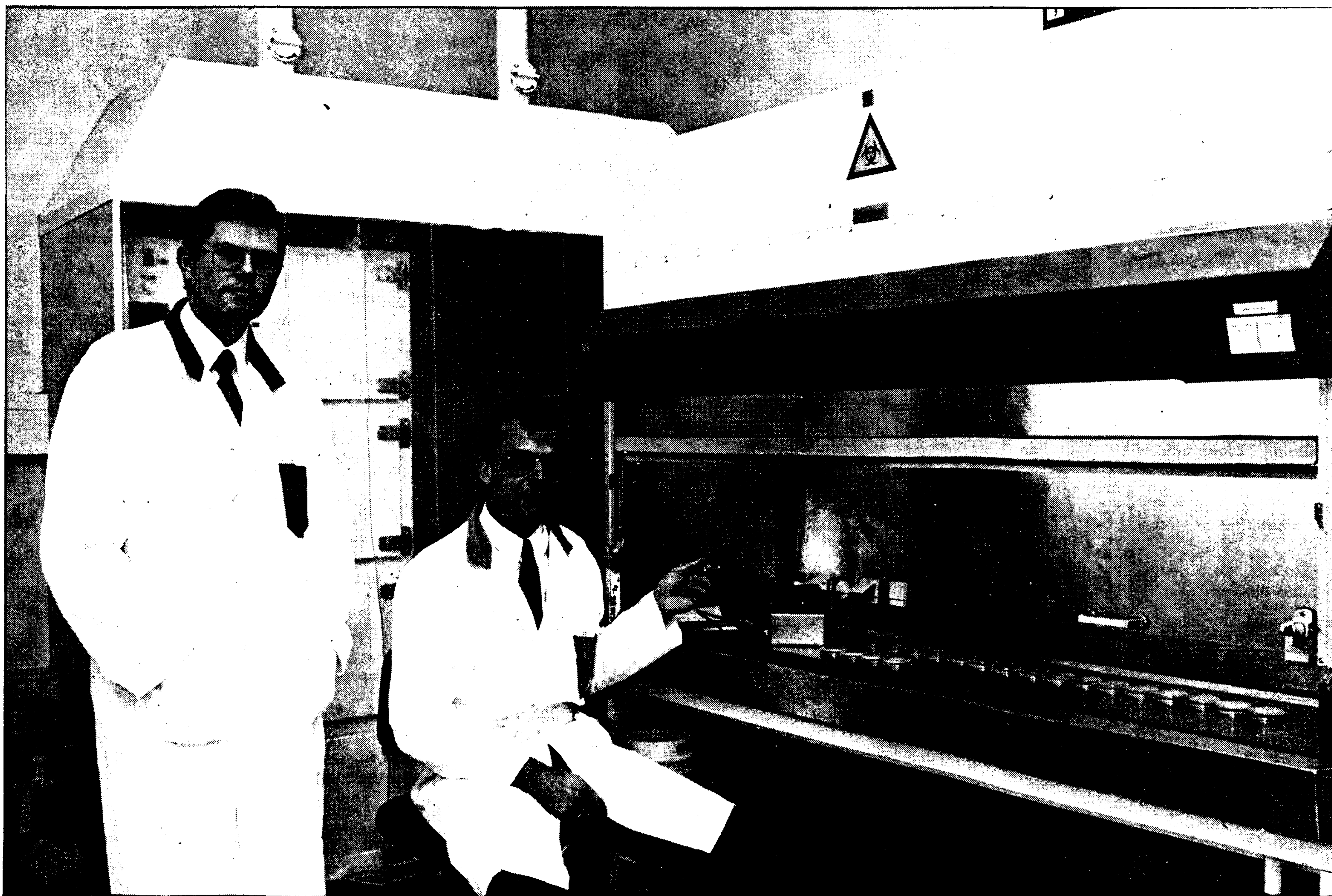
ARBEIDSVOORWAARDEN EN SELEKTIE-PROCEDURE
Voor beide funkties is, bij voldoende funktioneren, een salaris bereikbaar van maximaal ƒ 3.736,- bruto per maand. Het aanvangssalaris is afhankelijk van opleiding en relevante ervaring.

De bij de overheid gebruikelijke rechtspositieregelingen zijn van toepassing.

Een psychologisch en medisch onderzoek maken deel uit van de selektieprocedure.

Sollicitaties - onder vermelding van vakaturenummer MOL/904 in de linkerbovenhoek van de enveloppe - binnen 14 dagen te richten aan het Hoofd van de Dienst Personeel en Organisatie van de ZOL-bedrijven, Postbus 330 te 6400 AA Heerlen.

ZOL BEDRIJVEN

● *W. Donners en J. Kamphuis in het laboratorium in Gebouw 93.* Foto: ADB-AVS

DNA-onderzoek bij DSM laat fantasie werken

'Ethische risico's spelen hier niet'

'Bij DSM laten we onze fantasie werken.' Met die slogan trekt DSM sinds kort in binnen- en buitenland de man aandacht. Naam en activiteiten van het bedrijf moeten meer tot de verbeelding gáán spreken. Daarvoor is een uitgekiende reclame-campagne voor radio en televisie bedacht. Potentiële klanten moeten ervan overtuigd raken dat het in Limburg opgegroeide chemie-concern hun wensen daadwerkelijk kan realiseren.

Maar soms werkt het mechanisme precies andersom en brengt het werk van DSM de fantasie op gang. Zoals recent toen het bedrijf bij de provincie een hinderwetvergunning aanvroeg voor een laboratorium waar zogenoemd recombinant DNA-onderzoek verricht zou gaan worden. Aan dergelijk onderzoek, in de volksmond óok wel sleutelen aan de erfelijkheid genoemd, kunnen zekere risico's voor mens en milieu verbonden zijn. Dat noodzaakt tot strenge huisregels, een bijzondere uitrusting van de onderzoeksruimte en... veel uitleg.

De advertentie met de vergunningaanvraag in de krant was Harry Geven uit de Geleense wijk Krawinkel meteen in het oog gevallen. Sinds enkele jaren had hij – 'ik ben maar een doodgewone timmerman' – bijzondere belangstelling voor genetische manipulatie. Onmiddellijk dook Geven ten gemeentehuize in de stukken die ter visie lagen. Bij het lezen sloeg zijn warme belangstelling om in argwaan en vrees. Het DNA-laboratorium zou strenger worden ingericht dan voor de bedoelde onderzoeksklasse strikt was voorgeschreven. Zo was in de ruimte sprake van onderdruk ten opzichte van omliggende vertrekken en waren speciale filters en luchtsluizen aangebracht. Geven vertrouwde het zaakje niet en nam contact op met Jan Muijtjens, fractieleider van Groen Links in Geleen.

Die diepte uit het archief van de Rijksuniversiteit Limburg, eigenaar van het oudste DNA-lab in Limburg, wat meer achtergrondinformatie op. Muijtjens sloeg aan het studeren en binnen enkele dagen lag bij de provincie een bezwaarschrift van zijn partij op de mat. Ook Geven maakte zijn bedenkingen tegen het DNA-lab bij GS kenbaar. Gedeputeerde Staten moesten eerst maar eens aangeven of ze als vergunning verlenende instantie wel deskundig genoeg waren om de aanvraag van DSM te beoordelen.

Ook wilden de bezwaarmakers weten of het bedrijf gezien de overvloedige beveiliging van het lab in de toekomst niet méér van plan zou zijn dan genetisch manipuleren op het laagste niveau. Bovendien vond Muijtjens het zinvol dat over het DNA-onderzoek bij DSM in de regio eerst een brede maatschappelijke discussie gevoerd werd. En was het wel verstandig zo'n onderzoeksruimte met allerlei vreemde 'gastheren' te situeren op een complex met tientallen chemische fabrieken?

Bij het lezen van deze post konden de medewerkers van de afdeling biotechnologie bij DSM Research een glimlach maar net onderdrukken. Zo ook dr Wim Donners, als chef van een research-afdeling bij DSM verantwoordelijk voor het DNA-lab. Op de tweede verdieping van Gebouw 93 van DSM Research, waarin ook het DNA-lab is ondergebracht, geeft hij zijn mening over de lichte opwinding die rond de aanvraag is ontstaan.

„Ik ken de discussie. Die is nu al oud en eenmaal beladen. DNA-onderzoek heeft iets van knutselen met erfelijk materiaal en dat vinden mensen gemiddeld genomen vreemd. Het probleem is steeds de buitenwacht duidelijk te maken wat er wel en niet gebeuren gaat en wat precies risicovol is. Mensen denken bij DNA-onderzoek altijd meteen aan kruisingen tussen dieren of zo. Daar gaat DSM zich dus helemaal niet mee bezighouden. En DSM gaat evenmin grensverleggend, fundamenteel DNA-onderzoek verrichten. Wat wij willen gaan doen zit dicht tegen heel eenvoudige vormen van chemie aan. Onze manier van onderzoeken is al tien à twintig jaar oud. Dat geldt dus ook voor de veiligheidsaspecten. Het risico dat onze medewerkers of de omgeving lopen, is nihil en het lab ligt op veilige afstand van de andere DSM-installaties."

Deze garanties worden onderschreven door de provincie, de gemeente Geleen en de landelijke adviescommissie voor DNA-onderzoek die de aanvraag van DSM al in maart dit jaar positief beoordeelde. Ook dr G. Fabius, bacterioloog in het Maaslandziekenhuis in Sittard en Geleen, gelooft niet dat aan het geplande onderzoek voor onderzoeker of omwonende gezondheidsrisico's kleven. „Voor zover ik het kan overzien wordt gewerkt met onschuldige bacteriën. Zelfs als die na manipulatie in het riool terechtkomen, geloof ik niet dat ze voor de mens enig gevaar zullen vormen. Na gebruik van het toilet spoelen we miljarden van dergelijke bacteriën de afvoer in. De mens wordt veel eerder ziek van de bacteriën die in zijn lichaam zitten, op een moment dat het eigen afweersysteem niet of gebrekkig functioneert."

Volgens Fabius zit het gevaar juist in de verdere procesvoering als de bacteriën bij produktieprocessen worden ingezet, waarvoor DSM volgens Donners echter momenteel geen concrete plannen heeft. Duidelijk moge echter zijn dat DSM ernaar streeft in de toekomst op deze markt een rol van belang te spelen. Fabius: „Het gevaar komt bij industriële procesvoering niet van de gemanipuleerde materie maar van heel andere stoffen. Dan is het de kunst de juiste stof uit de ketel te halen. Dat gebeurt meestal met brandbare, ontplofbare stoffen. En die gebruikt DSM toch bijna overal."

In de vergunningaanvraag staat wat zich de komende jaren in de stofvrije, naaddichte ruimte van pakweg vijftien vierkante meter precies gaat afspelen. Centraal in het DNA-onderzoek van DSM staat het voor mens en dier verder ongevaarlijke micro-organisme *Pseudonomas putida*. Deze bacterie bevat enzymen, stoffen die de snelheid van chemische reacties kunnen wijzigen. Sommige enzymen kunnen bijvoorbeeld gebruikt worden om de aanmaak van zo zuiver mogelijke aminozuren te versnellen. Deze aminozuren zijn weer hard nodig bij de produktie van grondstoffen voor onder andere geneesmiddelen.

DSM wil proberen de erfelijke eigenschappen van de bacterieën zodanig te wijzigen dat de enzymen daarin de aanmaak van aminozuren nog verder versnellen. Donners sluit niet uit dat tijdens het onderzoek zoveel over de aanmaak van enzymen bekend wordt dat de bacterieën als het ware geprikkeld kunnen worden het gevraagde karwei te klaren, zonder dat aan hun erfelijke eigenschappen gesleuteld is.

Donners legt uit waarom dat zo belangrijk is. „De markt voor optisch zuivere actieve verbindingen (in dit geval de gewenste aminozuren) is interessant en wordt in de toekomst nog interessanter. Sommige verbindingen hebben de eigenschap dat ze in een bepaald mengsel in twee vormen kunnen voorkomen. Ze lijken ontzettend veel op elkaar maar doordat de moleculen een minuscuul verschil hebben zijn ze in feite elkaars spiegelbeeld.

Neem aspergine, de grondstof voor aspartaam. De ene vorm is bitter, de andere zoet. Maar ook in veel geneesmiddelen zitten dergelijke stoffen met twee identieke gedaanten. Het meest dramatische voorbeeld is Softenon. Zwangere vrouwen die dit kalmeringsmiddel tijdens de eerste weken van de zwangerschap hadden ingenomen baarden misvormde kinderen. Het middel bleek zo'n verbinding met twee tegenovergestelde gedaanten te bevatten. De ene verschijningsvorm had een kalmerend effect, de andere kon de vrucht beschadigen. Dat openbaarde zich pas na opname in het lichaam."

In de rekken bij de apothekers liggen duizenden geneesmiddelen. De meesten zijn niet alleen te duur, zoals staatssecretaris Simons deze week beweerde. Veel geneesmiddelen bevatten door de aanwezigheid van dergelijke spiegelbeelden overbodige componenten, chemische ballast die vaak ook nog een of meer bijwerkingen veroorzaakt. Doorgaans zijn deze gering maar soms ook hinderlijk of echt schadelijk, zoals bij medicijnen tegen zware vormen van kanker. In dergelijke uiterste gevallen worden de bijwerkingen meestal voor lief genomen in de hoop dat de ernstige kwaal zal genezen.

Maar volgens Donners groeit bij de medicijngebruiker ook de weerstand tegen de lichtere bijwerkingen. Aan de andere kant stelt de overheid steeds hogere eisen aan de samenstelling van geneesmiddelen. „Dat is een van de hot topics bij de grote farmaceutische industrieën, waaraan wij overigens al jaren grondstoffen leveren. Wat via een geneesmiddel in een lichaam gaat moet steeds effectiever zijn en steeds doelgerichter werken. Diezelfde trend zie je bij de agro-chemie. Waar voorheen op een hectare akkergrond een paar kilo aan bestrijdingsmiddelen is gegooid, kan nu worden volstaan met hooguit vijftig gram. Aan dat proces heeft ook de DNA-technologie bijgedragen."

DSM kan en wil een belangrijke rol spelen in het aanbieden van intermediairen die nog onbekend zijn. Donners: „We denken dat we die straks goedkoper kunnen maken en aanleveren omdat we er handiger in zijn dan de farmaceutische industrie. Die doet ook DNA-onderzoek maar om een andere reden dan wij. De farmaceuten proberen de mechanismen van ziekten te ontrafelen en verwachten zelfs dat binnen twintig jaar erfelijke ziekten kunnen worden genezen door het erfelijk materiaal te herstellen. Die ziekten kunnen dan ook niet meer worden doorgegeven.

In die hoek gaat DSM duidelijk niet zitten. Kunnen we ook niet betalen. Dergelijk onderzoek kost je al gauw 500 miljoen gulden per jaar. Bij DSM stellen we voor DNA-onderzoek 8 ton per jaar beschikbaar op een totaal research-budget van 400 miljoen. Dat geeft ook meteen de dimensie van het onderzoek aan."

Een brede maatschappelijke discussie over dit DNA-onderzoek, zoals Groen Links die graag wil, is volgens Donners een achterhaalde zaak. „Ik zou het jammer vinden als God weet hoeveel mensen elkaar zouden gaan bezig houden in een discussie over onderzoek dat gebaseerd is op technieken die overal al jaren gangbaar zijn. Bovendien gaat het om bacteriën van de eenvoudigste soorten. Die liggen zover van de mens af. Ethische risico's spelen hier helemaal niet."

Ook de Industriebond FNV die het DNA-onderzoek vanaf het begin kritisch heeft gevolgd, denkt dat het onderwerp een gepasseerd station is. De bond eist wel harde garanties voor de gezondheid van de werknemers en de omgeving maar merkt tegelijk op dat deze garanties eigenlijk al worden geboden in de door de DNA-commissie goedgekeurde hinderwetvergunning.

In Nederland wordt sinds de jaren zeventig in tientallen laboratoria DNA-onderzoek op het lage, zogenoemde C 1-niveau verricht. Grote bedrijven als Unilever en Gist-Brocades hebben, net als hun collega's in het buitenland, de discussie over die activiteiten met alle betrokkenen reeds lang achter de rug. De angst en onzekerheid zijn in wetenschappelijke kring nagenoeg verdwenen. Slechts een enkele deskundige tornt nog aan de geruststellende aannamen. De scepsis over DNA-onderzoek op de allerlaagste vormen van het leven die bacteriën en schimmels toch zijn, is intussen zelfs omgeslagen in waardering.

Met genetisch gemanipuleerde materie worden sinds jaren waardevolle geneesmiddelen als interferon en menselijk insuline gemaakt. Het combineren van DNA-moleculen van hogere wezens, hetgeen in de natuur overigens spontaan al zeer lang gebeurt, is voor onderzoekers verboden terrein. Bovendien is gebleken dat het DNA van mens en dier heel wat gecompliceerder in elkaar zit en zich dus ook veel minder gemakkelijk voor gerichte doeleinden laat wijzigen.

Geven kon onlangs op uitnodiging van DSM een kijkje gaan nemen in het nieuwe DNA-laboratorium, in feite een bestaande onderzoeksruimte waar alleen een nieuw ontluchtingskanaal en wat kierafdichtingen zijn aangebracht. Tijdens het gesprek met vertegenwoordigers van DSM en de provincie vraagt de argwanende timmerman of de provinciale overheid wel voldoende know-how heeft om de vergunning goed te kunnen beoordelen. De provincie-medewerker antwoord ontkennend maar verzekert hem dat deze kennis wel wordt opgebouwd. Voor de twee vergunningen die in Limburg voor DNA-onderzoek zijn afgegeven heeft de provincie extern advies ingewonnen.

Of DSM misschien schriftelijk wil garanderen dat het nimmer op hogere niveaus DNA-onderzoek zal gaan verrichten. Dr. ing. Johan Kamphuis, sectiehoofd bio-organische chemie van DSM, recht zijn rug. „Geen enkel bedrijf zal zo'n vergaande garanties verstrekken. DSM dus ook niet. Je weet nooit wat de toekomst brengt. Trouwens, wat wil je in hemelsnaam met die verzekering bereiken. Daar schiet toch niemand iets mee op."

Nadat hij zes deskundigen anderhalf uur met de meest uiteenlopende vragen heeft bestookt, mag Harry Geven nog even een kijkje nemen in het DNA-lab. Bio-chemicus drs Frans Hermes, DNA-specialist en een van de twee DSM'ers die straks het onderzoek gaan verrichten, toont hem in een witte stofjas met groene kraag de faciliteiten. De bio-chemicus doet een verwoede poging de timmerman over de streep te trekken. „Onze partners thuis vragen ons weleens: is het bij jullie nu niet gevaarlijk. Wij verzekeren hen dan altijd dat we nog liever hier werken dan op welke DSM-fabriek dan ook."

De anekdote spreekt de bezoeker kennelijk niet aan. Bij het vertrek overhandigt hij de provincie-ambtenaar nerveus een envelop. „Ik handhaaf mijn bezwaren," zegt hij tot lichte verwondering van de ontvanger. „Ze kunnen me wat. Ik laat me niks wijsmaken," grinnikt Geven als hij met zijn aktentas onder de arm Gebouw 93 verlaat.

eric van dorst

---

ander-zijds

Golf

Dit is de tijd van de goedkope helden. Want wat is het geval? In Irak houdt Saddam Hoessein duizenden gijzelaars vast, want een oorlog om de Koeweitse [illegible] breekt, denkt hij, niet uit zolang hij gijzelaars heeft die hij als levend schild voor zijn vitale objecten kan zetten.

De eerste buitenlandse hoge personen die persoonlijk naar Bagdad reisden om te proberen gijzelaars los te krijgen kon nog een zeker heldendom worden nagegeven. Ze waagden zich toch maar in het hol van de leeuw, en een onberekenbare gek als de dictator aller Irakezen zou wel eens op het idee kunnen komen dat een voormalige Britse premier een nog veel mooiere gijzelaar zou kunnen zijn dan, pak weg, een willekeurige baggeraar uit Maassluis.

Maar Heath kwam er zonder kleerscheuren en met een [illegible] gijzelaars vandaan. Hij werd [illegible] gevolgd door allerlei andere vergane glories. Waarbij het optreden van notoire rechtse ballen nog het meest opviel: die hadden als eersten in de gaten dat er een [illegible] behalen viel en er toch niets te duchten was.

Zij kregen geen visum, want zij waren te licht.

Nederland zou Nederland niet zijn als wij de klucht niet zover doorvoerden dat uiteindelijk Van Kooten en de Bie er een zware dobber aan zullen hebben er nog echte satire van te maken.

Eerst die aartsvaderlijke dominee samen met een moderne imam -hoe bedenk je het. Maar die mochten er natuurlijk ook niet in van Saddam, die intussen gewend was [illegible] aan Heath en [illegible]

Van der Stoel dan? Heeft ervaring in het gebied en zit niet meer in de actieve politiek (wat dat ook moge betekenen).

En dan herken je op slag Nederland weer. Want Van der Stoel is prima, maar geen afspiegeling van de Nederlandse samenleving. En dat moet, bij deze vierde politionele actie in de Oost. Dus moeten Toxopeus (dat die nog leeft!) en Schmelzer met hem mee op reis. Saddam was weliswaar nog niet zindelijk toen de laatste twee een parmantig rolletje speelden in de Nederlandse politiek, maar daar gaat het niet om: als wij maar, meelevend, op de buis kunnen zien hoe de bedaagde mariniers als afspiegelingscollege de Dam van Bagdad schoon vegen, en daarbij niet alleen Saddam Hoessein maar ook, en veel erger, Van den Broek trotseren. (Schmelzer doet het, om historisch begrijpelijke redenen, [illegible]viteraard 's nachts)

Een gelukkige bijkomstigheid is dat Van den Broek geen handen meer afhakt, zodat het heldendom toch goedkoop is.

Die Saddam geeft, als hij uitgelachen is, aan de drie (wie van de drie?) zo de Nederlandse gijzelaars mee, al was het maar omdat hij nog genoeg gijzelaars over houdt.

Of hij krijgt er schik in wat hij op afstand allemaal te weeg kan brengen in de Nederlandse politiek. Dan houdt hij een stel Nederlandse gijzelaars (een of tienduizend maakt in wezen niets uit, natuurlijk) en dan kan het nog een klucht van formaat worden waarbij de Twee Weezen, het Wederzijds Huwelijksbedrog en Drie is Teveel geheel verbleken. Uiteindelijk sturen we vermoedelijk Jos Brink, Henny Huisman en Hans Kazan. Die zeggen Saddam nog minder dan de reeds genoemde drie, maar ons wel. Jos Brink omdat hij erom gewed heeft, Henny Huisman omdat de verrassing er een beetje af is en Kazan omdat alles zijn prijs heeft. Deze in Nederland wereldberoemde quizmasters dreigen Saddam gewoon met de hoofdprijs - een voetreis naar de hel - dan kruipt hij wel in zijn schulp.

Dit sprookje uit Duizend en Een Nacht is dan compleet. En Nederland kan, omdat het toch door niemand meer serieus genomen wordt, met een gerust hart opgaan in het Verenigd Europa.

sante brun

streekgewest westelijke mijnstreek

Binnen het Streekgewest Westelijke Mijnstreek functioneert de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst, ten behoeve van de taakopdracht volksgezondheid namens de 7 gemeenten in de Westelijke Mijnstreek, met een verzorgingsgebied van ruim 162.000 inwoners.
De GGD voert taken uit op het gebied van collectieve preventieve gezondheidszorg, zoals epidemiologie, gezondheidsvoorlichting en opvoeding, algemene gezondheidszorg, psychologie en jeugdgezondheidszorg, alsmede op het gebied van bedrijfsgezondheidszorg, ambulancevervoer en CPA.
Ten behoeve van de afdeling Jeugdgezondheidszorg welke tot taak heeft het bewaken en bevorderen van de gezondheid en de ontwikkeling van de jeugdigen (4 tot 19 jaar) in hun milieu zowel op lichamelijk, psychisch als sociaal gebied komt per 1-1-1991 de funktie vakant van

assistente jeugdarts m/v

(full-time)

(vakature 9012)

Functie-informatie
De assistente jeugdarts werkt in teamverband samen met de jeugdarts. Hierbij zijn de volgende taken te onderscheiden:
- Medisch ondersteunende werkzaamheden o.a. biometrisch onderzoek, voorlichting en vaccinatieprogramma.
- Administratieve werkzaamheden o.a. planning werkzaamheden, bijhouden dossiers, maken van afspraken etc.
- Secretariële werkzaamheden ten behoeve van het hoofd van de afdeling Jeugdgezondheidszorg.

Functie-eisen
- Afgeronde opleiding doktersassistente.
- Kennis van, en ervaring in het werken met geautomatiseerde systemen.
- Goede contactuele eigenschappen.
- Rijbewijs BE alsmede de beschikking hebben over een auto.

Salariëring en overige arbeidsvoorwaarden
Deze zullen in overleg nader bepaald worden, waarbij het maximum salaris in de zgn. funtieschaal ƒ 3.234,- bruto per maand bedraagt. Aanstelling zal geschieden in ambtelijk dienstverband, waarbij de in Overheidsdienst gebruikelijke rechtspositieregelingen van toepassing zijn.

Sollicitatieprocedure
De sollicitatiebrief vergezeld van een uitgebreid Curriculum Vitae kan binnen 10 dagen na verschijning van dit blad worden gericht aan het Dagelijks Bestuur van het Streekgewest Westelijke Mijnstreek, Postbus 99, 6160 AB Geleen, met vermelding van het vakaturenummer op brief en enveloppe.

Eventuele nadere inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij het hoofd afdeling Jeugdgezondheidszorg, dhr. F. H. Keysers, jeugdarts, danwel bij de personeelsfunctionaris, dhr. J. F. L. Bruijnzeels, beiden bereikbaar onder telefoonnummer 04490-46555.

[illegible] Ziekenhuis te Roermond is een algemeen streek-[illegible] van 458 bedden en vrijwel alle [illegible]

[illegible] de twee aanwezige [illegible]

[illegible] ziekenhuispastor

[illegible] deze functie denken wij aan een priester, die:
- [illegible] goede pastorale begeleiding aan patiënten en hun familie kan geven;
- eventueel meedenkt over medisch-ethische vraagstukken;
- voorgaat in liturgische diensten en sacramentsbediening.

Bij voorkeur heeft u de cursus Klinisch-pastorale Vorming gevolgd.

De benoeming zal geschieden in overleg met de Bisschop van Roermond. De salariëring en overige arbeidsvoorwaarden zijn conform de CAO voor het Ziekenhuiswezen.

Voor nadere informatie kunt u zich wenden tot rector A. Crousen, telefoon (04750) 8 22 22.

Sollicitaties, voorzien van curriculum vitae en referentie-adressen, kunnen worden gericht aan de medisch directeur, Dr. A.A. van Es, St. Laurentius Ziekenhuis, Postbus 920, 6040 AX Roermond.

VSL Verenigd Streekvervoer Limburg

N.V. Verenigd Streekvervoer Limburg verzorgt het openbaar vervoer in Midden- en Zuid Limburg vanuit 4 rayons, te weten: Heerlen, Sittard, Maastricht en Roermond. Voor de gemeenten Heerlen, Sittard en Roermond verzorgen we tevens de z.g.n. stadsdiensten. VSL beschikt over ± 220 bussen en heeft thans ± 500 chauffeurs in dienst.

Wij zoeken: **CHAUFFEURS (M/V)**

Voor: minimaal 30 uren per week
minimaal 12 uur per week.

Doorstroming naar een voltijdbaan behoort tot de mogelijkheden.

Wij eisen:
- leeftijd tussen 21 en 40 jaar;
- rijbewijs kategorie D;
- LBO/MAVO diploma.

De selektie omvat onder andere: gesprekken, een rijtest en een psychologisch en medisch onderzoek.

Wij bieden:
- een goedbetaalde baan met zekerheid;
- een gedegen bedrijfsopleiding;
- opleiding voor het CVV-B diploma.

Degenen die geïnteresseerd zijn en aan de gestelde eisen voldoen, worden verzocht onderstaande antwoordstrook in te vullen en vóór 30 november 1990 op te sturen naar:

**VSL, dienst Personeel en Organisatie
Postbus 2520,
6401 DA Heerlen**

Vervolgens zult u worden uitgenodigd voor een voorlichtingsbijeenkomst, waar u nader geïnformeerd wordt over de funktie en het verdere verloop van de sollicitatieprocedure.

ANTWOORDSTROOK

Naam:
Voorletters:
Adres:
Woonplaats:
Postcode:
Telefoon:
Geboortedatum:
[illegible]

- voorkeur voor bijeenkomst:
  - ○ overdag tussen 9.00-17.00 uur
  - ○ 's avonds tussen 19.00-22.00 uur
- sollicitatie naar funktie voor
  - ○ minimaal 30 uren
  - ○ minimaal 12 uren

Gemeente Heerlen

**Heerlen is een stad met ruim 94.000 inwoners en vervult een centrumfunctie in de regio Oostelijk Zuid-Limburg. De ambtelijke organisatie is gestructureerd naar het dienstenmodel waarbinnen operationele en concerndiensten worden onderscheiden.
De dienst Financiën (circa 45 medewerkers) bestaat uit de volgende afdelingen: Staf, Concernbegroting, Concernrekening, Belastingen en verzekeringen, Financiering, kasbeheer en incasso, alsmede de afdeling Ondersteuning.
Binnen deze laatste afdeling, welke de administratie verzorgt van een aantal (kleinere) diensten, is de functie vacant van:**

medewerker [illegible]houding (m/v)

(voor 2[illegible] week)

Functie-informatie:
houdt d[illegible]tadministratie van een aantal di[illegible] bij en rapporteert hierover;
verwerkt cr[illegible]facturen;
doet voorco[illegible] en maakt boekingsdocumenten g[illegible] voor data-entry;
verzorgt file tr[illegible] na input;
maakt debiteur[illegible]cturen;
verricht output[illegible];
wikkelt balansposten en tussenrekeningen af.

Functie-eisen:
HAVO en Praktijkdiploma Boekhouden, MEAO dan wel vergelijkbare opleiding;
ervaring in soortgelijke werkzaamheden is gewenst;
kennis van geautomatiseerde gegevensverwerking;
goede contactuele vaardigheden;
accuratesse.

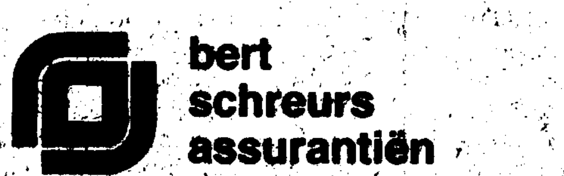
Afhankelijk van opleiding, leeftijd en ervaring kan maximaal een salaris worden geboden van ƒ 3.234,- (maximum schaal 5) bruto per maand bij een full-ti[illegible]verband.

In het [illegible] mobilisering van de arbeid [illegible] benoemd in algeme[illegible] Heerlen [illegible] is erop gericht het [illegible] aantal in haar functies [illegible] Vrouwelijke kandidaten worden daarom nadrukkelijk uitgenodigd te solliciteren. [illegible] opvang is aanwezig.

Een medisch en [illegible] functie psychologisch [illegible] kunnen uitmaken van de [illegible]procedure.

Nadere inlic[illegible] de functie kunnen desg[illegible]rden ing[illegible] bij de heer [illegible] ondersteuning [illegible]

Belangstellend[illegible]citatie binnen 10 dag[illegible]melding van nummer 366, [illegible] de brief als enveloppe te zenden [illegible] de directeur van de dienst Financiën van de gemeente Heerlen, Postbus 1, 6400 AA Heerlen.

Is een jong bedrijf met 3 medewerkers, dat op korte termijn gaat verhuizen naar een geheel nieuwe - op de wensen des tijds afgestemde - moderne behuizing.
Wegens uitbreiding van onze verzekeringsaktiviteiten zoeken wij op korte termijn een

ENTHOUSIASTE MEDEWERKER M/V

met interesse in - en kennis van het verzekeringswezen in zijn totaal.

Funktie-eisen:
Middelbare schoolopleiding (aangevuld met Assurantie B-diploma)
Klantgerichte en commerciële instelling
Enkele jaren praktijkervaring
Leeftijd max. 30 jaar.

Funktie-omschrijving:
Verwerken van het polisbestand (geautomatiseerd)
Behandeling van de voorkomende schade's
Ondersteuning van de verkoopaktiviteiten.

Wij bieden u een interessante job in een dynamische omgeving, goede salariëring en goede toekomstmogelijkheden bij juiste geschiktheid.

Schriftelijke sollicitatie's (met pasfoto), kunt u richten aan:

Postbus 432 - 6130 AK Sittard
t.a.v. de heer L.A.J.M. Schreurs

PUBLIC WAREHOUSE EUROPE B.V.

Onderdeel van de Louwmangroep
zoekt voor zijn schade-afdeling:

VOORBEWERKERS
AUTOSPUITERS

Schriftelijke sollicitaties aan:
Public Warehouse Europe B.V.,
Verloren van Themaatweg 2,
6121 RG Born

U kunt ook telefonisch reageren op nr. 04498-51700.

Geleen, een van de grotere gemeenten in Limburg (± 34.000 inwoners). Een veelzijdige stad, o.a. centrumplaats van de chemische bedrijven van DSM en op velerlei gebied een dynamische kern in de Westelijke Mijnstreek.
De gemeente ligt aan een knooppunt van diverse autowegen en spoorwegverbindingen.
Het is in Geleen niet alleen prettig werken maar ook prima wonen. Een eigentijdse infrastruktuur gekoppeld aan een modern winkelcentrum, ruime onderwijsvoorzieningen, een rijk verenigingsleven en tal van recreatieve voorzieningen bevestigen de reeds jarenlang gevoerde slogan "Geleen heeft het". En dat moet zo blijven . . . óók in de toekomst!

Een psychotechnisch onderzoek kan deel uitmaken van de selektieprocedure.

Kinderopvang is mogelijk.

Een schriftelijke sollicitatie dient u uiterlijk binnen 10 dagen te zenden aan het hoofd van de afdeling Personeel en Organisatie, postbus 610, 6160 AP Geleen, onder vermelding van vakaturecode 2090-D in de linkerbovenhoek van brief en enveloppe.

Geleen vraagt sekretaresse (v/m) voor 32 uur

Ter ondersteuning van een organisatie-veranderingsproces dat per 12-11-1990 van start is gegaan, bestaat behoefte aan tijdelijke sekretariële assistentie op de afdeling Personeel en Organisatie. Deze werkzaamheden worden gekombineerd met enkele tijdelijke administratieve taken.

Hoofdtaken:
- het maken van afspraken en het regelen van vergaderingen;
- vertrouwelijk steno- en typewerk;
- het notuleren van vergaderingen;
- het bewaken van de voortgang in de afdoening van lopende zaken (informeren, rapelleren, tijdig verzamelen en verzenden van gegevens).

Funktie-eisen:
- Havo-opleiding aangevuld met een sekretariële opleiding (Schoevers, MEAO-sekretarieel);
- ervaring in bovengenoemde werkzaamheden;
- goede redaktionele vaardigheden en kommunikatieve eigenschappen;
- voldoende eigen initiatief.

Dienstverband:
Het betreft hier een tijdelijke ambtelijke aanstelling voor 6 maanden.

Salaris:
Het salaris bedraagt maximaal ƒ 2.586,- bruto per maand (schaal 4) bij een 32-urige werkweek.

Informatie:
Inlichtingen over deze funktie kunnen worden ingewonnen bij het hoofd Personeel en Organisatie, de heer G. H. J. M. van Luxemburg, tel. 04490-42441 toestel 148 of bij het waarnemend hoofd, de heer F. van de Berg, toestel 149.

GEMEENTE GELEEN

MOSADEX is in de drie jaar van haar bestaan uitgegroeid tot een vooraanstaande pharmaceutische groothandel. Vanuit haar vestigingsplaats Hoensbroek levert zij direct aan haar cliëntele: apotheken en drogisten door geheel Nederland.

En grote mate van service en klantgericht handelen zijn mede verantwoordelijk voor de uitstekende reputatie van MOSADEX. Om deze doelstellingen te optimaliseren is zij op korte termijn op zoek naar een:

ACCURATE MEDEWERK(ST)ER ORDERVERWERKING

Met kennis van pharmaceutische produkten.

De nieuwe medewerk(st)er voor de Afdeling Orderverwerking zal verantwoordelijk zijn voor een optimale communicatie tussen aanname en afwerking van orders en voor de verwerking daarvan via het automatiseringssysteem Unix.
Tevens zal hij/zij feedback plegen met betrekking tot bestellingen en het magazijn voorzien van correcte formulieren en lijsten.

Wij vragen van u:
- een opleiding op M.B.O.niveau,
- bij voorkeur enige jaren ervaring in een soortgelijke funktie in dezelfde of een vergelijkbare branche,
- het diploma van apothekers-assistente strekt tot aanbeveling,
- leeftijd 25 tot 30 jaar.

Wij bieden u:
- een honorering in overeenstemming met het niveau van de funktie,
- goede secundaire arbeidsvoorwaarden,
- mogelijkheden tot het volgen v[illegible] gerichte opleidingen en cursuss[illegible]

Indien u van mening bent, da[illegible] beschikt over de vereiste cap[illegible]teiten en het juiste enthousias[illegible] reageert u dan door middel van [illegible] handgeschreven sollicitatiebri[illegible] waarbij u een curriculum vi[illegible] voegt. Stuur uw brief binnen [illegible] dagen naar:

MOSADEX C.V.
Afdeling personeelszaken,
Postbus 5011, 6401 GA Heerlen.

Voor nadere informatie omtrent bovenstaande funktie kunt u co[illegible] opnemen met de heer A.A.M. van Esch, telefoon 045 - 23 00 24.

MOSADEX

Staffunctionaris personeel en organisatie

Bouwvereniging Sint Servatius is werkzaam op het gebied van de sociale woningbouw en heeft het beheer over ca. 12.500 verhuureenheden in de gemeente Maastricht.

Zij streeft voortdurend haar beleid af op de ontwikkelingen binnen de markt van (huur-) woningen. De uitvoering van dit beleid wordt gerealiseerd in een werkorganisatie met ca. 110 medewerk(st)ers, in hoofdzaak verdeeld over de diensten:
- **Verhuur- en Bewonerszaken**
- **Technische Dienst**
- **Financieel Economische Zaken**

Wij zijn op zoek naar geïnteresseerden voor deze nieuw gecreëerde functie.
De medewerk(st)er zal worden belast met de individuele en collectieve personeelszorg en met de beleidsvoorbereiding, advisering en ondersteuning van medewerk(st)ers, directie en bestuur.
Hij/zij zal rechtstreeks worden geplaatst onder de directeur.

De functie
Wij verwachten van de nieuwe medewerk(st)er een gemotiveerde en vakkundige inzet vanuit een sterke betrokkenheid met en een realistische visie op het welzijn van mensen.
De activiteiten zullen betrekking hebben op de verdere uitwerking van het personeelsbeleid en op alle zaken betreffende personeel en organisatie zoals personeelsplanning, werving, selectie en introductie, loopbaanbegeleiding, arbeidsvoorwaarden, personeelsbeheer, interne communicatie etc.

De functie-eisen
Wij denken aan een vrouw of man die een gerichte opleiding personeelswerk heeft doorlopen op HBO-niveau (HBO-P/W of HBO-AP/PB) en ruime ervaring heeft in dit werk.

De arbeidsvoorwaarden
Het salaris en de overige arbeidsvoorwaarden worden vastgesteld volgens de CAO voor Woningcorporaties.
De hoogte van het salaris is afhankelijk van de opleiding en ervaring.
Aanstelling vindt plaats voor de periode van 1 jaar, inclusief de wettelijke proefperiode.
Bij gebleken geschiktheid vindt na 1 jaar aanstelling plaats voor onbepaalde tijd.

Uw sollicitatie
Eigenhandig geschreven sol[illegible] voorzien van uitgebreide cu[illegible] vitae, kunt U richten aan de [illegible] Bouwvereniging Sint Servati[illegible] Postbus 1150, 6201 BD Ma[illegible]

Een psychologisch onderzo[illegible] medische keuring maken de[illegible] de procedure.

De sollicitatietermijn sluit op [illegible] 3 december 1990.

Telefonische inlichtingen kun[illegible] telefoonnummer 043-29151[illegible] bij de heer G. Candel of bij d[illegible] H. Huntjens.

Getijdenboek van een geladen dichter

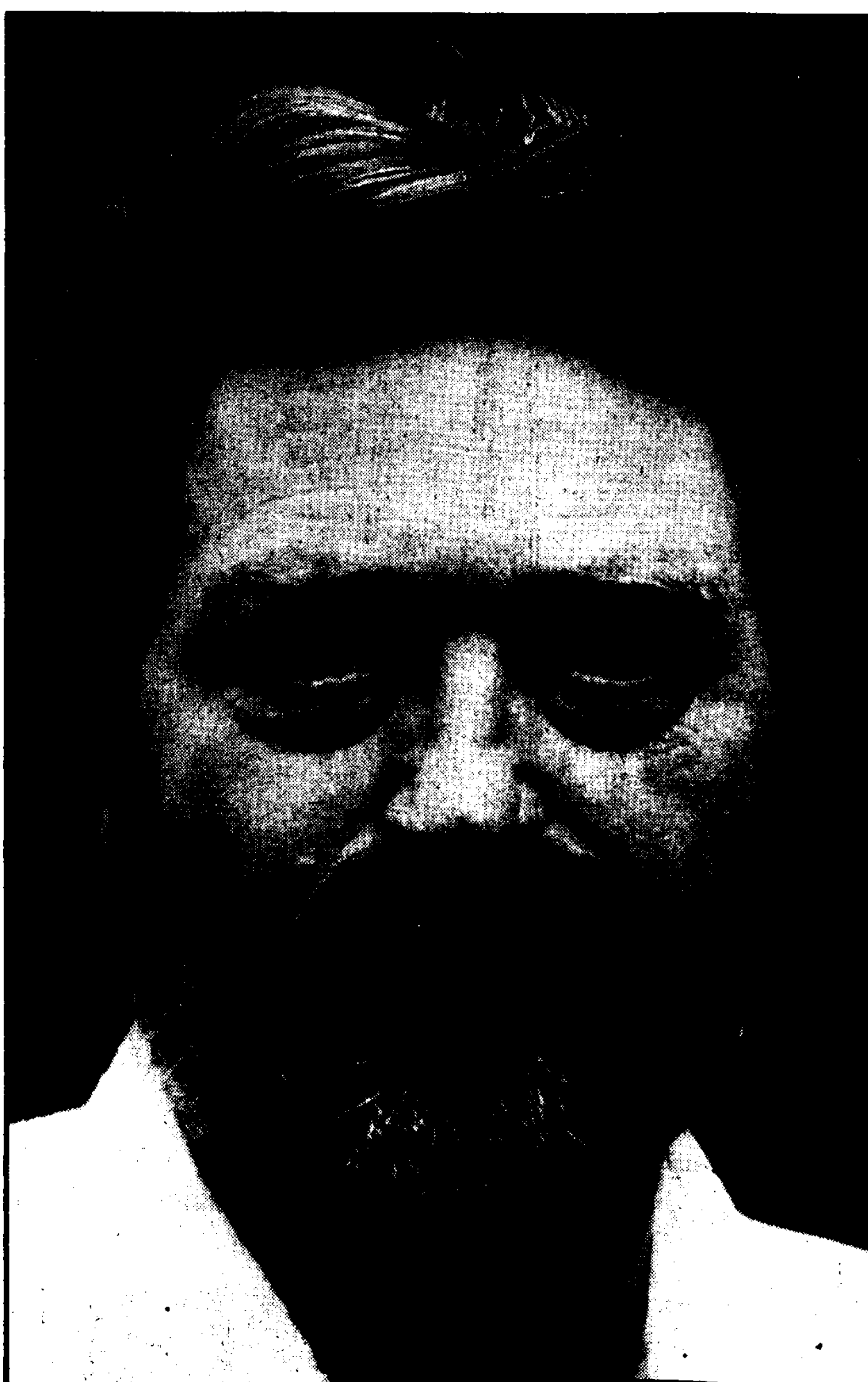
„In iedere havenstad is de dorst even groot," moet eind juni 1984 de onlangs overleden schilder Lei Molin tegen Hans van de Waarsenburg hebben opgemerkt. Van de Waarsenburg onthield deze pregnante uitspraak en maakte er, met dank aan Molin, de titel voor zijn nieuwste bundel van: 'De dorst der havensteden'. Een itrigerende titel meteen, want al lezend kom je er achter dat die 'dorst' voor meer staat dan het louter lessen van een kwellende behoefte aan alcoholische drank. Dorst is bij de dichter Hans van de Waarsenburg evengoed de begeerte, het niet te stillen verlangen naar het loslaten van 'pijn,/ verdriet of eenzaamheid' om op 'de onrust te stelpen/ in de borst'. Al vallen, zeker tegen het onstuimige decor van een havenstad, beide begrippen geregeld samen in de roes van het wegdromen. Zoals Wolf Wondratschek in een sonnet uit 1983 schreef: 'Er kannte diesen Durst,/ War selbst einer dieser Männer, / die mit jedem Schluck, den sie tranken, / nur tiefer noch einsanken/ in das endende Entsetzen, Verlorene zu sein'. Meer dan destijds Wondratschek in 'Die Einsamkeit der Männer', straalt van de Waarsenburg naast de volop aanwezige melancholie ook een door hoop en levensvreugde gedragen vitalisme uit. Bij hem is er geen sprake van 'verlorene' te zijn, eerder een 'rusteloze', zolang in elke havenstad (Antwerpen, Toulon, Lissabon, Rotterdam, San Juan, Hong Kong, Macao, Bahia Blanca) achter elke kade de verte van de zee weer gloort. Al 'Legt hij dan de handen op de tere zee', de onrust in de borst blijft golven.

Dat van de Waarsenburgs poëzie in geen enkel opzicht neigt naar vals dentiment komt omdat hij zijn gevoelens in een beheerste toon heeft geregiseerd: pregnante formuleringen, heldere woordconstructies, sterke beelden. Meer dan in eerdere bundels heeft de dichter tussen de regels wit opgenomen om, zo voel ik het, rechtstreekser door te kunnen dringen tot de poëtische essentie, die hier tevens de essentie van het leven is.

Het verlangen van de moderne dichter – God of Bovennatuur bestaan immers niet meer – richt zich boven de grauwe werkelijkheid uit naar een nieuwe warmte, naar een vooralsnog moeilijk definieerbaar nieuw levensgevoel.
Hoewel Hans van de Waarsenburg zich in een enkele reeks wat al te zeer naar het minimale lijkt te richten (ik denk aan de reeks 'Dulle Griet'), houdt zijn poëtisch hem, dankzij de altijd zo sterk aanwezige werkelijkheidsbeleving toch in de goede richting. Nergens verdwijnt hij in zijn zoeken naar houvast in een waas van onverstaanbaarheid of onverschilligheid voor de lezer.
Zou je deze bundel in een traditie willen plaatsen, dan wordt het wringen: Kouwenaar en Van Schoonhoven zijn op sommige plaatsen duidelijker dan in eerder werk aanwezig; ook aan J.J. Slauerhoff ontkom je niet. In het gedicht Macao wekt van de Waarsenburg de herinnering aan deze dichter-scheepsarts, die hier ooit voet aan wal zette, weer tot leven. Veel nostalgie (van het goede soort), een vleugje melancholie, maar toch minder romantisch dan Slauerhoff destijds. In 'De dorst der havensteden' wordt eerder uit een 'bars gemoed' vertrokken, al blijft bij beide dichters het afkerige van de (westerse) Beschaving, naast het rusteloze in de natuur, een centraal thema. Han van de Waarsenburg heeft het vermogen zich tussen aanstormende levensdrift en oplaaiende doodsgedachten goed in evenwicht te houden. Daar zijn sterke zeemansbenen voor nodig. Zijn nieuwste bundel kan dan ook binnengehaald worden als een nieuwe voorraad zuivere poëzie. Wat inhoudt dat het verlangen dat opstijgt uit deze geladen gedichten een authentiek, autonoom verwoord geluid is van een niet te verstelpen levensdrift.
Tussen de 'dromerige dageraad' en 'de vuurbrand op de horizon' komt, legt aan, vertrekt het alles dominerende Schip van het Bestaan.

F.B.

De dorst der havensteden – Hans van de Waarsenburg; Uitg. Meulenhoff, *f*29,50

● *Hans van de Waarsenburg*

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

In de wachttijd gaat de liefde over

droomde van een echt boek. 'Ik dacht straks ben ik veertig en dan is het nog niet geschreven'.
Brigitte Raskin is afgestudeerd in Leuven, woont in Aarschot, is moeder van drie kinderen en getrouwd met een man die druivenkweker is. Intussen is ze veertig en het boek is er: 'Het Koekoeksjong', uitgegeven bij Kritak, Antwerpen en bekroond met de AKO-prijs. Het was in België al veel gelezen voor het in Nederland onder de aandacht kwam, misschien ook omdat Brigitte Raskin bekend was door journalistieke activiteit en veelvuldig optreden in een 'gekende' televisiequiz van de BRT. Ook toen het boek er was sprak men over de schrijfster als over 'dat mens van Namen Noemen'.
De toekenning van de AKO-prijs in 1989 verbaasde iedereen, haarzelf inbegrepen. Het ene weekblad sprak van Cultureel Liefdewerk omdat een Vlaams auteur 'opnieuw' een Nederlandse prijs ontving terwijl nog nooit een Nederlands auteur met een Vlaamse prijs bekroond was – het andere dagblad sprak van 'niet zomaar het zoveelste debuut van een niet meer zo jonge mevrouw met literair talent'.
Het tweede boek zou het gelijk van de jury moeten bewijzen: 'Iedereen heeft me nu wel gefeliciteerd maar je voelt dat ze in stilte om nader bewijs vragen'.
'Overwinteringsdagboek' heet het tweede boek, ditmaal uitgegeven bij Meulenhoff. Een dun boekje, ongeveer een pagina per dag in een dagboek van drie maanden. Het dagboek van een verliefdheid. Het werd niet zomaar een boekje over het zoveelste avontuur van een mevrouw – het thema bepaalt, met treurige jeugdjaren, de inhoud van nagenoeg de halve boekhandel – al was het alleen maar omdat het zich niet, zoals het vorige, met toenemende dramatiek ontwikkelt, maar als een nachtkaars uitgaat. De liefde gaat over in de wachttijd die de hoofdpersonen zichzelf hebben opgelegd voor ze elkaar zullen weerzien in een bekend etablissement in Brussel.
Het eerste boek had een autobiografisch karakter. Het ging in de ik-vorm over een speurtocht naar de 'roots' van een kennis uit het studentenleven die zeventien jaar eerder dramatisch om het leven kwam. Het zweemde naar journalistiek met veel verslagen van bezoeken aan instanties en interviews met kennissen en getuigen.
Het tweede is weliswaar een dagboek – titels van de hoofdstukken zijn de namen van de dagen – maar het is in de zij-vorm geschreven; het lijkt een mengsel van ervaring en fictie. Het heeft behalve dat verschil met het vorige ook een overeenkomst: het heeft een metafoor tot Leitmotiv. Dat was in het eerste het beeld van een tot diep in de nacht legpuzzelende moeder; het verzamelen van bijzonderheden over het leven van Frans Maes had eenzelfde fanatisme. Het tweede begint met het beeld van groenten die ingekuild worden om de winter te doorstaan zonder bederf.
Naar de autobiografische waarde mag men raden – het probleem komt in de tekst aan de orde op pagina 90 als de uitgever suggereert het dagboek te laten verschijnen als roman: 'Alle namen en plaatsen moeten veranderen, bedenkt ze, ze kan verhuizen, zichzelf een kind meer of minder geven, het leven naar haar hand zetten.'
Of haar man nu druivenkweker is of haar vriend Jan, of zij in Cuba was of niet, twee kinderen heeft of drie – alle met groot waarnemingsvermogen gesignaleerde details lijken uit het leven gegrepen en dat maakt het treurige relaas heel onderhoudend. Een grote groep leeftijd – en sexegenoten vooral zal zich in de levensbeelden herkennen en de uitgever zal niet veel risico lopen, temeer omdat de strengheid van het taboe op erotisch realisme ook bij de in een katholiek pensionaat opgegroeide schrijfster na het leven in Leuven en de revoluties van de jaren zestig lijkt te zijn gesleten.
Tegelijk lijkt het journalistieke karakter van haar schrijftrant overwonnen. Met nauwelijks een intrige en weinig spectaculaire gebeurtenissen wordt een relaas geschreven dat adem heeft en poezie – en dat in de afweging van de begrippen lectuur en literatuur een plaats dicht bij het laatste rechtvaardigt.
De jury kan tevreden zijn.

P.D.

Overwinteringsdagboek – Brigitte Raskin; Uitg. Meulenhoff, prijs *f*21.50

BOEKENPAGINA

De Boekenpagina van het Limburgs Dagblad verschijnt om de vier weken.

Coördinatie/Eindredactie **Jos Frusch**

Medewerkers aan deze pagina:

Frans Budé
Pieter Defesche
Emile Hollman
Peter Stiekema
Hans Toonen

● *Brigitte Raskin*

Ben Knapen: open plek in woud van Amerika- watchers

Wat mij meteen opvalt, is Knapens grenzeloze betovering voor het land zonder middelmaat: Amerika. Kan wel waar wezen dat Ben Knapen – ooit NOS-correspondent in Bonn, te kort NRC-correspondent in Washington en thans helaas hoofdredacteur van Neerlands beste avondkrant – zich met zijn boek 'De Grenzen van Amerika' schaart bij de uitdijende groep Amerika-watchers. Toch is hij een open plek in het woud van Nederlanders dat Amerika van alle kanten de maat neemt. Want Knapen schetst niet, al dan niet betweterig, vanachter zijn bureau het sombere beeld van het land en zijn uiteindelijk toch begrensde mogelijkheden. Nee, hij schiet zijn jas aan, omgordt zich met kennis, bloknoot en balpen. Zoekt en vindt vervolgens overal deskundigen die er niet omheen draaien dat Amerika zijn laatste 'frontier' bereikt heeft.

Zijn soort en aanpak zijn zeldzaam onder buitenlandse correspondenten. Zelf heb ik tot tweemaal toe als free lancer in Los Angeles tot deze 'Dutch Connection' behoord. En te vaak heb ik moeten constateren dat te veel collegae met hun berichten aan het thuisfront eerst wachten op de plof van hun L.A. Times en/of Daily News in de voortuin...

Natuurlijk kent Knapen zijn 'klassieken'. Zijn academische kennis van Amerika straalt uit elk hoofdstuk. Of hij nu op zoek is naar aanhangers of tegenstanders van de zogeheten Turner-stelling of ten zuiden van Los Angeles naar relikwieën van Lion Feuchtwanger, Thomas Mann, Bertold Brecht en andere ooit uit 'Deutschland' tijdelijk in Californië verstopte Duitse schrijvers, uit alles blijkt Knapens oprechte bewondering voor Amerika en zijn uniciteit.

De Turner-stelling wortelt in een essay van professor Frederick Jackson Turner, voorgedragen in de zomer van 1893 in Chicago. Hij vergelijkt de voortrekkers met de oude Grieken en hun historische invloed op de ontwikkeling in het nog jonge Europa. De 'frontier' was een self-made man, ongeduldig en altijd peuterend aan zijn (en andermans) grenzen. Sindsdien is 'frontier' een typisch begrip in Amerika. Menig president eigende het zich toe om nieuwe plannen een extra lading te geven. In het sleutelwoord 'frontier' en de daaraan ontlede uniciteit van Amerika heeft vooral de Britse professor Paul Kennedy(!) in zijn boek 'The Rise and Fall of Great Powers' een paar stevige deuken geschopt.

In 'De grenzen van Amerika' klopt Knapen aan bij voor- en tegenstanders van de stelling dat Amerika in de jaren negentig hard op weg is naar verval nu de Koude Oorlog voorbij is en terecht komt in een nieuw modern isolationisme.

Wat Ben Knapen in zijn gedegen kijk op Amerika ook laat zien, is zijn oog voor detail, toch het watermerk van de betere verslaggever. Zeker als hij opduikt in Marfa, een bijna verdampt gat in Texas, sopt hij alledaagse dingen op. Legt het vast met zijn notitieblok zodat hij zich, eenmaal terug in Washington D.C. nog moeiteloos die hulp-sheriff in Marfa herinnert. En diens bange vraag: 'You're from Holland? Dat zijn toch allemaal communisten, daar in Nederland, niet...'
Inderdaad, my kind of guy, deze Knapen.

H.T.

De Grenzen van Amerika – Ben Knapen; Uitg. Prometheus, prijs *f*19.90

Perfecte compositie van Jeroen Brouwers

De beroemde musicus Reinier Saltsman, hoofdpersoon in Jeroen Brouwers' nieuwe roman Zomervlucht, is bepaald geen vrolijke jongen. Zij die de auteur de laatste jaren een beetje gevolgd hebben zullen daarvan niet achterover vallen. Plezier wordt bij Brouwers hooguit terug gevonden in de spiegel van het verleden. Maar zelfs de jeugd van de bekende musicus, die zijn carrière eigenlijk al heeft afgesloten wanneer het boek een aanvang neemt, blijkt een afgrond vol vraagtekens.

Het leven van Saltsman is vastgelopen. Hij heeft het gevoel langzaam weg te zakken in een 'vettige donkere drab'. Hem ontbreekt de kracht daaraan te ontsnappen. Zulks in tegenstelling tot bijvoorbeeld de zwerver die hij ontmoet. 'Ik loop maar, en loop en sta niet stil', zegt deze. En loopt verder terwijl Saltsman stil blijft staan. In tegenstelling tot de tijd. Het tijdsbesef van Saltsman gaat niet verder dan de kennis dat de ouderdom onafwendbaar is. De seconden tikken verder zoals vogels 'grutto-grutto-grutto' roepen; herhaling van eentonigheid, terugkeer van hetzelfde, levenslang, eeuwenlang.

De musicus geldt als een wereldberoemd fugist (afgeleid van het Latijnse fugere? vluchten, vraagt de hoofdpersoon zich af). Hij wordt uitgenodigd om in New York een lezing te geven over dat onderwerp. Weliswaar breekt het uitstapje de huiselijke sleur, maar Saltsman beseft terdege dat zijn race gelopen is. Hij stort zich in een relatie met pianiste Mariëlle Vargas maar zal terugkeren naar zijn vrouw om 'totterdood' bij haar te blijven.
Saltsman is beland in het gebied van de verstening, waar alles is verdefinitiefd. Alles buiten het bestaande is onmogelijk geworden, het bestaande is niets anders dan de overanderbaarheid.

Een vriend suggereert dat hij gewoon verliefd is op zijn eigen melancholie.

Zomervlucht is een werkelijk perfect geschreven roman. Alle verhaallijnen, alle elementen staan met elkaar in verbinding, en beschrijven als het ware een cirkel. Zomervlucht ligt zonder meer in het verlengde van de Zondvloed, maar kàn dat belangrijke werk niet geheel evenaren.
Reinier Saltsman weet dat hij nooit in staat zal zijn een grote opera te componeren. Zie daar de het verschil tussen de auteur en zijn personage.

E.H.

Zomervlucht – Jeroen Brouwers; Uitg. Arbeiderspers, *f*29,90

Door de poort van de mond

Zoekend tussen scherven, akten en spreuken (in 'Plaatsen van onherbergzaamheid'), het woord voerend namens hem die verbannen werd (in 'Een winter in Tomi') of zingend in opnieuw opgeroepen hymnen van een verdwenen volk (in 'Etruskische gezangen'): dat is Hans Berghuis in het op zijn manier verbeelden van de tijd... En opnieuw heeft hij in zijn jongste bundel het woord gebruikt om zo een eeuwigheid uit te spannen, van nabij het verste oerbegin tot lichtjaren ver achter het laatste tijdgordijn. Ook 'Kleitabletten', de bundel die deze week verscheen, gaat die confrontatie met de Oudheid aan. Maar – en dat is verrassend – weet daarnaast ook moeiteloos door te dringen in de wereld van dementen, een wereld waarin taal, gevoelens en werkelijkheid niet altijd even synchroon lopen. Wat Hans Berghuis elders in zijn werk - en zeker nu óók in de reeks 'Babylonisch' – uit de verre historie oproept en poëtisch weet te plaatsen in een tijdeloos universum waarin mensen en goden in het verband van taal en eeuwigheid elkaars gelijken zijn, verschilt eigenlijk niet echt van de kleine geschiedenis van de kleine mens. In 'Babylonisch' heerst de verbeelding zoals de dichter die oproept in de wonderschone uitbundigheid van een scheppingsverhaal, in de gedichten uit de reeks 'Kliniek' is de verbeelding verabsoluteerd tot de smalle, ingetogen, maar zeker niet minder interessante werkelijkheid van het diepste binnenste. Beide reeksen trachten door te dringen achter de grenzen van mens en taal, de ene via het achterland van onze beschaving, via de bijna onleesbare transcripties op Assyrische kleitabletten, de andere in het opvangen van notaties uit het schaduwland van lijf en taal (het land van Altzheim), waarin herinnering en heden verstrengeld zijn in een even onontwarbare knoop...

De moeder die in deze tien gedichten van de laatste reeks verschijnt ('Je schoot heeft me gebaard. Jouw tong/ mij leren spreken'), leeft alleen nog maar in haar eigen herinnering – de brokken die zij daaraan overhoudt, veroorzaken gevoelens van verwardheid en machteloosheid. Haar taal is tot symbooltaal geslonken, haar roep om geborgenheid wordt een schreeuw van twijfel en angst: 'Ze praat, ze praat met duizend monden. (...) Ik kus haar voorhoofd, ik heel haar wonden/ niet, ik ben haar zoon, haar kleine zonden'. De onmacht van de zoon, die ook met zijn woorden niet de onrust kan bezweren die in beiden is opgestaan. Blijft over de (vermeende) herkenning, de koestering van het ogenblik als in flarden een hele levensduur zichtbaar wordt in verwarring van al te plots uitgesroken woorden.
Waar Berghuis in zijn werk op een heel eigen manier, in helder geschreven en soepel lezende jamben steeds opnieuw weet door te dringen op het terrein van jagers, zangers en goden – dat heeft hem een heel eigen plaats in de Nederlandse literatuur bezorgd – weet hij in 'Kleitabletten' vrij van onverwacht tot een gave synthese te komen tussen de historie van de antieken en de eigen persoonlijke geschiedenis.

Dat geeft deze bundel een opvallend nieuw facet. Het scharnier van deze compositie heeft de dichter heel geraffineerd in het middendeel aangebracht, dat hij 'Intermezzo' heeft genoemd. Daar klinken de Babylonische gezangen uit de eerste afdeling nog na in het schitterende 'vierluik met duif', maar wordt in het gedicht 'Verwording.- Voor een dorp, vrouw en man' toch ook al iets merkbaar van de persoonlijke weemoed en het 'schokkend groeien' dat in 'Kliniek' zijn voltooiing vindt.

'Kleitabletten' is een rijke en rijpe bundel over de meest uitgesproken liefde van een dichter: de taal. Hans Berghuis weet, los van de bronnen van de wetenschap, de lezer mee te slepen op een stroom die eeuwen na het Tweestromenland (dat hij zo voortreffelijk weet op te roepen) golvend en woelend uitmondt in die éne nooit te vullen zee, die van hem is en van ons allemaal: de Imaginaire Zee, waarop deze dichter steeds weer opnieuw andere verten weet te ontdekken.

'The river is within us, the sea is all about us.' Woorden van de schrijver T.S. Eliot, die Hans Berghuis niet voor niets als motto bij een van zijn gedichten heeft geplaatst.

F.B.

Kleitabletten – Hans Berghuis; Querido, *f*19.50

boek kort

De broer van de schrijver valt door de mand

Mijn broer is advocaat. Ik ben journalist. Wij begeven ons bij voorkeur niet op elkaars terrein. Ton van Reen is een – in mijn ogen – goed schrijver. Zijn broer Jan is dat niet. De 'broer van' is directeur van een stichting voor kunstzinnige vorming en dat is een vak dat hij ongetwijfeld wel zal beheersen, maar schrijven kan hij beter aan Ton overlaten.
Zijn novelle 'Zes dagen' behandelt enkele etmalen uit het leven van een jonge jongen die tijdens een kamp verliefd wordt op een ernstig ziek wat ouder meisje dat nog maar enkele dagen te leven heeft. Het thema is op zich heel aantrekkelijk, maar Jan van Reen werkt een en ander stilistisch zo klungelig en clichématig uit dat het boek beter niet geschreven en in ieder geval niet uitgegeven had moeten worden. Het resultaat, zoals dat er met 'Zes dagen' nu ligt is een niet al te best jongensboek voor twaalf- tot veertienjarigen en geen fijnzinnige novelle, zoals de omslag ons wil doen geloven.

P.S.

Zes Dagen – Jan van Reen; Uitg. De Vleermuis Uitgeverij BV. Prijs f 24,95.

m/v DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Organisatie voor Welzijnswerk en Educatie Brunssum

Postbus 139 . 6440 AC Brunssum . Tel. 045|25 00 25 .

WEB is een samenwerkingsverband tussen de Stichting Welzijnswerk Brunssum en de Stichting Basis- en Volwasseneneducatie Brunssum/Onderbanken

De Stichting Welzijnswerk Brunssum verricht werkzaamheden op het terrein van de samenwerkingsopbouw en sociaal kultureel werk.

Bij de Stichting Welzijnswerk Brunssum bestaat een vakature voor:

Opbouwwerker (m/v) 25 u/pw

Funktie-informatie:
U bent werkzaam in een buitenpost van WEB in de wijk Brunssum Noord. U koördineert o.a. de WEB-aktiviteiten die verricht worden in het kader van het lopende projekt "integraal wijkbeheer". In dit projekt werken alle in de wijk werkzame disciplines samen met bewonersgroepen.

Funktie-inhoud:
- Deelname aan/organiseren van intern en extern overleg aangaande het projekt;
- het mede-instandhouden van aanwezige wijknetwerken;
- het begeleiden en trainen van (groepen) buurtbewoners;
- het met kollegae ontwikkelen van beleid/beleidswijzigingen in - en t.b.v. het projekt;
- het vervullen van een voortrekkersrol binnen vastgestelde kaders.

Funktie-eisen:
- Ervaring in een soortgelijke funktie;
- gevoel voor menselijke verhoudingen;
- goede kontaktuele en kommunikatieve vaardigheden;
- bekendheid met het terrein van de volkshuisvesting;
- opleiding: HBO met VO;
- minimumleeftijd 25 jaar.

Met nadruk nodigen wij vrouwen uit te solliciteren.

Wij bieden:
- Een leuke en inspirerende baan;
- arbeidsvoorwaarden konform de CAO-Welzijn, inschaling OB-funktie;
- gemotiveerde en ingewerkte kollegae;
- een aanstelling voor een jaar, bij gebleken geschiktheid een vaste aanstelling.

Inlichtingen:
Nadere inlichtingen kunnen ingewonnen worden bij de heer Timmermans, koördinator van de stichting, tel.: 045 | 25 00 25.
Desgewenst ontvangt u een informatiepakket over het projekt.

Sollicitaties, voorzien van een uitvoerige curriculum vitae, richten aan:
Bestuur Stichting Welzijnswerk Brunssum.

///

PART-TIME DOCENT AUTOMATISERING

De dienst van Informatie, Communicatie en Automatisering (ICA) verzorgt onder meer automatiseringscursussen aan medewerkers van de universiteit. Deze worden gegeven door een docent in een eigen cursusruimte van ICA.
Omdat de vraag naar cursussen blijft toenemen, is behoefte aan nog één docent, in een dienstverband van 50% en voorlopig voor een jaar.

/ UW PART-TIME FUNCTIE
U zorgt voor het opzetten en redigeren van nieuw te ontwikkelen cursussen en het up-to-date houden van reeds bestaande cursussen. Het gaat hierbij om automatisering in de breedste zin van het woord. Uiteraard geeft u zelf cursussen, en wel aan wetenschappelijk en administratief personeel. Verder bent u mede verantwoordelijk voor de organisatie van de cursussen en het beheer van de cursusruimte.

/ UW ACHTERGROND U heeft een opleiding op tenminste HBO-niveau en goede, algemene kennis van automatisering. Wellicht heeft u een bijscholingscursus automatiseringsdocent gevolgd. Ervaring als automatiseringsdocent in een vergelijkbare werksituatie strekt tot aanbeveling.
Een heldere trant van formuleren en redactionele vaardigheid zijn voor deze functie onmisbaar.

Uw salaris bedraagt maximaal ƒ 4.258,- bruto per maand op basis van een 100% dienstverband.
Uw werktijden worden in overleg vastgesteld. Onze voorkeur gaat uit naar een dienstverband van vijf halve dagen per week.

De RL wil meer vrouwen in dienst nemen en biedt de ruimte flexibel om te gaan met specifieke arbeidsvoorwaarden.
Er zijn faciliteiten voor kinderopvang en ouderschapsverlof.

/ UW REACTIE Uw schriftelijke sollicitatie kunt u binnen 14 dagen richten aan de dienst Personeel en Organisatie van de Rijksuniversiteit Limburg, postbus 616, 6200 MD Maastricht, onder vermelding van vacaturenummer LD 90/0012. Voor meer informatie kunt u bellen met dr. A.B.M. Melief, telefoon 043-887569.

Rijksuniversiteit Limburg
Internationaal en innovatief

LAMBERS ///

Lambers Transporten BV is een middelgrote transportonderneming met een breed scala van vervoersaktiviteiten. Ook verhuur van mobiele kranen behoort tot het dienstenpakket. Er zijn vestigingen in Weert, Schinnen en Houthalen.

Voor onze vestiging te Schinnen zijn wij op zoek naar een

PLANNER

die na een inwerkperiode zijn werkzaamheden met een grote mate van zelfstandigheid kan uitvoeren. De gechikte kandidaat dient inhoud te kunnen geven aan de begrippen service en kwaliteit.

Onze gedachten gaan uit naar iemand met:
- een flinke dosis interesse in alles wat met vervoer te maken heeft;
- een groot verantwoordelijkheidsgevoel en een prima motivatie;
- goede contactuele eigenschappen;
- organisatie- en improvisatievermogen;
- enige kennis van vreemde talen en de bereidheid om deze kennis uit te breiden;
- belangstelling voor (eventueel ervaring met) automatisering.

Uw schriftelijke sollicitatie kunt u richten aan:
Lambers Transporten BV
Postbus 212
6000 AE Weert

Nadere informatie over de functie kan telefonisch worden verkregen onder nummer 04950-21344.

Gemeente Susteren

Bij de afdeling Burgerzaken is op korte termijn de funktie vakant van

MEDEWERKER ADMINISTRATIE WELZIJN EN ONDERWIJS M/V

(full-ti

Algemene informatie:

De afdeling Burgerzaken is o.a. belast met de beleidsvoorbereiding en -uitvoering op het gebied van het specifiek welzijn, sport, akkommodaties, onderwijs, maatschappelijke dienstverlening en volksgezondheid.

Funktie-informatie:
- het verhuren van gemeentelijke akkommodaties met behulp van het geautomatiseerde systeem;
- het verzorgen van de faktureringen van verhuringen;
- het verrichten van administratieve en sekretariële werkzaamheden voor de afdeling;
- het bijhouden van de geautomatiseerde leerplichtadministratie;
- het assisteren bij het berekenen en het betaalbaar stellen van subsidies en vergoedingen.

Funktie-eisen:
- opleiding tenminste HAVO (inkl. wiskunde) met typediploma;
- minimaal een half jaar ervaring in een vergelijkbare funktie;
- affiniteit met automatisering (w.o. tekstverwerking);
- een grote mate van akkuratesse;
- goede kontaktuele eigenschappen;
- een gevormde en inspirerende persoonlijkheid.

Salaris:

Afhankelijk van ervaring tot maximaal ƒ 3.071,– bruto per maand.

Overige informatie:

Een psychologisch onderzoek maakt deel uit van de selektieprocedure. Nader informatie kan tijdens kantooruren worden ingewonnen bij de chef Burgerzaken de heer Verdonschot (tel. 04499-2800, tst. 200).

Belangstellenden voor deze funktie kunnen hun sollicitaties vóór 1 december 1990 richten aan het kollege van burgemeester en wethouders van Susteren, Postbus 12, 6114 ZG Susteren, onder vermelding van „vakaturenummer 1.0.04".

Nelissen Van Egteren Bouwgroep B.V., met het groepskantoor te Arnhem, is vanuit zes regionale vestigingen actief in geheel Nederland, zowel op het gebied van utiliteits-, industrie- en woningbouw, als op het gebied van milieutechnische en civiele werken. De Bouwgroep heeft een decentrale organisatiestructuur en behoort met een gemiddelde jaaromzet van 330 miljoen gulden tot de grote bouwbedrijven.

Nelissen Van Egteren Bouwgroep B.V.
Kleinestraat 2 a
Postbus 2646
6401 DC Heerlen
Telefoon 045 - 421041

De vestiging Heerlen, met als werkgebied voornamelijk Zuid-Limburg, heeft voor diverse werken vacatures voor

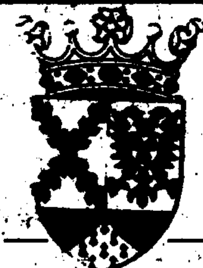
BETONTIMMERLIEDEN

Belangstellenden (m/v) worden verzocht telefonisch een afspraak te maken op werkdagen tussen 08.30 en 17.00 uur met de heer J. Dobbe.

Nelissen Van Egteren Bouwgroep B.V. maakt deel uit van NBM-Amstelland NV. Een concern dat een scala van bouwactiviteiten in de meest ruime zin bundelt: utiliteitsbouw, industriële en traditionele woningbouw, (beton)renovatie en restauratie, projectontwikkeling, droge waterbouw, grond- en wegenbouw, milieuactiviteiten (waaronder bodemsanering en recycling), handel in bouwmaterialen, industriële isolatie, huisvuilverwerking, apparaten- en constructiebouw en bitumenemulsie-industrie. De onderneming heeft ca. 6.000 werknemers. De omzet wordt vrijwel geheel in Nederland gerealiseerd.

NELISSEN VAN EGTEREN BOUWGROEP

Gemeente Eijsden

Bij de afdeling Grondbeheerszaken kan worden geplaatst een

Technisch medewerker Milieu m/vr

Funktie-inhoud:

Betrokkene zal o.a. belast worden met:
- werkzaamheden op het gebied van de milieu-wetgeving;
- het doen van controle en handhaving

Functie-eisen:
- opleiding HTS of MTS Milieu- en/of Procestechniek dan wel gelijkwaardige opleiding met enige praktijkervaring;
- beschikken over goede contactuele en redactionele vaardigheden;
- kennis van geautomatiseerde gegevensverwerking en het diploma applicatiecursus milieukunde strekken tot aanbeveling.

Salaris:

Max. ƒ 3736,– bruto per maand (schaal 7).

Selectieprocedure:

Zienswijze betrokken medewerkers wordt meegenomen; psychologisch onderzoek kan tot de procedure behoren.

Inlichtingen:

Kunnen ingewonnen worden bij de heer J.W.M. Goessen, tel. 04409-3055, tst. 49.

Sollicitaties binnen 10 dagen te zenden aan het college van burgemeester en wethouders van Eijsden, Postbus 39, 6245 ZG Eijsden.

MOONEN LUCKERS BOUWBEDRIJF

Verlengde Klinkertstraat 16, Hoensbroek, tel. 045-221422

vraagt voor spoedige indiensttreding

- Metselaars
- Allround timmerlieden

schriftelijke sollicitaties te richten aan:

MOONEN LUCKERS BOUWBEDRIJF
Postbus 169,
6430 AD Hoensbroek

HEERLEN schandelerboord 12

zoekt een

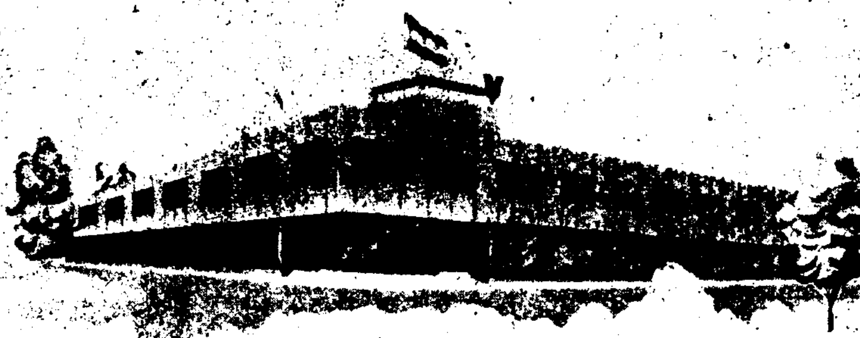
TAPWACHT

voor het onderhoud en spoelen van bier- en frisdrankinstallaties voor 20 uur p.w. (later evt. meer uren), tijden n.o.t.k.

Funktie-eisen:
- leeftijd ± 25 jr.
- representatief
- techn. opl. LBO, MTS of gelijkw.
- zelfst. kunnen werken.

Geboden wordt:
- auto van de zaak
- afwisselende baan
- goede arbeidsvoorwaarden

Schriftelijke sollicitaties aan bovenstaand adres.

Hoofdkantoor:
Middenbaan Noord 210
Postbus 63
3190 AB Hoogvliet
Tel. 010-4160011
Telex 28646

Vestigingen:
Arnhem
Groningen
Hengelo (O.)
Roermond
Veghel
Zoeterwoude

INGENIEURSBUREAU

vicoma bv

Voor onze vestigingen in **Roermond** vragen wij:

- **HOOFDCONSTRUCTEURS**
- **CONSTRUCTEURS**
- **TEK.-CONSTRUCTEURS**

voor de afdelingen:
- piping
- algemene machinebouw
- electro en instrumentatie

- **PROCESS ENGINEER**

voor de afdeling: Chemie

Opleiding:
HTS, MTS of gelijkwaardige opleiding.
Sollicitaties: telefonisch of schriftelijk aan ons adres op onze vestiging Arlo 37, 6041 CJ Roermond, tel. 04750-35230, t.a.v. Th. Wigger.

Vicoma, opgericht in 1962, is een onafhankelijk, dynamisch, technisch ontwerp- en adviesbureau, waarin een groot aantal disciplines is ondergebracht. Met onze 450 medewerkers hebben wij reeds aangetoond in talloze projecten effectieve oplossingen te kunnen bieden. Oplossingen voor problemen van verschillende moeilijkheidsgraad in de chemische, petrochemische en voedingsmiddelenindustrie. Van het ontwerpen van eenvoudige projecten tot het compleet uitvoeren, al dan niet binnen de eigen organisatie, van geavanceerde procesinstallaties. Behalve kwaliteit staat ook de service hoog in het Vicoma-vaandel geschreven.

Van der Velden is 's lands kompleetste specialist op het gebied van rioleringsbeheer. Het bedrijf legt zich toe op advisering, aanleg en vernieuwing, inspektie, onderhoud en kalamiteitenbestrijding ten behoeve van rioleringsinstallaties voor bedrijven, instellingen en overheden.

Met vestigingen in Tilburg, Eindhoven, Buren, Heerlen, Nijmegen, Utrecht, 's Hertogenbosch en het hoofdkantoor in Boxtel heeft Van der Velden Rioleringen zich vooral toegelegd op innovatie en een kwaliteitspolicy op het gebied van probleempreventie.

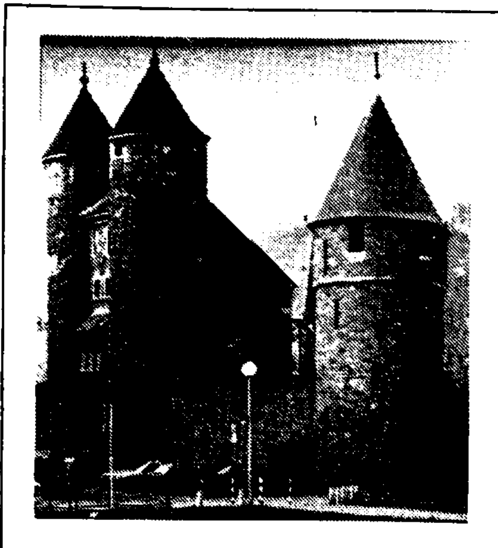
Van der Velden Rioleringen zoekt nu wegens uitbreiding voor de vestiging in HEERLEN:

ALL-ROUND RIOLERINGSMONTEURS

Functie-eisen:
- opleidingsnivo LTS, Gewalo-installatie techniek of soortgelijke opleiding en ervaring strekt tot aanbeveling;
- leeftijd 18-30 jaar;
- in het bezit van rijbewijs B.

Sollicitaties zowel schriftelijk als telefonisch kunt u richten aan Van der Velden Rioleringen, afd. Personeelszaken, t.a.v. mevrouw H. Jonkers-van der Velden, Koevoortseweg 2, 5281 SC Boxtel.

VR van der Velden rioleringen

Iedere steen in Maastricht vertelt iets van de geschiedenis van de stad. Er is echter een aantal dat, – al dan niet door middel van een tekst – letterlijk teruggrijpt naar een historische gebeurtenis. Wie niet alleen oog heeft voor de geschiedenis van Maastricht, maar ook voor de merkwaardige, mooie of interessante stenen die her en der in muren of zelfs op de grond te vinden zijn, kan het 'gebeiteld verleden' tot leven brengen. In twaalf afleveringen doet Servé Overhof dit. Vandaag de zesde aflevering: 'In den goeden ouden tijd'. Die van volgende keer heeft als titel: 'Vestingstad met Europese faam'.

gebeiteld verleden

● *De oudste gevelsteen in Maastricht dateert uit het jaar 1627 en is geplaatst in de gevel van het pand Papenstraat 13. De steen toont het wapen van abt Aegidius Lambrecht, wiens initialen ook in het wapen zijn opgenomen.*

● *'In 't Molenyser 1767' heet de steen boven een café-ingang aan de Kersenmarkt. De naam van dat café – Au Mouton Blanc – wordt in een andere steen uitgebeeld met pal daarnaast een bord met het wapen en de naam van een hedendaagse Limburgse bierbrouwer. Tweemaal 'historie' naast éénmaal eigentijds.*

'In den goeden ouden tijd'

In Maastricht kan men beter de weg vragen naar de Markt dan naar De Laurierboom 1766 of De Blauwe Handt 1754. En het loopt makkelijker via de Stokstraat naar het Onze Lieve Vrouweplein dan aan de hand van namen als De Rode Poort, Den Steenen Bergh en De Duysent Vrees. Het moge duidelijk zijn dat beide mogelijkheden naar het gewenste doel voeren. Nog wel via dezelfde weg. Op de ene manier volgt men de straatnaamborden van nu, op de andere een aantal gevelstenen uit de zeventiende en achttiende eeuw. Kiest men 'route I' dan neemt men de aantrekkelijkheden van 'route II' als vanzelf mee. Mits men verder kijkt dan de winkeletalages in deze straten hoog zijn.

Naar beweerd, bezit Amsterdam circa zeshonderd gevelstenen. Maastricht neemt landelijk een fraaie tweede plaats in met naar schatting 250 stuks. Wij hebben hier te doen met halve vierkante meters beeldhouwwerk die zijn ingemetseld in een gevel en in reliëf veelal een karakteristiek uitbeelden van het huis of zijn bewoner. De inspiratiebron kan hebben gelegen in de plaatselijke historie, in de herkomst van de bewoners, hun familienaam of beroep. Men kan ook de fantasie de vrije loop hebben gelaten en een motief hebben gekozen uit bijvoorbeeld het dierenboek, het bloemenrijk, de religie, heraldiek of sterrenkunde. Gevelstenen kan men vergelijken met de uithangborden en huistekens die al bekend waren bij de Romeinen. Zij bewezen waardevolle diensten in tijden waarin nog geen sprake was van huisnummering. Anderzijds staan zij op één lijn met hedendaagse naamtekens van hotels, restaurants en café's.

Zwerfstenen

Zoals gezegd, telt Maastricht zo'n 250 gevelstenen. Ze zijn verspreid over de 'oude' stad zowel westelijk als oostelijk van de Maas. Concentraties komen voor op de Markt met aangrenzende Grote Gracht en Boschstraat, voorts in het Stokstraatgebied en de Platielstraat en, in stadsdeel Wyck, in de Hoogbrugstraat en Rechtstraat. De oudste gevelsteen in Maastricht is afkomstig uit het jaar 1627 en geplaatst in een gevel aan de Papenstraat, naast het voormalig Gouvernement. Op die plaats lag in de zeventiende eeuw de refugie (wijkplaats) van een Luikse abdij. Het opschrift luidt: 'Virescit icta Virtus', vertaald: tegenslag versterkt de deugd. Het refugiehuis aan de Papenstraat behoorde toentertijd tot de weinige gebouwen in de stad die in steen waren opgetrokken. Deze kostbare bouwstijl was voorbehouden aan kerken en kloosters, overheidsgebouwen en huizen van adellijke lieden.

● *Menige gevelsteen is in Maastricht terecht gekomen op een andere dan zijn oorspronkelijke plaats. Zoals op de hoek van Grote Looiersstraat en Achter de Molens waar een uitzonderlijk grote steen een 'jong' verbindingselement vormt in twee straatlange restanten van de stadsmuur uit 1229.*

Foto's: FRITS WIDDERSHOVEN

Andere huizen kenden meestal een houten constructie. Pas na het midden van de zeventiende eeuw nam het aantal stenen gebouwen toe en groeide parallel daaraan het aantal gevelstenen. Lang niet al deze stenen bevinden zich thans op de plaats waar zij van oudsher thuishoren. Als gevolg van allerlei omstandigheden, zoals verbouwing van het pand of verhuizing van de bewoners, kwamen zij op een andere plaats terecht. Niet zelden werden ze te vondeling gelegd in een achterbouw of belandden zij in kelder of op zolder. In de jaren vijftig ondernam de Maastrichtse kunsthandelaar Pie Dejong een intensieve speurtocht naar verdwenen gevelstenen. Een aantal wist hij terug te brengen in hun oorspronkelijke thuisgevel. Lukte dat niet dan zocht hij een adoptie-adres, bij voorkeur op of nabij de Markt. Alvorens voor herplaatsing in aanmerking te komen, werden de stenen vakkundig onderhanden genomen en opgeschilderd door Pierre ('pa') Bex.

Tijdversen

De dierenwereld blijkt in Maastricht de meeste inbreng te hebben gehad in het motief van een gevelsteen: In den Gouden Leeuw, Het Wit Peerdt, In het Swart Lamke, Het Swart Paard, In het Haantje, Int Gulden Vercken, Au Mouton Blanc en Au Renard Bon Logis. Maar ook: In den Capuijn, In den Raef, In den Swaen, In de Papegaeij en – met nationale bekendheid – In den Vogel Struys. De flora leverde onder meer de roos, zonnebloemen en lelie op als ornament. Bomen zijn nog talrijker vertegenwoordigd: In het Boomke 1722, In den Keersseboom 1752, In den Laurierboom, In den Orange Boom 1768 en In de Eyck. Een andere categorie is afgestemd op gebruiksvoorwerpen: In den Luchter, In de Tenne Kan, In de Goude Schmoück Sceer, In de Sonwijser, In de Vergulde Plyem

Opmerkelijk is in de Platielstraat een gevelsteen die de aanbidding van het Jezuskind door de drie koningen uitbeeldt. En in de Boschstraat laat een steen uit 1783 zien hoe Jonas door een walvis wordt uitgespuwd. Waard om te worden opgezocht zijn ook 'De Vier Heemskinderen' op het Ros Beyaard halverwege de Grote Gracht, 'De Kölse Tes' in de Maastrichter Smedenstraat en aan het Onze Lieve Vrouweplein de poort van een voormalige wolwaag met gevelstenen in tijdvers uit 1721. Links van de gevelsteen het wapenschild van de prins-bisschop van Luik en rechts dat van de Staten der Verenigde Nederlanden.

In Maastricht zijn meerdere gevelstenen voorzien van een tijdvers of chronogram. Daarin wordt in een Latijnse inscriptie door middel van Romeinse cijfers een jaartal aangegeven. Men dient daartoe in de hoofdletters van de tekst M te zien als 1000, D als 500, C als 100, L als 50, X als 10, V als 5 en I als 1. Ook in onze tijd worden een enkele keer nog wel chronogrammen (en Latijns tekst) gebruikt om in steen een nagedachtenis plechtstatig vast te leggen. Na-oorlogs Maastricht bezit er enkele van.

servé overhof

Wennen aan de computer in de spreekkamer

Pas de laatste twee jaar begint de computer zijn intrede te doen in de spreekkamer van de huisarts. De meeste huisdokters hebben nog altijd een kaartenbak, of kasten vol uitpuilende ordners met de bekende groene kaart, die soms tot in alle hoeken beschreven is met de medische gegevens van de patiënten — als het een beetje wil voor de arts zelf moeilijk, en voor zijn vervanger of waarnemer niet te lezen of zelfs ontoegankelijk.

Bij de opmars van de computer in de spreekkamer spelen artsen in Zuid-Limburg een voortrekkersrol; landelijk zijn diverse veelbelovende projecten aan de gang, maar een systeem dat werkelijk toekomstperspectief biedt op langere termijn bevindt zich in die regio, waar 43 huisartsen, verenigd in 15 praktijken aan deelnemen, en waarin over niet al te lange tijd de gegevens van 80.000 patiënten in zijn vastgelegd.

Sinds jaar en dag een van de geestdriftige pleitbezorgers van de computer in de spreekkamer, de Heerlense huisarts Paul Höppener, zal op 22 november promoveren tot doctor in de geneeskunde op een proefschrift dat een compleet overzicht geeft van de stand van zaken betreffende de 'koele rekenaar' in de huisartsenpraktijk. Hij komt tot enkele opmerkelijke conclusies: de huisarts-met-computer zal veel meer kunnen deelnemen aan wetenschappelijk onderzoek, in geval worden de huisartsgegevens beter geschikt voor dat soort onderzoek. „Belangrijker is natuurlijk dat ons project de huisarts zelf grote voordelen biedt. Bijvoorbeeld de mogelijkheid zelf eens in de spiegel te kijken," zegt Höppener. „Ik heb mezelf bijvoorbeeld afgevraagd: begeleid ik mijn kankerpatiënten wel goed? Daarbij kan de computer uitstekende diensten bewijzen. Er bleken ook wel verbeteringen mogelijk. En als je dat dan gedaan hebt kun je je met een gerust hart richten op een volgend aspect."

De patiënten hebben weinig bezwaar tegen gebruik van de computer om hun gegevens op te slaan en al helemaal niet dat hun huisarts, voor hij op vakantie gaat, een bandje met daarop alle medische gegevens van zijn patiënten bij de waarnemer inlevert. Want hoe ongelooflijk het ook klinkt: in de huidige praktijk beschikt de waarnemer van uw huisarts meestal niet over diens patiëntengegevens en moet dus feitelijk op de gok behandelen. Hij vraagt dan ook opvallend vaak naar gegevens die hij eigenlijk zelf bij de hand zou moeten hebben.

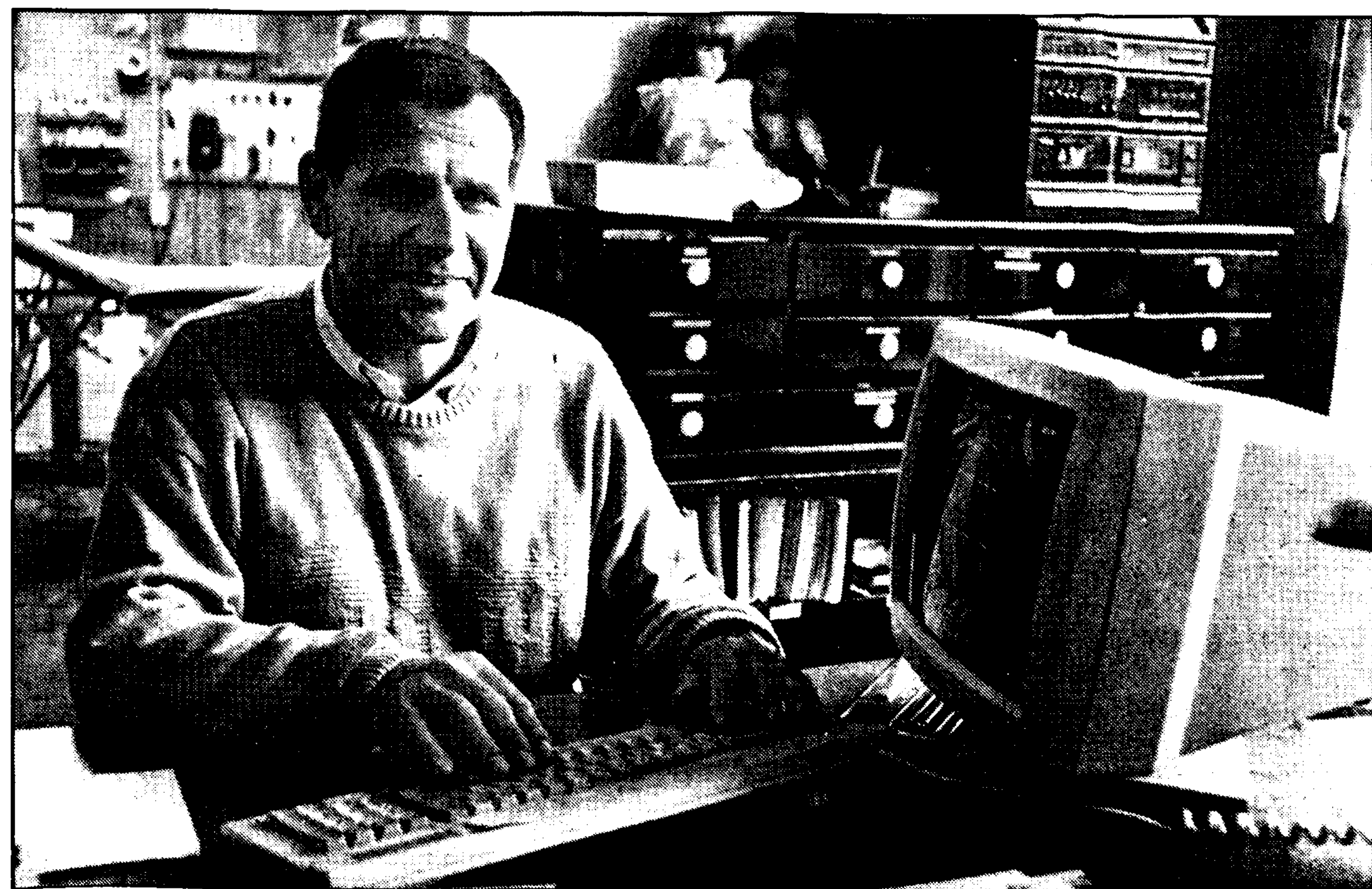
Höppener (53) is al meer dan twintig jaar gefascineerd door de computer. Hij is betrokken geweest bij alle belangrijke initiatieven op dit gebied in Nederland, en bij de definitieve doorbraak van de computer in de huisartspraktijk, sinds 1988, wordt gebruik gemaakt van door hem zelf eigenhandig geschreven software. Höppener raadt huisartsen die willen beginnen met computergebruik aan het geleidelijk aan te doen. „Bij het ziekenfonds kun je een diskette krijgen met je ziekenfondspatiënten, daar begin je mee. Daarna komen je briefjes aan specialisten, je receptuur, je medische verslaglegging met een gecodeerde probleemlijst, waardoor je ook automatisch kunt gaan waken tegen verkeerd gecombineerde medicatie."

Höppener zelf heeft ongeveer 15 procent van zijn gegevens nog niet ingevoerd, en oude gegevens staan gewoon nog op de groene kaart. „Dat zul je altijd houden," meent hij.

Veel modern medisch wetenschappelijk onderzoek wordt verricht op basis van door huisartsen verzamelde gegevens over voorkomen van ziekten en klachten. Een ernstige handicap daarbij is dat die gegevens 'verborgen' zitten in de al genoemde groene patiëntenkaarten, soms zelfs ook nog in het hoofd van de huisarts zelf. Patiënten beschouwen dat laatste zelfs als een positieve kwaliteit.

Maar het is duidelijk dat wanneer de gegevens, anoniem gemaakt en wel maar ook gestandariseerd aanwezig zijn in de computer van de arts, het maar een fractie van de tijd en moeite kost die gegevens te combineren tot de basis van gedegen wetenschappelijk onderzoek. Het Zuidlimburgse project, een initiatief van de Rijksuniversiteit Limburg (waar Höppener in deeltijd huisarts-opleider en toegevoegd onderzoeker is) heeft, naast beproeving van automatisering in de huisartspraktijk, ook tot doel het centraal verzamelen van anonieme medische gegevens voor wetenschappelijk onderzoek. Het instituut dat de RL daarvoor heeft, het MEMIC, is daarbij ingeschakeld en de deelnemende artsen sturen de gegevens periodiek op 'floppy' in. Het Registratienet Huisartspraktijken (RNH) is zo ongeveer het enige in Nederland dat zo werkt. Bij andere projecten (die ook andere doelen nastreven) worden de gegevens nog 'ouderwets' op formulieren ingevuld. Overigens zijn bij enkele projecten, zoals dat in Den Haag en het landelijk project Nivel meer patiënten betrokken.

Een belangrijk probleem bij de registratie van gegevens in de computer is het vinden van uniforme data en codes. Nog altijd zijn niet alle problemen opgelost en sommige problemen zijn ook niet door de computer op te lossen; zo bestaat het vermoeden dat een arts die zelf met een alcoholprobleem zit mogelijk de neiging heeft vergelijkbare problemen van patiënten te onderschatten, waardoor een scheef en in ieder geval onwerkelijk beeld dreigt te ontstaan dat doorwerkt in de centraal verzamelde gegevens.

● *Paul Höppener: 'de computer stelt je in staat in de spiegel te kijken.*

Foto: DRIES LINSSEN

Inmiddels is het systeem van het RNH vergeleken met andere registraties, zoals de kankerregistratie van het IKL, en daar bleek een duidelijke overeenkomst; de verschillen waren ontstaan door fouten bij het invoeren van de data.

Höppener besteedt uiteraard aandacht aan de invloed van de invoering van de computer in de spreekkamer op de relatie tussen de huisarts en de patiënt. Buitenlandse onderzoeken hadden getoond dat een flinke minderheid van de patiënten (31 procent) bang was dat het gebruik van de computer ten koste zou gaan van het persoonlijk contact met de arts.

Höppener en enkele van zijn collega's voerden een zorgvuldig voorbereid onderzoek uit waarbij een vragenlijst werd voorgelegd aan 390 patiënten. Weliswaar stuurde eenderde van die groep de lijst niet terug, maar degenen die wel instuurden bleken representatief voor de groep. In de eerste plaats bleek bijna tweederde van de antwoorders of thuis een computer te hebben, of er de kost mee te verdienen. Bijna 93 procent vond dat het contact met de huisarts net zo gemakkelijk was na de invoering van de computer als ervoor, 90 procent zou mensen niet aanraden een huisarts zonder computer te kiezen. Bijna 87 procent had ervaren dat het consult niet langer duurde dan vroeger. Maar 76 vond dat de arts er ook niet meer tijd door had gekregen en ruim 74 procent was ook niet sneller aan de beurt geweest. Daar heeft de computer dus geen invloed op.

Bijna 31 procent dacht dat de persoonlijke gegevens gemakkelijker toegankelijk waren geworden, en ruim 66 procent vond in ieder geval dat de privacy nu niet beter gewaarborgd was, hoewel 69 procent vond dat de medische gegevens in de computer minder gemakkelijk toegankelijk waren. Bijna 87 procent meende dat de huisarts nu sneller een beeld had van hun medische gegevens, maar 85 procent vond dat de huisarts daardoor niet beter was gaan behandelen. Höppener stelt vast dat artsen die van plan zijn een computer te installeren er goed aan doen de patiënten daarvan duidelijk op de hoogte te stellen.

„En bij een goed passeerwoord zijn je gegevens voor een leek niet toegankelijk. De computer is ook niet op het telefoonnet aangesloten, zodat inbreken onmogelijk is," zegt Höppener, die bovendien als een soort eekhoorn op diverse plaatsen tapes met zijn gegevens heeft opgeborgen, veilig voor brand en diefstal.

Uit het tweede onderzoek, dat naar de mening van patiënten over het 'uitlenen' van data-tapes met gegevens aan waarnemers trekt Höppener de conclusie dat zulks extra risico's met zich meebrengt voor de privacy van de patiënt, en met de wensen van patiënten die die overdracht niet willen zal rekening gehouden moeten worden.

Er zijn nog andere redenen waarom een huisarts kan besluiten een computer te gebruiken bij zijn werk, anders dan voor financiële administratie en dergelijke. Kwaliteitsbewaking en onderlinge toetsing gaan een steeds grotere rol spelen en daarmee ook de computer. De wettelijke verplichting tot allerlei registraties, plus de veranderende positie van de huisarts in de gezondheidszorg zullen de invoering van de computer versnellen, meent Höppener.

Höppener acht zijn taak als 'missionaris' wel zo ongeveer beëindigd. „Ik ben begonnen als freak, ik heb veel mensen moeten overtuigen, het was echt missiewerk. Maar dat stadium is gelukkig afgesloten."

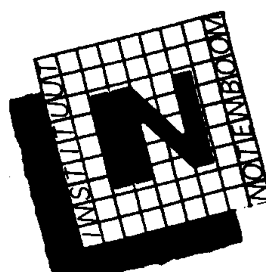
De stethoscoop, de telefoon, de auto zijn allemaal allang ingeburgerd in de wereld van de huisarts. Höppener verwacht dat het niet lang meer zal duren of de computer hoort ook thuis in dat rijtje.

sante brun

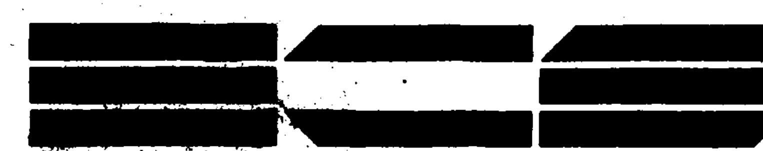
CURSUSSEN + OPLEIDINGEN

Euregio, bestuurlijk spel zonder grenzen

Enige tijd geleden, om precies te zijn op 21 september, verschenen plotseling de 23 burgemeesters van Zuid-Limburg op het 'balkon van Europa'. Zij hesen daar de Europese vlag naast de Limburgse en luidden daarmee een nieuw tijdperk in voor dit gewest. Vooraan stond de burgemeester van Maastricht, mr Ph.J.I.M. Houben. Verslaggever Pierre Rousseau sprak met hem en de coördinator Europese Zaken (per 1 februari 1991 ook kabinetschef) Ben Wilms over wat Zuid-Limburg als deel van de Maas/Rijn Euregio de komende jaren te wachten staat. Op een slagvaardige wijze zal ingesprongen moeten worden op de grenzeloze mogelijkheden van Euregionalisering en internationalisering. Het werd een futuristisch getint relaas met de ingebouwde zekerheid dat dit voormalig wingewest ooit winstgewest zal zijn.

Van wingewest naar winstgewest

'Land zonder grenzen', hoe lang geleden was dat al de leuze van nobele bestuurders als oud-burgemeester Michiels van Kessenich van Maastricht en de toenmalige gouverneur dr J.Fr. Houben. Het was toen meer toekomstmuziek dan realiteit. „De tijd was er nog niet rijp voor," zegt Houben jr. De ontwikkelingen van de laatste decennia die leidden naar 'Europa 1992' hebben de bestuurders van deze regionen echter niet onberoerd gelaten. Nog voordat in Den Haag het begrip 'bestuurlijke vernieuwing' was uitgevonden, was men in Limburg daar in feite al mee bezig. Er is nu een bestuurlijke en democratisch onderbouwde regeling in de maak voor geheel Zuid-Limburg die uniek is in den lande. Zuid-Limburg als smeltkroes van de drie regionale gewesten: samenwerkingsverband Heuvelland, streekgewest Westelijke Mijnstreek en streekgewest Oostelijk Zuid-Limburg, manifesteert zich als één krachtige regio.

In tegenstelling tot wat de 'Haagse' commissie Montijn wil, zal het toekomstige Zuid-Limburg meer 'verlengd lokaal bestuur' zijn (dus van de gemeenten) dan 'verlangd bovenlokaal bestuur' (los van de gemeenten). Onder de erkenning dat Zuid-Limburg twee sterke centrum-gemeenten kent, tevens één stedelijk knooppunt, zal de tot nog toe ontbeerde overlegtafel in Zuid-Limburg een gezamenlijk draagvlak krijgen met even grote stoelen voor de deelnemers, of dat nu de provincie, de grote of kleinere gemeenten zijn. Vooraf wordt nadrukkelijk gesteld dat men gezamenlijk keuzes zal maken en tevens dat men zich a priori verplicht intergemeentelijke afspraken en verplichtingen na te komen.

Mobiliseren

Twee uitgangspunten staan in de eerste paragraaf van operatie 'Zuid-Limburg': de bestuurlijke efficiency en de democratische betrokkenheid van de regionale politiek. Alles wat in Zuid-Limburg aan bestuurlijk potentieel en aan middelen voorhanden is, moet worden gemobiliseerd. Er wordt veelzeggend van 'bestuurlijke carpooling' gesproken. In het jaar 1994 moet de nieuwe constellatie in de startblokken staan. Het is het jaar van de verkiezingen van de gemeenteraden. Bij deze gelegenheid zullen de kiezers tegelijk hun stem kunnen uitbrengen op kandidaten voor de districtsraad Zuid-Limburg. De politieke partijen worden uitgenodigd een kandidatenlijst op te stellen met namen van personen die regionale belangstelling hebben. Mensen die verder plegen te kijken dan de eigen gemeentegrenzen.

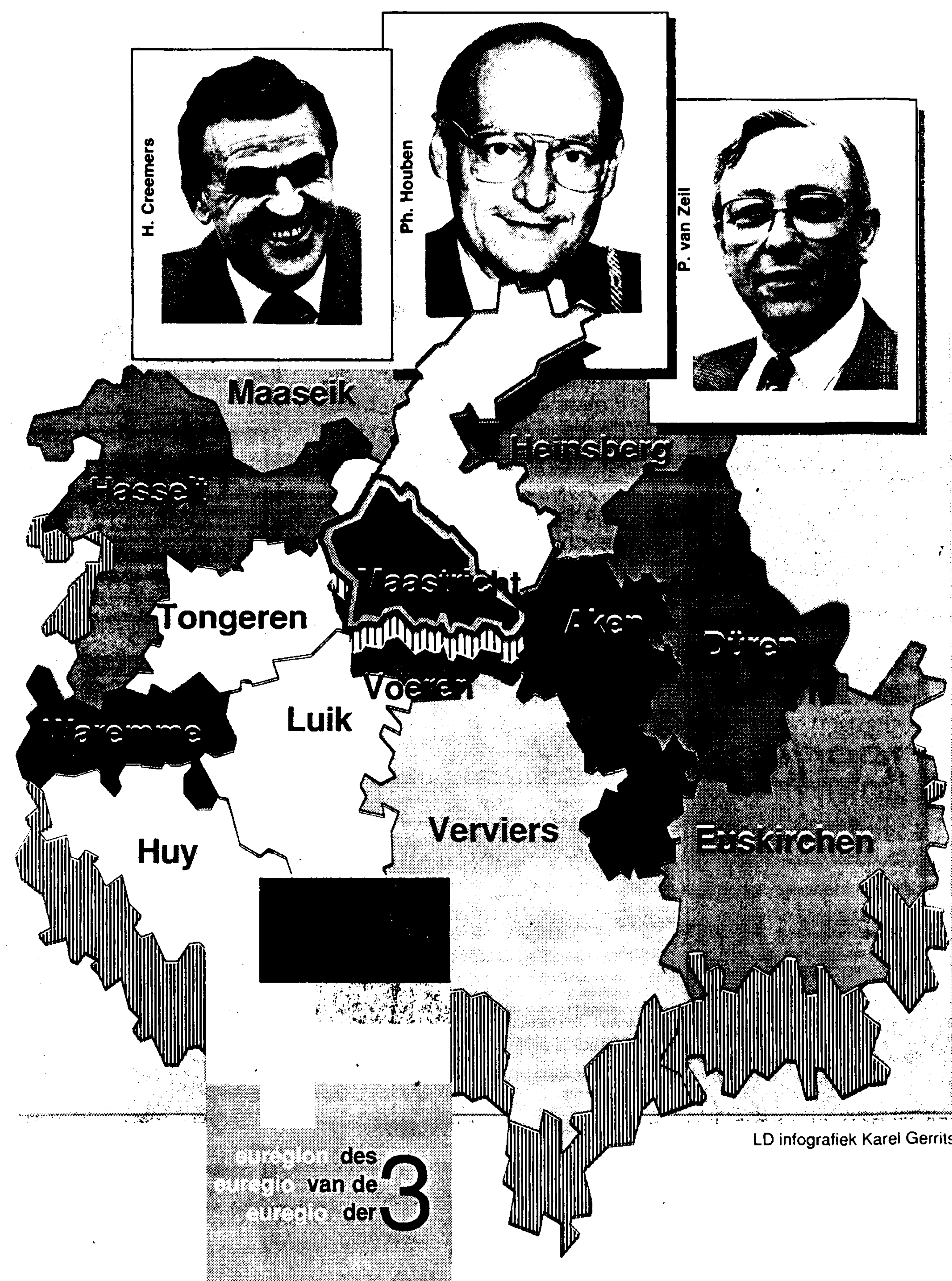
De tijd is voorbij dat gemeenten solistisch konden optreden; dat geldt zowel voor de kleine als de grote gemeenten. Bij het schaarser worden van de Rijksmiddelen is samenbundeling van krachten op regionaal niveau geboden. Daarbij zal er meer naar Brussel toegewerkt moeten worden, Brussel als Europees bestuurscentrum. „Meer Brussel, meer gemeenten, meer provincie en minder Den Haag is het Europese credo," merkt Ben Wilms op. Hij citeert even later François Mitterand: 'De geschiedenis is nationaal, de toekomst is Europa.' Sinds Charles de Gaulle een ongehoorde belijdenis uit de mond van een Franse president.

Team

Een commissie van 12 politici (de drie voorzitters van de streekgewesten, Ph. Houben, H. Creemers en P. van Zeil, en negen wethouders) dient een verdere koers uit te stippelen op basis van het rapport 'Bestuurlijke vernieuwing Zuid-Limburg', dat op 11 oktober op het Europees Instituut voor Bestuurskunde in Maastricht werd besproken. Aan dat rapport heeft, naast de groep van 23 burgemeesters van Zuid-Limburg, een team van deskundigen meegewerkt. Het rapport geeft een omschrijving van een eerste bestuurlijke bagage waarmee Zuid-Limburg op pad kan gaan in de grensregionen.

Ook daar is het Europese bloed wat warmer geworden. Symptomen te over: geschiedenisdocenten vorsen gezamenlijk naar gemeenschappelijke heemhistorie; in tegenstelling tot vroeger wordt 'Hollands geld' in Luik en Aken nu grif geaccepteerd. Milieu-activisten in de grensgebieden roepen om Nederlandse aanpak. De Kleine Karlsprijs staat bij de scholen in hoog aanzien. Er zijn nog meer tekenen die erop wijzen dat men in de Maas/Rijn regio is gaan begrijpen dat samenwerking met de buren directer resultaat heeft dan met de rug naar elkaar toe op verre bestuurscentra terug te moeten vallen. Op 24 november vindt in het Raadhuis van Aken de eerste 'Vollversammlung' plaats van de raadsleden uit de vijf grote steden in deze Euregio: Aken, Luik, Maastricht, Heerlen en Hasselt. Daar komt dan het eerste plan de campagne ter sprake waarmee de bestuurders dit 3½ miljoen inwoners tellend gebied willen gaan opwaarderen in het toekomstige Europa.

Het wordt voor velen een eerste onderlinge kennismaking, een Euregionale verbroedering, een veelvoudig Partnerschaft. Het werkterrein, zo is de 250 raadsleden van de vijf steden al duidelijk gemaakt, is zeer breed.

LD infografiek Karel Gerrits

Het omvat in hoofdzaken de wereld van de economie, cultuur, onderwijs, toerisme, infrastructuur en rampenbestrijding. Concrete projecten zijn al uitgezet.

Triennale

Het eerste dat genoemd wordt, heeft zelfs al een officiële naam. Het is de Drielandentriennale, die na 1993 een sterke tegenhanger moet worden van het randstedelijke Holland Festival. Tegen die tijd is het Maastrichtse Theater aan het Vrijthof al over zijn aanloopfase heen en kan Maastricht in dit opzicht in één adem genoemd worden met de Opera's van Aken en Luik. Met zo'n zwaarwichtig podiumarsenaal kan het beste aan theater en opera als internationale topproducties naar deze Euregio worden gehaald. Een andere evenement is het dansfestival, maar ook straatheater kan aan bod komen en zelfs het streektoneel. Waarmee aangetoond wordt dat bestuurlijke vernieuwing niet alleen grootschalige effecten zal hebben. Juist in de kleinschaligheid – met te behappen financiële lasten – zal de toekomstige 'Euregiaan' aan z'n trekken moeten komen.

Dat heeft ook betrekking op een ander Maas/Rijn-initiatief, namelijk het uitwisselen van gemeentelijke ambtenaren. Op die manier kunnen de afzonderlijke gemeenten bij elkaar in de keuken van het bestuurlijk apparaat kijken en gemeentelijke zaken op elkaar afstemmen. De gemeente Maastricht heeft al enige tijd zijn bureau Europese Zaken. Ook docenten en scholieren van diverse onderwijsinstellingen zullen 'uitgewisseld' worden. Binnen de universiteiten wordt er ook al aan gewerkt. Er is een collegekaart in de maak die studenten entree biedt bij zuster-instituten. Ook hoogleraren wisselen al geregeld interuniversitair van stoel.

Afgestemd

Verdere toekomst is een Leerstoel voor Europees Recht in het leven te roepen, die een 'poot' zal hebben in elke universiteit van de Euregio. Daar zullen de wetten van Europa van de toekomst worden gedoceerd. Elk land heeft z'n wetgeving en er is een Europees recht. Wil de Euregio werkbaar zijn, dan zullen deze wetten op elkaar afgestemd dienen te worden. Daar is juridisch geploeg voor nodig, een taak die de nieuwe leerstoel is toegedacht.

Een ander project is van economisch kaliber; de haalbaarheid van een Euroginaal marketingbureau wordt momenteel onderzocht. Dat onderzoek moet aantonen in hoeverre deze Euregio geïdentificeerd en geprofileerd kan worden als vestigingsregio voor industrieën en bedrijven. Een dergelijk bureau zou ondersteunend kunnen optreden voor bestaande economische stuurorganen zoals het LIOF, de Kamers van Koophandel, en andere economische instellingen. De steunmaatregelen van de drie landen zullen hun geëigende bijdrage kunnen leveren, al verschillen zij in vele opzichten van elkaar. Vrije concurrentie moet kunnen; die kan zelfs als stimulans ervaren worden voor economische expansie. „Spanningsvelden moeten worden opgeruimd maar gezonde spanning moet er blijven," zegt burgemeester Houben. Het houdt juist leven in de brouwerij van de Euregio. En: mag elke regio niet z'n eigen biertje brouwen?

Een voorbeeld van een al gemaakte keuze binnen het Euregio-overleg der vijf steden is de kandidaatstelling van de stad Aken als zetel van het Europese Milieu-agentschap, een instituut van de EG. Het milieu in onze regionen is daarmee verzekerd van een vaste plaats in het totale beleidspakket. Wat de milieuproblematiek betreft worstelt Limburg al langer met een reëel Land zonder grenzen. Bij Eijsden stroomt een vervuilde Maas het land binnen, bij Nieuwstadt een verontreinigde Rode beek. Het mestprobleem speelt vooral in de grensregio.

Veiligheid

Naast zorg voor het milieu is er de zorg voor openbare orde en veiligheid. De brandweer in Zuid-Limburg is al geregionaliseerd. Naast het eigen rampenplan moet er ook een draaiboek voor calamiteiten in het grensgebied komen. De contacten tussen de Euregionale brandweerkorpsen moeten nog intensiever worden. Dat geldt uiteraard ook voor de politie. Breng dus ook de staven van de politie in de Euregio bijeen, laat hen met elkaar kennis maken. Er moet een heldere structuur komen vooral wat hun bevoegdheden betreft; bijvoorbeeld tot hoe ver mag er over de grens achtervolgd worden; door wie mogen naar het buitenland uitgeweken criminelen worden opgepakt. Zaken die in een breder Europees verband in het Luxemburgse Schengen ook al aan de orde zijn geweest; er was daar meer concensus over de voortreffelijke wijn van de streek dan over internationale perikelen.

door

Het lijdt geen twijfel dat de burgemeester van de grootste gemeente in distrikt Zuid-Limburg, mr Philip Houben, die in landelijke optiek een 'superburgemeester' wordt genoemd, korpsbeheerder zal worden van het geïntegreerde politiekorps van Zuid-Limburg. 'Ik ben beoogd', laat hij weten. Elders in den lande gemaakte bezwaren en bedenkingen tegen de nieuwe structuur van het samenwerkingsverband en het politiële apparaat, blijken weinig indruk op hem te maken. Het is een kwestie van duidelijke afspraken maken, dan hoeven kleinere eenheden niet in het gedrang te komen, herhaalt burgemeester Houben. Bekend is dat de korpsbeheerders van de nieuw te vormen regionale politiekorpsen zeer uitgebreide bevoegdheden krijgen. Elke 'superburgemeester' mag zijn collega-burgemeesters in de regio aanwijzingen geven en beheert het voor de reorganisatie beschikbare geld.

Integratie

Dat blijkt uit de interimwet 'tijdelijke voorzieningen reorganisatie politie'. Volgens de ministers Dales (binnenlandse zaken) en Hirsch Ballin (justitie) is het 'van belang dat één burgemeester optreedt als bestuurlijke 'trekker'. Ook als de integratie dreigt vast te lopen door het ontbreken van overeenstemming tussen de verschillende burgemeesters in de regio, kan de korpsbeheerder (de 'superburgemeester') ingrijpen. Het interimwetje vervalt op het moment dat de nieuwe Politiewet in werking treedt. Maar voor het zover is, zal nog veel water door de Maas zijn gestroomd.

„Ik ben uitermate tevreden dat de Provincie positief op de discussienota van ons heeft gereageerd," zegt Philip Houben. Deputé Jef Pleumeekers heeft in de 'Nederlandse Gemeenten' lovend over het initiatief van de burgemeesters gesproken. De Provincie zal een belangrijke deelnemer zijn in de discussie over de (Eu)regionalisering in Zuid-Limburg. Op hun beurt kunnen Midden- en Noord-Limburg zich met hun geëigende mogelijkheden eveneens sterk maken in het toekomstige Europa, zeggen de Maastrichtse bestuurders.

Maar de gewone man, hoe denkt hij over Euregio? In hoeverre voelt hij zich Europeaan? Hij slentert af en toe over het 'Bat' in Luik en daar bezoekt hij ook wel eens de oktoberfoire. In Aken hoor je veel Limburgse dialecten in de winkels; maar in deze contreien waar de Germaanse en Frankische cultuur elkaar ontmoeten, zijn deze culturen toch vreemd aan Limburgse begrippen. Burgemeester Houben vindt het in dit verband echter frappant hoe kooplieden op de Maastrichtse markt zich verstaanbaar weten te maken tegenover het Waalse en Duitse publiek. Het is een kwestie van 'attitude', zegt hij. Ook verandering van die attitude moet groeien.

Overigens is de internationale vrijdagmarkt in Maastricht al jaren een levendig stukje Euregio, ook al zal de vis nog lang niet met Ecu's worden betaald...

Limburgs WOONBLAD

Schemertijd

Zaterdag 17 november 1990 ● Pagina 37

Woonbond wil verhuurder verbeteringen laten betalen

'Doe-het-zelven in een huurhuis moet kunnen'

Regelmatig liggen huurder en verhuurder met elkaar overhoop over de veranderingen en verbouwingen die de huurder zelf aanbrengt in de woningen. Huurders zijn vaak aan de willekeur van de verhuurders overgeleverd. De Woonbond, de overkoepeling van alle huurdersorganisaties in Nederland, wil dat de rechten en plichten van de doe-het-zelvende huurder wettelijk worden vastgelegd. Zij hebben de week van maandag 19 tot vrijdag 23 november uitgeroepen tot actieweek 'Huurderswerk de moeite waard'.

De Woonbond heeft de huurdersorganisaties gevraagd om in de actieweek onderhandelingen te starten met hun woningbouwverenigingen. Zestien Limburgse huurdersorganisaties hebben tot nu toe hun steun toegezegd. Eén Heerlense bewonersvereniging is ondertussen al begonnen met de onderhandelingen over de veranderingen in huis.

Die veranderingen kunnen variëren van het aanleggen van een parketvloer tot het uitbreken van een muur. 80% van de huurders slaat binnen een jaar na het betrekken van een huis aan het klussen, zo is uit onderzoek gebleken.

In de huurreglementen van de woningbouwverenigingen staat echter dat een verhuurde woning in oorspronkelijke staat moet worden teruggeleverd. Zo staat het ook in de wet. „De bewoners zijn verplicht de woning net zo terug te geven, als dat ze hem hebben gekregen", zegt de heer de Kok van de Nederlandse Woonbond. Bij het verhuizen leidt dat tot problemen met de verhuurder. Deze problemen worden vaak tot in de rechtzaal uitgevochten.

Eisenpakket

Als de veranderingen technisch in orde zijn en de verhuurbaarheid van de woning niet in gevaar brengen, hoeven ze niet ongedaan gemaakt te worden, vindt de Woonbond. De verhuurder zou er zelfs voor moeten betalen.

Namens alle Nederlandse huurdersverenigingen heeft de bond een model-eisenpakket opgesteld. Dit eisenpakket bevat bouwstenen voor een goede regeling tussen huurder en verhuurder over de door de bewoner aangebrachte veranderingen. Volgens dit voorstel moet de huurder van te voren aan de verhuurder toestemming vragen om veranderingen aan te brengen aan de woning. De verhuurder is verplicht om toestemming te verlenen. Behalve als het om verbouwingen gaat die de verhuurbaarheid van de woning niet ten goede zouden komen.

In het eisenpakket staat ook dat de verhuurder moet betalen voor de veranderingen die het huis aantrekkelijker maken. Immers, in de praktijk van alledag komt het zelden voor dat een verhuurder eist dat de zelf aangelegde verwarming wordt opgeruimd of dat de gerenoveerde badkamer wordt afgebroken.

„Natuurlijk kunnen de mensen de wasmachine-aansluiting laten zitten en het nieuwe plafond laten hangen als ze verhuizen. De woningbouwvereniging is niet gek, ze kunnen dan een paar punten toevoegen aan de waarde van de woning," zegt De Kok van de Woonbond. „Volgens de wet is de woningbouwvereniging eigenaar van alles wat de bewoner aan de woning toevoegt. Elke spijker die jij in de muur van een huurhuis slaat, is automatisch van de verhuurder. Wij vinden dat de huurder recht heeft op een vergoeding."

Als het aan de Woonbond ligt, wordt het eisenpakket onderdeel van de huurovereenkomst die huurder en verhuurder met elkaar afsluiten.

Telefoonpanel

Huurders die met vragen en problemen zitten kunnen vanaf maandag 19 november van 9.00 tot 17.00 uur met een telefoonpanel bellen. Het telefoonnummer is 020-223505. Let wel, het telefoonpanel zit er alleen in de actieweek.

De woonbond brengt in de actieweek ook een brochure uit met informatie en tips over in de woning aangebrachte veranderingen. De brochure is te bestellen door ƒ 12,50 over te maken op girorekening 2996099 ten name van LOS Alkmaar onder vermelding van: brochure 'Huurderswerk een beloning waard'. Voor leden van een huurdersvereniging is de brochure 10 gulden.

● *Van der Hee bij zijn favoriete schemerlamp: de Constanza D13. De binnenhuisarchitect is er van overtuigd dat schemerlampen, gecombineerd met halogeen, steeds vaker een plaats zullen krijgen in moderne interieurs.*

'Aan de uitvinding van Edison mankeert niets'

Come-back voor de schemerlamp

De schemerlamp krijgt een come-back. „Dat geloof ik niet alleen", zegt de binnenhuisarchitect Jan van der Hee. „Dat weet ik zeker. Aan mijn klanten merk ik dat er een enorme behoefte bestaat aan het diffuse licht van de ouderwetse schemerlamp. Ik zou willen dat er meer voor de gloeilamp wordt ontworpen. Aan de uitvinding van meneer Edison mankeert nog steeds niets, en waarom zou een lamp met een kap truttig moeten zijn?"

Jan van der Hee specialiseerde zich acht jaar geleden als eerste in de verkoop van design lampen. De armaturen van overwegend Italiaanse topontwerpers waren toen ook wel in de vooraanstaande interieurwinkels verkrijgbaar, maar in tegenstelling tot in andere Europese hoofdsteden bestond er nog geen speciaalzaak voor.

Inmiddels heeft 'Lichtstudio Vanderhee' aan de Amsterdamse Koninginneweg volop concurrentie gekregen. Geen wonder ook: er is zo'n klap aan industrieel vormgeverstalent op het lichtpuntje losgelaten, dat de 'Tizio's', de 'Kandido's, en de 'Aurora's zich wel tot ware hebbedingen moesten ontwikkelen. Prijzige hebbedingen: onder de zevenhonderd gulden tref je bij Van der Hee geen staandelamp aan. „Iedereen kopieert tegenwoordig iedereen. Het aanbod is werkelijk overstelpend geworden. Ik verkoop alleen de oorspronkelijke modellen. Het eerste is niet altijd het beste, maar in de wereld van het design opvallend vaak toch wel."

Negentig procent van zijn collectie bestaat uit armaturen voor halogeenlampen. De uitvinding van deze lichtbron, met zijn enorme rendement en minimale afmetingen, maakte niet alleen de toepassing van nieuwe vormen mogelijk, maar ook noodzakelijk.

Statussymbool

„Halogeen heeft voor een enorme impuls gezorgd", bevestigt Van der Hee. „Belangrijke vormgevers, mensen die zich nog nooit om de lamp hadden bekommerd, ontwierpen wel voor het halogeenlicht. De lamp ontwikkelde zich in de afgelopen vijftien jaar van ondergeschikt interieuronderdeel tot een herkenbaar item, een object. Ik wil het woord statussymbool nog net niet gebruiken, maar het zit er zo langzamerhand wel dicht tegen aan."

„Maar", zo vervolgt Van der Hee haastig, „de lamp is nog steeds de sluitpost van de inrichting. Eerst komt de bank, dan de tafel en pas dan wordt er geld voor de verlichting uitgetrokken."

Diffuus is het licht van een halogeenlamp niet. Ook bij indirect gebruik, dus als de stralen teruggekaatst worden tegen de muur of het plafond, blijft het licht vrij vlak. „De beste verlichte kamer", zegt Van der Hee, „is de kamer waar met meerdere types verlichting wordt gewerkt. Dus niet alleen indirecte verlichting, maar ook goed leeslicht, en diffuus licht. Een ruimte met één type lichtbron komt altijd akelig over. Waarom zijn de slaapkamers in Nederland meestal zo ongezellig? Omdat er met een plafonnière wordt gewerkt, toch al een type lamp waar je enorm mee moet uitkijken. Licht dat direct naar beneden schijnt komt hard en koud over. Daarom moet je ook zo uitkijken met gebruik van spots. Spots moet je alleen gebruiken om een detail van het interieur uit te lichten, een schilderij of een plant. En daarbij mag de afstand van plafond tot object heel juist gekozen zijn."

Op zolder

Van der Hee heeft tot nu toe slechts een lamp met een schemerkap kunnen vinden, die hij zijn collectie waardig acht: de Constanza D 13 van Luce Plan (plusminus fl.750,). „Naar mijn smaak een prachtig voorbeeld van een oud ontwerp in een nieuw jasje", zegt hij. „Maar wat hoor je vaak als je hem aan een klant toont: 'Maar meneer, zo'n ding hebben we net op zolder gezet'. Dat is jammer, want diffuus licht vormt echt een essentieel onderdeel van een goed uitgebalanceerd lichtplan.

Nog niet zo lang geleden kreeg ik een hele leuk opdracht: Ik mocht een grote villa inrichten. Niet alleen met lampen, maar ook met meubels. Die mensen wilden alleen maar design. Naar mijn idee een beetje te veel design, maar goed: die mensen kozen daarvoor. Na een maand stonden ze weer in mijn zaak: Het was allemaal prachtig hoor, maar ze misten 's avonds toch iets. Ik heb ze de Constanza mee gegeven. 'Probeer het nu maar eens', zei ik. En inderdaad, toen vonden ze het 's avonds wel plezierig in eigen huis."

Wat een machtige aanblik

Eind vorig jaar besloot Jos Frusch, kunstredacteur van deze krant, een huis te laten bouwen. Op deze pagina kunt u lezen hoe de bouw verloopt en welke hindernissen daarbij zoal genomen moeten worden. Dit tot lering en vermaak van al diegenen, die ooit in dezelfde situatie hebben verkeerd of hetzelfde van plan zijn. Vandaag de elfde aflevering uit deze serie, die naar verwachting – als de planning tenminste uitkomt – tot Kerstmis van dit jaar zal duren.

'Dat lukt ze nooit om voor Kerst klaar te zijn'. 'Geen enkel probleem, over een maandje zitten jullie in je nieuwe huis'. Tussen deze uitersten bewegen zich de opmerkingen van al diegene, die menen ons – be- of ontmoedigend – iets te moeten toevoegen met betrekking tot ons streven de komende feestdagen in het nieuwe huis door te brengen. We zijn op een punt van de bouw aanbeland, dat met geen zinnig woord op deze reacties kan worden geantwoord. Wij weten het zelf namelijk niet (meer). De ene dag zie je helemaal niemand op de bouw en de andere proberen vijf arbeiders elkaar de loef af te steken – zo lijkt het tenminste – om de titel 'vlijtigste jongen uit de klas' in de wacht te kunnen slepen. Dan wordt er op één dag meer gedaan dan naar onze eigen inschatting in een week gedaan zou kunnen worden. Kortom, we tasten absoluut in het duister over de eerste oplevering van de bouw, temeer daar we niet precies weten wat er nog allemaal gedaan moet worden. En hoeveel tijd dat precies in beslag gaat nemen.

Vorige week ben ik begonnen met het bijhouden van een soort dagboek, waardoor je precies kunt zien wat er de afgelopen weken gebeurd is. Al speelt ons de vroeg invallende duisternis de laatste dagen behoorlijk parten: als we 's avonds thuiskomen is het zo donker, dat het weinig zin heeft de bouw nog te gaan inspecteren. We moeten het dus voornamelijk van de informatie van anderen hebben en van datgene wat we in de weekends met eigen ogen kunnen vaststellen.

Het begon in ieder geval allemaal niet best vorige week. Maandag en dinsdag was er geen sterveling in of rondom ons huis te bespeuren. En dat was te merken ook aan het humeur van mijn echtgenote – en wellicht ook aan dat van mij, maar dat terzijde. Daarna is het echter alleen maar beter gegaan met de bedrijvigheid op de bouw. Zo kon het gebeuren dat ik deze week 's morgen voordat ik naar de krant ging de auto's van liefst vijf firma's op de stoep voor ons huis kon signaleren. Ik kan u zeggen dat ik dat een machtige aanblik vond.

Vorige week woensdag is de firma die de verwarming aanlegt – en die de vloerverwarming inmiddels al had aangebracht – begonnen met het plaatsen van de radiatoren. Tegelijkertijd heeft de tegelzetter zich verder over onze badkamer en wc gaan ontfermd. Een dag later begonnen de monteurs van de verwarmingsfirma gaten te boren en de eerste buizen aan te brengen. En op vrijdag zijn douche en bad geplaatst. Toen wij om een uur of vijf nog even gingen kijken was nog iemand in het schemerdonker bezig met het inmetselen van het bad. Dat zal hij waarschijnlijk niet goed hebben gedaan want de volgende dag – jaja, op zaterdag wordt ook gewerkt – waren èn de douche èn de badrand weer verwijderd. Door de tegelzetter waarschijnlijk, die de vloertegels op badkamer (klaar) en toilet (bijna klaar) had gelegd.

Afgelopen maandag is men begonnen met het storten van de vloer op de benedenverdieping, waarbij – waarschijnlijk vanwege de vloerverwarming – van een bepaald soort, heel mul, cement gebruik werd gemaakt. Verder is die dag – nu wel goed – de badrand gemetseld en de douchebak geplaatst, die om technische redenen zo hoog moest worden aangebracht, dat er te weinig doucheruimte overbleef. De in allerijl opgetrommelde aannemer, die ook geen pasklare oplossing wist te bedenken, is poolshoogte gaan nemen en zal inmiddels wellicht de noodzakelijke maatregelen genomen hebben. Hopen we.

● *Afgelopen maandag begonnen mensen allerlei gaten en sleuven te graven.* Foto: PETER ROOZEN.

Sinds maandag zijn aan de straatzijde diverse mensen, gewapend met houweel en schop, begonnen allerlei sleuven en gaten te graven. Voor de aansluiting van riool en nutsvoorzieningen, hoorden we. Door deze werkzaamheden en de regen is het bouwterrein aan die kant zo goed als ontoegankelijk geworden. Hierdoor was het wel mogelijk een aardig sfeerplaatje door de fotograaf te laten schieten. Want buiten valt er eigenlijk niet zo veel meer te fotograferen. En binnen op dit moment ook nog niet. Daarvoor hebben we de laatste twee (of drie) afleveringen van Bouw-kunst gereserveerd.

Nog 37 dagen trouwens.

Onroerend goed te huur gevraagd

Desperately seeking Myreen

vraagt: Zelfst. woonruimte of etage in Sittard (weg. werk). Tel. kantooruren 04490-90745

Groot huis voor US-AFCENT officier.

Regio Heerlen, Landgraaf, Kerkrade, Sittard, Geleen. Minimaal 4-5 slaapkamers, studeer- of kantoorruimte en grote keuken. Huurpr. plm. ƒ 2.000,-. Tel. ma t/m vr tussen 8-17 u. 045-262929, na 18 u. en za-zo 045-320199.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Nette jongeman 38 jr. zoekt APPARTEMENT/Kamer. Huur plm. ƒ 500,-. Br. o.nr. B-6438 L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te huur gevraagd WONING met garage voor echtpaar. Tel. 045-463671.

Te huur gevr. WONING met garage in Geleen of omg. Aanbiedingen 04490-50125

Stagiare zoekt woonruimte te MAASTRICHT-C van jan. t/m mei '91. 08872-2556.

Onroerend goed te huur aangeboden

Fitnesscentrum/Sportstudio/ Balletschool

te huur aangeboden in Echt alswel Beek ruimten met facaliteiten. Tel. 020-256584. Tev. 20 woon/werkruimten v.a. ƒ 320,- p.mnd.

TE HUUR

Centrum Heerlen:

kantoorpand of winkelpand, 230 m2 met eigen parkeerplaats. Hoek Valkenburgerweg-Geerstraat. Aanvaarding : direkt. Huurpr. ƒ 3.000,- per maand. GEEN HORECA.

Schinveld:

Centrum. Nieuw te openen friture. Ruime bovenwoning. Huurpr. en overname op aanvraag.

Schinveld:

Centrum. Nieuw te openen bruin café. Ruime bovenwoning. Huurpr. ƒ 1.650,-.

Mak.kantoor Louis Janssen B.V.

04490-35840.

Te huur royale BOVENWONING, gestof. en gemeub. Prijs ƒ 750,- p.m. Heerlerheide. Tel. 045-212296.

Te huur aangeb. APPARTEMENT, Rijksweg C, Geleen. 1e etage, geschikt v. 1-2 pers. huish. Br.o.nr. B-6442, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Plm. 200 m2 LOODS op ind. terr. Strijthagen. Te h. met eigen kantoor en ingang. Te bevr. bij BCGL. 045-423042

T.o.a. horeca DAGZAAK met terras, 100 stoelen op A1 lokatie, in middelgrote stad in Zuid-Limburg. Omzet plm. ƒ 240.000,- p/jr. Huur incl. woning ƒ 1.950,- p/m. Overname ƒ 89.000,-. Inl. 04490-77218.

Prachtig landelijk gelegen appartement in vakwerkboerderij omg. VAALS-Vijlen. Ind.: woonk., keuken, 2 slpks., badk. met douche, overd. terras, groot gazon. Huurpr. ƒ 650,- per mnd. Br. o.nr. B-6459, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te huur: prachtig gelegen appartementen op de Heesberg, 4/5 kmrs. flats, voorz. van c.v. ged. gerenov. gunstig gel. t.o.v. het centr. van HEERLEN, v.a. ƒ 600,- p. mnd. (excl. serv. kosten) Inl. De Boer Den Hartog Hooft B.V. Tel. 020-465301 (tussen 9.00 en 12.00 uur.)

Te huur in HEERLEN (Z) 1-kamer app., 4x6 mtr. (eigen douche). Huur incl. ƒ 400,- p.mnd. Inl. tel. 04499-1606, tussen 19.00-20.00 uur.

Te huur nabij centrum HEERLEN open opslagruimte op verhard terrein, geheel omheind, ca. 950 m2. Huurpr. ƒ 10.000.- per jaar excl. BTW. Inl. J.W. Offermans Makelaardij o.g. B.V. Maastricht. Tel. 043-217500 of 04405-33332.

Nabij 't centrum van SCHAESBERG jeugdcafé te huur aangeb., eig. geld niet vereist. Inl. alleen op zaterdag en zondag na 19 uur. Tel. 045-317649.

Onr. goed te koop aangeb./gevr.

Wonen op loopafstand Brunssummerheide!

Te k. halfvrijst. woonh. met gr. woonk. plm. 38 m2, met schitt. tuincontact via tuindeuren m. dubb. glas, goed omsloten tuin met terras op Zuid, gar. met was- en droog-autom. aansluiting. Gesloten keuk. m. rational aanb. keuk. incl. afwasmachine Miele, inb. koelk. Bosch, inb. electro comfort Atag, Magnetron Philips.
Hal, plavuizenvloer, w.c., geheel betegelde provisiekelder
1e verd: 3 slaapk., overloop, 3 muurkasten, w.c. en badk. met douchekabine en vaste wastafel. Zolder met c.v.-ketel en huur gasboiler. Gehele pand voorzien van rolluiken waarvan 2 electr. Vr.pr. ƒ 137.000,-k.k. Roebroekweg 12, Heerlen, 045-214854. Bezicht. zat./zo van 14.00-18.00 uur of na tel. afspraak.

OPEN HUIS HEDEN 17 en 18 November van 14.00 - 16.00 uur.

GELEEN, KLOOSTERHOf:
Laat u verrassen door de ruimte in deze huizen en kom zelf even kijken. Z-vormige woonk. variërend van 47m2 tot 51m2 (incl. open keuken). Gar. of berging met carport. 3 slpkmrs. badk. met ligb. en 2e toilet. Hobbyzolder ca. 40m2 (via vaste trap bereikb.) Prijzen vanaf ƒ 164.000,- v.o.n. tot ƒ 180.000,- v.o.n. (excl. renteverlies) Opp. van 200m2 tot 225m2. Adres: Kloosterstraat 5, kavel 33 te Geleen. Volg het bord vanaf de Henri-Hermanslaan.
HEERLEN, CORISBERG:
In dit plan zijn een aantal bungalows in aanbouw. Er is keus uit 4 verschillende indelingen bijv.: living van 47m2 tot 56m2. (incl. ged. open keuken) 3 slpkmrs. badk. met ligb. douche en 2e toilet. Gar. patiotuin met opp. van 97m2 tot 100m2. Prijs: ƒ 219.570,- v.o.n. tot ƒ 262.570,- v.o.n. Adres: Roggehof 64 te Heerlen.
HEERLEN, WELTEN:
Direct te betrekken. De laatste twee comfortabele bungalows in het plan Welten. Living gevariërend van 42m2 tot 45m2 incl. keuken. Bijkeuken. Gar. 1 slpkmr. op de beg. grond. Luxe badk. met ligbad, douche, 2e toilet en v.w. Op de verd. 2 slpkmrs. Perceelsopp. 535m2. Prijzen van ƒ 263.384,- v.o.n. tot ƒ 269.050,- v.o.n. Adres: Prof. van Itersonstr. 130 te Heerlen.
MAASTRICHT Randwijck:
Dit jaar voor bewoning gereed. Appartementen met een keuze uit 3 indelingen. Living 33m2 incl keuken. 2 slpkmrs (hoofdslpk. ca. 14m2) Badk. met ligbad. Terras of balkon. Pr. ƒ 135.500,- v.o.n. Aubeldomein 5c, kavel 9 Maastricht.
SITTARD, PAULUS POTTERSTRAAT:
Voor bewoning gereed. Sfeervolle halfvrijst. tuinkamerwoningen ten noordoosten van centrum Sittard. Woonk. ca. 32m2 incl. open keuken. Tuinberging (event. uit te bouwen tot gar.) 3 slpkmrs. badk. met douche en aansluiting wasautomaat. Zolder (bereikbaar via vliezotrap).
Prijs ƒ 136.571,- v.o.n. (excl. een max. rijksbijdrage van ƒ 41.000,-). Exclusieve hypotheekaanbieding 8%, 10 jaar vast. Netto maandlast ca. ƒ 550,-.
Adres: Paulus Potterstraat 8, te Sittard.

INL.: Stienstra Makelaardij B.V.

H- Kantoor Heerlen, tel. 045 - 71 22 55.
M- Kantoor Maastricht, tel. 043 - 25 29 33.

Buiten wonen

nabij bossen ong. 3.900 m2 gr. Bijna vrijst. klein huis. Zitk., eetkeuk., 2 slaapk., badk., c.v. gas, gr. gar., waranda. Bouwverg. voor paardestal en tuinmuur mogelijk. In Rott (gem.Vaals). Vr.pr. ƒ 220.000,-.

Makko Gulpen

(W.Timmermans, NVM-makelaar) Rijksweg 67, Gulpen. Tel. 04450-2182.

Te k. Sweikhuizen

Pascal Visschersstraat 30
Riante bungalow, geheel geïsol. en dubb. beglaz., perc. 750 m2. Prachtige tuin met veel privacy. Beg. grond: hal, toilet, woonk. 40 m2, open keuken met install., 3 splk., badk., ged. overdekt terras. Souterrain: ruime garage, hobbyruimte, provisieruimte, wasruimte. Incl. stoffering. Pr.n.o.t.k. Tel. 04493-2530.

Open Huis

Zondag 18 november van 13.00 tot 14.00 uur.

Born, Postweg 22

Direct te aanvaarden, bijzonder grote semi-bungalow met woonkamer van 45 m2, eetkeuken 12 m2, 3 slaapkamers. Koopprijs ƒ 192.000,- en ƒ 198.000,- v.o.n. Inruil eigen huis mogelijk. Kom kijken en overtuig u van de ruimte die deze woning biedt. Verdien ƒ 2.500,- door in november te kopen.

Mulleners vastgoed 04490-18911

Bouwkavels

Voor de bouw van uw eigen vrijstaand landhuis, villa of bungalow

Munstergeleen

Het plan Steengrub-Vloedgraaf is de mooiste woonplek van Munstergeleen. Hier is nog 1 bouwkavel te koop. Koopprijs ƒ 127.000,- v.o.n.

Urmond

Enkele mooi gelegen kavels in plan Bramert-Zuid met tuinen op het zuiden. Koopprijs vanaf ƒ 66.000,- v.o.n.

Stevensweert

2 Bouwkavels aan Het Stepke. Koopprijs ƒ 65.000,- v.o.n.

Mulleners Vastgoed

Tel. 04490-18911 of 04749-3198.

Hoensbroek

Te koop goed onderhouden halfvrijstaandwoonhuis met garage en tuin. Perceelsoppervlakte 305 m2. Indeling: entrée, L-vormige woonkamer, keuken, berging. Verdieping: 3 slaapkamers en badkamer. Zolderverdieping bergruimte. Prijs: ƒ 105.000,- k.k.

Op Heij Makelaardij

Burg. Janssenstraat 16, 6191 JC Beek (L)
Tel. 04490-76969 (b.g.g 04490-42042)

Heerlen ƒ 120.000,- k.k.

Permstraat. Moderne, halfvrijstaand woonhuis met CV, tuin berging en garage. Woonkamer, open keuken, badkamer, 3 slaapkamers en bergzolder. Leuke woning in jonge buurt.

Hoensbroek-Mariarade ƒ 140.000,- k.k.

Voltalaan. Halfvrijstaande woning met CV, tuin (500 m2) berging en garage. Kelder, woonkamer, keuken, 4 slaapkamers, douche en zolder met vaste trap.

Troost Onroerend Goed, Heerlen. Telefoon 045-717976.

Rimburg

Gremelsbrugge 19. Ruim woonhuis met c.v., garage en tuin. Ind. o.a. souterrain, waskelder en hobbyruimte; beg. gr.: hal, woonkamer, halfopen keuken met fraaie witeiken keukeninr. voorzien van apparatuur. 1e Verd.: 3 slaapkamers en badkamer met douche, toilet en vaste wastafel; zolder bereikbaar via vlizotrap. Prijs ƒ 119.000,- k.k.

aquina Makelaardij o.g., Taxaties, Hypotheek – Adviescentrum
Ruys de Beerenbroucklaan 28, 6411 GB Heerlen, Tel. (045) 71 55 66
NVM MAKELAAR

Schaesberg

Lambermonstraat 10.
Goed onderhouden en geïsoleerd halfvr. woonhuis met garage/berging en tuin. Woon/eetk. plm 47m2. 3 slaapk. badkamer met ligbad. Op de 2e verd. 1 werkkamer met dakkapel, c.v gas, pr. ƒ 164.000,- k.k.
Laura en Vereeniging, Rimburgerweg 2, Eygelshoven. Tel. 045-352324. (maandag t/m vrijdag).

Spaarhypotheek *** 9,3%

2, 3, 5 en 10 jaar vast
Afsluitprovisie 1%
Waar u ook koopt.
Nog altijd de oude rente in vergelijking met andere banken. Bel tijdens kantooruren: 045-712255
Na kantooruren: 045-440731. Hypotheek adv. J. Wetsels.

Stienstra Hypothekenservice

Fort-woningen; een klasse apart!

Je eigen huis in houtskeletbouw
Flexibel bouwen in: sleutelklaar, ruwbouw of casco

Voor meer informatie:

Bouwkundig Adviesburo Prevoo

Boschweg 1 Bunde, Pb. 35, 6240 AA Bunde, 043-646563

Exclusieve koophuizen in Zuid-Limburg

Villa's, bungalows, penthouses, buitenhuizen, woonboerderijen. Voor informatie en aanbiedingen: Stienstra Makelaardij B.V. Tel. 045-712255.

Ubach over Worms, Olmenstr. 8

Zeer goed onderh. tussenwoning m. aanbouw en grote tuin Kunststof ramen en dubbel glas. Vr.pr. ƒ 105.000,- k.k.

Heerlen, Hofstraat 26,

Perfect gerenov. halfvrijst. woonh. Ind.: woonk. met eiken parket, open moderne keuken, 3 slpkmrs. badk. met ligbad. 2e verd.: met vaste trap grote ruimte. Grote tuin en garage. Vraagprijs ƒ 159.00,- k.k.

Heerlen, Pr. Marijkestraat 16,

Geh. modern verbouwd appertement op 4e etage met nieuwe wit eiken keuken. Vraagprijs ƒ 89.000,- k.k.

Inl. Vijgen Onroerend Goed. ☎ 045-711617.

Te k. Heerlen-Aambosserveld

Uitst. gel. halfvrijst. herenhuis m.o. arch. aangelegde tuin met terras op Zuiden. Ind.: inpand. gar., hobbyruimte en 2 prov. kelders, CV-gas. L-vorm. living (ca. 47 m2) m. parket, open-haard en schuifpui. Dichte inb.keuk. m. compl app., mod. toilet, hardh. dichte trap. 3 slaapk., luxe badk. met ligb., douche en 2e toilet. Berging. Muren en dak geïsolleerd, ged. dubb. beglazing. Kwalit. mat. gebruikt en zeer goede staat van onderh. Aanv. in 1991. Koopprijs ƒ 220.000,-k.k. Tel. 045-716547.

Schaesberg, Koempel 9

In de nabijheid van de Draf en Renbaan, mooi en goed onderh. geschakeld woonh., met c.v. en goed aangelegde tuin. Ind.: hal met toilet, ruime U-vormige woonk., keuken, bijkeuken en garage, 1e verd: 2 slpks. en badk.,vaste trap naar 2e verd. met 3e slpk. en bergzolder. Betreft een premie B-woning, subs. is overdraagbaar. Aanvaarding 4 mnd. na koop. Prijs ƒ 169.000,- k.k.

Eygelshoven, Laurastraat 7a

Direct in het centr. halfvrijst. woonhuis met c.v., berging en 9 garages (verhuurd). Ind.: entree met toilet, ruime keuken, woonkamer en binnenplaats. 1e verd.: 1 grote slpkmr. badk. met ligbad vaste wast. en 2e toilet, trap naar 2e verd. 1 grote slpkmr. en 1 kinderk. Aanv. in overleg. Goede huuropbr. Pr. ƒ 138.000,- k.k.

Jacobs Ass. en Mak. O/G Kerkrade. Tel. 045-453121

Snel en goed Uw huis verkopen?

Jos Storms O.G. Past.Vonckenstr.44 Geleen 04490-42550

Geen Verkoop! Geen kosten

* * * U zoekt een huis? * * *

400 huizen in ons computerbestand. Bel voor info!

VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
NVM
Burg. de Hesselleplein 13, Heerlen • Telefoon: 045 - 741616
Van de Pas, de makelaar van de koper!

* * * Een hypotheek? * * *

rente vanaf 9,2%, bel voor een advies en snelle offerte!

VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
NVM
Burg. de Hesselleplein 13, Heerlen • Telefoon: 045 - 741616
Van de Pas, de makelaar van de koper!

Huis verkopen?......Wij kopen! Vijgen Onroerend Goed ☎ 045-711617

Onr. goed te koop aangeb./gevr.

Bouwgrond

B.P. a.d. Waalstraat in Heerlen.
2 Bouwkavels prijs ƒ 37.500,- V.O.N. (ca. ƒ 69,- per m2).

Huis verkopen?
Bel de echte makelaar!
Peters & Partners
Geleen
04490-48191

Geen Verkoop Geen Kosten.

Vaesrade

landelijk gesitueerde te renoveren tussenwoning met grote tuin. Ind.: beg. gr.: gang, woonkamer, keuken. Verd.: 2 slpks. Renovatiesubsidie mog. Pr. ƒ 52.000,- k.k.

Brunssum

halfvrijst. woonhuis met tuin (mog. garage). Ind.: beg.gr.: gang, woonkamer met open keuken, toilet, douche. Verd.: 3 slpks. Kelder. Pr. ƒ 98.000,- k.k.

Geleen

Rustig gesitueerd halfvrijst. woonhuis met garage en besloten tuin. Ind.: hal, kelder, L-vormige woonkamer, keuken, badkamer, toilet, bijkeuken. Verd.: 3 slpks. Zolder. Rolluiken. Pr. ƒ 108.000,- k.k.

Nieuwstadt

Keurig onderh. halfvrijst. woonhuis (bwj. '83), met via aparte opgang te bereiken praktijkruimten en tuin. Ind.: beg.gr.: hal, toilet, woonkamer (40 m2), keuken Verd.: 3 slpks., badkamer, vaste trap zolder. CV. Rolluiken. Pr. ƒ 158.000,- k.k.

LIVAC bv

Akerstraat Nrd. 11, Brunssum. Tel. 045-220550

Hypotheek Centrale

Voor ambtenaren en hogere beroepen. Rente va. 8,8%. Spaarhyp. v.a. 9,5%. Ook hypotheken tot 130% e.w. Tel. 077-519775.

Te k. H.Hermanslaan 38, GELEEN, nabij centrum appartem. Ind.: kelders, 1e verd. woonk., keuken, 2e verd.: 2 slpks., badk. m. ligbad, wc, zolder, tuin en berging. Vr.pr. ƒ 90.000,-k.k. Na 17.00 uur 04490-44427.

GELEEN, H.Hermanslaan 294, keurig portaalappart. (2e verd.) met tegelvl., 38 m2 woonk., 2 slpk., 2 balkons, nw. keuk., nw. badk., 2e aansl. wasm. in kelder. Zien is kopen! ƒ 79.000,-k.k. Tel. 04490-43184.

Maastricht

Villapark.
Groot herenhuis te koop.
Direkt te aanvaarden.
Tel. 043-218629.

Te k.a. PERCEEL (87 are) te Heerlerheide/Ganzeweide aan de nieuwe weg Heerlen Hoensbroek. Te bevragen 09-3287687379

Te k.a. klein PERCEEL bos (18 are) te Schinveld. Te bevragen 09-3287687379

Rustig gelegen halfvrijst. WOONHUIS in Berg en terblijt. Vr.pr. ƒ 175.000,-, inl. 04406-12475

KLIMMEN: Te k. halfvrijst. woning met appartement en grote tuin. Putweg 16. Aanv. in overleg.

BRUNSSUM te k. hoekhuis met 3 slpks., badk. geh. onderkelderd. Gedeelt. voorzien van kunststof kozijnen, nieuw dak en vaste trap naar de zolder, grote tuin. Tel. 045-253964.

REKEM (België) Sonnevijver stenen recreatiebungalow, geh. inger. Erfpacht. 10 km van Maastricht, ƒ 45.000,- v.o.n. Tel. 078-155377.

Te k. weg. vertrek bejaardenhuis: Half vrijst. huis te BUCHTEN en enige oude meubelen. Inl. 04490-22788

Te koop halfvr. woonhuis met garage in centrum van ELSLOO (Stein). Vraagpr. ƒ 151.000,- k.k. Geen makelaar. Tel. 04490-39305.

TREEBEEK, groene-wijk, goed onderh. tussenw. met zolder, garage en berging, kelder, gr. tuin met vijver, vr. pr. ƒ 125.000,- k.k. Telefoon 045-422381.

Te koop gevr. in Limburg of de grensstreek in België BOERDERIJ of huis met schuur met plusm. 10 Ha. grond. Geen melkkwotum, goede prijs, snelle afwikkeling. Tel. 03445-1910 b.g.g. 02998-1343.

KERKRADE Toupsbergstr. 112, goed onderh. woonhuis (moet van binnen gezien worden), Ind.: kelder, woonk compl. eiken eetk., div. bergingen, 3 slpkrs, badk. en zolder. ƒ 115.000,- k.k. Te bevr. tel. 04451-1594 b.g.g. 045-453429.

HUIS te koop, 100 mtr. van botanische tuin. Br.o.nr. B-6434, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Woonhuis met winkelruimte, i.g.st. te koop, ƒ 125.000,- k.k. Pr. Rooseveltstr. 43, SCHINVELD. 045-258843.

BRUNSSUM, Ringoven. Geschakeld woonhuis m. garage en tuin, 3 slpks., mooie keuken met compl. app., ƒ 135.000,- k.k. Wijman & Partners Vastgoed. 045-728671.

Te k. vrijst. woonhuis met gar. te GREVENBICHT, bwj. '87. Ind.: ruime entree, L-vorm. woonk., aanbouwkeuken voorz. v. alle comfort, 3 slpks., berging/washok, zeer ruime badk., zolder en kelder. Vr.pr. ƒ 229.000,- k.k. Tel. 04498-58579.

HEERLEN, Kampstr. Vooroorlogs eengezinswoning met veel ruimte en mooie tuin, ƒ 90.000,- k.k. Wijman & Partners Vastgoed. 045-728671.

HEERLEN, Pappersjans, begane grond, luxe appartement met eigen parkeerplaats, in prima staat, ideaal voor ouder echtpaar, ƒ 98.000,- Wijman & Partners Vastgoed 045-728671.

KLIMMEN/ Putweg 24, Landelijk geleg., vrij uitz., halfvrijst. woonh. m. gar., grote tuin (588m2), 3 slpk., zolder, kelder, cv. ƒ 155.000,- k.k. Tel. 04490-42550 Jos Storms o.g. Geleen.

SCHINVELD: te k. halfvrijst. woonh. ƒ 130.000,-k.k. 045-253579 na 19.00 uur.

Vrijst. huis te koop in SITTARD, met mooie voor- en achtertuin, 2 opritten, gr. woonk. met open haard plm. 50 m2, compl. eiken keuken, garage, tuinkamer, kelder, 3 zolders. 3 zeer ruime slpks. en badkamer. ƒ 270.000,- k.k. Tel. 04490-18142.

VOERENDAAL, Op de Beek, boerenhuisje m. voortuintje, c.v., 3 slpks., mooie badk. met ligbad, ƒ 85.000,- k.k. Wijman & Partners Vastgoed. 045-728671.

Te koop VAKANTIEWONING in Westkapelle ca. 55 m2, parterre met tuinterras, bij zwembad in vakantiepark nabij strand, van privé-eigenaar. Tel. vanaf 19-11-'90, 09-49 241 602191 of 27752.

OUD-GELEEN/ Knapenstr. 43. Heden open huis van 14-17 uur. Keurig halfvrijst. woonh. prima ligging m. garage, besloten tuin, 4 slpk., ruime zolder, woonk. 35m2 met parket, aanbouwk. Kom vandaag vrijblijvend kijken. ƒ 149.000,- k.k. Tel. 04490-42550 Jos Storms O.G.

Te koop BOUWGROND 510m2 event. met tekening en bouwvergunning vr.pr. ƒ 52.500,-, Platsmolenweg te Nuth. Inl. 04490-72449.

MUNSTERGELEEN/ St. Jans-Minnestr. 1. Heden open huis van 14-16 uur. Ruim halfvrijst. hoekp. met garage, rondom mooie zonnige tuin. Ind.: 52m2 woonk. m. plavuizenvl., aanbouwk., dubb. gl. 3 ruime slpk., badk. m. ligb., grote zolder. Perf. onderh. pand. Moet binnen gezien worden. Kom vandaag vrijblijvend kijken. ƒ 177.000,- k.k. Tel. 04490-42550 Jos Storms O.G.

Heerlen-PALEMIG: te k. halfvrijst. woonh. met cv., berging en tuin. Ind.: o.a. Kelder, woonk., keuken, serre, 3 slpk., badk., zolder. Pr. ƒ 107.000,- k.k. Tel. 045-422971.

WELTEN/ Dr. Ir. Bungestr. 6, Heerlen. Keurig onderh. gelijkvl. appartement met leuke zonnige tuin. Ind.: betegelde hal, 35m2 woonk., 2 ruime slpk., badk., ruime eetkeuken, kelder, perf. ligging. ƒ 103.000,- k.k. Tel. 04490-42550 Jos Storms og

HOENSBROEK/ Wilhelminastr. 151. Rustig gelegen woonh. met tuin, 3 slpk., zolder, kelder. Koopje! ƒ 77.000,- k.k. Tel. 04490-42550 Jos Storms O.G.

OIRSBEEK/ Populierenlaan 20. Prima ligging: Halfvrijst. woonh. m. garage, 3 slpk. zonnige tuin, aanbouwk. 35m2 woonk. ƒ 145.000,- k.k. Tel. 04490-42550 Jos Storms O.G. Geleen

STEIN: Halfvrst.hoekwoning met garage, mooie ligging, woonkamer m. openhaard en schuifpui, keuken, 3 slpk. badk. met ligbad, 2e toilet, aangelegde tuin met vijver. Vraagpr. ƒ 149.000,- k.k. Mak. Kant. Rob Dassen b.v. Tel. 04490-78431.

Bedrijfsruimte

In kerkrade ca 75 m2 BEDRIJFSRUIMTE te huur of te koop. Inf. 045-453519.

WINKELPAND te huur voor vele doeleinden geschikt, plm. 150 m2. 045-230276.

Wegens ziekte te huur FRITURE/cafetaria omgeving Stein. Br.o.nr. B-6457 LD, Postbus 2610, 6401 DC Hrl.

Bouwen/Verbouwen

Te koop in prima staat: verplaatsbare SCHAFTWAGENS op luchtbanden ƒ 1.000,-; materiaal/schaftwagens op luchtbanden ƒ 950,-; verplaatsbare kantoorunit, 6.00x3.00 ƒ 2.500,- Rockmart, Kissel 46a, Heerlen. Tel. 045-723142.

Kanteldeuren en rolluiken bestellen? STRATEN Voerendaal bellen. Ook voor industrie. Tenelenweg 8-10. Tel. 045-750187.

DAMOISEAUX Heerlen verkoopt en verhuurt meer dan u denkt! (Verhuur zonder borg). Tel. 045-411930.

Olympia BETONMOLENS, topkwaliteit voor betaalbare prijzen. Uit voorraad leverbaar. Collé, Nusterweg 90, Sittard. Tel. 04490-19980.

Te koop GOLFPLATEN voor dak ƒ 7,- p.st. Tel. 045-251202.

Te k. 45 m2 kinderkopjes 10x10 cm. Grau akker 29 m2. geb. KLINKER. W.F. oud afm. 21x5x8 cm. Tel. 045-315715.

KANTELDEUREN, rolde... ren, sectiedeuren met ... zonder afstandsbediening ... 23 maten direkt leverba... Afstandsbediening com... ter gestuurd, geschikt v... alle soorten garagedeu... compl. met zender voor ... auto. Fa. Straten, Eijkske... weg 18, Geulle. 043-641...

Te koop rollen DAKL... met of zonder leislag ... ƒ 20,-. Tel. 04490-2223...

BOURGONDISCHE vlo... 22 mm. massief eikenh... Super kwaliteit voor extr... lage prijzen, 045-318518

Te koop 500 m2 BETO... KLINKERS; 20.000 Klo... termoppen en div. bal... Tel. 043-632433.

Bouwmaterialen

Vloertegels

licht grijs, p.m2	ƒ 22,00
Marmerlook wit/grijs p.m2.	ƒ 26,50
beige, p.m2	ƒ 26,50
Wit met zacht rose p.2	ƒ 29,50
wit/grijs gestippeld, p.m2	ƒ 29,50

Afm. 31,6x31,6
Prijzen incl. BTW en hardheid 4.
Verder : super chique
Porselanosa wand- vloertegels

Arnold Opreij

Tegels-sierbestrating-kachels-openhaarden
Heerlen, Heerlerbaan 275
Maastricht, Beatrixhaven

In en om de tuin

Tuindecoratie

* enorme collectie siertegels en -stenen
* gebruikte en nieuwe bestratingsmaterialen
* tuinhuisjes, bielsen, schermen en rondhout
* vijvers, folie en fonteinpompen
* zand, grind, maaskeien en teelaarde

Handelsond. L'Ortye BV

De Koumen 72, Hoensbroek, tel. 045-212358 ook zaterdags geopend.

Alles voor uw vijver en tuin!

Vijverfolie en pompen, vijvers en vijverrandtegels, vijvermandjes, spuitfiguren, betonklinkers, cobblesto... tuinaarde, potgrond, turf, bloembakken, zand en gri... witte keien, blokhutten enz. enz.

Restparty

Betontegels 40x40x5cm. ƒ 2,50 p.st.
Gebrs. Creugers, Economiestr. 46, Hoensbroek.
Tel. 045-213877 (achter Herschi)

Vandaag nog modder en zand, morgen GAZON. Graszoden v.a. ƒ 3,25 per m2; coniferen in alle maten, heesters, rozen, heidestruiken enz. Jawell 045-256423

1e soort GRASZODEN ƒ 3,50 p.m2 va. 50 m gratis thuisbezorgd. Ook hele tuinaanleg goedkoop. Ook voor uw sierbestrating en opritten. Bel voor 'n vrijblijvende offerte. Tel. 045-323178.

Impreg Tuinhout GOEDKOPER kan niet... blokhutten min. 15%; ... rechte biels ƒ 36,-; ... planken 15X2 cm ƒ 3,... mtr. verder palen, rolbo... schermen enz. In de C... 18, Heerlen, 045-7177...

Als u ons voor 12 uur 's ... gens belt, staat uw PI... LO de volgende dag al ... Limburgs Dagblad. Tel. 719966.

Bolens

Houtversnipperaars

De TOMAHAWK versnippert niet alleen hout tot ø 8 c... maar ook bladeren en huisafval tot waardevolle compost voor een natuurlijke bemesting.

Keuze uit 3 modellen

Prijs vanaf **ƒ 1599,-** (excl. BTW)

TOMAHAWK®

Vraag vrijblijvend demonstratie!

ENTER-FORCE B...
Vliegveldweg 11
Beek (bij vliegveld)
☎ 043-649055

60 Huurflatwoningen in plan Zeswegen Heerlen

Kwaliteitsappartementen voor een zeer aantrekkelijke prijs

Plan Zeswegen is een leuk woonplan op loopafstand van het centrum van Heerlen. Niet dat lopen noodzakelijk is, want het openbaar vervoer is er prima geregeld.
De diverse voet-en fietspaden maken het echter uiterst plezierig om naar het hart van de Oostelijke Mijnstreek te gaan. Het openbare groen en het geaccidenteerde terrein zorgen daar wel voor !

In dit woonplan heeft het Abp o.a. een appartementencomplex gerealiseerd met zeer aantrekkelijke woonmogelijkheden voor een wel zéér interessante huurprijs.

Deze appartementen zijn speciaal geschikt voor de kleinere huishoudens: komfortabele 3-kamerwoningen met een grote woonkamer met kamerbreed balkon en open keuken, 2 slaapkamers, een badkamer met ligbad en vaste wastafel en een berging.
De woningen zijn van prima kwaliteit en er is gebruik gemaakt van optimale isolatievoorzieningen.

Huurprijs vanaf ƒ 489,50 tot ƒ 500,- per maand (excl. servicekosten)

Stuurt u mij vrijblijvend informatie over de kwaliteitsappartementen in Heerlen-Zeswegen.

Naam: ....
Adres: ....
Postcode: ....
Plaats: ....
Telefoon: ....

Stuur deze bon in een gesloten envelop zonder postzegel naar: NEDU bv, Antwoordnr. 48, 6400 WC Heerlen

NEDU
Valkenburgerweg 25A
6411 BM Heerlen.
Telefoon 045-710909.

Steeds meer mensen gevoelig voor huisstof

Harde vloerbedekking uitkomst bij allergie

De vraag naar harde vloerbedekking wordt voor een deel beïnvloed door de toename van het aantal allergiepatiënten. Gezinnen waarin een cara-lijder voorkomt kunnen in de vakantie alleen maar een huisje huren met de een of andere vorm van modern 'zeil' op de vloer. Een hotel of recreatiebungalow met vast tapijt is voor hen taboe. En voordat ze er binnen kunnen gaan, moet eerst wel het hele huis gedweild worden. Vinyl, linoleum, parket (hout of laminaat), plavuizen en tegels kunnen gemakkelijk met een vochtige dweil stofvrij gemaakt worden en worden daarom vaak gekozen door mensen die gevoelig zijn voor huisstof.

Wie deze types vloerafwerking een week lang niet stofzuigt of dweilt, weet wat er dan gebeurt. De stofwolken vliegen je rond de oren. Wie weinig tijd heeft voor dit onderdeel van de interieurverzorging, kiest vaak voor vaste vloerbedekking. Je ziet dan geen stof, maar het is er uiteraard wel. Het zwalkt niet rond, zoals op een harde vloer, maar in plaats daarvan nestelt het zich in het tapijt. En cara-patiënten hebben daar veel weet van.

De tijd is al lang voorbij dat linoleum en vinyl als kil en koud beschouwd werden. De moderne verschijningsvormen van dit soort harde en gladde vloerbedekking hebben een uitgesproken interieurkarakter: modieus, smaakvol, in een keur van kleuren en dessins.

De aarde rond de struik moet voorzichtig met de handen aangedrukt worden.

Natuurprodukt

Naar linoleum (onder andere) is de laatste tijd weer meer vraag omdat het een natuurprodukt is, dat in fraaie, sprekende kleuren verkrijgbaar is. In de beginjaren was de vinylvloer steevast een imitatie van een tegel- of parketmotief. Die dessins worden weliswaar nog steeds het meest verkocht, maar hebben inmiddels een ander karakter gekregen dan de 'levensechte imitatie'. Tegelmotieven en houtdessins zijn momenteel ook in kleuren en schakeringen verkrijgbaar die er van nature eigenlijk niet bij passen, zoals pastels.

Ook voor vinyls geldt dat kleuren en dessins steeds beter worden afgestemd op die van gordijnen, vloerbedekking en meubelstoffering. Veel vraag blijft er bestaan naar zowel beige als grijs. Daarnaast komen groen en blauw op, beide met een grijze ondertoon. Nieuw zijn de paarsachtige tint mauve en steenrood (brique).

Het dessin van vinyl vloerbedekking wordt afgewerkt met een transparante slijtlaag. De dikte van die slijtlaag is bepalend voor voor de kwaliteit van de vloerbedekking. Het gaat hier om tienden van millimeters en dat kun je als koper moeilijk controleren. Het is een kwestie van afgaan op de kennis van de woninginrichter, die dat wèl weet.

● *Trendy is het marmerdessin, vooral in pasteltinten.*

Geschuimd vinyl

Een hogere prijs is in het algemeen een garantie voor een betere kwaliteit. Vinyl is verkrijgbaar in verschillende prijsklassen, variërend van zo'n tachtig tot tweehonderd gulden per strekkende meter, bij een breedte van vier meter. Deze vloerbedekking was aanvankelijk uitsluitend te koop op een breedte van twee meter. Een aantal dessins nu ook op drie en vier meter, dus kamerbreed. Soms wordt vinyl tegen actieprijzen aangeboden bij grootschalige bedrijven. Dan liggen de prijzen in een andere orde van grootte dan de zojuist genoemde.

We kiezen geschuimd vinyl niet alleen omdat het voordelig is – zeker in vergelijking tot de prijs van de materialen waarvan het dessin is nagebootst – maar ook omdat het gemakkelijk te onderhouden is, vaak los te leggen (wat je zelf kunt doen) en omdat het zowel kou als warmte goed isoleert. Een fijne vloer voor de keuken (niet koud aan de voeten en meestal overleeft een stukje serviesgoed een val), maar ook voor de slaapkamer, kinderkamer, gang en het woonvertrek.

November beste tijd voor rozen planten

dien we het tijdstip voor het planten van rozen voor het uitzoeken uden hebben, valt de keuze zeker o de maand november. De rozen in nu in volle rust en de grond is og niet te sterk afgekoeld. Voordat e winter invalt wortelen de rozen al n ze gaan daar in het voorjaar dict mee door. Een goede bewortelng geeft de garantie dat de planten mei-juni beter tegen eventuele roogte bestand zijn. Een vlotte roei en tevens fraaie bloei in het erste seizoen zal het resultaat zijn.

ozen groeien uitsluitend goed anneer het plantgat goed voorbeid is. Een plantgat voor struikron, de meest toegepaste groep ron in particuliere tuinen, moet x35 cm groot zijn. Het spreekt nzelf dat de grond waarin geplant ordt voldoende bemest moet worn want rozen staan bekend als ote eters. De voorkeur wordt eestal gegeven aan organische eststoffen. Informeer ernaar bij v tuincentrum.

et ruime plantgat biedt de mogekheid om de wortels goed en gekmatig over de beschikbare ruimte verdelen. Zorg ervoor dat de ond goed in contact komt met de ortels. Dit kan onder meer bereikt orden door een plant voorzichtig at op en neer te halen. Door de ond die terug in het plantgat ordt gebracht fijn te verdelen, ordt dit ook bereikt. Heel belangk is een juiste plantdiepte, vooral verband met de kans op vorstnade. Men plant de oculatieplaats et 'knobbeltje') bij voorkeur 3 à 5 onder de grond.

het planten moet de grond stevig orden aangedrukt. We doen dat t de voet, maar zo dat deze haaks de plant staat. Met de hak wordt grond dan aan de onderkant stetegen de wortels aangedrukt. t kan nodig zijn, ook in novem, om te gieten!

andplaats

t is niet altijd eenvoudig om de ste plantafstand voor rozen te zen. Er zijn meerder factoren die rbij een rol spelen. Als norm kun we, uitgaande van het zogemde driehoeksverband, voor otbloemige en kleinbloemige ron respectievelijk 45 à 50 cm en 35 0 cm aangeven. Miniroosjes plan we op slechts 20 cm van elkaar.

zen geven de voorkeur aan een zonnige en luchtige standplaats. Sommige rozen echter die steeds in de volle zon staan, verkleuren gemakkelijk. Eigenlijk zijn tuinen die op het westen of oosten gesitueerd zijn en die dus respectievelijk van middag- of ochtendzon kunnen profiteren het beste af. De wind moet lekker tussen de bladeren kunnen 'spelen'; zeer beschutte standplaatsen zijn bepaald minder geschikt. Funest voor alle rozen is een standplaats in diepe schaduw en plaatsen waar de grond constant te nat is.

Het sortiment rozen dat u kunt kopen is ongekend groot. Indien u de individuele roos wilt kunnen bewonderen kies dan voor grootbloemige rozen. Indien u echter vooral weg bent van de totaliteit van de bloei bent u met trosrozen (kleinbloemige rozen) beter af. Eigenlijk kan geen enkele tuin het zonder rozen stellen, al is het maar één enkele klimroos, een roosje op stam of een miniroosje in pot.

● *Sandor Kettenis, een van de weinige restaurateurs van porselein in Nederland.*

Scherven brengen Sandor Kettenis geluk

Repareren porselein kostbare operatie

'Scherven brengen geluk' zegt een Nederlands spreekwoord, maar of dat waar is valt te betwijfelen. Scherven leveren Sandor Kettenis uit Den Haag in ieder geval geld op; hij is een van de weinige restaurateurs van porselein in Nederland. Niet alleen beschadigd porselein herstelt hij weer, ook marmeren, ivoren en koperen voorwerpen maakt hij weer als nieuw.

Het is prijzig om gesneuvelde voorwerpen te laten herstellen. Het repareren van een porseleinen bord, zonder decoratie, waar een schilfer af is, kost al ongeveer zestig gulden. Kettenis laat een grote schaal zien, die hij aan het repareren is. „Als ik die weer helemaal heb gemaakt kost dat ongeveer 2500 gulden, maar dan is die schaal ongeveer acht duizend gulden waard."

Het herstellen van keramiek is niet eenvoudig. Er is behoorlijk wat materialenkennis voor nodig. Kettenis gebruikt ongeveer tien soorten lijm, omdat elk materiaal andere eigenschappen heeft. Als er een scherf weg is, vult hij het ontbrekende deel op met polyester. Voordat iets helemaal klaar is gaat er een hele tijd overheen. Lijm en polyester moeten drogen, naden en randen worden bijgeslepen en opnieuw bewerkt.

Zelf geleerd

In Nederland bestaat er geen opleiding tot porselein-restaurteur. „Ik heb het mezelf geleerd", zegt de 52-jarige Kettenis. „Ik was eerst meubelmaker, maar toen ik door mijn knie ging moest ik daarmee stoppen. Toen ben ik een half jaartje zilversmid geweest. Ik moest de hele dag closed-for-ever armbanden solderen en we zaten met ongeveer tachtig man in een zaal te werken. Dat was ik helemaal niet gewend. Toen ben ik voor mezelf begonnen. Ik ging naar veilingen en daar kocht ik kapotte spullen die ik dan ging maken. Daarna bracht ik ze weer naar de veiling om ze te verkopen."

„Ik heb drie jaar een grote winkel gehad, maar daar werd bijna elke week gestolen of er werden ruiten ingegooid. Dat is slecht voor je hart, daarom ben ik er toen mee gestopt", vertelt Kettenis. Sinds drie jaar heeft hij een kleinere winkel in Den Haag.

Het interieur van het kleine atelier achter het winkeltje ziet er nogal chaotisch uit. Langs de wand staan stellingen waarin vazen, beeldjes en borden van de meest uiteenlopende materialen staan. Ook de werktafel en de vloer staan vol met voorwerpen die nog gerestaureerd moeten worden of die staan te wachten op een verdere behandeling. Op de vloer ligt geen zeil, maar vloerbedekking. „Als ik dan per ongeluk iets laat vallen breekt het niet zo gauw", zegt Kettenis. „Vroeger, toen ik pas begon, heb ik een laag rubber op de vloer laten leggen, als er dan iets viel, stuiterde het een beetje. Het porselein brak niet, maar het werkte niet prettig. Je kon niet goed stilzitten, je zat te wiebelen in je stoel."

Het meeste werk komt van particulieren, maar Kettenis werkt ook voor verzekeringsmaatschappijen. „Voor hen doe ik taxatie- en expertisewerk. Ik kijk of de schade nog te herstellen is en hoeveel het waard is."

Volgens Max Hemelraad van Sotheby Kunstveilingen is het moeilijk te zeggen of een porseleinen voorwerp in waarde daalt als het niet meer in oorspronkelijke staat is. „Als het een zeer zeldzaam voorwerp is, maakt het niet veel uit of het gerestaureerd is. Maar als het niet zo zeldzaam is, dan brengt het een fractie op van wat een gaaf exemplaar zou opleveren. Als wij iets taxeren of veilen kijken we altijd of het gerestaureerd is, maar zelfs voor deskundigen is dat moeilijk te bepalen. Onder violet licht kun je vaak het verschil zien tussen het gerestaureerde en het niet-gerestaureerde gedeelte.

Mensen die bij ons op een veiling komen kijken gaan vaak met een speld langs het glazuur van het porselein. Als je dan over het gerestaureerde gedeelte strijkt voel je verschil in weerstand."

Kettenis is een perfectionist. Als hij iets herstelt en het is niet helemaal goed, dan werkt hij er net zolang aan tot het naar zijn zin is. „Als de klant vindt dat het goed is, maar ik ben er niet tevreden over, dan krijgt hij het niet mee. Vaak is iets al een paar maanden kapot voordat ze het bij mij brengen, dan kunnen die mensen er toch nog wel twee of drie weken langer op wachten?" Kettenis' lijfspreuk luidt dan ook: „Hoe arm zijn zij die geen geduld hebben."

ACTIE ZUINIG STOKEN

Tabel van 4 november tot en met 10 november 1990

Bij een normaal jaarverbruik in m^3 van:	hoort een streefverbruik voor de afgelopen week van: (meterkaart kolom 3)	Het weekstreefverbruik kost u:	en een totaal streefverbruik sinds 14 oktober 1990 (meterkaart kolom 4)
800	24	ƒ 12,00	63
900	27	ƒ 13,50	72
1000	30	ƒ 15,00	80
1100	33	ƒ 16,50	87
1200	36	ƒ 18,00	96
1300	39	ƒ 19,50	104
1400	42	ƒ 21,00	113
1500	45	ƒ 22,50	120
1600	48	ƒ 24,00	128
1700	52	ƒ 26,00	137
1800	55	ƒ 27,50	146
1900	58	ƒ 29,00	154
2000	61	ƒ 30,50	163
2200	67	ƒ 33,50	177
2400	73	ƒ 36,50	194
2600	79	ƒ 39,50	210
2800	85	ƒ 42,50	227
3000	91	ƒ 45,50	243
3300	100	ƒ 50,00	267
3600	110	ƒ 55,00	292
3900	119	ƒ 59,50	317
4200	128	ƒ 64,00	341
4600	140	ƒ 70,00	373
5000	153	ƒ 76,50	408
5500	168	ƒ 84,00	448
6000	183	ƒ 91,50	489
6500	198	ƒ 99,00	529

Tip: Energie besparen is milieu bewaren.

Bejaardenzorg geen taak corporaties

Woningbouwverenigingen moeten zich niet gaan ontwikkelen tot hulpverlenende instanties op het gebied van bejaardenzorg. Op dit terrein bestaan al tal van instellingen. Bovendien leidt het verstrekken van verdergaande hulpverlening door corporaties tot financiële risico's.

De belangrijkste taak van de corporaties – zorgen voor voldoende betaalbare huisvesting voor de laagstbetaalden – kan daardoor in gevaar komen.

Staatssecretaris Heerma (volkshuisvesting) betoogde dit op het symposium „Bouwen aan wonen en zorg" in Rotterdam.

Heerma acht het wel van groot belang dat corporaties zorgen voor een goede samenwerking met gespecialiseerde instellingen op het gebied van ouderenzorg.

De woningbouwverenigingen moeten zich volgens Heerma echter vooral richten op het zorgen voor voldoende huisvesting voor ouderen. Dat is ook in hun eigen belang, omdat ouderen een steeds groter deel van de woningmarkt zullen gaan uitmaken.

overzicht hypotheekrente

Hypotheekrente 13 november 1990

De rentetarieven op de kapitaalmarkt bewegen zich op een niveau dat ietsje lager ligt dan ten tijde van de laatste hypotheekrenteverhoging gold. De fluctuaties waren tot op heden te gering om opnieuw een wijziging in de hypotheekrente te bewerkstelligen.

Naam bank		rente vast gedur.	afsl. prov. in pct.	rentepercentages: opgave bank	nwr bij fisc. besparing van constant 35,1 %	50 %
ABN	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,90	6,15	4,02
ABN	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,90	6,15	4,02
ABN	spaarhyp.	15 jaar	1,00	10.30	6,44	4,25
ABN	ann. hyp.	variabel	1,50	9,40	6,52	5,00
ABN	ann. hyp.	5 jaar	1,50	9,70	6,73	5,15
ABP	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,60	5,91	3,83
ABP	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,60	5,91	3,83
ABP	spaarhyp.	15 jaar	1,00	9,60	5,91	3,83
ABP	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,40	6,48	4,97
ABP	ann. hyp.	10 jaar	1,00	9,40	6,48	4,97
AEGON	spaarhyp.	5/10 jr.	1,25	9,90	6,17	4,04
AEGON	spaarhyp.	15/20 jr.	1,25	9,90	6,17	4,04
AMRO	spaarhyp.	2 jaar	1,00	9,90	6,13	4,00
AMRO	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,90	6,13	4,00
AMRO	spaarhyp.	15 jaar	1,00	10,30	6,43	4,23
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	5 jaar	1,00	9,80	6,07	3,96
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	10 jaar	1,00	9,80	6,07	3,96
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	15 jaar	1,00	9,80	6,07	3,96
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,50	6,55	5,03
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	10 jaar	1,00	9,50	6,55	5,03
CDK-bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	10,00	6,23	4,08
CDK-bank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	10,10	6,30	4,14
CDK-bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,40	6,48	4,97
CDK-bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,60	6,62	5,08
Centraal Beheer	spaar gar.h.	5/10 jr	0,25	9,90	6,09	3,98
Centraal Beheer	spaar gar.h.	15/20 jr	0,25	9,90	6,09	3,98
Centrale Volksbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,50	5,86	3,79
Centrale Volksbank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,70	6,00	3,91
Centrale Volksbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	9,20	6,35	4,87
Centrale Volksbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,40	6,48	4,97
Direktbank	besp-dir.h.	5 jaar	1,00	9,80	5,99	3,86
Nationale Ned.	spaarhyp.	5/10 jr	1,25	9,90	6,17	4,03
Nationale Ned.	spaarhyp.	15/20 jr	1,25	9,90	6,17	4,03
NMB	ann. hyp.	1 jaar	1,50	9,50	6,59	5,05
NMB	ann. hyp.	5 jaar	1,50	9,70	6,73	5,15
Pancratiusbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,70	6,00	3,91
Pancratiusbank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	9,80	6,08	3,96
Pancratiusbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,50	6,55	5,03
Pancratiusbank	ann. hyp.	ideaal	1,00	9,50	6,55	5,03
Postbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,80	6,07	3,95
Postbank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	9,80	6,07	3,95
Postbank	spaarhyp.	12 jaar	1,00	10,00	6,21	4,07
Postbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	9,40	6,36	4,87
Postbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,60	6,50	4,98
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	3 jaar	1,00	9,80	6,06	3,94
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	10 jaar	1,00	9,90	6,13	4,00
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	stabiel	1,00	9,90	6,13	4,00
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	var/1 jr	1,00	9,20	6,32	4,85
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	4/5 jr	1,00	9,70	6,69	5,13
Spaarbank Limburg	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,70	6,00	3,91
Spaarbank Limburg	spaarhyp.	7 jaar	1,00	9,80	6,08	3,96
Spaarbank Limburg	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,10	6,27	4,82
Spaarbank Limburg	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,50	6,55	5,03
Westland Utrecht	lage last h.	7 jaar	1,00	9,80	6,04	3,92
Zwolsche Algemene	ZA-hyp plan	5 jaar	1,00	9,70	6,00	3,90
Zwolsche Algemene	ZA-hyp plan	10 jaar	1,00	9,70	6,00	3,90

De vermelde tarieven hebben betrekking op hypotheken met gemeentegarantie.
De netto werkelijke rente (nwr) is gebaseerd op de netto lasten van de hypotheek.
De vermelde nwr-percentages gelden voor een man van 30-jarige leeftijd en een hypotheek ad. ƒ 150.000,–.
Voor vrouwen en/of bij andere leeftijden kunnen andere nwr-percentages gelden.
Bij andere hypotheekbedragen wijkt de nwr bij een aantal instellingen enigszins af.

NVM MAKELAARS

TE KOOP

EERLEN
...nstig, nabij het centrum gelegen HERENHUIS met gas-...en kleine binnenplaats. Vraagprijs *f* 179.000,– k.k.

CHIN OP GEUL
...ed onderh. HALFVRIJST. WOONHUIS met gas-c.v. en ...n. Ind.: woonkamer in L-vorm, inbouwkeuken, 3 slaap...mers, grote slaap/hobbyruimte. Vraagprijs *f* 198.000,– k.k.

EERLEN
...rakteristiek HERENHUIS met gas-c.v. en achtertuin. ...er geschikt voor woning/kantoor/praktijk. Vraagprijs ...225.000,– k.k.

AASTRICHT
...ee aaneengeschakelde panden, voor vele doeleinden ...schikt. Rand centrum. Koopprijs *f* 320.000,–. Ook af...nderlijk te koop voor resp. *f* 125.000,– en *f* 195.000,– k.k. Gedeeltijk verhuurd.

AASTRICHT/SCHARN
...ed onderhouden HALFVRIJST. LANDHUIS met tuin en ...rage. Ruime woonkamer, 4 slaapks. Spoedig leeg te ...nvaarden. Vraagprijs *f* 355.000,– k.k.

RGRATEN/HONTHEM
...stig gelegen LANDHUIS met dubbele carport, paar...stallen, oprit en tuin (perceelopp. 1388 m²). Aanvaar...g in overleg. Vraagprijs *f* 425.000,– k.k.

EERSSEN
...IJSTAAND LANDHUIS met garage, carport. Perceel...p. 1395 m². Aanvaarding in overleg. Vraagprijs ...55.000,– k.k.

ESTRATEN
...nt gel. VRIJSTAAND LANDHUIS met c.v., inpandige ...rage en ruime tuin met veel privacy. Max. wooncomfort. ...yale indeling en luxe afwerking. Prijs en aanv. in overleg.

KOOP - VERKOOP - HUUR - VERHUUR - VERZEKERINGEN - BEHEER - TAXATIES EN HYPOTHEKENADVIES

Zat. geopend van 10.00-13.00 uur

nicolai
makelaardij
tel. 043-254555*
stationstraat 20, maastricht

Wilt u uw huis verkopen? Vraag vrijblijvend inlichtingen

Onroerend Goed Makelaardij
LEENAERS b.v.
Pater Romboutslaan 2, 6419 BE Heerlen
Telefoon: 045-717237

GULPEN
(nieuwbouw) 2 vrijstaande landhuizen
* prijs vanaf *f* 279.000,– v.o.n.; * grondoppervlakte ca. 500 m2; * kelder, garage 7.80x5.20; * woonkamer met half open keuken 51 m2; 1 slaapkamer + badkamer beg.grond; * 2 slaapkamers + badkamer 1e verdieping.

HEERLEN
***f* 99.000,– k.k.**
Stadswoning aan de rand van Heerlen. Ind.: hal, woonkamer met open keuken 8.17x4.57/3.20, 2 slaapkamers + badkamer met douche en vaste wastafel, dakterras 30 m2 op het zuiden. Aanvaarding in overleg.

HEERLEN
(Bekkerveld)
***f* 152.500,– k.k.**
Woonhuis met c.v. Ind.: kelder; begr.gr.: hal, woonkamer ensuite 8.10x3.90, dichte keuken, terras + tuin. 1e verd.: 4 slaapkamers + douche. 2e verd.: zolder te bereiken via vaste trap. Aanvaarding direkt.

MARGRATEN prijs op aanvraag
Halfvrijstaand landhuis op 2700 m2 grond. Ind.: sout.: garage + waskelder en hobbykamer; beg.gr.: hal, toilet, living incl. half open keuken ca. 58 m met open haard, tuin en terras op het zuiden, vrij uitzicht en een schuur van 14.00x6.00 (paardeliefhebbers). 1e verd.: 3 slaapkamers en goed geout. badkamer. Aanvaarding in overleg.

SCHIN OP GEUL
***f* 285.000,– k.k.**
Vrijstaand landhuis op 1300 m2 grond. Ind.: hal, woonkamer ca. 48 m2 met open haard, eetkeuken met eiken aanbouw, badkamer, hobbyruimte 32 m2, terras + goed aangelegde tuin, garage 50 m2. 1e verd.: 5 slaapkamers + badkamer. 2e verd.: zolderruimte. **Dit object moet u van binnen zien.** Aanvaarding direkt.

Meer dan 20 jaar ervaring

- Makelaar o.g.
- Bedrijfsobjecten
- Woningen
- Taxaties
- Hypotheken
- Verzekeringen

makelaardij **ERNENS**
NVM makelaar
Hoolstraat 42, Voerendaal
Tel.: 045-752142

Ter overname aangeboden:
Café met woning te Stein
Enig kapitaal vereist.

Interesse?
Indien u over de juiste vestigingspapieren beschikt, kunt u mij bellen. Ik maak graag vrijblijvend een afspraak met u.
Telefoon: 04490-29494 b.g.g. 04490-17720
J. Griep

SOS-TELEFONISCHE HULPDIENST
Voor een gesprek van mens tot mens
Dag en nacht bereikbaar, dus ook in het weekend. **045-719999**

---

te koop

OPEN HUIS
heden van 13.00 tot 16.00 uur.
PUTH, Irenestraat 7
Prachtig onderhouden tussenwoning met c.v., kelder, berging, tuin en eventuele huurgarage. Ind.: hal, woonkamer met parketvloer en open haard, aanbouwkeuken met alle app. Verd.: 3 r. slpks., nieuwe badk. m. douche. Nieuwe kozijnen en rolluiken, dubb. glas. Deze woning moet van binnen worden gezien! Vr.prijs *f* 115.000,– k.k.

BEEK, Luther Kingstraat 30
Rustig gel. perfekt onderhouden halfvrijst. woonhuis met kelder, garage (11 m. lang) en privetuin. Ind.: hal, woonkamer ± 45 m² met open haard, mod. keuken, 3 r. slpks., badk. Zolder. Opt. isolatie w.o. rolluiken en dubb. beglazing. Vr.prijs *f* 169.000,– k.k.

SUSTEREN, Gildenlaan 42
Rustig gel. vrijst. woonhuis met garage, bijkeuken/berging en zonnige tuin. Oppervl. 448 m². Ind.: r. hal, woonkamer ca. 36 m² met parketvl., bijkeuken, gr. keuken met app. Verd.: 3 gr. slpks., badk. m. ligbad, douche, 2e w.c. etc. Goede isolatie. Vr.prijs *f* 230.000,– k.k.

GELEEN, Debijestraat 56
Patiobungalow met garage, c.v. en zonnige tuin. Opp... m². Ind.: ruime hal ... 31 m², keuken ... aanbouw installatie, 2 slpks., badk., berging. Goede isolatie. Prijs *f* 160.000,– k.k.
VERKOCHT

GELEEN, Hustinxstraat 8
Rustig gel. halfvrijst. woonh. met kelder, garage en tuin op zuiden. Ind.: r. hal, woonk., mod. keuken, 4 slpks., badk., zolder. Vr.prijs *f* 145.000,– k.k.

SPAUBEEK, Alexanderstraat 19
Riant, modern vrijstaand landhuis, bj. '85 met inpandige garage, tuinberging en omgeven door siertuinen. Oppervl. 480 m². Aanv. 450 m² mogelijk. Ind.: r. hal met marmervl., L-vorm. woonkamer ± 45 m² met open haardpartij en schuifpui, mod. witte leefkeuken m. alle app., bijkeuken. Verd.: r. overloop, 3 gr. slpks., zeer luxe badk. Zolder middels vaste trap. Mog. voor 4e slpk. Opt. isolatie en perfekt onderhouden. Vr.prijs *f* 339.000,– k.k.

SUSTEREN, Wilhelminalaan 73
Ruim halfvrijst. woonhuis met kelder, garage met aparte berging en zonnige tuin. Opp. ± 330 m². Ind.: hal, L-vorm. woonkamer met haard, grote leefkeuken met aanbouwkeuken. Verd.: 3 slpks., doucheruimte. Zolder. Vr.prijs *f* 125.000,– k.k.

GELEEN, Kievitstraat 10
Op loopafstand van centrum, halfvrijst. woonhuis met kelder, garage en ruime tuin. Ind.: hal, woonk., keuken, douche, 3 slpks. en vast trap naar zolder. Prijs *f* 115.000,– k.k.

LIMBRICHT, Brylstraat 21
Mooi gel. in vrij rustige straat halfvrijst. hoekw. met garage, c.v. en tuin. Ind.: hal, woonk. met tegelvl., mod. keuken. Verd.: 3 slaapks., badk. met douche, zolder via vlizotrap, kunststof ramen met dubb. beglazing. Vr.prijs *f* 149.000,– k.k.

SUSTEREN, Gildenlaan 2B
Mooi gel. halfvrijst. woonhuis met garage en zonnige tuin. Bj. '83. Ind.: hal, L-vorm. woonk. ± 35 m² m. tegelvl., gr. serre, mod. keuken met app. Verd.: 3 gr. slaapks., badk., zolder m. mog. voor 4e slpks. Deg. isolatie. Vr.prijs *f* 162.000,– k.k.

GELEEN, Hekerbeek 36
Haesselderveld, woonhuis met garage, speels aangel. zonnige tuin. Ind.: r. woonk., keuken, 3 gr. slaapks., badk. m. ligb. en toilet. Prijs *f* 155.000,– k.k.

SUSTEREN, Gildenlaan 10
Riant gel. vrijst. woonhuis met inpandige garage en geheel onderkelderd, bj. '78, oppervl. 420 m², bet. L-vorm. woonkamer met open haard. Semi open witte keuken met app., bijkeuken. Verd.: 3 r. slaapks. voorzien v. parketvl., badk., zolder. ged. isolatie w.o. rolluiken. C.v. met combiketel. Vr.prijs *f* 239.000,– k.k.

GELEEN, Europalaan 35
Riante bungalow, voortreffelijk vrijliggend op 450 m² grond, met garage, carport en overdekt terras. Ind.: hal, mooi met niveau verschil, woonzitkamer ± 50 m². Luxueuze witte keuken met apparatuur, 3 royale slaapks., 2 fraaie badkamers. Dubbele beglazing en rolluiken aanwezig. Vr.prijs *f* 305.000,– k.k.

GELEEN, Belgiëstraat 21
Degelijk en mooi onderhouden halfvrijst. woonhuis met c.v., garage en tuin. Ind.: r. hal, woonkamer ± 35 m² met tegelvl. en open haard, aanbouwkeuken met app. Verd.: 4 gr. slaapks., badk. m. ligbad, 2e toilet etc. vaste trap zolder alwaar slaapkr. en berging. Deg. isolatie. Aanvaarding direkt. Vr.prijs *f* 179.000,– k.k.

SUSTEREN, Vincentiuslaan 24
Ruim winkel/woonhuis met c.v. en aparte dienstingang. Winkeloppervl. ca. 175 m² & ca. 60 m² magazijn, aparte kantoorruimte ca. 50 m² en gebruikelijke sanitaire voorzieningen. Woonhuis met c.v., kelder, gr. garage, L-vormige woonkamer, keuken, badk., 3 gr. slaapks. en vaste trap n. zolder. Vr.prijs *f* 239.000,– k.k. Uitgebreide documentatie op kantoor beschikbaar.

SUSTEREN, Rijdtstraat 1
TRiant en geheel vrijliggend gebouwd luxe landhuis in landelijk gebied. Oppervl. ± 1425 m². Ind.: grote hal, L-vormige woonkamer met open haard en tegelvl., moderne witte keuken met alle app., bijk., 4 r. slaapks., waarvan 2 op de beg. grond. Dubb. garage. Verwarmd zwembad. Optimale isolatie. Vr.prijs *f* 375.000,– k.k.

MARINUS KRIJNTJES
beëdigd makelaar & taxateur o.g.
Kummenaedestraat 72, 6165 BX Geleen. Tel. 04490-51544

TE HUUR

HOENSBROEK — **Huurprijs *f* 750,–**
Een uitermate mooie winkelruimte, geheel betegeld en voor diverse doeleinden geschikt.
Indeling: begane grond: winkelruimte, vloeropp.vl.: front 6.35 m. x 4.00 m. en 4.70 m. x 3.60, ruim magazijn met keukenblok, betegeld toilet. Algemeen: aanvaarding onmiddellijk, goed geïsoleerd, leuke uitstraling.

HOENSBROEK. Vraagprijs *f* 109.000,– k.k.
Op een goede commerciële lokatie bieden wij een in goede staat verkerend woon- winkelhuis aan.
Indeling: souterrain. Begane grond: winkel, kantoortje, keuken, bijkeuken, toilet, badkamer, berging, achteruitgang. 1e verdieping: overloop, bet. toilet, woonkamer, keuken met installatie, dakterras. 2e verdieping: overloop, 3 ruime slaapkamers. 3e verdieping: d.m.v. vliezotrap bereikbare bergzolder. Algemeen: goede staat van onderhoud, gedeeltelijk geïsoleerd, o.a. kunststof kozijnen, c.v.-inst.

HOENSBROEK. Vraagprijs *f* 249.000,– k.k.
Het fraai vrijstaand woonhuis met garage, praktijkruimte, berging en een mooie tuin, gelegen op een goede lokatie van Hoensbroek.
Indeling: beg. gr.: entr., toilet, L-vormige w.k., keuken, garage, atelier, chalet, fraaie tuin. 1e verd.: 3 slpk., badk. 2e verd.: bergzolder. Algemeen: uitstekende staat, ged. geïsoleerd, HR-ketel '86.

HOENSBROEK.
Vraagprijs
***f* 169.000,– k.k.**
Het halfvrijstaand woonhuis met loods, erf en verdere aanhorigheden. Fantastisch woonhuis voor mensen die handig zijn.
Indeling: souterrain: beg. gr.: entr., gr. w.k. (50 m²), keuken, toilet, badkamer, loods inhoud 150 m³, tuin. 1e verd.: 3 slpk. 2e verd.: zeer grote zolder, 4e slpk. Algemeen: redelijk goede staat van onderhoud. Alarminst., c.v.-inst.

HOENSBROEK
Vraagprijs
***f* 195.000,– k.k.**
Het vrijstaand woonhuis met een grote verwarmde loods, tuin, erf en verder aanhorigheden.
Indeling: begane grond: ruime entr., diverse bergingen, mooie keuken, ruime woonk., kantoor, bijkeuken, berging, badk., loods met elec.poort, geschikt voor min. 5 auto's. 1e verd.: 2 slaapk., 1 zeer grote. 2e verd.: 1 slaapk., ruime berging. Alg.: goede staat van onderhoud, pand met mogelijkheden, groot woonhuis.

HOENSBROEK
Vraagprijs
***f* 299.000,– k.k.**
Vrijstaande villa op A-lokatie met garage en tuin (centrum).
Indeling: Souterrain: kelder. Begane gr.: entr. (natuurst.vl. Noorse lei), grote woonk. met aparte zithoek, ruime eetkeuken, bijkeuken, tuin, garage. 1e verd.: 3 slaapk., 2 badk.; 2e verd.: 4e slaapk., bergzolder. Algemeen: zeer goede staat, perc.opp.vl.: 693 m2, c.v.-gas.

HOENSBROEK
Vraagprijs
***f* 210.000,– k.k.**
Een uitstekend woon- winkelpand, vloeropp. verkoopmagazijnruimte 220 m2. Indeling: begane grond: winkel/magazijnruimte garages, kantoor, toilet. 1e verd.: w.k., keuken, terras, magazijnruimte. 2e verd.: 2 slaapk., badkamer. Alg.: uitstekende staat van onderhoud, commerciële lokatie, pand met mogelijkheden.

ZATERDAG 10-12.30 UUR

DRS. DE LA HAYE
NVM makelaar
assurantiekantoor makelaardij o.g.
hoofdstraat 88 • hoensbroek • 045-223434

---

te koop:

AMSTENRADE
Uitst. onderh. halfvrijst. woonhuis met c.v., garage en royale achtertuin, fraaie ligging aan plantsoen.
Koopprijs: *f* 145.000,- k.k.

GELEEN
Nabij centrum gelegen ruime tussenwoning met c.v., berging en tuin. Vraagprijs: *f* 143.000,- k.k.

GREVENBICHT
In jonge woonwijk en rustig gelegen halfvrijst. woonhuis, bjr. 1983, prima afgewerkt, geheel geïsoleerd, garage en tuin. Vraagprijs: *f* 147.500,- k.k.

BEEK
Geschakelde jonge geïsoleerde woning, luxueus en modern wit afgewerkt, met c.v. en garage, aangelegde tuin en rolluiken. Vraagprijs: *f* 179.000,- k.k.

ELSLOO
In oude dorpskern uitstekend onderhouden en goed afgewerkt woning met c.v. en tuin. Zeer sfeervol.
Vraagprijs: *f* 142.000,- k.k.

MEERS/ELSLOO
Zeer fraaie vrijstaande woning in aanbouw, door koper te voltooien en reeds uitstekend bewoonbaar.
Vraagprijs: *f* 173.000,- k.k.

VOOR TIENTALLEN RELATIES ZOEKEN WIJ WEKELIJKS WONINGEN IN DIVERSE PRIJSKLASSEN.
VOORAF ALTIJD VRIJBLIJVEND ADVIES.

P.NOTTEN MAKELAARDIJ EUVEKO NVM
GELEEN RIJKSWEG-ZUID 1E, TEL. 04490-49450*
zaterdags geopend van 11.00-13.00 uur.

Te koop:
ZAKENPAND
Café-wisselkantoor
met woonhuis,aan de grens
Locht Kerkrade
Prijs *f* 450.000,– k.k.
Br.o.nr. KE 150, LD Markt 42, 6461 ED Kerkrade

BLIJVEND VRIJ UITZICHT. DACHTEN WE.

Het vrije uitzicht dat opeens niet zo blijvend blijkt te zijn. De landelijke ligging die wel voor erg weinig aanloop zorgt. De haan van de buren die vroeger opstaat dan je dacht.

Dat zijn zo van die dingen waar je blind voor bent als je een huis zoekt. Omdat je alleen de voordelen ziet. En niet de eventuele nadelen. Die later kunnen uitgroeien tot torenhoge spijt.

Lees daarom voor u op zoek gaat het boekje "Hoe u blij blijft met een eigen huis". Daarin staat alles waar u op moet letten bij het kopen van een huis. Ligging. Bestemmingsplan. Bouw. Garantie.

En ook: tot hoever u kunt gaan met de hypotheek. Mogelijkheden en onmogelijkheden. Alles keurig op een rijtje. Helder en overzichtelijk.

Het boekje is een gratis uitgave van ABP-Hypotheken. Vraag het aan, voordat u begint aan de grootste uitgave van uw leven. Dan blijft u blij met uw eigen huis.

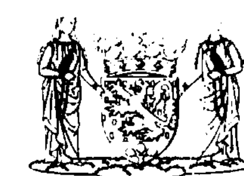
ABP HYPOTHEKEN

LEES EERST "HOE U BLIJ BLIJFT MET 'N EIGEN HUIS".

Stuur de bon in een ongefrankeerde envelop naar ABP-Hypotheken, Klantenservice, Antwoordnummer 6000, 6400 WC HEERLEN. Of bel 045-798080

VRAAG HET GRATIS BOEKJE AAN.
Naam ______ Hr/Mw
Adres ______
Postcode ______
Woonplaats ______
Telefoon ______

Hoe u blij blijft met een eigen huis.

GEMEENTE SUSTEREN

In de advertentie d.d. 15 november 1990 van de gemeente Susteren betreffende de aanbesteding met voorafgaande selektie van het

SUESTRA DOMEIN, REKONSTRUKTIE MARKTSTRAAT EN OMGEVING

staat abusievelijk een verkeerde aanmeldingsdatum gepubliceerd.

De aanmelding als gegadigde dient niet te gebeuren vóór 13 december 1990, maar vóór 22 november 1990 en wel schriftelijk in de Nederlandse taal bij het college van burgemeester en wethouders, postbus 12, 6114 ZG Susteren.

Peters & Partners

Makelaars/taxateurs O.G.
A. Printhagenstraat 36 Geleen,
Tel. 04490-48191.

GELEEN

Geleen-Zuid Lorentzstraat
Uitst. geisoleerde, eigentijdse semibungalow met c.v.-gas en garage. Bjr. 1985. Ind.: part.: woonk., keuken, eetkamer, slpk., badk. met ligbad, hal met toilet. Verd.: 2 flinke slpk., berging. Vraagprijs ƒ 189.000,- k.k.

Kummenaedestraat
In centrum, geh. gerenoveerd vrijst. woonh. met c.v.-gas en kleine tuin met achterom. Ind. o.a.: flinke kelder, woonk., ensuite ca. 45 m², grote woon-eetkeuken + bijkeuken. 1e verd.: 3 slpk., nieuwe douche + v.w. Grote verwarmde en geisoleerde bergzolder. Koopprijs ƒ 238.000,- k.k.

Geleen-Zuid Landsteinerstraat
Goed onderh. woonhuis met c.v.-gas, berging + garage. Ind. o.a.: kelder, woonk., gesloten keuken, 4 slpk., douche. Koopprijs ƒ 118.000,– k.k.

Geleen Esdoornstraat
Halfvrijst. woonhuis met garage en tuin. Ind. o.a.: kelder, L-kamer, grote woon-eetkeuken met aanb.keuken en app., douche met toilet, 1e verd.: 3 slpk. Vraagprijs ƒ 89.000,– k.k.

Hegstraat
Nabij centrum vrijst. woonhuis met c.v.-gas, garage, berging en aanbouw. Ind. o.a.: kelder, woonkamer (10 x 3.80), keuken, bijkeuken, overdekt terras en flinke tuin. 1e verd.: 3 slpks., badk. met bad, douche, toilet en v.w., vaste trap naar zolder met 4e slpk. + bergingen. Vraagprijs ƒ 225.000,– k.k.

KLIMMEN

Domein Hellebeuk kavel 44 en 45
Halfvrijst. geh. gerenoveerde recreatiebungalow met grote tuin, resp. ca. 300 m2 en 515 m2. Riant uitzicht. Alles bet. vloeren. Nieuwe keuken en sanitaire voorzieningen. Prijzen ƒ 55.000,– k.k. en ƒ 72.500,– k.k.

LIMBRICHT

Grootveldstraat
Zeer fraai gelegen halfvrijst. woonh. met gr. mooi aangelegde tuin ca. 320 m². Ind. o.a.: gr. woonk., keuken met app., 5 slpk., badk. met ligbad en 2e toilet, garage + carport, c.v.-gas. Koopprijs ƒ 189.000,- k.k.

MUNSTERGELEEN

Sittarderweg
Flink boerenwoonhuis met c.v.-gas, div. stallen en schuren, boomgaard en weiland. Tot. opp. 6672 m². Ind. o.a.: 2 kelders, 2 kamers, keuken, douche, toilet. 1e verd.: 3 slpk. zolder (vaste trap). Vraagprijs ƒ 290.000,– k.k.

NEERBEEK

BEEK-NEERBEEK Langweide
Riant luxueus vrijst. landhuis met inpandige garage. Ind. o.a.: 3 kelders, living 52 m², plavuizenvloer, open keuken, overdekt terras, bijkeuken. 1e verd.: 3 grote slpk., grote badk. met bad, douche, 2 v.w. 2e toilet. Bouwjaar 1980. Pr. n.o.t.k.

NIEUWSTADT

Millenerweg hoek Brugstraat
Te koop nog 2 zeer riant gelegen bouwpercelen voor de bouw van vrijstaande landhuizen. Opp. ca. 725 m2. Koopprijs ƒ 92.000,– k.k. Opp. ca. 870 m2. Koopprijs ƒ 99.750,– k.k.

TE HUUR

GELEEN

Centrum Mauritslaan
Te huur kantoor/praktijk met woonhuis met c.v.-gas. 1e verd.: 2 kantoren, wachtkamer, keuken, badk. met toilet. 2e verd.: woonk. ca. 45 m², luxe keuken, studeerkamer, badk. met ligbad en toilet. 3e verd.: 4 flinke slpk. Alle nutsvoorzieningen apart. Huur ƒ 1500,- per maand.

Past. Vonckenstraat 1b
Courante verkoopruimte ca. 70 m² met keuken, toilet en achteringang. Huur ƒ 790,- per maand excl. B.T.W.

SCHINNEN

Altaarstraat
Vrijst. (met garage geschakeld) woonh. met c.v.-gas en flinke tuin, garage/berging. Ind. o.a.: c.v.- + provisiekelder, living totaal ca. 54 m² met bet. vloer, open eiken keuken. 1e verd.: 3 slpk., badk. met ligbad, bergzolder. Vraagprijs ƒ 189.000,- k.k.

STEIN

Vaarstraat
Onder architectuur gebouwd, zeer apart vrijst. woonh. met grote garage. Ind. o.a.: grote kelder, L-keuken-eetk. incl. apparatuur, living met open haard, werkruimte, 2 slpk., badk. Maximale isolatie, hetelucht-c.v. **Dit huis moet u van binnen zien.** Prijs ƒ 218.000,- k.k.

Huis verkopen? Bel de echte makelaar! Peters & Partners Geen verkoop Geen kosten

Te koop/te huur

Brunssum, Julianastraat. Winkelobject met magazijnen, eigen parkeerplaatsen en twee woonhuizen. Koopprijs op aanvraag.

Kerkrade, Holzstraat. Op 200 m. van de Duits-Nederlandse grens gelegen winkelpand met magazijn en kantoorruimten. Totaal groot ca. 5.000 m². Parkeren op eigen terrein. Huursom en/of koopprijs op aanvraag.

Maastricht, Fort Willemweg (bedrijventerrein Bosscherveld). Bedrijfsobject bestaande uit kantoren, showroom (300 m²), bedrijfshal (280 m²) en buitenterrein. Koopprijs op aanvraag.

Maastricht, Scharnerweg. Villa annex kantoorruimte met bedrijfsruimte op een goede locatie aan een van de uitvalswegen van Maastricht. Inlichtingen en prijs op aanvraag.

Nuth, Daelderweg. Bedrijfshal met drie laaddeuren. Oppervlakte 1800 m², vrije hoogte 4.80 m. Huursom: ƒ 60,– per m², koopprijs: ƒ 1.100.000,– k.k.

Eijsden, Kasteel Ryckholt. Recent schitterend gerestaureerd kasteel op een omgracht terrein. Totale perceelsgrootte ca. 2.2 ha. Nadere inlichtingen en koopprijs op aanvraag.

Schin op Geul, Strucht. Te koop: hotel-restaurant. Nadere inlichtingen en koopprijs op aanvraag.

Susteren, Dieterderweg. Bedrijfsruimte van ca. 1.100 m² met 2 woonhuizen op een perceel van ca. 2.400 m². Vraagprijs ƒ 650.000,– k.k.

Zadelhoff Makelaars

Makelaars & taxateurs o.g. Specialisten in bedrijfshuisvesting
Van Hasseltkade 7 – 6211 CC Maastricht
Zadelhoff vestigingen door geheel Nederland
043 - 256 633

Provincie Limburg

Bureau Bibliotheek
Postbus 5700
6202 MA Maastricht
tel. 043-897386

mededeling M 272/48-90

Milieu-effect-rapportage

Gedeputeerde Staten van Limburg delen mee dat DSM Kunststoffen B.V. voornemens is een nieuwe installatie (systeem 17) van de hoge druk polyetheenfabriek 3 op haar productielocatie te Geleen op te richten. Deze installatie dient om de produktiecapaciteit van de grondstof polyetheen uit te breiden. Gelet op hoofdstuk 4a (milieu-effectrapportage) van de Wet Algemene Bepalingen Milieuhygiëne en het besluit van 20 mei 1987, Stb. 278, houdende de uitvoering van de Wet Algemene Bepalingen Milieuhygiëne zal DSM Kunststoffen B.V. ten behoeve van de besluitvorming een milieu-effectrapport opstellen. In het milieu-effectrapport zullen de milieu-effecten van de voorgenomen oprichting van de installaties (mede aan de hand van alternatieven) worden beschreven. Een startnotitie met informatie over het project ligt van 19 november tot 10 december 1990 ter inzage; op de gebruikelijke tijden in het gemeentehuis te Geleen, in het gemeentehuis, op de afdeling Milieu, te Stein, in het voorlichtingscentrum van het gemeentehuis te Beek en in de bibliotheek van het Provinciehuis te Maastricht; op woensdagavond van 17.00 uur tot 20.00 uur in het gemeentehuis op de afdeling milieu te Geleen. Iedereen kan tot 10 december 1990 opmerkingen maken over de te geven richtlijnen inzake de inhoud van het milieu-effectrapportage. Mede op basis van binnengekomen opmerkingen zullen de richtlijnen door Gedeputeerde Staten worden vastgesteld. Opmerkingen kunnen worden gericht aan: Gedeputeerde Staten van Limburg, t.a.v. Bureau Milieubeleid, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht. Voor inspraak kunt U bellen: Tel. 043-897674.

VL

NIEUWBOUW

SCHINVELD, Agter genne Berg

In dit mooie bestemmingsplan worden vrijstaande en met garage geschakelde landhuizen gebouwd met L-vormige woonkamer, dichte keuken, 3 slaapkamers, badkamer en vaste trap naar zolder met hobbyruimte of slaapkamer.

Prijzen: v.a. ƒ 187.350,- v.o.n.

Bel voor vrijblijvende informatie 04490-22323
Geopend: ma. t/m vrij. van 9.00-17.30 u., za. 10.00-13.00 u.

VAN DER LOO LIMBURG

SITTARD, Rijksweg-Zuid 38, tel. 04490-22323

GELEEN

De notarissen mr. E.M. Huyben en mr. A.H.G. Wagemans te Geleen, zullen op woensdag 28 november 1990 om 15.00 uur in café Terminus, Rijksweg Zuid 82 te Geleen, ex artikel 1223 B.W., in één zitting bij opbod en afslag in het openbaar verkopen: het woonhuis met garage en verdere opstallen, een en ander met ondergrond, erf en tuin, te Geleen, Eppenbeek 1, kadastraal gem. Geleen, sectie B nummer 6519, groot 2.00 are.

Indeling: woon-eetkamer en keuken, hal, meterkast, toilet op begane grond; 1e verdieping: 4 slaapkamers, badkamer en c.v.-ruimte.

Aanvaarding: na betaling van de koopprijs, welke betaling moet plaatsvinden op uiterlijk 9 januari 1991.

Op deze veiling zijn van toepassing de Algemene Veilingvoorwaarden Onroerend Goed 1987, vastgesteld door de Koninklijke Notariële Broederschap, voorzover daarvan in de veilingakte niet is afgeweken.

Bezichting: op de dinsdagen 20 en 27 november, telkens van 16.00 tot 17.00 uur.

Notarissen Huyben & Wagemans
Kummenaedestraat 43 te Geleen
04490-47175

Te koop

SITTARD, Leyenbr[illegible]ckerweg

Op eerste stand [illegible] vrijst. landhuis met c.v. [illegible] garage, geschikt voor 2 auto's [illegible] met opt. privacy. Perc.opp.: 1.510 [illegible] zeer veel extra's. Ind. o.a. [illegible] ± 110 m²) met open haard, [illegible] 4 slaapkrs, 3 badkrs., kantoor [illegible] Aanv. n.o.

Prijs: ƒ 695.000,- k.k.

RUIJTERS

[illegible] sittard maastricht heerlen
[illegible] tel. 04490 - 11611

SOS-TELEFONISCHE HULPDIENST
Voor een gesprek van mens tot mens
Dag en nacht bereikbaar, dus ook in het weekend. **045-719999**

Rolluiken Jaloezieën Zonneschermen
Vrijblijvende prijsopgave
MICA ZONWERING
Showroom: Sittarderweg 116, Heerlen. Tel. 045-721658

DUO'S DUS

Atelier voor het stofferen van ● klassieke ● antieke en ● moderne meubelen

Meubelstoffeerderij Naebers
Donatusstraat 2a, Nuth
045-241259

WONEN IN HEERLEN-WELTEN.

BETER KAN NIET!

Het stadsdeel Welten, gesitueerd aan de rand van de binnenstad is een ideale plek voor mensen die een woning in Heerlen zoeken. Het is ruim opgezet, modern gebouwd, met veel groenvoorzieningen en heeft daardoor een bijzonder prettig woonklimaat.

Wonen aan de rand van een stad heeft vele voordelen. Enerzijds woont men vlakbij het stadscentrum met alle gemakken vandien; anderzijds heeft u prachtige typisch Limburgse natuur vlak 'naast de deur'. Kunt U zich nog een idealere plek om te wonen voorstellen?

Exclusieve villa

Slechts één villa aan de rand van Welten met een stijlvolle vormgeving en rijkelijk interieur. Via de hal bereikt u de ruime garage/berging en de zeer royale U-vormige living, ca. 59 m² die verdeeld is in een zithoek en een eethoek met terrasschuifpui. De villa bestaat verder uit een separate keuken, 4 slaapkamers, luxe badkamer met ligbad en 2e toilet, 2 bergingen en een zolder.

Prijs ƒ 357.870,-- v.o.n.

Stijlvolle herenhuizen

Aan de Prof. van Itersonstraat komen 10 herenhuizen. En wat voor herenhuizen. De architektuur is duidelijk anders dan die van de gebruikelijke woningtypen in deze prijsklasse. De inpanding bereikbare garage/berging is 17 m² groot. De woningen zijn voorzien van extra veel woonruimte. Een L-vormige living variërend van 35 m² tot 43 m² [illegible], 3 slaapkamers, hobbykamer, badk[illegible] en 2e toilet. Enkele types bieden zelfs [illegible] voor 4 of 5 slaapkamers.

Prijzen vanaf ƒ 210.000,-- v.o.n. tot ƒ 237.900,-- v.o.n.

Sfeervolle huizen met royale tuinen.

Deze 6 halfvrijstaande huizen zullen gebouwd worden aan de R. van Lennepstraat. De perceelsoppervlaktes variëren van 275 m² tot 435 m². Begane grond: hal, woonkamer ca. 39 m², inclusief open keuken. Garage. Op de 1e verdieping 3 slaapkamers en een badkamer met douche en 2e toilet. De zolder is bereikbaar via een vaste trap.

Prijzen vanaf ƒ 207.300,-- v.o.n. tot ƒ 220.880,-- v.o.n.

Herenhuizen in Oud Hollandse stijl.

Royale vrijstaande woningen die ontworpen zijn in de sfeer van de Oud Hollandse stijl. De huizen zijn afgewerkt met hardhouten gevelbetimmeringen. De L-vormige woonkamer is ca. 39 m² groot, incl. open keuken, en heeft openslaande deuren naar terras en tuin. Zeer ruime garage/berging. De verdieping telt 3 slaapkamers en een badkamer met ligbad. Via de overloop is een werkkast [illegible] heid voor 2e toilet. Vliering (bereikbaar [illegible]).

Prijzen vanaf ƒ 214.900,-- v.o.n. tot ƒ 228.900,-- v.o.n.

Royale bungalows.

Aan de westrand van Welten, vlakbij natuurreservaat Kunderberg, zijn de laatste 2 bungalows direct te betrekken. Living ca. 42 m², incl. open keuken, voorzien van terraspui t.p.v. de eethoek. Garage. Ouderslaapkamer. De luxe badkamer is voorzien van ligbad, douche en 2e toilet en is uitgevoerd in luxe sanitair. De verdieping herbergt 2 slaapkamers. Perceelsoppervlakte ca. 535 m².

Prijzen vanaf ƒ 263.384,-- v.o.n. tot ƒ 269.050,-- v.o.n.

Attractieve type vrijstaande herenhuizen.

Bijzonder fraaie herenhuizen die het begrip wonen meer inhoud geven. De zeer ruime L-vormige living is inclusief open keuken ca. 43 m² groot. berging/bijkeuken. De garage heeft een oppervlakte van maar liefst 26 m². Op de verdieping liggen 3 royale slaapkamers resp. groot ca. 16, 11 en 8 m². De luxe badkamer is voorzien van ligbad, 2e toilet en [illegible] douche. Ruime zolder (bereikbaar via vaste trap).

Prijzen vanaf ƒ 229.470,-- v.o.n. tot ƒ 240.470,-- v.o.n.

OPEN HUIS
in deze bungalows. Heden 17 en zondag 18 november van 14.00 tot 16.00 uur. Adres: Prof. van Itterson-straat 130 te Heerlen.

STIENSTRA
MAKELAARDIJ B.V.

Kruisstraat 56,
6411 BW Heerlen
Telefoon 045-712255*.
Maandag t/m vrijdag geopend van 9.00 tot 21.00 uur. Zaterdag van 9.00 tot 18.00 uur.

BON Gaarne vrijblijvend informatie over de ......

Naam
Adres
Postcode/Plaats
Telefoon

In ongefrankeerde envelop zenden aan Stienstra Makelaardij BV Antwoordnummer [illegible] VS Heerlen

Provincie Limburg

Bureau Bibliotheek
Postbus 5700
6202 MA Maastricht
tel. 043-897386

mededeling M 270/47-90

Aanvraag vergunningen Afvalstoffenwet en Wet verontreiniging oppervlaktewateren voor schrootverwerkingsbedrijf Wertz te Born, met onderliggend milieu-effectrapport.

Gedeputeerde Staten van Limburg maken, mede namens de Minister van Verkeer en Waterstaat bekend, dat – op 1 november 1990 bij Gedeputeerde Staten is binnengekomen de aanvraag d.d. 25 oktober 1990 (ingeschreven onder nummer Bt 55131) van B.A.B. bedrijfsadviezen De Bilt en B.A.S.M. Heerlen, namens Wertz GmbH & Co KG om vergunning ingevolge de Afvalstoffenwet voor het oprichten en in werking hebben van een inrichting (Zerdirator) voor het verwerken van ontmantelde autowrakken, wasmachines, koelkasten en overig industrieel staalafval c.a. aan de Halve Maanweg (sectie H. nr. 1016 [ged]) te Born (L); – bij Rijkswaterstaat, Directie Limburg op 29 oktober 1990 is binnengekomen de aanvraag d.d. 25 oktober 1990 (ingeschreven onder nummer 12632) van voornoemd bedrijf voor een vergunning in het kader van de Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren voor het met behulp van een werk lozen van afvalwater op de haven te Born; – bij deze vergunningsaanvragen op basis van het gestelde in de Wet Algemene Bepalingen Milieuhygiëne ten behoeve van bovenomschreven activiteiten een Milieu-EffectRapport is overgelegd.

Lijst van ter inzage liggende stukken.

De volgende stukken worden in het kader van de wettelijke procedures ter inzage gelegd: – de vergunningsaanvragen ingevolge de Afvalstoffenwet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren; – de richtlijnen voor het milieu-effectrapport gegeven door Gedeputeerde Staten van Limburg, mede namens Rijkswaterstaat Directie Limburg d.d. 10 april 1990 en de ten behoeve van de vaststelling van de richtlijnen gegeven adviezen en opmerkingen; – het door Wertz GmbH overgelegde Milieu-effectrapport.

Periode, plaats en tijdstip waar stukken kunnen worden ingezien.

Deze stukken liggen van 19 november 1990 tot en met 21 december 1990 ter inzage: – in de bibliotheek van het Gouvernement te Maastricht (Limburglaan 10) tijdens de werkuren; – in kamer 412 van het rijkskantorengebouw Maastricht (François de Veyestraat 6) en – in het gemeentehuis van Born (Kasteelhof 1 te Born) tijdens de werkuren en bovendien dinsdagavond van 18.00 tot 21.00 uur in de Openbare Bibliotheek te Born, alsmede na deze datum tijdens de werkuren op voornoemde plaatsen, tot het tijdstip waarop de door Gedeputeerde Staten, respectievelijk de door de Minister van Verkeer en Waterstaat te geven beschikkingen onherroepelijk zijn geworden.

Inspraakmogelijkheden en openbare zitting.

Tot en met 21 december 1990 is het mogelijk schriftelijk bezwaar te maken tegen het verlenen van de aangevraagde vergunningen en opmerkingen te maken over het Milieu-effectrapport.

Bezwaren tegen de aangevraagde vergunning op basis van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren kunnen worden ingediend bij Rijkswaterstaat Directie Limburg, Postbus 25, 6200 MA Maastricht.

Bezwaren tegen de aangevraagde vergunning op basis van de Afvalstoffenwet alsmede opmerkingen met betrekking tot het Milieu-effectrapport kunnen worden ingebracht bij Gedeputeerde Staten van Limburg, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht. De opmerkingen over het Milieu-effectrapport kunnen slechts betrekking hebben op het niet voldoen aan de gegeven richtlijnen of op onjuistheden in het rapport. Voorts zal op 11 december 1990, om 19.30 uur in het gemeentehuis te Born (Kasteelhof 1 te Born) een openbare zitting worden gehouden. Tijdens deze openbare zitting kunnen mondelinge bezwaren worden ingebracht tegen de aangevraagde vergunningen en mondeling opmerkingen worden gemaakt met betrekking tot het milieu-effectrapport. Degene die een bezwaarschrift indient of opmerkingen maakt kan verzoeken zijn persoonlijke gegevens niet bekend te maken.

Alleen degenen die bezwaren hebben ingebracht tegen de vergunningsaanvragen op een wijze als bovenomschreven en eenieder die aantoont daartoe redelijkerwijs niet in staat te zijn geweest kunnen/kan bezwaren tegen de ontwerp-beschikking instellen en zijn later tot het instellen van beroep gerechtigd.

ONDERCURATELESTELLING

Rek.nr.: 3336/1990. Bij beschikking van de Arrondissementsrechtbank te Roermond van 14 november 1990 is onder curatele gesteld: **Yvonne Huberta Maria op 't Veld,** geboren te Venray op 7 juni 1963, verblijvende in Huize St. Anna te Heel, met benoeming van **Paul Peter Elisabeth Maria op 't Veld,** tot curator en **Gerarda Maria Johanna op 't Veld-Leenders** tot toeziend curatrice, beiden wonende te 5801 JX Venray, Cunerahof 13. Procureur aanvrager: mr. G.J.Chr. van Buuren

Nederland 1

.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.

VARA

.05 ••VARA matinee. Werken van Schubert, Ysage en Prokovjev uitgevoerd door Mark Kaplan, viool en Bruno Canino.

.51 Neighbours. Australische serie.

.13 The Nutt House. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Zo zijn we niet getrouwd.

.38 Smakelijk eten. Cursus Indonesisch koken.

.58 Howard way. Serie. Laura zeigt Ken en Avril met een rechtszaak.

.52 Museumschatten. Goud aan de wand. (herh.).

.01 Brainstorm. quiz met Peter Jasse.

.30 ••Journaal.

.40 Vroege vogels. Natuur- en milieumagazine.

.19 Boes. tekenfilmserie. Afl.: De berenpiste.

.31 ••Alfred J. Kwak. Kinderserie.

.00 ••Journaal.

.22 Labyrinth. Spelprogramma met Peter Jans Rens.

.45 ••Flying doctors. Afl. Topsport. Mal krijgt een auto-ongeluk.

.36 (TT) Zeg 'ns AAA. Koos ontmoet een oude bekende van Greenpeace en Mien doet weer eens slechte zaken met Jopie.

.59 Sonja op zaterdag. Talkshow.

.52 Achter het nieuws. Actualiteitenrubriek.

.22 Per seconde wijzer. Spelprogramma met Kees Driehuis.

.00 ••Journaal.

.06 Langs de kade. Belgische serie. Afl. 1: Transit. Wanneer er iets vreemds aan de hand blijkt te zijn met een container, probeert Paul Crets het op zijn eigen manier op te lossen.

.07 Blauwe plekken. Fantasiereis van Herman van Veen. (herh.).

.38-00.43 Natuurmoment. Het Fochteloër Veen.

● *Sinterklaas doet vanmiddag zijn intocht. (Nederland 3 – 12.00 uur).*

Nederland 2

13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.

AVRO

15.30 Peugeot Dutch indoor. Halve finale van dit tennistoernooi.

17.30 ••Journaal.

17.41 Post!! Brievenrubriek voor de jeugd. Met: Thundercats, tekenfilmserie. Afl. Het laatste oordeel.

18.08 Wordt vervolgd. Tekenfilmmagazine.

18.30 Pauze tv. Jongerenmagazine.

18.56 (TT) Jackpot. Spelprogramma.

19.27 Growing pains. Afl. A star is born. Wanneer Mike, Carol en Ben meedoen aan een toneelauditie, blijkt Mike de hoofdrol toebedeeld te hebben gekregen.

20.00 (TT+••) Journaal.

20.28 Moord na afloop. Duitse misdaadfilm. Hoofdinspecteur Wiegand wordt ingeschakeld wanneer de redacteur dr. Reismüller van een populaire muziekprogramma wordt doodgeschoten in zijn appartement.

21.58 Glamourland. Programma over de high society.

22.29 Karel. Talkshow.

23.15 Jonge mensen in concert. Radio Symfonie Ork. o.l.v. Henry Lewis en violist Nigel Kennedy spelen vioolconc. nr. 1 in g van Bruch.

00.05 ••Journaal.

00.10-00.15 Nieuws voor doven en slechthorenden.

Nederland 3

NOS

09.00-09.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.

12.00-13.10 (TT) Sinterklaas komt weer in 't land. Reportage van de aankomst van de Sint in Elburg.

17.50 Nieuws voor doven en slechthorenden.

18.00 Paspoort Marokkanen. Wekelijks magazine.

18.30 Sesamstraat.

18.45 Jeugdjournaal extra.

19.10 Beelden uit een andere wereld. Documentaire over de grotschilderingen van de bosjesmannen op Kaap de Goede Hoop.

19.54 Lotto-trekking.

20.00 The turn of the screw. Verfilming van deze opera van Britten.

22.00 ••Journaal

22.15 Studio Sport.

22.50-00.50 ••The Wall revisted. registratie van het concert The Wall tussen Oost- en West-Berlijn met Roger Waters, Ute Lemper, Cyndi Lauper, Thomas Dolby, Van Morrison e.a.

RTL4

07.00 Ochtendprogramma's.

08.00 Télékids. Tekenfilms.

12.00 RTL4 Classique en Rete Mia.

15.00 Wordt u al geholpen? Engelse comedyserie rond het personeel van het warenhuis Grace Brothers.

15.30 Villa Lux. Jongerenprogramma.

16.30 De Flintstones. Tekenfilmserie.

17.00 Wijnexpress.

17.30 Tineke. (Van 18.00 tot 18.10 Zes Uur Nieuws).

19.00 Avondnieuws.

19.50 Weer. Presentatie: Reinier van den Berg.

19.55 Rad van Fortuin met Hans van der Togt.

20.30 Miniplaybackshow met Henny Huisman.

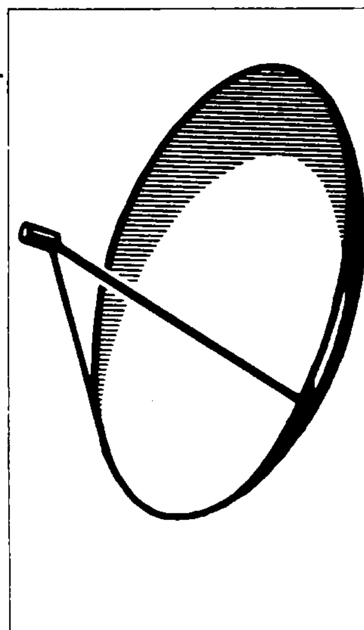
21.40 Mag het iets meer zijn?. Nederlandse comedyserie.

22.10 Baywatch. Amerikaanse serie over de strandwacht voor de Californische kust.

23.00 Laatste Nieuws.

23.10 Mutant. Thriller uit 1983 met Bo Hopkins en Lee Montgomery in de hoofdrol. Twee broers, Josh en Mike gaan met de auto op vakantie en worden van de weg gereden. In een nabijgelegen dorp gaan ze op zoek naar hulp. Als ze daar aankomen zijn alle ramen geblindeerd, de winkels gesloten en ontdekken ze een verminkt lichaam.

00.50 Nachtprogrammering. Met RTL4 Classique en Rete Mia.

19.10 Blind Date with Cilla Black. **20.00** All Creatures great and small. **20.50** Birds of a Feather. You pays yer money. **21.20** Saturday Night Clive. **22.05** News, Sport and BFG Weather Report. **22.25** Screenplay: the land of dreams. Film over een asielzoeker. **00.05-01.05** Match of the day. The road to Wembley. Highlights and reports from todays FA Cup Round One.

BBC Europe

09.25 Today's viewing. **09.30** Hartbeat. **09.55** Uncle Jack. **10.20** Byker Grove. **10.45** Clean Slate. **11.15** Travel Show Guides. **11.45** Food and Drink. **12.15** The Lord Mayor's Show. **13.17** News and Weather. **13.20** Grandstand. **18.00** News and Weather. **18.10** Have I got News for you. **18.40** The Noel Edmonds Saturday Roadshow. **19.25** Every Second Counts. **20.00** Challenge Anneka. **20.50** Russ Abbott. **21.20** All creatures great and small. **22.10** News and Sport. **22.30** Royal British Legion. **24.00** Saturday Night Clive. **00.45-00.50** Sunday's Viewing.

RTL Plus

06.00 Tierpark-Geschichten.

07.35 Tammy. Amerikaanse serie.

08.00 Konfetti. Kinderprogramma.

09.35 Klack. Kinderspelshow.

10.15 Inspektor Gadget. Franse tekenfilmserie.

10.45 Gewusst wie. Magazine voor doe-het-zelvers.

11.00 Li-La-Launebär - Ministars.

12.00 Transformers. Afl: Tödliche Kristalle.

12.25 Tekenfilm.

12.35 He Man. Afl. Der Kampf ums Schwert.

13.00 Im Land der Saurier.

13.25 Ring Raiders. Afl. Unser bester Mann ist eine Frau.

13.50 Teenage mutant hero turtles. Serie.

14.15 Ragazzi. muziekmagazine.

15.00 Daktari. Unerwunschte Gäste.

15.55 Tennis. Masterstoernooi New York, samenvatting.

16.50 Der Engel akehrt zurück.

17.45 Wunderbare Jahre. Ein Vulkan.

18.15 action - Neu im Kono. filmtips.

18.45 RTL aktuell.

19.00 Anpfiff. voetbalshow.

20.15 Ivanhoe, der schwarze Ritter. Speelfilm.

22.05 Dall-As. Talkshow.

23.05 Le diable rose - Das liebestolle Freudenhaus. Franse erotische speelfilm uit 1987.

00.30 Happy Birthday Harry. Duits/Italiaanse speelfilm, 1980.

01.50 Gleich wirst du singen Vöglein. Frans/Italiaans/Spaanse speelfilm.

03.10 Billy boy - Der Boxchampion. Zuidafrikaanse speelfilm.

04.30 Tokio Airport Police Department. Misdaadserie.

05.50-05.55 Aerobics.

Eurosport

07.00 Barrier Reef, kinderprogramma. **07.30** The Flying Kiwi. **08.00** Fun Factory. **10.00** Day at the beach. **11.00** Trax. **13.00** Sportweekend. **13.30** Schakelprogramma met: tennis (open indoor Den Haag), zwemmen (ek in Wenen), bobsleeën (Calgary) en wielrennen (Nations Cup in Nice) **20.00** Zeilen: BOC round the world single handed yacht race. **20.15** WWF worstelen. **21.45** Boksen. **22.45** Zwemmen. EK in Wenen. **23.45** Tennis. Halve finale open indoor in Den Haag. **01.30-02.30** WK bobsleeën vanuit Calgary.

Super Channel

07.00 The Mix. **15.00** ■Scarlet Street, film. Gung **17.00** Videofashion. **17.30** Eurochart. **18.00** Ultra Sport. **19.50** Sport news. **20.00** Captain Power. **20.30** Wanted dead or alive. **21.00** This is the army, film. Soldaten besluiten een muzikale film in elkaar te flansen. **23.15** The invisible ghost, followed by The late night mix.

MTV Europe

08.00 VJ Paul King. **10.00** Club MTV. **11.00** Spotlight. Special rond INXS. **11.30** US Top 20 Countdown. **13.30** XPO. **14.00** VJ Maiken Wexo. **17.00** The MTV Spotlight. **17.30** Yo! MTV Raps. **18.30** The Big Picture. **19.00** European Top 20. **21.00** The Party Zone. **23.30** Club MTV. **00.00** Headbangers Ball. **02.00** VJ Ray Cokes. **03.00-08.00** Night Videos.

Duitsland 1

.00 Heute.

.03 Länder - Menschen - Abenteuer. Seide aus Indien.

.45 Sport macht frohe Herzen.

.00 Heute.

.03 Auslandsjournal.

.45 ZDF-info Gesundheit.

.00 Heute.

.03 (TT) Pepe, der Paukerschreck. Duitse speelfilm.

.35 Umschau.

.55 Persoverzicht.

.00 Heute.

.05 Europamagazin.

.30 Nachbarn. Midden- en Oost-Europa.

.15 Hallo Spencer. Kinderserie.

.45 ••Formel Eins. Hitparade.

.30 Die Magie des David Copperfield. Show met deze illusionist.

.20 Galerie der Strasse. Der weisse Fleck, tv-film.

.40 Besser essen. culinaire serie.

.10 Erstens.

.25 Hier und Heute unterwegs.

.50 WWF.

.55 Tagessschau.

.00 Die Parteien zur Wahl.

.03 Sportschau-Telegramm.

.15 Sportschau met Bundesliga voetbal.

.57 Die Parteien zur Wahl.

.00 Markt.

.30 Graf Duckula. Tekenfilmserie.

.58 Programma-overzicht.

.00 (TT) Tagesschau.

.15 ••Flitterabend. Spelshow met bruidsparen.

.50 ••Lotto-trekking.

.55 Tagesschau.

.05 (TT) Das Wort zum Sonntag.

.10 Wild rovers. Amerikaanse speelfilm met William Holden, Ryan O'Neal, Karl Malden e.a. De al wat oudere cowboy Ross Bodine berooft met een jonge metgezel een bank om de droom van een eigen ranch in Mexico te verwezenlijken.

00.15 ■The outcast of the islands. Engelse speelfilm. Op een afgelegen eiand in de Stille Zuidzee wordt de labiele Peter Willems verliefd op de dochter van een inlands opperhoofd.

01.50 Tagesschau.

01.55-02.00 Nachtgedanken. Overpeinzing door Hans Joachim Kulenkampff.

Duitsland 2

08.30 Nachbarn in Europa, actualiteiten in het Turks, Servo-kroatisch en Spaans.

09.00 Heute.

09.03 Zie onder Duitsland 1.

11.00 Heute.

11.03 Nachbarn in Europa, internationaal magazine. In de studio: Levent Aktoprak.

12.35 (TT) Diese Woche. Persoverzicht.

13.00 Heute.

13.05 ••Hitparade im ZDF. Herhaling van woensdagavond.

13.50 Auf der Suche nach Vollkommenheit. SDe kunst na WO II.

14.20 Wir stellen uns. Discussie over ZDF-programma's.

15.05 Klassentreffen. Schoolherineringen. Vandaag: Heino.

15.50 Schach mit Pfiff. Cursus schaken.

16.05 Mittendrin. Milieumagazine voor kinderen.

16.30 Alfred J. Kwak. Tekenfilmserie.

16.50 Pingu. Poppenserie.

16.58 Programma-overzicht.

17.00 Heute.

17.05 Wüstenfieber. Afl. Verraten und verkauft.

18.10 Parteien zur Wahl.

18.15 Länderspiegel.

18.58 Programma-overzicht.

19.00 Heute.

19.30 (TT) Mit Leib und Seele. Afl. Die kleine Nussschale.

20.15 (TT)Dreckiges Gold. Amerikaanse speelfilm met John Wayne, Ann-Margret, Rod Taylor e.a. Lane en zijn bende helpen ene Mrs. Lowe, de weduwe van een treinrover, de buit van een overval terug te vinden.

21.45 Heute.

21.55 Das aktuelle Sport-Studio. Aansl. Lottotrekking.

23.15 Geheimagent des FBI. Amerikaanse speelfilm uit 1959 met James Stewart, Vera Miles, Murray Hamilton e.a.

01.20 Heute.

Duitsland 3 West

09.30 Tele-Ski 90. Cursus skiën.

10.00 News of the week.

10.15 Actualités.

10.30 Avanti! Avanti! Cursus Italiaans (herh.).

11.00 Briefe aus Italien. Reportage over de stad Ferrara.

11.30 Humanwissenschaften. Manipulatie en moraal.

12.15 Weltmacht USA. Over de geschiedenis van de VS. Afl. 1: American power.

13.00 Telekolleg II. Cursus Duits.

13.30 Telekolleg II. Cursus wiskunde.

14.00 WDR-Treff. Praatprogramma.

15.00 Sport 3 extra.

17.00 (TT) Lindenstrasse. Afl.: Die Abmahnung.

17.30 Essen und Trinken. Culinair magazine.

18.15 WM-Wissenschaftsmagazin. Wetenschappelijk.

18.29 Programma-overzicht.

18.31 Gut drauf. Talkshow voor jongeren.

19.00 Aktuelle Stunde. Regionaal magazine met om 19.35 Sport im Westen.

20.00 Glas. Toneelstuk van Elfriede Müller. Op Oudejaarsavond organiseert directeur Walter Lechner samen met de kunstenaar Präfahl een feestje. Als de Gasten arriveren, is er van de gastheer echter geen spoor.

22.00 Schaulust. Serie over liefde, sex en televisie.

22.30 Zukunftgespräche. Gesprek met Hartmut Grassl over het klimaat.

23.30 Jazzfestival Viersen 1990 (3). Met The East Berlin Guest Orchestra College en de Chick Corea Electric Band.

00.30 Laatste nieuws.

● *Michael Schanze en zijn assistente Martina Fuchs presenteren weer een aflevering van 'Flitterabend'.*

18.00 Lindenstrasse.

18.30 Religieus magazine.

19.00 Abendschau Blick ins Land.

19.26 Das Sandmännchen.

19.30 ■Journal 1870/71.

20.15 Documentaire over Masuren.

21.35 Südwest aktuell - Neues.

21.40 Nach Amerika. Tv-film.

22.40 Streit im Schloss.

23.10 Portret schilder Manuel Mendive.

00.05 Laatste nieuws.

Rai-Uno

07.00 Gevarieerd programma.

14.30 Sabato sport.

16.30 Catania.

16.30 Sette Giorni al Parlamento.

17.00 Dall'Antoniano di Bologna.

18.00 TG1 - Flash.

18.05 Estrazioni del lotto.

18.10 Acquario fantastico.

19.00 Voglio diventare ricca.

19.25 Parole e vita.

19.40 Almanacco del giorno dopo.

19.50 Che tempo fa.

20.00 Telegiornale.

20.40 Fantastico '90.

23.00 Telegiornale.

23.10 Speciale TG1.

00.00 TG1 - Notte.

00.20 Gioventu amore e rabbia.

Duitsland 3 SWF

14.30 Schach dem Weltmeister.

15.00 Sport 3 extra.

17.00 Cursus Duits. Les 8.

17.30 Die Oper des Barock.

SAT 1

07.30 Guten Morgen mit SAT. 1. **08.30** Tennis ATP-Tour-WM in Frankfurt. Samenvatting. **09.25** Horoskop. **09.30** Wirtschaftsforum. **10.00** Programma-overzicht. **10.05** Casimir & Co. **10.30** The Real Ghostbusters. Aansl. Tekenfilm. **11.00** Tennis ATP-Tour-WM in Frankfurt. **12.25** Familie Feuerstein, tekenfilm. **12.55** Gegen den Wind. Australische miniserie uit 1978. **13.45** Zauber der Berge, Sportklettern. **14.15** Teletip Kochen. Aansl. Horoskop. **14.25** ■Klettermaxe. Duitse krimikomedie (1952) met Liselotte Pulver. **15.50** Teletip Wissen. **16.00** Music News mit Alan Bangs. **16.25** Auf und davon. Toeristisch magazine. Vandaag Maleisië. **16.50** Tennis ATP-Tour-WM. Eerste halve finale, live uit Frankfurt. **19.05** Tennis, tweede halve finale. **20.00** Jake & McCabe door dik en dun. Detective-serie. Vandaag: Selbst ist die Frau. **21.55** SAT.1 Blick. **22.05** Zehn Stunden Zeit für Virgil Tibbs. Thriller met Sidney Poitier. Een vriend van inspecteur Tibbs wordt verdacht van moord. Men vermoedt een politieke wraakactie. **»0.00** ■Die Teuflischen. Franse misdaadfilm. **01.50** Wo ist Papa. Filmkomedie. **03.10-03.15** Programmaoverzicht.

SSVC

10.00 Children's SSVC. **10.25** Land of the Giants. 11.15 The Jetsons. 11.40 Happy Days. 12.00 Travial pursuit. 12.30 Noël Edmonds Saturday Roadshow. **13.15** Grandstand. **18.00** News and BFG Weather Report. **18.10** Mark Page's Pop Spot. **18.40** Russ Abbot.

CNN

07.00 Headline News Update **08.00** Moneyline. **08.30, 09.00, 10.00** Headline News Update. **11.00** Larry King. **11.45** News Update. **12.00** Headline News Update. **12.30** News Update. **12.40** The International Correspondents. **13.00** Headline News Update. **14.00** News Update. **14.30** Headline News Update. **15.00** News Update. **15.10** Healthweek. **15.30** News Update. **15.40** Moneyweek. **16.00** News Update. **16.10** Science and Technology Week. **16.30** News Update. **16.40** Style with Elsa Klench. **17.00** News Update. **17.10** Showbiz this Week. **17.30** Headline News Update. **18.00** Headline News Update. **18.30** News Update. **18.40** Evans and Novak. **19.00** Headline News Update. **19.30** News Update. **19.40** Newsmaker Saturday. **20.00** News Update. **20.10** Healthweek. **20.30** News Update. **20.40** Style with Elsa Klench. **21.00** News Update. **21.10** Your Money. **21.30** News Update. **21.40** The International Correspondent. **22.00** News Update. **22.30** Futurewatch. **23.00** This Week in Japan. **23.30** News Update. **23.40** Newsmaker Saturday. **00.00** Headline News Update. **00.30** News Update. **00.40** Pinnacle. **01.00** News Update. **01.10** The Big Story. **01.30** Headline News Update. **02.00** Headline News Update. **03.00** News Update. **03.10** Showbiz this Week. **03.30** This Week in Japan. **04.00** Headline News Update. **05.00** News Update. **05.10** The Capital Gang. **05.30** The Headline News Update. **06.00** The Headline News Update.

TV-KANALEN, GOLFLENGTEN

Kabel- en CAI-abonnees: voor kanalen zie schema exploitant

■ = zwart/wit programma
•• = stereo geluidsweergave
00 = tweetalig bij stereo-app.
TT = teletekst ondertiteling

TELEVISIE

Nederland 1: 5, 26 29, 46, 5l, 53 en 57
Nederland 2: 31, 33, 35, 49, 54, 56 en 60
Nederland 3: 23, 32, 34, 43, 48, 52 en 59
RTL 4: satelliet
Duitsland 1: 9, 12, 24 en 46
Duitsland 2: 21, 29, 35 en 37
Duitsland 3 (West): 39, 48, 50, 55 en 58
Duitsland 3 (SWF): 40, 55 en 56
RAI Uno: Satelliet
België/TV 1: 10 en 44
België/TV 2: 25 en 47
België/RTBF 1: 3 en 8
België/Télé 21: 28 en 42
TV 5: satelliet
RTL Plus: 7, 26, 36, 46 en satelliet
SAT 1: satelliet
SSVC: 33, 40, 49 en 59
BBC Europe: satelliet
Eurosport: satelliet
Super Channel: satelliet
MTV Europe: satelliet
CNN: satelliet
LD-TV: Heerlen en Hoensbroek 59, Kerkrade 64

RADIO

Radio 1: 95,3 en 100,3 mHz; 747 kHz (402 m) en 1251 kHz (240 m)
Radio 2: 92,1 en 88,2 mHz (van 21.00-7.00 ook frequenties AM- en FM-zenders Radio 1)
Radio 3: 103,9 en 90,9 mHz
Radio 4: 98,7 en 94,5 mHz
Radio 5: 1008 kHz (298 m) en 891 kHz (337 m)
Omroep Limburg: 95,3 en 100,3 mHz
BRT 2: 555 m (540 kHz), FM 22, 36 en 39 (93,7-97,5 en 97,9 mHz)
Belg. Rundfunk: FM 5 en 45
RTL: 208 m (1440 kHz van 4.00-19.00) - FM 6 en 33 (88,9 en 97 mHz) - KG 49,26 m (6090 kHz)
WDR 4: 93,9 en 91,9 mHz

België/TV 1

.30 Pronto. Italiaans voor beginners.

.00 Schooltelevisie. Wereldoriëntatie.

.22 Aardrijkskunde.

.00 Schooltelevisie. Biologie anders bekeken.

.25 Technologische opvoeding.

.50-12.30 Fysica. Klassieke mechanica.

.15 Een belangrijke pokerpartij. Amerikaanse speelfilm met Henry Fonda, Joanne Woodward, Jason Robards e.a. Op weg naar hun ranch raakt huisvader Meredith betrokken bij de grootste pokerwedstrijd van het Westen.

.50 Nieuwskrant.

.55 Nieuws.

.00 Tik Tak. animatieserie.

.05 Schoolslag. Spelprogramma.

.45 Vlaanderen vakantieland. Toeristisch magazine.

.20 Joker- en lotto-trekking.

.30 Nieuws.

.00 FC de kampioenen. Comedyserie.

.25 Baraka. Spelprogramma.

.40 Videodance. Wedstrijd tapdansen met muziek van Leyers, Michiels en Soulsister.

.25 Kunst-zaken.

.30 Vandaag.

.50 Sport op zaterdag.

.20 In de hitte van de nacht Serie. Afl. 11: De verkrachting. Met: Carroll O'Connor, Howard Rollins, Alan Autry e.a.

00.05-00.10 Coda. Preludio van Tarrega. Uitgevoerd door Raphaëlla Smits, gitaar.

● *Joanna Woodward in 'Big band for a little lady'. (België/TV 1 – 16.15 uur).*

België/TV 2

Geen uitzending.

België/RTBF 1

09.40 Allo bonjour! **09.50** Interwallonië. **10.30** Ciao Italia. **11.00** Cursus Nederlands. **11.30** Vidéothèque over immigratie. **13.00** Tribune économique et sociale. **13.30** Filosofisch magazine. **14.05** Radjou, magazine in dialect. **14.45** Théâtre wallon. C'est tôt, komedie in Luiks dialect. **16.05** Actuele reportage uit Israel. **17.20** Literair magazine. **17.55** Félix, gevarieerd magazine. **18.20** Telefilm Les Trifou. **18.25** Culinair magazine. **18.40** Toeristisch magazine. **19.15** Lottotrekking. **19.30** Journaal. **20.05** Natuurmagazine, de grote grijze uil. **20.40** La bamba, Amerikaanse musical uit 1986 van Luis Valdez. Met: Lou Diamond Phillips, Esai Morales, Rosana de Soto, Elizabeth Pena, e.a. In 1957 woont Richie Valenzuela met zijn moeder in een krottenwijk in Californië. Op een dag komt zijn broer Bob langs die met zijn verdiende geld voor een beter onderkomen wil zorgen. **22.25** Sportmagazine, uitslagen lotto en joker. **23.25-23.50** Laatste nieuws.

België/Télé 21

16.00 Vidéothèque. **17.35** Soldaten in de tweede wereldoorlog. **18.30** Arafat, portret van deze leider van de PLO. **19.30** Journaal. **20.00** Simply Red, muziekspecial. **21.00** Laatste nieuws. **21.30** Terreur dans le Shanghai Express, Spaans-Engelse speelfilm. **23.00-23.20** Filmrubriek.

TV5

16.05 TV5 Infos. **16.15** Une heure pour l'europe. **17.15** Génies en herbe. **17.45** Sentiers du monde. **19.00** Flash Infos TV5. **19.15** Clin d'oeil. **19.30** Journal Télévisé Suisse. **20.00** Thalassa. **21.00** Journal télévisé et météo. **21.35** Petit écran, grands romans. **23.20** Flash infos TV5. **23.30** Caractères. **00.45-01.10** Musique classique.

radio

Radio 1

Elk heel uur nieuws. 7.07 Nieuws show. (7.30 Nws.). 12.05 Kamerbreed. (12.30 Nws. 12.55 Mededelingen t.b.v. land en tuinbouw). 13.10 Aktua. 14.05 Aktua sport. (17.05 en 18.10 Actua. 17.30 Nws.). 19.03 Coulissen. 19.30 Langs de lijn, sport en muziek. 22.03 Podium van de Nederlandse lichte muziek. 23.06 Met het oog op morgen. 0.02 Damokles. 1.02-7.00 Niemandsland.

Radio 2

Elk heel uur nieuws. 7.04 De opening. 9.04 De ronde van Hilversum. 11.04 Bal op 't dak. 12.04 Spijkers met koppen. 14.04 Wie in 't Nederlands wil zingen. 15.04 Typisch Hollands. 16.04 Zin in muziek. 17.04 Glas in lood. 18.04 Levenslief en levensleed. 19.03 Country time. 19.53 Ter overweging. 20.03 Jazz uit het historisch archief. 20.30 Jazzgeschiedenis. 21.00-7.00 Zie Radio 1.

Radio 3

Elk heel uur nieuws. 7.04 Rabarbara. 8.04 Drie voor negen. 9.04 Gospelrock. 10.04 Popsjop. 12.04 Paperclip. 14.04 Popstation. 16.04 Zaterdag-sport. 18.04 De avondspits. 19.03 Paperclip-radio. 21.03 Crossroads. 23.03-24.00 Late date.

Radio 4

7.00 Nws. 7.02 Mooi zo... 8.00 Nws. 8.02 Wakker worden. 9.00 Pick-up. 10.00 Caroline. 11.00 Kurhausconcert. Diverse werken van F. Chopin en p. Viardot. 12.00 Muziek voor miljoenen. 13.00 Nws. 13.02 Klassiek: Gelders Orkest o.l.v. Roberto Benzi. 14.22 Kamermuziekserie 89/90. 14.53 Nieuwe grammofoon- en compactplaten. 16.00 Lang leve de opera! Fragmenten uit opera's van Gounod, Thomas, Meyerbeer, Beethoven, Weber, Wagner, Mozart, Verdi, Donizetti en Bellini. 18.00 Nws. 18.02 Muziek van Bach, Allegri en Vivaldi. 19.18 Liederen van Franz Schubert. 20.00 Nws. Belgisch-Nederlandse Muziekdagen vanuit Intro Podium in Maastricht. 22.00 Orgelrubriek. 22.20 Laudate. 23.00-24.00 Literair: Camera obscura.

Radio 5

6.30-6.50 Scheepv.- en marktber. en uitgebreid weerber. 9.00 Nws. 9.02 Sportief. 9.25 Waterstanden. 9.30 Werken aan werk. 10.00 Onder de groene linde. 10.15 Muzikale fruitmand. 11.15 Tijdsein thema. 12.00 Nws. 12.05 Meer dan een lied alleen...! 12.44 Metterdaad hulpverlening. 12.45 Vragen naar de weg. 13.00 Nws. 13.10 Hallo Nederland. 13.30 Opo doro (Open deur). 14.00 Vijf op 5. 17.00 Licht en uitzicht. 17.45 Postbus 51, Nederlandse Antillen en Aruba. 17.55 Mededelingen en Schippersberichten. 18.00 Nws. 18.10 Iyi haberler (Goed nieuws). 18.25 Kayen Rasja (Er is hoop). 18.40 Hoda al-islam. 19.00 Nieuws en actualiteitenrubriek in het Turks. 19.30 Nieuws en actualiteitenrubriek in het Turks. 19.30 Nieuws en actualiteitenrubriek in het Marokkaans en Berbers. 20.15 Nieuws en actualiteitenrubriek in het Chinees. 20.30 Laat ons de rustdag wijden. 21.14 Metterdaad hulpverlening. 21.15 Reflector. 21.35 Deze week. 22.00-23.00 Zaterdagavond-uur.

Omroep Limburg

9.03 Postbus 94. Muziek op verzoek. 10.03 De onderstroom. Magazine met culturele onderwerpen. 12.03 Het evenement. Het muziekleven in Limburg. 17.03 Limburg aktueel. Nieuws en aktualiteiten. 17.15 Vrij spel. Pop in Limburg.

België/Radio 2

06.00 Nieuws. 06.05 Welkom weekend met om 06.30, 07.00, 07.30 en 07.45 Nieuws en in het spionnetje. 08.00 Nieuws. 08.10 Ochtendkuren met Somers en Verschueren. Ontbijtshow met amusement en lichte informatieve bijdragen. 10.00 Nieuws. 10.03 De zoete inval. Spelprogramma met Luc Appermont en drie bekende Vlamingen. 11.30 De Vlaamse top tien. 12.00 Top 30 (13.00 Nieuws). 14.00 Radio Rijswijck. Swingend entertainment voor iedereen. 17.00 Nieuws. 17.05 Fris van Lefever (18.00 Nieuws). 20.00 Hartelijk. Romantische muziek met herinneringen van luisteraars (22.00 Nieuws en lotto-uitslagen). 23.30-06.00 Nachtradio met nieuws om 24.00 uur.

België/BRF

06.35 Radiofrühstück (– Spiel 'Glckstreffer'). 07.15 Wunschkasten (07.45 Veranstaltungskalender, 08.30 Besinnliche Worte) 09.05 LP-Markt 10.00 Hit oder Niete 12.00 Musik bei Tisch (12.15 Veranstaltungskalender). 12.45 Im Brennpunkt. 13.00 Hitparade 16.05 Contra-Re Jugendmagazin. 17.05 Forum Kulturmagazin 18.10 BRF - Aktuell. 18.35 Freie Tribune. 18.45 Philosohie und Ethik. 19.00 Saturday Night Rock show 21.05 Lottozahlen

Luxemburg/RTL

06.00 Guten Morgen Deutschland 09.00 Beste Grusse aus Hollywood 10.00 RTL Live dabei 13.00 Wunsch dir was 15.00 Der Sportshop. 18.00 Dance-Party 02.00-06.00 Kuschelrock

WDR 4

04.05 Radiowecker 06.00 Nachrichten und Wetter 06.05 Morgenmelodie. 07.55 Morgen Andacht 08.00 Nachrichten. 08.07 In unserem Alter 09.00 Nachrichten und Wetter 09.05 Musikpavillon 12.00 Nachrichten und Wetter 12.05 POP-report 14.00 Nachrichten und Wetter 14.07 Orchester der welt 15.00 Café Carlton 17.05 Fünf Uhr Tee. 19.05 Abendmelodie. 20.00 Nachrichten und Wetter 20.05 Im weissen Rössl, operette. 22.00 Nieuws en weer 22.05 Musik zum traumen 22.30-04.05 ARD-Nachtexpress

VAKANTIE & RECREATIE

Advertentiecombinatie van 33 Nederlandse Regionale Dagbladen. Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, tel.: 072-196314/206/292 fax: 072-113295

Elke zaterdag
vakantierubriek
van 34 Nederlandse regionale dagbladen
voor informatie en reservering:
TINEKE MENGERINK en SASKIA DE HAAN
advertentiecombinatie rdp
Postbus 2 - 1800 AA Alkmaar
☎ 072-196314/196206

Waddeneilanden

AMELAND/TERSCHELLING voor seizoen 1991. T.h. gr. stacaravans 2 en 3 slp.kmrs. Om teleurstelling te voorkomen boek nu! Inl. 05180-1581 of 05620-2582. WA-61R

TEXEL, DAT IS 5-STERREN VAKANTIE, boek nu een luxe bungalow met kerst/nieuwjaar (openhaard/ktv) met subtr.zwembad (gratis), rekreatieprogr. KERSTDINER EN OUDJAARSFEEST. BEL ZILVERBERKPARK DE KRIM. 02220-16275. WA61R

Friesland

CAMP. 'HET GOUDMEER'. Zwem-, vis-, roeivijver, kant., jeugdhonk, snackbar. Ruime jr./seiz./toeris. pl. Carav. t.h. Div. vak.-aanb. Oosterwolde 05160-88281. FR-61R

Drenthe

BUNG.PARK NUILERVELD-PESSE ANWB-erk. bung's. Geh. jr. luxe bung's t.h. Inf. en kl. folder: Heemraadschapslaan 85, Amstelveen 020-459541/413940. DR-61R

Recreatiecentrum 'DE ZANDPOL' biedt u ruime jaarpl. op een schone, rustige camping. Reeds aangesl. op riolering. Wij regelen uw gratis vervoer. Stieltjeskanaal 14, Zandpol, gem. Schoonebeek. Tel. 05915-53002. DR-61R

Gelderland

Nunspeet, HOTEL PENSION 'HET JAGERSHOF' Uit en toch thuis. Biedt u een uniek 5-daags kerstarrangement v.a. ƒ 295.- p.p. Folder op aanvraag. C. J. v. Olst. 03412-52393. GE-61R

ZEG ZELF EENS ALCOHOL
GRATIS SLAPEN *na uw diner of feest*
V.a. ƒ 52,50 p.p. Clubs, party's, reünie tot 125 pers. Aparte zalen. Incl. sauna, tennis, midgetgolf. Ook 1 en 2 dgs. weekendarrangement + kerst- en nieuwjaarsarrangementen.
Hotel Bosoord, Loenen-Veluwe. Info: 05765-1264.

Zeeland

NIEUW NOORDZEE-PARK. Ouddorp aan Zee. Te huur 5***** bungalows. Op 400 m van zee. Info + fold. tel. (01878) 3099. Nog vrij tijdens kerst. ZE-61R

Duitsland

Böld
Ringhotel Oberammergau
Kerstofferte
3 dagen halfpension (verlenging mogelijk). Onderdak in kamers m. bad, do/wc, telefoon, wekkerradio, incl. voeren v.h. wild of een bezoek a.h. Heimatmuseum of a.h. Freizeitzentrum Wellenberg.
Op kerstavond Stubenmusik met kerstsurprise, aansluitend klassiek koud-warm buffet. Op vertrekdag 4-delig diner met champagnedrink, incl. DM 345,- Toeslag v. 1-pers. kmr DM 60,-.
In het hotel: sauna, stoomsauna, hot-whirlpool, bruiningsapparatuur. Bij het hotel: langlaufloipes, wandelwegen, tennishal. In het dorp: skiliften, vrijetijdscentrum, amusementsprogramma.
Fam. R. Hans, König-Ludwig-Str. 10, D-8103 Oberammergau. Tel. 09-498823021. Fax 09-498822 7102. Telex: 592406.

Kerst in Baden-Baden
Comfortabel inger. 1- en 2-kmr vak.woningen dir. i.d. badenwijk te huur
Tel.: 09-49722161833
Frau Bauer.

In de herfst aan de Noordzee!
Gezonde lucht. Vak.hotel in aantrekkelijk landschap, ponyrijden en koetstochten v. kinderen. Uw huisdieren zijn bij ons welkom.
Tel.: 09-4948621383.

Ontspant u zich bij een gourmetweekend i.h. Zwarte Woud. Aankomst vrijdag. Vertrek zondag in kmr m. do/wc m. uitstekend avondmenu voor de incl. prijs v. DM 290,-. Aanbevolen door restaurantgidsen.
Hotel-restaurant Röttger. D-4539 Rennerod/Oberwesterwald, tel.: 09-4926641075 Gästehaus ligging a. bosrand m. binnenbad. A.u.b. uitgebreide brochure aanvragen.

Sfeervolle kerstdagen
in het Eggegebirge a.d. voet v. Teutoburgerwoud. HOTEL 'JÄGERHOF' KERSTARRANGEMENT: (22-29 dec.) 1 week DM 525 p.p.; 5 dgn. DM 385 p.p. incl. ontbijt en diners. Alle kamers d/wc/tel., evt. balkon m. uitzicht op het dal. 5-gangen KERSTDINER. Am Jägerpfad, 3533 Willebadessen. Tel. 09 49 56461391. DU-61R

ALLERGIE? ASTMA ? ARTHROSE?
Wij aktiveren de afweerstoffen van uw lichaam door een kombinatie van ACUPUNCTUUR en westerse geneeskunde (Aslan en Thymus, Ozon).
AKUNA Duits Acupunctuur Centrum
D-6935 Waldbrun 1 (Hoher Odenwald)
vrijblijvend advies: tel. 09-49-6274-6831 of 6836 155344

BESTWIG
Rustig en veelzijdig vakantiegebied in prachtig bosrijk berglandschap in het winters Hochsauerland. Oergezellige hotels, pensions en vakantiewoningen (vele aantrekkelijke aanbiedingen, b.v. weekendtrip v.a. Dm. 150,- p.p.). Interessante bezienswaardigheden nabij. Grote kleurenfolder in het Nederlands. VVV, Postfach 1163 RD 11, D-5780 Bestwig. Tel. 09-49.2904.81275.

Adidas-Tennis-Camps i.d. zomer in USA en Engeland voor 10 t/m 17-jarigen.
Taalscholen wereldwijd (IALC-leden) voor 18-jarigen. - priveonderwijs bij de leraar thuis, wereldwijd, va. 10 j.
Familieverblijf zonder onderwijs GB, USA, F. Bed and breakfast wereldwijd. Work-Study programma in GB.
Informatie: Frau Anne von Gleichen, Römerberg 8 D-6 Frankfurt/Main. Tel.: 09-4969293733.

Vakantiedorp
Uw ideaal vakantiedoel i.d. Allgau. Prachtige vakantiehuizen en -woningen. Ideaal ski- en wandelgebied. Sonnenhauser Verw. D-8964 Nesselwang. Tel.: 09-498361616

Twee hotels, gelegen midden i.h. romatische Bernkastel Kues, bieden aan: kinderen t/m 5 j. DM 10.-, kinderen t/m 12 j. DM 15.- van 's zaterdags (aankomst) t/m 's vrijdags (vertrek). Kmr. m. tel., t.v., radio, minibar en superontbijtbuffet. Spec. prijs DM 249.– p.p. Tennismogelijkh. aanwezig. U kunt uw bezoek verbinden met de middeleeuwse kerstmarkt van 1 t/m 16-12-'90.
Restaurant La Gondola en hotel Bernkasteler Hof.
D-5550 Bernkastel Kues, tel.: 09-4965312061 of 3216

Diversen/binnenland

TE KOOP GEVRAAGD CAMPING IN NEDERLAND. Brieven naar: Postbus 5, 1620 AA Hoorn o.v.v. br.o.nr. 7.854. BI-61R

Belgie

HUUR AAN ZEE
Park Atlantis
DE HAAN
Gelegen in een uniek groen verkeersvrij park van 10 ha., nabij de zee, tussen bos en strand.
HET FAMILIEVERBLIJF BIJ UITSTEK
UW logies: in appartement of studio voor 2, 4, 6 of 8 personen, steeds met eigen terras. Volledig ingerichte kitchenette en kleuren-tv.
ONZE prijzen:
midweek (Ma-Vr) vanaf 3.600 bfr (4 nachten)
weekend (Vr-Ma) vanaf 4.100 bfr (3 nachten)
week (Vr-Vr) vanaf 5.900 bfr (7 nachten)
GRATIS: subtropische koepel 29° zwem en waterpret het ganse jaar door.
EXTRA: een ruim aanbod van sport- en ontspanningsmogelijkheden, eet- en drankgelegenheden en eigen supermarkt.
BOEK SNEL. RUIM AANBOD NOV./KERST EN NIEUWJAAR 1991
Reserveer nu tel. 09-3259-233622
Park Atlantis, Torenhofstraat 2, 8420 DE HAAN

JA! STUUR MIJ GRATIS KLEURENBROCHURE
Naam: ....
Straat: .... Nr.: ......
Postnr.: .... Woonplaats: ....
RDP

Denemarken

...dat is geen sprookje,
dat is DENEMARKEN vakantieland voor het hele gezin!
Een vakantiewoning huren?
De Deense vakantiewoningspecialist Troll Travel biedt u een ruime keuze uit meer dan 6.000 vrijstaande woningen, verspreid over geheel Denemarken. Een overzicht vindt u in één gratis reisgids. DanCenter, ook wel de "Dikke Deen" genoemd.
Vraag en reserveer bij Troll Travel bv (lid ANVR-Reisorganisatoren en Stichting Garantiefonds Reisgelden).
Trollstraplein 8. 3332 JB ZWIJNDRECHT.
Telefoon 078-191700-195955 of telefax 078-191549.

Luxemburg

HUUR AAN ZEE
Park Atlantis
DE HAAN
Gelegen in een uniek groen verkeersvrij park van 10 ha., nabij de zee, tussen bos en strand.
HET FAMILIEVERBLIJF BIJ UITSTEK
UW logies: in appartement of studio voor 2, 4, 6 of 8 personen, steeds met eigen terras. Volledig ingerichte kitchenette en kleuren-tv.
ONZE prijzen:
midweek (Ma-Vr) vanaf 3.600 bfr (4 nachten)
weekend (Vr-Ma) vanaf 4.100 bfr (3 nachten)
week (Vr-Vr) vanaf 5.900 bfr (7 nachten)
GRATIS: subtropische koepel 29° zwem en waterpret het ganse jaar door.
EXTRA: een ruim aanbod van sport- en ontspanningsmogelijkheden, eet- en drankgelegenheden en eigen supermarkt.
BOEK SNEL. RUIM AANBOD NOV./KERST EN NIEUWJAAR 1991
Reserveer nu tel. 09-3259-233622
Park Atlantis, Torenhofstraat 2, 8420 DE HAAN

JA! STUUR MIJ GRATIS KLEURENBROCHURE
Naam: ....
Straat: .... Nr.: ......
Postnr.: .... Woonplaats: ....
RDP

Spanje

Iberbus
Nu 7 dagen per week royal-class-bus naar Spanje. Royal class-sneldienst Benidorm, vertrek elke vrijdag. Tevens app. in Lloret en Benidorm. Info: (020) 241010; (010) 4130978.

Kerstreis
8- en 12-daagse luxe touringcarreis Royal Class (toeslag ƒ 50,-) met bar, toilet en video.
Lloret de Mar
8-daagse vertrek 22/12
HOTEL SAMBA** volp.
Inclusief vorstelijk kerstdiner
ƒ 499.-
12-daagse vertrek 22/12
HOTEL DEX** volp.
Inclusief kerst- en nieuwjaarsdiner
ƒ 699.-
Salou
12-daagse vertrek 22/12
HOTEL ESTIVAL PARK**** volp.
Zeer luxueus hotel met uitstekend kerst- en nieuwjaarsdiner
ƒ 899.-
Boosten Reizen
Tel.: 045-227777 lid SGR
Dagelijks v. 9.00 tot 20.00 uur
Zondags v. 10.00 tot 16.00 uur
Vraag tevens ons zomerprogramma 1991 aan. SP-61R

BENIDORM, incl. reis Royal Class bus. Hotel Los Arcos, 200 meter van Levante Strand. Halfp. 10 dgn. nov./dec./jan. ƒ 339. 17 dgn. ƒ 521. Luxe app. Trebol ƒ 310/465.-. Hotel Venus, alle kamers met kleuren tv. Volp. ƒ 417/674. Kerst/nieuwj. toeslag. Gratis folder, SOLMAR TOURS 040-460560. Sp61R

Oostenrijk

WINTERSPORT
St. JOHANN i.T. (oostenrijk)
v.a. ƒ 342.- p.p.
1 wk, eigen auto, halfpension. Per bus v.a. ƒ 488.-, per trein v.a. ƒ 533.-. Tiroler Gasthof.
NBBS Reiswinkel in Maastricht of bel 043-212737.
Vraag naar de wintersportbrochure.

WINTER OF ZOMERVAKANTIE IN EEN CARAVAN??? Caravan Interland verhuurt compl. inger. caravans met wintervoortent a.d. Grossglockner Brück (tussen Zell am See en Kaprun). Tev. verhuren wij in Karinthië a.d. Wörthersee Klagenfurt 30 compl. inger. caravans van mei t/m sept. Inl. Caravan Interland, Postbus 64, 1230 AB Loosdrecht, tel. 02158-5533. OS-61R

De meest compl. WINTERSPORTREIZEN all-in v.a. ƒ 650.-, H.P. incl. skipas, les en skihuur. Langlauf-safari v.a. ƒ 530.- H.P. incl. l.l.les, materiaal en excursies. Dolomieten - skisafari v.a. ƒ 680.- H.P. incl. skipas, skibegeleiding en skihuur, 10% groepskorting v.a. 10 pers. Reisburo JOY TOURS: 070-3633635, lid S.G.R. OS-61R

Zwitserland

WINTERSPORT
Chateau d' Oex (zwitserland)
v.a. ƒ 588.- p.p.
1 wk, eigen auto, halfpension. Per trein v.a. ƒ 771.-. Komfortabel hotel in Gstaad Superskiregion.
NBBS Reiswinkel in Maastricht of bel 043-212737.
Vraag naar de wintersportbrochure.

Oost-Europa

Kerstreizen Praag
PRAAG, ook in de winter prachtig!! Het visum is afgeschaft. 7-dgse busreis incl. halfpension en excursies v.a. ƒ 375. 7-dgse reis incl. logies/ontbijt al v.a. ƒ 299. Ook sfeervolle kerstreizen. 5-dgse vliegreizen v.a. ƒ 669. Folder? Bel SRC: 020-209796, 050-145800 ANVR. OE61R

MOSKOU 5-dg. vliegreis v. 18/12 ƒ 995,-. LENINGRAD 5-dg. vliegreis v. 22/12 ƒ 995,-. KERSTREIS Moskou en Leningrad 8-dg. vliegreis ƒ 1.795,- v. 22/12. Boekingen en inform. bij uw ANVR reisburo of bij PERESTROJKA REIZEN Soestdijkseweg Z. 260, Bilthoven 030-250040. ANVR/SGR. SO61R

Diverse Kerst- en Nieuwjaarsarrangementen PRAAG v.a. ƒ 295,- all-in. Vraag de folder. SISC, Singel 60, 1015 AD Amsterdam. Tel. 020-265623. OE-61R

Carav./tenten/boten

Zowel WINTER als ZOMER met de camper op vakantie. T.h. 4, 5, 6, 8 pers. compl. inger. campers. Camper Rekreatie Vinke. Info 055-424434 b.g.g 337609. CC-61R

Zeilen/surfen

Op 24 en 25 november houden wij gratis kennismakingsdagen voor gediplomeerde ZEILINSTRUKTEURS (m/v) en voor hen die dat willen worden (lftd. 18-40 jr.). Kom eens zeilen en praten. Vraag een info-pakket. Zeilschool Heegermeer (ANWB-erk.). Tel. 05154-2363. WS-61R

Hongarije

Hongarije
Hongarije - boerenwoonhuizen en vak.huizen in ongerepte natuur. Vissen ☆ weven ☆ pottenbakken ☆ houtsnijden ☆ thermalbaden ☆
Hobbyreizen Wenzel, Postfach 83 10 01
D-8000 München 83, tel.: 09-49896704306

Wintersport

Skivoordeel 90/91
De mooiste pistes en fantastische aanbiedingen in Oostenrijk, Zwitserland, Frankrijk en Joegoslavië. Nieuw! Weekend-Ski en Sneeuwgarantie!! Prijzen v.a. ƒ 299,- incl. busreis. Folder? 050-145800/020-268636. Speciale Reizen Centrale. WS-61R

Diversen/buitenland

Londen, alleen vlucht,	**va. DM 230,–**
New York, alleen vlucht,	**va. DM 899,–**
Gran Canaria, 1 wk HP,	**va. DM 928,–**
Bali, 1 wk LO,	**DM 1999,–**
Cuba va. Düsseldorf, 1 wk LO,	**va. DM 1339,–**
Dom. Republiek, 2 wk. alles incl.,	**va. DM 2390,–**

Discover Tours
Tel.: 09-4969614058

Ver. Staten/Canada

New York ƒ 995. Atlanta ƒ925. Philadelphia ƒ1085. Californië ƒ1359. Seattle ƒ1295. Florida ƒ1195. Chicago ƒ1075. Boston ƒ995. ASIA COMPASS, Damrak 34, 1012 LK Amsterdam. 020-246340/242288. SGR. VC-61R

Elke 6 minuten vindt er een olifant de dood.
U kunt het moorden stoppen.
GIRO 25 ZEIST.

ZEG ER EENS WAT VAN

Alcohol en verkeer dat kun je niet maken. Dat vindt bijna iedereen. Toch zijn er nog veel die mensen die vinden dat zij zelf wel zullen uitmaken of ze met een slok op gaan rijden.

En wie durft er iets van te zeggen? Niemand toch... daar bemoei je je toch niet mee. Maar door dat soort automobilisten worden er wel jaarlijks bijna 500 mensen doodgereden.

Daar moet wat aan veranderen.
ZEG ER EENS WAT VAN VOOR ZE INSTAPPEN want

ALCOHOL EN VERKEER DAT KUN JE NIET MAKEN

ROYAL RIVOLI MAXIM
DE ECHTE HEERLENSE THEATERS

Royal Theater presenteert familieamusement van de bovenste plank!
zaterdag en zondag om:
3.00 uur | 5.00 uur
7.30 uur | 9.30 uur

DIT KIND ZET ALLES OP Z'N KOP!

Een dolle comedie waar jong en oud hartelijk om kan lachen!

Tegen inlevering van deze advertentie kun je vandaag en morgen om 3.00, 5.00 of om 7.30 uur van deze film komen genieten met een fikse korting...
Je krijgt al een kaartje vanaf F 7.00

PROBLEM CHILD
Maximaal 5 personen per advertentie

'Wat zal 't worden: Dick of te duur?'

Als je 100% zeker wilt zijn dat je niet teveel betaalt, koop je je vloerbedekking bij Dick van den Berg. Je vindt er alle bekende kwaliteitsmerken voor de allerlaagste prijzen. Gegarandeerd. Want zie je hetzelfde tapijt ergens anders goedkoper - moet je lang zoeken! - dan gaat Dick direkt 5 gulden per strekkende meter onder die prijs door. Bij Dick van den Berg kun je kiezen uit Limburgs grootste kollektie tapijt, tapijttegels, karpetten en vinyl. En je hoeft niet zelf op de knieën om geld te besparen. Want de vakmensen van Dick komen in heel Limburg gratis (m.u.v. trappen) opmeten en leggen. Dus waarom zou je moeilijk doen als je ook gewoon even naar Dick kunt gaan!

DICK'S VIJF GULDEN GARANTIE

MEENEEMKORTING
10% KORTING
bij zelf halen en meenemen tot max. 10,– per strekkende meter.

Dick of te duur: de keus is aan u.

HONDERDEN COUPONS tot + 10 meter
o.a. Louis de Poortere, Bonaparte, Desso, Bergoss, Parade enz. enz.
met KORTINGEN tot 70%!

INTERTEST BOSTON
IJzersterk 100% polyamide antistatisch huiskamertapijt met speels reliëf structuur uitgevoerd met stevige jute rug in 4 eigentijdse kleuren. 400 cm Breed.
Normaal 159,-
Nu voor 129,-

GRANDIOZE KOLLEKTIE KARPETTEN
o.a. Louis de Poortere; in vele maten en dessins.
KORTINGEN TOT 40%!

BONAPARTE FURORE
Het allernieuwste op tapijtgebied. Zeer luxueus woonkamertapijt in alle modieuze tinten o.a. roze, lila, bleu, mint etc. 400 cm Breed
Normaal 219,-
Nu voor 189,-

NOVILON
Van alle bekende merken in diverse parket- plavuis- graniet- en fantasiemotieven met 5 jaar garantie
400 cm Breed vanaf **69,-**
200 cm Breed vanaf (zelf leggen) **29,95**

SIDNEY
IJzersterk, kortpolig synthetisch tapijt. Leverbaar met foam of jute rug. In vier kleuren. Met 5 jaar garantie. 400 cm Breed.
Normaal 99,–
Nu voor 69,-

BONAPARTE QUEEN
Vorstelijk, zuiver scheerwollen tapijt, 4 sterren IWS in de kleuren ivoor, beige, mauve, mint en grijs. 400 cm Breed.
Normaal 279,-
Nu voor 225,-

ROMA
Ons allermeest verkochte tapijt. Sterk, mooi en voordelig. Geschikt voor trappen! Jute of foam rug. 400 en 500 cm breed. 5 Jaar garantie. Voorradig. 400 cm Breed
normaal 109,-
Nu voor 89,-
500 cm Breed
normaal 139,
Nu voor 119,-

DESSO TIRANO
Superzwaar, grof genopt tapijt met jute rug in vier eigentijdse kleuren. Met 7 jaar garantie. 400 cm Breed.
Normaal 198,–
Nu voor 129,-

ELEGANCE
Luxueus hoogpolig tapijt met jute rug in schitterende eigentijdse pasteltinten
400 cm Breed
Normaal 169,-
Nu voor 119,-

TAPIJTSTAD BEEK
MAKADO BEEK
TEL. 04490-74996

TAPIJTSTAD SITTARD
DR. NOLENSLAAN 11
SITTARD (Industriepark Noord)
Tel. 04490-2669

DICK VAN DEN BERG
Altijd prijs in tapijt!

Met van Hulst af Maastricht Airport naar:
Gran Canaria wekelijks op woensdag
Tenerife wekelijks op vrijdag
Bijvoorbeeld

8 Dagen Gran Canaria
Het nieuwe ****hotel 'Gran Canaria Princess' met twee personen op basis van H.P.
Vertrek: 9 januari 1991.
1302,- p.p.

8 dagen Tenerife
Prima ***hotel 'Los Hibiscos' met twee personen op basis van H.P.
Vertrek: 11 januari 1991.
1052,- p.p.

4 Dagen Londen
Vanaf Maastricht Airport.
Prima hotel op basis van L.O.
vanaf **523,- p.p.**

DE NIEUWE VAN HULST-MONTEMAR GIDS 1991 IS UIT!
Haal 'm gratis op onze kantoren.

van hulst montemar 1991

Snel informeren en boeken bij:
reisburo van hulst
het meest komplete reisburo!

BEEK Winkelcenter Makado. 04490-78585 ■ **BRUNSSUM** Kerkstraat 240. 045-259292
GELEEN Markt 114. 04490-49755 ■ **GULPEN** Rijksweg 25. 04450-1275
HEERLEN O. Nassaustraat 4. 045-715555 ■ **KERKRADE** Theaterpassage 17, 045-464800
MAASTRICHT Kesselskade 63. 043-212741 ■ **SITTARD** Markt 37. 04490-12960
VALKENBURG Th. Dorrenplein 10. 04406-16161

Waddeneilanden

Mooi TEXEL, juist nu.
Gezellig 3 sterren hotel op Texel, in Den Burg, nabij 't centrum. Ook in herfst en winter ideaal uitgangspunt voor tochtjes over het eiland. Kamers met douche/toilet. Nu ook 12 kamers met **bubbelbad!** 50% reduktie subtrop. zwemparadijs. Eigen parkeerplaatsen.
Hotel 't Koogerend
Info en res.: tel. 02220 -13301

Zeeland

Kerstweek in Domburg
Wie wil er met Kerst 'ns heerlijk genieten van rust met tal van mogelijkheden voor sportieve recreatie? De Kerstweek in een bungalow van Vakantiepark Hof Domburg biedt u daarvoor volop gelegenheid. Want naast Hof Domburg staat **het nieuwe kuurcentrum en subtropisch zwemparadijs Dorimare:** met fitness, sauna's, een spetterend zwembad en nog véél meer! En voor een heerlijke wandeling: zee en strand liggen vlak voor de deur.
Kerstweek
4-persoons bungalow
21-12 / 28-12
ƒ 1120,-
Bel voor informatie en reservering (01188) 3210 of 06-0221333 (gratis)
hof domburg
Schelpweg 7 - 4357 RD Domburg.

Nederland 1

13.00-13.05 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
KRO
14.25 **Ja en amen - dwars door de bijbel.**
14.55 **■Agatha Christie-cyclus.** Moord aan boord (Murder ahoy!). Engelse speelfilm met Margareth Rutherford.
16.30 **Lekker weg.** Vandaag: Lekker weg in de tuin.
17.00 **(TT) Spoorloos.** Programma waarin mensen uit heden en verleden elkaar ontmoeten.
17.30 **●●Journaal.**
17.35 **Kresj.** Kiekeboe voor de peuters.
17.45 **Oren van je kop.** poppenserie.
17.55 **Hills end.** Jeugdserie.
18.21 **Smoor.** Jongeren en liefde.
18.46 **Zalige liefdeslijn.** Oproepen van Radio 3.
19.00 **●●Journaal.**
19.05 **Zondagavond met Van Willigenburg.**
20.00 **(TT) Vreemde praktijken.** Afl. 5: Altijd prijs. Laurens Jan Bolsenbroek krijgt, tot ieders verbazing, de Coornhertprijs.
20.32 **Ook dat nog.** Absurde problemen van kijkers.
21.18 **(TT) Spoorloos.** (Vervolg van 17.00 uur).
22.20 **Brandpunt.** Actualiteitenrubriek.
22.55 **Inspecteur Dalgliesh.** Afl. Death of an expert witness (1).
23.50-23.55 **●●Journaal.**

● *Margaret Rutherford en Stringer Davis in 'Murder Ahoy'. (Nederland 1 – 14.55 uur)*

Nederland 2

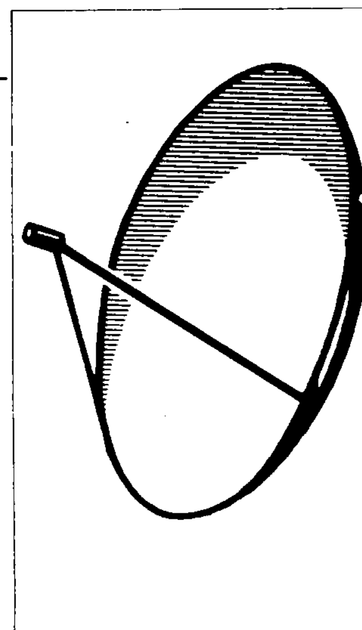
PRO
.00 **Babar de olifant.**
.25 **Peter Papier.** Afl. De ballonnen.
.40 **Futiliteitenmuseum.** Afl.: De Knikker.
.55 **Geheim gebied.** Vandaag: Paling bakken.
10.15 **Van heinde en ver.** Steve uit Libanon.
10.35 **Rembo & Rembo II.**
11.00 **Reiziger in muziek.**
12.00-12.30 **TROS Voetbal plus.**
13.00 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
14.00 **Peugeot Dutch indoor.** Verslag van de finale van dit tennistoernooi. (AVRO).
18.00 **Margreet Dolman begrijpt het.**
18.30 **Johnny.** Talkshow.
19.00 **Lava.** Humorserie met Kamagurka en Herr Seele.
19.30 **Onrust!** Subcultureel magazine.
20.00 **(TT+●●) Journaal.**
20.10 **Keek op de week.** Kees van Kooten en Wim de Bie.
20.32 **Jongens van de Witt.** Reportages over Nederland.
20.57 **Van Dis in de IJsbreker.** Talkshow.
21.57 **Post Irkoetsk.** Videobrieven van Emile Fallaux.
22.27 **Inside life, outside.** Daklozen in New York.
23.25-23.30 **●●Journaal.**

Nederland 3

09.00-09.05 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
10.45 **Hoofdpijn te lijf.** Les 5.
11.00 **Ouder worden in Nederland.** Moslimbejaarden in Nederland.
11.30 **Omrop Fryslan Edukatyf.**
12.00-12.45 **Het Capitool.** Discussieprogramma.
13.00-13.05 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
17.50 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
18.00 **Desktop Publishing.** Les 8.
18.30 **Sesamstraat.**
18.45 **Studio sport.**
20.00 **●●Journaal.**
20.10 **Kenmerk.** Actualiteitenrubriek.
20.35 **Kanjers.** Serie. (herh.).
21.05 **Werken aan werk.** Bedrijfstak recreatie.
21.30 **De familie Bakkus.** Afl. 5 Traditiegetrouw.
21.50 **Inspiratie.** Portret van de joodse schrijver Abel Herzberg.
22.40 **Bericht van de Wilde Ganzen.**
22.42 **Later.** Praatprogramma. Vandaag: Relaties tussen daders en slachtoffers bij strafzaken.
23.22 **●●Journaal.**
23.27-23.32 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**

RTL4

07.00 **Ochtendprogramma's met o.a. Rete Mia.**
08.00 **Télékids.**
11.00 **Rete Mia.**
12.00 **Buena Domenica.**
13.00 **Hei elei, kukele ei.**
15.00 **Match extra: Autojournaal.**
15.30 **The Living Planet.**
16.00 **Operation Petticoat.** Comedyserie.
16.30 **Love Boat.**Serie.
17.30 **Skimagazine.**
18.00 **Zes uur nieuws.**
18.10 **Bios.**
18.50 **Scrabble.**
18.55 **Full House.**Comedyserie.
19.30 **Avondnieuws/Weer.**
19.40 **Life goes on.**Amerikaanse serie.
20.30 **Columbo.** Amerikaanse detectiveserie.
21.45 **Match.** Presentatie Jur Raatjes.
23.00 **Laatste nieuws.** Presentatie: Sander Simons.
23.10 **ATP Tennistoernooi.** Samenvatting van de finale.
23.40 **Dallas.** Amerikaanse serie
00.30 **Nachtprogrammering.** Met o.a. Rete Mia en Knossos.

RTL Plus

06.00 **Inspektor Gadget.**
06.20 **Im Land der Saurier.**
06.45 **Ein Herz für Wauzi.**
07.10 **Yogi Bär.**
07.30 **Scooby Doo.**
08.00 **Li-La-Launebär.**
09.25 **Tekenfilm.**
09.35 **Phantom Kid.** Amerikaanse western.
11.00 **Die Woche mit Geert-Müller-Gerbes.**
12.10 **Klassik à la carte.**
12.40 **Die unglaublichen Geschichten.**
13.00 **Junior-Zeit.** Afl. Ein unglaublicher Hund.
14.15 **■Musik im Blut.** (Die Kurt-Widmann-Story/Musik im Blut), Duitse speelfilm uit 1955.
15.55 **Küsse im Dunkeln.** Komedie.
17.45 **Kunst und Botschaft.**
17.50 **Musikrevue.** Schlagers met Die Flippers, Nino de Angelo, Wolfgang Fierek e.a.
18.45 **RTL Aktuell.**
19.05 **Ein Tag wie kein anderer.** Toeristische quiz: de Canadese Rocky Mountains.
20.15 **Die unverbesserlichen Drei.** Amerikaanse speelfilm uit 1967.
21.45 **Spiegel TV.** Nieuwsmagazine.
22.15 **Prime Time.** Het Verre Oosten.
22.30 **Tutti Frutti.** Erotische spelshow.
23.20 **Crime story.** Afl. Auf der Flucht.
00.05 **Pulaski.** Afl. Unter Verdacht. (herh.).
00.50 **Familie Munster.** Amerikaanse serie.
01.15-01.20 **Aerobics.**

BBC Europe

09.40 Today's viewing. **09.45** Through the Garden Gate. **10.15** A vous La France. **10.40** Espana Viva. **11.05** Business Matters. **11.30** Cenotaph Service. **12.55** This is the Day. **13.05** See Hear. **13.30** Country file. Agrarisch programma met gedetailleerde weersvoorspelling. **14.00** News Summary. **14.05** On the Record. **15.00** Eastenders. **16.00** Volgens aankondiging. **16.30** Smash hit Awards. **18.00** The Clothes Show. **18.25** Hearts of Gold. **19.10** Sum Chance. **19.20** News and Weather. **19.35** Songs of Praise. **20.15** You Rang M'Lord. **20.05** Howard's Way. **22.05** The Green Man. **23.00** News and Weather. **23.10** Heart of the Matter. **23.45** Nippon. **00.45-00.50** Monday's viewing.

Eurosport

08.00 Fun factory. **10.00** Surfer magazine. **10.30** Motor sport news. **11.00** Trans world sport. **12.00** World Jet Ski Tour. **12.30** Boksen. **13.30** Schaketprogramma met bobslee 4-man vanuit Winterberg, paardesport JIM Maastricht, zwemmen EK schoonspringen vanuit Wenen enTennis vanuit de Houtrust Sporthal in Den Haag. **19.00** Internationale motorsport. **20.00** Voetbal: gouden wedstrijd WK 90. **22.00** Kunstrijden op de schaats vanuit Canada. **23.30** WK Bobslee 4-man, vanuit Winterberg, hoogtepunten. **00.30-01.30** WK Gewichtheffen vanuit Boedapest, samenvatting.

Super Channel

07.00 The Mix. **11.00** Coca Cola Eurochart. **11.30** The Mix. **13.30** Hello Austria, hello Vienna. **14.00** The Mix. **15.00** It is written with George Vanderman. **15.30** Win, lose or draw. **16.00** Touristic Magazin. **16.30** E.R.F. **17.00** The Mix. **17.30** The World Tomorrow. **17.55** Goodyear Weather Report. **18.00** Financial Times business weekly. **18.30** Russia Eleven. **19.00** Inside view. **19.30** Videofashion. **20.00** Spin. **20.55** Goodyear Weather Report. **21.00** Aurora, film met Sophia Loren aansluitend The mix. **01.45** Rete Mia programma's. **03.15-07.00** The mix.

MTV Europe

08.00 VJ Paul King. **10.00** Club MTV. **10.30** Week in Rock. **11.00** The MTV Spotlight. **11.30** MTV's Braun European Top 20. **13.30** XPO. **14.00** VJ Maiken Wexo. **18.00** Week in Rock. **18.30** The MTV Spotlight. **19.00** MTV's US Top 20 Countdown. **21.00** 120 Minutes. **23.00** XPO. **23.30** Club MTV. **00.00** The MTV Spotlight. **00.30** VJ Ray Cokes. **03.00** Night videos.

CNN

07.00 News Update. **07.10** Moneyweek. **07.30** News Update. **07.40** Healthweek. **08.00** News Update. **08.10** Showbiz This Week. **08.30** News Update. **08.40** Science and Technology Week. **09.00** Headline News Update. **09.30** News Update. **09.40** The Big Story. **10.00** News Update. **10.10** Pinnacle. **10.30** Headline News Update. **11.00** News Update. **11.15** Larry King Weekend. **12.00** News Update. **12.30** News Update. **12.40** Style with Elsa Klench. **13.00** Headline News Update. **14.00** Headline News Update. **14.30** News Update. **14.40** Evans and Novak. **15.00** Headline News Update. **15.30** News Update. **15.40** Your Money. **16.00** News Update. **16.10** On the Menu. **16.30** News Update. **16.40** Newsmaker Sunday. **17.00** News Update. **17.10** CNN Travel Guide. **17.30** NFL Preview. **18.00** Headline News Update. **18.30** News Update. **18.40** International Correspondents. **19.00** Headline News Update. **19.30** News Update. **19.40** Moneyweek. **20.00** Headline News Update. **21.00** CNN World Report. **22.00** CNN World Report. **23.00** CNN World Report. **23.30** CNN World Report News Update. **00.00** Headline News Update. **00.30** News Update. **00.40** Inside Business. **01.00** This Week in Review. **01.45** News Update. **02.00, 03.00, 04.00, 05.00, 06.00** Headline News Update.

SAT 1

08.05 Familie Feuerstein. **08.30** Tennis ATP Tour WM in Frankfurt, samenvatting. **09.20** Teletip kochen, Horoskop. **09.30** Music news. **10.00** SAT 1 sport. **10.30** Auf und davon. **10.55** Kerkelijk nieuws. **11.00** Tennis. **12.45** Familie Feuerstein. **13.10** Batman. **14.00** Teletip, opvoeding. **14.10** ■Tier und wir. **14.35** Meine Nichte tut das nicht, speelfilm. **16.10** Gabrielle und der Kritzelmann, Engelse fantasiefilm. **17.10** Amerikaans, western. **18.45** Nieuws. **19.05** Tennis, finale uit Frankfurt. **21.50** SAT 1 Blick, Nachrichten. **22.00** Talk im Turm, talkshow live uit Bonn. **23.15** Ende in Moll, Italiaanse film over de dood van een violist en wat er nadien nog overblijft van een strijkkwartet. **01.15** Programma-overzicht.

SSVC

11.00 Inset, television in the primary classroom. **11.30** Children's SSVC birthday. **11.40** The Jetsons. **12.00** The Waltons. **12.45** The chart show, non stop videos. **13.35** Sportmasters. **14.00** News and weather. **14.10** Songs of praise. **14.45** Family Fortunes, nieuwe serie. **15.10** Star Trek: the next generation. **15.35** Voetballen: Everton tegen Tottenham Hotspur. **18.00** Dad's army: Wake up Walmington, satire. **18.30** Eastenders. **19.30** News and BFG weather report. **19.35** Catchphrase. **20.00** Howard's way. **20.50** Bread, familiespelprogramma. **21.20** Shelley, serie. **21.45** News en weather. **22.00** Spitting image, satire. **22.25** Survival of the fittest, nieuwe comedyserie. **23.45-00.15** Vijftig jaar Coventry Cathedral, documentaire.

Duitsland 1

.00 **Der Traum der Roten Kammer.** Chinese serie.
.30 **Typisch Deutsch.** Vandaag: ussen rozen en knollen.
.00 **Kopfball.** familiespel.
.30 **(TT) Die Sendung mit der Maus.**
.00 **øø Presseclub.**
.45 **Tagesschau.** Met Wochenspiegel.
.10 **Programma-overzicht.**
.15 **●●Musikstreifzüge.** Szenen aus einem Opern-Krimi.
.45 **Prinzessin Kate.** Afl. 3 Die neue Schwester.
.00 **Tagesschau.**
.05 **Sport Extra.** WK Dansen voor professionals in Dortmund. Handbal: Indoor om de Nationen-Cup: Duitsland - USSR.
17.00 **Essen & Trinken.** Vandaag: Het feestelijke Kerstmenu.
17.30 **Protestantse kerkdienst.**
18.00 **Tagesschau.**
.05 **Wir über uns.**
.10 **Sportschau.**
.40 **(TT) Lindenstrasse.** Afl. Die Jungfernfahrt.
.09 **Weekwinnaars ARD-tv-loterij.**
.10 **Weltspiegel.** Nieuws uit het buitenland.
.50 **Sportschau-Telegramm.**
.58 **Programma-overzicht.**
.00 **(TT) Tagesschau.**
.15 **(TT) Vincent und Theo.** Speelfilm met Tim Roth, Paul Rhys, Johanna Tersteege e.a. Vincent van Gogh wordt door de buitenwereld als schilder niet serieus genomen. Alleen zijn broer Theo gelooft in zijn talenten en ondersteunt hem ook financiëel.
22.30 **Kulturreportage.**
23.00 **Tagesschau.**
23.05 **Hundert Meisterwerke.**Horizont van Wolfgang Mattheuer.
.15 **ARD Sport extra.** WK ATP Tour tennistoernooi, finale heren enkelspel.
.35 **Totentanz.** Duits cabaret in de concentratiekampen.
.20 **Detektiv Rockford.** Afl. Tag zum Feiern.
.05 **Tagesschau.**
01.10-01.15 **Nachtgedanken.**

Duitsland 2

.28 **Programma-overzicht.**
09.30 **Protestantse kerkdienst.**
10.15 **Mosaik.** Vandaag: Menschen mit Ideen und Idealen.
11.00 **Stadtschreiber Matinee.** Het samengaan van muziek en verscheidene takken van sport.
12.00 **●●Das Sonntagskonzert.** Bachmotetten.
12.45 **Heute.**
12.47 **Blickpunkt!**
13.15 **Damals.** Oude weekjournaals.
13.30 **Siebenstein.** Der starke Gondolfo.
13.55 **Guckloch.** Achter de schermen van kinderprogramma's.
14.15 **Hals über Kopf.** Afl.: Der Jasager.
14.45 **Salwa - ein Leben auf der Flucht.** reportage over een Palestijns vluchtelingengezin.
15.15 **■Das grosse Treiben.** Engelse speelfilm uit 1946. In 1942 is Australië bang voor een invasie van de Japanners.
16.50 **Aktion Sorgenkind.** Bekendmaking winnaars.
17.00 **Heute.**
17.05 **Zum Volkstrauertag.** Herdenkingsplechtigheid.
18.10 **ML - Mona Lisa.** Vrouwenmagazine.
18.50 **Programma-overzicht.**
19.00 **Heute.**
19.10 **Bonn direkt.** Actualiteiten.
19.30 **Die Knoff-hoff-Show.** Populair wetenschappelijk programma.
20.15 **(TT) Kein pflegeleichter Fall.** Tv-film met Inge Meysel, Evelyn Hamann, Johanna von Koczian e.a.
21.15 **Heute.** Aansl.: Sport am Sonntag.
21.30 **Hanussen.** Speelfilm. Als Klaus Schneider in WO I gewond raakt ontdekt zijn arts dr. Bettelheim dat hij telepatische gaven heeft.
23.20 **●●Repertoire.** Scenisches Konzertstück uit Staatstheater, van Maurice Kagel. Uitgevoerd door het Kölner Ensemble für Neue Musik.
00.20 **Heute.**

Duitsland 3 West

09.00 **Telekolleg II.** Cursus Engels.
09.30 **Telekollek aktuell.** Informatie.
10.00 **Cursus maatschappijleer.**
10.30 **Cursus psychologie.**
11.00 **Sehen statt hören.** Weekmagazine.
11.30 **Voor Grieken, Spanjaarden en Joegoslaven.**
12.30 **Tele-Akademie.** Vom Ernst der Kunstwahrheit.
13.15 **Computerclub.**
14.00 **Japan.** Das Elektronikvolk.
14.45 **Der Puppenbauer.** Shobei Tamamya, poppenmaker.
15.00 **■Der Zirkus.** Speelfilm met Charlie Chaplin.
16.10 **Kultur-Geschichten.**
17.00 **Glenn Gould-Zyklus.** Ludwig van Beethoven.
17.30 **Vom Textbuch zum Dramenband.**
18.00 **Ferien mit Silvo, kinderserie.**
18.29 **Programma-overzicht.**
18.31 **Gott und die Welt.**
19.00 **Aktuelle Stunde.** Magazine (19.30-19.45 Sport im Westen).
20.00 **■Berlin um die Ecke.** Oostduitse speelfilm.
21.15 **West 3 aktuell.** Actualiteiten.
21.30 **Showkolade.** Amusementsprogramma.
23.15 **Gedichten en chansons van Erich Kästner.**
23.30 **Experimente.** Video-performance.
00.05 **Laatste nieuws en Zur Nacht.**

Duitsland 3 SWF

08.00 **Engels voor beginners.**
08.30 **Cursus wiskunde. Les 21.**
09.00 **Cursus Engels. Les 8.**
09.30 **Telekolleg cursusinformatie.**
10.00 **Cursus maatschappijleer.**
10.30 **Cursus psychologie.**
11.00 **Sehen statt Hören.** Weekmagazine.
11.30 **Voor Grieken, Spanjaarden en Joegoslaven.**
12.30 **Tele-Akademie.** Prof. dr. Joachim Kaiser over de essentie van de kunst.
13.15 **Herbst-Impressionen.** Afl. 1.
13.25 **■Meines Vaters Pferde.** Duitse speelfilm uit 1953.
15.00 **Geschichtsorte.** Reportage over de kunstacademie Solitude.
16.00 **Hobbythek.** Karton en papier.
16.45 **Papier und Tradition.** Reportage over de uitgeverij Schreiber in Esslingen.
17.15 **Die Welt der Düfte.** Parfum-Familien.
17.30 **Programma-overzicht.**
18.00 **Urteil des Monats.**
18.15 **Portret van Oskar Lafontaine, SPD-kandidaat.**
19.00 **Abendschau Blick ins Land am Sonntag.**
19.30 **Sag' die Wahrheit.** Spelprogramma.
20.00 **Mit Sang und Klang.**

● *In het populair wetenschappelijke spelprogramma Knoff Hoff zijn Ramona Leib en Joachim Bublath de presentatoren. (Duitsland 2 – 19.30 uur)*

20.15 **Europabrücke.** Vrouwelijke entertainer Helga Hahnemann over Oost-Berlijn.
21.00 **Europäische Kulturlandschaften.** De Victoriaanse schilder Edward Lear op Corsica.
21.45 **Südwest aktuell - Neues.**
21.50 **Sportmagazine.**
22.45 **Rätselauflösung.** Auf der Couch.
22.50 **Hoppala.** Film- en tv-bloopers.
23.35 **Laatste nieuws.**

Rai-Uno

07.00 **L'Assedio di siracusa.**
08.55 **Cartoni Animati.**
09.05 **Il mondo di quark.**
10.00 **Linea verde magazine.**
10.50 **Santa Messa Celebrata.**
11.55 **Parole e vita.**
12.15 **Linea verde.**
13.00 **TG L'una.**
13.30 **TG1 notizie.**
14.00 **Toto TV Radiocorriere.**
14.05 **Domenica in.**
14.20 **Notizie sportive.**
14.30 **Domenica in.**
15.20 **Notizie sportive.**
15.30 **Domenica in...**
16.20 **Notizie sportive.**
16.30 **Domenica in.**
18.10 **90 minuto.**
18.35 **Domenica in.**
19.50 **Che tempo fa.**
20.00 **Telegiornale.**
20.40 **La primavera di Michelangelo.**
22.25 **La domenica sportiva.**
00.00 **TG1 - Notte.**
00.20 **Vienna.**

België/TV 1

.00 **Samson.** Tekenfilms.
10.00 **Eucharistieviering in Vosselaar.**
11.00 **De zevende dag.** Praatcafé met om 11.00 De week in beeld. 11.15 Confrontatie. 12.00 Zeven op zeven. 12.45 Sportoverzicht.
13.00-13.45 **Sunday Proms.** Der Hirt auf dem Felsen van Schubert en La bonne chanson van Fauré.
14.00 **Met de duivel valt niet te spotten.** Jeugdfilm.
15.30 **Korte film.**
15.40 **Eurodog '90.** Rashondenfestival in Kortrijk.
16.00 **Schoolslag.** Spelprogramma.
16.45 **Het pleintje.** Vlaamse serie (10).
17.30 **Homelook.** Lifestylemagazine.
17.45 **Draaimolen.** kinderserie.
17.55 **Nieuws.**
18.00 **Tik tak.** Animatieserie.
18.05 **Van Pool tot evenaar.** Quiz.
19.00 **Sportweekend.**
19.25 **Programma-overzicht.**
19.30 **Nieuws. Aansl. Verkeerstip.**
19.50 **Sportweekend.** Vervolg.
20.20 **Dossier Verhulst.** Afl. De kostschool.
21.15 **België in z'n blootje.** Bloemlezing.
22.00 **I.Q.-kwis.**
22.30 **Vandaag.**
22.50 **Herdenkingsprogramma Emiel Hullebroeck..**

● *Jules Hamel in de vierde aflevering van Dossier Verhulst. (België/TV 1 – 20.15 uur)*

23.40-23.50 **Coda.** Plastische kunsten.

België/TV 2

20.15 **Diamond Awards Festival.** Benelux-gala met Nederlandse en Belgische artiesten.

België/RTBF 1

10.00 Indépendants à votre service. **10.30-11.00** Politieke uitz. **12.00** Faire le point. **13.00** Nieuws. **13.25** Culturele agenda. **14.05** Edouard et ses filles, serie. **15.05** Thailand, dwangarbeiders van de zee. **116.05** North and South, serie. **17.40** Spelprogramma scholieren. **18.10** Tekenfilms. **18.30** Week-end sportif. **19.30** Journaal. **20.05** Le cirque de Moscou. **21.05** Elles' se marient, Frans/Italiaanse speelfilm. **22.35** Laatste nieuws. **22.50-23.05** Tribune économique et sociale: Les classes moyennes.

België/Télé 21

17.30 Concert 21: Simply red, muziekspecial. **18.30** Cultuurspecial over de dans. **19.30** Nieuws in gebarentaal en weerbericht. **20.00** Le confident de ces dames, Franse speelfilm met Fernandel. **21.30** Laatste nieuws. **22.00-23.00** Week-end sportif.

TV5

16.05 TV5 infos. **16.15** Viva. **17.15** L'école des Fans. **18.00** Faut pas Rêver! **19.00** Flash infos TV5.**19.10** Clin d'oeil. **19.30** Journal télévisé Belge. **20.00** Sept sur sept. **21.00** Journal télévisé et météo. **21.35** Spécial cinéma. **23.10** Flash infos TV5. **23.20** Cinerama. **23.25-01.10** Carré noir.

radio

Radio 1

Elk heel uur nieuws. 7.05 Ontbijtshow (7.30 Nws). 7.53 Ter overweging. 8.08 Religieuze muziek. 9.03 De Verbeelding. 9.30 Overloop. 10.02 Wegwezen. 11.03 Ophef en vertier. (12.30 Nws). 13.08 Hier en Nu. 14.03 Langs de lijn, sport en muziek. (17.30 Nws.). 18.08 Aktueel. 19.02 Archie. 20.02 The bands. Metropole Ork. 21.02 The great American songbook. 22.02 New age magazine. 23.05 Met het oog op morgen. 0.02-7.00 Nachtwacht.

Radio 2

Elk heel uur nieuws. 8.08 Vroege Vogels. 10.03 Tony van Verre ontmoet Jan Schaefer (7). 10.30 Cappuccino, met om 10.50 Snotneus ahoy; 11.02 Muziek-mozaïek; 12.15 Radiotheater presenteert: Advocatenkantoor Flywheel, Shyster & Flywheel, hoorspel. 13.02 Radiojournaal. 14.02 Mezzo. 16.02 Het steenen tijdperk. 17.02 Nederlands op 2. 18.02 Album. 20.02 De sofa. 20.30 The great American songbook. 21.00-7.00 Zie radio 1.

Radio 3

Elk heel uur nieuws. 8.02 Heksennest, dorp der dorpen. 9.02 Zin in pop. 10.02 De wakkere wereld. 12.02 Miniparade. 13.02 Het weeshuis van de hits. 15.02 Hitweek. 16.02 Zalige liefdeslijn. 18.02 Tijd voor toen. 19.02 Pop-eye. 20.02 Studio 3, met om 20.02 Studio 3 Aktueel; 21.02 Studio 3 Speciaal; 22.02 Studio 3 Live; 23.02-24.00 Studio 3 Hubert on the air.

Radio 4

8.00 Nws. 8.02 Muziek voor beginners. 9.00 Musica Religiosa et Profana. 9.55 Programma-overzicht. 10.00 Eucharistieviering. 11.00 Vokalise. 13.00 Nws. 13.02 De Nederlanden. 14.00 Concert op de zondagmiddag, met om 14.15 Het Gelders Orkest. Negende symfonie van Mahler. Live uit Arnhem, Musis Sacrum. 16.30 Diskotabel. 18.00 Nws. 18.02 Muziek uit duizenden. 19.00 Continu klassiek. 20.00 Nws. 20.02 Specialiteiten à la carte. 22.00 Kamerconcert. Van barok tot heden in kleine bezetting. Werken Von Weber, Ravel en Debussy. 23.00-24.00 Fi nale, cultureel magazine.

Radio 5

6.30-6.50 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht. 9.00 Nws. 9.02 Woord op zondag. 9.30 Te deum laudamus. 9.55 Waterstanden. 10.00 Kerkdienst. 10.48 Wilde Ganzen. 10.50 David. 11.00 De andere wereld van zondagmorgen. 12.00 Nieuws. 12.05 Het zwarte gat. (13.00 Nws.) 14.00 Radio Romantica. 16.55 Mededelingen en schippersberichten. 17.00 Kerkdienst. 17.58 Wilde Ganzen. 18.00 Nws. 18.10 Mensen. 18.25 Liturgie en kerkmuziek. 18.40 De onbekende Islam. 19.00 Nieuws in het Turks. 19.05 Nieuws in het Marokkaans Arabisch. 19.10 Nieuws in het Berbers. 19.15 Nieuws in het Chinees. 19.20 Suara Maluku. 19.55 Tambu. 20.30 Zorg en Hoop. 21.20-22.20 Medelanders Nederlanders.

Omroep Limburg

9.02 Postbus 94: Muziek op verzoek. 10.02 Trefpunt: interviews, discussies, live-muziek. 11.02 Sport. 12.02-13.00 Het concert: Concertserie met vooraanstaande (amateur)orkesten, ensembles en koren. 18.05-19.00 Sport.

België/Radio 2

6.00 Nieuws. 6.05 Goede Morgen, morgen. (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws en Lotto-uitslagen. 8.12 Relax. 9.00 Visum. Toeristisch programma. 10.00 Nieuws. 10.03 De pre-historie. 11.00 Oordegelijk. 13.00 Nieuws. 13.10 Hittentit. 14.00 Fiestag. 17.00 Nieuws. 17.05 Afgefloten (17.45 Nationale Voetbaluitslagen). 18.00 Nieuws. 18.10 Funiculi Funicula. 20.00 Vragen staat vrij (22.00 Nieuws). 23.30-6.00 Nachtradio (24.00, 5.00 en 5.30 Nieuws.)

België/BRF

6.35 Fröhlicher Auftakt. 7.45 Veranstaltungskalender. 8.05 Fröhlicher Auftakt. 8.30 Glaube und Kirche. 9.05 Mundartsendung. 10.00 Volkslieder. 11.05 Schlagersouvenirs. 12.35 BRF-Sonntagsmenü. 14.05 Die deutsche Schlagerparade. 16.05 Domino – die Spielshow des BRF. 17.05 Sporttreff. 18.40 Seniorenfunk. 19.00 Wunschkonzert. 21.05 Sportresultate vom Wochenende.

Luxemburg/RTL

6.00 Sonntag-Morgen. 9.00 Ausgequetscht. Geert Muller Gerbes. 11.00 Hits der Woche. Top 30. 14.00 Sternstunden. 17.00 Endsport. Ruckblick auf ein Wochenende voller Sport. 18.00 Classic-Hits. Die grossten Hits, die besten Oldies. 21.00 Je t'aime. 24.00-04.00 Nachtradio RTL Radio.

WDR 4

4.05 Radiowecker. 6.00 Nachrichten. 6.05 Morgenmelodie. 8.00 Nachrichten. 8.05 Volkstumliche Matinee. 10.00 Nachrichten. 10.05 Operette instrumental. 12.00 Nachrichten. 12.05 Musik ist Trumpf. 13.00 Heimatmelodie. Folklore rund um die Welt. 14.00 Nachrichten. 14.05 Was darf es sein? 17.00 Herdenking Volkstrauertag in de Beethovenhal van Bonn. 18.00 Nachrichten und Wetter. 18.05 Schellack-schatzchen. 19.00 Auf ein Wort. Abendmelodie. 20.00 Nachrichten. 20.05 Sternstunden. 21.00 Musik zum traumen (22.00 Nachrichten). 22.30-4.05 ARD-Nachtexpress

Advies McKinsey uitgelekt
NOS-voorzitter moet veel meer armslag krijgen

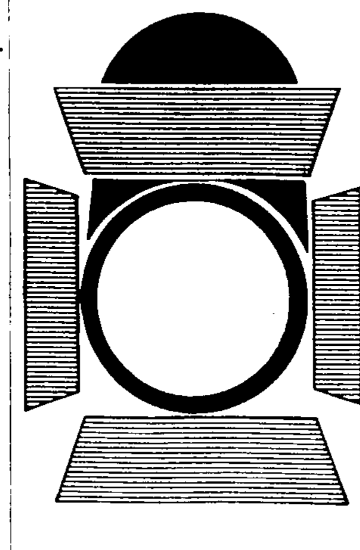
Van onze rtv-redactie

HILVERSUM – De voorzitter van de NOS heeft momenteel veel te weinig bevoegdheden om een krachtige voortrekkersrol te kunnen spelen in de ontwikkelingen, die de publieke omroep doormaakt. Hij kan in deze ontwikkeling alleen een leidende rol spelen als hij voor zijn benoeming met de belangrijkste partijen overeenstemming bereikt over de hoofdpunten op de 'veranderingsagenda' voor de komende twee tot drie jaren.

Dit adviseert organisatiebureau McKinsey in een intern en uiterst vertrouwelijk memo aan het NOS-bestuur. McKinsey spreekt in dit verband van een 'regeerakkoord'. De opdracht tot het advies is afkomstig van het ministerie van WVC.

De nieuwe NOS-voorzitter moet zich met name met vier gebieden bezighouden: verbetering van het imago van de publieke omroep, verbetering van de programmakwaliteit, flexibilisering van arbeidsvoorwaarden en versterking van werkwijze en organisatie.

Het imago van de publieke omroep moet onder meer worden verbeterd door programmacoördinatie, waarbij McKinsey een programma-coördinator of een coördinatiecommissie benoemd wil zien voor de drie tv-zenders gezamenlijk met een scheidsrechtersrol en een hoge drempel voor beroepsprocedures. Verbetering van de programmakwaliteit vereist geld en optimale ontwikkeling van „schaars" talent en middelen, aldus McKinsey. Het bureau adviseert onder meer een besparing op facilitaire kosten en op overhead en ondersteunende diensten. De NOS-voorzitter moet de komende jaren beschikken over een eigen 'ad-hoc'-budget en een kleine persoonlijke staf 'trouble shooters', die waarschijnlijk niet te vinden zijn in de huidige NOS-staf. 2. Een dienstverlenend bedrijf ten behoeve van de zendgemachtigden en 3. een programmaproduktiebedrijf.

Novelle Hella Haasse wordt verfilmd

BRUSSEL – 'Oeroeg', een novelle van Hella Haasse, zal in opdracht van de Vlaamse filmproducent Erwin Provoost worden verfilmd. Regisseur van deze film wordt Hans Hielkema. Erwin Provoost produceerde eerder al de films 'Brussels by Night', 'Crazy Love' en 'Wait Until Spring Bandini'. Hella Haasse is zondagavond bij de VPRO te gast tijdens de talkshow van Adriaan van Dis. Dat programma begint om 20.57 uur op Nederland 2.

Wereldster in Nederland voor Ron's Honeymoon Quiz
Julio tussen de bruiden

Van onze showpagina-redactie

AALSMEER – Voor de VIP-kleedkamer in de tv-studio's Aalsmeer staat een bodyguard. Achter de gesloten deur wacht Julio Iglesias af wat er gaat gebeuren. Hij is in Aalsmeer voor twee tv-optredens. Aanstaande donderdagavond 22 november treedt hij op in Ron's Honeymoon Quiz en volgende week zaterdag is hij te zien in het middagprogramma van Tineke de Nooy. Tussen de repetities en opnames door sluit de ster zich op in zijn VIP-room.

Eenmaal in de kleedkamer lijkt Julio te schrikken van de fotograaf die mee is gekomen. Zijn persoonlijk begeleider waarschuwt dat Julio niet van onderen af gefotografeerd mag worden, en alleen de rechterzijde van zijn gelaat mag worden vastgelegd. Nieuwsgierig bekijk ik de linkerkant, maar ik kan er geen onregelmatigheden op ontdekken die Julio aan de rechterzijde niet heeft. Ik hou het maar op bijgeloof. Julio waarschuwt zelf nog dat hij ook niet rokend op de foto wil, wanneer hij een sigaret aansteekt.

'Ik kan niet zonder succes'

De ster is gekleed zoals we hem kennen van tv-optredens. Keurig in het pak, wit overhemd met een fijne blauwe streep en een effen witte boord. Aan de voeten zacht leren schoenen zonder hak. Hij heeft in zijn leven al honderden interviews gegeven. „Tja, je kunt er wel mee stoppen, maar mijn fans hebben recht op informatie over me en iedere keer als er een nieuw album verschijnt moet ik de mensen daar toch op attent maken", zo redeneert de zakenman in de zanger.

Vincent

Zijn nieuwste album heet Starry Night en daarop zingt Iglesias allerlei beroemde nummers zoals Vincent van Don McLean, Nineteen nine miles from LA en When I Need You van Albert Hammond en And I Love Her van Lennon and McCartney. Op de vraag waarom Julio ditmaal voor beroemde composities van anderen heeft gekozen antwoordt de zanger glimlachend: „Ik zing al 22 jaar en heb in totaal 78 platen gemaakt. Iedere keer wil je toch iets anders doen. Ik heb de songs zelf uitgekozen want ik moet een lied wel mooi vinden om het goed te kunnen zingen. Zelfs 'intellectuele' critici vinden Starry Night een mooi album".

Julio schudt zijn hoofd als hem wordt gevraagd of hij zich kritiek aantrekt. „Niet meer. Na 22 jaar denk je daar toch anders over. Ik zing voor mijn fans en dat zijn er gelukkig veel. Ik maak geen albums voor beroepscritici".

Op de laatste platen van Julio staat geen duet met een andere bekende zanger of zangeres. Heeft Julio geen goede partner kunnen vinden of heeft hij bewust gekozen voor solo-zang? „De duetten met Stevie Wonder en Diana Ross zijn min of meer toevallig tot stand gekomen. We waren tegelijktijd in de opnamestudio's of we zongen voor een goed doel. Deze keer is het er niet van gekomen. Ik kan je wel verklappen dat het inmiddels vaststaat dat ik een album met Barbra Streisand ga maken. Wij zijn goede vrienden en zoeken naar een geschikt tijdstip en goed materiaal voor een plaat. Wanneer dat is kan ik niet zeggen maar ik ga niet dood voordat dat gebeurd is".

● Julio Iglesias (47): „Ik zit er niet mee dat ik nergens kan gaan of staan zonder dat de pers er zich mee bemoeit".

De producer van Starry Night is Albert Hammond. Julio is al dertien jaar met deze muzikant bevriend. „Wij voelen elkaar perfect aan. Albert heeft een Ierse vader en moeder, maar is geboren en opgegroeid in het zuiden van Spanje. Hij heeft dus een Mediterrane inslag en dat klikt natuurlijk goed. Hoewel ik nu alweer twaalf jaar in Amerika woon, voel ik me een echte Spanjaard. Mijn 'kleuren' zijn Mediterraan. Ik woon in Miami omdat ik een professional ben. Als ik in Spanje was blijven wonen, was ik nooit zo ver gekomen als nu".

Op de vraag hoe belangrijk succes nu nog voor hem is, terwijl hij al jaren aan de top staat zegt Iglesias: „Succes is heel belangrijk. Ik leef voor mijn werk. Ik heb inderdaad alles al een keer meegemaakt, maar ik kan niet zonder die kick van aandacht en applaus. Zingen is mijn leven. Wat zou ik anders moeten doen? Ik heb geld genoeg om te rentenieren, maar ik zie mezelf nog niet de hele dag vissen op Tahiti. Ik zou gek worden als ik niet meer kan werken. Ik heb de spotlights nodig. Als ik de bühne op ga begint mijn bloed sneller te stromen en voel ik me tien jaar jonger. Dan pas leef ik echt en weet ik waarvoor ik leef".

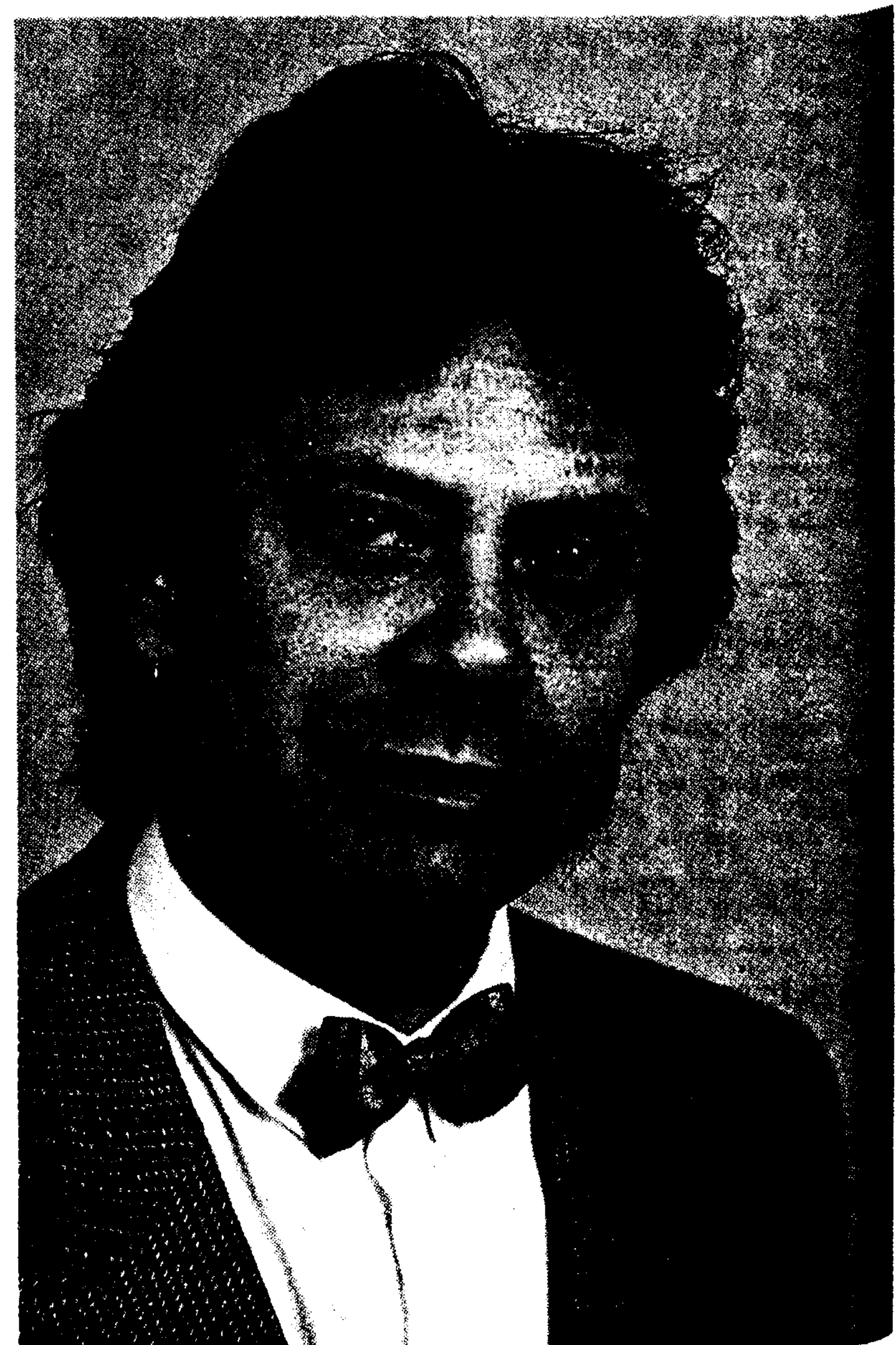
Ook de schaduwzijde van het leven als een beroemdheid, deert Iglesias niet. „Ik zit er niet mee dat ik nergens kan gaan of staan zonder dat de pers zich ermee bemoeit. Ik heb gekozen voor een leven als artiest en hou ervan om in de krant te staan. Zelfs al schrijven ze de grootste rottigheid over me, het doet me niks meer. Ik zie alleen maar de publiciteit en daar draait het om in dit vak. Ik denk maar zo: als je een professioneel artiest wil vernietigen, dan kan dat alleen door hem of haar fysiek te lijf te gaan. Geestelijk moet je namelijk zo sterk zijn, dat negatieve publiciteit je niet stoort. Zoals ik al zei: ik heb mijn emoties uitgeschakeld ten behoeve van mijn beroep. Ach, ik heb wel eens een uitzondering gemaakt, maar ik heb geleerd trouw te zijn aan mijn carrière. Wanneer ik wel eens toegaf aan gevoelens, werd ik keer op keer teleurgesteld en moest ik daarvoor boeten. Mijn beroep stelt me niet teleur en daarom houd ik daar nu aan vast".

Julio is er dan ook van overtuigd dat zijn levensvisie in combinatie met zijn talent hem zo ver heeft gebracht. „Als je geen talent hebt, wordt het nooit wat. Dan kun je hooguit een eendagsvlieg worden. Maar als je talent hebt is het ook nog eens een kunst dat uit te buiten en er zakelijk mee om te gaan. Je moet leren dat de wereld om geld draait en dat er maar een handjevol mensen is dat het waard is een echte vriend van je te zijn. Ik heb talent en ga er zuinig mee om. Jarenlang heb ik hard gewerkt om uit elke situatie, goed of slecht, voordeel te putten voor mijzelf. Ik ben nu tevreden. Blij met wat ik bereikt heb. Ik voel mezelf zelfs een beetje onsterfelijk. Ik heb een naam gevestigd en laat veel mooie platen na wanneer ik doodga. Ik hoop echter nog heel lang te leven. Ik ben 47 jaar, wordt in het voorjaar grootvader en besef een bevoorrecht mens te zijn".

Vrouwen

„Ook de aandacht van de vrouwen voor mijn persoon is toch fantastisch. Hoewel ik eerlijk moet zeggen dat ik daar weinig van begrijp. Als ik 's morgens onder de douche vandaan kom en in de spiegel kijk, dan besef ik dat het mijn uiterlijk niet kan zijn. Ik vermoed dat ik zoveel vrouwelijke fans heb omdat ik het vermogen heb een droomwereld te scheppen door middel van mijn muziek. Ik schep een schijnwereld als ik mijn liedjes zing".

Die schijnwereld wil Iglesias ook graag ophouden naar zijn fans toe. Zijn image als romantische man die het leven van een god leidt, is hem heilig. Dat is ook de reden waarom hij liever niet over zijn werk als ambassadeur voor Unicef wil praten. Pas na veel aanhouden zegt hij over die taak in zijn leven: „Ik werk voor Unicef omdat het de beste belangenorganisatie voor misdeelde kinderen is. Ik geef daar geen publiciteit aan omdat ik dat niet als zanger en ster doe, maar op persoonlijke titel. Ik wil ook niet met zielige kinderen op de foto. Ik wil hun leed niet exploiteren ten behoeve van mijzelf. Ik werk voor Unicef achter de schermen. Praat met regeringsleiders en geef benefiet-concerten. Als ik heel eerlijk ben, werk ik ook voor Unicef omdat ik me dan minder schuldig voel ten opzichte van de ongelijkheid in de wereld. Ik heb veel slechte eigenschappen ontwikkeld en probeer dat voor mijn eigen gevoel misschien af te kopen door Unicef te steunen en kinderleed te verzachten...."

● Rob de Nijs: zondagavond met veel van zijn collega's te zien en te horen tijdens het Benelux Gala op het tweede net van de BRT-televisie.

Diamond Award voor Rob de Nijs

Van onze showpagina-redactie

ANTWERPEN – Rob de Nijs heeft gisteravond in het Antwerpse sportpaleis een Diamond Award ontvangen voor zijn verdiensten voor de Nederlandse popmuziek. De uitreiking vond donderdagavond plaats op de eerste 'Benelux'-avond van het jaarlijkse Diamond Awards-festival. Zijn Vlaamse collega Will Tura kreeg eenzelfde onderscheiding voor diens vergelijkbare carrière in België. Het tweede net van de BRT-televisie brengt zondagavond van 20.15 tot 21.15 uur een uitgebreid verslag van dit muziekspektakel. Behalve Rob de Nijs en Will Tura werken aan dit Benelux Gala ook mee Clouseau, Bart Peeters & de Radio's, The Nits, Gerard Joling, Plaza, Erik van Neyghen & Sanne, De Kreuners, Loïs Lane, Helmut Lotti en Frank Boeyen.

Na uitspraak rechter
Toekomst Jackpot op tv onzeker

Van onze rtv-redactie

HILVERSUM – De toekomst van het tv-spel Jackpot, een gezamenlijk project van AVRO, TROS en VOO, staat op het spel nadat de Amsterdamse rechtbank heeft bepaald dat een onderdeel van het programma niet langer uitgezonden mag worden.

Volgens de rechtbank zijn voor het onderdeel Trefwoord geen rechten betaald. Een woordvoerder van Veronica stelt dat, als producent John de Mol Productions geen overeenstemming over de rechten bereikt, het programma zal verdwijnen.

Volgens een woordvoerder van het productiebedrijf is er geen sprake van dat er momenteel onderhandeld wordt met de houder van de rechten op Trefwoord, de Belgische tv-maatschappij VTP.

„Wij gaan aanstaande donderdag de studio in om het programma op te nemen met een geheel nieuw onderdeel". Diezelfde avond moet het vernieuwde programma bij Veronica worden uitgezonden. Veronica stelt echter dat het spel Trefwoord een essentieel onderdeel uitmaakt van het spel.

De Amsterdamse rechtbank verbood uitzending van het gewraakte programma-onderdeel op straffe van een geldboete van 50.000 gulden. Veronica besloot daarop in overleg met de partners op Nederland 2, Jackpot te vervangen voor een uitzending van Sledge Hammer. De TROS heeft gisteravond Jackpot vervangen door een aflevering van The wild world of animals (aflevering: run, cheetah, run).

Volgens een woordvoerder van Veronica zou De Mol nog dertig afleveringen van Jackpot produceren. Het bedrijf had de programma's tot 14 december al geheel opgenomen.

„Als De Mol geen overeenstemming bereikt over de rechten van het programma, dan ziet het er somber uit voor Jackpot", aldus Veronica. „Misschien kan hij een onderdeel vanvangen, maar dan zit hij nog altijd met de vooruit gemaakte programma's". Een aflevering van Jackpot kost naar schatting dertigduizend gulden.